

COMMUNICATION ECONOMICS ORGANIZATION

24-25 December 2021 - Ukraine

3rd PROCEEDINGS

BOOK

ISBN: 978-605-73822-0-7

EDITORS

Prof. Dr. Khabib Kholikovich Razzokov

Luigi Pio Leonardo Cavaliere

Dr. Ali Ahmad

Serhat Ademoğlu

www.ceocongress.org

International CEO

(**C**ommunication, **E**conomics, **O**rganization)

Social Sciences Congress

PROCEEDINGS

E-BOOK

24-25 December 2021

CEOSSC 2021 - Ukraine

Editors:

Prof. Dr. Khabib Kholikovich Razzokov

Mr. Luigi Pio Leonardo Cavaliere

Serhat Ademoğlu, PhD. Candidate

Dr. Ali Ahmad

Published by: NCM Publishing House

Publishing Date: 29.12.2021

ISBN: 978-605-73822-0-7

International CEO

(Communication, Economics, Organization)

Social Sciences Congress

We are delighted to introduce Samarkand Branch of Tashkent University of Economics, International Vision University, Alfred Nobel University, International Gorazde University, Nişantaşı University, University of Prizren, Cyprus West University, Central Asian American University, Mohanlal Sukhadia University, Insec, NCM Publishing and CEO Tekmer served as the vehicle of dissemination for a showpiece of articles at the **International CEO (Communication, Economics, Organization) Social Sciences Congress (CEO SSC 2021, Ukraine)** that was held online on December 24–25, 2021. CEO Congress aims to provide a platform for discussing the issues, challenges, opportunities and findings of **Communication, Economics, Organization and Social Science** research. The organizing committee with feedback from the division chairs and the members of the **scientific committee** foresaw an opportunity and research gap in the conference theme, that pitches for pressing issues in the business world.

Presentations are in **Turkish, English & Russian**. With the participation and contributions of academics from **32 countries**: *Afghanistan, Argentina, Albania, Australia, Azerbaijan, Bulgaria, Indonesia, Morocco, Philippines, Georgia, India, Italy, Japan, Turkish Republic of Northern Cyprus, Kyrgyzstan, Colombia, Kosovo, Macedonia, Nigeria, Uzbekistan, Pakistan, Poland, Serbia, Chile, Turkey, Romania, Sri Lanka, Tunisia, UK, New Zealand, Vietnam, Zambia*. It is a great privilege for us to present the proceedings of **CEO SSC 2021** to the authors and delegates of the conference.

Several manuscripts from prestigious institutions could not be accepted due to the reviewing outcomes and our capacity constraints. Participation from **114 different institutions or Universities**. The 2 days long conference gathered close to **164 national and international attendees** to enliven a constellation of contributions. 76 papers of the 112 papers approved to present at the congress are outside of Turkey. **68% of the papers presented at the congress are from outside Turkey**. 6 best paper awards were issued to distinguished papers, and a total of **112 oral presentations**.

On the day of completion of this journey, we are delighted with a **high level of satisfaction and aspiration**. It is important to offer our sincere thanks and gratitude to a range of organizations and individuals, without whom this year's conference would not take place. This conference would have not materialized without the efforts of the contributing **authors for sharing the fruit of their research and the reviewers for scrutinizing**, despite their busy schedules. We also thank **our members and colleagues who accepted the duty to participate in the Scientific Committee** and for their valuable help in the screening, selecting, and recommending best contributions.

All submitted conference papers are peer-reviewed by three authorized referees.

All presentations made during the congress were published on the social media accounts of the CEO Congress. It can also be downloaded from the links below.

Here is the link for the recording of the first day (Access code: \$6XL1\$!U):

https://duan.zoom.us/rec/share/mQxuO_ksTrI9tGPup_8zME5P4SBXVbx7dXISngQtM9GWBFq2SngCLOmLWDh0rxs.FJ8-AHsEm77sZ84W

Here is the link for the recording of the second day (Access code: m68%+AzZ):

<https://duan.zoom.us/rec/share/4MsaUxUjuqnNIKJDCLG77zBFbJMJxcYB3dDVKGg2N8xgSzf12jhnrSOF8H12zx94.0-Y2czdI9SB-8NE3>

Uluslararası CEO (İletişim, Ekonomi, Organizasyon) Sosyal Bilimler Kongresi

24-25 Aralık 2021 tarihlerinde "3. Uluslararası CEO İletişim, Ekonomi ve Organizasyon Sosyal Bilimler Kongresi" Alfred Nobel University ev sahipliğinde Ukrayna'da Mohanlal Sukhadia University, International Vision University, Samarkand Branch of Tashkent University of Economics, International Gorazde University, Nişantaşı Üniversitesi, Cyprus West University, University of Prizren, NCM Yayıncılık ve Insec iş birliği ile gerçekleşmiştir.

Kongremizde *Afganistan, Arjantin, Arnavutluk, Avustralya, Azerbaycan, Bulgaristan, Endonezya, Fas, Filipinler, Gürcistan, Hindistan, İtalya, Japonya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kırgızistan, Kolombiya, Kosova, Makedonya, Nijerya, Özbekistan, Pakistan, Polonya, Sırbistan, Şili, Türkiye, Romanya, Srilanka, Tunus, Birleşik Krallık, Yeni Zelanda, Vietnam, Zambiya* gibi 32 ülkeden ve 114 kurum/üniversiteden 164 akademisyen tarafından hazırlanan 112 bildiri sunulmuştur.

Kongremize 137 bildiri özeti gönderilmiş, editör ve hakem süreçlerinden sonra bunlardan 114 tanesi sözlü sunuma kabul edilmiş, ancak **16 oturumda 112 bildirinin sunumu** gerçekleşmiştir. Sunulan bildirilerin tam metinleri, **978-605-73822-0-7** ISBN'li bu tam metin e kitapta tam metin bildiri olarak yayımlanmaktadır. Tüm sorularınız için cecongress.info@gmail.com adresine e_mail gönderilebilir.

Kongrede sunulan 112 bildirinin 76'sı yurt dışındandır. Yayımlanan özet **bildirilerin % 68'i Türkiye dışındandır. Tam metin kitabında yayınlanan tam metin bildirilerin ise %62'si Türkiye dışındandır. Önceki Uluslararası CEO Kongre'lerde olduğu gibi 3. Uluslararası CEO Kongre'de de hem bildiri özet kitabında hem de bildiri tam metin kitabında yabancı oranı %50'den fazladır.**

Onaylı, sunumu yapılmış ve yayımlanan **112 bildiriden altısına en iyi bildiri ödülü duyurulmuştur.**

Kongre esnasında gerçekleşen tüm sunumlar kongrenin sosyal medya hesaplarında yayımlanmıştır. Tekrar yararlanmak istendiği durumlarda CEO Congress sosyal medya hesaplarından izlenebilir. Bununla birlikte aşağıdaki linklerden indirilmesi de mümkündür.

Gönderilen tüm konferans bildirileri, kör hakemli gözden geçirilmektedir.

Here is the link for the recording of the first day (Access code: \$6XL1\$!U):

https://duan.zoom.us/rec/share/mQxuO_ksTrI9tGPup_8zME5P4SBXVbx7dXISngQtM9GWBfQ2SngClOmLW_Dh0rxs.FJ8-AHsEm77sZ84W

Here is the link for the recording of the second day (Access code: m68%+AzZ):

<https://duan.zoom.us/rec/share/4MsaUxUjuqnNIKJDCLG77zBFbJMjxcYB3dDVKGg2N8xgSzf12jhnrSOF8H12zx94.0-Y2czdI9SB-8NE3>

Kongrenin bilim insanlarına, kamu ve özel sektör ile STK'ların yönetiminin etkinliğine katkı bulunmasını temenni eder, bildirileriyle katkıda bulunan akademisyenler ile düzenleme kurulu, danışma kurulu, bilim ve hakem kurulundaki meslektaşlarımıza ziyadesiyle teşekkür ederiz.

A Special Thanks To...

Below is a list of individuals who have supported **CEO Congress 2021 Ukraine** by donating some of their time. It is these people who make our work possible and have been a great help. We would like to say a special THANK YOU for all those listed below.

Prof. Dr. Himmet KARADAL

Assoc.Prof.Dr. Mehmet Naci EFE

Prof. Dr. Sergii KHOLOD, Rector of Alfred Nobel University

Prof. Dr. Amarika Singh, Vice Chancellor, Mohanlal Sukhadia University, India

Prof. Dr. Farhod AHROROV, Vice Rector of Samarkand Branch of Tashkent University of Economics

Prof. Dr. Prabhat Kumar Singh, Rector of Mohanlal Sukhadia University

Prof. Dr. Fadıl HOCA, Rector, International Vision University, Gostivar/N.Macedonia

Prof. Dr. Muhsin HALİS, Dean of Communication Faculty, Bolu Abant İzzet Baysal University

Prof. Dr. Ahmet ERGÜLEN, Dean of Business Faculty, Balıkesir University

Prof. Dr. Mustafa TÜMER, Eastern Mediterranean University, TRNC

Prof. Dr. Şevki ÖZGENER, Hacı Bektaş Veli University

Prof.Dr.Remzi ALTUNIŞIK, Sakarya University

Prof. Dr. Emin ÇİVİ, University of New Brunswick, Saint John, Canada

Prof. Dr. Fevzi OKUMUS, University of Central Florida Orlando, ABD

Edina BRUTUS, Founder, International University of Gorazde, Bosnia Herzegovina

Dr.Bilal SUCUBAŞI, Makedonia Halk Bank General Manager, N.Makedonia

Assoc. Prof. Dr. Mohammed ABUBAKAR, Antalya Science University

PhD. Candidate **Kerim KARADAL**, Uludağ University

PhD. Candidate **İlhan ALYAY**, Uludağ University

Dr. Ethem MERDAN, Aksaray University

Assoc. Prof. Dr. **Tamara ISHCENKO** from Alfred Nobel University who is Congress Ukraine Country Coordinator

Asst. Prof. Dr. **Sachin GUPTA** from Mohanlal Sukhadia University, who is Congress India Country Coordinator

Dr. **Bobur Sobirov**, from Samarkand Institute of Economics and Service, who is Congress Uzbekistan Country Coordinator

Prof. Dr. **Hernán E. Gil FORLEO**, from Argentina

Prof. Dr. **Siham EL-KAFAFİ**, from, New Zealand

Asst. Prof. Dr. **Amelia Naim**, from, Indonesia

Dr. **Bahrullah Safi**, from Pakistan

Asst.Prof.Dr. **Rahul CHAUHAN**, from, India and

Assoc.Prof. **Murteza HASANOĞLU**, from, Azerbaijan

Dr. **Raveenthiran VIVEKANANTHARASA**, from- Sri Lanka

Assoc. Prof. Dr. **Veclal GÜNDÜZ** from TRNC

Mr. **Luigi Pio Leonardo CAVALIERE** from Italy.

Dr. **Rey TY** from Thailand

Assoc. Prof. Dr. **Zuhal ERGEN** from Turkey

Assoc. Prof. Dr. **Gülbeniz Akduman** from Turkey

Congress Participants' Institutions

1	Academy of Public Administration– Azerbaijan
2	Afyon Kocatepe University
3	Ahmadu Bello University, Nigeria
4	Akaki Tsereteli State University
5	Akdeniz Karpaz Üniversitesi
6	Akwa Ibom State College of Education
7	Albanian University
8	Alexandru Ioan Cuza University – Romania
9	Aligarh Muslim University – India
10	Amity University - India
11	Anchor University Lagos, Nigeria - Nigeria
12	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi – Turkey
13	Azerbaijan State University of Economics – Azerbaijan
14	Azərbaycan Cumhurbaşkanı yanında Kamu Yönetim Akademisi – Azerbaijan
15	Bahçeşehir Cyprus University – TRNC
16	Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi
17	Bandırma Onyeddi Eylül University
18	Başkent University - Turkey
19	Bilgi University – Turkey
20	Borsa İstanbul
21	Brawijaya University – Indonesia
22	Business Administration, London, United Kingdom
23	Central Queensland University-Australia
24	College of Education, Afaha Nsit
25	COMSATS University Islamabad - Abbottabad Campus - Pakistan
26	Cumhuriyet University-Turkey
27	Çukurova Üniversitesi - Turkey
28	Department of Economics, University of Foggia
29	Diplomatic Academy of VietNam - Vietnam
30	Epoka University – Albania
31	Fergana Polytechnic Institute, Fergana, Uzbekistan
32	Fırat University – Turkey
33	Ganpat University – India
34	Gebze Technical University
35	Gomal University, Dera Ismail Khan-Pakistan
36	Gour Banga University and pursuing Ph.D. in Kazi Nazrul University - India
37	Gujarat Technological University
38	Haliç University– Turkey
39	HUTECH University – Vietnam
40	IGNOU counselor govt degree College Tral pulwama Kashmir India
41	IIMM Bangalore
42	Institute of Philosophy and Sociology – Azerbaijan
43	Institution: ICAES, Argentina
44	International University of Tourism and Cultural Heritage
45	Istanbul Aydın University – Turkey

46	İstanbul Üniversitesi – Turkey
47	Jizzakh State Pedagogical Institute
48	Karabuk University
49	Karshi branch of TUIT named after Muhammad Al-Khorazmi
50	Karshi Engineering and Economic Institute
51	Kayseri University
52	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi – Turkey
53	Kocaeli University – Turkey
54	Kumaraguru College of Liberal Arts and Science – India
55	Kutaisi University
56	Kwaluseni Campus – Eswatini
57	Lagos State Polytechnic
58	Lefke Avrupa Üniversitesi
59	Manav Rachna International Institute of Research and Studies
60	Marmara Üniversitesi – Borsa İstanbul Türkiye
61	Michael Okpara University of Agriculture
62	Ministry Of Education - Turkey
63	Mohanlal Sukhadia University, India
64	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi – Turkey
65	National University of Modern Languages Islamabad - Pakistan
66	Nile University of Nigeria – Nigeria
67	Oriental University Indore India - India
68	Pamukkale Üniversitesi – Turkey
69	Parwan University – Afghanistan
70	Payap University, Thailand
71	Public Administration Academy under the Presidency of the Republic of Azerbaijan - Azerbaijan
72	Researcher
73	Sabarmati University, India
74	Samarkand branch of Tashkent State University of Economics
75	Samarkand Institute of Economics and Service
76	Samarkand State University
77	School of Pure and Applied Sciences,
78	Sekolah Tinggi Manajemen IPMI – Indonesia
79	Selçuk – Turkey
80	Shaheed Bhagat Singh College,
81	Skylark Global Group – India
82	State Administration Academy under the Presidency of the Republic of Azerbaijan - Republic of Azerbaijan
83	Superior University – Pakistan
84	Tashkent Chemical-Technological Institute, Uzbekistan
85	Tashkent State University of Economics
86	Tashkent State Agrarian University
87	The Open University of Sri Lanka
88	THK Turkish Air Institution University – Turkey
89	Torrens University Australia
90	TRNC Police Organization
91	Turkish Air Institution University – Turkey

92	Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş
93	Universitas Kristen Indonesia (UKI), Jakarta - Indonesia
94	University Center of Aïn Témouchent, Algeria
95	University of Buenos Aires, Argentina
96	University of Carthage, Tunisia
97	University of Delhi, India
98	University of Foggia, Italy
99	University of Manouba, Tunisia
100	University of Nigeria
101	University of Prishtina “Hasan Prishtina”
102	University of Saint Anthony, Philippines
103	University of Sousse – Tunisia
104	University of the Cordilleras ,Philippines - The Philippines
105	University of Uyo
106	University of Vlora – Albania
107	University of Western Brittany-UBO, France
108	University of Zambia, Lusaka , Zambia
109	UYO Corporate Institute of Research and Computer Science
110	Vidyasagar University – India
111	Vietnam National University
112	Yaşar University-Turkey
113	Arrows Research Consultancy Limited, New Zealand
114	National Textile University Faisalabad, Pakistan

ADVISORY BOARD

Prof.Dr. Mensur NUREDİN, Vice Rector, Vision University, Macedonia
Prof.Dr. Samettin GÜNDÜZ, Vice Rector, Bolu Abant İzzet Baysal University, Turkey
Assoc. Prof.Dr. Ermek NURMAGANMET, Vice Rector, Yessenov University, Kazakhstan
Assoc. Prof.Dr. Soner YILDIRIM, Vice Rector, University of Prizren, Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Shemsi MORINA, Vice Rector, University of Prizren, Kosovo
Prof. Dr.Mazlum ÇELİK, Dean of Business Faculty, Hasan Kalyoncu University
Prof. Dr.Serap İNCAZ, Kırklareli University
Prof.Dr.Abdullah KIRAN, Dean of Business Faculty, Muş Alparslan University
Prof.Dr.Ahmet DİKEN, Dean of Faculty of Applied Sciences, Necmettin Erbakan University
Prof.Dr.Ahmet ERGÜLEN, Dean of Business Faculty, Balıkesir University
Prof.Dr.Asım SALDAMLI, Dean of Tourism Faculty, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof.Dr.Birol MERCAN, Dean of Faculty of Political Sciences, Necmettin Erbakan University
Prof.Dr.Fatma NUR İPLİK, Dean, Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University
Prof.Dr.Gökhan ÖZER, Dean of Business Faculty, Gebze Technical University
Prof.Dr.Hakan AYDIN, Dean of Communization Faculty, Erciyes University
Prof.Dr Hakan Vahit ERKUTLU, Dean of Faculty of Health Scinces, NEVU
Prof.Dr.Harun ŞEŞEN, Dean of Business Faculty, European University of Lefke TRNC
Prof.Dr.Hasan KILIÇ, Dean of Tourism Faculty, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Kenan PEKER, Dean of Business Faculty, Fırat University
Prof.Dr.Muhsin HALİS, Dean of Communization Faculty, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof.Dr.Mustafa PAKSOY, Dean of Islahiye Business Faculty, Gaziantep University
Prof.Dr.Mustafa TAŞLIYAN, Dean of Business Faculty, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr.Nejat BASIM, Dean of Business Faculty, Başkent University
Prof.Dr.Ramazan ERDEM, Dean of Communization Faculty, Süleyman Demirel University
Prof.Dr.Şule AYDIN, Dean of Tourism Faculty, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Prof.Dr.Uğur YOZGAT, Dean of Business Faculty, İstanbul Nişantaşı University
Prof.Dr.Yavuz DEMİREL, Dean of Business Faculty, Kastamonu University

Prof.Dr.Ayşen WOLFF, Giresun University
Prof.Dr.Azmi YALÇIN, Çukurova University
Prof.Dr.Berrin FİLİZÖZ, Sivas Cumhuriyet University
Prof.Dr.Bülent GÜLÇUBUK, Ankara University
Prof.Dr.Bülent KARA, Niğde Ömer Halisdemir University
Prof.Dr.Cemile ÇELİK, Mersin University
Prof.Dr.Cihan COBANOGLU, University of South Florida Sarasota-Manatee, USA
Prof.Dr.Çiğdem KIREL, Anadolu University
Prof.Dr.Deniz BÖRÜ, Marmara University
Prof.Dr.Duygu KIZILDAĞ, İzmir Demokrasi University
Prof.Dr.Emin CİVİ, University of New Brunswick, Canada
Prof.Dr.Enver AYDOĞAN, Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof.Dr.Fevzi OKUMUS, University of Central Florida Orlando, USA
Prof.Dr.Figen AKÇA, Uludağ University
Prof.Dr.Göksel ATAMAN, Marmara University
Prof.Dr.Gülten GÜMÜŞTEKİN, Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof.Dr.Halim KAZAN, İstanbul University
Prof.Dr.Hüseyin ARASLI, University of Stavanger, Norway
Prof.Dr.Orhan ÇOBAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr.Orhan ELMACI, Kütahya Dumlupınar University
Prof.Dr.Osman KARATEPE, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Oya İNCİ BOLAT, Balıkesir University
Prof.Dr.Rahmi YÜCEL, Bolu Abant İzzet Baysal University

Prof.Dr.Recep YÜCEL, Kırıkkale University
Prof.Dr.Said KINGİR, Sakarya University
Prof.Dr.Salih OKUMUŞ, University of Prishtina, Kosovo
Prof.Dr.Sima NART, Sakarya University
Prof.Dr.Şevki ÖZGENER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Prof.Dr.Tahir AKGEMCİ, Selçuk University
Prof.Dr.Yılmaz GÖKŞEN, Dokuz Eylül University
Prof.Dr.Harun DEMİRKAYA, Kocaeli University
Prof.Dr.Ali AKDEMİR, İstanbul Arel University
Dr.Irma Shioshvili, Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti
Dr.Nunu Geldiashvili, Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti
Prof.Dr. Olim Murtazaev, Director of Samarkand branch of the Tashkent State University of Economics
Assoc.Prof.Dr. Khabib Kholikovich Razzokov, Samarkand State Architectural and Civil Engineering Institute

ORGANIZING COMMITTEE

Honorary Presidents of the Congress

Prof.Dr. Mustafa ALİŞARLI, Rector, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof.Dr. Sedat MURAT, Rector, Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof.Dr. Mustafa TÜMER, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr. Fadıl HOCA, Rector, International Vision University, **Macedonia**
Prof.Dr. Fethi Ahmet POLAT, Rector, Muş Alparslan University
Prof.Dr. Şenay YALÇIN, Rector, İstanbul Nişantaşı University
Prof.Dr. Murat FERMAN, Rector, İstanbul Beykent University
Prof.Dr. Necmettin ATSÜ, Rector, İstanbul Kent University
Prof.Dr. Ali Argun KARACABEY, Rector, İstanbul Arel University
Prof.Dr. Ünal AY, Rector, Çağ University
Dr. Akhmetov Berik Bakhytzhonovich, Rector, Yessenov University, **Kazakhstan**
Prof.Dr. Sudi APAK, Rector, İstanbul Esenyurt University
Prof. Dr. Nihat ALAYOĞLU, İstanbul Chamber of Commerce
Assoc.Prof.Dr. Murat YALÇINTAŞ, İstanbul Trade University
Assoc.Prof.Dr. İsmet TEMAJ, Rector, University of Prizren, **Kosovo**
Dr.Bilal SUCUBAŞI, Halk Bank General Manager, **Makedonia**
Evren DİNÇER, Mayor, Aksaray Municipality
Prof. Dr. **Himmet KARADAL**
Assoc.Prof.Dr. **Mehmet Naci EFE**

CONGRESS CHAIRS (KONGRE BAŞKANI)

Prof.Dr. **Sergii KHOLOD**, **Rector** of Alfred Nobel University (Dnipro, Ukraine)
Prof.Dr. **Farhod AHROROV**, **Vice Rector** of Samarkand Branch of Tashkent University of Economics, Uzbekistan
Prof.Dr. **Prabhat Kumar Singh**, **Rector** of Mohanlal Sukhadia University (Udaipur, Rajasthan, India)

Coordinators of the Congress

Assoc.Prof.Dr. **Mohammed ABUBAKAR**, Assoc.Prof.Dr. **Murteza HASANOĞLU**, PhD. C. **Kerim KARADAL**, PhD. C. **İlhan ALYAY**, Asst.Prof.Dr. **Sachin GUPTA**, Dr. **Tamara ISHCENKO**

Organizing Committee Members

Assoc.Prof.Dr.**Ali CAN**
Assoc.Prof.Dr.**Aril CANSEL**
Assoc.Prof.Dr.**Aykut GÖKSEL**
Assoc.Prof.Dr.**Banu HÜLÜR**
Assoc.Prof.Dr.**Bora YILDIZ**
Assoc.Prof.Dr.**Dababrata CHOWDHURY**
Assoc.Prof.Dr.**Elira TURDUBAEV**
Assoc.Prof.Dr.**Elnur Hasan MİKAIL**
Assoc.Prof.Dr.**Emre Ş ASLAN**
Assoc.Prof.Dr.**Erdal ŞEN**
Assoc.Prof.Dr.**Esra DİNÇ ELMALI**
Assoc.Prof.Dr.**F. Özlen HİÇ**
Assoc.Prof.Dr.**Fahri ÖZSUNGUR**
Assoc.Prof.Dr.**Fikret ATEŞ**
Assoc.Prof.Dr.**Gamze Ebru ÇİFTÇİ**
Assoc.Prof.Dr.**Gülbeniz AKDUMAN**
Assoc.Prof.Dr.**Harun YILDIZ**
Assoc.Prof.Dr.**İbrahim ŞAHİN**
Assoc.Prof.Dr.**İbrahim YALÇIN**
Assoc.Prof.Dr.**M.Halit YILDIRIM**
Assoc.Prof.Dr.**Muhammet SAYGIN**
Assoc.Prof.Dr.**Oğuz KUTLU**
Assoc.Prof.Dr.**Osman YILMAZ**
Assoc.Prof.Dr.**Özgür SARI**
Assoc.Prof.Dr.**Pınar GÖKTAŞ**
Assoc.Prof.Dr.**Rengim Sine NAZLI**
Assoc.Prof.Dr.**Savaş S. ATEŞ**
Assoc.Prof.Dr.**Selami ÖZSOY**
Assoc.Prof.Dr.**Selva STAUB**
Assoc.Prof.Dr.**Sema POLATÇI**
Assoc.Prof.Dr.**Veclal GÜNDÜZ**
Assoc.Prof.Dr.**Veysel ŞAHİN**
Assoc.Prof.Dr.**Volkan IŞIK**
Assoc.Prof.Dr.**Yaşar AYYILDIZ**
Assoc.Prof.Dr.**Yavuz AKÇI**
Assoc.Prof.Dr.**Yunus DEMİRLİ**
Assoc.Prof.Dr.**Yücel EROL**
Assoc.Prof.Dr.**Zafer ADIGÜZEL**
Assoc.Prof.Dr.**Zeliha TEKİN**
Assoc.Prof. Dr.**İnci ERDOĞAN TARAKÇI**
Dr.**Ali Kerim ÖNER**

Dr.Ayçin ÖNER
Dr.Bahar GÜRDİN
Dr.Belal SHNEIKAT
Dr.Bülent DEMİR
Dr.Çağrı HAMURCU
Dr.Esengül İPLİK
Dr.Derya ÇETİN
Dr.Tülin SEPETÇİ
Dr.Yahya Can DURA
Dr.Duygu HIDIROĞLU
Dr.Enes BAL
Dr.Fatih PEKTAŞ
Dr.Gözde MERT
Dr.Gülay TAMER
Dr.Gül GÜN
Dr.Gülşah SARI
Dr.Gülşen KIRPIK
Dr.Hatice BAYSAL
Dr.Hazar DÖRDÜNCÜ
Dr.Hüsamettin AKAR
Dr.İlkgül KAYA
Dr.Leyla İÇERLİ
Dr.Vesile ÖZÇİFÇİ
Dr.M. Kürşat TÜRKER
Dr.Mehmet KAPLAN
Dr.Mustafa CANBEK
Dr. Mustafa ÖZYÜCEL
Dr.Nasiye Çiğdem ULUÇ
Dr.Niyazi GÜMÜŞ
Dr.Orhan ALAV
Dr.Özgür ÇARK
Dr.Kazım KARTAL
Dr.Celal HATİPOĞLU
Dr.Özlem ATAN
Dr.Polat YÜCEKAYA
Dr.Sevgi Sümerli SARIGÜL
Dr.Ahmet Tuncay ERDEM
Dr.Serap TAŞKAYA
Dr.Yasemin GÜLBAHAR
Dr.Aktolkin ABUBAKİROVA
Dr.Yalçın GÜMÜŞSOY
Ayten AKCAN, Bahar AKBULAK
Doğu KAYIŞKAN, Dr. Ethem MERDAN
Fatma KÜÇÜK AK, Fehmi SKENDER
Ferit USLU, Gürdal ÇETİNKAYA
Dr. Mehmet MECEK, Murat ER

Neslihan DUMAN, Nihan CABA
Raïkhan SUTBAYEVA, Rifkï ÜNAL
Tuğrul GÜNAY
Sabire Tuğçe KARADAL

COUNTRY COORDINATORS OF THE CONGRESS

Prof. Dr. **Haşim AKÇA**, Turkey
Prof.Dr. **Hüseyin ARASLI**, Norway
Prof. Dr. **Iryna MİHUS** Vice Rector, Ukraine
Prof. Dr. **Tushar R. SANGOLE**, India
Prof. Dr. **Hernan Gil FORLEO**, Arjantin
Prof. Dr. **Mohammed Sanusi MAGAJİ**, Nigeria
Assoc.Prof.Dr. **Azer DILANCHIEV**, Georgia
Assoc.Prof.Dr. **Mehmet ULUTAŞ**, Kyrgyzstan
Dr. **Macario G GAYETA**, Philippines
Dr. **Syeda FARHATH**, Malaysia
Dr. **Mohamed El MALKİ**, Morocco
Prof. Dr. **Siham El KAFAFİ**, New Zealand
Dr. **Kenny NETSHIONGOLWE**, South Africa
Dr. **Abdul Saboor GILL**, Pakistan
Dr. **Rocky Dwyer**, Canada
Dr. **Ahmet RUBEL**, England
Dr. **Sonali MISHRA**, India
Dr. **Nilüfer AGAYEVA**, Azerbaijan
Dr. **Aral Gökçen NOYAN**, Australia
Nurullayeva ZULHUMOR, Uzbekistan
Luigi Pio Leonardo CAVALIERE, Italy
Raïkhan SUTBAYEVA, Kazakhstan
Aya YOUSSEF, Egypt
Ramziya Khaleel Ismael KHALEEL, Iraq
Abdul MAJİD, Japan
Soniya Khan LİMA, Bangladesh
Kujtim HAMELİ, Kosovo
Dil Bikram Angdembe, Nepal
Emmanuel Obed DADZIE, Romania
Dr. **Analjyoti BASU**, India
Prof. Dr. **Zouhour EL – ABIAD**, Lebanon
Mortaza Chaychi Semsari, Iran
Dr. **Amina OMRANE**, Tunusia
Dr. **Tulsi Ram PANDEY**, Nepal
Dr. **Wiwiek Mardawiyah DARYANTO**, Indonesia

SCIENTIFIC & PEER REVIEW COMMITTEE

Prof.Dr.Abdullah SOYSAL, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr.Adnan ÇELİK, Selçuk University
Prof.Dr.Adnan KALKAN, Mehmet Akif Ersoy University
Prof.Dr.Aıyızhan OMAROVA, Yessenov University, Kazakhstan
Prof.Dr.Akif TABAK, İzmir Katip Çelebi University
Prof.Dr.Ali ALAGÖZ, Selçuk University
Prof.Dr.Ali ÖZTÜREN, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Alyona BALTABAYEVA, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
Prof.Dr.Aşkın KESER, Uludağ University
Prof.Dr.Atılhan NAKTİYOK, Atatürk University
Prof.Dr.Aykut BEDÜK, Selçuk University
Prof.Dr.Ayşen WOLFF, Giresun University
Prof.Dr.Azmi YALÇIN, Çukurova University
Prof.Dr.Bekir DENİZ, Ardahan University
Prof.Dr.Belkıs ÖZKARA, Afyon Kocatepe University
Prof.Dr.Berrin FİLİZÖZ, Sivas Cumhuriyet University
Prof.Dr.Bülent GÜLÇUBUK, Ankara University
Prof.Dr.Bülent KARA, Niğde Ömer Halisdemir University
Prof.Dr.Bünyamin AKDEMİR, İnönü University
Prof.Dr.Cem TANOVA, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Cemal ZEHİR, Yıldız Technical University
Prof.Dr.Cemile ÇELİK, Mersin University
Prof.Dr.Cenk SÖZEN, Başkent University
Prof.Dr.Cihan COBANOGU, University of South Florida Sarasota-Manatee, USA
Prof.Dr.Çiğdem KIREL, Anadolu University
Prof.Dr.Deniz BÖRÜ, Marmara University
Prof.Dr.Duygu KIZILDAĞ, İzmir Demokrasi University
Prof.Dr.Edip ÖRÜCÜ, Balıkesir University
Prof.Dr.Emin CİVİ, University of New Brunswick, Canada
Prof.Dr.Enver AYDOĞAN, Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof.Dr.Erdoğan KAYGIN, Kafkas University
Prof.Dr.Ethem DUYGULU, Dokuz Eylül University
Prof.Dr.Fevzi OKUMUS, University of Central Florida Orlando, USA
Prof.Dr.Figen AKÇA, Uludağ University
Prof.Dr.Gazi UCKUN, Kocaeli University
Prof.Dr.Göksel ATAMAN, Marmara University
Prof.Dr.Gülten GÜMÜŞTEKİN, Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof.Dr.Halim KAZAN, İstanbul University
Prof.Dr.Haluk TANRIVERDİ, İstanbul University
Prof.Dr.Harun DEMİRKAYA, Kocaeli University
Prof.Dr.Hasan OKTAY, Vice Rector, Vision University, Macedonia
Prof.Dr.Hüseyin ARASLI, University of Stavanger, Norway
Prof.Dr.Imran HAFEEZ, GC University, Pakistan
Prof.Dr.İsmail BAKAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr.Janusz Slodczyk, Opole University, Poland
Prof.Dr.Kadir ARDIÇ, Sakarya University
Prof.Dr.Kazım Özkan ERTÜRK, Düzce University
Prof.Dr.Kemal BİRDİR, Mersin University
Prof.Dr.Kemal CAN, Çukurova University
Prof.Dr.Levent ALTINAY, Oxford Brookes University, UK
Prof.Dr.Ljiljana MARKOVIC, University of Belgrade, SERBIA
Prof.Dr.Luis V. Casaló Ariño, Universidad de Zaragoza, Spain
Prof.Dr.Mahmut PAKSOY, İstanbul Kültür University

Prof.Dr.Mehmet BARCA, Ankara Social Sciences University
Prof.Dr.Mehmet ERYILMAZ, Uludağ University
Prof.Dr.Mehmet MARANGOZ, Muğla Sıtkı Koçman University
Prof.Dr.Melih SALMAN, Aksaray University
Prof.Dr.Mijalce GJORGIEVSKI, University of Tourism in Skopje
Prof.Dr.Mustafa BÜTE, İstanbul University
Prof.Dr.Mustafa Fedai ÇAVUŞ, Osmaniye Korkut Ata University
Prof.Dr.Mustafa İLKAN, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Mustafa SAĞSAN, Near East University TRNC
Prof.Dr.Natalia LATYGINA, Kyiv National University, Ukraine
Prof.Dr.Noufissa El Moujaddidi, Mohamed V University - Rabat. Morocco
Prof.Dr.Orhan ÇOBAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr.Orhan ELMACI, Kütahya Dumlupınar University
Prof.Dr.Osman KARATEPE, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Oya İNCİ BOLAT, Balıkesir University
Prof.Dr.Patrizia ZAGNOLI, Università degli Studi Firenze Italy
Prof.Dr.Rahmi YÜCEL, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof.Dr.Rajendra PATIL, University of Mumbai, India
Prof.Dr.Recep YÜCEL, Kırıkkale University
Prof.Dr.Rıfat IRAZ, Selçuk University
Prof.Dr.Said KINGIR, Sakarya University
Prof.Dr.Salaheddin ABOSEDRA, Emirates American University
Prof.Dr.Salih OKUMUŞ, University of Prishtina, Kosovo
Prof.Dr.Salih Turan KATIRCIOĞLU, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Sami FETHİ, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr.Savo ASHTALKOSKI, FON University, Republic of Macedonia
Prof.Dr.Selyutin Vlademir DMITRIYEVICH, Oryol State University
Prof.Dr.Sima NART, Sakarya University
Prof.Dr.Slagjana STOJANOVSKA, Integrated Business Faculty, Macedonia
Prof.Dr.Şevki ÖZGENER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Prof.Dr.Tahir AKGEMCİ, Selçuk University
Prof.Dr.Tarek Abdellatif, University of Supetech, Tunis
Prof.Dr.Tofiq ABDÜLHASANLİ, Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi
Prof.Dr.Yılmaz GÖKŞEN, Dokuz Eylül University
Prof.Dr.Zarylbek KUDABAEV, American University of Central Asia Kırgızistan
Prof.Dr.Zoran FİLİPOVSKİ, Vice Rector, Vision University, Macedonia
Assoc.Prof.Dr. Gülşen AKMAN, Kocaeli University, Turkey
Assoc.Prof.Dr. Anas Aloudat, American University in the Emirates, UAE
Assoc.Prof.Dr. Ayben KOY, İstanbul Ticaret University
Assoc.Prof.Dr. Aybeyan SELİM, Dean of Vision University, Macedonia
Assoc.Prof.Dr. Ayşe GÜNSEL, Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Battal YILMAZ, Ahi Evran University
Assoc.Prof.Dr. Bengü HIRLAK, Kilis 7 Aralık University
Assoc.Prof.Dr. Biljana CHAVKOSKA, International Balkan University, Macedonia
Assoc.Prof.Dr. Bora YILDIZ, İstanbul University
Assoc.Prof.Dr. Cafer TOPALOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Carlos Orús Sanclemente, Universidad de Zaragoza, Spain
Assoc.Prof.Dr. Dababrata CHOWDHURY, University of Suffolk, United Kingdom
Assoc.Prof.Dr. Daniel Belanche Gracia, Universidad de Zaragoza, Spain
Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN, Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Ebru GÜNEREN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Assoc.Prof.Dr. Efe EFEOĞLU, Adana Bilim Teknoloji University
Assoc.Prof.Dr. Elira TURDUBAEVA, American University of Central Asia, Kyrgyzstan
Assoc.Prof.Dr. Emin SÜEL, Niğde Ömer Halis Demir University
Assoc.Prof.Dr. Emina KARI, Dean of Vision University, Macedonia

Assoc.Prof.Dr. Erdoğan EKİZ, Dean, Mohammed VI Polytechnic University, Morocco
Assoc.Prof.Dr. Erkan Turan DEMİREL, Fırat University
Assoc.Prof.Dr. Etem YEŞİLYURT, Akdeniz University
Assoc.Prof.Dr. Gamze Ebru ÇİFTÇİ, Hitit University
Assoc.Prof.Dr. Gökhan ARASTAMAN, Hacettepe University
Assoc.Prof.Dr. H.Ebru Erdost Çolak, Ankara University
Assoc.Prof.Dr. Hakan TUTGUT, Başkent University
Assoc.Prof.Dr. Halime GÖKTAŞ KULUALP, Karabük University
Assoc.Prof.Dr. Hayrettin ZENGİN, Sakarya University
Assoc.Prof.Dr. Hüseyin KOÇAK, Afyon Kocatepe University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim DURAK, Pamukkale University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim EKŞİ, Gaziantep University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim ŞAHİN, Yalova University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim YALÇIN, Niğde Ömer Halis Demir University
Assoc.Prof.Dr. İlhan DALCI, Eastern Mediterranean University TRNC
Assoc.Prof.Dr. İrge ŞENER, Çankaya University
Assoc.Prof.Dr. İsmail GÖKDENİZ, Kırıkkale University
Assoc.Prof.Dr. Kalina SOTİROSKA, Dean of Vision University, Macedonia
Assoc.Prof.Dr. Korhan KARCIOĞLU, Nevşehir Hacı Bektaş University
Assoc.Prof.Dr. Leyla BAHAR, Mersin University
Assoc.Prof.Dr. Lütüf ARSLAN, İstanbul Medeniyet University
Assoc.Prof.Dr. Madalina-Teodora ANDREI, Spiru Haret University, Romania
Assoc.Prof.Dr. Mahir Hamidov AMEA Z. Bünyadov Serqşunaslıq İnstitut, Azərbaycan
Assoc.Prof.Dr. Mehmet ALTINÖZ, Hacettepe University
Assoc.Prof.Dr. Mehmet Halit YILDIRIM, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Mehriban IMANOVA, Baku State University
Assoc.Prof.Dr. Mehriban IMANOVA, Baku State University, Azerbaijan
Assoc.Prof.Dr. Melih MADANOĞLU, Florida Atlantic University US
Assoc.Prof.Dr. Minura Lucia NACHESCU, West University of Timiosara Romania
Assoc.Prof.Dr. Murat YALÇINTAŞ, İstanbul Ticaret University
Assoc.Prof.Dr. Murteza HASANOĞLU, Azerbaijan State Administration Academy, Azerbaijan
Assoc.Prof.Dr. Nihat GÜLTEKİN, Harran University
Assoc.Prof.Dr. Nilsun SARIYER, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Oğuz KUTLU, Çukurova University
Assoc.Prof.Dr. Ömer Okan FETTAHLIOĞLU, Sütçü İmam University
Assoc.Prof.Dr. Phouphet KYOPHILAVONG, National University of Laos
Assoc.Prof.Dr. Savaş S. ATEŞ, Eskişehir Technical University
Assoc.Prof.Dr. Seher UCKUN, Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Selçuk PEKER, Necmettin Erbakan University
Assoc.Prof.Dr. Sema POLATÇI, Gaziosmanpaşa University
Assoc.Prof.Dr. Semih SORAN, Özyeğin University
Assoc.Prof.Dr. Serkan DİRLİK, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Sevtap SARIOĞLU UĞUR, Uşak University
Assoc.Prof.Dr. Slavcho CHUNGURSKI, FON University - Skopje, Macedonia
Assoc.Prof.Dr. Suat BEGEÇ, Türk Hava Kurumu University
Assoc.Prof.Dr. Suna MUĞAN ERTUĞRAL, İstanbul University
Assoc.Prof.Dr. Țarcă Naiana NICOLETA, University of Oradea, Romania
Assoc.Prof.Dr. Vasilis Leontitsis Brighton University, UK İngiltere
Assoc.Prof.Dr. Vătuia TEODORA, Universitatea Titu Maiorescu, Romania
Assoc.Prof.Dr. Yaşar AYYILDIZ, Abant İzzet Baysal University
Assoc.Prof.Dr. Yunus DEMİRLİ, Abant İzzet Baysal University
Assoc.Prof.Dr. Doriană DERVİŞİ, University of Tirana, Albania
Assoc.Prof.Dr. Savaş S. ATEŞ, Eskişehir Technical University
Assoc.Prof.Dr. Zeliha TEKİN, Muş Alparslan University
Asst.Prof.Dr. Ahmad ALBATTAT, Ammon Applied University, Kazakhstan

Asst.Prof.Dr. Aktolkin ABUBAKIROVA, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
Asst.Prof.Dr. Ali BAVİK, University of Otago, New Zealand
Asst.Prof.Dr. Ali Kerim ÖNER, Ankara Hacı Bayram Veli University
Asst.Prof.Dr. Amjad AMIN, University of Peshawar, Pakistan
Asst.Prof.Dr. Aviral Kumar TIWARI, IBS/IFHE Hyderabad, India
Asst.Prof.Dr. Aynur GAZANFERKIZI, Bakü Euroasian University, Azerbaijan
Asst.Prof.Dr. Bakıt TURDUMAMBETOV, Kyrgyz-Turkish Manas University
Asst.Prof.Dr. Belal SHNEIKAT, University of Kyrenia TRNC
Asst.Prof.Dr. Dinmukhamed KELESBAYEV, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
Asst.Prof.Dr. Ertuğrul KARAKAYA, Kırıkkale University
Asst.Prof.Dr. Esra Gökçen KAYGISIZ, Giresun University
Asst.Prof.Dr. Gülbahar KARABULUT, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Güzin KIYIK KICIR, Anadolu University
Asst.Prof.Dr. Hamzah ELREHAIL, American University in the Emirates UAE
Asst.Prof.Dr. Hatice AĞCA, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Ibrahim HARAZNEH, Middle East University, Jordan
Asst.Prof.Dr. Jana ILİEVA, University of Tourism and Management in Skopje
Asst.Prof.Dr. Kubilay GOK, Winuna University, US
Asst.Prof.Dr. Leyla İÇERLİ, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Ljubisa STEFANOSKI, International Balkan University, Macedonia
Asst.Prof.Dr. Mahlagha DARVISHMOTEVALLI, Near East University TRNC
Asst.Prof.Dr. Menekşe ŞAHİN KARADAL, Bolu Abant İzzet Baysal University
Asst.Prof.Dr. Mohamed SHAMOUT, American University in the Emirates UAE
Asst.Prof.Dr. Mohammad Fahmi AL-ZYOUN, Al -Ahliyya Amman University, Jordan
Asst.Prof.Dr. Murad Abdurrahman BEIN, Cyprus International University TRNC
Asst.Prof.Dr. Mutlu YORULDU, Balıkesir University
Asst.Prof.Dr. Nazarbayev KARİMOV, Khazar University/Bku-Azerbaijan
Asst.Prof.Dr. Nuran ÖZE, Near East University TRNC
Asst.Prof.Dr. Olusegun A. OLUGBADE, European University of Lefke TRNC
Asst.Prof.Dr. Özlem ATAN, Haliç University
Asst.Prof.Dr. Raad Meshall AL-TALL, Jadara University, Jordan
Asst.Prof.Dr. Raouf JAZIRI, University of Jeddah, Kingdom of Saudi Arabia
Asst.Prof.Dr. Seyil NAJIMUDINOVA, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan
Asst.Prof.Dr. Sila MUTLU, Sakarya University
Asst.Prof.Dr. Suhail Mohammad GHOUSE, Dhofar University, Oman
Asst.Prof.Dr. Tolga GÖK, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan
Asst.Prof.Dr. Umar HAYAT, Quaid-i Azam University, Pakistan
Asst.Prof.Dr. Ülkü TOSUN, Cyprus Social Sciences University TRNC
Asst.Prof.Dr. Vasıf ABİYEYEV, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Vesna Stanković Pejnović, Institute of Political Studies, Belgrade, Serbia
Asst.Prof.Dr. Ercan KÜÇÜKEŞMEN, Isparta Applied Sciences University
Asst.Prof.Dr. Hamed MAHADEEN, Applied Science University, Jordan
Asst.Prof. Esra Sipahi Döngül, Aksaray University
Dr. Abolfazi NAJI, Shhre Rey Azad University, Iran
Dr. Cihat KARTAL, Kırıkkale University
Dr. Denisa MAMİLLO, European University of Tirana
Dr. Dinuca Elena CLAUDIA, Titu Maiorescu University Bucharest, Romania
Dr. Elena RADICCHI, Università Degli Studi Firenze, Italy
Dr. Grzegorz ZAJAC, Jagiellonian University, Polonya
Dr. Ilir REXHEPI, AAB Collage, Prishtina Kosovo
Dr. Jantore JETIBAYEV, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
Dr. Jason LAM, Multimedia University, Malaysia
Dr. Maher Ahmad ALATAILAT, Girne American University, Cyprus
Dr. Matanat AMRAHOVA, Azerbaijan Devlet İktisat Üniversitesi UNEC
Dr. Mehmet KAPLAN, Isparta Applied Sciences University

Dr. Sabit BAYMAGANBETOV, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
Dr. Sakher ALNAJDAWI, Amman Arab University, Jordan
Dr. Sia Bik KAI, Universiti Tunku Abdul Rahman, Malaysia
Dr. Steven Chong Shyue CHUAN, Universiti Tunku Abdul Rahman, Malaysia
Dr. Tee Lain TZE, Universiti Kebangsaan, Malaysia
Dr. Ulanbek ALIMOV, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

Papers Received Best Paper Awards

- Salgın Sürecinin Borsa İstanbul'da Halka Arzlara Etkisi – Dr. **Korkmaz Ergun**
- Dijital Vergileme ve Türkiye Uygulaması- Doç. Dr. **Zuhal ERGEN**
- Türkiye'de Kadın ve Siyaset İlişkisinin Analizi- Asst. Prof. Dr. **Uğur ORAL**
- Tribal Identity-A Path Towards Their Holistic Development- **Dr. Swati Bijawat, Dr. Sanjana Sharma Marwaha-** Amity University- **India**
- Youth-Oriented Policies in the Context of Public Policy Analysis in the Republic of Azerbaijan- Assoc. Prof. Dr. **Murteza HASANOGLU, Shurakhanim SALIMOVA-** State Administration Academy under the Presidency of the Republic of Azerbaijan- **Republic of Azerbaijan**
- Determinants and Mitigations of Food Losses and Waste in the Agricultural Supply Chain Globally- **Enock Siankwilimba,** PhD student- University of Zambia- **Country Zambia**

CONTENTS

	Page
Presentation	1
Sunuş	2
Thanks to	3
Institutions of the Authors	4
Advisory Board	7
Organising Committee	8
Congress Chairs	8
Scientific and Peer Review Committee	12
Congress Programme	543

Name of Paper and Author(s)	Page
Assessing The Effect of Satisfaction on Employee Retention: Does Love for Money Moderate The Relationship? Dr. Sudin BAG, Mrs. Payel AICH, Dr. Abhijit SINHA	21
What Should We Do For The Gdp Economic Growth of the Afghanistan Abdulmarof Hamidzay	34
Building and Promoting Family Culture in the Process of Globalization: A study in Vietnam Nguyen Minh TRI, Dinh The HOANG	50
Islamic Civilization & Cultural Identity in Historic Perspective and Role of Muslim Thinkers in Rebuilding Process Muhammad Umar Riaz Abbasi	59
Robert Craig, Paradigms and Theories of Communication Sergio QUIROGA	69
Revizyonist Westerne Bir Örnek: The Power of the Dog Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Göker	74
Alman Federalizminin Tarihi ve Yapısal Sorunların Kökenleri Dr. İsmail Bahadır TURAN	83
Similar and Distinctive Outlines of Globalization and Modernization Dr. Elnur Beybala oğlu Hajaliyev	92
Transatlantik İlişkilerin Dönüm Noktaları ve Gelişme Beklentileri Efendiyeva Gunel Memmed qızı	99
A Study to Investigate the Challenges of Islamic Banking and Finance (IBF) in Australia Dr. Faraz Umair AFZAL, Dr. Aqsa SULTAN, Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE	107
The Liberation Era in Ligao And the Aftermath of World War Ii 1944-1945 Dr. Delia V. MENDOZA	113
Azerbaycan'ın Tarihi Kültürel Mirasının Korunması ve Tanıtılmasında Uluslararası Türk Kültürü ve Sanatını Geliştirme Teşkilatı- TÜRKSOY ile İşbirliği PhD Cand., Vüsale ŞERİFOVA	118
Youth-Oriented Policies in the Context of Public Policy Analysis in the Republic of Azerbaijan	126

Assoc. Prof. Dr. Murteza HASANOGLU, Shurakhanim SALIMOVA	
Örnek Olay İncelemesi Aracılığıyla Kurumsal Yönetişim Kavramının İrdelenmesi Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN	134
Comparison of Data Mining Methods: Interest Rate Estimation Application PhD(c). Enes KOÇOĞLU, Prof.Dr. Filiz ERSÖZ	145
Gıda Sektöründe Satın Alma Sürecindeki Hataların ve Risklerin Hata Türü ve Etkileri Analizi (FMEA) Yöntemi ile Değerlendirilmesi Asst. Prof. Dr. Atakan ALKAN, Assoc. Prof. Dr. Gülşen AKMAN, İpeknur POYRAZ	152
Enflasyon Rakamları ile İlgili Toplumun Ekonomi ve Siyaset Gündeminin İncelenmesi Prof. Dr. Süphan Nâsır, Araş. Gör. Merve Kır	162
Muhasebe, Kültür ve Örgüt Kültürü İlişkisi: Bütünleştirici Literatür Değerlendirmesi Dr. Öğr. Üyesi Yusuf YILDIRIM, Dr. Öğr. Üyesi İrem ÖZCAN	167
Cam Tavan Sendromu ve Cam Tavan Konulu Yayınların Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik Analizi Prof. Dr. Muhsin HALİS, Sümeyya AKYILDIZ	173
Günümüz Dünyasında Lider Olmak Dr. Mukadder GÜNERİ	181
An Inquiry into The Impact of Globalization on The Socio-Economic Conditions on An Ex-Untouchable Leather Working Community: With Special Reference to The Rabidas Caste of West Bengal Asst. Prof. Dr. Binoy Rabidas	187
From Dareen to Sama: The Evolution of the Representation of Saudi Women in MBC's Reality Programming Rim Letaief	192
Turizm İşletmelerinde Moral ve Motivasyonun Öneminin Kavramsal Açından Değerlendirilmesi Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN	200
Silk Road as Common Language of Commerce to Connect the World Assoc. Prof. Dr. Tsitsino Dzotsenidze, Nikoloz Tcheishvili	209
Digital Transformation in Banking Sector: Factors That Drive Digital Transformation ROMA AHUJA, Dr. SACHIN GUPTA	214
Dijital Dönüşümün Ekonomiye Etkileri: Dijital Ekonomi Dr. İsmail İŞLER	219
Kamu Ekonomisi Perspektifinden Küresel Kamusal Malların Analizi Dr. İsmail İŞLER	224
Tarhiyat Öncesi Uzlaşmada Yapılan Değişiklikler ve Değerlendirilmesi Mustafa Sefa MAZLUM	229
İptal Davalarında “Borçlunun Maksadını Bilen veya Bilmesi Lazım Gelen” Kişilerin Tespitinde Yargı Kurumlarının Esas Aldığı Kriterler Mustafa Sefa MAZLUM	239
Örgütsel Adalet ve Yenilikçi İş Davranışı: Bilgi Paylaşımının Aracılık Rolü Asst. Prof. Dr. Emre Burak EKMEKÇİOĞLU	248

Government Trade Policies and Foreign Direct Investment Murat, Akyuz, Ph.D., Opusunju, Michael Isaac, Ph.D.	256
Eysenck'in Kişiliğın ve Sosyal Zekânın Kariyer Kararlılığı Üzerindeki Rolünün İncelenmesi Öğr. Gör. Dr. Ethem MERDAN	266
A Study on Personal Financial Management Behavior amongst Working Youth of Selected Region of Gujarat Priyanka MEHTA	277
Managing Modern Slavery-Innovation-Globally in Supply chain Management Mr. Pallikkara Viswanathan	285
Importance of Education in Developing Entrepreneurial Competencies and Skills for Entrepreneurship Anurag VYAS, Asst. Prof. Dr. Sachin GUPTA	290
COVID19 Pandemic Impact on Women Entrepreneurial Activities: The Road to Recovery Prof. Dr. Siham EL-KAFAFI	295
Challenge and Importance of e-banking in Albania Dr. Valbona CINAJ, Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE	305
Features of Economic Development and Democracy in Muslim Countries Assoc. Prof. Dr. Gulmira Kerim	321
An Overview of the Measures Taken to Implement Child Rights Before the Independence in Sri Lanka Lecturer Raveenthiran Vivekanantharasa	332
Azerbaycan'ın Ulusal Güvenlik Bağlamında Askeri Alanda Rusya ile İlişkileri Senior Lecturer İlhamı OMAROVA	336
Applying Math Economics Instructions on International Relations Dr. Shkelqim HAJRULLA, MSc. Desantila HAJRULLA, Gledia HAJRULLA	345
Use Of Machine Learning (ML) For The Prediction Of Chemical Reactions At High Temperatures Director, Dr. Subhash DESAI, Asst. Prof. Dr. Vijayalaxmi Pandey, Asst. Prof. Dr. Nakul KUMAR	352
Uzay Ekonomisi Odağında Türkiye Dr. Zeynep HÖBEL	358
Gümüş Ekonomi Dr. Zeynep HÖBEL	368
Faizsiz Finansal Piyasa Yönetimine Türkiye Cumhuriyeti Bilim Adamlarının Bilimsel-Sistemli Yaklaşımları Dr. Parviz RUSTAMOV HACI OĞLU	375
The Impact of Branding on Marketing of Retail Banking and its Long-term Effect on Customer Loyalty- A Case Study of BRAC bank Dhaka, Bangladesh. Dr. Md Ruhul Amin Sardar	384
Challenges in Quality of Education in HEIs of Pakistan: An Exploratory Research Zohaib Hassan Sain, Shahzadi Hina Sain, M.Phil., Prof. Nadeem Iqbal, Khalid Azim Khan, PhD	392
Termal Turizm Kapsamında Balneoterapi Yüksek Lisans Öğrencisi Yalçın ALACA, Dr. Öğr. Üyesi Nurperihan TOSUN	401

Yöneticilerde Kültürel Zekanın Lider Etkililiğine Etkisi Doç. Dr. Ercan ERGÜN, Öğr. Gör. Ayça YÜKSEL, Yüksek Lisans Öğrencisi Gökhan ERDİNÇ	406
The Fantastic and the Real in Children's Literature in Kosovo PhDC. Leonora BRUÇAJ	415
Financial Performance Analysis Before and During the COVID-19 Pandemic in PT. Astra International Tbk Dr. Wiwiek Mardawiyah DARYANTO	421
Afganistan'da Sosyal Medya ve Geleneksel Medya Karşılaştırması Abdul Latif Ahmadi, Prof. Dr. Şükrü Balcı	433
A Survey and Statistical Data of Math Economics Applications International Relations Triple-Purpose Dr. Shkelqim HAJRULLA, MSc. Desantila HAJRULLA, Gledia HAJRULLA	444
Interreligious and Intercultural Action Research for Environmental Care: Crises, Wisdom, and Action Dr. Rey TY	450
The Relationship Between International Trade and Foreign Capital Investments: Evidence from BRICS Countries Assoc. Prof. Dr. Mesut DOĞAN, Asst. Prof. Dr. Mustafa KEVSER, Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL	464
Impact of International Trade and Foreign Capital Investments on Financial Development: Evidence from Next-11 Countries Assoc. Prof. Dr. Mesut DOĞAN, Asst. Prof. Dr. Mustafa KEVSER Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL	471
A Study on Environmental Ethics and Participation in Environmental Activities among Higher Secondary Students of Murshidabad District, West Bengal Prof. Dr. (Mrs) Nasrin, Research Scholar Faiyaz Ahammad	479
Corruption Free Society: Role and Responsibility Dr. Sheikh Arshid AHMAD	486
Predisposing Factors Influencing Utilization of Maternal Health Services in Sabon-Gari Local Government Area of Kaduna State, Nigeria Aimee Osamudiamen Chris	495
Deliberating Forecasting with Google Trends Ms. Divya Jain, Assoc. Prof. Dr. Meghna Chhabra	516
Determinants and Mitigations of Food Losses and Waste in the Agricultural Supply Chain Globally Enock SIANKWILIMBA	522
CONGRESS PROGRAM	543

Assessing The Effect of Satisfaction on Employee Retention: Does Love for Money Moderate The Relationship?

Dr. Sudin BAG*

Vidyasagar University, India
sudinbag1@gmail.com
Orcid: 0000-0002-6289-245X

Mrs. Payel AICH

Vidyasagar University, India
payel007.aich@gmail.com
Orcid: 0000-0003-0751-0508

Dr. Abhijit SINHA

Vidyasagar University, West Bengal
asphd1979@gmail.com
Orcid: 0000-0003-3034-0930

ABSTRACT

The study investigates the relations between satisfaction and retention of employees of star-category hotels in India. Besides, the research also explores the role of employees' love for money as a mediator in the association between satisfaction and employee retention in the hotel industry. This cross-sectional, quantitative research uses partial least square structural equation modeling (PLS-SEM) to test the proposed hypothesis. The findings are based on a sample of 264 hotel employees drawn from the state of Karnataka. The satisfaction of employees in hotel industry depends on their well-being with organizational environment and customers. The study finds that love for money plays an influencing moderating role in relations between employees' satisfaction and retention in hotel industry.

Keywords: Employee, wellbeing, satisfaction, love for money, employee retention, PLS-SEM

*corresponding author

1. Introduction

Employees form the base of any organization in any industry. The satisfaction of employees is an essential pre-requisite that is required to get the best from the organization. The level of performance is mostly dependent on sound HR management (Fitzgerald et al., 1994) and the satisfaction of employees in the workplace with experience affects the quality of service. Human resources are termed as assets because they possess the inherent capabilities to perform any job, develop knowledge and possess the skills and expertise which get manifested in the performance of the employee. To increase the productivity of any business, the motivation and commitment of employees towards the work needs to be nurtured to the maximum. They should be utilized optimally so that they can contribute towards the fulfilment of organizational goals which is possible by emphasizing on employee satisfaction. The aim of an organization is to mitigate the physical, psychological and financial needs of the organizational members which may extend the personal and professional efficacy (Blessings, 2001) that calls for the need to create an appropriate environment. It is also necessary to transform the commitment of the employees to such a level that they become intrapreneurs, being self-directed and self-motivated for the overall development of the organization along with their own personality development. It is important to understand the satisfaction level of employees so that commensurate strategies can be adopted by the HR manager to generate employee loyalty that will lead to employee retention. However, it is observed that the loyalty level is dependent on several financial and non-financial factors. The former points to the benefits in terms of salary structure, bonus, ESOPs etc., whereas the latter, is concerned with the scope for promotion, recognition, assignment of prestigious tasks etc. Therefore, it is important to offer good pay structure for retaining skilled and efficient employees for the sustainable growth and development of an organization. It is interesting to note that there are research evidences which reflect the direct connection between employee satisfaction and customer satisfaction. When an organization is unable to create satisfied employees, it means that employees will leave the organization in search for greener pastures that provide better opportunities and prospects. It can be a great challenge to maintain and improve the productivity level if skilled and efficient employees leave the organization, thereby taking away with them the experience they gained during their tenure in the firm. For retaining employees, motivation and satisfaction plays an important function as it creates high level of loyalty and commitment towards an organization's overall development (Edmans, 2012).

In this backdrop, the study investigates the role of organizational environment, customer orientation and well-being in influencing the satisfaction level of employees that ultimately has an impact on employee retention. The researchers also explore the importance of 'love for money' as a moderator in the relationship between employee satisfaction and retention of employees in hotel industry.

2. Review of literature and hypothesis development

2.1 Organisational environment and employee satisfaction

One of the key influencing factors for task-related satisfaction can be considered as the monetary compensation for the efforts put in by an organisational member (Lambert, Hogan & Barton, 2001). The working environment of any organization offers some good practices for

money- making such as incentive schemes, promotional schemes and bonus which leads to improvement in the level of satisfaction and motivation among the employees (Ijaz & Khan, 2013). If the employers' efforts are directed towards the motivation of employees, it can nurture committed employees (Gostick & Elton, 2007) who experience high level of satisfaction. There is always the need for new information which can expedite the management style to empower, motivate, retain and increase employee effectiveness. Continuous consultation is done by business practitioners to develop fast learners and employees who support organizational flexibility and can be change-agents. The HR practices must be focused on imparting proper training, equity in pay etc. which are essential parts of any organizational environment that influence employee satisfaction (Boxall & Macky, 2009). Therefore, organizational environment plays a crucial role in shaping the satisfaction level of employees. So, the researchers propose the following hypothesis to assess the effect of organizational environment on employee satisfaction.

H₁: Organizational environment positively influences employee satisfaction

2.2 Customer orientation and employee satisfaction

The customer experiences and purchasing behavior is somewhat related to the performance of the service personnel. The service providers influence customer experience who share good word-of-mouth together with improved loyalty and satisfaction level that make them repeat customers (Hartline & Ferrell, 1996). In the case of hotel business which is a part of the hospitality industry, employees spend sufficient time with guests and during their engagement provide them with the best possible services so that they go back with a memorable experience and with a feeling to re-visit again. The guests are also required to share their feedback regarding the overall experience which counts at the time of deciding the career growth reports of the employees (Gruen, 1995). Hence, customers remain the key focus in this industry (LePine et al., 2002). Thus, the work role and employee happiness get enhanced due to customer-centric approach adopted by the organization. Therefore, the culture of 'customer is the king' and proper customer orientation in the organization motivates employees. According to Homburg and Stock (2004), employees' satisfaction depends a lot on customer orientation. Therefore, the following hypothesis is proposed.

H₂: Customer orientation positively influences employee satisfaction.

2.3 Employee well-being and satisfaction

Happiness and satisfaction is an ultimate solution for overall employees' well-being (Ryan & Deci, 2001). Employees who have proper well-being mechanism look more pleased than others. The pleasant employees are commonly engaged in various organisational activities and are also able to manage the quality of work-life balance effectively (Diener, 2000). The issue of employees' well-being has been gaining importance in the present era as research evidence proves that satisfied and happy employees are productive and stay with the organization for a longer duration (Wright, 2006). There are many factors around well-being which is effective in nature. According to Ryff and Keyes (1995), there are six dimensions that need to be addressed by organizational managers. However, the overall satisfaction is determined by the work

quality, support to family, leisure, health facility, financial benefits (Diener et al., 1999). Hwang et al. (2014) finds that professional stress has significant impact on the personal and professional lives of hotel employees. The feelings of depression and stress increase the level of dissatisfaction which gets reflected in higher turnover among the employees of hotel industry. Therefore, the following hypothesis is proposed.

H₃: Employee wellbeing positively influences employee satisfaction

2.4 Employee satisfaction and employee retention

A happy workforce can become an engaged workforce. Satisfied employees create values within the organization and their satisfaction results primarily from high-quality support services and organizational policies that enable employees to deliver results by delivering customer value. Expectations about the job need to be matched with the work role in order to improve an employees' performance in the workplace that leads to employee satisfaction. The career goal of an employee is something that should be given due importance by the employers. The managers need to provide the platform to develop individual employees. The occupational stress that employees suffer from damaged personal relationships creates emotional exhaustion, dissatisfaction and negative emotional state which disrupt their well-being. Similar negative consequences can arise from emotional fatigue which is connected to the work-related well-being of employees and is characterized by the feeling of emotional exhaustion that affects employee satisfaction and quality of life (John, 2008). An increase in emotional exhaustion is seen to shrink the satisfaction level in the working place (Tamini & Kord, 2011). For an organization to consistently outperform, it is necessary to retain employees for a long tenure. If experienced employees leave the organization on a routine basis, it becomes difficult for the remaining employees to complete their task effectively. Satisfaction is found to be an important factor that affects the working lives of all working groups. Satisfied employees enjoy several opportunities to dedicate themselves and participate in the performance of their duties and promise their commitment towards their organizations. Retention of employees indirectly implies the employees' interest to stay in the current organization. A high retention ratio implies low employee turnover which reduces the spending on recruitment and selection.

The non-financial effects arising from high turnover include the time loss arising from the process in recruitment and selection of new people and the need to impart training to the new incumbents who join the organization. Looking into the importance of retention, corporate managers have been giving importance to this aspect regardless of their location, size or nature of business. Managers need to realize that labor turnover is a positive phenomenon from the viewpoint of employees when they find low scope for progression up the career ladder and find better opportunities elsewhere. It is also seen that the motive to do job-hopping could be a response to the need to adapt to changing labor markets which requires more flexibility (Hall, 1996; Van Dam, 2003). However, it is seen that employees who are treated with love, respect and equity stay more committed towards the organization (Sun, et al., 2007).

Therefore, the following hypothesis is proposed.

H₄: Employee satisfaction positively influences employee retention in the organization

2.5 Love for money

Financial reward is the extrinsic benefit which involves pay, bonuses, allowances and incentives. Nowadays, employees strive for building wealth during the course of their career. One of the primary reasons that drive employees to change organizations is the higher pay package. Money is highly valued in creating incentives because people need it to meet basic needs of life and, therefore, motivates employees more than any other (Sara et al., 2004). A higher pay is often viewed as a sign of personal triumph and accomplishment (Bohlander & Snell, 2004). Good pay earned by an individual generates satisfaction because they can enjoy a better standard of living (Roznowski & Hulin, 1992). According to Barton (2002), organizations need to value financial rewards like salary and other financial benefits as important determinants of employee motivation, satisfaction and retention. Therefore, the following hypothesis is proposed.

H₅: Love for money moderates the relationship between employee satisfaction and employee retention.

The above mention hypotheses are presented in figure-1.

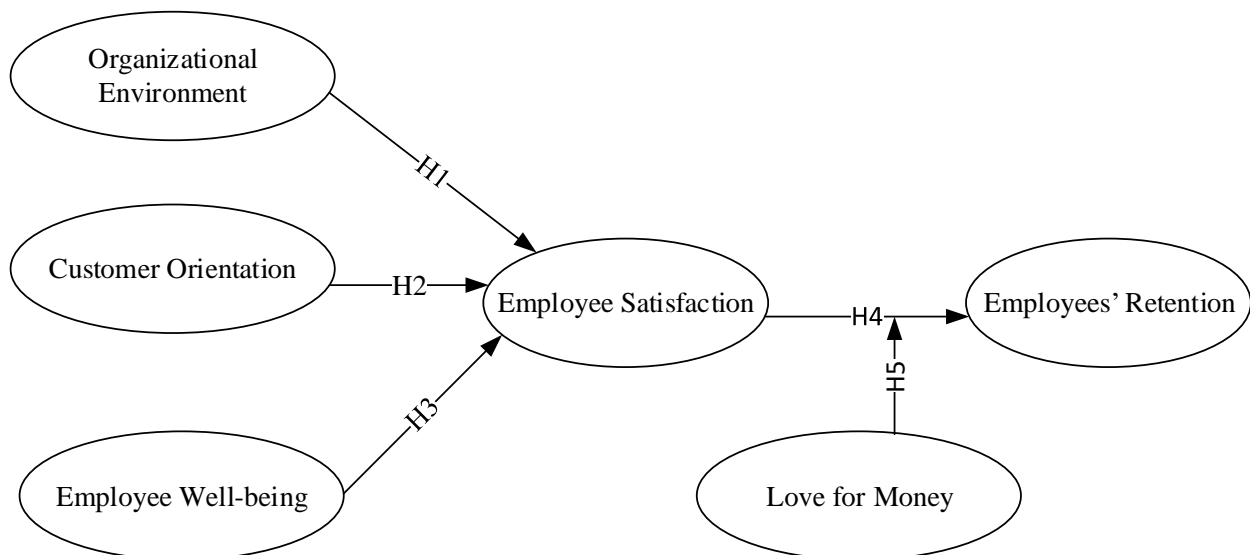

Figure-1: Theoretical design of the study

3. Research methodology

3.1 Sampling and data collection

This study has been conducted on the existing employees of star category hotels of Karnataka. Data was collected with the help of a structured self-administered questionnaire to assess the satisfaction level of employees. The research concentrated on the employees of housekeeping department only from two 3 star, two 4 star and one 5 star hotel in the state of Karnataka in India. The hotels were selected using random sampling technique and the respondents were contacted after formal approval by the management of the selected hotels. Finally, the

respondents were selected based on convenient sampling technique. Out of 275 questionnaires, 94% (264) were received back which was used to analyze the results of the study.

The brief demographical profile of the respondents depicts that out of the 264 respondents, 65.2 percent were males and remaining females. With regard to the age, 17.4 percent employees are less than 25 years of age, 25 percent are aged between 25 to 35 years, 30.3 percent are aged between 36 to 45 years and 16.7 percent lie between 46 and 55 years. The remaining percentage has an age exceeding 55 years of age. With respect to marital status, 72 percent are married, whereas the remaining falls in the unmarried category. In respect of academic qualifications, 7.5 percent have studied till higher secondary, 20.7 percent have qualified Diploma in Hotel management (under regular mode), 37.7 percent have studied Diploma in Hotel Management (in Distance mode). The maximum respondents have acquired Degree in Hotel Management, 6.4 percent in Postgraduate in Hotel Management (Distance), whereas the remaining are Postgraduates in Hotel Management (under Regular mode). The demographic profile shows that there is a heterogeneous composition in the sample. The employees with less than five years' experience comprise 12.4 percent, within five to ten years' experience 30.8 percent, 10 to 15 years 19.7 percent, within 15 to 20 years' experience 26.5 percent and the remaining 10.6 percent have 20 to 25 years' of experience.

3.2 Measurement development

The measurement items of this study were adapted from past literature. The research instrument consists of two parts. The first part comprises of demographic profile of the sample employees. The items under different constructs such as organizational environment, customer orientation, employee well-being, employee satisfaction and love for money and employee retention are presented in the next part of the instrument. The measurement items of the study were measured on a five-point Likert scale ranging from 1= 'strongly disagree' to 5= 'strongly agree'.

Data has been analyzed using partial least square structural equation modeling (PLS-SEM) (Ringle et al., 2015) which is well accepted (Chowdhury et al., 2019) in social sciences research. The outer model has been predicted by employing convergent and divergent validity through this model (Chin, 2010). More precisely, Cronbach alpha (λ) and Composite Reliability (CR) are used to assess the reliability of the constructs. Their corresponding values are greater than the threshold value of 0.7 (Nunnally & Bernstein, 1994, Bag et al., 2020a) for all cases. The results of Cronbach's alpha, CR and AVEs are presented in table 1. Concerning the AVE, the findings reveal that all the values exceed 0.5, thereby supporting convergent validity (Cohen, 2001; Hair et al., 2012). Hence, the measurement model for the present study is satisfactory, based on the evidence of its adequate reliability and validity. Moreover, Heterotrait-Monotrait is examined in order to establish discriminant validity (Henseler et al. 2015; Bag & Omrane, 2021). In terms of the structural model, the path coefficients and their significance levels are also investigated. Accordingly, the researchers applied all the aforementioned criteria to assess the measurement and structural models.

Table-1: Measurement of validity and reliability

Construct	Cronbach's Alpha	Composite Reliability	Average Variance Extracted (AVE)	Q ²
Customer Orientation (CO)	0.908	0.929	0.685	
Employee Satisfaction (ES)	0.917	0.933	0.667	0.543
Employee Wellbeing (EW)	0.917	0.936	0.709	
Love for Money (LM)	0.871	0.912	0.723	
Organisational Environment (OE)	0.906	0.927	0.679	
Employee Retention (ER)	0.892	0.921	0.699	0.438

Source: Computed by researchers

Note: Customer Orientation (CO), Employee Satisfaction (ES), Employee Well-being (EW), Love for Money (LM), Organizational Environment (OE), Employee Retention (ER)

Table 2: Discriminant Validity: [Heterotrait – Monotrait (HTMT)]

Constructs	CO	ES	EW	LM	OE	ER
CO						
ES	0.854					
EW	0.803	0.815				
LM	0.827	0.813	0.889			
OE	0.800	0.835	0.757	0.848		
ER	0.864	0.812	0.833	0.868	0.787	

Source: Computed by researchers

4. Results

Following the evaluation of the outer model, the inner model is assessed to examine the strengths of explanatory variables and also predict the significance of constructs considered in the proposed model. Moreover, the size of the path coefficients and significance of the hypothesized relationships is estimated. The main criterion for evaluating the structural model in PLS is the variance explained (R-squared). According to Bag et al. (2020b), as per the results of the inner path model, R-squared values of 0.67, 0.33 and 0.19 imply substantial, moderate and weak explanatory power of the endogenous latent variables respectively. The Q-squared values of 0.02, 0.15 and 0.35 signify that the predictor latent variable has weak, medium and

large effect at the structural level respectively. The value exceeding zero implies that not only are the observed values well reconstructed but also that the model has predictive relevance and vice-versa (Henseler et al., 2009). Table-1 shows that for Employee Satisfaction and Employee Retention, the values are 0.543 and 0.438 respectively which demonstrates that the exogenous constructs has strong and significant predictive relevance for the endogenous constructs.

Based on the evaluation of inner and outer models, the result of the path model is presented in figure-2. To measure the significance of the path model, the path coefficients are computed by employing bias-corrected bootstrapping method with 2000 sub-samples at five percent significance level. The results of the path model (in figure-2) reveal that latent variables like organizational environment, customer orientation and employee well-being have significant influence on satisfaction of employees employed in the star category hotels. It is revealed that the type and behavior of customers which is captured through the ‘customer orientation’ construct has a coefficient of 0.511 ($t= 8.047$). It has the strongest influence on employee satisfaction, followed by organizational environment ($\beta=0.268$, $t= 4.379$) and employee well-being ($\beta=0.151$, $t= 3.219$) respectively. Moreover, the result also depicts that employee satisfaction has positive impact on employees’ retention ($\beta=0.785$, $t= 32.336$) which could be a driver in strategy building by corporate houses. It is also important to note that all the paths in this model are statistically significant at one percent level of significance.

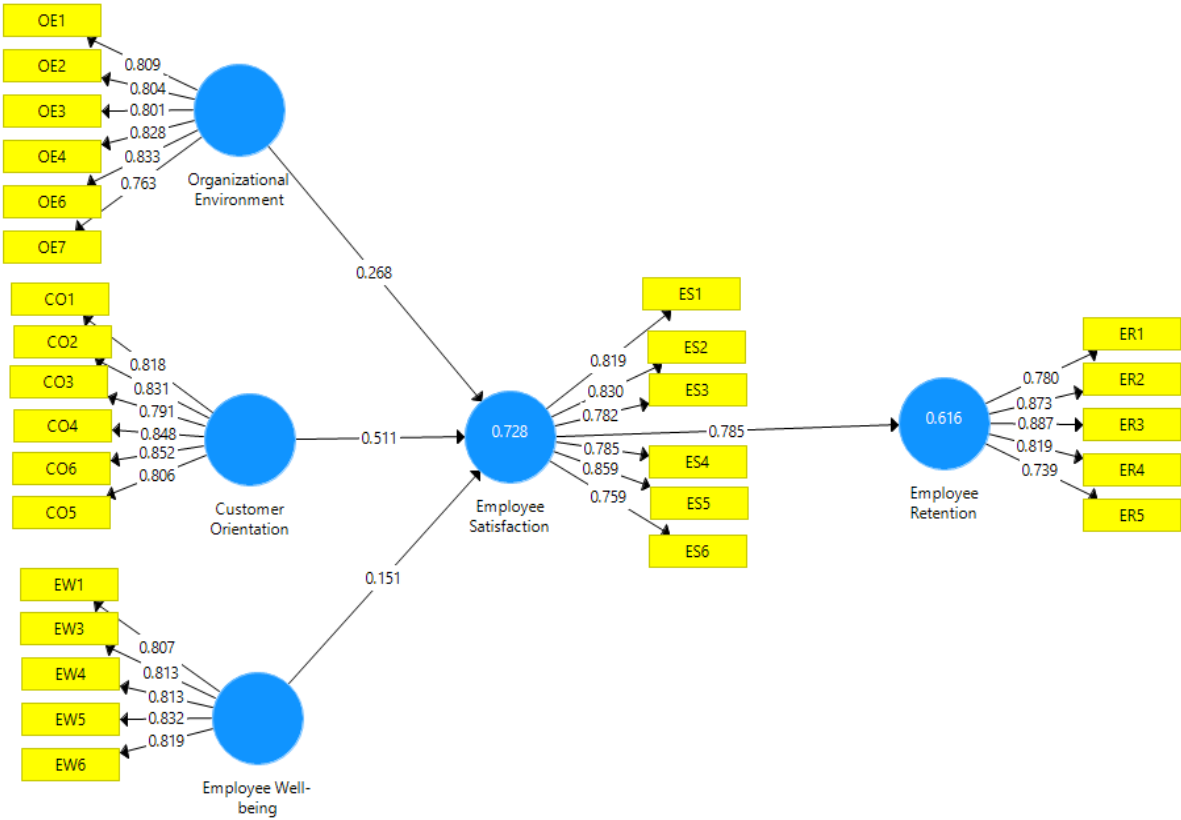

Figure-2: Path model of the study

The role of love for money as a moderator has been examined and presented in figure-3 below. The path analysis depicts that the path coefficient between employee satisfaction and employee retention decreases after the introduction of moderate variable ‘love for money’. Though, the path coefficient decreases due to the intervention of moderating variable, the value of R-squared increases drastically. The results of the analysis in presented in table-3 and figure-3.

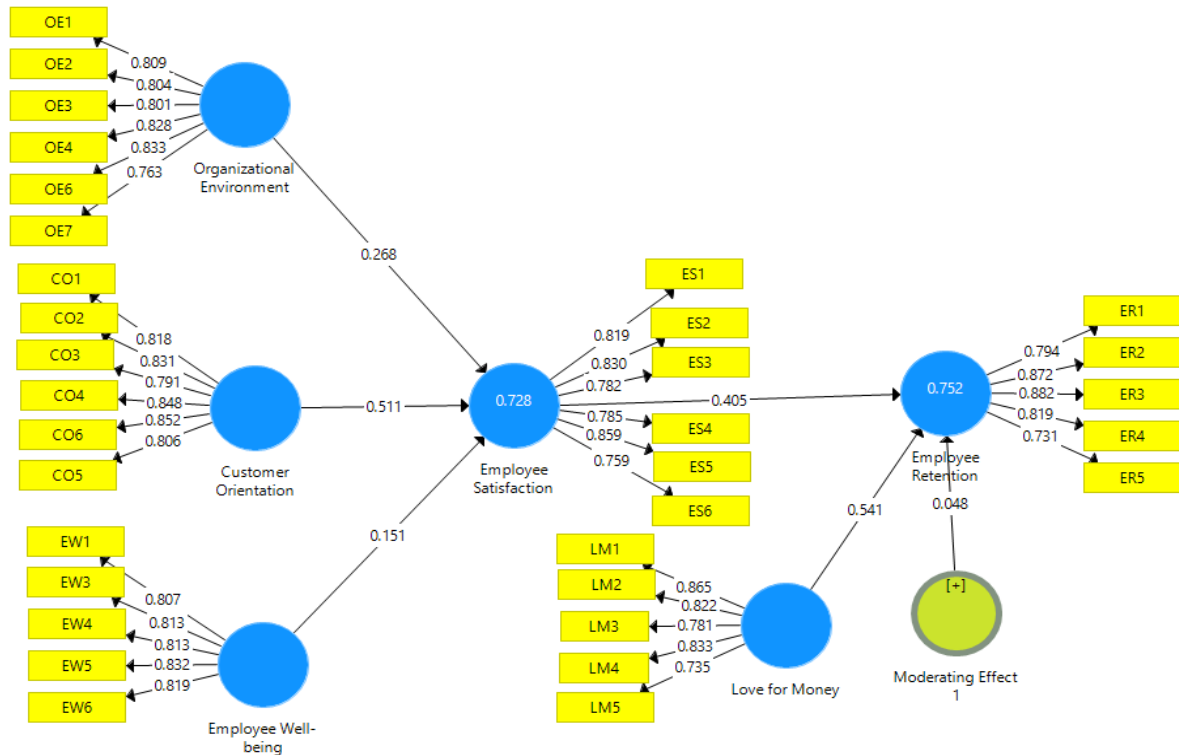

Figure-3 Path analysis with moderating variable (Love for money)

Table-3: Results of hypotheses testing and path coefficients with moderator

Hypo.	Paths	Path Coeff.	p-value	Remarks
H ₁	Organization environment → Employee satisfaction	0.268	0.000	Supported
H ₂	Customer orientation → Employee satisfaction	0.511	0.000	Supported
H ₃	Employee well-being → Employee satisfaction	0.151	0.000	Supported
H ₄	Employee satisfaction → Employee retention	0.405	0.000	Supported
H ₅	Love of money → Employee retention	0.541	0.000	Supported
	Moderating Effect → Employee retention	0.048	0.021	Supported

Source: Computed by researchers

5. Conclusions and discussion

The basic aim of the study is to examine the role of organizational environment, customer orientation and employee well-being on employees' satisfaction. The result shows that organizational environment has a significant impact on the satisfaction of employees in the hotel industry. This result confirms the findings as obtained in the prior studies of Raziq and Maulabakhsh (2015), Sangperm and Jermstittiparsert (2019) and Tio (2014) who argue that employee satisfaction level can be increased by organizing and managing the organizational environment. Moreover, customer orientation also plays a significant role in ensuring the employee satisfaction in hotel industry. This corroborates the findings in Menguc et al. (2016) and Park et al. (2018). Further, the study shows that employee well-being also has positive impact on employee satisfaction which shows agreement with the prior studies of Sharma et al. (2016) and Soane et al. (2013) who comment on the same line.

In addition, this empirical research also examines the positive and significant relationship between employee satisfaction and retention in the hotel industry. Thus, service-based organizations should ensure satisfaction of the employees in order to retain the skilful and talented employees for organizational development. The result of the study supports the findings in Collins et al. (2008) and Silaban and Margaretha (2021) who argue that employee satisfaction is an important catalyst for employee retention. The investigation also examines the role of 'love for money' as a moderator in the relationship between employee satisfaction and retention. The findings reveal that 'love for money' influences employee retention in the hotel industry. Thus, the HR managers of corporate houses who have a strategic business unit in this industry should design remuneration plans in such a way that it will help to attract and retain the best people. Providing the right salary for the right job will definitely help in improving corporate performance which has become the need of the hour at such a time when the economy is slowing crawling back to its revival stage. The results of the study also find support from the previous contributions of Susanto (2020) and Liu and Tang (2011). The findings are relevant in designing appropriate HR policies for better talent management and employee retention.

6. Future scope of study

This research is a contribution to identify the effect of selected factors on employee retention. 'Love for money' is considered as the moderating factor. Though important inferences have been drawn, the study can be further extended by considering other factors like age, gender, company reputation that will add further value in this field of research. Similarly, the analysis can be done by considering employees working at different levels in the corporate hierarchy.

References

- Adhikary, S., & Khuntia, S., (2015). A Study on Job Satisfaction and Performance of Management Guru's of Management Colleges-with Reference to Odisha. *International Journal of Research and Development - A Management Review*, 4(1), 10-18.
- Atomba, N.W., & Ajusa, K.R., (2016). Influence of Job Rotation on Organizational Productivity: A Case of Mount Kenya University. *Imperial Journal of Interdisciplinary Research*, 2(10), 25-34.
- Aziri, B. (2011). Job Satisfaction: A Literature Review. *Management Research and Practice*, 3(4), 77-86.

- Bag, S., Aich, P., Islam, A. (2020b), Behavioral intention of "digital natives" toward adapting the online education system in higher education. *Journal of Applied Research in Higher Education*. DOI: 10.1108/JARHE-08-2020-0278.
- Bag, S. & Omrane, A., (2021). *Entrepreneurs' Personality and The SMEs Decision Making Process: The Moderating Role of Institutional Environment* In 3rd International conference on Decision making for Small and Medium-Sized Enterprises. Conference Proceedings. Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karviná, 47-60.
- Bag, S., Ray, N., & Roy, B. (2020a). Determinants of Investment Decision in Residential Property - An Empirical Analysis: Evidence from Kolkata, India. *Our Heritage*, 68(1), 4882-4896.
- Bag, S. & Omrane, A. (2020), Corporate Social Responsibility and Its Overall Effects on Financial Performance: Empirical Evidence from Indian Companies, *Journal of African Business*, DOI: 10.1080/15228916.2020.1826884.
- Barton, G. M. (2002). *Recognition at work*. Scottsdale: World at Work.
- Bhatnagar, J., & Sharma, A. (2005). The Indian Perspective of Strategic HR Roles and Organizational Learning Capability. *International Journal of Human Resource Management*, 16(9), 1711–1739.
- Bhatnagar, S.K., (2005). *Front Office Management*, 2nd ed. Frank Bros. & Co. Publishers Ltd, New Delhi.
- Blessing W (2006). Employee Engagement Report, Blessing White, Inc. Princeton, New Jersey. Retrieved from: www.blessingwhite.com
- Bohlander, G. & S. Snell. (2004). *Managing Human Resources* (13thed.). Mason: Thompson. Cambridge.
- Boxall, P. and Macky, K. (2009). Research and theory on high-performance work systems: progressing the high involvement stream. *Human Resource Management Journal*, 19 (1), 3-23.
- Collins, K. S., Collins, S. K., McKinnies, R., & Jensen, S. (2008). Employee satisfaction and employee retention: catalysts to patient satisfaction. *The Health Care Manager*, 27(3), 245-251.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125(2), 276–302.
- Edmans, A., 2012. The link between job satisfaction and firm value, with implications for corporate social responsibility. *Academic Management Perspective*, 26 (4), 1–19.
- Fitzgerald, L., Johnston, R., Brignall, S., Silvestro, R. & Voss, C. (1994). Performance hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 141–166.
- Gostick, A., & Elton, C. (2007). *The daily carrot principle: 365 ways to enhance your career and life*. New York
- Griffeth, R.W., Horn, P.W., & Gaertner, S. (2000). Meta-analysis of antecedents and correlates of employee turnover: Update, Moderator Tests, and Research Implications for the Next Millennium, *Journal of Management*, 26(3) 38-46
- Gruen, T.W. (1995). The outcome set of relationship marketing in consumer markets. *International Business Review*, 4, 447–469.
- Hall, D.T. (1996). Protean careers of the 21st century, *Academy of Management Executive*,
- Hartline, M.D., & Ferrell, O.C. (1996). The management of customer-contact service employees: An empirical investigation. *Journal of Marketing*, 60(4), 52–70.
- Homburg, C., & Stock. R.M. (2004). The link between salespeople's job satisfaction and customer satisfaction in a business-to-business context: A dyadic analysis. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 32(2), 144–158.

- Hwang, J., Lee, J. J., Park, S., Chang, H., & Kim, S. S. (2014). The impact of occupational stress on employee's turnover intention in the luxury hotel segment. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 15(1), 60–77.
- Ijaz, M., & Khan, A. (2013). The impact of Non-Financial Incentives on Employees index. *American Psychologist*, 55(1), 34–43.
- Jeon, H., Choi, B. (2012). The Relationship Between Employee Satisfaction and Customer Satisfaction, *Journal of Services Marketing*, 26(5), 332-341.
- Lambert, E. G., Hogan, N. L., & Barton, S. M. (2001). The impact of job satisfaction on turnover intent: a test of a structural measurement model using a national sample of workers. *The Social Science Journal*, 38(2), 233-250.
- LePine, J.A., Erez, A., & Johnson, D.E. (2002). The nature and dimensionality of organizational citizenship behavior: A critical review and meta-analysis. *Journal of Applied Psychology*, 87, 52–65.
- Menguc, B., Auh, S., Katsikeas, C.S. and Jung, Y.S. (2016), “When does (mis) fit in customer orientation matter for frontline employees’ job satisfaction and performance?”, *Journal of Marketing*, 80(1), 65-83.
- Newstrom, W John (2008). *Organizational Behavior: Human Behavior At Work*, 12th Edition, Published by Tata McGraw-Hill companies, Inc.
- Park, C., Jun, J., Lee, T., & Lee, H. (2018). Customer orientation or employee orientation: which matters more? The moderating role of firm size. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 33(7), 1001-1011.
- Raziq, A., & Maulabakhsh, R. (2015). Impact of working environment on job satisfaction. *Procedia Economics and Finance*, 23, 717-725.
- Roznowski, M. & Hulin, C. (1992). The scientific merit of valid measures of general constructs with special reference to job satisfaction and job withdrawal, in Cranny, C.J., Smith, P.C. and Stone, E.F. (Eds), *Job Satisfaction*, Lexington, New York, NY.
- Ryff, C & Keyes C.L.M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(4), 719-727.
- Rynes Sara L., Barry Gerhart & Kathleen A. Minette. (2004). The importance of pay in employee motivation: Discrepancy between what people say and what they do. *Human Resource Management*, 43(4), 381-394.
- Sangperm, N., & Jermittiparsert, K. (2019). The effect of organization learning culture, physical work place environment, employee trust, employee satisfaction on employee performance of Thailand pharmaceutical industry. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 10(2), 303-312.
- Sharma, P., Kong, T. T. C., & Kingshott, R. P. (2016). Internal service quality as a driver of employee satisfaction, commitment and performance: Exploring the focal role of employee well-being. *Journal of service management*, 27(5), 773-797.
- Silaban, H., & Margaretha, M. (2021). The Impact Work-Life Balance toward Job Satisfaction and Employee Retention: Study of Millennial Employees in Bandung City, Indonesia. *International Journal of Innovation and Economic Development*, 7(3), 18-26.
- Soane, E., Shantz, A., Alfes, K., Truss, C., Rees, C. and Gatenby, M. (2013). The association of meaningfulness, well-being, and engagement with absenteeism: a moderated mediation model. *Human Resource Management*, 52(3), 441-456.
- Sun, L. Y., Aryee, S., & Law, K. S. (2007). High performance human resources practices, citizenship behavior and organizational performance: A relational perspective. *Academy of Management Journal*, 50, 558-577

- Susanto, E. (2020). Does love of money matter for innovative work behavior in public sector organizations? Evidence from Indonesia. *International Journal of Public Sector Management*. DOI 10.1108/IJPSM-01-2020-0028.
- Tamini, K., & Kord, B. (2011). Burnout Components as Predictors of Job & Life Satisfaction of University Employees, *Indian Journal of Industrial Relations*, 47(1), 126-137.
- Tio, E. (2014). The impact of working environment towards employee job satisfaction: a case study In PT. X. (i) *Bussiness Management*, 2(1), 1-5.
- Van Dam, K. (2003). Understanding experts' attitudes towards functional flexibility, *International Journal of Human Resources Development and Management*, 3, 138-53.
- Wright, T. A. (2006). To be or not to be [happy]: The role of employee wellbeing. *Academy of Management Perspectives*, 20(3), 118–120.

What Should We Do For The Gdp Economic Growth of the Afghanistan

Abdulmarof Hamidzay

hamidzay.abdulmarof@gmail.com

Parwan University – Afghanistan

ABSTRACT

Afghanistan's needs to operate more like the unified government of a country facing a national crisis.

Tens of billions of dollars in Afghan private capital is being held outside the country, but the money is unlikely to be repatriated and invested effectively in Afghanistan unless confidence in the future increases, the GDP becomes more effective, and prospects for reconciliation and reduced violence improve.

Near-term measures to increase confidence and stimulate the economy include

increasing overall demand (for example, by starting some sizable infrastructure projects, regularizing informal urban settlements, and implementing selected urban income-generation and job programs);

shifting demand away from imports toward domestic production (through targeting spending programs disproportionately at the urban poor, increasing local procurement, and imposing moderate import tariffs on agricultural cash crops);

promoting export value chain development for high-value cash crops;

creating fiscal space (including limited government borrowing).

Corruption needs to be combated strategically and selectively; too broad an approach, let alone comprehensive, would divert attention from the most important corruption problems and squander limited political capital.

Economic reforms and development programs that are too broad could also divert attention and resources away from a priority agenda and be counterproductive in the short run; examples include quick privatization of numerous public enterprises; efforts to quickly reduce opium poppy cultivation; expensive, long-gestation, financially unviable railway investments; excessive tax concessions to promote private investment; and the thin spreading of limited resources across numerous, small rural projects.

If the Afghan government takes urgent actions to revive the economy—including through greater political effectiveness—the international community must respond proactively and flexibly by funding high-level expertise to support economic management and innovative programs, front loading aid to support priority initiatives, and restructuring project portfolios to shift funding toward activities that achieve faster results.

Keywords: Gdp, Economic Growth, Afghanistan

INTRODUCTION

Reviving the Afghan economy during a time of intensifying violent conflict, declining external financial aid, and ongoing political uncertainty and dysfunction will be extremely challenging. But the effort cannot wait; a “normal” sequencing of ending the conflict first (or at least greatly reducing the scale of fighting), and only then focusing on economic revival and reconstruction, will not work. There is no sign that the conflict, which has been endemic for almost four decades and has worsened recently, will let up soon, and it would be irresponsible to ignore the economy while the war continues without an end in sight. Similarly, reviving the economy cannot wait for Afghanistan’s deep-seated political issues to be resolved. The country’s political arrangements are fragile, with risks of a breakdown or, more likely, continuation of ad-hoc, day-to-day political management and little prospect for political consolidation let alone political progress in the near term. Conventional, “business-as-usual” economic approaches that might be appropriate in other situations will not work in Afghanistan. The Afghan government has enunciated, and has begun to implement, an impressive, wide-ranging reform program—most of which makes good sense from a development perspective.¹ But these initiatives, however meritorious in their own right, will not by themselves make a significant dent in Afghanistan’s economic problems. There is a need to think creatively while recognizing the limits to what can be done in a time of conflict and maintaining modest expectations.

The factors that explain the sharp slowdown in economic growth during 2013–2020 will in all likelihood continue to drive developments in the near future. Afghanistan is also vulnerable to various potential adverse shocks that include

- (1) Major, sustained gains by the Taliban insurgency;
- (2) Further weakening and lack of sustainability of the Afghan National Security Forces (ANSF);
- (3) Breakdown of the GDP, greatly exacerbating political uncertainty and perhaps leading to some kind of new arrangement or possibly even open conflict among contending non-Taliban factions;
- (4) Worsening tensions over electoral reform, the parliamentary (and perhaps district council) elections, and the holding of a loya jirga (grand national assembly);
- (5) Bad weather (following several years of relatively good harvests, poor precipitation or a drought severely affecting agricultural production easily could result in negative overall GDP growth);
- (6) Natural disasters (the possibility of a natural disaster of a magnitude sufficient to have a macroeconomic impact cannot be ruled out). Overall, absent shocks of the kind listed above, growth can be expected to remain very low, perhaps in the 2–4 percent per year range.

There has been significant progress in mobilizing government revenue, which is estimated to have increased by around 20 percent in 2015–2020 a welcome change from the declining trend since 2011. However, it is still far from reversing the decline in the revenue-to-GDP ratio that has been occurring since 2011. At best, it will be another 5–10 years before this ratio returns to its 2011–20 peak of 11.6 percent.

While expectations should be kept modest, near-term measures that could improve confidence and stimulate the economy include

- (1) Increasing overall demand;
- (2) Shifting demand away from imports toward domestic production;
- (3) Stimulating exports;
- (4) Creating fiscal space through not only mobilizing more domestic revenues and restructuring and economizing on expenditures but also responsibly borrowing money (including from the central bank);
- (5) Reducing corruption, especially in key areas such as revenue mobilization and government procurement. Conversely, there are also some areas that the government, with limited political

capital and capacity, should not take on in the short run to avoid diverting attention and resources from a small, strategically prioritized agenda.

CHAPTER ONE:

Modest GDP Expectations: What Can Be Done?

First and foremost, expectations about economic recovery and growth must be kept modest. The longer-term projections of GDP growth in the 4–6 percent per year range—put forward several years ago by the World Bank⁴—almost certainly represent the upper end of the range of the possible, unless there is a breakthrough in ending the insurgency and achieving peace. Returning to the near-double digit growth seen in the previous decade would be impossible, except perhaps in the initial years of a genuine, sustainable, postconflict situation. Lest this view be seen as overly pessimistic, getting back to 4–6 percent annual growth would constitute a major improvement over the 2015–20 growth performance. Moreover, if growth volatility could be kept lower (in particular through maintaining the relative stability of agricultural production), that would constitute significant progress. Indeed, just maintaining positive economic growth in the current situation would be an achievement.

The short-term fiscal crisis, on top of the enormous structural fiscal gap that Afghanistan faces over the medium term, is an even more pressing issue than the country's overall economic weakness. Expectations of major progress in further improving the fiscal situation also need to be modest and realistic, though recent revenue performance is encouraging. The general pattern of an overall fiscal gap well into the double digits as a ratio to GDP—largely attributable to the high cost of ANSF—which can only be bridged by aid, will not change for the foreseeable future. Promoting a modest economic revival must start with political leadership and better government functioning. Beyond that, some economic measures can be taken to help build confidence and stimulate overall demand (or at least mitigate the drop in demand), shift demand toward domestic supply and away from imports, stimulate exports to exploit foreign demand, and create fiscal space and ameliorate the fiscal crisis. In addition, the impact of actions and investments in terms of enhancing the supply capabilities of the Afghan economy should be factored into the policy equation, though such actions would achieve results only over time.

Measures that further more than one of these objectives, and achieve synergies across them, should be prioritized and a combination of the above measures and others will be needed to break through the strong headwinds the Afghan economy faces. However, the measures should be developed and pursued flexibly, allowing room to let some fall by the wayside, if ineffective, and to take up others that present unforeseen opportunities and synergies.

Increasing Confidence and Stimulating Overall Demand:

There are no sources of demand that would come anywhere near to financially offsetting the negative demand shock of declining international military expenditures and aid in Afghanistan. There is, however, potentially billions of dollars in Afghan private capital held in neighboring and nearby countries, as well as further afield. Encouraging large amounts of this money to be repatriated and invested productively in Afghanistan would provide a major boost to demand and economic growth. However, this cannot be expected to occur to any significant extent unless confidence in the future increases, the GDP becomes more effective, and/or prospects for reconciliation and reduced violence improve. Within a broader context where improvements are being made in at least some of these areas, several specific measures may help to enhance

confidence, lengthen perceived time horizons for private business, and increase demand in the economy.

Starting some sizable infrastructure projects.

While infrastructure projects have long gestation periods and enhance the supply capabilities of an economy only over time, starting some sizable projects would also have concrete short-term benefits for Afghanistan. Such projects would increase demand for labor and various goods and services, thereby augmenting aggregate demand. More important, credible infrastructure project starts send a strong signal of both the government's and international partners' commitment to the medium-term development agenda. This, in turn, may well increase confidence among the population (to make purchases, stay in the country) and in the private business sector (to maintain or increase activities, make business investments). The focus should be on a few key "signature" projects to avoid spreading limited resources across numerous underfunded public investments—none of which would make much progress toward completion.

Regularizing informal urban settlements.

Rapid urbanization in Afghanistan has occurred to a large extent through informal settlements (often on public land), where residents seldom have any legal claim to the land they occupy. Providing official documentation and legal security of tenure for residents of informal urban settlements would boost confidence, lengthen time horizons, and provide stronger incentives to improve their properties.⁶ Such a program could also reduce pressures for human flight—people with a meaningful stake in the residential real estate they informally occupy might think twice about leaving the country. In addition, modest public spending could enhance access to and mobility within these settlements (e.g., streets and pathways) and provide basic services as well as improvements in the local environment (e.g., greenery, better drainage). Effective safeguards would be needed to prevent corruption or inadvertently validating warlords' claims to large tracts of land (as opposed to household-size plots for individual families). The Afghan government is already pursuing an initiative along these lines, and this is a low-cost way to improve the confidence and sense of security of relatively poor urban residents, while also generating a moderate increase in demand in the economy.

Implementing selected urban income-generation and job programs.

Resources for development programs are woefully inadequate, especially for new initiatives of any size. Therefore, in the short term, programs with multiple objectives aimed at building confidence, increasing demand (at least modestly), and alleviating poverty should be prioritized. This rules out large, nationwide, rural programs—no matter how effective and beneficial from a development perspective—that would spread resources thinly across numerous small investments and activities and not have a short-term visible impact. Selected urban public works and income-generation programs—well-designed, effectively implemented with good governance, and focused on a few large cities—would be more likely, in conjunction with other measures, to help break the current economic impasse. Some (though not all) of the programs in the Afghan government's proposal of November 2019 may align well with this approach.⁷ Specifically, two of the eight proposed programs appear to be highly consistent with this kind of prioritization: "labor-intensive urban clean-up and repair" and "fortifying urban peripheries."

Shifting Demand from Imports to Domestic Production:

In Afghanistan's ultra-open economy, measures to increase demand as a whole will not necessarily translate into higher national production and incomes—a large part of higher demand will spill over into imports and probably, in the current situation, contribute to capital flight as well. A promising but not much discussed option is to move demand away from imports toward domestic production, provided that the shift occurs in areas where a domestic supply response

is possible. Similarly, increasing exports would enable the Afghan economy to benefit from foreign demand, stimulating domestic production and incomes in the process.

Prioritizing spending programs that target or disproportionately benefit the poor.

The poor tend to spend a larger part of their budgets on domestically produced goods and services, whereas wealthier people may, for example, purchase imported consumer durables and other imported luxury goods. Thus, targeted spending programs would have both macroeconomic and poverty reduction benefits. Whether enabled by increased public resources (including through aid) or by resources shifted away from lower-priority activities, such programs are worthy of serious consideration. However, their effective implementation with good governance would be necessary to achieve results. Moreover, the programs should target the urban poor to avoid spreading limited resources across numerous, small, and much less visible rural investments, even if the latter have merit on development grounds.

Increasing local procurement.

Increasing preference for Afghan companies in government procurement and incorporating domestic content requirements in public contracts are good approaches. The Afghan government and, to some extent, the international community are already pursuing them, but they should do so even more vigorously, particularly where Afghan companies and the labor force can be responsive based on existing underutilized capacity. In conjunction with the government's welcome initiative to combat corruption in public procurement, increasing local procurement can achieve considerable economic benefits. In the medium term, measures to increase local procurement should be supported by efforts to enhance the supply capabilities of the Afghan economy, such as increasing infrastructure investments, building human capital in a demand-responsive manner, improving the business climate for the private sector, and developing business support services.

Imposing moderate, broad-based import duties on agricultural cash crops and products.

This represents a more radical option for shifting demand. In the case of agricultural cash crops, a supply response is possible based on past experience. Agricultural cash crops provide one of the only areas of comparative advantage for Afghanistan in the short term, and in some localities, they have performed well.⁸ However, the country's potential for cash crop development has not been fully realized for several reasons: There are large-scale competing imports of many agricultural products, reflecting Afghanistan's open markets (which can get flooded by low-cost imports from neighboring countries through well-established trading networks); lack of storage capacity and seasonal factors that sometimes result in reimportation (at higher prices) of exported Afghan agricultural products; lack of farm-to-market transport as well as domestic blockages and other cost-increasing factors (e.g., insecurity and corruption, including at police checkpoints); and in some cases, actual or perceived quality issues. Given these factors, and because most countries protect and/or subsidize their agriculture sectors, it is not surprising that imports often have an artificial advantage over Afghan products.

A modest, broad-based tariff would help contain imports of vegetables and fruits, as well as products that require limited processing (e.g., jams) that can be and are being grown in Afghanistan, stimulating increased domestic production of these goods. The rate of import duty should be significant enough to give Afghan goods an advantage, or at least level the playing field, but not so high that it creates additional opportunities and incentives for corruption in the Customs Department. Nor, for the same reason, should the rate of duty be differentiated across agricultural products. While smuggling is a risk and would reduce the effectiveness of the tariff in discouraging imports, the tariff could, in conjunction with ongoing reforms in the Customs Department to reduce corruption there, play a positive role in shifting incentives away from imports toward domestic production.

However, food-grain (primarily wheat, in the case of Afghanistan) should not be subject to such a tariff. Wheat is disproportionately consumed by the poor and, in any case, is not the crop of

Afghanistan's future. It is a low-value crop that uses a considerable amount of land and water in relation to its value but not much labor. Thus, while achieving food self-sufficiency is an appropriate objective—and Afghanistan already reaches around 80 percent food self-sufficiency in bumper harvest years—there are no export prospects for Afghan wheat, and the real potential for agricultural development lies in high-value, labor-intensive cash crops, which are much more appropriate for Afghanistan's resource endowment and constraints.⁹

Promoting comprehensive export value chain development for high-value agricultural products through export promotion grants.

On the export side, numerous value chain weaknesses and obstacles inhibit a major increase in agricultural cash crop exports, even for fruits where appearance and quality pose less of a problem (e.g., melons, pomegranates). Despite the constraints, exports of some cash crops have soared in recent years (albeit starting from a tiny base), with support from the United States Agency for International Development and other donors. Nevertheless, there is much more unrealized potential to exploit in nearby markets, such as India, the Gulf States, and more generally in the Middle East and South Asia.

One approach not yet tried in Afghanistan takes its inspiration from the “contract farming” model that is widely used internationally. Retail grocery chains in high-income countries, for example, develop ties with groups of farmers in developing countries, whereby they purchase the fruits and vegetables the latter produce, observe quality and phytosanitary standards required in the importing country, and provide technical assistance and other services to ensure that producers have the capability to meet those standards and deliver the products on time. Much lower labor and other costs in the producing country make contract farming attractive for the grocery chains, and stable financial returns and capacity development make this model attractive to the farmers. Contract farming develops naturally in reasonably well-governed developing countries— it is most unlikely to emerge on its own in Afghanistan, where insecurity; bad governance; poor infrastructure; bad logistics; an uneducated rural labor force; and other daunting problems deter businesses in importing countries from initiating contract farming themselves. However, these businesses have intimate knowledge of and connections with consumer demand and downstream parts of the value chain and often some experience in working with suppliers and supporting value chain development in other developing countries.

Rather than trying to substitute for the private sector by making fragmented public investments (which even if they address some of the value chain gaps would leave in place other binding constraints to exports), a better option would be to make it worthwhile for businesses at the demand end to engage in something resembling contract farming in Afghanistan. Export promotion grants could offset the extra costs of doing business in Afghanistan and make it attractive, or at least feasible, for foreign businesses to engage and deliver exports of labor-intensive, highvalue cash crops, including through necessary technical and other support to Afghan farmers.¹⁰

In addition to the (initially fairly modest) direct results from increased exports, livelihoods, and incomes and development of the capabilities of the farmers and other Afghan businesses involved, this approach would have positive demonstration effects. Over time, other entrepreneurs and businesses could develop their activities along similar lines, potentially scaling up exports in a major way.

Any financial grants to help jump-start Afghan agricultural exports must be performance related, time-bound, and effective. An approach worth exploring would be to issue competitive tenders where a specified quantity of exports of certain cash crops—exported to and actually sold in the importing country—is the contracted deliverable, and companies bid on the amount of grant they would require to achieve the targeted exports and sales.¹¹ Contracts would cover a specified time period, after which they could be rebid, with an expectation that the level of grant required

would decline over time and eventually become unnecessary. Where a value chain obstacle cannot be resolved by private sector action but rather relates to government regulation and other government-related problems (e.g., delays and red tape at the border/airport), the contractor would bring these problems to the attention of the Afghan government and the concerned donor(s) for resolution.

CHAPTER TWO:

Creating Fiscal Space:

As noted earlier, the fiscal crisis has been the most urgent problem on the economic front. In 2014, a combination of declining Afghan government revenues and expenditure pressures led to a budgetary shortfall (which the government assessed at US\$537 million), severe cash flow problems, and arrears of around US\$200 million on government contracts and other payments. In response to the government's emergency request for aid, donors provided US\$190 million, but the fiscal situation has continued to be tight.¹²

In addition to addressing immediate budgetary shortfalls, creating fiscal space will provide greater scope for development-oriented programs and activities. Fiscal space can be generated by (1) increasing revenues (e.g., new tax measures, more effective collection, reduced corruption in government revenue agencies); (2) economizing on and restructuring expenditures in favor of higher-priority spending (e.g., restructuring of donors' current and planned projects); and (3) borrowing by the government.

The Afghan government, with international support, is pursuing the first two approaches. There has been an encouraging turnaround in the revenue picture: After three years of stagnation and declines (and a three percentage point drop in the ratio of revenue to GDP), revenue increased by around 20 percent in 2015. This represents a major improvement, which has enabled the government to avoid suffering from a year-end fiscal crunch, unlike in 2014. The government and donors are also working to restructure expenditures toward higher-priority programs that can deliver more timely results.

However, there has been virtually no consideration of borrowing. In a stagnant economic situation (growth barely over 1 percent per annum in 2018 and 2019), with low inflation¹³ and no near-term balance of payment problems,¹⁴ tight fiscal policy is a harmful contractionary force that could worsen the macroeconomic situation. Yet that is exactly what the no-overdraft policy does. Instituted soon after the downfall of the Taliban in late 2001, the policy, under which the Ministry of Finance's balance of deposits with the central bank (Da Afghanistan Bank—DAB) was not permitted to turn negative, played a positive role in the early years. In particular, it sent a strong signal of fiscal probity following the hyperinflation of the 1990s and buttressed and enhanced the credibility of the successful currency reform in 2002–03. Moreover, growing international military expenditures and aid, which reached extraordinarily high levels by the end of the previous decade, meant that the tight fiscal stance embodied in the no-overdraft policy did not have adverse macroeconomic consequences in such an environment of high demand and rapid growth. However, the no-overdraft rule arguably has outlived its usefulness. Currently, modest government borrowing and associated fiscal deficits would have an appropriately stimulative effect on the economy or at least not make it worse.

In 2014, the government incurred a domestically financed, monetized budget deficit equivalent to 1.7 percent of GDP¹⁵ by drawing down its deposits at the central bank, with no discernible adverse effects on inflation or the balance of payments. Since such deposits have now fallen to low levels, it is no longer feasible to finance significant deficits solely by further drawing down deposits; instead, borrowing from DAB (by running an overdraft or by issuing bonds purchased

by DAB) would be required to achieve the same level of much-needed fiscal flexibility. In addition, the government could issue bonds (these could be Islamic bonds—sukuk) for sale to the Afghan public, which could fund government development programs. Indeed, if the government started acting more like the unified government of a country facing a national emergency, sale of “patriotic bonds” could mop up at least a small part of the enormous wealth accumulated by some Afghans over the past dozen years.

Any government borrowing would have to be limited and responsible and should be closely monitored and adjusted in line with macroeconomic developments. Borrowing from the central bank (which implies money creation) does not raise debt sustainability issues since the state is in effect borrowing from itself. It does have implications for inflation and for the stability of the foreign exchange rate and hence should be limited to no more than 2 percent of GDP. Inflation and exchange rate trends should be followed to ensure there is no undue adverse macroeconomic impact. Borrowing in domestic currency from the Afghan public can and should be developed over time, but it must not lead to unsustainable domestic debt, requiring debt sustainability analysis. The most risky form of government borrowing—on foreign markets and denominated in foreign currency (e.g., U.S. dollars)—may not be appropriate for Afghanistan at this point and for some time to come.

Combating Corruption Strategically and Selectively:

Pervasive and entrenched corruption is both an outcome and a symptom of Afghanistan’s underlying malaise and also represents a major constraint and obstacle to progress. While the NUG has rightly emphasized fighting corruption as a policy priority, there are serious challenges and difficult trade-offs—not least because various forms of corruption have become ubiquitous and allocation of “rents,” including proceeds from corrupt activities, has become part and parcel of the country’s political arrangements. Appointments to government positions have been a key instrument in this regard, and unfortunately, the formation of the NUG perpetuated a “spoils” approach to high-level appointments. Government contracts, mining tenders, and various public services and regulatory mechanisms also serve as key vehicles for corruption.

In the current political environment, overly broad, ad-hoc, and unstrategic measures against corruption could backfire politically and result in loss of the limited credibility and political capital of the government. Moreover, the pervasiveness of corruption in various forms, combined with limited technical capacity and political will in the government, means that it would be impossible and most likely counterproductive to try to tackle corruption universally or across numerous sectors and agencies at the same time. Too broad an approach, let alone a “comprehensive” anticorruption strategy, would divert attention from key priorities and squander limited political capital and resources without achieving the results that a narrow and more concentrated agenda could enable. Thus, careful prioritization will be essential.

Addressing corruption in the near term should involve prioritizing areas where.

- Integrity is an essential ingredient of effectiveness and economic and/or fiscal impact. In these areas, anticorruption efforts must be prioritized and carried out no matter how difficult. Addressing corruption in the Customs Department and at border crossings is a good example, because this is essential for enhancing revenue receipts and the effectiveness of the proposed tariff on agricultural cash crops. Procurement reform, which the government is already pursuing vigorously, is another example.
- Corruption is having a significant impact on many people’s daily lives. Selected areas where there are visible manifestations of public discontent over corruption, and where timely action is feasible and could lead to meaningful, positive results, may be worth targeting for

near-term anticorruption action. Government regulation and some basic public services may fit this criterion.

- Though not necessarily significant in terms of direct economic or fiscal impact, anticorruption actions would be highly visible and important symbolically.

These areas may set the tone for the government's credibility and how it is perceived both domestically and internationally. Asset declarations for top government leadership and senior officials, required both by Afghanistan's constitution and under applicable laws, may be worthy of pursuit on these grounds. Even more important than the asset declarations per se is their review, vetting, and publication.¹⁶

- Actions meet several of the above criteria and can be pursued vigorously.

Kabul Bank, with its huge financial losses and resulting fiscal hole, its high-level political connections, and its great visibility both within Afghanistan and internationally, is a good example.

On the other hand, in some areas where corruption has to be tackled before an activity can be pursued further, it may well be better to hold off in the short run. If the activities concerned will not be beneficial if corruption remains out of control, it would be better to wait and focus both sectoral policies and anticorruption efforts elsewhere. Extractive industries represent a prominent example. Corruption needs to be tackled up front for exploitation to be more beneficial than harmful, and since controlling corruption in this activity appears to be impossible for now, it would be better to hold off on new mining contracts and development in the short run.

The key point is that the limited resources, attention, and above all the meager political capital available to the government for fighting corruption must be focused on a few key priorities—no more than about a half a dozen—that could make a significant difference in the short run. Based on the criteria discussed above, priority efforts could include the following: (1) root out corruption in the Customs Department and on main border crossings; (2) clean up government procurement, especially in the case of larger contracts; (3) accelerate the recovery of lost and stolen funds from Kabul Bank; (4) properly vet and publish asset declarations for top public officials; (5) clean up, restructure, and move toward privatization of several public enterprises where corruption and illegal activities are a salient problem; and (6) address petty corruption in a few public services and government regulatory functions that are highly visible and considered important by the public.

The government is already pursuing initiatives in several areas, particularly (1), (2), and to some extent (3). Moreover, ongoing government efforts in key related areas, such as public financial management, also reduce vulnerabilities to corruption. But overall, it is crucial to be selective, maintain focus, strategically prioritize, and avoid taking on too large and broad an anticorruption agenda in the near term. A focused, narrow set of anticorruption initiatives is much more likely to bear fruit than a broader, comprehensive approach. Once success is achieved in at least some priority areas, the progress can be built on. Furthermore, moving forward successfully on a limited anticorruption agenda will send a credible signal that the government is determined and able to act in this area.

Modest GDP Expectations: What Should Not Be Done?

What not to do should also be clear. Taking on too broad reform program would divert attention from priorities and spread limited resources too thin—and most likely would be counterproductive in the short run. Not only should the number and breadth of initiatives be limited, but it would be useful to delineate some areas for taking up later. As in the case of corruption, trying to do too much too fast could detract from success in pursuing a more focused agenda. Examples of areas to hold off on include the following:

Accelerating the exploitation of Afghanistan's mineral resources with no development or fiscal benefits. Afghanistan has valuable underground resources, which could eventually benefit national development and provide significant revenues for the Afghan budget. In the short run, however, trying to accelerate the exploitation of mineral resources will be counterproductive. The institutions are not there to regulate and oversee mining activities, and existing resources are simply being captured by politically connected actors and armed groups, resulting in wanton, wasteful, and environmentally damaging exploitation, as well as out-smuggling with associated corruption. Some of the mineral resources being exploited are often magnets for conflict. It is striking that the government is receiving negligible revenues from ongoing mining of lapis lazuli, chromite, gold, and other minerals, despite there being government contracts in effect with the concerned mining companies.¹⁷

The sensible approach is to hold off on developing new resource exploitation and issuing contracts for that purpose, while focusing efforts on better oversight and monitoring of existing mines and ensuring that these activities at least yield some revenues for the government. In the case of large "mega-mines"—such as the Aynak copper and Hajigak iron resources—caution is called for and expectations of large revenues quickly accruing to the government would be misplaced. Oil and gas development in the north appears to be more promising in the near term, in particular because some exploitation is already occurring and these resources would substitute for high-cost imports of fuel and energy, and because it should be easier to ensure that at least some government revenues accrue from these activities.¹⁸

Rapidly privatizing many public enterprises. A similar rationale applies to the wholesale privatization of Afghanistan's public enterprises. Given that most of these companies tend to be small, the benefits of trying to do too much in this field would be more than offset by the risks of privatization going wrong—including through corruption in the privatization process. A selective focus on two or three important public enterprises may make sense, particularly if they are losing money and constitute a drain on the national budget (e.g., New Kabul Bank).

Trying to quickly reduce opium poppy cultivation. From a longer-term development point of view and governance and political economy perspectives, Afghanistan's status as the largest global producer of illicit opiates is highly problematic. In the short run, however, not much can be accomplished by drug control measures to quickly and sharply reduce poppy cultivation. The reduction in the total poppy-cultivated area, lower yields, and much lower estimated production of opium in 2020 were not due to counternarcotics actions to any significant extent but rather reflect crop failure, declining yields, and farmers' decisions not to plant as much poppy given poorer and more uncertain financial returns. In recent years, an increasing proportion of Afghanistan's poppy cultivation area has been in former desert areas where irrigation by expensive tube wells is required and where disease, low yields, and partial crop failure have subsequently made much of the opium poppy cultivation in those areas financially unviable.

Over the medium term, Afghanistan needs to reduce its dependence on opium production, which has extremely damaging effects on the country's governance, security, political dynamics, and economy. In the near term, however, and in view of Afghanistan's weak economy, prioritizing drug control actions, let alone trying to quickly engineer a sharp reduction in opium poppy cultivation, would be damaging to the economy and to the livelihoods of many rural households. Moreover, ill-considered counternarcotics actions, such as large-scale eradication or aerial chemical spraying, would be counterproductive and could, for example, lead to more support for the Taliban and other antigovernment groups. Opium bans are unsustainable except in areas where suitable conditions are already in place (reliable irrigation water, relatively low person-land ratio, proximity to urban products and labor markets and decent road connections, and a modicum of security and government presence).

Instituting excessive tax concessions and related measures to promote private investment, in the face of other binding constraints. The key obstacles to private investment in Afghanistan—and those preventing repatriation of the substantial amounts of Afghan capital held outside the country—stem from political uncertainty and potential instability, the worsening security situation, and associated short time horizons for business investments. Moreover, weak consumer and public sector demand resulting from declining international expenditures, lack of confidence, and the enormous fiscal gap—which implies expenditure tightness and little public investment—mean that private sector opportunities are quite limited. Trying to offset these severe obstacles to private sector development (PSD) through tax concessions is unlikely to have any positive effects, unless and until the more fundamental constraints are eased. On the contrary, the negative revenue and other consequences of such actions may well outweigh any benefits.

Devoting too much attention and resources to pursuing a conventional, technical PSD agenda. More generally, while pursuing a generic technical PSD agenda makes sense from a medium-term perspective and it may not be harmful to get started on such an agenda, this will not make much of a difference in the near term. Leadership attention and resources should not be diverted from trying to make headway against the binding constraints to PSD. Conventional PSD initiatives and reforms—however well-designed and appropriate from a technical perspective on PSD19—will not significantly improve the economic situation in the short run.

Starting expensive, long-gestation, financially unviable railway projects. There has been much talk about engaging in an ambitious, large-scale railway investment program (beyond just connecting Afghanistan's near-border cities like Mazar and Herat with railway networks in neighboring countries), and some preliminary preparatory work on specific railway projects has gotten underway. However, a sober analysis indicates that large railway investments are not likely to be economically viable until the export of mineral products becomes a major customer of railways—the near-term prospects for which are virtually nonexistent. Moreover, there would be pressures to include passenger services as well as freight on any sizable railway lines constructed, but passenger railways around the world survive on government subsidies, which would impose an unmanageable budgetary burden on Afghanistan given the enormous underlying fiscal gap that will continue for the foreseeable future.

As emphasized earlier, in the infrastructure sector, it would make sense to focus on starting no more than two or three major projects that would have visibility in the short run and also are of top priority for Afghanistan's development. In this regard, water conservancy projects (which also can generate hydropower) are good candidates. Another example, which has been discussed since 2003 and is long overdue—and would have had a relatively quick gestation—is the Shiberghan gas-fired electric power plant in the north, which could provide additional electricity supply and reduce Afghanistan's dependence on imported power.

Spreading extremely limited development resources thinly across numerous, small rural projects.

Afghanistan is home to some world-class rural development programs, which have achieved impressive results; the National Solidarity Program is a notable example. Nevertheless, extremely limited resources should not be spread thinly across numerous small projects, as provided for in rural national programs, despite the medium- to longer-term development benefits. Reviving demand, restoring confidence, and building the government's credibility in the near term require a focus on selected job and income-generation programs, concentrated in larger cities. Donors, understandably inclined toward devoting more funding to successful rural programs, need to resist this tendency in view of the immediate economic pressures.

CHAPTER THREE

Role of the International Community:

Afghanistan can be simply characterized as a demand-driven, supply-constrained, highly open economy, which faces an enormous structural fiscal gap and weak government revenues for the foreseeable future. Over the past 3–4 years, the rapid decline in international military expenditures in-country as a result of the drawdown of international troops constituted a major negative demand shock to the Afghan economy. This resulted in a sharp economic slowdown, with growth of the country's overall gross domestic product (GDP) in 2014 estimated at only 1.3 percent (the lowest level since 2001) and no significant improvement in 2015-2020 (growth currently estimated at the same level of 1.3 percent).² The weakening economy also reflects loss of business and consumer confidence, lack of private investment and low and declining public investment, and deepening uncertainty regarding the political transition and security outlook.³ The continuing political infighting within the GDP has compounded all the uncertainty and contributed to weak demand and investment. Capital flight and human flight, already significant, have mushroomed over the past two years.

If the Afghan government does take serious actions to revive the economy—including through greater political effectiveness—the international community should respond creatively and flexibly. Both nonfinancial and financial support would be called for, including.

- **Supporting the Afghan government in issuing bonds and running modest monetized fiscal deficits** (e.g., via the International Monetary Fund program), and providing reassurances that this would not result in lower international aid than otherwise would be contributed.²⁰
- **Funding high-level expertise and technical inputs, as needed and requested by the government**, to help strengthen economic management and design innovative programs (such as those proposed in this report); it cannot be business as usual on the advisory and technical side—the best of practical, policy-oriented, and context-sensitive advice must be applied to this challenging situation.
- **Being prepared to reallocate and front load aid to support initiatives as they get more fully developed**—recognizing that a proactive, experimental approach is called for, involving sensible risk taking and risk management.
- **Working closely with the government to thoroughly review and ruthlessly restructure portfolios of donor-funded projects** (current and planned) and to shift the funding freed up toward activities that disburse more quickly and achieve faster economic and development results
- **Actively encouraging the government to respond in a unified manner more in line with the urgency of the situation**, and avoiding inadvertently contributing to the complexity of the politics in Afghanistan.²¹

Finding:

1. The top individual income tax rate is 20 percent, and the top corporate tax rate is 20 percent.
2. The overall tax burden equals 9.3 percent of total domestic income. Government spending has amounted to 28.2 percent of total output (GDP) over the past three years, and budget deficits have averaged 0.04 percent of GDP. Public debt is equivalent to 7.3 percent of GDP. Lingering security challenges continue to be a source of fiscal vulnerability.
3. The costs involved in starting a business, dealing with construction permits, and obtaining electricity have all increased, diminishing business freedom. Labor freedom has decreased relative to the rest of the world. Job creation has been anemic. There is

an acute shortage of skilled labor. The government has limited influence on monetary policy because of the severely underdeveloped financial system.

4. Afghanistan has two preferential trade agreements in force. The trade-weighted average tariff rate is 5.7 percent, and 22 nontariff measures are in effect. Foreign investment in some sectors is restricted, and security obstacles limit investment inflows. Enforcement of regulations governing the financial system is ineffective. The central bank is focused on achieving price stability, and there have been no liquidity pressures in the banking sector.
5. The aid dependency is striking. In 2019, World Bank figures show development aid was equivalent to 22% of gross national income (which is not the same as GDP, but close to it).
6. That is a high figure, but it is down a long way from the 49% the World Bank reported 10 years earlier.
7. Now those aid flows are under a cloud of profound uncertainty. German Foreign Minister Heike Maas told the broadcaster ZDF last week: "We will not give another cent if the Taliban takes over the country and introduces Sharia law."
8. Other aid donors are sure to be watching developments closely.
9. The fragility the World Bank refers to is illustrated by the very high levels of spending on security before the Taliban takeover: 29% of GDP, compared with an average of 3% for low-income countries.
10. Security and severe problems with corruption are behind another persistent problem in Afghanistan: very weak foreign business investment.
11. According to United Nations data, there were no announcements in the last two years of new "greenfield" investments, which involve a foreign business setting up an operation from scratch. Since 2014, there have been a total of four.
12. To take two other countries from the South Asia region, both with somewhat smaller populations, Nepal has managed 10 times as many and Sri Lanka 50 times more over the same period.
13. The World Bank describes Afghanistan's private sector as narrow. Employment is concentrated in low-productivity agriculture: 60% of households get some income from farming.
14. The country also has a large illicit economy. There is illegal mining and, of course, opium production and related activities such as smuggling. The drugs trade has been an important source of revenue for the Taliban.
15. All that said, the Afghan economy has grown since the US invasion in 2001.
16. The figures for Afghanistan are not reliable, but what they show, according to the World Bank, is average annual growth of more than 9% in the 17 years from 2003.
17. After that, it slowed (which may well reflect the lower levels of aid) to an average rate of 2.5% between 2015 and 2020.
18. The country does have significant natural resources, which would, in the context of better security and less corruption, be attractive to international business.
19. There are several types of mineral available in substantial quantities, including copper, cobalt, coal and iron ore. There is also oil and gas and precious stones.
20. One with particularly striking potential is lithium, a metal that is used in batteries for mobile devices and electric cars. The latter application is going to be especially important as the motor industry makes the transition to zero-carbon forms of transport.
21. Back in 2010, a top US general told the New York Times that Afghanistan's mineral potential was "stunning" - with "a lot of ifs, of course".

22. The paper also reported that an internal US Defence Department memo had said the country could become "the Saudi Arabia of lithium".
23. Yet this undoubted potential is nowhere near being exploited - and the Afghan people have seen very little, if any, benefit from it.
24. However, Chinese firms did win contracts to develop operations in copper and oil. But little happened.
25. It is to be expected that China would be interested. The opportunities appear to be very substantial and the two countries do share a short border.
26. But any Chinese agency - official or a business - would want to be confident of succeeding. They will be reluctant to commit unless they feel the security and corruption problems will be well enough contained to enable them to extract worthwhile quantities of these industrial commodities.
27. Another factor likely to affect the economy is women's employment. In the past decade the percentage of the female population over 20 years of age in employment has risen dramatically, though at 22% in 2019 it was still low by international standards. Under the Taliban the change is likely to be reversed, further damaging economic prospects.
28. In the immediate future, there is also a great deal of uncertainty about financial stability. Crowds of people have been trying to withdraw their money from the banks.
29. The Pakistan-based Afghan Islamic Press reported a Taliban spokesman as offering assurances to bank owners, money changers, traders and shopkeepers that their lives and property would be protected.
30. That there are even questions about the physical safety of financial operators is shocking. They do need to be confident if Afghanistan's financial system is to function. But it also needs customers to feel their money is safe. That won't happen quickly.

Conclusion:

A modest economic revival in Afghanistan will require a combination of actions that taken together can stimulate moderate growth in the near term. Neither business-as-usual nor conventional economic policy measures will be successful in the current situation, and short-term reform and policy agendas must focus on key interventions that can make a difference now. This report has proposed some ideas that may, once further developed and in combination with other potential options, begin to shore up economic growth, even if it will inevitably remain substantially lower than it was during the previous decade.

Afghanistan's economic growth is expected to recover this year and accelerate next year after a sharp decline in 2021 from the coronavirus disease (COVID-19) pandemic and continued violence and instability. In its released today, ADB forecasts Afghanistan's gross domestic product (GDP) growth to rebound to 3.0% in 2022, rising to 4.0% in 2023 as business activity and market sentiment normalize. GDP contracted by an estimated 5.0% in 2021 as COVID-19 containment measures exacerbated the economic impact of persistent violence and political instability.

Afghanistan's economy experienced unprecedented disruption in 2021 due to COVID-19 pandemic, political instability and continued violence, which cut remittances, trade, and revenue "With a successful COVID-19 vaccine rollout and post-pandemic recovery, the country should be on track to achieve economic growth this year and in 2022 as business activity and market sentiment normalize."

According to the report, inflation more than doubled from 2.3% in 2020, to 5.6% in 2021 driven by higher food prices. Food price inflation in 2020 was estimated at 10% with the highest spike

recorded in April, when border closure and panic buying propelled it to 16.6%. Inflation is projected to moderate to 5.0% in 2021 and 4.0% in 2022 as food supplies improve.

However, risks remain, including implementing vaccinations in remote and insecure areas, conflict, criminality, corruption, political instability, and broader social fragility. If unaddressed, these could weigh heavily on the economy and impede recovery.

Supporting the recovery of micro, small, and medium-sized enterprises (MSMEs) hard hit by the pandemic is pivotal to safeguarding workers' incomes and livelihoods, according to the report. Before the pandemic, MSMEs were estimated to provide nearly 1.6 million service and industry jobs. The government approved a 2-year support package worth \$295 million in October 2020 to improve business conditions and implemented countercyclical measures that include support for MSMEs.

To improve the business environment, Afghanistan should facilitate MSME access to markets by developing infrastructure, improving security, combating corruption, simplifying regulation, strengthening property rights and contract enforcement, and promoting innovation and better labor skills. Increasing access to credit and further expanding the formal bank sector is also crucial.

To achieving a prosperous, inclusive, resilient, and sustainable Asia and the Pacific, while sustaining its efforts to eradicate extreme poverty. Established in 1966, it is owned by 68 members—49 from the region.

Afghanistan's economic freedom score is 53.0, making its economy the 146th freest in the 2021 Index. Its overall score has decreased by 1.7 points, primarily because of problems related to the rule of law. Afghanistan is ranked 33rd among 40 countries in the Asia–Pacific region, and its overall score is below the regional and world averages.

After a modest increase in 2020, economic freedom in Afghanistan has slumped, and the economy is more firmly entrenched in the ranks of the mostly unfree. Economic growth remains impeded by the dangerous security environment and unstable political situation. Insecurity has also suppressed business freedom and investment freedom. To reverse course, Afghanistan needs stability, security, and stronger rule-of-law institutions.

IMPACT OF COVID-19: As of December 1, 2020, 1,797 deaths had been attributed to the pandemic in Afghanistan, and the economy was forecast to contract by 5.0 percent for the year. President Ashraf Ghani Ahmadzai was reelected in 2019 after defeating Chief Executive Abdullah in an election marred by low turnout because of Taliban violence and controversial results that led to both candidates declaring victory. After much political wrangling, Ghani and Abdullah agreed on a power-sharing deal in which Ghani remains president, Abdullah leads future peace talks with the Taliban, and members of Abdullah's team are included in Ghani's cabinet. International military and economic assistance accounted for an estimated 19.37 percent of gross national income in 2017, and the country's living standards are among the lowest in the world. Legal exports include table grapes and raisins, but the economy remains heavily dependent on the illicit.

The majority of real property owners have only customary title. Surveys are rare. Overall, the weakness of property rights protection is due in part to the lack of comprehensive land titling and to slow-moving commercial courts. The judicial system operates haphazardly through a mix of legal codes overseen by inadequately trained judges and local elders. Corruption permeates society and hampers economic development. Reforms to reduce corruption remain stalled.

REFERENCES:

- *Afghan Economic Policy, Institutions, and Society Since 2001* by Paul Fishstein and Murtaza Edries Amiryar (Special Report, October 2015)

- *Afghanistan's Continuing Fiscal Crisis: No End in Sight* by William A. Byrd (Peace Brief, May 2020)
 - *Afghanistan's Emerging Mining Oligarchy* by Javed Noorani (Special Report, January 2020)
 - Mohammad Omar Joya, Claudia Nassif, Mohammad Aman Farahi, and Silvia Redaelli, *Afghanistan Development Update October 2015* (Washington, DC: World Bank, 2019), 14, Box <http://documents.worldbank.org/curated/en/2019/10/25218611/afghanistan-development-updateoctober-2020>. Details are provided in the government's papers for the London Conference in December 2019 and the Kabul Senior Officials Meeting in September 2019, as well as in International Monetary Fund and World Bank documents.
 - International Monetary Fund estimate, as reported by an Afghan government official in Kabul, January 2016.
 - See Richard Hogg, Claudia Nassif, Camilo Gomez Osorio, William Byrd, and Andrew Beath, *Afghanistan in Transition: Looking Beyond 2019* (Washington, DC: World Bank, 2019), <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/NEWS/>
 - See, among others, Mujib Mashal, "Afghan Government Faces New Set of Rivals," *New York Times*, December 20, 2015, www.nytimes.com/2015/12/21/world/asia/afghan-government-faces-new-set-of-rivals.html?_r=0.
 - See, among others, Hernando De Soto, *The Other Path: The Invisible Revolution in the Third World* (New York: Harper and Roe Publishers, 1989).
 - See Government of Afghanistan, "Jobs for Peace: A Proposal for an Economic Smoothing Program for Afghanistan," transmitted to international partners by Afghanistan's Minister of Finance on November 15, 2019, and publicly launched by President Ghani on November 17 (see www.tolonews.com/en/afghanistan/22376-ghani-launchesnational-employment-program).
 - See, among others, William A. Byrd and David Mansfield, *Afghanistan's Opium Economy: An Agricultural, Livelihoods, and Governance Perspective* (Report prepared for the World Bank Agriculture Sector Review, June 2018).
 - 2019 fiscal "perfect storm" and its ramifications, see William A. Byrd, "Afghanistan's Continuing Fiscal Crisis: No End in Sight," Peace Brief no. 185, U.S. Institute of Peace, 2015, www.usip.org/publications/2015/05/15/afghanistans-continuing-fiscal-crisis-no-end-in-sight. See also Omar Joya, *Afghanistan Economic Update, April 2019* (Washington, DC: World Bank, 2019), www.openknowledge.worldbank.org/handle/10986/21894.
 - Inflation as measured by the consumer price index was 1.4 percent in 2019 and appears to have been negligible in 2019. See Joya, et al., *Afghanistan Development Update October 2019*, 22
- See Richard Ghiassy, Jiayi Zhou, and Henrik Hallgren, *Afghanistan's Private Sector: Status and Ways Forward* (Solna, Sweden: Stockholm International Peace Research Institute, 2015), www.sipri.org/research/security/afghanistan/sipri-afghanistan-report-october-2015/view. This report provides a wealth of background and detail and puts forward sixteen clusters of recommendations for various stakeholders

Building and Promoting Family Culture in the Process of Globalization: A study in Vietnam

Nguyen Minh TRI

HUTECH University, Ho Chi Minh City, Vietnam

E-mail: nm.tri@hutech.edu.vn

Orcid: 0000-0003-2535-1766

Dinh The HOANG

The University of Social Sciences and Humanities, Vietnam National University, Ho Chi Minh City, Vietnam

E-mail: dinhthehoang91@gmail.com

ABSTRACT

Family is an important environment to form, nurture and educate human personality, preserve and promote good family culture, and fight against social evils. Family is the first place and also the last place to perform emotional and moral education, lifestyle for people in particular, and family culture in general. In the process of international integration, along with the development of social life, the work of caring for and developing family culture has achieved great achievements, contributing to the success of the goal of building a family. Vietnam is prosperous, equal, progressive, civilized, and happy. However, in that context, it also puts family culture in front of changes and many difficulties and challenges. Therefore, building and developing a family culture in the process of international integration is a significant issue in building a healthy cultural environment, which is the mission to found, form personality, and good qualities for the Vietnamese today with the aspiration to build a prosperous and happy nation.

Keywords: Family Culture, Globalization, People, Sustainable Development, Vietnam

INTRODUCTION

The family where people are born, grow up has a unique role and position for each individual, social community, and momentous element of social life. The growth, progress, civilization, prosperity, and happiness in the family are essential measures to evaluate the development of the nation and ethnicity. The family is a "school", a special "cultural institution", the first cradle that contributes to the upbringing and forms good virtues and qualities for each person; It is also starting place, cultivating values, beliefs, dreams, and aspirations; a place to protect, surround, give strength and faith to each person to overcome challenges, constantly grow and make many contributions to society. A family is also a place of hope and a dream of people far from home. We can also think that family is a homeland, where ancestors, grandparents, parents, brothers, relatives, and clans are. For every Vietnamese, the family has a special significance. It is imprinted deeply on the journey of a person's life.

In the process of international integration, the open-door exchange and integration have provided Vietnamese families with conditions for economic development, exchange, and integration with advanced cultures and civilizations of other countries. Positive aspects have arisen many problems affecting Vietnamese family culture, making generations of Vietnamese families face challenges, moreover Vietnamese family cultural values have some changes, and are posing challenges.

Consequently, building and promoting family culture in the process of international integration is an important issue in building a sustainable cultural environment. From identifying the current situation of family culture, the article orients and proposes some solutions to build a family culture in stable development.

The research questions in this study will be:

- What are the results and limitations of implementing Vietnamese family culture in the process of globalization?
- What are some solutions to promote Vietnamese family culture in the process of globalization?

LITERATURE REVIEW

It is impossible to ignore the issue of family culture when studying the development of society. Therefore, globally, in Vietnam, the family culture's problem has been studied and investigated by researchers as an object of many scientific disciplines. Family culture has been approached from many different angles with typical works:

World Revolution and Family Patterns by William J. Goode has mentioned the change in a family model in China, Japan, India, Sub-Saharan, and Arab countries during half of the 20th century with changes in the political institutions of each country as well as changes in the region. Accordingly, the author has surveyed and studied the process of industrialization and urbanization affecting all aspects of family life, making changes in the size, structure, problems of marriage, and relationships in the family... then, new family models are introduced that are suitable for each country and region (Goode, 1963).

Jessie Bernard's *The Future of Marriage* discussed marriage, gender, changes in marital behavior, attitudes, knowledge, and disparities between marriage between men and women. Jessie Bernard also predicts that today's couples are struggling to improve their married life by working together, sharing parenting, and harmoniously combining family bonding responsibilities with personal autonomy... (Bernard, 1982)

Elaine Leeder, *The Family in Global Perspective - A Gendered Journey* has used many different historical viewpoints, theoretics, and comparisons to expand the understanding of family intercultural understanding. The book surveys family cultural diversity in Western countries and contrasts them with family stories in Asia, Africa, and Latin America. After comparing family histories in many parts of the world, Elaine Leeder analyzed the impact of globalization on family culture, family structure, gender behavior, relationships between families generations

in the family, ethnicity, religion, ethnicity, and issues of education, violence, social policies related to family life... (Leeder, 2003).

Tran Huu Tong, Truong Thin, *Building a cultural family in the cause of innovation*, analyzed the differences in family, building a family culture in the process of international integration in Vietnam (Tong & Thin, 1997). In the article *The Vietnamese family in the context of a reformed country* by Le Thi, the author pointed out that: Vietnamese families are strongly influenced by contemporary economic and social conditions, but they are stable and stable relatively independent in development. It has its laws of motion, in which, "economic relations do not play the role of the ultimate decisive factor but are blood relations, affection and responsibility" (Thi, 2002). We cannot simply take economic factors and social fluctuations to explain all phenomena occurring in spiritual and emotional life and changing relationships in the family. It is necessary to consider and study changes in structure, function, and family relationships from both sides: internal in each family and the impact of economic and social factors. Moreover, the author analyzed the impact of factors of science, technology, economy, society... that changed the family culture in both positive and negative directions. Therefore, building a family culture today is necessary to harmoniously combine traditional family culture with modern cultural values. Accepting the modern family's spiritual values, which does not contradict the preservation and promotion of the good and inherent moral values of the Vietnamese family.

Hoang Bich Nga, *To have a cultural family*. The book has analyzed relatively complete factors to have a cultural family such as love and marriage, the development stages of the family; the education of parents towards their children, family relationships such as husband, wife, grandfather, grandmother, child, grandchild, etc. and relations with neighbors, homeland and country. Passes on the book's content, readers can draw the answer "to have a cultural family", each member of the family must perform well their duties and responsibilities towards the family simple, does not engage in unhealthy pleasures, is not far from social evils... The book also clearly shows the important role of the movement to build cultural diversity in the formation and development of Vietnamese families in the new era. It was also synchronizes affirmed that it is necessary to continue to maintain the implementation of the "Movement to build a cultural family" not only in width but also in-depth to achieve the highest results and effectiveness (Nga, 2005).

Vu Ngoc Khanh, *Vietnamese family culture*. The content of his book has analyzed and covered the following aspects: Vietnamese family history from a spiritual basis to create culture; routines and customs; unique features, images imbued with cultural identity; family rituals... The author mentioned the issue of family culture and analyzed its influences from the trends of religion, philosophy, literature - art... through which to learn and preserve cultural Ethnic characteristics are hidden in families (Khanh, 2007).

In addition, there are articles such as Tran Thi Tuyet Mai, *Family culture and building a cultural family in the integration period*, which mentioned the role of family and family culture; point out the advantages and disadvantages of family and family culture in the face of challenges of the integration process; draw out the contents of cultural family values and build family cultural values in the new period (Mai, 2008).

Thus, it can be seen that, by collecting overview documents, the research has provided me with valuable materials to clarify the goals and duties of the article to promote Vietnamese family culture in the process of integration international.

RESEARCH METHOD

Family culture is a system of cultural values integrated from the traditional and modern cultural values of a nation, expressing the awareness, attitude, and behavior of members in the implementation of family functions and behavior in personal - family - social relationships to build a prosperous, equal, progressive, and happy family.

If Western society dignifies individual values, Eastern cultural traditions, including Vietnam, tend to promote community values, family tradition, and clans - an interacted space and the first connection of humans before entering society. Along with the historical ups and downs, generations of families have made massive contributions to the success of the revolution, resistance war, and the cause of national construction and defense in the current period. The cohesion of the model "House - Village - Homeland" has become a "cultural constant", which is a fine tradition, showing the strong attachment of each family to the countryside. Keep the homeland to keep the village, keep the home; and protecting villages is also protecting the country and homeland.

Pass through many ups and downs times, the good traditions of the family have crystallized into a sustainable value system, which is patriotism, the tradition of solidarity, and sticking together; is love, care, protection, fond of learning, honor, etc. Today, which are still conserved, promoted, spread, and simultaneously constantly creating. And adding values, new cultural standards, they are prosperous, happy, progressive, and civilized families. Those grateful values are cultivated over many generations, stages, and periods, creating a strong bond between members and generations, which makes the traditional family culture flow unbroken a segment that always has a regular, continuous continuity.

Aware of the importance of family culture for sustainable socio-economic development, Vietnam has affirmed: "Building a prosperous, progressive and happy family is a healthy cell strength of society, is an important environment, directly educating lifestyles, shaping personality... Vietnamese people and culture" (Communist Party of Vietnam, 2011, p.77). At the same time, "Focus on researching, identifying and implementing the building of a national value system, a cultural value system and human standards associated with preserving and developing the Vietnamese family value system in the new period. Implement Vietnamese family culture standards of prosperity, happiness, progress, and civilization. To dignify the role of the family in nurturing and educating the young generation" (Communist Party of Vietnam, 2021, p.143- 144).

On that basis, the Vietnamese government has issued policies, strategies, and projects to develop family culture such as Directive No. 49-CT/TW dated February 21, 2005, of the Central Committee on the development of family culture. building a family in the period of national industrialization and modernization; Resolution No. 21-NQ/TW dated October 25, 2017, of the Party Central Committee on population work in the new situation; Decision No. 629/QĐ-TTg dated May 29, 2012, of the Prime Minister approving the Strategy for Vietnam's Family Development to 2020, with a Vision to 2030; Laws directly related to family work such as Law on Marriage and Family (2000), Law on Gender Equality (2006), Law on Prevention and Control of Domestic Violence (2007), Law on Protection, Care and Children's education (2004), Youth Law (2005, revised in 2020), which emphasizes: "Family is the cell of society, an important environment for character formation, nurturing and education, preserving and promoting good traditional culture, fighting social evils, creating human resources to serve the cause of national construction and defense", "Building a prosperous and progressive Vietnamese family". Happiness is everyone's nest, a healthy cell of society" (Communist Party of Vietnam, 2005).

The article is based on dialectical materialism, viewpoints, and policies of Vietnam on promoting Vietnamese family culture in the process of international integration. At the same time, the article also use synthesis of usespecific research methods such as history, logic, comparison, analysis, synthesis, induction and deduction, data synthesis... to serve the research and present articles.

RESULT AND DISCUSSION

Results and limitations of implementing Vietnamese family culture in process of in the process of globalization

Vietnam's economy in the integration process has spectacular development steps, achieved many achievements of historical significance. The economic growth rate has been rather high for many years, the scale of the economy has been much larger than before. Gross domestic product (GDP) grew at an average annual rate of 6.6% in the period (1986 - 2017) and reached 6% per year in the period (2016-2020). Although heavily effects by the COVID-19 pandemic in 2020, with this growth rate, Vietnam belongs to the high-growth countries group in the region and the world. Compared with some countries with fast economic growth in the world over the past 35 years, the average GDP growth rate of Vietnam is only behind China at 9.4%, ahead of South Korea and Malaysia at 5.9%, on Thailand is 5.2%, in the US it is 2.6%, Japan is 1.7% and Germany is 1.8%. Vietnam's economic scale has increased from 90th place in the world in 1990 to 171.2 billion USD, ranked 57th in the world in 2013. Vietnam from a country in the group of poorest countries in the world became a coucountry becameme-middle country in 2008. High economic growth has contributed to improving the material and spiritual life of many households. If 2007 back before, Vietnam was a low-income country with a per capita income of less than \$1,000/person/year, then from 2008, Vietnam became a low-middle-income country, with a low-middle-income country per capita is 1,154 USD/person/year and increase to 2,779 USD/person/year in 2020 (Communist Party of Vietnam, 2021, p.43). The increase in family income has facilitated access to all kinds of services in education, culture, entertainment, and tourism for each family member, which has also expanded, contributing to raising the standard of living awareness, understanding capacity, life mastery skills, and good handling of complex situations that arise. Also according to the General Statistics Office's assessment of the education quality nationwide: "The education level has improved, the proportion of the population aged 15 and over who can read and write has increased sharply; Most children of primary school age are attending school, and the proportion of out-of-school children has fallen sharply over the past decade. Nationally, about 91.7% of the population of high school age is currently attending school. The overall attendance rate of primary school is 101.0%, secondary school is 92.8%, high school is 72.3%. In the whole country, 95.8% of people aged 15 years and over can read and write, an increase of 1.8 percentage points compared to 2009" (General Statistics Office, 2020).

Up to now, most households are living in permanent or semi-permanent houses (93.1%); The system of cultural, educational, and medical institutions has been invested and built, (99.7%) of communes have primary schools and kindergartens; 99.5% of communes have health stations; 58.6% of communes have cultural houses, thereby contributing to increasing the average life expectancy of people, from 72.9 age in 2010 to 73.7 age in 2020. These are favorable conditions for each family member to develop comprehensively, have time to take care, and attend to a happy and prosperous family.

Moreover, in the current global exchange and integration context, with the efficient support of information technology, the internet, the experiences, knowledge, and historical lessons of humanity are widely published; the beauties in the behavioral culture of family models belonging to the regional and international communities and ethnic groups were introduced and spread; along with that are new cultural values that are produced and created... That is a rich and massive amount of knowledge that each member of a Vietnamese family can easily access to manipulate and reflect into Vietnamese family culture, thereby seeing similarities and differences, unique and typical values of family traditions that need to be preserved, preserved, and promoted; Old and outdated values need to be identified to eliminate and especially to be selective and adopt new, progressive and civilized values that families around the world are doing. According to statistics, there are currently about 68 million Vietnamese using the

internet, tens of million people have Facebook accounts with a large amount of interaction time in cyberspace, and young people's foreign language ability has been improved (Government, 2020). These are favorable conditions in expanding exchanges, learning the quintessence of human culture, studying, applying, and absorbing values belonging to the family cultural life of countries in the region and the world.

On the other hand, with the attention and direction of the Vietnamese government, with many policies, resolutions, strategies, projects, and laws directly related to the Family culture has been diffused, widely propagated to families in all regions of the country, creating a great change in the awareness of the whole political system, government at all levels and public about the role and position of the construction and development of Vietnamese family culture in the new era with movements such as All people unite to build cultural life: All people unite to build new rural and urban areas civilized town; grandparents, exemplary parents, and good children; raise healthy children, teach good children; family, lineage studios; family culture; cultural villages... have created exciting competitions, attracting a large number of members and families to participate, contributing to building an increasingly prosperous, equal, and progressive family ministry, civilization; preserve, uphold and promote the beautiful culture of family traditions and clans.

Judging one of the outstanding achievements in family work over the past time, the 13th Party Congress emphasized: "In the context of isolation and social distancing due to the impact of the Covid-19 pandemic, it has emerged cultural values, social ethics, good family traditions; many examples of good people, good deeds are replicated and promoted" (Communist Party of Vietnam, 2011, vol 2, p.48).

However, there are still limitations and challenges:

- While the people's material and spiritual life is getting higher and higher, family morality has gradually degraded expression, family cultural values are being turned upside down, traditional family life is in danger of dying down. Meanwhile, the new cultural values of modern families are not strong enough to be affirmed in modern social life, so generations of family members are vulnerable and separated: some elderly people live alone lack of attentive care of children and relatives; there is a situation of homeless children making a living on their own, so they easily fall into social evils, domestic violence, divorce is increasing, creating strong conflicts in the morality of husband and wife making children after their parents' divorce did not receive a healthy moral education, children are more prone to causing disruptive behavior, depression, even crime, the tendency of juvenile commit crimes is coming high increases...

- With the opposite side of the industrial revolution 4.0 has been creating gaps between members and generations. The level of interaction, exchange, and sharing traditionally is increasingly limited because young people spend too much time on virtual interactions in cyberspace, pursuing personal passions and habits without neglecting them to forget connection with family members and in society. In the space of many urban families today, each person have a distinct and closed world that lead to a situation parents and children do not understand each other, parents lack attention, causing young people to fall into difficult situations traps, temptations, deviant actions that adults cannot anticipate to prevent.

- Besides the families who still maintain filial piety, overcome difficulties, live with ambition, there has appeared a pragmatic, liberal lifestyle, disregarding or ignoring filial piety, family etiquette, and irresponsibility responsibility to family and community, living coldly and alienating those who are facing a life of poverty. There is a situation of children wandering to earn a living and plunge into social evils, some elderly people live alone without the care of their children and relatives. Social evils, domestic violence, drug prostitution are invading and disrupting family happiness.

- Previously, in the traditional family model, many generations lived under one roof, everyone behaved with rituals and rules according to the regulations on hierarchy, clear hierarchy, and

roles; Individual behavior is adjusted by ethical standards, public opinion, and regulations in village conventions and rules. However, at present, along with the process of integration and urbanization, the fast pace of life of modern society and the influence of exchanges and contact with Western culture, the traditional family model of three, The four great streets are gradually narrowing, giving way to the presence of nuclear families (husband and wife - children), along with the architectural model of families' houses also changing. Mixed with positive signals, modern families also have to face many new and complicated problems such as single-parent family models, separation, same-sex families appearing more and more, a great influence on the maintenance of the race, bloodline and the education and cultural transmission to the younger generation.

- Vietnam is in the golden population period and is beginning to approach the aging population. Without good coping scenarios, the number of elderly people falling into a state of loneliness and helplessness will occur. A part of the elderly in some urban areas and cities is currently facing the situation of lack of care and upbringing of children in the family, lack of necessary cultural institutions outside the family to serve the needs of living, playing, entertaining, improving health, and spiritual life.

Some solutions to promote Vietnamese family culture in process of in the process of globalization

- It is necessary to unify the awareness about "Building a prosperous, progressive and happy Vietnamese family, truly a home for each person, a healthy cell of society, an important resource for economic development socio-economic. "Family happiness" must be protected by the legal system and related documents under the law. Continue to implement the contents of the Vietnam Family Strategy for the period 2010-2020, with a vision to 2030. Implement and well implement the provisions in the system of mechanisms, policies, and laws on public affairs. The family partnership has been promulgated by the State, paying special attention to ensuring the rights, responsibilities, and obligations of each member towards the family, community, and society. At the same time, research, supplement and adjust the terms that have become inadequate. Forecasting new trends and scenarios that families will face, thereby building appropriate and timely mechanisms and policies. There are forms of handling, education, and deterrence against acts that violate social ethical standards and the law on family work.

It is necessary to soon identify and push back the ideas and concepts that have become inadequate and outdated, inhibiting the development of individuals and families, such as the idea of respecting men and disrespecting women, the imposition of the previous generation, patriarchy, local factionalism, the habit of relying on, covering... which is a necessary and meaningful job. At the same time, constantly absorbing and adding new and progressive values through the process of exchanging and learning with countries in the region and the world based on traditional cultural values, such as the spirit of democracy, freedom in creativity, respect for human rights, a civilized way of life according to the law, attaching personal responsibility to the community and society; well enforce discipline and discipline; have proactive spirit, have the knowledge, bravery, and experience to deal with new and complicated situations that arise.

- Continue to maintain and develop the movement of building a cultural family, upholding the building of family culture and criteria for a happy family. Maintain the reward and honor system on time, periodically organize the commendation and replication of outstanding typical examples on a large scale as the core for all places to follow. The movement to build a cultural family is the quintessence of the new culture; an effective educational environment in building new people; a solid fortress against all kinds of social evils. Family and cultural values of the new era need to be honored, propagated and promoted widely. There must be a plan to prevent the negative social encroachment into the family that reduces the value of Vietnamese family culture. Provide specific guidance, effectively prevent and fight powerful against the negatives, customs, and evils that are happening to Vietnamese families.

- Promoting the spirit of exemplary family of previous generations; building, forming, and spreading the role model of ideal people with a good personality, quality, morals, intellectual talents, actions, and beautiful lifestyles in social life to spread messages Humanities. Promoting the role and mission of educational institutions in the transmission of knowledge and experiences with the family educational environment together, which contribute to forming new people, who continue to build a better life.

CONCLUSION

Family is the place people were born, grow up, and there, they have had received the first lessons about family culture in particular and national culture in general. Through the ups and downs of history, generations of Vietnamese families have created and formed good cultural values, becoming a strength and spiritual fulcrum for each individual, then they constantly grow, develop, and contribute to society. Nowadays, those precious values need to be spread and promoted strongly to educate and shape the personality, qualities, and good virtues of each person - It means the most significant resource to ensure the process is fast-growing and sustainable in our country. However, in the process of international integration, some challenges require synchronous solutions to promote family culture, ensuring that there are prosperous, happy, and progressive families for each family's efforts, it is very necessary to have the maximum investment support and protection of the State and the law. In conclusion, Vietnamese families are enough conditions for sustainable development, Vietnamese family culture will be a core part of the national culture and serve as the foundation for a stable society.

REFERENCES

- Anderson, M. (1971). *Family structure in the nineteenth century Lancashire* Cambridge University Press.
- Bernard, J. (1982). *The future of marriage*. Yale University Press.
- Constantine, M. G., Wallace, B. C., & Kindaichi, M. M. (2005). Examining contextual factors in the career decision status of African American adolescents.
- Communist Party of Vietnam. (2005). Secretariat: Directive No. 49-CT/TW dated December 21, 2005 on building a family in the period of industrialization and modernization of the country. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/chi-thi-so-49-cttw-cua-ban-bi-thu-ngay-2122005-ve-xay-dung-gia-dinh-trong-thoi-ky-cong-nghiep-hoa-hien-dai-hoa-dat-2140>
- Communist Party of Vietnam. (2011). Document of the XI National Congress of Deputies. Hanoi: National Political.
- Communist Party of Vietnam. (2016). Document of the XII National Congress of Deputies. Hanoi: National Political.
- Communist Party of Vietnam. (2021). Document of the XIII National Congress of Deputies, vol. I. Hanoi: National Political.
- Communist Party of Vietnam. (2021). Document of the XIII National Congress of Deputies, vol. II. Hanoi: National Political.
- Ly, Q. L. (2019). Renovating state management of the economy to adapt to international integration and Industry 4.0. <http://lyluanchinhtri.vn/home/index.php/anh-chinh/item/2892-doi-moi-quan-ly-nha-nuoc-ve-kinh-te-thich-ung-voi-hoi-nhap-quoc-te-va-cach-mang-cong-nghiep-40.html>
- Leeder, E. (2003). *The Family in Global Perspective - A Gendered Journey*. Sage Publications.
- Loi, N. T., & Huong, V.T. (2019). The relationship between economic growth and cultural development, making progress and social justice in Vietnam. Publisher. National Politics – Truth, Hanoi.
- Mai, T.T.T. (2008). "Family culture and building a cultural family in the integration period", *Communist Review*, (9), pp.27-32.
- National Committee for the World Cultural Development. (1992). *The decade of cultural development*. Hanoi: Culture.
- Nga, H. B. (2005). *To have a Cultural Family*. Hanoi: Social Labor.
- Finch, J. (1989). *Family obligations and social change*. Cambridge Press.
- General Statistics Office. (2020). *Vietnam Statistical Yearbook 2019*. Publishing House, Hanoi: Statistics.
- General Statistics Office. (2020). Announcement of 2019 Census results. <http://tongdietrudanso.vn/cong-bo-ket-qua-tong-dieu-tra-dan-so-2019.html>

- Government (2020). The implementation of socio-economic development plans for 2020 and 5 years for 2016-2020; plan for 2021 and directions and tasks for the year 2021-2025.
- Goode, W. J. (1963). *World Revolution and Family Patterns*. The Free Press.
- Ha, N.N. (2011). *Characteristics of thinking and lifestyle of Vietnamese people today: some theoretical and practical issues*. Hanoi: Social Sciences.
- Huntington, S. (2003). *The Clash of Civilizations*. Hanoi: Labor.
- Hung, N.Q. (2014). *Promoting family cultural traditions in new rural construction*. Hanoi: Culture -Information.
- Huong, N.T. (Editor, 2011). *Some theoretical and practical issues of building and developing Vietnamese culture*. Hanoi: National Political Publishing House
- Khanh, V, N. (2007). *Vietnamese family culture*. Hanoi: Youth.
- Salemink, S. (2002). *Cultural preservation and cultural expression*. Hanoi: National Center for Social Sciences and Humanities.
- Secretariat. (2005). Directive No. 49-CT/TW dated December 21, 2005 on family building in the period of industrialization and modernization of the country. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/chi-thi-so-49-cttw-cua-ban-bi-thu-ngay-2122005-ve-mill-dung-gia-dinh-in-the-box-construction-engagement-hoa-hien-dai-hoa-dat-2140>.
- Son, B, H. (2019). Improving cultural institutions to meet the requirements of the country's sustainable development. <https://tcnn.vn/news/detail/43741/Hoan-thien-the-che-van-hoa-dap-ung-yeu-cau-phan-trien-ben-vung-dat-nuoc.html>
- Them, T.N. (2016). *Vietnamese value system from tradition to modernity and the way to the future*. Ho Chi Minh City: Ho Chi Minh City Culture and Arts Publishing House.
- Tong, T.H., & Thin, T. (1997). *Building a Cultural Family in the cause of innovation*. Hanoi: National politics.
- Thi, L. (2002). *Vietnamese family in the context of the country's renovation*. Hanoi: Social Sciences
- Tri, N. M., et al.. (2020). Opportunities and challenges in promoting the role of international integration in the process of socio-economic development in Vietnam. *European Journal of Social Sciences*, Vol 3, No 2, p.76-85. <https://doi.org/10.46827/ejps.v3i2.796>
- Trompenaars, F., & Hampden-Turner, C. (2006). *Conquer the cultural wave*. Hanoi: Knowledge.
- UNESCO. (2012). *Joint Declaration on Cultural Diversity*. http://www.unesco.org/education/imld_2002/unversal_decla.shtml

3rd International CEO Communication, Economics, Organization & Social Sciences Congress
**Islamic Civilization & Cultural Identity in Historic Perspective and Role of
Muslim Thinkers in Rebuilding Process**

Muhammad Umar Riaz Abbasi

National University of Modern Languages Islamabad Pakistan
drumarabbasi101@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0001-6977-9516>

ABSTRACT

Civilization is an extension of the eminent public concept that's encouraged through the entire development of abilities and is declared with eagerness to chase the revel in wherein several religions in addition to ethnicities should contribute. The capacity foundations upon which the civilizations are shaped at the side of their have an effect on at the humankind are the distinguishing elements among diverse civilizations. Based upon those genuine observations, Islamic (or Tawhidic) civilization relies upon the oneness of Allah SWT, that's in entire contradiction to any race or ethnic-primarily based totally civilization. This kind of outstanding racial in addition to ethnic groups such as Persians, Africans, Chinese, Arabs, Malays, Turks, and Indians at the side of different smaller organizations followed Islam and took part in the established order of its civilization. Furthermore, Islam in no way hesitated to analyze from the civilizations of the sooner instances and integrating their learning, culture, and technological know-how into the worldwide opinion of its own, till or until they're in opposition to the Islamic principles. Undoubtedly, according to the ancient evidence, at some point of the technology of darker ages, amidst 700-1200 A.D, skilled through Western civilization, Islamic dynasty prolonged from Middle Asia as much as the areas of Southern Europe. Arabic Muslims and residents particularly appeared scholarly knowledge, and that they drastically participated in arithmetic in addition to technological know-how. That is why this studies has been carried out to explore the determinants and foundation of ascending and descending of Islamic civilization below the effect of worldwide mind and educational responses to the ones effect of the Muslim scholars.

Keywords: Islam, Civilization, Rise, Culture, Decline, Thinkers, Rebuilding

INTRODUCTION

Considering the ancient facts, the narrative of Islam consists of groups belonging to numerous variable races, cultures, literature, histories, ethnicities, languages, and myriad interpretations which can contradict one another. The graduation of European colonialism introduced approximately a catch 22 situation of huge proportions within side the Islamic globe. For the Muslim thinkers, academic, and spiritual scholars, it becomes obtrusive that European countries are influential sufficient to surmount and mollify the Islamic subculture due to their extra artillery and technology. Nevertheless, the disaster has become now no longer simply associated with politics or technology. Yet, that catastrophe become additionally social, cultural, and economic, due to the fact the imperialism of European countries familiarized such frameworks and institutions which introduced alongside them an in-depth array of demanding situations for the historic Islamic global reviews and ideologies on variable matters. For example, European imperialism introduced the concept of secularism together with the idea that authority, law-making potentials, and capabilities, the willpower of right from evil, is set up neither with the aid of using God nor with the aid of using the non-secular institutions that declare to interpret the need of God, but it's miles set up below the effect on of the consensus among humans as articulated with the aid of using the states' institutions. Moreover, Interventionism gave an upward push to Christian proselytizers, worried to achieve the gain of the possibilities to disseminate their non-secular ideals within side the altruistic guard of the colonist country. These proselytizers, collectively with the Western students of the sooner eras who learned about Islam in colonialist patronage, supported the idea that doctrines, concepts, and practices of Islam, which include Jihad, Shariah, polygamy, and veil, have been evidence that Islamic ideals make it the retrograde religion, discordant with the advancement and expansion. That is why it was their duty to head on board to immediately Christianize in addition to humanize colonialist issues and manual them toward success. In the humanizing purpose of European colonialism, Islamic societies confronted energy that changed into very effective that would alternate them as in line with their very own choice, through utilizing brute navy institutions probably, if needed. For several Muslim societies, spiritual, political, and cultural disparagement they confronted due to the expatriate rulings induced the quandary of devotion because of the cause that spiritual values provoked contrary to the historical certainties: The history of Islam reveals the political successes as a whole, simply with little exceptions together with the instances of invasions with the aid of using Mongols in addition to Crusaders, as much as the 18th century, taken into consideration especially in line with the perspective of Sunni Islamic college of thought, adhered with the aid of using the bulk of Muslims around the world. These triumphs may be embodied with the aid of using the relentless extension of Islam as a faith for the complete globe. This dogmatic triumph which lasted for numerous eras have been inferred within side the phrases of theology: it turned into a demonstration that God preferred Muslims, blessing them with out of the ordinary successes around the world due to their trustworthy obedience to God's orders. The new-determined supremacy and the discernible strength of the Western countries in the nineteenth and twentieth-century generated an uncomfortable impact among numerous Muslim groups and that they began out wondering that is probably something that went beside the point in the course of the beyond times, triggering involved queries. Such as, became now no longer the forfeiture of Muslims supremacy in the globe as an indication of God's relinquishment in the direction of them as they stopped following God's instructions rightly? How need to Muslims react in the direction of the questions raised upon their identification in addition to faith? What might be the viable motives of failure in the political in addition to monetary domains? Followers of secularism accused historic analyses approximately Islam, its establishments, and contributions that they made in the political representations for the tribulations confronting Muslim groups. they believed that secularism

might cause modernization. By emulating the European countries, they have been driven via way of means of the concept that Islamic groups might get better their forfeited dignity in the globe. In contrast, conservative non-secular scholars- the Ulamaa claimed that emulating the western countries isn't a solution; contrarily the European life and ideals are a deadly toxin for Islamic groups. in line with the ones Ulamaa, the Muslims have been in the country of hopelessness as they were given distracted from following the real instructions of faith as defined via way of means of the preferred Suni leaders of ninth and tenth centuries, the creators of the four primary disciplines of Sunni holy law. In order to abide by the teachings of the past religious scholars, it is important for them to return towards the right path- *Siraat-ul-Mustaqeem*, and then, might be, God would favor them again.

1. CHAPTER ONE: BASIC RESEARCH PROBLEM

2. The study of Islamic civilization and effect of worldwide thoughts upon it's far a gateway for exploring the exclusive domain names of amusing and extraordinary diversities that classifies the Islamic global through reading the active interface regarding spiritual theories and programs alongside their economic, literary, political, social, and creative backgrounds athwart time in addition to space. Alongside the publicity closer to newfangled contents, this study is designed to equip the reader with the paraphernalia for reading and inspect critically concerning the truth that analyzing the cultural traditions of different religions collectively with that of analyzing Islam could be very important. In such a wider aspect, this takes a look at is concerning the analysis of faith withinside the educational perspective. The essential floor of this take a look at expertise is constructed according to with the subculture- is as pertinent to research the traditions of Christians, Buddhists, Hindu, or Jewish as it's far applicable to take a look at approximately the ones of Islam. For the right popularity approximately the contribution performed through faith in any human society, the studies competes, we must additionally take into account evocative summaries of spiritual theories and programs and visualize them in the shape of dynamic in addition to energetic traditions which can be constantly changing according to with the backgrounds and conditions in their devotees. Finally, these studies will provide the readers with large expertise concerning the getting to know approximately Islamic subculture generally, the effect of the worldwide mind on it, and the educational reaction of Muslim students on it.

1.1 Objectives of the Research

The appraisals for this study basically focus upon the duration of the Islamic tradition among past due nineteenth and in advance, twentieth-century when a few main Muslim intellectuals endorsed the vision of modernity in the areas of Central East in addition to the Indian subcontinent. These Muslim thinkers significantly analyzed the conventional genesis of various aspects of Islamic ideologies including prison frameworks, additionally, they added revolutionary methods for the translation of the holy scripture Quran and the extra informants of Islamic jurisprudence. Some of the important goals of executing this study includes:

Understanding about the Islamic culture

Analyzation of the impact of Global thoughts (imperialism, colonialism, Christianity) on Islamic culture

Comprehensive overview of the Academic responses of Muslim scholars regarding the changes occurred in Islamic culture under the influence of global opinions

1.2 Research Methodology

For the execution of this study, numerous studies techniques have been implemented. Descriptive evaluation has been applied for the unique knowledge of starting place and fundamentals of Islamic lifestyle and its factors which renders it precise from different non-secular cultures. Critical evaluation has been hired to get an idea of the effect of a diverse

worldwide cultural factor of perspectives upon the lifestyle of Islam. The modifications in the ideology of the Islamic lifestyle because of the intervention of different cultures have additionally been analyzed. Lastly, the educational reaction of Muslim thinkers had been evaluated to those modifications. Recommendations have additionally been penned for the Muslims to help them in going through and tackling those worldwide challenges. Also, for the Muslim pupils that how they could play their role in making Muslim worlds stay determined on the right path commanded by Allah SWT.

CHAPTER TWO: ISLAMIC CULTURE AND GLOBAL THOUGHTS IN HISTORIC PERSPECTIVES

In the post-colonialism era, the Muslim groups have seen the quest for convincing and jurisprudential interpretations of Quran and Sunnah, the Holy texts of Islam, relevant to several topics such as globalization, unfair monetary advancements, ethnic pluralism, industrialization, speedy societal transformations, and spiritual pluralism. All the modern interpretations collectively with the reactionary interpretations had been positioned forth at some stage in this quest. Politically, the fall apart of ideologies like communism, socialism, and capitalism for the shipping of monetary in addition to social justice have provoked a few paramount queries concerning the challenge of Islam in the globe. Consequently, Islam has sometimes been identified now no longer simply as a framework of morals, ethics, non secular beliefs, and practices, however, because the political dogma highlighting the realm; a dogma to be able to clear up all of the problems confronting contemporary Islamic world. Like Reza Aslan properly emphasized in his ee-ebook titled No God however God: The reinterpretation of Islam, "Islam has been petitioned to authorize in addition to toppling governments, for the merchandising of republicanism collectively with protecting the authoritarianism, for justifying monarchies, theocracies, and oligarchies". Also, he highlighted that the exponents of each authority simply understand themselves because the in reality Islamic established order, normally legalizing their established order through referring to their particular comprehension of the united states based in Madinah through Hazrat Muhammad SAWW. As a consequence, he underpinned, "...the nation hooked up withinside the call of Islam isn't primarily based totally on monolithic ideology. Actually, numerous states around the world are there that may be distinctive as Islamic states, no matter numerous variations amongst them.... Also, they consider themselves because the attainment of an appropriate of Madinah, however, do not forget others as a despicable violation of that standard".

According to the intellectual chronicle of the Islamic world, the evolution of political Islam is taken into consideration as a cutting-edge prodigy and, therefore, is obviously entrenched of their enjoy of colonialism and post-colonialism era. the Muslims that are trying to find to construe Islam in the attitude of political dogma, recommend a cliquish international opinion that defies the lifestyles of pluralism or various interpretations. These Islamists are essentially liberal or ahistorical in comprehending the exposition of spiritual scriptures consisting of Quran and Ahadith and records due to the fact they envision a great beyond all through which the Muslims finished natural Islam. Often, they apprehend themselves through indicative outside signs for instance get dressed in addition to physical well-being.

In accordance with the historic angle of Islamic culture, it has struggled plenty to fight the demanding situations it faced due to the fact twelfth century and onwards, as much as the end result of the Abbasid dynasty; however a unique c language with the brand new dynasty of the Ottomans, the downfall visibly sustained at the same time as looking ahead to the final decline and resultant inactivity in 20th century. Few intellectuals like Sanduk deemed that declivity started in the eleventh century and continued onwards. Several different thinkers espoused the ancient angle of the downfall, directing to a persisting and innovative scientific practice beyond

the fifteenth and sixteenth century, by the masterpieces of Ibn-al Shatir, Ali Kuşçu, Taqi al-Din, Ulugh Beg, and al-Birjandi, and studied awesome paradigms. Similar became the case for different arenas, like philosophy, noteworthy ideal theosophy of Mulla Sadra; mathematics, noteworthy the creations of al-Qalasadi in addition to Al-Kashi; medicine, noteworthy the creations of Ibn al-Nafis, Şerafeddin Sabuncuoğlu, and Mansur ibn Ilyas; and the social sciences, noteworthy Muqaddimah with the aid of using Ibn-e Khaldun (1370), declaring that even though technological know-how became getting declined in Maghreb, Al-Andalus, and Iraq, it continuously flourished in Syria, Egypt, and Persia. Still, decline withinside the medical overall performance become claimed with the aid of using numerous Islamists. However, the reasons in the back of the declination have been left unobvious notwithstanding numerous tries of locating it with the aid of using infinite ancient in addition to modern authors: Yet most important principles concerning the declination reasons encompass: political maladministration at some point of the tenth century and onwards, after the generation of early Caliphs, overseas engrossment via way of means of the incursive forces in addition to colonial supremacies (Crusaders in 11th, Mongol dynasty in 13th, Reconquista in 15th, European imperial dynasties in nineteenth-century), alongside the commotion in fairness version based at the outstanding idea of Asabiyah (escalation and decline of culture) proposed via way of means of Ibn-e Khaldun, which factors in the direction of the deterioration being majorly due to political as properly of economic factors.

In the Indian subcontinent region, the drive of Modernism began as a consequence of rebellion attitude by India in 1857 and 1858 when the Hindu soldiers and Muslim soldiers started a drive to upheaval the British forces. However, the forces of Britain curbed the rebellions brutally, due to with uncountable Indians lost their lives and property.

In this traumatic perspective a Modernist front-runner arose, Sir Sayyed Ahmad Khan (1817-1898). He becomes strongly prompted with the idea that so that you can be triumphant the colonial Indian subcontinent, Muslims have to comply with the route of being unswerving to the British. Moreover, he found out that the satisfactory method for Muslims is to exercise the Western fashion training device to deal with the British class. He recounted that the Western perspectives aren't in essential dispute with that of Islam and studying the herbal sciences could honestly now no longer opposes the Islamic ideology. From this angle, he espoused an inexpensive and circumstantial slant to the translation of the Quran because according to his view, Islam lodges historical vicissitudes. For the advertising of his opinions and providing the youth Muslim with a better educational system of Western-origin, he struggled for and in the end set up the Anglo-Muhammadan Oriental College, which in destiny converted into Aligarh Muslim University. The technique of Sir Sayyed Ahmad Khan became recommended by several outstanding figures in the Indian-Muslim network and based on the Aligarh movement. Among its proponents had been many good-sized literati who penned poetry in addition to Urdu prose to unfold their thoughts. Most superb among the ones had been Altaf Hussain Hali (1914) who authored the famed poem titled Madd via gaze-i Islam, "The Ebb and Flow of Islam," highlighting the historic successes of Islamic lifestyle together with the despondent grade of Muslims of that era; a unique writer, Nazir Ahmad (1912) whose literatures like Mirat al-Arus "The Bride's Mirror," centered upon the need of schooling for girls of the society; and Mumtaz exceptional advent Huquq-ul Nissan, "The girl's rights" helps males and females equality. Probably, the maximum rational collaborator of Sir Sayyed became Chiragh Ali (1895), who now no longer simply defied old style Islamic regulation device, however, found out the style of Ahadith, the debts of acts and sayings of Prophet Muhammad SAWW, extra controversially to be absolutely fabricated. Sir Sultan Muhammad Shah Agha Khan III (1877-1957) became every other good-sized economic in addition to highbrow supported of Aligarh University. Also, he became the Imam of the Ismaili department of Shia college of thought. He exploited

his non-secular understanding to set up a social, instructional, and financial revolution in the subcontinent with a long way reaching results.

In the context of discussed Islamic modernity, it is noteworthy that it is a difficult drive, not being monolithic because it is constituted of many branches, some of which are maybe in contradiction with each other. Islamic globalization or modernization surfaced as a concede between the activism of Western standards, based upon secularism and rejection of these standards, motivated by religious teachings. Numerous Islamic intellectuals were there, who did not belong to outmoded religious class, and they put forth an effort to bring together the fundamentals of the religion of Islam with the modern-day beliefs for example, nationalism, rationality, contemporary western style learning procedures, constitutionalism, scientific inquiry, women's rights and many more. These leaders grappled very hard for redefining Islam according to the leading Western standards and for demonstrating the capability of Islam in adapting towards the contemporary global concepts that Muslims confronted when their communities got modernized. Another important step taken by the Muslim intellectuals was that they practiced the mechanism of self-criticism among the Muslim Ummah in order to analyze the reasons of their downfall, as self-analyses and self-criticism are the integral techniques of Islamic modernism. Moreover, the Islamic thinkers developed such Islamic interpreting ways that billeted modernism. The Ulama caused major hinderances, through their traditional and old-fashioned methods of rendering Islam, for the Muslim modernists in the way of Islamic reinvigoration according to the contemporary global concepts.

Jamal ad-Din al-Afghani (1838-1897) was a prominent Muslim modernist, who established a clique of influential disciples. He endorsed the concept that Islam, properly inferred, exists as a sociopolitical ideology as well as culture possessing the top-notch values as compared to that of the Western culture. Also, according to him these Islamic values could be a source of politically uniting the Muslims with variable nationalities as well as ethnicities in contradiction to the European imperialism. From this perspective, Jamal ad-Din Al-Afghani is mostly recognized as the father of pan-Islamism. Moreover, he was very much in favor of adopting the modern scientific learning, which according to him was highly needed for the Islamic civilization to survive against the assault of European culture. He was the one who held Ulama responsible for the deterioration of Islamic culture, by stifling self-regulating and cogent thoughts. Also, he claimed Ulama to be the real opponents of Islam. Moreover, Afghani associated the Ulama to a “ a very narrow wick on top which is a very small flame that neither lights its surroundings nor gives light to others”. Furthermore, the status of Ulama as the only supreme interpreters of Islam, was questioned by Islamic modernists. Muslim intellectuals declared that the access to Ijtihad is never limited. According to them, the conception about taqlid, obeying or following the interpretations made by Ulama, are just getting promoted by the Ulama themselves just to reinforce their dominance and supremacy, also to overpower the interpretations and point of views of others. In accordance with this point of this, Islamic modernity was an absolute categorical revolt in contradiction to the Islamic conventionality, and exhibited an bewildering correspondences with the illumination of the 19th century. As anticipated, Ulama responded to these attacks on their supremacy by the modernists too kindly and by utilizing their outdated forces upon the people to combat in opposition to the visions pf modernists by asserting their protagonists to be apostates, kafirs, and agnostics.

An Egyptian Muslim intellectual, Muhammad Abdu (1849-1905) was among the most leading disciples of Jamal ad-Din al-Afghani. Together with Al-Afghani they created a fleeting ledger titled “*Al-Urwah al- wuthqa*”, that strenuously contradicted European colonialism, also it asked for the reformations and accord in Islam. From the perspective of his knowledge and learning in the traditional education about Islam, Abdu exhorted innovative ways of interpreting Quran and the Sunnah of Hazrat Muhammad SAWW, that was even more suitable to the contemporary contexts. Certainly, for Abdu, interpreting Quran and Sunnah was a zestful and vibrant

procedure in which revelation as well as motives were to be proportionate. According to his opinion, denying the scientific realities or the significance of prudence equates the perpetrating a terrible transgression. By distinctive feature of his faculty rank at the leading learning institution, Al-Azhar within the Sunni areas, he effectively encouraged his college students who joined him from various flung regions including Malaysia, Indonesia etc. additionally, he championed his ideologies in his chronicle titled “Al-Minar” (the Symbol of Hope), that became appreciably construed in diverse areas of Islamic world. Abdu introduced approximately positive adjustments on this chronicle with the help of Muhammad Rashid al-Rida (1865-1935), who became now no longer simply his disciple, however additionally a famous biographer. Whereas Rida, much like Al-Afghani in addition to Muhammad Abdu, demanded rendition of Holy Quran collectively with the correspondence of Islam with medical knowledge, rationality, and modernism, in due path he changed into greater traditionalist in addition to pivotal of the developing secularism throughout the societies. Rida espoused that the Muslims music the paradigms of the sooner Islamic communities, the Salafi, setting up the substructure for even greater clamorous motion of Islamism, the Islamic fraternity that became to broaden in the future. Qassim Amin (1863-1908) is every other distinguished persona in the clique of disciples connected with Jamal A-afghani and Muhammad Abdu. He became the main determine a few of the Muslim Modernists as he additionally requested for identical ladies rights, eradication of seclusion, in addition to identical contribution network affairs, via their approach to education.

The end of the 20th century viewed the termination of the rule of European Imperialism. As a result of 2nd world war, a community of forces that had empowered the European rule over Asia in addition to African states has become unstable. Consequently, the drives for political independence thrived within the regions, which claimed themselves to be authoritative and impartial states. Despite the end result of European political supremacy, the brand new states nevertheless constantly were given encouragement through the colonialist's legacy. This effect may be decided of their inherited political, legal, and monetary institutes. Certainly, consistent with the excerpts of Vali Nasr, “ the colonialist’s legacy is critical critical in delineating of the variety in addition to cohesion of variable tryouts with the formation of state in Islamic world”.

Future Prospect

The Islamic civilization and culture was founded historically (straddling from 7th to 17th century) governing the globe in proximity to an epoch. It changed the world in its golden age i.e., 8th to 12th century; and became universal, highly progressive in every life domain education, sciences, technology, democratic ideals, as well as technology of that period. Islamic civilization basically refers to the advanced as well as transformed form of Human community possessing high cultural standards of morality, industry, government, and science. Exclusively Muslims are required to behave in a civilized way among their own communities as well as with other communities of different cultures, faiths, and customs. Cooperatively, Muslims should endorse and support global success and civilization to the entire world and humanity. Without applied civility, civilized globalization is not possible, specially when there exists clashes and disputes among different civilizations. History speaks of many such civilizations that existed without any clash in spite of having my civilization and cultural differences as illustrated in “La Convivencia” in Muslim Spain since the start of 8th up to late 15th century. Therefore, civilizations can not be deemed as unitary elements; there exists authorized and unauthorized, current as well as crosscurrent ideas in every civilization. However, every civilization is an active plural element.

Intellectuals collectively with historians from the whole globe have declared moreover that Islamic tradition and scientists made amazing participations in reviving the modern-day western cultures thru the European Renaissance and improvements eras. The Western countries back to

their first-rate primeval Greek concepts with the assist of the translations in the Arabic language of Greek intellectuals current withinside the Islamic world. The offers of primitive Muslim tycoons like Al-Razi, Ibn-e Sina, Ibn-e Rushd, Al-Kindi, Al-Farabi, and Al-Ghazali collectively with different scientists and pupils made contribution withinside the reasoning in addition to rationality that rendered western medical understanding likely and supplied the sample of crucial analysis that in the end caused the restructuring of West[Sadeh, Roy Bar. "5 Islamic modernism between colonialism and orientalism." *The Muslim Reception of European Orientalism*: 103.]. Therefore, Islamic civilization now no longer simply contributed to the revival of technological know-how and literature in the west however to the highbrow trials to the theological techniques of Christians as well. Muslim prodigy of round thousand eons had swung into the modern-day intervals and throwback from the golden generation of the Muslims. Islamic tradition has been going through deterioration from the 16th and 17th century and its bottom most receding tide got here with the fragmentation of the Ottoman dynasty, "the Sick guy of Europe" in the starting of the 20th century. Since then, the countries of Muslims were suffering difficulty to come to be advanced countries. It actually does now no longer imply that Muslims were given disadvantaged in their Islamic tradition, however, it definitely suggests that each civilization clearly in addition to traditionally rises and declines, and similar to the alternative worldwide civilizations and cultures, Islamic civilization and tradition too had suffered positive ameliorations and deteriorated with time, due to numerous inner in addition to outside parameters- the deteriorating degree of topics in the Islamic countries has now no longer been due to the genetic motives or simple cultural requirements. The civilization of western countries tracked Islamic requirements of civilization for around 5 hundred eons and people civilizations of western countries delivered extra progress in each form of manner for the duration of it very own amazing rise, of that we should be pretty proud of. Science, industrialization, character rights, assets rights, faith, organization, gender equality, philosophy, art, technology, democracy, private freedoms, the guideline of thumb of law, humanism, economics, civil rights, music, even colonialism that own entire on stability, moreover modified the arena for the betterment, however, the advent of the brand new and converted lifestyles parameters with trials and critical troubles are going through us today. It is clear thru historic proof that each civilization has contributed to the development of increase, decline, and revival or renaissance. In the existing times, the western countries also are going through every other deteriorating segment simply just like the previous historic cultures and civilizations that still suffered increase and deterioration in their very own cultures.

Furthermore, in the current scenarios, the situation of the entire humanity across the whole globe has hastened into monetary knock-downs, turmoil, and threats of conflicts of cultures, Muslims civilization ought to be inspired into contributing its ancient in addition to optimistic part (with the assist of affection, tolerance, and patience) but all over again in the modernizing globalized global in a manner non-violent manner. The spirit of meta-antiquity, for now, 's that the lifestyle and civilizations will simply thrive in addition to live to tell the tale relying upon the principles in their innovative ideas and nonviolent synchronicity. As oriental in addition to occidental societies sophisticate their notions, their enclosures, and renowned that they no greater require to battle or face each other in the wars. A global-extensive civilization (of affection, patience, and tolerance) could be very suitable for todays' age and we can simply then adapt the non-violent destiny, in addition to uniting the entire humankind right into an international fraternity alongside brotherhood. Principally and the most component that we want to do is a Muslim kingdom in the modern situation ought to explore, organize, and defend the upcoming length of our personal civilization with the assist of ongoing debates in addition to discussions with the visionary Islamic intellectuals and insightful students throughout the whole globe. We ought to rejuvenate our energy, self-confidence, and the route being civilization and lifestyle. Our purpose is the activity of useful surroundings owning the

insightful intellectuals and thinkers on the major authority can percentage their knowledge, additionally, bring together their destiny visionaries to persuade others.

CONCLUSION

The westernization has laid a bad impact on Muslim civilization. Muslims are regarded to neglect approximately their very own civilization standards and standards. It is obvious thru the manner they get dressed up, they socialize with different people, they eat, among such a lot of others. Currently, we're dwelling in the globalization generation and media has made those influences attain the Islamic world. According to Islamic civilization, Muslims have to put on modest in addition to sleek garb. However, western countries do now no longer pay a lot of interest toward modesty and decency of their style and garb patterns to a lot extent. Therefore, the girls in such countries are placed on skimping clothes. However, they do now no longer allow the Islamic girls to place on scarves or some other head covers. And they constantly emphasize this freedom. Muslim Ummah is going through mediocrity complicated which in the end has directed us toward considering them being better than us. The tenets and ideas of western countries are integrating into the Islamic groups and they may be getting unfold like a heart place without thinking about their poor consequences. It is a not unusual place perception in the minds of Muslims that to turn out to be civilized they want to undertake western civilization standards. That is why it has to turn out to be essential for the Muslims to teach the adolescents approximately the actual essence of the Islamic way of life and the approaches of Islamic lifestyles so that they will now no longer get deviated from their actual cause of lifestyles and they will turn out to be capable of keeping their actual Islamic identity. Muslims may be contemporary-day and civilized in a real Islamic experience at the identical time. Identification of cultural expects could be very essential in the Islamic world. Also, for the Islamic countries to take a preemptive element in the birthday party and communique of its very own civilization. Islamic countries need to create non-secular in addition to cultural territories using the latest strategies and social media platforms alongside the conventional networks. Some Islamic intellectuals have promoted the goal of internationalization in addition to globalization. These systems had been revolving around the Muslim world. It is the obligation of the Muslims to unite with each other and shield the state's sovereignty. Our movements are essentially keeping our independence. By no manner lesser than that. It is essential to word that folks that induced economic, social, and political troubles that we're confronting via way of means of now are much like the ones of the colonialists. In that respect, we want to teach non-Muslims approximately Islam and Muslims approximately different faiths to set up mutual know-how and tolerance. To gain this end, we invite and inspire sharing of diverse perspectives, partnership with different non-secular and cultural businesses and we prepare academic sports together with seminars, lectures, and dialogue panels, all of which encourage and remove darkness from us in our enterprise to satisfy our mission.

REFERENCES

- Al-Saif, Bader Mousa. "Musulman-e Marksisti: The Islamic Modernism of Ali Shariati in Religion vs. Religion." In *Ali Shariati and the Future of Social Theory*, pp. 271-276. Brill, 2017.
- Arshad, Muhammad Rasheed. "ISLAMIC MODERNISM."
- Aslan, Reza. "NO GOD BUT GOD: The Reinterpretation of Islam."
- Çoruh, Hakan. "Relationship Between Religion and Science in the Muslim Modernism." *Theology and Science* 18, no. 1 (2020): 152-161.
- Dalacoura, Katerina. "'Islamic Civilization' as an Aspect of Secularization in Turkish Islamic Thought." *Historical Social Research/Historische Sozialforschung* 44, no. 3 (169 (2019): 127-149.
- Dalacoura, Katerina. "Global IR, global modernity and civilization in Turkish Islamist thought: a critique of culturalism in international relations." *International Politics* (2020): 1-17.

- Halil, H. Ü. S. E. Y. İ. N. "The Attempt of Renaissance and Reform in Islam: Islamic Modernism Movement in XIX and XX. Centuries and the Handicaps It Faced." (2020).
- Hammond, Andrew. "Interactions between Turkish and Egyptian Islamic thinkers from 1908 to 1952: Modernity and the disruption of Islamic knowledge." PhD diss., University of Oxford, 2019.
- Hamzani, Achmad Irwan, Havis Aravik, and Nur Khasanah. "Paradigm modernism Islam in reinterpretation of Islamic law in the millennial era." *ON ISLAM AND MUSLIM SOCIETIES (ICONIS) 2018* (2018): 244.
- Hawi, Akmal. "Pemikiran Jamaluddin Al-Afghani (Jamal Ad-Din Al-Afghani)(1838–1897 M)." Program Pascasarjana Universitas Islam Negeri Raden Fatah Palembang. *MEDINA-TE* 16, no. 1 (2017).
- Keddie, Nikki R. "PART 2. Translations of Texts by Sayyid Jamāl ad-Dīn." In *An Islamic Response to Imperialism*, pp. 99-190. University of California Press, 2020.
- Khan, MA Muqtedar. "Islam as Identity: After a Century of Islamic Revivalism." In *Islam and Good Governance*, pp. 43-76. Palgrave Macmillan, New York, 2019.
- Kondrys, Jan. "Islamic modernism: a legitimate part of a historical tradition of islamic thought." (2017).
- Moaddel, Mansoor, and Kamran Talattof, eds. *Modernist and fundamentalist debates in Islam: a reader*. Springer, 2016.
- Mohammad, Nabil Yasien. "The Role of the Qur'ānic Principle of Wasaṭiyyah in Guiding Islamic Movements." *Australian Journal of Islamic Studies* 3, no. 2 (2018): 21-38.
- Moradi, Fateme, and Nasrin Shokrpour. "Freedom and Education of Women in the Works and Ideas of Qasim Amin Mesri and Parvin Etesami." *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding* 7, no. 5 (2020): 176-188.
- Saada, Najwan, and Zehavit Gross. "Islamic education and the challenge of democratic citizenship: A critical perspective." *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education* 38, no. 6 (2017): 807-822.
- Sadeh, Roy Bar. "5 Islamic modernism between colonialism and orientalism." *The Muslim Reception of European Orientalism*: 103.
- Sagitova, Liliia. "Traditionalism, Modernism and Globalisation among the Volga Muslims: The Case of Sredniaia Eliuzan'." In *Allah's Kolkhozes*, pp. 454-493. De Gruyter, 2020.
- Seggerman, Alex Dika. *Modernism on the Nile: Art in Egypt between the Islamic and the Contemporary*. UNC Press Books, 2019.
- Thurston, Alexander. "Islamic Modernism and Colonial Education in Northern Nigeria: Na'ibi Sulaiman Wali (1927–2013)." *Religion & Education* 44, no. 1 (2017): 101-117.
- Toosi, Javad Fakhkhar. "A Model for Reconciling Islamic Teachings with the Intellectual and Scientific Achievements of Modernity." *ICR Journal* 10, no. 2 (2019): 264-279.
- Toosi, Javad Fakhkhar. "A Model for Reconciling Islamic Teachings with the Intellectual and Scientific Achievements of Modernity." *ICR Journal* 10, no. 2 (2019): 264-279.
- van der Sluis, Willem. "Islam and Modernity. Perspective of Jamal Ad-Din" al-Afghani"(1838-1897)." *Groniek* 217 (2017).
- Wiktor-Mach, Dobrosława. "Islamic Modernism and Secularism." In *Religious Revival and Secularism in Post-Soviet Azerbaijan*, pp. 68-81. De Gruyter, 2017.
- ZAHEDI, MOHAMMAD SADEGH. "CHAPTER EIGHT ISLAM AND MODERNITY MOHAMMAD SADEGH ZAHEDI." *The Future of Religion* (2020): 129.
- Zehani, Abdeladim. "A brief analysis of the views of the Muslim reformists on the issue of Islam and its compatibility with modernity." *International Journal of Innovation and Applied Studies* 31, no. 4 (2021): 891-897.

Sergio QUIROGA
ICAES, Argentina
sergioricardoquioga@gmail.com
Orcid: <http://orcid.org/0000-0003-2586-6321>

ABSTRACT

This work investigates the contributions of Robert Craig to the theory of communication. The American academic is practically unknown in the Latin American academy with few exceptions. On the one hand, the contributions of Latin American communicators in the main international communication magazines are still scarce, which increases their invisibility, and on the other, these magazines seem not to be too interested in Latin American production.

For long years, communication theories sought to find a shared definition for their object of study and a model that faithfully expressed the communicative process. However, as time went by, it was realized that this was a difficult, complex, unfinished, and fruitless task. With the progressive development of theories, each one of them proposed their own definitions and communication models and was placed on the epistemological map of the social sciences, producing a great conversation and subsequent debates, aimed at clarifying the meaning of the term "communication."

Keywords: Theories, Communication, Academy, Latinamerica

1. INTRODUCTION

This work investigates the contributions of Robert Craig to the theory of communication. The American academic is practically unknown in the Latin American academy with few exceptions. On the one hand, the contributions of Latin American communicators in the main international communication magazines are still scarce, which increases their invisibility, and on the other, these magazines seem not to be too interested in Latin American production.

For long years, communication theories sought to find a shared definition for their object of study and a model that faithfully expressed the communicative process. However, as time went by, it was realized that this was a difficult, complex, unfinished, and fruitless task. With the progressive development of theories, each one of them proposed their own definitions and communication models and was placed on the epistemological map of the social sciences, producing a great conversation and subsequent debates, aimed at clarifying the meaning of the term "communication."

The pompous name of "communication and information sciences" has highlighted the interdisciplinary nature of this field of knowledge, its construction based on objects, which can be looked at and examined by a variety of disciplines. Communication studies are also allied to education and culture and cannot be separated since they are affiliated in theory and in practice (Glander, 2000). Communication as an object of study emerges in the 21st century as a set of problems, interweaves, themes, concerns that arise from social phenomena. Communication can be understood as an infinite network of meaningful exchanges carried out by people, a process that permeates our social life. Communication is also a social phenomenon, an object of study and an interdisciplinary field of knowledge. It has been seen successively as a channel, instrument, arrow, projectile, conflict, contract, orchestra, spiral or net. Each of these metaphors, Scolari (2009) points out, configures the researcher's perceptions, questions and methods and allows different questions to be established.

Throughout more than sixty years, different traditions and currents of thought have sought to explain the object of study of communication with multiple edges such as the social phenomena arising from the media, the transformations operated in the form of relationship between people through the irruption of communication technologies, communication productions derived from social changes, the social values imposed by the media and the different perceptions of reality that they grant, the media, the public, the speeches and the theoretical approaches- philosophical that developed through the different modes of human communication. Waisbord (2019) has recently proposed six possible conceptions of communication such as connection, dialogue, expression, information, persuasion and interaction, in an attempt to order academic conversations.

2. THE ARTICLE

The clarity, logic and coherence of the article by Roberto Craig, a true classic of communication studies, titled in 1999 in "Communication Theory as a Field" published in *Communication Theory* (vol 9, num2, p. 199-161) resulted in more than twenty years a must for communicators. "Communication Theory as a Field" is one of the most important articles in the modern history of communication research. Recently qualified as a "milestone" in the field of communication research (Cooren, 2012), translated into several languages and awarded two of the most prestigious awards in communication research in the world. The International Communication Association's Best Article Award and the National Communication Association's Golden Anniversary Monograph Award (Scolari, 2019)

Craig's essay reconstructs communication theory as a dialectical-dialogue. field according to two principles: the constitutive model of communication as a metamodel and theory as a metadiscursive practice. Craig (1999) argues in his essay that all communication

theories are mutually important when addressing a practical life world in which "communication" is already a very meaningful term.

The theory derives from and rhetorically appeals to certain platitudes and beliefs about communication while challenging other postulates. The complementarities and tensions between communication traditions generate a theory, a metadiscourse that intersects and potentially informs the practical metadiscourse underway in society. He proposed a tentative scheme of the field, rhetorical, semiotic, phenomenological, cybernetic, sociopsychological, and the sociocultural and critical traditions of communication.

In 1999, Robert Craig stated that “different traditions of communication theory offer different ways to conceptualize and discuss communication practices and problems. These paths derive from (and appeal to) certain platitudes and beliefs about communication, at the same time that they problematize others. It is in this dialogue between traditions that communication theory can be fully interconnected with discursive (or metadiscursive) practice on communication in society” (1999, p.120).

The theory is distinguished by the characteristic ways of defining communication and communication problems, metadiscursive vocabularies, and the metadiscursive platitudes they appeal to and challenge.

3. PARADIGMS

Communication theory as an identifiable field of study did not yet exist, Craig claimed in 1999. In his article he presented his meta-model, a scheme in which he reorganized communication theories based on seven paradigms:

Type of approach:	Communication theorized as:	Subject/object	Examples
Rhetorical	The practical art of discourse	Subjective	Aristotle, Lloyd F. Bitzer, Kenneth Burke, Thomas B. Farrell, Sonja Foss & Cindy Griffin, Stephen W. Littlejohn, Plato
Semiotic	Intersubjective mediation by signs	Objective	Roland Barthes, Wendy Leeds-Hurwitz, John Locke, Charles Morris, Charles Sanders Peirce, John Durham Peters, Ferdinand de Saussure
Phenomenological	Experience of otherness; dialogue	Subjective	Martin Buber, Briankle G. Chang, Hans-Georg Gadamer, Edmund Husserl, Maurice Merleau-Ponty, Joseph J. Pilotta & Algis Mickunas, John Robert Stewart
Cybernetic	Information processing	Objective	Gregory Bateson, Annie Lang, Niklas Luhmann, Claude Shannon, Paul Watzlawick, Warren Weaver, Norbert Wiener
Sociopsychological	Expression, interaction, & influence behaviour in communication situations	Subjective	Albert Bandura, Charles R. Berger & Richard J. Calabrese, Carl Hovland, Marshall Scott Poole

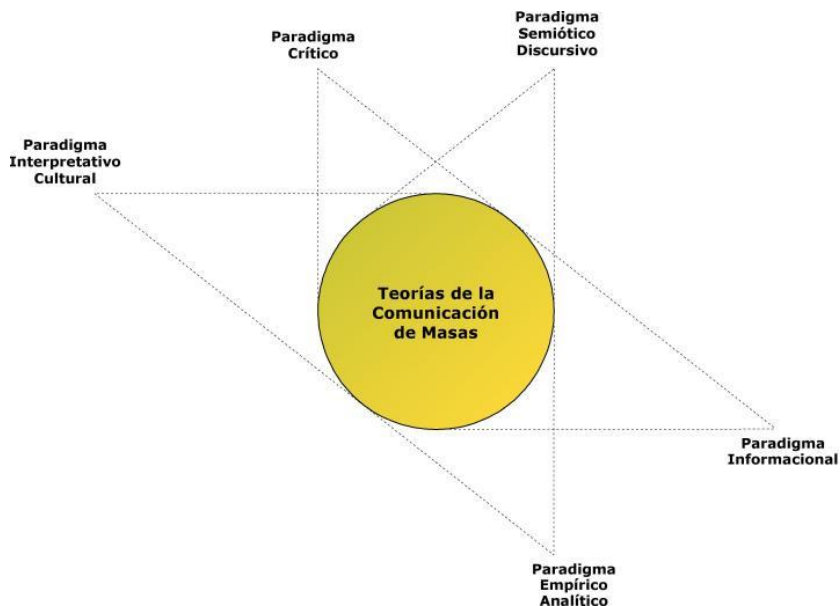
Sociocultural	Symbolic process that reproduces shared sociocultural patterns	Objective	Peter L. Berger, Deborah Cameron, Thomas Luckmann, George Herbert Mead, Mark Poster, James R. Taylor
Critical	Discursive reflection	Subjective/ Objective	Theodor W. Adorno, Stanley A. Deetz, Jürgen Habermas, Max Horkheimer, Sue Curry Jansen

Craig's work, this work proposed in a novel way to order communication research based on the seven traditions of thought indicated, forming the Constitutive Metamodel of Communication (MCC) (Craig, 1999).

The proposal fulfilled an important epistemological function, since it ordered communicative knowledge and gave coherence to this field, which for the first time was presented as a discipline, after decades of suffering from excessive fragmentation.

In Carlos Scolari on his blog Hipermediaciones I further simplify Robert T. Craig's model by displaying a first geographical chart of the new emerging theoretical conversations about interactive digital media.

Scolari Synthesis Scheme (2019)

4.CONTRIBUTIONS

Craig's article has been widely cited in Anglo-Saxon academic literature and has contributed to the pedagogy of communication theory through its use in textbooks to provide an overview of the field, but its influence on the research of the Communication theory so far has been quite fuzzy.

It is most often cited as a gesture towards the countryside as a whole or towards one or more of the famous "seven traditions." Even more diffusely, the vocabulary of theoretical traditions seems to have leaked somewhat into the language of communication theory.

Twenty-five years later, the development of the theory shows that the field of communication exhibits a substantial change, since the differences that were considered surmountable in 1990 have multiplied exponentially.

Craig's meta-model reduces philosophically incompatible traditions of thought to a series of relativized perspectives, all seen as useful ways of framing practical communication problems, generates a certain relativism, but at the same time has served to widen the boundaries, the edges of that field. and bring new problems.

What is the current status of communication theories? The core of concepts that affect and conclude in the field of communication theories has increased in recent years, but chaotic. We are facing a process of dispersion due to the creation of new views and theoretical conversations. In his new article, Craig claims the usefulness demonstrated by his model in recent years either to represent the field, justify its existence or explain it to students, but ends up concluding that, as in 1999, communication theories are characterized by their “productive fragmentation”. The effort to fuel a conversation in the field - if the communication has one - seems to have sparked no more than a few babbles.

In the Latin American field, the creative richness of communication studies has promoted the broadening of the object of study of communication, which already exceeds two centuries, revealing collective realities and concerns about society and the media, processes that imply rethinking the link between thought, knowledge and academia. Complexity, fragmentation, atomization and utopian pragmatism distill authors such as Antonio Pascualí, Luiz Beltrão, José Marques de Melo and Jesús Martín-Barbero, who have built a theoretical and elastic mesh to think and rethink Latin American communicational thinking within the framework of complexity and the utopian pragmatism of a mestizo science under construction. Faced with the fragmentation of the communicational field, we perceive a deeply atomized terrain.

Communication studies should not lose sight of the transdisciplinary forest where great conversations flourish, but, when developing the field, produce investigations that allow the accumulation of new knowledge, limiting scientific relevance.

REFERENCES

- Craig, R. Communication theory as a field. En *Communication Theory*, vol 9, N° 2.1999.
- Glander, T. (2000). *Origins of Mass Communication Research during the American Cold War. Educational Effects and Contemporary Implications*. New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates.2000.
- Quiroga S. Entre culturas y Comunicación: emergencia, intercruces y mestizajes. Editorial Académica Española. Berlín, 2013.
- Quiroga, S. Crisis teóricas e intercruces intelectuales en los estudios de comunicación. Revista *Vozes & Diálogo*. Número 8. Año 8, pags 7-25. 2005-2006.
- Rizo García, M. Comunicología como ciencia general de las relaciones e interacciones sociales. En Galindo, Jesús (coord.) (2011) *Comunicología posible. Hacia una ciencia de la comunicación*, Universidad Intercontinental, México.
- Scolari, C. (2019, Julio 21). *Comunicación, ¿una postdisciplina?* Mensaje de Blog. <https://hipermediaciones.com/2019/07/21/comunicacion-una-post-disciplina/>
- Scolari, C. Alrededor de la(s) convergencia(s) Conversaciones teóricas, divergencias conceptuales y transformaciones en el ecosistema de medios. En *Signo y Pensamiento*, Vol. XXVIII No. 54, Bogotá. Suárez, D. 2009.
- Waisbord, S. (2019). *La comunicación ¿una post disciplina?* Polity.

Revizyonist Westernne Bir Örnek: The Power of the Dog

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Göker

Fırat Üniversitesi, İletişim Fakültesi

neslihanuyucesoy@gmail.com

Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-8294-8916>

ÖZET

Western, sinema tarihinin ilk yıllarından itibaren üretilen, günümüzde de popülerliğini koruyan önemli bir türdür. Yapımcıların üretmekten keyif aldığı, seyircilerin de büyük bir izleme motivasyonu ile sinema perdesinin karşısına geçtiği bu türün günümüzde etkin olmasının sebepleri geçmiştekinden farklıdır. Sinema tarihinin altın çağında önemli bir tür olarak inşa edilen westernlerin günümüzdeki örnekleri arasında özellikle de kadın yönetmenlerin ürettiği westernlerde türe ilişkin anti-yapılar dikkat çeker. Sinema tarihinin belli dönemlerinde türe ilişkin beklentileri ters yüz eden anti-kovboy filmleri yapılmış olsa da son dönemde artarak devam eden kadın sinemacıların westernleri, türün oluşturduğu sınırı ve oluşturduğu temsilleri yıkma konusunda önemli imgelerle doludur. Klasik anlatı yapısının mucidi Hollywood sinemasından hem hikâye kurulumu hem de söylem açısından farklı bir duruş sergileyen çağdaş kadın yönetmenlerin revizyonist westernleri, sinemadaki ayrıksı duruşları ve farklı sinema anlayışlarını tazelemektedir. Western türünü kadın yönetmenlerin sorgulamasının en temel saiki, erkek odaklı yazılan sinema tarihine karşı çıkma sebepleriyle ortaktır. Erkek bakışıyla yazılan sinema tarihinin görmezden gelinen kadın yönetmenleri, kadını bakılan ve gözetlenen olmaktan çıkararak, erkeğin kadını manipüle ettiği anlatılara başkaldırırlar. Başkaldırırlarının bir diğerini de westernin erkek odaklı yazılan yönlerini ters yüz ederek gösterirler. Maço erkek kültürünün bileşenlerini oluşturan western türünü yapı bozuma uğratarak western türüyle sağlaştıran erkeklik temsillerini yok etmeye çalışırlar. Western türü klasik anlatı yapısının bilindik hikayesini ortaya çıkardığı gibi, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kalıpları da belirgin hale getirir. Bu, çağdaş kadın sinemacıların westerni sorgulamasında ve dönüştürmesindeki itici gücü oluşturur. Bu çalışma, çağdaş Yeni Zelandalı yönetmen Jane Campion'nun 2021 yapımlı The Power of The Dog filmine odaklanmaktadır. Bu film, western türünün bilindik kalıplarını ve kodlarını değiştirmektedir. Bu çalışmanın hedefi, yönetmenin western türünün yerleşik kalıplarını ve temsil sistemini nasıl revize ettiğini tespit etmeye çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Western, Erkeklik, Revizyonist Western.

An Example of Revisionist Western: The Power of the Dog

ABSTRACT

Western is an important genre that has been produced since the first years of cinema history and still maintains its popularity today. The reasons for the effectiveness of this genre, in which enjoyed by the producers and the audience is in front of the cinema screen with a great motivation to watch, are different from those in the past. Among the current examples of westerns, which were built as an important genre in the golden age of cinema history, anti-structures related to the genre draw attention, especially in westerns produced by female directors. Although there have been anti-cowboy films that turned the expectations of the genre upside down in certain periods of the history of cinema, the westerns of female filmmakers, which have been increasing recently, are full of important images about destroying the boundaries and representations of the genre. The revisionist westerns of contemporary female directors, who take a different stance from Hollywood cinema which the inventor of the classical narrative structure, in terms of both story setup and discourse, refresh their distinctive stances and different cinematic understandings in cinema. The most fundamental motive for the questioning of the Western genre by female directors is shared by the reasons for opposing the history of cinema written with a male focus. The female directors, who are ignored in the history of cinema written with a male perspective, saved women from being watched and surveillance and rebel against the narratives in which the man manipulates the women. They show another of their revolts by reversing the male-oriented aspects of the western. They try to destroy the representations of masculinity reinforced by the western genre which is the component of macho male culture by deconstructing the western genre. Western genre not only reveals the familiar story of the classical narrative structure, but also makes the stereotypes related to gender roles evident. This constitutes the impetus for contemporary female filmmakers to question and transform the western. This study focuses on The Power of The Dog by contemporary New Zealand director Jane Campion. This movie changes the familiar patterns and codes of the western genre. The aim of this study is to try to determine how the director revises the established patterns and representation system of the western genre.

Keywords: Western, Masculinity, Revisionist Western

GİRİŞ

Hollywood sinemasının bir endüstri olarak yerleşiklik kazanmasında tür filmlerinin katkısı büyüktür. Türler arasında westernler, sinema tarihinin erken döneminden bu yana üretilen etkisini kaybetmemiş popüler bir tür olarak karşımıza çıkar. Sinema endüstrisi içinde her türün kendine ait kodları ve genel kabul görmüş kuralları vardır. Türler arasında üzerinde en konuşulan ve tartışılan tür hiç kuşkusuz westernlerdir. Sinema tarihi, western türünün bilindik kodlarını dönüştüren ve tartışan anti-kovboy filmleriyle doludur. Günümüzde kadın yönetmenlerin sinemasal yolculuklarında western türünü ziyaret etmeleri ve bu türü revize etmeye, tartışmaya, sorgulamaya ve dönüştürmeye çalışmaları western türünün egemen yapısından ve bu egemen yapının kalıplara ve kodlara dayalı temsil sisteminden kaynaklıdır.

Western türü, klasik anlatı yapısının hâkim olduğu bir dilde hikâye anlatıcılığı yaparken, bu hikâye anlatıcılığında toplumsal cinsiyet rollerini belirgin hale getirir; bu da kadın sinemacıların bu türü revize etmelerinin en başlıca sebebinin oluşturur. Western türü erkek egemen bir sinema evreni sunar. Western türünün ikonografik yapısında her karakterin yeri ve amacı farklılık gösterir ama bu karakterlerin eylemlerini belirleyen erkek egemen gücüdür. Western türü, maço erkek kültürünün dizayn ettiği bir toplumsal yapı oluşturur ve türün diğer öğeleri, türün kahramanı erkeğe göre biçim kazanır. Western türü sert ve güçlü erkek imgesi üretir. Kadınlar ise tam tersine erkek egemen bu düzende kamusal alanda görünür değildir. Westernin sinematik evreninde kadınlar ikincil konumda, yardıma muhtaç, ev içi işlerden sorumlu ya da erkeklerin eğlence malzemesi olarak temsil edilirler. Kadınların sinema tarihinde görmezden gelinmesi ve yokluğu western türünün hâkim bakışında da kendisine yer bulur.

Yeni Zelandalı yönetmen Jane Campion'ın 2021 yapımı The Power of the Dog filmi western türünün hâkim kodlarını ve temsillerini dönüştüren revizyonist bir western filmi örneğidir. Bu çalışmanın hedefinde Campion'ın The Power of the Dog filminde westernin hâkim yapısını ve ürettiği temsilleri nasıl revize ettiğine odaklanmak ve tartışmak vardır. Bu amaçla ilk olarak metinde, westernin seyirciye sunduğu sinematik evrenin kuramsal çerçevesi çizilerek, sonrasında revizyonist westernin sinematik evreniyle bu klasik yapı karşılaştırılacaktır. Bu sayede revizyonist western örneğinin klasik westerndeki hangi temsilleri yıktığı ya da dönüştürdüğü tespit edilecektir.

1-WESTERNİN SİNEMATİK EVRENİ

Sinema tarihinde türlerin ortaya çıkmasını sağlayan itici güç, Hollywood sinemasının endüstriyel bir sisteme dönüşme arzusundan kaynaklıdır. Daha önce denenmemiş ve formüle edilmemiş yapılar stüdyo sahipleri için risk taşır. Bu nedenle denenmiş, gişede seyirci tarafından ilgi görmüş ve başarılı olmuş yapımlar aynı ikonografik yapı etrafında tekrar tekrar oluşturulur ve kurulur. Bu basit, denenmiş ve kolay yol yapımcıların gişede başarılı olmasını, Hollywood endüstrisinin büyümesindeki itici gücü oluştururken, ikinci olarak seyirci ile türler arasındaki sıkı ilişkiyi de doğurur.

Her türün kendine özgü belirli konu ve karakterler etrafında kodlara ve kalıplara sahip olması, seyircinin beklentilerinin de yerleşik hale gelmesini sağlar. Seyircilerin her türe özgü beklentileri türün yapısına ve doğasına göre farklılık göstermektedir. Komedi, korku, müzikal, suç ve western gibi türlerin doğmasının ve sınıflandırılmasının temel sebebinin bir yanı endüstriyel büyüme diğer yanı ise seyircinin ilgi ve beklentisinin sürekli diri tutulması ve sinema salonuna gelmesindeki motivasyon kaynağını oluşturmaktır. Bu motivasyonun oluşmasında western türünün önemi büyüktür çünkü western türü denildiğinde seyirci

tarafından bu türün diğer türlere kıyasla daha ayırt edici bir yapısı ve kendine ait bir sinematik evreni vardır. Ayrıca bu tür Amerikan sinemasıyla yaşıt bir tür olduğu için Amerikan sinemasının tarihiyle de yakın bağlara sahiptir. Bu nedenle bu türün incelenmesi ve değerlendirilmesinde western türünün Amerika'ya özgü bir tür olduğu ve tarihinin hangi noktalarında bu türle iletişime geçtiği önem taşımaktadır.

Western türü denildiğinde herkesin aklında canlanabilecek bir evrene sahip olmak belki de türü, en avantajlı kılan noktalardan biridir. Western türünde her filmde görülebilecek imgeler bellidir. King'e göre klasik bir western filmde kovboylar, Kızılderililer, silahşörler, bir kahraman, kötü adamlar, ahlaksız bankacı, düşmüş bir bar kadını, kahramanın eşi olabilecek tatlı bir kadın öğretmen gibi karakterler yer alır. Batı Amerika'dan sayısız manzara bu filmlerin dekoru olabilecek diğer öğeyi oluşturur (2010:132). Sayısız manzaralar çoğu zaman çöller, dağlar ve vadilerdir. Bu yerler aşılması gereken ve kimi zaman tehdit edici unsura bürünen yerleri imler. Westerni diğer türlerden ayıran, farklı kılan öğelerden diğerlerini şu şekilde bir arada toplamak mümkündür. Teksoy'un sınıflandırmasıyla western türünün yapısı içerisinde atlar, şerifler, fotr şapkalar, salonlar, silahlar, silahlı çatışmalar gibi birçok unsur yer almaktadır. Bu sinematik evrenin geçtiği zaman dilimi 19. yüzyıl Amerika'sıdır (2009: 85).

Western türü Amerika'da İç Savaş'ın sona erdiği 1865 yılı ile 19. Yüzyılın sonları arasındaki dönemde geçer. Yasadışı işlere karışanları adalete teslim eden bir kovboyun öyküsü anlatılır. Westernin hâkim yapısı Amerika'nın Batı'ya açılmasına romantik ve nostaljik bir bakış açısı getirir (Teksoy, 2009: 224). Amerika'nın Batı'sına yapılan bu yolculukta beyaz adamın geçtiği yerlerdeki yerleşik halkı Kızılderilileri, kötü karakterlere dönüştüren ve westernin klasik sinematik evreninde yerlilerin öldürülmesi ve yok edilmesi gerektiğini vurgulayan şiddetin kaynağını Amerika'nın tarihinde aramak gereklidir. Bu nedenle tam da bu noktada her tür filmde olduğu gibi western türünün ideolojik boyutunun incelenerek, western evreninde oluşturulan temsillerin hangi amaca hizmet ettiğinin tespiti önem taşımaktadır.

Western türü, Amerika'ya özgü bir tür olmasından kaynaklı olarak türün içerisinde kimin dost kimin düşman, kimin kahraman, kimin kötü bir karakter olduğu belirli karşıtlıklar çerçevesinde çizilmiştir. Western filmlerinde yerlilerin kötü karakter olarak çizilmesinin sebebi Amerika'nın resmi politikasında yatar. Amerikalılar için Batının fethi, yüzyıllardır bu topraklarda yaşayan Kızılderililerin yok edilmesine bağlıdır. Amerikan politikası Kızılderili sorununu çözmek için onları yok eder ve tarihin en büyük soykırımlarından birini gerçekleştirir. Sinema da resmi politikayı benimseyerek, Kızılderili'yi, yok edilmesi gereken ilkel bir yaratık olarak görür (Teksoy, 2009: 225) ve onun üzerine korku hikayeleri uydurur. Sinema bu hikayelerin yerleşik hale gelmesinde önemli ve etkili bir araçtır. Bu açıdan sinemada yerliler westernlerin olmazsa olmaz öğelerinden biridir. Amerikan sineması, ilk günlerden itibaren seyircisinin, gazetelerde hakkında çok şey okuduğu, illüstrasyonlarını gördüğü ve dolayısıyla korktuğu yerlileri westernin önemli bir parçası yaparak (Abisel, 1999: 108) western türünün merkezinde yer alan mücadelenin taraflarını da bu şekilde ortaya çıkarır.

Beyaz adamın Batı'ya olan yolculuğunda western evreninin kahramanı olan erkek, bu yolculuğun engellerinden biri olan yerliler ile çatışır ve çatışma filmin merkezinde yer alır ve kaçınılmaz olarak şiddetle bu yolculuğun engelleyici unsuru olarak görülen yerliler ortadan kaldırılır. Bu şekilde oluşturulan bir yolculuğa Amerikan tarihinin ve Amerikalıların ihtiyacı vardır çünkü Amerika'nın tarihi kısadır ve bunun hikayelerle desteklenmesi gerekir. Bu nedenle western türünün oluşturduğu sinematik evrende temsillerin neden dönüştürülmek ve tartışılmaya açılmak istendiğinin cevabı burada aranmalıdır çünkü western filmlerinin amacı Amerika'nın bir ulus olabilme imajına katkı sağlamak ve bu ulus olabilme inşasının sürekli

olarak hem ulusal hem de uluslararası hatırlanmak istenmesinden kaynaklıdır. Western türü, ulus olabilme inşasına katkıda bulunan işlevi sayesinde Amerikan sinema tarihinde önemli bir yerde durur (Kırel, 2010: 162). Bu açıdan western türü ideoloji aşılacak yönünde bir işlev görür. Bu da türlerin ideolojinin en etkili araçlarından birini oluşturduğu düşüncesine bizi götürür. Tür filmleri bir tür doğruluk hissi yaratıp harekete geçirerek, uygun duygu, düşünce ve davranış biçimlerinin oluşturan ve ortak bir toplumsal gerçeklik inşa etmekte kullanılır (Ryan ve Kellner, 1997:129). Western türünün kimi zaman bir Amerikan masalı, kimi zaman da mitolojinin eseri olarak karşılık bulması bundan kaynaklıdır çünkü western hikayeleri, Amerika'nın mitolojisidir. Amerikan sinemasının en önemli türünü Vahşi Batı'nın bu zengin halk masalları ve mitleri beslemiştir (Voytilla, 2020: 72). Bu açıdan western türü, Amerikan ulusunun doğuşunu, mitleştirilmiş şekilde sinemada anlatan bir tür olarak kabul görmektedir (Sim ve Göncü, 2020: 116). Bu yapılan yolculukta tarihin egemen bir dille ve ideolojik olarak yazılması, temsilleri de görünür kılar. Bu anlatılan hikâyenin bir kahramanı, bir yerlisi yani kötüsü ve ev içine hapsedilen bir kadını vardır.

Western türünün ideolojik işlevlerini yerine getirmesinde en önemli rollerden biri, bu filmlerin karakterlerine özellikle de erkek kahramana yani kovboya düşmektedir. Western türünde kahramanlar erkektir. Erkek kahraman kendine yeten, özgüveni sağlam, cesur, dürüst bir beyazdır. Diğer insanlardan her bakımdan daha üstündür, her şeyi daha iyi yapan bu kovboy. İyi ata biner, iyi kement atar, gücünün simgesi olan silah kullanır, kimseye kötülük etmez, yardımdan kaçınmaz, sadıktır ve intikamını muhakkak alır (Abisel, 1999: 102-103). King'in de belirttiği üzere western filmlerinde kahraman ile Kızılderili arasında genellikle açık bir ayrım yapılıır. Kızılderili çoğunlukla ırkçı bakış açısıyla, medeniyet sınırlarının tamamen dışında bir barbar olarak temsil edilir (King, 2010: 134). Western filmlerinde iyi ve kötünün mücadelesinde şiddet kaçınılmazdır. Voytilla'ya göre westernlerde şiddetten kaçış yoktur. Western seyircisi şiddet bekler ve hatta şiddeti sever. Yerliler ve kovboy arasındaki hesaplaşma türe olan ilgiyi arttırır. Kahraman ile yerli arasındaki hesaplaşma ve kahramanın arzuladığı ve ihtiyaç duyduğu katarsisi sunup kahramanı şiddet ile temizler ve diriltir (2020: 75).

Westernlerde yerliler kadar tarihsel olgulara ters düşecek biçimde temsil edilen bir diğer karakter de kadınlardır. Beyaz erkeklerin dünyasındaki kadınlara verilen yer sınırlıdır. Westernin kadın karakteri ya evde ya da meyhanede yer alır. Westernlerin kadın karakterleri genellikle sarışındır. Bir eş, anne, genç kız ya da öğretmen olarak karşımıza çıkar. Ötekiler ise koyu tenlidir ve barlarda çalışırlar. Westernlerde amaç ataerkil yapının korunması olduğundan, kadınların Batı'daki rolü de bu çerçevede yeniden biçimlendirilmiştir (Abisel, 1999: 111). Geleneksel western filmleri, erkeklerin kamusal alana egemen olması gereken bir toplumsal gerçekliğin inşasına katkıda bulunmuştur (Ryan ve Kellner, 1997: 130). Bu toplumsal yapı da kadının kamusal alanda görünür olmasını engellemektedir.

Seyircinin ilgisini bu türe çeken önemli bir yanını da western filmlerinin hikâye anlatma biçimi oluşturur. Western türü klasik anlatı yapısına sahiptir. Serim, düğüm ve çözüm aşamalarının kullanıldığı bu yapı nedenselliğe dayalıdır. Denge, dengenin bozulması ve dengenin yeniden sağlanması aşamaları westernin formüle edilmiş yanını ortaya çıkarır. Western filmleri kapalı yapıt özelliği taşır. Bu dünya genellikle dışarıdan bir tehditle sarsılır. Bu tehdit, şiddetle sonlandırılır. Türün merkezindeki erkek karakter yani kovboy bütün çatışmaların çözülmesini sağlayan kişidir (Abisel, 1999: 97). Western'in büyük ilgi görmesinin nedenleri arasında da bu dingin ortamın bir tehditle sarsılması yatar. Kötülerin öldürülmesiyle düzenin tekrardan sağlanması ve dengenin yeniden kurulması western seyircisinin en kolay ve tatmin olduğu yönünü oluşturmaktadır (Teksoy, 2009: 226). Bu açıdan western türü, bilindik hikâye yapısını belirli kodlar ve kalıplara başvurarak anlattığından, seyircinin kolayca içine girebileceği ve

inanacağı bir sinematik evren sunmaktadır. Bu dünyayı yapı bozuma uğratan western örnekleri de sinema tarihinde mevcuttur. Jane Campion'ın The Power of the Dog filmi de western türünü eğip büken bir western örneği olarak dikkat çeker. Bu film, revizyonist bir western evreni sunar.

2. THE POWER OF THE DOG FİLMİNDEKİ REVİZYONİST WESTERN YAPISI VE TEMSİLLERİ

Jane Campion'ın The Power of the Dog filminde kovboyların atlarıyla, topluluk halinde toprakları fethettikleri dönemin sonrasına yönetmen odaklanır. Klasik westernin sinematik evreninden farklı olarak bu filmdeki kovboylar yerleşik hayata geçmişlerdir. Göç ve yerleşim yeri bulma yolculuğu bitmiştir. 1920'lerde Montana'da geçen filmde; eğitilmiş, çiftlik sahibi ve kendine ait bir yerleşim yerine kavuşmuş iki kovboyun, Phil ve George'un hikayesi anlatılır. Campion'ın sinemasında karşıtlıklar, ikili yapılar fazlasıyla sık kullanılır. Bu filmde de Phil ve abisi George üzerinden ilk ikilik sergilenir. Bu ikiliklerin yaratılmasının temel amacı kovboy arketipinin altını oymak içindir.

İlk olarak *Phil*, abisi George ile beraber çiftliklerinde at yetiştiren, hayvancılıkla uğraşan, sert ve güçlü kovboyu temsil eder. Phil, evde yıkanmayı sevmeyen, toprakla vücudunu çamura bulayarak banyo ihtiyacını dahi doğada karşılayan, doğayla bütünleşmiş, doğanın her şartına uyum sağlayabilen *sert bir kovboydur*.

Phil, abisi George'dan farklı olarak çiftliğin bütün işleriyle uğraşır. Bu işler arasında bir kovboyun sertliğini ve gücünü gösteren ritüeller yer alır. Banjo çalan, deriden halat örmeyi bilen, kement atan, ata iyi binen, çıplak elleriyle saniyeler içinde boğayı kısırlaştırabilen yeteneklere sahiptir. Westernin klasik temsillerinde aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere erkekliğin simgesi olan silahlar kovboyu bütünleşmiş bir şekilde sunulur. The Power of the Dog filminde hiçbir sahnede silah yer almaz. Yönetmen silahı olmayan bir kovboyun yer aldığı bir revizyonist bir western yaratarak westernin merkezinde yer alan *fiziksel şiddetin* ve mücadelenin *sembolik şiddete* dönüşeceğine dair ilk revizyonist işaretini verir.

Tablo 1. The Power of the Dog Filmindeki Revizyonist Temsiller

Westernin Klasik Temsilleri	The Power Of The Dog Filmindeki Revizyonist Temsiller
Maskülenlik	Gösterişçi Maskülenlik
Heteroseksüel	Eşcinsellik
Erkek egemen	Kadın egemen
Vahşi Kızılderili	Muhtaç Kızılderili
Tabi Kadınlar	Tabi Olmayan Kadınlar
Ev içi veya eğlendirici	Kamusal alanda çalışan kadın
Silah/şiddet	Silah Yok- Sembolik Şiddet
Erkekler arası çatışma	Erkek ve Kadın çatışması
Denge Dengenin Bozulması Dengenin Tekrar Kurulması	Denge erkek karakterinin ölmesiyle sağlanır
Gezginlik Göç	Yerleşik Yaşam

Bu filmi, westernin klasik temsillerinden farklı kılan bir anlatı yapısı vardır. Bu anlatı yapısında bilindik westernin hareketli yapısı, yerini yavaş bir westerne bırakmıştır. Yönetmen, westernin hareketli yapısını durdurarak bir dönüşüme uğratmıştır. Kovboyların maceradan maceraya atladığı bir hikâye yapısından ziyade uzun planların ve yavaş çekimlerin hâkim olduğu bir görsel dili kullanmayı tercih ederek sadece hikâye kurulumu açısından değil söylem açısından western türünü revizyonist bir bakış açısıyla ele alır.

Abisi *George*, Phil'in aksine geleneksel kovboyluk görüntüsünden çok uzaktadır. Phil gibi hayvan derisinden tozluk giymeyen, son derece bakımlı ve dış görünüşüne özen gösteren varlıklı birisidir. Phil'in aksine öz bakım ihtiyaçlarını ev içinde giderir. *George*, Phil ile karşılaştırıldığında yerleşik yaşama geçen *modern bir kovboyun* yaşamını temsil eder. Bir çiftlik sahibi olarak işlerini at üstünde değil, arabayla halleder. Phil'in at üstünde, *George*'un araba içinde görünmesi geleneksel kovboyluk ve modern kovboyluk karşılaştırılmasını sağlar.

Phil ve abisinin oluşturduğu yerleşik yaşama, dul kalmış *Rose* ve onun oğlu olan *Peter*'in katılmasıyla beraber erkeklik gösterilerinin seyri değişir. *Rose*, westernin klasik temsillerinden farklı olarak ev içinde değil kamusal alanda yer alır. Kocasını kaybeden *Rose*'un tek başına işlettiği bir restorantı vardır. Oğlu *Peter*'ı üniversitede okutabilecek bir güce sahiptir. Kadını ev içine hapseden anlayış *Jane Campion*'ın revizyonist westerninde yer almaz. Klasik westernin erkek *egemen düzene tabi olan kadınları* *Campion*'ın revizyonist westerninde dönüşüme uğrar. *Rose*'un erkek *egemen düzene tabi olmayan yapısı* Phil ile çatışmasının temel sebebini oluşturur.

Phil, abisinin bir anda evlenme kararı aldığı *Rose*'un ve *Peter*'in yaşamlarına dahil olmasıyla çiftlikteki kendi hegemonyasının yok olacağına ve yalnız kalacağına inanır. Phil, her fırsatta abisini aşağılayacak erkeklik gösterilerinde bulursa da abisi olmadan uykuya dalamaz, onsuz içki dahi içemez. Sert, güçlü ve kendine yeten erkek kovboy miti bu filmde alaşağı edilir. *George* ve *Rose*'un evlenmesi kovboy Phil'in iyice yalnızlaşmasına neden olur. Bu nedenle Phil, *Rose* ve *Peter*'in çiftliğe taşınmasıyla beraber kadına *fiziksel değil sembolik şiddet* uygulamaya başlar. Geleneksel kovboyun yardımsever tavrı Phil'de bulunmaz. Kadının bütün psikolojisini bozan ıslık sesiyle her daim *Rose*'un çiftliğe ve o dünyaya ait olmasını engelleyecek davranışlarda bulunur. *Rose*'un Phil'in kurduğu düzene tabi olmayan tavrı klasik western yapısının dönüştüğü noktayı işaret eder çünkü klasik western türünde erkeğin şiddeti yine bir erkeğe dönüktür. Bu filmde *erkek ve kadın arasındaki çatışma* westernin dönüşen yapısını ortaya çıkarır.

Filmde Phil'in karşısına zıt bir karakter olarak abisi dışında yönetmen *Rose*'un oğlu *Peter*'ı koyar. Bu ikili yapı bu kez yalnız kovboy'un travmatik durumunu açığa çıkaracaktır. *Peter*, Phil'in aksine *feminen* tavırlar sergileyen bir gençtir. Kâğıttan çiçekler yapan, Phil'e nazaran daha sıksa ve çelimsiz olan bu genç, Phil'in sert kovboy arketipinin arkasında gizlediği arzuların görünür olmasını sağlar. *Peter*'in kâğıttan çiçek yapmasını ve ağlamasını "yumuşak"lık olarak eleştiren Phil'in sert kovboy arketipinin arkasında yatan sırları *Peter* açığa çıkarır.

Phil, bir kovboydur ama bir eşcinseldir. Geleneksel kovboy temsillerinde kovboylar karizmatik ve karşı cinse ilgi duyan bir karakter olarak temsil edilir ama Phil için eşcinsellik onun sakladığı, gizlediği bir sırdır. Sert kovboy arketipinin içinde bütün güçlü erkeklik gösterilerini yapmasının temel sebebi sırrının görünmemesi içindir. Toplumsal normlar içinde bir kovboy ve erkekten beklenen *maskülenlik*, sırrını gizlemek için kullandığı bir kalkana dönüşür. Bu sırrın açığa çıkmasına neden olan *Peter*, Phil'in çiftlikte yarattığı erkekliğinin ve gücün sonu olacaktır. *Peter*, Phil'in gizli sırrını öğrenir ve aralarındaki düşmanlık ilişkisi bir anda dostluğa

dönüşür. Phil'in Peter ile olan iletişiminin düzeltilmesinde ona bütün erkeklik ve kovboyluk ritüellerini öğreten -filmde hiç görmediğimiz karakter- ölmüş Bronco Henry'nin katkısı büyüktür. Phil, Bronco Henry ile arasındaki iletişime benzeri bir yaklaşmayı Peter ile yakalamıştır. Bu sefer öğretici olan Bronco değil Phil'dir. Rose ve George'un evlenmesiyle birlikte Phil, feminen tavırlar sergilediği için eleştirdiği Peter ile arasındaki sıkı bir ilişki başlar. Bu ilişkiyi başlatan kovboyun yalnızlığıdır.

Peter, annesinin bu çiftlikte yer alabilmesi ve mutlu olabilmesi için Phil'in ölümüne sebep olur çünkü Phil, Rose'un mutluluğunun önündeki büyük bir engeldir, bu nedenle öldürülmesi gerekir. Phil'i ölüme götüren ve filmdeki çatışmayı yaratan hayvan derilerinin satılmasını istememesidir. Bu noktada western filmlerinin olmazsa olmaz karakterleri Kızılderililer revizyonist westernin sunduğu evrenin içine girer. Westernin klasik temsillerinde Kızılderililer öldürülmesi gereken *barbar yaratıklar* olarak sunulur. Bu filmde ise Kızılderililer de tıpkı kovboylar gibi yerleşik yaşama geçmişlerdir ve hayvan derilerine ihtiyaçları vardır. Phil'in yardıma muhtaç olan kişilere yardım etmeme tavrı burada da ön plana çıkar çünkü Phil özellikle bu derilerin Kızılderililere verilmemesi gerektiğini vurgular. Bu gerçeği öğrenen Rose, erkeğin kurduğu düzene tabi olma tavrını alaşağı ederek bütün hayvan derilerini Kızılderililere verir ve karşılığında da Kızılderili tarafından el emeğiyle ödüllendirilir. Tarihsel olarak yanlış temsillerle sinema perdesinde yer alan Kızılderililer *yardıma muhtaç* ve yardımsever bir temsille revizyonist westernin sinematik evreninde yer almışlardır. Rose'un derileri yerlilere vermesiyle birlikte erkek ve kadın arasında çatışma son aşamasına girer.

Filmin sonunda yönetmen westernin sert ve güçlü kovboyu Phil'i tabutta göstererek westernin temsil ettiği erkekliğin ölümünü ilan eder. Filmin başında "*Anneme yardım etmesem ne biçim bir erkek olurum ki?*" sorusunu soran Peter'in annesinin huzuru ve mutluluğu için Phil'i öldürmesiyle erkeklik temsillerinin bitmeyeceğine, sadece biçim değiştireceğine dair bir mesaj verir yönetmen. Babasının intiharının ardından evin reisi olan Peter, babasının ardında kalan boşluğu Phil gibi erkeksi bir güçle doldurmaz. Peter, maço bir erkekliğin sonunu getirirse de kendi iktidarını zekayla kuran başka bir erkekliğin kapılarını aralar. Bu aralanan kapı da Peter'in "yumuşaklık" olarak nitelenen feminen davranışlarının altında güçlü bir erkeğin yapabileceği davranışlar saklıdır. Filmin ilk kesitinden bu yana sıska ve çelimsiz bir karakter olarak sunulan bu karakter kimsenin kolay kolay yapmayacağı, çekinebileceği davranışları kolaylıkla yapar. Hayvanları öldürmeyi çok iyi bilen bu karakter, bir tıp öğrencisi olarak birinin de nasıl öldürülmesi gerektiğini iyi bilir. Filmin seyirciye bıraktığı boşluklardan biri de burada yatar. Peter'in babasının nasıl öldüğüne dair bilgi filmde yer almaz. Rose'un eski eşinin intihar ettiğini bilen seyirci için Peter'in filmdeki dönüşümü seyirciyi şu okumaya götürebilir: Annesinin huzuru ve mutluluğu için Peter, babasını da öldürmüş bir karakter olabilir.

The Power of the Dog filminin western türünü dönüştüren yapısı klasik hikâye anlatıcılığının kodlarını eğip bükmeleriyle ortaya çıkar. Klasik bir western filmde klasik bir anlatım sergilenir. *Denge, dengenin bozulması ve dengenin tekrardan sağlanması* noktasında bütün işler westernin erkek kahramanına düşmektedir. Erkek kahraman dengeyi bozan, tehdit edici unsuru şiddet uygulayarak ortadan kaldırarak dengenin tekrardan sağlanması için bütün çabayı sarf edendir. Jane Campion'ın revizyonist *westerninde sert ve güçlü kovboyun ölmesi ile bütün denge sağlanır*. Denge kadın lehine kurulur. Filmin genel atmosferinde dengeyi bozma durumu hem Phil için hem de Rose için geçerlidir. Phil ve Rose ayrı dünyaları temsil etmektedirler ve birbirlerinin dünyalarına girdikleri zaman her ikisinin de dengeleri bozulur. Revizyonist westernde dengenin tekrar sağlanması sert ve güçlü erkeğin, kovboyun ölmesiyle sağlanmıştır. Öyle ki annesinin huzuru ve mutluluğu adına Phil'in ölümüne sebep olan Peter için çiftlik yaşanacak bir yere dönüşür. Phil'in ölümünden sonra George ve Rose'un ilişkisi düzelir.

George, Phil'in anne ve babası için düzen geri gelmiştir çünkü hiçbiri ne bir gözyaşı ne de bir üzülmeye yaşar. Phil'in yarattığı çiftliğe kadının egemen olmasıyla filmin dengesi kadın lehine tekrardan sağlanır.

SONUÇ

Yeni Zelandalı yönetmen Jane Campion'nun 2021 yapımlı *The Power of The Dog* filmi revizyonist bir western filmidir. Bu film, western türünün bilindik kalıplarını ve kodlarını değiştirmektedir. Yönetmen, western türünün yerleşik kalıplarını ve temsil sistemini bu filmde revize etmektedir. Bu açıdan ilk revizyonist müdahale, filmin hareketli anlatısının durdurulmasıyla yapılır. Klasik bir western filmindeki hareketli yapıyı bekleyen seyircinin beklentilerini boşa çıkaracak bir anlatıma sahiptir. Erkeksi mücadelelerin, güç savaşlarının, yerli ve kovboy arasındaki amansız mücadelenin izleri bu filmde yoktur. Filmde mücadelenin yerini yavaş bir anlatım alır. Uzun ve sabit planların hâkim olduğu bir anlatı yapısı vardır. İkinci müdahale ise western türünün ana karakterine, kahramanına, erkeğe, kovboya yapılır. Westernin klasik temsillerinde güçlü ve sert erkek arketipi bu filmde de yer alır. Bir kovboy olarak Phil son derece maskülen bir görüntüye sahiptir. Phil'in görünmeyen feminenliği sakladığı sırrıdır. Bu sırrını kapatmak adına sert ve güçlü erkek gösterilerine devam etmesi gerekir. Westernin klasik temsillerinde yer alan kovboy, karşı cinse ilgi duyar ve karşı cinsle ilişki yaşar. Revizyonist westernin kahramanı ise bir eşcinseldir. Bu türün kahramanına yapılacak müdahale türün kendisini yapı bozuma uğratacaktır. Bu açıdan seyirciyi belli kalıplar içerisine sıkıştıran klasik sinemanın westerni dışında revizyonist westernler, kısırlaşan seyircinin bakış açısına da müdahale edecek ve yeni görme biçimleri yaratacaktır.

Westernin klasik temsillerinde kadınlar ev içi işlerden sorumlu, kamusal alanda söz sahibi değilken, revizyonist westernde kendi ayakları üstünde duran, kamusal alanda bir işletme sahibi olan Rose ile bu yapı yıkılır. Rose tabi olmayan kadını temsil eder. Phil'in hâkimiyetindeki dünyaya bu nedenle uyum sağlayamaz. Westernin klasik temsillerinde olmazsa olmaz unsurlardan biri de silahtır. Bu filmi revizyonist yapan taraflardan biri de budur. Yönetmen revizyonist westernde silahsız bir kovboy filmine imza atar. Silahın yarattığı şiddeti, sembolik şiddete dönüştürerek de türü yapı bozuma uğratmaya devam eder.

Westernin klasik temsillerinde erkekler arası olan mücadele, revizyonist westernde erkek ve kadın arasındaki çatışmaya dönüşür. Bu çatışmanın ana sebepleri arasında, kadının erkeğin düzenine tabi olma-olmama durumunun yanı sıra, her iki karakterin dünyasının farklı olmasından kaynaklı durumlar yatar. Rose ve Phil'in dünyaları ayrıdır ve bu nedenle bir karakterin diğerinin dünyasına girmesi dengeleri bozar. Westernin klasik temsillerinde dengenin tekrar sağlanması erkeğin zaferiyle sonuçlanırken, revizyonist westernde dengenin tekrardan sağlanması kovboyun yani erkeğin ölmesiyle mümkün hale gelir. Bu da westernin sunduğu erkeklik temsillerinin sonlandığına dair revizyonist bir mesajdır. Jane Campion'ın revizyonist westerninde, erkeğe özgü bu türün bilinen bütün hatları ortadan kaldırılır.

KAYNAKÇA

- Abisel, N. (1999). *Popüler Sinema ve Türler*. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Kırel, S. (2010). *Popüler Sinema ve Propaganda İlişkisi: Uygarlaşırma Mitinin Meşrulaştırıcısı Olarak Hollywood Westernlerinin Etkisi*. (Der. E. İnan). *Seçen ve Seçilenlere Politik Dünya*. İstanbul: Referans Akademik Kitaplar, s. 161-186.

- King, G. (2010). Yeni Hollywood'da Tür Dönüşümleri. (Ed. Y. G. Topçu) (Çev: B. Karamış). *Hollywood'a Yeniden Bakmak*. Ankara: Deki Yayınları, s. 126-152.
- Ryan, M. & Kellner, D. (1997). *Politik Kamera*. (Çev. E. Özsayar). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Sim, Ş. Ve Göncü, S. (2020). Türk Western'ine Yapısalcı Bir Yaklaşım: Yahşi Batı Örneği. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 35, s. 115-138.
- Teksoy, R. (2009). *Sinema Tarihi Cilt I*. İstanbul: Oğlak Yayınları.
- Voytilla, S. (2020). *Sinema ve Mit*. (Çev. İ. U. Kelso). İstanbul: Hil Yayınları

Alman Federalizminin Tarihi ve Yapısal Sorunların Kökenleri

Dr. İsmail Bahadır TURAN

Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi

ibahadirturans@gmail.com

Orchid: 0000-0002-9938-0175

ÖZET

Alman yönetim geleneği oldukça uzun bir geçmişe sahiptir ve Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC)'nin federal yapısı da geçmişten gelen geleneğin devamı olarak kabul edilmektedir. Ancak Almanya'nın kendine özgü federal yapısının oluşumu rasyonel planlamadan çok, belirli ve özel siyasi gelişmelere dayanmaktadır. İsviçre ve ABD'den farklı olarak Alman federalizmi biçimlendirici bir güce sahip kurucu düzen prensibini değil, acil olmayan iktisadi-siyasi gerekliliği tanımlamaktadır. AFC'nin II. Dünya Savaşı sonrasındaki başarı hikâyesinin anahtarı, federalizm olarak görülmüş ve bu bağlamda federal sistemin erdemleri anlatıla gelmiştir. Diğer taraftan federal devletin kuruluşundan hemen sonra temel ilkelere ilişkin tartışmalar da başlamıştır. Ancak AFC'nin başarısı, federal sisteme dair tartışmaları ve reform düşüncelerini gölgede bırakmıştır. 1962'den itibaren "üniter Federalizm" kavramıyla başlayan eleştiriler, federal yapıda reform konusunu sürekli gündemde tutmuştur. Günümüzde de reform ihtiyacı, Alman federalizminin zayıf noktaları olarak görülen ve devletin örgütlenmesine dair sorunlara dayandırılmaktadır.

Bu çerçevede sunumda, Almanya'da federal sistemin tarihi, ayrıksı yanları vurgulanarak ele alınacak ve bu sistemin ayırt edici bazı özellikleri üzerinden reform ihtiyacının varlığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Almanya, Federalizm, Eyalet, Reform, Yönetim.

The History of the German Federalism and the Origin of the Structural Problems

ABSTRACT

The German administrative tradition has a long history and the federal structure of the Federal Republic of Germany is considered as a continuation of the tradition from the past. However, the formation of Germany's unique federal structure is based on specific and special political developments rather than rational planning. Unlike Switzerland and the USA, German federalism defines non-urgent economic-political necessity, not the founding principle of order with a formative power. The key to Germany's success story after the Second World War was seen as federalism, and in this context, the virtues of the federal system were explained. On the other hand, discussions on basic principles started right after the establishment of the federal state. Nonetheless, Germany's success overshadowed the debates and reform ideas about the federal system. Since 1962, the criticisms that started with the concept of "unitary Federalism" kept the issue of reform in the federal structure on the agenda. Even today, the need for reform is based on problems with the organization of the state, which are seen as the weak points of German federalism.

In this context, in the presentation, the history of the federal system in Germany will be briefly discussed by emphasizing its distinctive aspects, and the need for reform will be discussed through some distinctive features of this system.

Keywords: Germany, Federalism, State, Reform, Administration.

GİRİŞ

Alman federal geleneği önemli bir tarihe sahiptir ve federal düzen, belirli siyasi amaçlara ulaşılmasının bir yolu olarak bölgede daha önce de kullanılmıştır. Dolayısıyla Orta Çağ'dan itibaren feodal yapılardan başlayarak Alman Birliği'nin kuruluş aşamaları izlendiğinde ulusal birliğe ulaşmanın aracı ve formu olarak federalizmin seçildiği çıkarımı yapılmaktadır. Bu çıkarım bir açıdan doğru olmakla birlikte sadece rasyonel bir planlama olarak görülmesi sebebiyle eksiktir.

Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC)'nin günümüzdeki yapısı, iktisadi ve sosyal bir başarı hikâyesinin anahtarı olarak görülmektedir. Aslında federal yapıya ilişkin tartışmalar kuruluşla birlikte başlamıştır. Ancak AFC'nin bu başarısı federalizme dair tartışma ve reform düşüncelerini geri plana itmiştir. Yine de reform tartışmaları sürekli gündemde kalmıştır. Günümüzde giderek artan ve derinleşen uluslararası rekabet ve krizler hızlı karar almayı gerekli kılmaktadır. Aynı zamanda art arda gelen seçimler de Almanya'nın zorunlu görülen iktisadi ve sosyal reformlarla ilgili kararlar almasını önlemekte ya da geciktirmektedir.

Bu çerçevede çalışmada Alman federal geleneğinin kökenleri incelenecek ve bu kökenlerden kaynaklanan yapısal sorunlar ve reform gereksiniminin olup olmadığı irdelenecektir.

I. FEDERAL ANLAYIŞIN BAŞLANGICI VE MÜLKÜN YÖNETİMİ

Alman yönetim geleneği uzun bir tarihsel geçmişe sahiptir (Turan 2020: 112-205). Aynı şekilde federal örgütlenmenin tarihi de Alman topraklarında oldukça eskiye götürülmektedir (Laufer ve Münch 1997: 33). Bu bağlamda öncelikle Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu, parçalı yapısıyla bir federal devlet örneği olarak değerlendirilmektedir (Nipperdey, 1980: 125-129). Ancak Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu'nun gerçek anlamda bir Devletler Birliği (*Staatenbund*) değil, daha çok bir çeşit Prenslar Birliği (*Fürstenbund*) olduğu, dolayısıyla federalizm geleneğine kaynak oluşturamayacağı da ileri sürülmektedir. Çünkü öncelikle bu birlik ve üyesi olan halklar ve topluluklar arasında gerçek anlamda bir ilişki bulunmamaktadır. Başka ifadeyle imparatorluk bünyesindeki ülkeler ya da bölgeler arasında ortak gümrük kuralları başta olmak üzere hukuki, iktisadi vb. herhangi bir birliktelik/ortaklık yoktur. İmparatorluğun yönetim organı olarak İmparatorluk Meclisi (*Reichstag*) da bir temsil organı değildir. (Abromeit, 1992: 33,34). Dolayısıyla modern anlamda federal bir yapı ya da benzeşmeden bahsedilmez. Diğer taraftan imparatorluğun, söz konusu parçalı yapısı nedeniyle modern bir devlete evrilemediği belirtilmektedir. Aynı dönemde Fransa, İspanya ve İngiltere'de merkezi yönetimler giderek güçlenirken imparatorluğun çözülmesi ardından Alman topraklarında çok parçalı, devletçikler, prenslikler ve serbest kentlerden oluşan yapının devam ettiği, bu nedenle Almanların geç devletleşmesinin temelinde imparatorluğun siyasi mirasının yattığı düşüncesi yerleşmiştir (Boockmann, 1978: 99). Bu, günümüzde de genel kabul görmüş bir anlayışı yansıtmaktadır. Ancak burada günümüz tekçi, ulus devlet algısı üzerinden söz konusu değerlendirmelerin yapıldığı unutulmamalıdır. Dolayısıyla geç ulus devlet kurmanın nedeninin feodaliteden kapitalizme geçiş sürecinde aranması gerektiği düşünülmektedir (Wood, 2003). Ancak bu ayrı bir çalışma konusudur. Bu çerçevede Rhein Birliği, Alman federal devlet geleneğinin başlangıcına yerleştirilebilir.

1.1. Federal Geleneğin Kökleşmesi ve Yönetimsel Bölümlenme

Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu'nun 1806'da çöküşüyle birlikte aynı zamanda bölgesel devletçikleri bir araya getirebilecek ve tüm Alman topraklarını birleştirebilecek her türlü siyasi yapı/irade ortadan kalkmıştır. Prusya ve Avusturya, kendi politikalarını izlerken, Fransız işgalindeki Alman toprakları, Fransa'nın baskısıyla Rhein Birliği (*Rheinbund*)'da birleşmişlerdir (Laufer ve Münch, 1997: 34). I. Napolyon'un koruyuculuğunda 39 Alman devletinin oluşturduğu birlik, daha çok gevşek bir devletler birliği olarak tanımlansa da sonraki

federal yaklaşımlara öncülük ettiği söylenebilir. Rhein Birliği'nde ortak çıkarların korunmasına yönelik kurumların oluşturulması ön görülmüş, ancak gerçekleştirilememiştir. Sadece birlik anlaşmasının, devletlerin kendi anayasalarına ve Fransız İmparatoru'nun askeri desteğine ilişkin maddeleri geçerlik kazanmıştır. Ancak 1806-1813 arasında varlığını sürdüren Rhein Birliği, eski imparatorluğun aşılarak özellikle Almanya'nın birliğinin amaçlandığı yeni siyasi formlara geçilmesinde bir aşama olarak görülmektedir (Laufer ve Münch, 1997: 34).

Napolyon dönemindeki Fransız işgali sırasında, çok parçalı ve iç içe geçmiş yapı önemli ölçüde sadeleştirilmiştir. Alman topraklarındaki sınırlarda yeni düzenlemeler, koridorların, parçalanmış alanların ve çok küçük devletçiklerin ortadan kaldırılmasıyla daha geniş, birleştirilmiş ve yuvarlatılmış sınırlara sahip devletler oluşturulmuştur. Diğer taraftan bu sınırlar tarihsel bağlamından koparılmış, yapay olarak düzenlenmiştir. Ancak bölgesel birimlerin karmaşık olan sınırlarındaki bu düzeltmelerin, daha geniş alanların federal düzeyde örgütlenmeyi kolaylaştırması düşünüldüğünde, sınır düzenlemelerinin federal devlet kuruluşunda önemli bir rol oynadığını söylemek mümkündür (Schöller, 1987: 87).

I. Napolyon'un tahtan indirilmesiyle Alman topraklarının yeniden düzenlenmesi gündeme gelmiştir. Özellikle 1815 Viyana Kongresi'nde dönemin Avrupalı büyük güçlerinin diplomatik müzakerelerinin ana konusu, Avrupa'nın yeni siyasi düzeni, dolayısıyla Almanya olmuştur. Fransa'ya karşı verilen kurtuluş savaşları sonrasında ise federal bir temelde tüm Almanya'yı kapsayacak bir anayasanın yapılmasına yönelik çabalar artmıştır. Ancak bu çabalar, Rhein Birliği'ne bağlanma değil, daha çok Rhein Birliği'nin yapısının aksine yeni bir form oluşturma yönündedir. Sadece "Birlik" (*Bund*) düşüncesine bağlı kalınması, ancak egemen "Devletlerin Birlikteliği"nin (*Staatenbund*) ötesinde, bir anayasaya dayanan örgütlenmeye gidilmesi hedeflenmiştir (Schöller, 1987: 87). Gerçekten Viyana Kongresi sırasındaki müzakerelerde Prusya, federal prensibi içeren bir anayasayı desteklemiştir. Ancak Alman hükümetleri, Avusturya'nın istediği üzere devletler birliği/konfederasyon yönünde karar almış ve 8 Haziran 1815'te "Birlik Anlaşması" (*Bundesakte*) imzalanmıştır.

Federal devlet geleneği bağlamında irdelendiğinde 1815 Birlik Anlaşması, federalizmin Almanya'da bireysel ve siyasi özgürlüklerin korunması için bir araç olarak kullanılmadığını göstermektedir. Federal yapı daha çok, egemen prensliklerin özel siyasi çıkarlarını gerçekleştirmelerinin bir yolu olarak kullanılmıştır (Laufer ve Münch, 1997: 34). Anlaşmada bağımsız devletler ve serbest şehirler, Almanya'nın güvenliği ve bağımsızlığı, Avrupa'nın dengesi ve huzurunu sağlayacağına inandıkları Alman Birliği'ni kurduklarını, amacın Almanya'nın iç ve dış güvenliği yanı sıra tek tek Alman devletlerinin bağımsızlık ile dokunulmazlıklarının temin edilmesi olduğunu vurgulamaktadırlar (Huber, 1978: 84-86).

35 prenslik ve 4 serbest şehrin katıldığı bu Birlik, başlangıcından itibaren iki temel çatışma konusunu bünyesinde taşımıştır. Prusya ve Avusturya ile Prusya ve Fransa arasındaki iktidar çekişmesinden kaynaklanan bu temel çatışma konuları, 1866 ve 1870/71 savaşlarıyla sona ermiştir. Tarihçi Nipperdey (1986) bu durumu şu şekilde açıklamaktadır:

"Sadece adı dolayısıyla bile federalizm prensibine bağlı olan bu Birlik, yarım yüzyıldan fazla bir süre Almanların federalizmle reel politik tecrübesini, tek tek devletlerle ve ortak Alman siyasi düzenindeki yaşama tecrübesini belirlemiştir. Bu bağlamda yeni Alman Tarihi için birliğin hayati bir anlamı bulunmaktadır. Alman Birliği, kurulmakta olan ulusun arzu ettiği devlet; ulus devlet, federal devlet, Alman halkları ve klanlarının birliği, anayasal devlet, ulus, parlamento, temel hakların temsil edildiği, ortak yasaları ve ortak pazarı/ekonomisi olan güçlü merkezi bir devlet değildir. Alman Birliği, restore edici federalizm organizasyonu yani ulusal devlet programının karşı formudur." (s.69).

Öte yandan 1848/49'da federal birlik kurmaya yönelik liberal-demokratik hareketler sırasında bir anayasa taslağı hazırlanmıştır. Anayasa taslağına göre devletler, imparatorluk

yasalarınca sınırlanmadığı sürece bağımsızlıklarını koruyacaklardır ve imparatorlukta, merkezi bir iktidar öngörülmüştür. Bu yapının başındaki “İmparator” (*Kaiser*) yetkilerini ancak sorumlu imparatorluk bakanlarıyla birlikte kullanabilecektir (Laufer ve Münch, 1997: 37). “Parlamento” (*Reichstag*) ise “Halkevi” (*Volkshaus*) ve “Devletlerevi” (*Staatenhaus*) olarak iki odalı bir yapıdadır. Ana hatlarıyla gösterilen bu yapı, 1848/49’da Paulskirche’de ele alınan anayasa taslağıyla demokratik, federal bir hukuk devletine dönüştürülmek istenmiştir. Ancak özellikle egemen güçlerin bağımsızlıklarını kaybetme endişeleri, anayasa taslağı girişiminin başarısızlığını hazırlamıştır. Öte yandan başarısız olmasına rağmen bu girişim, AFC’nin kuruluşunda federal devlet anlayışının uzun süreli tarihi geçmişe dayandırılarak federal bir Almanya fikrinin savunulması ve federal bir yapıda ulusal birliğin kurulmasına yol göstermiştir (Laufer ve Münch, 1997: 37).

Liberal-demokratik birlik hareketlerinin başarısızlığına rağmen iktisadi birleşme-merkezleşme süreci devam etmiştir. Gümrük Birliği, “Kuzey Alman Birliği” (*Norddeutscher Bund*) ve 1871’de kurulan imparatorluk, yeni federal siyasi düzen formları olarak ortaya çıkmıştır. 1871 Alman İmparatorluğu’nun özelliğini Nipperdey (1986) şu şekilde açıklamaktadır:

“Eski, başlangıçtaki federal devlet benzeri yapının iyileştirilmiş hali değildi ve üniter devlet ya da 1848/49 liberallerinin hayalini kurduğu federal devlet de değildi, Prusya egemenliğinin açık bir yüzü de değildi. Bismarck, 1866/67’de Kuzey Almanya’nın tümüyle ilhakından ve güçlü şekilde merkezleştirilmiş bir federal devletten vazgeçmişti. Anayasanın daha çok bir devletler birliği formunda olması gerektiğine inanıyordu. Ancak pratikte, göze çarpmayan esnek, fakat geniş kapsamlı ifadelerle bu yapıya, federal devlet doğası verilmeliydi. Bu düşüncenin anlamı, Güney Almanya devletlerinin katılımına kapıyı açık bırakmak, hatta katılımı sağlamaktı” (s.80).

Üye devletlerin yönetim yapıları açısından 16 Nisan 1871’de son hali verilen anayasada herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Anayasa göre her üye devlet, hükümetini istediği biçimde oluşturabilecektir. Ancak Bremen, Hamburg ve Lübeck dışında tüm üyeler, anayasal monarşide karar kılmış ve böylece Alman İmparatorluğu federal bir monarşi olarak kurulmuştur. Siyasi, coğrafi ve anayasal konumu ise Prusya’ya hegemonyal bir ağırlık vermiştir (Laufer ve Münch, 1997: 39). Öte yandan merkezi yapı ve üyeler arasındaki ilişkiler oldukça sorunsuz bir şekilde yürütülmüş ve bu dönemde “birlik ve çeşitliliğin federatif dengesinden” bahsedilmeye başlanmıştır (Schöller, 1987: 89). Hızla gelişmekte olan ulaşım, ticaret, kültür, sanat ve bilim de artan şekilde bölgeler üstü bir özellik kazanmış, bu yönüyle ortak bir ulusal bilinç, uluslaşma ivmesi yaratmıştır. Giderek üniter bir anlayışa ve yapıya kayan Alman İmparatorluğu’nda I. Dünya Savaşı, birliği oluşturan unsurları eşitleyici ve birleştirici unsur olmuştur (Nipperdey, 1986: 84-86). Diğer taraftan I. Dünya Savaşı’nın kaybedilmesi sonrasında 10 Ocak 1920’de yürürlüğe giren Versailles Anlaşması’nda galip devletler, Almanya’nın yönetsel yapılanmasında herhangi bir değişiklik öngörmemişlerdir. Sadece Fransa’nın Rhein bölgesinde yöre halkının karşı çıkmasıyla hayata geçirilemeyen bir tampon devlet oluşturma girişimleri olmuştur. Ancak Avusturya ile birleşme kesin olarak yasaklanmıştır (Schöller, 1987: 89).

1.2. Nazi İktidarı Döneminde Federal Yapı

“Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi” (*Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei-NSDAP*)’nin 1933’te iktidara gelmesiyle partinin ideolojisi gereği Alman idari yapısında artan bir merkezîyetçilik görülmektedir. Özellikle savaş sırasında aşırı ölçülere varan bu eğilim, şaşırtıcı biçimde Almanya’da siyasi coğrafyada herhangi anlamlı bir değişikliğe yol açmamıştır. NSDAP ideolojisinde federal yapı, terk edilmesi gereken kötü bir Alman geleneği olarak kabul edilmiştir. Buna rağmen uygulamada merkez Berlin ve çevre arasında ciddi bir

gerilim görülmektedir (Schöller, 1987: 89). Eyalet yöneticileri (*Gauleiter*), güçlerinin farkında olarak daha çok yönettikleri bölgenin çıkarlarını, merkeze karşı savunan bir pozisyon almışlar, merkezin ajanı olarak hareket etmemişlerdir. Hitler ise bu gerilimi ortadan kaldırmamış, aksine devamını sağlamıştır. Bu şekilde bakanlar ve eyalet yöneticileri arasındaki sorunlarda son karar verici olarak Hitler, kişisel iktidarını pekiştirmiştir. NSDAP'nin imparatorluk yönetimine ilişkin reform planlarını da engelleyen Hitler, son karar makamı olarak serbestliğini sınırlayacak herhangi bir düzenlemeye onay vermemiştir (Schöller, 1987: 92).

NSDAP için federal düzen, nefret edilen demokratik sistemin yapı taşlarından. Bu anlayış ve iktidarın tümüyle ele geçirilmesi amacının pratikteki yansıması “Yetkilendirme Yasası” (*Ermächtigungsgesetz*) olarak adlandırılan 24 Mart 1933 tarihli “Halkın ve İmparatorluğun Sorunlarının Ortadan Kaldırmasına Dair Yasa” (*Das Gesetz zur Behebung der Not von Volk und Reich*) adlı kanundur. Bu düzenlemeyle eyaletlerin, imparatorluk ile eşit kılınmasının yolu açılmıştır. Böylece 31 Mart 1933'te üye devletleri/eyaletleri imparatorluk ile eşit kılan “I. Gleichschaltungsgesetz” (*I. Eşit Kılma Yasası*) çıkarılabilmektedir. İlk eşit kılma yasasıyla Prusya dışında NSDAP'nin iktidarda olmadığı eyaletlerdeki hükümetler, yeni bir seçim yapılmaksızın, İmparatorluk Parlamentosu sonuçlarına göre yeniden yapılandırılmıştır. Ardından 7 Nisan 1933'te “II. Gleichschaltungsgesetz” (*II. Eşit Kılma Yasası*) ile daha önce geçici olarak eyaletlerde kurulan imparatorluk komiserliği, sürekli bir görev haline getirilmiştir. Bir çeşit eyaletlerdeki “İmparatorluk Valisi”ne (*Reichsstaathalter*) dönüşen komiserin görevi, İmparatorluk Şansölyesi'nin direktif ve yönergelerine uyulmasını denetlemektir. Kısa süre sonra 30 Ocak 1934'te çıkarılan “İmparatorluğun Yeniden Yapılandırılmasına Dair Yasa” (*Das Gesetz über den Neuaufbau des Reiches*) ile eyaletlerin eşit kılınması uygulaması tamamlanmış ve egemenlik hakları imparatorluğa devredilmiştir. Böylece eyaletler, devlet yönetimine ilişkin tüm yetkilerini kaybetmişlerdir (Laufer ve Münch, 1997: 52,53, German Bundestag, 1998: 260-284).

II. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASI FEDERAL YAPI VE SORUNLAR

II. Dünya Savaşı'nın kaybedilmesi sonrasında yeni Almanya'nın yönetsel yapısının nasıl oluşturulacağı ana tartışma konularından biri olmuş, müttefik güçler arasında merkezîyetçi ve ademi merkezîyetçi yapıya ilişkin öneriler ortaya atılmıştır. Bu öneriler bağlamında Avrupa'nın ortasındaki bir devlette iktidarın tek merkezde toplanmasının engellenmesinin, ancak Prusya'nın, mülki idare yapısı olarak ortadan kaldırılmasıyla olanaklı olduğu düşünülmüştür. Çünkü müttefiklerce, militarizm, yayılcılık ve anti-demokratik uygulamaların sorumlusu olarak Prusya görülmektedir (Ritter, 2005: 46). Dolayısıyla Yalta'da 4-11 Şubat 1945'te toplanan konferansta taraflar, siyasi gücün tek merkezde toplanmasının iktidarın kötüye kullanılmasına yol açtığı düşüncesiyle Almanya'nın yeni yönetim yapısının, gücün bir noktada yoğunlaşmasını önleyecek şekilde tasarlanması konusunda anlaşmışlardır (Ritter, 2005: 46,47).

Savaş sonrası ABD'de, “Almanya'nın bütünlüğünün korunarak devletin federal karakterinin güçlendirilmesi, merkezin yetkilerinin sınırlandırılması” ile “kuzey ve güney olmak üzere Alman topraklarının ikiye bölünmesi, kapsamlı bir siyasi ademi merkezîyetçi yapının kurulması” şeklinde iki ayrı görüş gündeme gelmiştir. Öncelikle Fransa, gevşek bir devletler birliği kurulması fikrini savunmuştur (Sturm, 2001: 24-29). İngiltere'de ise ilk aşamada Almanya'nın çok sayıda bağımsız devlete parçalanması fikri ortaya atılmış, ancak bu plan, Winston Churchill tarafından reddedilmiştir (Ritter, 2005: 47). ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt, geniş ademi merkezîyetçi federatif bir yapıyı savunmaya başlamış, İngiltere de bu planı desteklemiştir. Diğer savaş galibi ülke SSCB, ilk aşamada Almanya'nın bağımsız devletlere bölünmesini desteklemiş, ancak bu devletlerin yönetim yapısına ilişkin öneri getirmemiştir. Bu noktada SSCB'nin federal bir yapıya taraf olmadığı söylenebilir (Laufer ve Münch, 1997: 54-56). Öte yandan Potsdam Konferansı'nda 2 Ağustos 1945'te yaptıkları açıklamada ABD, İngiltere ve SSCB, “Almanya'nın idari yapısının, siyasi ademi

merkeziyetçilik ve yerel özerkliğin geliştirilmesi yönünde” düzenlenmesi gereğinden bahsetmişlerdir. Bu amaçla tüm Almanya’da özerk yerel yönetimlerin demokratik ilkelere göre en çabuk şekilde oluşturulması kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan özellikle güvenlik ve istihbarat birimlerinin bugünkü bölünmüş yapısı göz önünde tutulduğunda, siyasi iktidarın toplum üzerinde baskı aracı olarak kullanılabilir yönetsel araçları tekeline almasını olanaksız kılacak düzenlemelere gidildiği görülmektedir.

2.1. Federal Devlet Anlayışının Gelişimi ve Reform İhtiyacı

II. Dünya Savaşı sonrasında AFC’nin kuruluş aşamasında planlanan ve büyük ölçüde “ayrılıkları vurgulayan federal devlet”, 1949’dan 1960’a kadar olan süreçte sürekli olarak değişmiş ve giderek “işbirliğine dayanan bir federal devlete” dönüşmüştür. Gerçekten de federal sistemlerde, uygulamada karşılaşılan olgular doğrultusunda, anayasada öngörülemeyen uygulama pratiklerinin geliştiği bilinmektedir. Toplumsal gerçeklikteki değişimlere, iç ve dış politikadaki gelişmelere bağlı olarak AFC de giderek merkeziyetçi bir yapıya evrilmiştir (Laufer ve Münch, 1997: 13; Nipperdey, 1980: 125-130).

Hukukçu Konrad Hesse (1962), eyaletlerdeki yaşam şartlarında görülen benzeşmenin/yakınlaşmanın tüm federe devletlerdeki özgünlükleri bastırıldığını ve federal devlet anlayışını değiştirerek AFC’yi “Üniter Devlet” (*unitarischer Bundesstaat*)’a dönüştürdüğünü belirtmektedir. Bu federalizm anlayışında, bir yandan devlete ilişkin yapılar, “Birlik” ve “Eyaletler” arasında paylaşılmışken diğer yandan üniter devletlere özgü hukuk ve iktisadi alanlarda birlik ile yaşam şartlarında eşitlik görülmektedir (s.9). Savaş sonrası dönemde yaşanan sosyal ve iktisadi zorlukların aşılmasında, eyaletlerin tek başlarına hareket etmesinin etkisi kısıtlı olmuştur. Daha çok, sorunların etkili şekilde çözülmesine yönelik halkın beklentilerinin, bu yönde düzenleme ve uygulama pratiklerine yol açtığı söylenebilir. Aynı zamanda Alman Ordusu’nun yeniden kurulması, ardından yeni olgular olarak çevre ve nükleer enerji gibi siyasi müdahale gerektiren alanlar, federal düzeyde düzenlemeleri zorunlu kılmıştır. Dolayısıyla üniterleşme giderek pekişmiştir (Schneider, 2001: 27,28).

Siyaset bilimci Fritz Scharpf (1976), “Politik kaynaşma” (*Politikverflechtung*) olarak adlandırdığı Alman federalizmdeki bir sonraki aşamayı 1970’lerden başlatmaktadır. Bu dönemin özelliği, eyaletlerin birbirleri ve “Birlik” ile aşırı denebilecek ölçüde iş birliği yapmalarıdır. Ancak bu işbirliğinin, eyalet ve Birlik düzeyinde kurumsal değişiklikleri engelleyecek bir tuzak haline dönüşebilme ihtimali de göz önünde tutulmalıdır.

Öyle ki dönem, “İşbirliğine dayalı Federal Devlet” (*kooperativer Bundesstaat*) olarak tanımlanmaktadır (Laufer ve Münch, 1997: 18). Bu dönem aynı zamanda “Örtülü Üniter Devlet” (*verkappter Einheitstaat*) olarak da tarif edilmektedir (Abromeit, 1992:7-10). Söz konusu dönemde gücün, eyaletlerden Birlik’e doğru yer değiştirdiğinin görüldüğü söylenebilir. Bu gelişmeye sadece Birlik’in tek taraflı güç talebinden değil, aynı zamanda eyaletlerin yetkilerinden vazgeçmeye hazır olmalarından kaynaklandığı da eklenebilir (Schneider 2001: 26,27). Ancak bu kavram oldukça sorunludur. Aslında siyasi iktidarın merkezileşmesinden değil, daha çok Birlik ve eyaletlerin alışlagelmişin dışında eylemlerini giderek artan biçimde uyumlu hale getirmelerinden bahsetmek mümkündür. Çünkü dönemin siyasi çevrelerinde iktisadi ve sosyal sorunları çözebilmenin yolu olarak bu yaklaşım tercih edilmiştir. Ancak bu yaklaşımın arzu edilen başarıları sağlamadığı görülmüştür. Söz konusu yaklaşımlar incelendiğinde merkezileşme ile eyaletlerin yetkilerinin artırılması arasında bir orta yol bulunmaya çalışıldığı, amacın da aslında ulusal ve uluslar arası düzeydeki iktisadi, sosyal ve kültürel meydan okumalara etkin ve hızlı yanıt verme ya da uyum sağlama ihtiyacından kaynaklandığı görülmektedir.

İlk olarak vatandaşlar için her düzeydeki yapılanmanın sorumluluklarının ne olduğu konusu giderek karmaşıklaşmıştır. Aynı zamanda bir yandan eyaletlerin özerklikleri sınırlanırken aynı

zamanda Birlik'in de hareket yeteneği kısıtlanmıştır. Söz konusu gelişmeye tepki ya da politik kaynaşmadan kurtulmanın yolu olarak ABD örneğindeki “Ayrımcı Federalizm” (*Trennföderalismus*)’a yaklaşmak gösterilmiştir. Ancak bu federalizm türünün daha çok heterojen toplumlar için uygun olduğu değerlendirilmektedir. Özellikle farklı dil, din ya da etnik kökenli eyaletlerin varlığında birleştirici bir yol olarak kullanılmaktadır. Bu tür bir federal yapıda, üye devletler ile Birlik arasında görevler açık biçimde ayrılmıştır. Eyaletler de üniter devlete doğru yönelmeye zorlanmamakta, eyalet sorunlarını farklı biçimlerde çözmeye çabalamakta, çeşitlilik içerisinde sanayi ve diğer alanlarda yaratıcılık ciddi ölçüde teşvik edilmektedir. Öte yandan birlik üyesi devletlerin süreç içerisinde aynı çatı altında ortaklık yapmalarına olanak tanımayacak şekilde birbirlerinden ayrı yönlere gitmeleri de önemli bir tehlike olarak durmaktadır (Hofmann, Dose vd. 2015: 192,193). Ancak AFC için durum bundan farklıdır. AFC’de “Birleşimci Federalizm” (*Verbundföderalismus*) da Birlik ve eyaletler, görevleri ve yetkileri bakımından açık şekilde birbirinden ayrılmamaktadırlar. Aksine taraflar, bu yetkilerin kullanımı ve görevlerin yerine getirilmesinde birbirlerine bağımlıdırlar (Hofmann, Dose vd. 2015:193).

Söz konusu federalizm örneğine seçenек olarak AFC’de özellikle 2000’li yılların başından itibaren “Rekabetçi-Yarışmacı Federalizm” (*Wettbewerbs-Konkurrenzföderalismus*) tartışmaları başlamıştır. Adından da anlaşılacağı gibi rekabetçi federalizm, temel iktisadi ilkelerin siyasi sisteme uyarlanmasını kapsamaktadır. Eyaletler, iktisadi, sosyal ve kültürel olarak daha fazla yetkiyle hareket edebileceklerdir. Başka deyişle yetkilerin eyaletlerde toplanması, sorumlulukların açık biçimde tanımlanması ile merkezileşmeden uzaklaşılacaktır. Ancak belirtildiği üzere Alman federalizminin yapısal zayıflıkları bulunmaktadır ve bu zayıflıklar kuruluşun itibaren tartışılmaktadır. Dolayısıyla söz konusu zayıflıkların bazıları;

-Yasa yapımında karar alma süreçlerinin karmaşıklığı ya da şeffaf olmaması ve bu durumun siyasi sorumlulukların belirlenmesini engellemesi ile siyasi kurumların güvenilirliğini azaltması,

-Federal Konsey (*Bundesrat*)’da sürekli değişen güç dengesinin yasa yapımını geciktirmesi ya da yeterli nesnel tartışmalar yapılamaması,

-Eyalet düzeyinde kısa aralıklarla düzenlenen seçimlerin yarattığı sürekli seçim atmosferi nedeniyle siyasi partilerin kısa vadeli politikalar izleme eğilimi göstermesi, en üst düzey siyasilerin sürekli seçimlerle meşgul olmak zorunda kalması,

-Eyalet meclisi seçimlerinin Federal Konsey’deki güç dengesini değiştirmesinin uzun vadeli planlamaların yapılmasını ve bu planların hayata geçirilmesini zorlaştırması, dolayısıyla küresel düzeydeki gelişmelere uyum sağlanamaması ya da uyum sağlamada gecikme yaşanması,

-İktisadi açıdan bazı eyaletlerin varlıklarını sürdürebilecek durumda olmaması, vergi gelirlerinin bu sebeple anlamsız şekilde harcanması,

-Yetki dağılımındaki belirsizliğin eyaletlerin iktisadi alanda rekabet şanslarını ve yenilikçi yaklaşımları engellemesi,

-Alan ve nüfus olarak görece küçük eyaletlerin, birlik düzeyinde siyasi ağırlığının görece yüksekliği,

olarak sayılabilir (Burkhardt 2008: 14-24). Özellikle Kovid 19 pandemisiyle birlikte Birlik Partileri (CDU/CSU)’nun Federal Meclis Grup Başkanı Ralph Brinkhaus (2021), sorunlara yeterince hızlı, esnek ve birlikte tepki verilemediği, 21. yüzyılın dijital dünyasına devlet yapısının uyumlu olmadığı, dolayısıyla federal yapıda kesin olarak bir devrime ihtiyaç duyulduğu yönünde açıklamalar yapmıştır (Brinkhaus: 2021). Mart 2021’deki bu açıklama

birçok kesimden ciddi destek de görmüştür. Ancak reform taleplerinde belirtilen nedenler göz önünde tutulduğunda aslında gerekçelerin, karar alma süreçlerinde etkinlik ve şeffaflığın sağlanamaması, yasa yapımının gecikmesi ve sürekli olarak tam bir uzlaşma gerekliliğinin bulunması, küçük eyaletlerin kararları bloke etmeleri, bazı eyaletlerin alan olarak darlığından kaynaklı iktisadi olarak güçsüzlükleri olduğu görülmektedir. Dolayısıyla öncelikle 16 eyalete sahip federal yapının 6 ila 9 eyalet olarak yeniden düzenlenmesi gündeme gelmektedir. Ayrıca Federal Konsey’de küçük eyaletlerin ağırlığının azaltılması da ayrı bir reform talebi olarak öne çıkmaktadır. Diğer taraftan özellikle dünya genelinde artan rekabete uyum sağlamak üzere yeterince hızlı ve esnek karar alınamamasının da federal yapının ayrı bir zayıflığı olduğu inancının pekiştiği söylenebilir.

Öte yandan çok sayıda girişim ve komisyon çalışmalarına rağmen eyalet sınırlarının düzenlenmesinde Baden, Baden-Württemberg ve Württemberg-Hohenzollern eyaletlerinin 1952’de Baden-Württemberg olarak birleşmesi ilk ve tek örnektir. Aynı şekilde Federal Konsey yapısının değiştirilmesi de karar alma sayılarına ulaşılmasının zorluğu sebebiyle pek de olanaklı görülmemektedir. Diğer taraftan Burkhardt (2008), Federal Konsey ve Federal Meclis’te farklı siyasi görüşlerin çoğunluğu elinde bulundurmasının yasal düzenlemelerin bloke edilmesine özellikle yol açmadığını, daha geniş kapsamlı uzlaşmalara gidildiğini belirtmektedir (s.13,14). Ancak uzlaşmaların yasal düzenlemelerin asıl amaçlarından uzaklaşmasına yol açabildiği ve bunun da yasaların istenen etkiyi göstermesini engellediği, ancak bunun ayrıca incelenmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

SONUÇ

AFC’nin kuruluşundan itibaren, merkezi ile ademi merkezi ve tarihten gelen devlet gücünün tek elde toplanmasının engellenmesi ile etkin idari yapı kurulması arasındaki gerilim devam etmektedir. Federal yapının reforme edilmesi ve bunun yöntemlerinden biri olarak da eyaletlerin yeniden düzenlenmesi tartışmalarının son dönemde Kovid 19 pandemisiyle birlikte yeniden hız kazandığı açıktır ve pandemi sona erse de tartışmaların daha hararetli biçimde süreceği düşünülmektedir. İşbirlikçi federal anlayış ise tamamen ölmemiştir ve pandemi koşullarında eyaletler ve Birlik ile dayanışmayla kendini yeniden göstermiştir. Öte yandan rekabetçi federal anlayış, her eyalette ayrı uzman birimlerin farklı görüşleri nedeniyle virüsle mücadelede aksaklıklara yol açmıştır. Diğer taraftan farklı önlemlerin denenmesi de doğru politikaların bulunmasına olanak sağlamıştır. AFC’deki güncel tartışmalarda da gündeme getirildiği üzere pandemi, farklı bölgesel çıkarların parti çıkarlarının önüne geçtiğini göstermiştir. Aynı siyasi partinin mensubu ama farklı eyaletlerin yöneticileri, alınan farklı önlemleri eleştirmişlerdir. Dolayısıyla bu krizin bir etkisi, Alman federalizminin, çeşitliliğin güç olduğunu göstermesidir denebilir. Ancak bu çeşitliliğin belirtildiği üzere aynı zamanda bir engel teşkil edebileceği de unutulmamalıdır.

Bu çerçevede reform baskısının yönünden bağımsız olarak ilk aşamada eyalet sayısının azaltılmasından öte, Federal Meclis ve Federal Konsey’de karar alma süreçlerinin basitleştirilmesinin ve hızlandırılmasının gerekliliği öne çıkmaktadır. Çünkü eyalet sınırlarının değişmesine gelen tepkiler ve önceki başarısızlıklar diğer reformları da olumsuz olarak etkilemektedir. Ardından sorumluluk alanlarının sınırlarının daha somut şekilde çizilmesi, küçük eyaletlerin iktisadi ve sosyal ağırlıkları ölçüsünde Federal Konsey’de etkili olmaları ile karar alma süreçlerinin şeffaflığının sağlanması bir diğer reform aşaması olarak gösterilebilir. Bu şeffaflık siyasi sorumluluğun kime ait olduğunun seçmenler tarafından açık olarak görülebilmesini, dolayısıyla seçmenlerin daha doğru karar vermelerini de olanaklı kılacaktır. Aksi takdirde gerek eyaletlerin yetki alanlarının açık şekilde belirlenmesi gerekse Federal Konsey’de yasaları gerçek amaçlarından uzaklaşmaya götüren uzlaşmaların önlenmesi mümkün olmayacaktır. Ancak bu değişiklikler sonrasında eyaletlerin yeniden düzenlenmesinin

ve daha geniş alanları kapsayan eyaletler kurulmasının yine bir zorunluluk olduğu değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abromeit, H. (1992). Der verkappte Einheitsstaat. Opladen: Leske und Budrich Verlag.
- Boockmann H. (1978). Einführung in die Geschichte des Mittelalters, München: C.Beck Verlag.
- Brinkhaus, R. (2021). Thema des Tages: Staat umfassend modernisieren. <https://www.cduscu.de/themen/brinkhaus-staat-umfassend-modernisieren> (16.12.2021).
- Burckhardt, S. (2008). Blockierte Politik. Ursachen und Folgen von divided Government in Deutschland. Frankfurt/New York: Campus Verlag.
- Ernst, R. H. (1978), Deutsche Verfassungsgeschichte seit 1789-Bismarck und das Reich, (Band 3), Stuttgart: Kohlhammer Verlag.
- Hesse, K. (1962). Der unitarische Bundesstaat. Karlsruhe: Müller Verlag.
- Hofmann W., Dese N. ve Wolf, D. (2015). Politikwissenschaft. Konstanz, München: UVK Verlagsgesellschaft.
- Laufer H. ve Münch U. (1997). Das föderative System der Bundesrepublik Deutschland, München: Bayerische Landeszentrale für politische Bildungsarbeit.
- Margedant, U. (2003). Die Föderalismusdiskussion in Deutschland. *Aus Politik und Zeitgeschichte* içinde. 29(30), (s. 6-13).
- Nipperdey, T. (1980). Der Föderalismus in der deutschen Geschichte. Boogman J.C., Van der Plaat G.N (Ed.). *Federalism: History and Current Significance of a Form of Government* içinde. The Hague: Martinus Nijhoff. (s.125-175).
- Nipperdey, T. (1986). Nachdenken über die deutsche Geschichte. München: DTV Verlag.
- Ritter G. A. (2005). Föderalismus und Parlamentarismus in Deutschland in Geschichte und Gegenwart. München: Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaft in Kommission beim Verlag C.H. Beck. 2005(4).
- Scharpf F.W., Reissert, B. ve Schnabel, F. (1976). Politikverflechtung: Theorie und Empirie des kooperativen Föderalismus in der Bundesrepublik. Kronberg/Ts: Scriptor Verlag.
- Scharpf, F. (1977). Politikverflechtung II. Kritik und Berichte aus der Praxis. Kronberg/ Ts.: Athenäum-Verlag.
- Schneider, H. (2001). Ministerpräsidenten. Opladen: Leske und Budrich Verlag.
- Schöller, P. (1987). Zentralismus, Föderalismus und Regionalismus in der politisch-geographischen Entwicklung Deutschlands. *Erdkunde Archive for Scientific Geography* içinde. Bonn: Ferd. Dümlers Verlag 41(2). (s.77-106).
- Sturm, R. (2001). Föderalismus in Deutschland. Opladen: Leske und Budrich Verlag.
- Turan, İ. B. (2020). Kameralizm ve Devlet Bilimi. Alman Yönetim Düşüncesinin Tarihi: Kameral-Polizey Bilim'den Devlet Bilimi'ne, Ankara: Orion Kitabevi.
- Weichlein S. (2012). Föderalismus und Bundesstaat zwischen dem Alten Reich und der Bundesrepublik Deutschland. (Band 1). Ines Härtel (Yay.), *Handbuch Föderalismus: Föderalismus als demokratische Rechtsordnung und Rechtskultur in Deutschland, Europa und der Welt* içinde. Heidelberg: Springer Verlag. (s.101-127).
- Wood, E.W. (2003). Kapitalizmin Kökeni. Geniş Bir Bakış Açısı. Ankara: Epos Yayınları.

Similar and Distinctive Outlines of Globalization and Modernization

Dr. Elnur Beybala oglu Hajaliyev

Leading researcher of the Institute of Philosophy of ANAS

Doctor of Philosophy in Political Sciences

elnurhacali@mail.ru

ABSTRACT

The article clarifies the concepts of globalization and modernization, their similar and distinguishing features, and also emphasizes their interdependence. The essence, features and directions of modernization in the process of globalization are analyzed. Attention is focused on the main aspects of the concepts of industrial society and technocracy related to modernization, the industrial level of modernization is outlined, and the specific features of modernization caused by globalization are investigated.

Keywords: Globalization, Modernization, Industrial Society, Industrial Country, Technical Progress.

INTRODUCTION

The contradictions and conflicts inherent in the life of a modern industrial society are associated with a complex mutual influence of the interests of various social groups, it is also due to the formation of new principles for the regulation of socio-cultural life, which corresponds to a significant breakthrough, which is manifested in that stage of development of an industrial society, which ends later.

This stage usually personifies the beginning of the scientific and technological revolution, which combines productive forces with scientific knowledge. This period was first entered by the United States in 1914-1929, then in the 30-50s of the twentieth century, Western Europe, in the 50-60s Japan, and then a number of small countries of the Far East. In the scientific literature, this stage is usually defined as modernization, in particular, as a socio-cultural characteristic of a mature industrial society.

Globalization in a developed industrial form affects socio-cultural processes in different directions: Through the technology and culture of an industrial society, mass production, at the level of energy consumption as a criterion for living standards; in constant incoherence with traditions, new means of communication (mass-media); through a model of thinking.

Characteristics of an industrial society: concepts and theories

From the point of view of the characteristics of an industrial society in the cultural sense, two spiritual factors are distinguished, they also give great credibility to technical activities and result in great results. The first is the idea, which appeared during the Renaissance, that man is a great transformer of nature. The second one is the elimination of the spontaneous contemplation of nature, developed by the enlightenment. Mass character of production implies handicraft and primitive production that existed before technical production. Production dynamics in an industrial society, in terms of quantity and volume, is primarily expressed physically or in money. In addition to production, these criteria apply to other areas. Instead of the consumption of natural energy, a new source is used as a life criterion through the technology. The industrial level of modernization covers all spheres of public life.

In the second half of the 20th century, various theories and concepts about industrial society were put forward. They are, in essence, assessed as models of the era of globalization related to the industrial form of modernization. It should be noted that the concept of "industrial society" that manifested itself in American sociology arose after the technocratic concept. The technocratic concept characterizes social ideas and thoughts about the technocratic essence and perspective of social development. The first who tried to substantiate on the conceptual level and theoretical basis is considered to be the American sociologist T. Uebler. Technocratic ideas about the direct connection of technical progress with social progress, such as the concepts of "industrial society", "mass consumer society" and "technocratic" society, influence the rational model of modern society. Comprehensive conceptual implementation of the technocratic idea was expressed in the work of J. Gelbraith "New Industrial Society". According to Gelbraith, "industrial society" is primarily seen in the development of the economy of large corporations or as a new stage in the modernization of the economy. He wrote: "It is exactly part of the economy that we do not hesitate to identify with a modern industrial society." (6, p.75-77).

The concept of "technical structure" used in this work is a widespread hierarchical organization existing within a developed corporation. The technical structure is the only representative of the interests of the existing corporation.

Gelbraith's concept of technical structure embodies the quantitative growth and authority of the technical intelligentsia as a real phenomenon. We believe that this idea in the spiritual sphere

(in an industrial society) is characterized as one of the essential indicators of modernization. However, some of the authors, criticizing the technocratic ideas of Gelbraith, stated that the quantitative growth of the technical intelligentsia can in no way be understood as a qualitative change in their positions in the structure of society. According to some researchers, in his ideas, Gelbraith proceeds from the fact that this concept distorts the social nature of production, because "in a social vacuum there is no scientific nature of specialties, knowledge, solutions and a scientifically grounded system of relations." (1, p.77).

In the second half of the XX century, Western researchers, first of all, interpreted the development of society from the standpoint of socio-economic forecasting. Many theorists who spoke from these positions tried to prove that the scientific and technological revolution over time creates the basis for the transformation of capitalism into a new society. Such ideas arouse the greatest interest in the theories expressed in a number of works: for example, "Unified Industrial Society" by R. Aron, "Theory of Periods" by W. Rostow, "Post-Civilizational Society" by K. Boulding, "Post-Capitalist Society" by R. Darendorf, "Post-bourgeois society" by D. Lichtheim".

The theory of a unified industrial society, which also reflects the problem of modernization in the context of globalization, arose as a need to emphasize the changes taking place under the influence of the scientific and technological revolution in a modernized society. Since its inception, the theory has won many adherents. (7, p.12-14).

The theory of industrial society, formed in the second half of the 50s and early 60s of the XX century, expresses the manifestation of a technical orientation, the formation of a new period in the technocratic idea. The theory of "industrial" and "post-industrial" society was developed precisely on this basis. The concept of a post-industrial society "was first formulated by the American scientist D. Bell. This, in fact, was a scientific attempt aimed at seeing and generalizing the social consequences of the development of the state monopoly capitalist development of political and economic modernization in the context of the scientific and technological revolution. After this theory, many concepts arose about post-society, about a modernist society. This also made it possible to form models that ensure the establishment of the postmodern direction in the context of globalization. Various versions of post-industrial theory have been formed, aimed at the creation and development of a postmodern society at the stage of globalization, associated with a kind of cultural and historical development of different countries. Among these theories, two areas are of particular interest: The first direction - the liberal direction of post-industrialism (D. Bell, J. Gelbraith, G. Kann and others) prefers the American model of capitalist society, and the second - the "radical" direction of the European model of capitalism development. The radical model of post-industrial society found its expression more clearly in the "programmed society" of the French sociologist A. Tourin.

D. Bell declares that in "post-industrial society" productive forces replace production relations. In the concept of "post-industrial society" by A. Turen, the productive forces are interpreted in a broader context. The concept of "post-industrial society" is based on the fact that, in the globalization period of social development, science and technology are a determining factor in social, cultural and economic changes, reflecting modernization. (8, p.667).

Bell writes: "What is important now is development and control within the framework of the recently implemented eventual planning of social change. Therefore, the organization of the direction of decisions and changes contributes to the release of theoretical knowledge to the central position - the superiority of theory over empiricism. "In general, the basis of the scientific determinism of the supporters of a" society of a new type "is the idea that, regardless

of specific socio-economic conditions, a certain development of science is a direct source of development of production and, in general, society. Directions of globalization determine modernization also precisely from these positions. A certain identity of temporal-spatial globalization and modernization is a completely natural and purposeful phenomenon. (13, p.589).

Contemporary sociological thought has developed such a basic theory of modernization in the context of globalization that it reveals general changes, various contradictory processes that manifest themselves in the direction of society's differentiation. On the other hand, it clarifies the essence of new specific shades that are manifested in the course of modernization. Including also the socio-cultural aspect, the place and role of each component of social settlement is emphasized. The well-known Western scientist S. Aisenstadt wrote that in the XX century in the field of modernization theory "destruction of the classical model and the idea of a universal society" was accompanied by the following significant consequences: (2, p.69-71).

1. Straightforward imitation modernization leads to distrust, abyss and chaos, social upheaval, and distance from reforms in society.
2. In the process of modernization, the spiritual values, labor orientation, "symbolic structure", mentality that has developed in society plays a special role.
3. To ensure the independence and identity of the modernist society is accompanied by the revival of the former spiritual wealth, which is of great importance.
4. The emerging social institutions and the nature of the elite, their level of sensitivity to innovation and to defend stability has a certain value.

Modernization in the process of globalization: three main options

The main regularity in the development of non-Western countries is that modernization in these countries, first of all, occurs with the help of outside forces, on the part of the "dynamic West" as a secondary process, moreover, it is passed off as an "internal" regularity and structure of those countries. However, the second side in this process is the socio-cultural system, which is embodied in the originality, specific characteristics (developed over a long time). The problem of modernization in the process of globalization, variations in the mutual influence of certain social specifics with modernity, does not remain aloof from research. Serious attention is paid to various types of classification of what is happening in the "third world", in other words, in developing countries in the context of globalization. There is a definition of three main options for mutual influence. (16).

1. Symbiosis characterized by a minimum of mutual influence (coexistence of mutually influencing parties);
2. Modernization opposed to self-identity;
3. Mutual adaptation of self-identity, uniqueness of each developing country with modernization coming from the West.

Parties with a minimum of mutual influence try to maintain a relative presence of interdependence in isolated spheres. One social element stands out, while the other lags behind, because it has not matured and clearly retains its elements of antiquity. In a country with a modern university education and research centers, a significant part of the population can exist as illiterate carriers of traditional mythological and traditional views. Also, space or information technology can coexist with primitive handicrafts. In the minds of the population involved in modern social activities, a significant breakthrough is taking place in relation to new production, their desire to master technology and technology is increasing. However, these processes cover only a minimal part of the population, do not apply to the lower strata of the urban population, and they remain in the same state. (3, p.140).

In the process of globalization of a symbiotic type, modernization is characteristic of the colonial system, here, new elements are introduced in order to satisfy the interests of someone else's colonial rule. Such modernization is usually seen precisely in the areas of supply of raw materials and agricultural products to the central capitalist space. (14, p.100-101).

The second option in the processes of globalization is the mutual influence or aspiration of the self-identity of society with modernity. Regardless of the scale of other trends, according to its results, the degradation of traditional norms of behavior and, a deep and dynamic crisis of culture under the influence of capitalist modernization is clearly visible, thereby causing a backlash of protest.

The penetration of capitalism into the pre-industrial structure, first of all, leads to the devaluation of the former productive forces. In terms of efficiency, they are clearly swapping places with new production methods. It is not just a matter of devaluing the old material production. The relations of solidarity that strengthen the entire social structure are also undergoing deformation. The subordination of society to commodity-money relations, the transition from ethics to business deprives most of the population of their usual role and in return turns them into unsuccessful subordinate people. For a population associated with a pre-capitalist orientation, the establishment of money-money relations acts as the termination of vital ties with other people, acts as a loss of meaning in life. Also, globalization retains the possibility of losing cultural identity. (9, p. 667).

The first forms of solidarity (including ethnic and class) reinforce the pluralism of socio-political structures, which looks like the main source of instability for young states. The struggle for the source of livelihood (including the state) is intensifying, and this causes an increase in tension and conflicts. There is a crisis of the primary forms and moral orientation of solidarity, which is understood as a moral fiasco, the fall of society.

In general, in the social structure, which is significant with its forms of pre-industrial and industrial production, deep qualitative changes are taking place in society. With the transition from one form of organization, not only the "temporary connection" is violated, but also the very basis of the social organism. There is a social split between the groups of the population associated with traditional and modern forms of life, their hostile attitude towards each other, alienation, which creates the danger of destruction of society.

As you know, if Europe, which modernized during the 19th century, at the same time became a field of the most intense conflicts and wars, then the 20th century witnessed two destructive world wars. Of course, one of the most large-scale manifestations of this kind of processes was the destruction of the USSR during the modernization and perestroika process, creating a significant number of hotbeds of tension. (10, p.130-133).

In the context of globalization, the third option (tendency) of the mutual influence of society's self-identity with modernity is the possibility of mutual use of each other's resources of the self-identity of each of the developing countries from modernization coming from the West for the sake of mutual goals. From this point of view, traditional ties, norms and ideas can be considered quite vital. Taking on a new meaning, tradition is combined with the achievements of urbanization and the scientific and technological revolution. On the most general level, the structural adaptation of the former consciousness consists in the fact that this consciousness still retains an orientation towards the values of the bonds of solidarity. Of course, the "correct assessment of reality depends on the specific state of individuals and groups in the existing social system". (4, p.486).

At the same time, modernized forms of activity and production are assimilated. Focusing on the new world, growing opportunities, a person adds to them his former goals, this leads to the strengthening of the old solidarity, the strengthening of the previously formed groups, the growth of his consumption and the rise of authority in comparison with other groups. This is

characterized as a new version or trend of adaptation of Western modernization with the self-identity of developing societies.

Such a synthesis acts as a necessary way to form a new socially significant ideology, it should be focused on the coordination and unity of simple public consciousness with social justice, and also sound like a call to modernize, develop production, and its new types.

At the ideological level, values and considerations are abstract, manifest in the form of a system of goals, as well as views. They usually express feelings of approval or condemnation of certain events, but also a qualitative characteristic of events, a forecast, and the need for organized activity related to the course of processes. (11, p.486).

The tendency of an individual or social groups to raise their status within the traditional hierarchy leads to an intense struggle for the possession of life's benefits. Colonial modernization led to the introduction of forced labor in much of the Third World. We note that the "Stalinist modernization" carried out in the USSR was largely based on various forms of prison labor, brought to the slavery position of the population of the city and village.

The process of globalization is the formation of various ideological orientations in the context of modernization

Another topical issue that arises in the process of globalization is the formation of various ideological orientations in the context of modernization. An important spiritual change, which has undergone modernization, is that the sphere of influence of the secular principles of social regulation is expanding.

This is embodied in a decrease in the influence of religion on some spheres of social life, in a gradual secularization (moving away from religious ideas) and an increase in the influence of rational-practical and normative-legal principles. However, a special religious and rational approach to religion, being a significant sphere of public consciousness, becomes even more important with the weakening of the previous forms of orthodox forms of faith and practice. (12, p.527).

In such conditions, ideology becomes an essential means of regulating the orientation and activities of the population. Influencing the moral world of a person, the consciousness of social groups and, in general, society, he "equips the world" in a peculiar form, clarifies the contradictions of reality and eliminates these contradictions, thus giving meaning to activities aimed at certain goals. "Conservative ideology that does not correspond to the goals of the development of society, reflecting the interests of the reactionary forces opposing the novelty, is a reactionary ideology." (5, p.70).

One of the ideological orientations that have developed in the conditions of modernization is the undergoing changes in religious ideology, characterized by its originality. For religious consciousness, a significant problem is the creation of the necessary correspondence between tradition and modernity, with the assimilation of novelty and the legacy left over from the past. In it, various levels and types of consciousness are constantly in a state of mutual influence and opposition. (15).

Discussion and conclusion

In a number of literatures, an attempt has been made to give different classifications about the socio-cultural aspect of modernization. However, these classifications can be divided into three main options with different spiritual content, social and political direction: 1) conservative traditionalism; 2) radical fundamentalism; 3) reforming. Of course, such a division reflects the instability of the state of the main social groups, and in general, the transitional period of society is conditional. It also allows us to identify the main trends that exist at the level of worldview and in the mass consciousness, to find out their influence on the ideological struggle. Conservative-orthodox traditionalism is associated with just privileged strata that oppose innovation, striving to preserve their privileges and leave the broad popular masses and primary

groups within a limited framework (culminating in religious ties). Representatives of traditionalism always refuse to recognize the reality of changes and consider it important to carry out changes in the direction of partial improvement of old structures.

Of course, the formation of ideology is defined as the state of society, as well as a characteristic of the socio-cultural structures and political movements that have developed in society. Therefore, sociological analysis should set out the real content of theories, created by different ideologues, and their reasoning.

LITERATURE

- O'Donnell G. Delegative Democracy // *The Limits of Power*. 1994, No. 2-3, pp. 52-69, (in Russian)
- Conflictology / Ed. V.P. Ratnikova / . M.: Unity, 2008, 511 p. (in Russian)
- Nye J. "Globalization's Democratic Deficit: *How to Make International Institutions More Accountable*". // *Foreign Affairs*. 2001. v. 80, N4, p. 2-6.
- Civil society: theory, history, modernity. M.: Yunita, 1999, 165 p., (in Russian)
- Isaev B.A., Baranov N.A. Political relations and political process. SPb.: Peter, 2009, 395 p., (in Russian)
- Callier F. How to negotiate with the sovereigns. M., "MIA", 2001., (in Russian)
- Kulagin V.M. International Security M., Aspect Press, 2006, (in Russian)
- Dahrendorf R. The Road to Freedom. *Problems of Philosophy*, 1990, no. 9. (in Russian)
- Globalization and Challenge of a New Century // Bloomington, Indianapolis, Indiana Univ. Press, 2000, 667 p.
- Oliveria, Miguel Darcy de. The case for global civil society // "National Civil Review". Spring 1995, v. 84, N2, 130-133 p.
- William T. Bluhm. Theories of the political system: classics of political thought and modern political analysis. N5. Prentice-Hall, inc, Englewood Cliffs, 1998, p.486.
- Weber M. *Wirtschaft. Erster Teil*. Tübingen, 1956, 527 p.
- Webster's New Universal Unabridged Dictionary, N9, 1993, 589 p.
- Федотова В. Г., Федотова Н. Н., Чугров С. В. Культурологическая парадигма в политологии // *Современная политическая наука: Методология*. Научное издание. Отв. ред. О. В. Гаман-Голутвина, А. И. Никитин. М.: Аспект Пресс, 2019.
- Leonard Mark. Salvaging globalization // ECFR. 04.05.2020.
URL: https://www.ecfr.eu/article/commentary_salvaging_globalisation?mc_cid=10a59aa9d2&mc_eid=6f24f55c06.
- Solana Javier. A Better Globalization // Project Syndicate. 21.07.2020.
URL: https://www.project-syndicate.org/commentary/globalization-needs-reforming-not-destroying-by-javier-solana-2020-07?utm_source=twitter&utm_medium=organic-social&utm_campaign=page-posts-july20&utm_post-type=link&utm_format=16:9&utm_creative=link-image&utm_post-date=2020-07-21

Transatlantik İlişkilerin Dönüm Noktaları ve Gelişme Beklentileri

Efendiyeva Gunel Memmed qızı

efendigunel@gmail.com

Azerbaijan State Administration Academy

+994513304134

ÖZET

Avrupa ile ilişkiler, savaş sonrası dönemde ABD dış politikasının ana önceliklerinden biriydi. Avrupa bölgesi, küresel tehditlere karşı iki büyük aktörün ortak bir askeri-politik ablukası için elverişliydi. Soğuk Savaş sonrası 1980-1990-lar döneminde Amerika Birleşik Devletleri, Doğu Avrupa devletlerinin Batı bloğuna veya daha doğrusu Avrupa Birliği'ne katılma sürecini hızlandırmak için Avrupa entegrasyon süreçlerini destekledi. Avrupa Birliği'nin iç temellerinin güçlenmesi ve bu birliğin uluslararası siyasi bir varlık olarak güçlenmesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri, bu birliği geniş dış politika vektöründe önemli bir faktör olarak görmeye başladı. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği'nin ekonomik potansiyelini ABD dış politikasının çıkarları doğrultusunda kullanmak için bu ilişkileri geliştirmekle ilgilendi. Örneğin, bu politika daha çok Obama yönetimi tarafından desteklendi.

Avrupa entegrasyon süreçlerinde son dönemde yaşanan sıkıntılar, özellikle Ortadoğu'dan gelen mülteci akını, Brexit'in de göstergesi olan kriz, Yunanistan'ın borcunun çökmesi, zayıf Avrupa ekonomilerinde bankacılık ve finans sorunlarının çözümlenmesinin Avrupa'yı ve transatlantik ilişkiler etkiledi.

2016 cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra iktidara gelen Trump ve yönetimi, Avrupa ile ilişkilere farklı bir bakış attı. Böylece Trump, Avrupa ile birleşmenin (TTIP) dünya pazarında ABD için ciddi bir rakip olacağını ve AB'nin güçlenmesi için koşullar yaratacağını iddia etti.

Bu nedenle Trump, özellikle Balkanlar'da NATO'nun genişleme politikasını destekledi. Ona göre, Kuzey İttifakı ABD politikasını etkileyen ana güçlerden biridir. Aynı zamanda Trump yönetimi, ulusal çıkarlar açısından bazı Doğu Avrupa ülkelerinden Brüksel'in merkezine yönelik artan baskıyı destekledi. Obama'nın aksine, Trump Avrupa Birliği'ne tamamen kayıtsızdı. Yeni "Brexit" göz önüne alındığında bu politikayı bile destekledi. Brexit, İngiltere'nin 2018'de 2,8 trilyon doları aşacak olan GSYİH'sının AB'nin toplam potansiyelinden ve 2015-2024 için 278 milyar dolarlık on yıllık savunma yatırım programından düşüleceği anlamına geliyordu. Bu, diğer herhangi bir AB ülkesinden önemli ölçüde daha yüksektir.

Bayden, kampanyası sırasında dış politika stratejisinin Avrupalı müttefikleriyle ilişkilerini iyileştireceğini açıkça belirtti. Trump'ın başkanlığı sırasında dondurulan ve iptal edilen bazı anlaşma ve projelerin geri getirilmesi için adımlar atılacağını söyledi.

2021 Münih Konferansı sırasında Amerika Birleşik Devletleri, Amerikan-Avrupa ilişkilerini iyileştirme çabalarını açıkça ortaya koydu. ABD-AB ilişkilerinde biriken sorunlar dikkate alındığında Bayden yönetiminin atacağı adımların kesin ve yapıcı olması gerekiyor. Her şeyden önce, yeni hükümet NATO içindeki güvenlik ve tehditlere karşı bir eylem politikası geliştirmeye başlamıştır.

Anahtar kelimeler: Transatlantik İlişkiler, Politika, Entegrasyon, Tehditler, Güvenlik

Turning Points And Development Prospects of Transatlantic Relations

ABSTRACT

The statement is about the stages of development and intersections of relations between the United States and the European Union in modern times. Here is an analysis of the prospects for the development of transatlantic relations in foreign policy of the B.Obama, D.Trump and J.Biden administrations.

Keywords: Transatlantic Relations, Politics, İntegration, Threats, Security

GİRİŞ

Transatlantik ilişkiler modern zamanlarda önemli değişiklikler geçirmiş ve bu ilişkilerin dönüşümünün ve beklentilerinin özel bir analizini gerektirmektedir. 1980'lerin sonlarında ve 1990'larda Avrupa'da abluka sürecinin sona ermesi, dünyada SSCB'nin ve sosyalist sistemin çökmesi, Avrupa ve küresel güvenlik sisteminin dönüşümüne yol açmıştır. Tüm bunların arka planında, transatlantik dünyası yeni bir gelişme çağına girmiştir. Bu aşamada, ABD ile Avrupa ülkeleri arasında, NATO ile Avrupa Birliği arasında önemli uluslararası güvenlik konularından çevre ve ticaret konularına kadar uzanan geniş bir yelpazede transatlantik anlaşmalar eşlik ediyor.

Transatlantik ilişkiler, 1990'larda yeni yönetim biçimlerinin ortaya çıkması açısından, yalnızca üyelerinin dünyanın en güçlü ekonomisine sahip olması ya da olağanüstü kapsamı nedeniyle değil, aynı zamanda yeni transatlantik ortamın üç ana düzeyine sahip olması nedeniyle çok umut vericiydi. işbirliği. sağlanan:

- Hükümetler arası düzey - hükümet başkanları arasında üst düzey iletişim;
- Hükümetler arası düzey - hükümet başkanları arasında üst düzey iletişim;
- Ulusötesi düzey - insanlar tarafından doğrudan Atlantik üzerinden yapılan bağlantı.

Transatlantik bağlantı nasıl belirlenir? Soğuk Savaş sırasında, Atlantik'in bir tarafında Batı Avrupa'nın diğer tarafında Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada arasındaki ilişkiler olarak görülüyorlardı. Avrupa solu, Avrupa'nın herkes için demokrasi, barış, güvenlik, kalkınma ve refah değerlerine bağlılığının Avrupa için en tutarlı unsurlar olduğuna inanıyor. Avrupa ve dünya halklarının iyiliği için Avrupa'daki diğer sol ve ilerici güçlerle birlikte savaşmaya devam etme taahhüdüne sahiptir.

I BÖLÜM

D.Trampın Avrupa politikası

Günümüzde Avrupa kıtasının NATO ve AB üyesi olan tüm ülkeleri bu ilişkilerin Avrupa katilimcisidir Bu ilişkilerin bipolar sonrası dönemde ve hatta son on yılda genel olarak en düşük noktada olduklarını söyleyebiliriz. Bu, eski ABD Başkanı Donald Trump'ın Avrupa politikasının özelliklerinden kaynaklanmaktadır. D.Trump 2016 yılında Amerika Birleşik Devletleri Başkanı seçildiğinde Batı Avrupa ülkelerinin başkentlerinde, özellikle Berlin ve Paris'te, yumuşak bir tabirle desek, gönülsüzce karşılandığı biliniyor. O sırada Avrupalılar, Beyaz Saray'ın yeni sahibinin başkanlık yarışında NATO ve AB'ye yönelik soğuk açıklamaları karşısında alarma geçmişti. Avrupalı meslektaşları, Trump'ın açıklamalarının seçim konuşmalarıyla bağlantılı olarak önemsiz olmasını umsalar da, bu umutlar suya düşmüştü. Bir dizi röportajda, yeni cumhurbaşkanı, başta göçmen akışı ve avro bölgesindeki durum bağlamında, Avrupa Birliği hakkında ironik yorum yapıyordu. 25 Mayıs 2017'de NATO'nun Brüksel'deki yeni karargahı, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kuzey Atlantik Anlaşması'nın 5. Maddesine olan bağlılığını yeniden teyit etti, ancak bu, Avrupa'daki NATO müttefiklerine yönelik bir silahlı saldırının aynı zamanda Washington bunun ABD'ye yönelik bir saldırı olarak değerlendirileceği zann ediliyordu. Etkili Amerikan mediasında çıkan yazılarda o zamanki Ulusal Güvenlik Danışmanı General Herbert McMaster, Savunma Bakanı James Mattis ve Dışişleri Bakanı Rex Tillerson gibi yetkililerin, Sözleşmenin 5. NATO bildirisi dahil şiddetle tavsiye ediyordu.

Görünüşe göre Trump, böyle bir eylemin siyasi sonuçlarını tam olarak anlamadı ve işini yapmaya devam ediyordu. Yönetim yetkilileri ve cumhurbaşkanı, Amerika Birleşik Devletleri'nin Washington Anlaşması kapsamındaki bu kilit taahhüde bağlı kalacağına dair ertelenmiş sözleri hatırlamaya başladığında, giderek daha fazla sinir bozucu hale geliyordu.

Üstelik hem Avrupalı hem de Amerikalı uzmanlar hemen alarmına geçmişti. Dolayısıyla Amerikan dergisi Atlantic'in Donald Trump'ın Avrupa'ya ilk ziyaretini ABD'nin Avrupalı müttefikleriyle ilişkileri için bir "felaket" olarak nitelendirmesi tesadüf değil. Soğuk Savaş döneminde geleneksel olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupa'daki en sadık müttefiki (tabii ki İngiltere'den sonra) olarak kabul edilen Almanya için, Trump'ın davranışları ve açıklamaları özellikle acı vericiydi. Bir zamanlar, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin kansleri Şansölye Schroeder'in oğlu Bushla, 2003'te Irak'ta bir macera ve hatta başlangıçta Almanya'da memnuniyetle karşılanan Obama başkanlığı fikriyle açık sözlü anlaşmazlığı, ABD ile AB-liyi ilâ arasındaki ilişkileri gerçekten iyileştirmede. ABD Ulusal Güvenlik Teşkilatı'nın Federal Almanya Cumhuriyeti'nin liderlerini ve muhtemelen Angela Merkel'i dinlediğini ortaya çıkaran E. Snowden davası, souk ilişkiyi daha da derinleştirdi. Amerikan-Alman ilişkilerinin ana unsurlarının daha önce ortaya çıktığı doğrudur. Bu nedenle, bugün Almanya ile ABD arasındaki ilişkilerin aslında transatlantik ittifakın merkezi halkası olarak görüldüğü açıktır. Bir örgüt olarak ABD ve Almanya, NATO'nun toplam bütçesinin sırasıyla %22'sini ve %15'ini oluşturuyor. Dikkate değerdir ki, Barack Obama'nın başkanlığının sonunda Almanların yüzde 86'sı ona güvenirken, Haziran 2017'nin sonlarında Almanların sadece yüzde 11'i uluslararası politikada Donald Trump'a güvendiğini söylemişti.

Trump'ın Mayıs 2017'deki Avrupa gezisinden sonra Angela Merkel, bundan böyle Avrupalıların sadece kendilerine güvenmeleri ve yabancı bir ortaktan lütuf beklememeleri gerektiğini açıkça söylemişti. Ayrıca, AB içinde gerçekten özerk bir güvenlik ve savunma politikasına duyulan ihtiyacı vurgulamıştı. Fransız liderliği, sosyal medyada defalarca aynı düşüncede olduğunu belirtmişti. Bir tür "Avrupa ordusu" yaratılmasına yönelik çeşitli öneriler dikkat çekiyordu ve Almanya, Fransa ile bu tartışmalara sıklıkla katılmakta idi.

Aynı zamanda NATO ülkelerinin askeri harcamaları da artmaktaydı. NATO konusundaki tutumunda Donald Trump, Atlantik İttifakı üye devletlerinin savunma harcamalarını GSYİH'nın en az %2'sine "derhal" artırması gerektiğini vurgulamıştı. Temmuz 2018'de Brüksel'deki NATO zirvesinde Donald Trump, ABD üyelerinin bu gerekliliğe uymaması durumunda ittifaktan çekilme olasılığının dışlanmadığını açıkça belirtti. Böylece, ABD savunma harcamaları GSYİH'nın yaklaşık %3,5'i kadardı.

Bu bağlamda, Washington bazı ilerlemeler kaydetti. Trump, Şubat 2019'un başlarında Birliğin durumu hakkında Kongre'ye hitaben yaptığı konuşmada, NATO'nun askeri bütçelerindeki toplam artışın 100 milyar dolar olduğunu söyledi. Almanya örnek teşkil ediyor: 2024 yılına kadar askeri harcamaları GSYİH'nın %1,5'ine yükseltme sözü verdi. Bu, savunma bütçesinin mevcut 43,2 milyar avrodan 60 milyar avronun üzerine çıkacağı anlamına geliyor.

Bu arada Birleşik Krallık'ın 2021'in başlarında AB'den çekilmesinden sonra, makroekonomik veriler de birleşik bir Avrupaya karşı değişti. ABD'nin Avrupalı müttefikleri, transatlantik güvenliği güçlendirmeye yönelik toplu çabalarda her zaman güvenilir bir destek olduklarını kanıtlamadılar. Yaklaşık yirmi yıldır, savunma harcamaları istikrarlı bir şekilde düşüyor ve Clinton döneminin Avrupa yanlısı uzmanlarını bile AB'nin NATO üyelerini genel toplu savunma sepetinden adil paylarını vermeyen "kaçaklar" olarak görmeye zorluyor.

11 Aralık 2017'de AB Konseyi, dışişleri bakanları düzeyinde PESCO'nun kurulmasına karar verilmişti. AB güçlerini ve varlıklarını birleştirmeyi ve ortak savunma ve güvenlik operasyonları yürütmeyi amaçlayan toplam 17 ilk PESCO projesi belirlendi. PESCO'ya 25 AB üye ülkesi katıldı. (Birleşik Krallık, Danimarka ve Malta hariç). ABD'nin yeni seçilen Başkanı Joseph Robinette Biden 20 Ocak 2021'de yemin toreni konuşmasında, Avrupalı liderler nihayet uzun zamandır beklenen rahatlama ortaya çıkarabildiler. Donald Trump'ın başkanlığı nihayet sona erdi, böylece eski ABD liderinin politikalarının düşüşe uğradığı transatlantik ilişkilerin normalleşmesine ilk bakış için potansiyel bir yol açıldı. Bu bağlamda, Avrupa Parlamentosu Brüksel ve Washington arasındaki işbirliğinin "yeni bir şafağı" nı ilan etmek için bile acele etti

ve AB politikacıları temkinli de olsa, 46. ABD Başkanını destekleyen iyimserliklerini dile getirdiler.

Avrupalı liderlerin bu pozisyonunun ana nedeni açıktır: Son olarak, geleneksel olarak Atlantikçilik ideolojisine dayanan Amerikan Demokratları, Yeni ve Eski Dünyalar arasındaki siyasi ve ekonomik bağları sürdürmeye ve güçlendirmeye çalışmaktadır. Bugün Avrupa'daki yabancı müttefikinin desteğine ihtiyacı var. Ancak bu durum, gelecekte ABD'den Avrupa'ya verilecek desteğin sınırlarını gündeme getirmiyor, çünkü Biden'ın ekip üyeleri ile AB ve NATO'dan ortaklarının görüşleri arasında ideolojik bir yakınlık yok. Yeni asrın 20'lerde ve belki de uzak gelecekte, transatlantik ilişkilerin doğasını belirleyen ana faktörün ekonomi olması bekleniyor.

Yeni ABD yönetiminin gelecekteki Avrupa politikası hakkında temkinli tahminler yapmak için yeterli gerekçesi var. Göreve başlayan devlet başkanı ve ekibinin üyeleri, ülkenin birikmiş iç sorunlarını tamamen öngörülebilir bir şekilde aşma görevlerini vurguluyor ve programlarının uluslararası ilişkilerde devrim niteliğinde yeni bir yaklaşım içermediği gerçeğini gizlemiyor. Biden'ın bariz inancı, her şeyden önce stabillikdir ve dış dünya için, başkan, deneyimli bir politikacı olarak bir senatör ve başkan yardımcısı olarak uzun kariyerinin birçok başarısını elinde tutaraq siyasi kursudur.

Kuşkusuz, 2021'den sonra Avrupa'daki ABD politikasının daha net ana hatları, başkanlıktan en geç altı ay veya en az yüz gün sonra ve ayrıca ilgili kavramsal belgelerin kabul edilmesi ve siyasi konturların belirlenmesinden sonra elde edilecekti. Yeni devlet başkanının yine de Kongre'deki Cumhuriyet muhalefetine karşı sert bir şekildedir politika ve savunma departmanların mücadele etmesi gerektiğini bildirmişti. Bu arada başkan, Şubat 2021'de Münih Güvenlik Konferansı'nda yaptığı konuşmanın yanı sıra Geçici Ulusal Güvenlik Talimatı gibi ilk belgeler de dahil olmak üzere halka açık konuşmalar aracılığıyla Amerika'nın Avrupa için önceliklerini belirlemiştir.

Avrupalı liderler, örneğin 2000'lerin sonundaki durumun aksine, ilişkilerin normalleşmesini ve daha tanıdık, rahat ve öngörülebilir bir rotaya dönüşü görmelerine rağmen, elbette, transatlantik diyalogun tüm katılımcıları için Obama'nın dış politika kursunun sürdürülebilirliğine de güveniyorlar. Ve Washington ile ilişkilerde olası ilerlemeye fazla dikkat etmediklerini farklı şekilde değerlendirirler. Atlantik'in her iki yakasındaki siyasi elitlerin, 44. cumhurbaşkanının ilk dönemi sona ermek üzereyken, açıklamalarında açıkça kabul ettikleri gibi, artık yeni bir "umut cesareti" yanılmasına sahip olmadıkları kabul ediyorlar.

Alman Marshall Fonu tarafından yürütülen kamuoyu yoklamalarına göre, Amerikalıların üçte ikisi (%65) Avrupa'nın güvenlik sorunlarına ABD müdahalesini destekliyor (bunların %74'ü yaşlılar (55+)). Avrupa'da bu rakam biraz daha düşük: Almanya'da 58. %, Fransa'da %45. Aynı zamanda, Avrupa Konseyi tarafından yapılan bir ankete göre, 11 AB ülkesindeki katılımcıların %51'i, Biden'ın büyük sorunları çözmeye çalışarak eski ABD liderliğini geri getirebileceğine inanıyor. uluslararası sorunlar.

Dahası, günümüzde siyasi seçkinlerin kademeli olarak bir değişim geçiriyor: Avrupa'ya yönelmiş eski Atlantik Demokratları kuşağı, en yüksek mevkilerini korusalar da, yakın gelecekte komut pozisyonlarda görevlerini daha genç siyasi yapılara devretmeye devam edecekler. Liderler, Batı üstünlüğü ruhu yerine bir medeniyet modelini, hoşgörü ve çeşitlilik kültürünü tercih edeceklerini tahmin ediyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'nin üstünlüğüne ve Anglo-Sakson (ve hatta daha geniş) Batılı kimliklerin zaferine olan inanç ve dolayısıyla bunlara dayanan Atlantik dayanışmasının değerleri, Soğuk Savaş'ta yetişen nesillerin değerleri kadar yakın değildir. Bazı uzmanlara göre, gruptaki "güçlü iş adamları" arasında yer alan Biden'ın siyasi destekçileri, Avrupa-Atlantik'in değil, dinamik olarak gelişen Asya-Pasifik bölgesinin ABD için en önemli öncelik olması gerektiğine inanarak ekonomik vurguyu farklı şekilde konumlandırıyor.

II BÖLÜM

Transatlantik ekonomik ilişkiler

2000'lerin sonlarında ve 10'ların başında Eski Dünya'yı saran küresel mali ve ekonomik krizle başlayan bu denemeler, Arap Baharı ve sonrasında gelen bir dizi karmaşık Avrupa içi ve uluslararası krizle devam etti. Brexit ve COVID-19 salgınları öncesinde Avrupa'yı kasıp kavuran göç krizi, sadece Avrupa entegrasyon sürecinin yönünü ve kaderini değil, aynı zamanda Avrupa kimliğini de sorguladı. O sırada Washington'daki başkanlık yönetimleri, parti üyeliğine bakılmaksızın söylem, açıklama ve eylemlerde büyük farklılıklar gösterse de, genel olarak Avrupa'daki birçok krizi hatırı sayılır bir soğukkanlılıkla izlediler. Demokrat Obama, Amerika Birleşik Devletleri için değerlere (Avrupacılık ve Atlantikçilik) dayalı bir ittifak ve ortaklığın önemini vurguladıysa, Trump'ın daha pragmatik ve ticari müzakere tarzı sessizdir. Cumhuriyetçi cumhurbaşkanının asalaklık, nankörlük ve Amerikan vergi mükelleflerine hiçbir şey vermeden ABD güvenlik garantilerini kullanma arzusuyla kınadığı Avrupalı meslektaşlarıyla bir çıkar dengesi bulmak.

Ancak uygulamada, her iki yönetimde farklı derecelerde titizlik ve farklı metodolojilere dayanarak (Barack Obama'nın çok taraflılığı ve Donald Trump'ın tek taraflılığı) Avrupalı muadillerinin Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana umdukları politikaları tam olarak uyguladılar. Savaş... Her iki durumda da, Avrupa'yı "özgürleştirmeyi", geleneksel Amerikan himayesini azaltmayı ve tüm hakları ve yükümlülükleriyle eşit bir ortak (ve rakip) statüsünü tanımayı amaçlayan kasıtlı bir yoldu. Bu politika, Avrupa'nın uzun süredir devam eden daha fazla özerklik arzusuyla aynı zamana denk geldi ve Amerikan liderlerinin eylemleri buna göre yürütüldü: Obama, Avrupa seçkinlerini "sevdiği" için, Trump bir azaltma politikası izledi. Amerika'nın Avrupa'daki askeri varlığı ve Libya, Suriye ve Ukrayna'daki çatışmalar sırasında Avrupalı müttefiklerine aşırı desteği ve Avrupa sorunlarından kademeli olarak uzaklaşması, öncekilerden daha ciddi bir şekilde "sevgisizdi" (Pardijs D., Shapiro). Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupalı müttefiklerine yönelik eleştirileri asılsız değil. Aslında, Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana dünyadaki siyasi ve ekonomik duruma olan bağımlılığı her on yılda bir arttı (Balkanlar, Orta Doğu, Sovyet sonrası uzay) yeni bir "Avrupa yüzyılı" nın başlangıcı hakkında daha önce popüler olan hipotezi doğrulamadı

Ekonomik çalkantı, AB'nin küreselleşmenin ikinci ayağı ve ABD için eşit bir ortak olmasını engellerken, gelecekte bu olasılığı önemli ölçüde azalttı. 1990'da Avrupa Birliği'nin GSYİH'si nominal olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin dünya GSYİH'sini (AB için %31, ABD için %26), 2018'de bu rakamlar AB için %18 idi. %24'e karşılık sırasıyla Amerika Birleşik Devletleri için) Parti Üyelerinin önceki deneyimleri göz önüne alındığında, Batılı gözlemcilerin haklı olarak işaret ettiği gibi, Başkan Biden'ın NATO içinde güveni yeniden tesis etmenin önündeki bu nesnel engelleri görmezden gelmesi ve ancak o zaman ilgilenmek oldukça zor olacaktır. Atlantik Dayanışmasının Yararları Üzerine Tören Açıklamaları () Mevcut yönetimin, özellikle Batı için bu en önemli askeri-politik bloğun karşı karşıya olduğu sorunların ciddiyetini kabul etme zemini karşısında, giderek daha az fırsatı var. Aynı zamanda, Genel Sekreter J. Stoltenberg tarafından kurulan NATO düşünce kuruluşunun raporunun içeriğini de doğruluyor. Blok, Polonya veya Baltık ülkeleri gibi bazı üyeler için, potansiyel yabancı saldırganlara karşı toplu koruma sağlamaktır. Diğerleri (esas olarak Batı Avrupa ülkeleri) NATO'yu daha çeşitli bir yapı olarak görmek isterken, n hala amaçlanan bir askeri örgüt olarak değerlidir. Kriz yönetimi Farklı doğa (terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, yasadışı göç). Son olarak, ittifaktan hayal kırıklığına uğrayan şüpheçiler var.

NATO dışında ve diğer işbirliği alanlarında (uluslararası ticaret, iklim değişikliği) toplu eylemin de oldukça net kısıtlamaları olması muhtemeldir ve Amerikan ve Avrupa gündemlerinin tam senkronizasyonuna yol açmayacaktır. Bunun nedenleri sadece çeşitli ekonomik fırsatlarda ve dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği'nin önceliklerinde değil, aynı zamanda ticaret, yatırım, standartlar ve diğer ekonomik konulardaki ilişkileri düzenleyen kurallardadır. son yıllarda aktif olarak siyasallaştırıldı ve güvenleştirildi. Donald Trump'ın başkanlığı sırasında, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği arasındaki ticaret anlaşmazlıkları doruğa çıkmış gibi görünüyordu ve gözlemcilerin rekabetin aktif olarak takip edildiği ve savaşı devletler arasındaki ilişkiler için ortaklardan daha uygun olduğu bir transatlantik ticaret savaşı hakkında konuşmalarına izin verdi. ... Ancak, 2020 ABD başkanlık seçimleri, bu karar ve eylemlerin uzun vadeli sonuçlarını temerrüde düşmeyecek. Bazı uzmanlar, Trump'ın Avrupalı üreticilere (özellikle metalürji uzmanları, otomotiv ve havacılık endüstrilerine) yönelik en katı tarifeleri kaldırmasını beklerken, ticari ve ekonomik ilişkilerin tamamen normalleşmesine ilişkin beklentiler konusunda iyimser değiller . Bu tür söylemler, yeni yönetimin ABD endüstriyel tabanını geliştirme ve sürdürme niyetinin açık bir göstergesidir; bu, kaçınılmaz olarak Amerikan rekabetinin doğasında ve çevre korumasını yöneten uluslararası normlara ve kurumlara (ekonomik nedenler dahil) destekte kendini gösterecektir. Washington, DTÖ içindeki ticari çıkarlarını aktif olarak savunursa, Barack Obama'nın rotasını, ABD'nin geri dönmeyi planladığı iklim değişikliğine ilişkin Paris Anlaşması yoluyla sürdürmek mümkün olacaktır. "yeşil enerji" ve Amerika'da yüksek teknoloji endüstrilerinin yaratılması, bir bütün olarak Amerikan ekonomisinin rekabet gücünün artmasına neden oldu. Atlantik genelinde, ulusal üretici koruması talebi hüküm sürmekte ve siyasi liderleri çok taraflılık için açık desteğe rağmen çeşitli çok taraflı girişimleri daha güçlü bir şekilde desteklemeye zorlamaktadır. Ekonomik alan, özellikle Avrupa Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) müzakere sürecine, özellikle de Barack Obama'nın Beyaz Saray'daki başkanlığı sırasında verilen düşük kamu desteği göz önüne alındığında, bir istisna değildir. . Sonunda bu iddialı ekonomik projenin iflasına yol açan kötü uygulama göz önüne alındığında, AB bazı uzmanlar lehine bir transatlantik serbest ticaret bölgesinin potansiyelini sorgulayabilir. Ayrıca, deneyimler Avrupa ülkelerinin Avrupa pazarında iş yapan Amerikan şirketlerini (özellikle büyük teknoloji devlerini) giderek daha fazla kısıtladığını gösteriyor. . ve belki de yaptırımlar uygulayarak daha radikal adımlar atmaya hazırlar.

SONUÇ

Zamanları ve nesilleri değiştirme sorununun yine de geciktiğine şüphe yok, ancak daha acil sorunlar, Amerikalı ve Avrupalı siyasi liderlerin acil kararlarını ve eylemlerini gerektiriyor. Bu, öncelikle Batı ülkelerinde devam eden salgın , pandemi ve karantina dalgası ve bu acil durum ve benzeri görülmemiş önlemlerin sonuçlarının önümüzdeki aylarda, hatta belki de yıllarda ortadan kaldırılmasından kaynaklanmaktadır.

Üstelik Batı demokrasileri bir pandeminin başlangıcıyla karşı karşıya kalarken gücünün zirvesinde olmadıklarının farkına vardılar. Hem Avrupa hem de Amerikan kalkınma modelleri, uzun vadeli bir kriz olmasa da ciddi bir kargaşa ve sorunlar dönemine girdi. 20. yüzyılın ortalarındaki sorunlara daha çok benziyordu. Tıbbın kalitesi ve erişilebilirliği, eğitim, yoksullar için sosyal destek ve demokratik kurumların istikrarı gibi konular yeniden özellikle önemli hale geldi ve önde gelen Batı ülkelerinde bile keskin sosyal çatışmalara ve siyasi krizlere yol açtı. Bazı durumlarda, İtalya'da olduğu gibi, hükümette değişikliklere ve ülkenin sosyo-ekonomik kalkınma stratejilerinde ayarlamalara yol açmıştır. Aynı zamanda, kriz eğilimleri Avrupa-Atlantik topluluğu için mevcut fırsatlardaki farklılıkları da vurguladı. Zamanımızın yeni zorlukları karşısında, Avrupa Birliği ve bir bütün olarak üyeleri, kendilerini ana yabancı

ortakları ABD'den daha savunmasız buluyor. Avrupa kalkınma modelinin tutarlılığının gerçek bir sınavı haline gelen son on yıl bunu kanıtlamıştır.

REFERANSLAR

- Frum, D. Trump's Trip Was a Catastrophe for U.S.–Europe Relations/ D. Frum [Electronic Resource] // The Atlantic, May 28, 2017. – Mode of access: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/05/trump-nato-germany/528429/>. – Date of access: June 18, 2017.
- Wike, R. U.S. Image Suffers as Publics Around World Question Trump's Leadership/ R. Wike, B. Stokes, J. Poushter, J. Fetterolf [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.pewglobal.org/2017/06/26/u-s-image-suffers-as-publics-around-world-question-trumpsleadership/>. – Date of access: 27.06.2017.
- Belkin, P. NATO Funding and Burden Sharing / P. Belkin // Congressional Research Service Insight, May 19, 2017. – Washington, D.C.: CRS, 2017. – P.1.
- New US President: MEPs Hope for a New Dawn in Transatlantic Ties. Press Releases Plenary Session 20-01-2021.
- Interim National Security Strategic Guidance. Mode of access: March 2021. <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/03/NSC-1v2.pdf> (date of access 07.02.2021)
- Financial Times. Jan. 21, 2021 <https://www.ft.com/content/dd91914e-3bf2-4fb8-871a-fcef4da10dc0>; Macron and Biden: "Friends, allied, but not aligned." Lowy Institute for International Policy. Mode of access: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/about-interpreter> (date of access 12.02.2021)
- Brownstein R. The GOP's Demographic Doom Millennials and Gen Z are only a few Years Away from Dominating the Electorate // The Atlantic. Oct. 23, 2020. <https://www.marshallcenter.org/en/publications/marshall-center-papers/western-unity-and-transatlantic-security-challenge/europe-and-transatlantic-relationship-shadow-tomorrow>
- Europe and Biden Towards a New Transatlantic Pact? Martens Center for European Studies. Jan., 21, 2021 Mode of access: https://www.martenscentre.eu/wp-content/uploads/2021/01/CES_POLICY-BRIEF_Biden-V3.pdf (date of access: 15.02.2021)
- Transatlantic Trends 2020. Transatlantic opinion on global challenges before and after COVID-19. Mode of access: <https://www.institutmontaigne.org/ressources/pdfs/publications/transatlantic-trends-2020.pdf> (date of access: 15.02.2021)
- Krastev I., Leonard M. The crisis of American power: How Europeans see Biden's America. European Council on Foreign Relations. Jan. 19, 2021. Mode of access: <https://ecfr.eu/publication/the-crisis-of-american-power-how-europeans-see-bidens-america/> (date of access 15.02.2021)
- Transcript of Donald Trump's Meeting with The Washington Post Editorial Board // Washington Post. March 22, 2016. Mode of access: <https://www.washingtonpost.com/blogs/postpartisan/wp/2016/03/21/a-transcript-of-donald-trumps-meeting-with-the-washington-post-editorial-board/> (date of access 17.02.2021)
- Gompert D. and Kugler R. Free-Rider Redux NATO Needs to Project Power (And Europe Can Help) // Foreign Affairs Vol. 74, No. 1 (Jan. – Feb., 1995), pp. 7–12.
- Statista.com-un məlumatları əsasında hesablanıb. Həmçinin bax: EU in the world - 2020 nəşri. Eurostat. Lüksemburq: Avropa İttifaqının Nəşrlər Bürosu, 2020. Giriş rejimi <https://ec.europa.eu/eurostat/sənədlər/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf> / 8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17? T = 1602.02/3602.02 giriş
- Gompert D. və Kugler R. Free-Rider Redux NATO-nun Gücü Layihələndirməyə Ehtiyacı Var (Və Avropa Kömək edə bilər) // Xarici İşlər Cild 74, № 1 (Yanvar - Fevral, 1995), səh. 7 -12.) Prezident B. Obamannın ağzından (Goldberg J. The Obama Doctrine The Atlantic. Aprel, 2016. Giriş rejimi: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2016/04/the-obama-doktrina/471525/> (Giriş tarixi: 25.02.2021
- McTague T. Joe Biden Has a Europe Problem // The Atlantic. 21 Yanvar, 2021. Mode of access: <https://www.theatlantic.com/international/archive/2021/01/joe-biden-europe/617753/> (date of access 02/25/2021
- Bondlanand Scazzieri L. Prezident Bayden: Möcüzələr gözləməyin, Avropa. Avropa İslahatları Mərkəzi. 13 noyabr 2020-ci il. Giriş rejimi: https://www.cer.eu/sites/default/files/insight_IBLS_13.11.20.pdf (giriş tarixi 01.03.2021
- Bayden-Harris Amerikanı satın almaq və Amerikada İşçilər üçün Mübarizə Planı <https://joebiden.com/wpcontent/uploads/2020/09/Buy-America-fact-sheet.pdf> (tarixi) giriş 03.03.2021
- Pardijs D., Shapiro J. The transatlantic meaning of Donald Trump: a US-EU Power Audit. European Council on Foreign Relations. Sept. 21, 2017. Mode of access: https://ecfr.eu/publication/the_transatlantic_meaning_of_donald_trump_a_us_eu_power_audit_7229/ (date of access 19.02.2021).

ChasePeterEnhancingtheTransatlanticTradeandInvestmentRelationship. Wilson Center. 3 fevral, 2021. Giriş rejimi: <https://www.wilsoncenter.org/article/enhancing-transatlantic-trade-and-investment-relationship> (giriş tarixi 03.03.2021)

Espinoza J. МЕРsthreatenBigTechwithsanctionsifchiefsofailtoattendhearing. // FinancialTimes. 21 yanvar 2021
Giriş rejimi: <https://www.ft.com/content/f50b1064-db04-4b7d-a427-890cb2763b1f> (giriş tarixi 05.03.2021)

О. Никифоров // Независимая газета. 6.02.2019 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ng.ru/world/2019-02-06/7_7501_nato.html. - Дата доступа: 7.02.2019.

A Study to Investigate the Challenges of Islamic Banking and Finance (IBF) in Australia

Dr. Faraz Umair AFZAL

Central Queensland University, Australia
faraz.afzal@cqumail.com
Orcid: 0000-0002-1087-345X

Dr. Aqsa SULTAN

Torrens University Australia
aqsa.sultan@health.torrens.edu.au

Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE

Department of Economics, University of Foggia
luigi.cavaliere@gmail.com
Orcid: 0000-0003-3169-567X

ABSTRACT

Purpose: The aim of this research is to investigate the challenges of Islamic banking and finance (IBF) in Australia, where the Muslim population is low and there is no well-developed Islamic bank available, because IBF operates under the guidance of Shariah law, which consists of Shariah principles made by Allah (SWT).

Methodology: To achieve the objective of this independent research, the study uses qualitative research approach. Collecting data in words using an in-depth interview technique. Drawing sample from those who were the key respondents' members of Islamic and conventional banking operations, including Islamic scholars, Islamic and conventional financial representatives, university students, and government officials.

Results and Discussion: The major challenges identified were Demographic Issues, Australian legal framework, Australian regulations, Australian taxation, and Accounting Standards. While legal framework is one of the significance barriers in growth of Islamic banking and finance, the government regulations required compatibility with the Islamic banking and finance framework. Australian taxation and Accounting Standards are also incompatible with the IBF.

Conclusion: This research paper has examined the challenges of Islamic Banking and finance in Australia. It calls for improvements in the Australian legal system, Government regulations, compatible Taxation and Accounting standards and most importantly to minimise demographic issues including scepticism factor and difference of opinion in Muslims and non-Muslims in Australia to connect with Islamic banking and finance, with the aim of establishing a fully developed Islamic bank for every Australian.

Limitations: Due to limited resources, this study contained 30 in-depth interviews, so it was not possible to cover all the issues of concern with respect to the development of Islamic banking and finance.

Keywords: Islamic Banking and Finance, Challenges, Australia

INTRODUCTION

Islam is the second largest religion after Christianity, with over 1.8 billion followers all around the world are known as Muslims. For Muslims Islam is a complete code of life in the shape of Shariah law, which is governed by the profound commandment as revealed in the Holy book of Islam, ‘The Quran’, and the lessons (Hadith) of the Prophet Muhammad (PBUH). The verses of the Quran and hadith are clear on our personal, moral, intellectual, social, family, political, international, and economic life issues (Mullen et al., 2018) In Shariah law, principals of economic life have been clearly defined and one of the most important principals is *“Prohibition of Interest” (Riba/ Usuary)*. Riba’ is an Arabic word which means ‘excess’, however, in Sharia it denotes ‘unlawful gain’. Islamic banking and finance based on Profit and Loss Sharing (P/Ls).

Allah Says in the Quran (*Surah Al-Baqarah - 2: 278-279 | The Quran*)

“O believers! Fear Allah and give up outstanding interest if you are ‘true’ believers. If you do not, then beware of a war with Allah and His Messenger! But if you repent, you may retain your principal—neither inflicting nor suffering harm”.

Australia has a distinctive history that has shaped the diversity of its people, their culture, religion, and lifestyle today. Muslims are residing in Australia from many years and practicing their religion. They have mosques for five-times-a-day prayer and Islamic schools for their children, but when it comes to trade or business, they are bound to employ conventional banking. Conventional banking in Australia is based on interest, or Riba, which is prohibited by Islam in all its expressions. The Muslim population in Australia is expanding at a fast pace (ABS, 2016), considering the necessity of Shariah, the Muslims are demanding Islamic financial products availability in Australia because Islam prohibits interest (Riba). But in Australia, all financial institutions are based on interest. In Australia, there is no fully fledged Islamic bank exist where Muslims can conduct their financial affairs (Farrar, 2011) However, there are few Islamic financial institutes exist in Australia, but they cannot accept deposits. The market of IBF is very niche and on its infancy stage in Australia. For IBF there are numerous challenges and issues exist including aspects of Australian law, as well as regulatory, legislative, economic, accounting, and technical barriers which are not compatible with shariah complaint system and impeding in operation of IBF in Australia (Sain et al., 2013).

Islamic financial institutions and banks were established in England, Guinea, Indonesia, Jordan, Switzerland, Turkey, Qatar, Sudan, and Bahrain. Presently, it has been ascertained that there are more than 250 Islamic banks working in more than 75 countries around the globe. Indeed, even non-Muslim countries like the United States, United Kingdom, and Australia are endeavouring to establish Islamic banks (Ling et al., 2012, p. 2). Challenges have been, and keep on being, made against interest. These dissents have been especially unmistakable in the Muslim world where efforts are in progress to supplant the interest-based arrangement of monetary intermediation with the Islamic framework (Ling et al., 2012, p. 2).

Many banks are building up their Islamic finance units in the wake of the global credit crunch, investing in the Islamic banking and finance industry, estimated at US\$700 billion to \$1 trillion in asset size. The Royal Bank of Scotland, Rothschild and Bank of New York Mellon all are growing in this field (Papazian, 2009). Conservative inclinations and a preference for tight regulation have not facilitated the entry of IBF into Australia in general, and New South Wales in particular, but still New South Wales is interested in Islamic finance partly because of the need to fund state projects such as upgrading railway networks and refinancing public utilities. Islamic investors operate large pools of investment funds in Southeast Asia and the Gulf (Vizcaino, 2012).

In Australia, there are few Islamic financial Institutions (IFIs) are operating such as, the Muslim Community Co-operative Australia (MCCA) is the first Islamic financial institute in Australia and has been offering Islamic financing products according to Shariah law (MCCA 2021). Today, MCCA is a national organization that has facilitated over \$1 Billion in Islamic home finance and manages close to \$50 million in investments (MCCA, 2021). ICFAL, EFSOL, AMNAH and others, are playing a vital role to boost Australian economy. However, still there is a need of fully fledged Islamic bank in Australia. This research paper will discuss what are the potential and opportunities of Islamic banking and finance in Australia.

1. LITERATURE REVIEW

In 1970s, Muslims started to migrate to Australia in larger numbers, initially from Afghanistan, Lebanon, Iraq, Palestine, Pakistan, Bangladesh, and many other Muslim countries (Andrew, 2007). The banks not only deal with finance but also have a socioeconomic development role in terms of Islamic finance which includes qard-hassana, charity, and zakat products that have great significance for Muslims (Abdul & Halabi, 2003) Furthermore, Shariah law is a God-made law which is universal with divinely inspired principles that are not like human-made national laws. In recent years, some of the top international law firms have been learning the mechanics of Shariah law and working with Muslim scholars to draft law under the Western system that is compatible with Shariah law (Wilson, 2012).

According to Ahmad and Hassan (2015), in Australia Islamic banking and finance is in its very early stages and much more needs to be achieved. This is at least partly because of the small population of Muslims, who are mostly migrants from other countries and very concerned about their basic needs, particularly surviving with a large family. In Australia now there is no completely Islamic bank and not a single branch of a conventional bank which offers Islamic products or operates according to Shariah principles. It is the responsibility of scholars and Muslim clerics to ensure Islamic products should comply with the Shariah law under the supervision of the Shariah compliance board (Ahmad & Hassan, 2015).

On the other hand, it is a tough challenge in Australia to provide equal protection to the Islamic banking customers when compared to conventional customers. They currently do not have the same protections as non-Islamic banking or conventional banking customers, especially where Islamic banks and their services do not exist in the community (Ahmad & Hassan, 2015). Furthermore, Loughnan and Drummond (2010) state the main features of Islamic banking and its practices and describe many legal and theoretical hurdles which need to be considered by policy makers. Asia and the Gulf countries could be important sources of investment for Australia if it offered an Islamic alternative to the Western banking model.

For example, the Al Rayan Bank PLC (formerly known as the Islamic Bank of Britain), the Lariba Bank in California, and Ramala (formerly the European Islamic Investment Bank) are booming (Wilson, 2012); in contrast, Islamic banking in Australia is far behind as compared to other Western countries, such as UK. The conflict between Shariah and Australian law has a bearing on this slow progress. Profit and loss sharing is the basis of relations between customers and their Islamic bank, which is different to that between customers and conventional banks, the latter relying on interest. Conventional banks calculate everything on interest whereas Islamic banks do not admit money as a product and does not admit the increase in value of money (Drummond and Loughnan, 2010).

In addition, Hanif (2011) explains that there are some certain restrictions in Shariah framework: Islamic financial institutions are unable to provide any kind of funds for any illegal or any other activity which Shariah law does not permit. Islamic financial institutions are unable to advance any kind of loan in cash. On the other hand, profit and loss sharing, and supply of required asset demands, can be achieved. Profit and loss must be distributed according to the agreement,

but losses are distributed according to the share of each party. Finance in Islamic banks must be a proper and declared source and should be mentioned in every quarter in the records. Every entity is liable to satisfy IFIs which could include Mudarabah, Musharakah, and Ijara. Moreover, Hanif and Iqbal (2010) identify the hindrances as profit control, lack of awareness, widespread conventional banking, and lack of skilled human resources in Islamic finance. The problem persists while exercising Mudarabah and Musharakah because current accounting standards and their online structure are not compatible with Shariah-based financing. Islamic scholars and advisory members continue to press for solutions to these barriers, where Islamic financial institutions keep their momentum in non-structural conditions and as a challenging process. Islamic financial institutions also face a lack of guarantee in the interest of their customers with different banks: national banks hold advance money; government securities can't be utilized as a resource; and it is very hard for IFIs to estimate how to get money from insolvents. Islamic financial institutions are dependent on conventional banks for adjustments and financing because Shariah regulatory securities are not accessible by the IFIs. The potential transdisciplinary dimensions concern differences in Islamic and conventional banking. Furthermore, according to Wilson (2012), the Austrade report shows that the most rapid expansion of the financial services industry is Islamic finance. Development of Islamic banking and finance sector depends upon the presence of the Shariah-compatible products, indicating available prospective. The Government is showing a deep interest and readiness to contribute to the expansion and progress of Islamic banking and finance in Australia, and to make one of its objectives to strengthen its role as a financial centre in this area (Ahmad, 2008).

2. METHODOLOGY

An ethical clearance letter from the CQUniversity Human Research Ethics Committee was obtained before undertaking the interview process. Semi structured interview was conducted with sample size of 30 participants divided into 5 groups. Participants in first group consisted of five scholars, each of whom had experience in research techniques and fully understood Shariah law. Second group consisted of Seven participants from Islamic financial institutions (IFIs) currently work or have worked in an Islamic institute-related department (Islamic studies, Islamic finance, Islamic Mortgage) in the West or in Australia. seven conventional banking sector representatives selected who were employed by the conventional banks in decision-making. Fourth group was six university students undertaking research in related fields like accounting, finance, banking, and economics were included because each participant in the group is experienced in research techniques. five government sector representatives selected from this group, participants were employed by the Australian Government and must be involved in decision-making regarding funding for financial institutions.

3. RESULTS AND DISCUSSIONS

Results divided into four themes emerging from the qualitative data. Theme illustrates four subsections as follows: Subsection one discusses Islamic banking in Australian context. Subsection two focuses on underpinning of government regulation. Subsection three discusses underpinning of legislation concerning Islamic finance. Subsection four analyses reformation of accounting standards and the taxation system.

3.1 Islamic (Shariah) banking in the Australian context

On the bases of data analysis from the interviews, where participants contributed their best knowledge, it appears that Australian people from different religions find interest bad and, in

some cases, find it good when earned. But Muslim scholars and IFR understand interest is bad because, according to Shariah law interest (Riba) is totally prohibited in Islam for Muslims, so therefore the Australian Muslim community demands a fully-fledged Islamic bank (Riba-free) where they can avoid interest and practice Islamic financing according to Islamic principles.

3.2 Underpinning of government regulations

One of the participants said that he does not think that an Islamic bank in Australia will prevail. But other participants did not agree with this statement. The Muslim population in Australia is very small and there is a comparative lack of a large-scale retail capacity in the Australian Islamic financial market. Interest-based transactions are haram (forbidden) in Islam, so Islamic banking can create a solution for Muslims living in Australia in that they can invest in a way which does not affront their religious views. Muslims will feel liberty in their religious practice with interest-free banking as it is important for them to practice their religion in multicultural Australia. Development of an Islamic bank requires Government's economic support. Both federal and state governments recognize that the progress of Islamic finance in Australia entails reassessing government strategies, and should commit, with the cooperation of the conventional sector, to advance Islamic banking and finance through investment, education, and access to Shariah scholars.

3.3 Policies and legislation concerning Islamic finance

Islamic finance can play an important role in conventional banking. However conventional banks are unlikely to co-operate with Islamic finance because of their philosophical differences. The Muslim community is sceptical about Shariah-compliant products; therefore, it is the responsibility of Islamic scholars and governments to educate them. All the above interviewee contentions allied with the literature consensus that Australian legislation concerning Islamic finance is ineffective and very hard to amend. The principal piece of regulation, which all monetary service providers across all states must fulfill is the *Corporations Act 2001* (Commonwealth). Establishing suitable legislation and a legal structure to maintain an Islamic banking system is necessary in the appropriate enactment of Islamic financial services in Australia. The registration system for an Islamic banking institution is tough. APRA, ASICS, and the RBA are the main bodies for registration. The proper mechanism in Australia compels Islamic banking and financing suppliers to fulfill the procedures and guidelines.

3.4 Reformation of accounting standards and taxation system

Thus, with the above responses it very clearly infers that there is an obvious mismatch of the current Basel I and II accords with Islamic finance and that reforms are required in the Australian legal system, along with an equal taxation system for Islamic finance. Islamic financial institutions face issues in Australian financial market, like risk analysis and balance sheet management. Islamic finance operation is quite different, but the requirements will actually work if Australian accounting principles are employed. Technology is also playing a vital role in the development of Islamic financial institutes, accounting software, online banking, mobile apps, and the online credit history system.

4. CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

This research paper has examined the challenges of Islamic banking and finance and obstruction of fully established Islamic banks in Australia. With the consideration of the findings provided above, it calls for legislation in the Australian legal system to support Islamic financial products, regulators like APRA, ASICS and RBA provide equal and transparent registration policies to Islamic financial institutions, reform in accounting standards and taxation system, to establish

fully fledges bank for the Muslim community, but also for non-Muslims, who can enjoy this opportunity. This study also recommends public awareness and scepticism among Australians in terms of Islamic financial products, in this research, qualitative research techniques were used to advance the needs and perspectives of relevant stakeholders. This study discloses the challenges of Islamic banking and finance in Australia.

REFERENCES

- Abdul, M. M., & Halabi, A. (2003). Islamic Banking in Australia: Challenges and Opportunities. In *Journal of Muslim Minority Affairs* (Vol. 23, Issue 2). <http://eprints.qut.edu.au>.
- Ahmad, A. U. F. (2008a). *Law and practice of modern Islamic finance in Australia* (Phd Thesis). University of Western Sydney Law School, Sydney, NSW.
- Ahmad, A. U. F., & Hassan, K. (2015). *PI: TIX c16 JWBK508-Hassan 16.4 PROSPECTS OF ISLAMIC FINANCE IN AUSTRALIA*. http://ebookcentral.proquest.com?_blank.
- Andrew, H. K. (2007, May 2). Opportunities Down Under: Islamic finance in Australia, risk management in Australia. Retrieved May 20, 2021, from <http://ozrisk.net/2007/05/02/opportunities-down-under-islamic-finance-in-australia/-more>.
- Australian Bureau of Statistics (ABS). (2016). *Research and experimental development, businesses, Australia*. Retrieved June 06, 2021, from <http://www.abs.gov.au/>.
- Farrar, S. (2011). Accommodating Islamic banking and finance (IBF) in Australia. *University of New South Wales Law Journal*, 34(1), 413–442.
- Hanif, Muhammad & Iqbal, Abdullah. (2010). Islamic Financing and Business Framework: A Survey.
- Ling, K. L., Ling K. M., Low, S. P., & Hui, W. Z. (2012). Awareness of Islamic banking products and services among non-Muslims in Malaysia, p-2.
- Loughnan, M., & Drummond, D. (2010). Islamic Banking – Borrowing and investing out of Haram’s Way. Retrieved May 10, 2021 from <http://www.commbank.com.au/>.
- Mullen, M., Sullivan, M., & Onion, A. (2018). *Islam - Five Pillars, Nation of Islam & Definition - HISTORY*. <https://www.history.com/topics/religion/islam>.
- Muslim Community Cooperative Australia (MCCA). Retrieved 6th June 2021. <http://www.mcca.com.au/>.
- Papazian, A. V. (2009). Head of Islamic Finance at UBS Investment Bank speaks during the Reuters Islamic Banking Summit in Dubai April 15, 2009. Retrieved April 20, 2021, from <http://www.reuters.com/article/us-Islamic-bank/>.
- Sain, M. R. M., Rahman, M. M. & Khanam, R. (2013). *Islamic finance in Australia: History and development*. Paper presented at 3rd Malaysian Postgraduate Conference (MPC 2013). Retrieved from https://eprints.usq.edu.au/23996/2/Sain_Rahman_Khanam_MPC2013_PV.pdf.
- Vizcaino, B. (2012) Islamic body to open banks in Mali, Benin Retrieved from <https://www.reuters.com/article/ozatp-islamic-finance-africa-20121107-idAFJ0E8A602220121107>.
- Wilson, K. (2012). Australia’s potential yet to be tapped. Retrieved May 20, 2021, from <http://www.chinadailyapac.com/article/australias-potential-yet-to-be-tapped>.

The Liberation Era in Ligao And the Aftermath of World War Ii 1944-1945

Dr. Delia V. MENDOZA

University of Saint Anthony, Iriga City, Philippines
delmendoza1029@gmail.com

ABSTRACT

This study was an attempt to trace the historic events of the war years and the liberation period in Ligao and the aftermath of World War II to the Ligaoenos based on the personal accounts of the living witnesses as one of the primary sources of the study. Specifically, the study sought the answers to the following questions on the historic events that paved the way to the liberation period in Ligao and the aftermath of World War II to the Ligaoenos along politics, social, economics, culture and education and the educational materials that can be developed as reference guide based on the findings of the study.

This study made use of descriptive-qualitative method of research in collating the data. The researcher conducted personal interview with the use of a questionnaire. The informants' firsthand accounts, to include their encounters and experiences as interviewed and written on the questionnaires were considered as primary sources about the historic and momentous events that happened in Ligao.

As revealed in the study, the Philippines was drawn into the vortex of the war between America and Japan for political, military and economic grandeur. The Philippines was attacked by the Japanese Imperial Army because of the presence of the Americans in the country.

The famous lines made by General Douglas MacArthur, "I have returned" in Leyte Gulf on October 20, 1944, was considered a historic event not only in the Philippines but also international. The landing and attacked in the key cities in the country, particularly in Legazpi by the American forces was an event that prompted the Japanese to immediately leave Ligao and went to their hideout in a tunnel in Mt. Kitwinan in Camalig, Albay.

Ligaoenos were not interested in politics during the liberation period because the residents were then preoccupied in coping up with their economic activities for survival. Life was not so bleak after all because social activities were not totally banned. Even if the Japanese were all known to be hostile, others befriended the Ligaoenos. Food shortage and inflation were experienced by Ligaoenos during and after the enemy's occupation of the place. Though they were adversely affected economically, the residents of Ligao were able to survive the ordeal and hardships in life.

The propagation of the Japanese culture did not reflect much on the people's way of life particularly among the Ligaoenos. Their period of stay was so short and to add more to it, their atrocious rule belied their noble intentions of emancipating the people from the Americans. Hence, the Ligaoenos did not embrace the Japanese culture. Moreover, the Japanese respected some traditions and beliefs of the people particularly in their practice of their religion. Despite poor enrolment and attendance, classes continued at the Primary Building. The Ligaoenos though in desperate situations, did not only allow themselves to be subjugated by the Japanese rule but also tried their best to bring out the best they could and rose from the darkest moments of their lives up to the liberation of Ligao.

The researcher therefore recommends that the history of Ligao be part of the curriculum and be utilized in teaching Local History in Araling Panlipunan (Social Studies) under the K to 12 Curriculum. The reference guide developed in this study be reproduced and distributed to all public and private schools in Ligao.

Researchers are invited to conduct scholarly studies on the: Biographical studies on the lives of historical personages like Captain Salvador del Rosario, Sr., Ex -Mayor Jose Parlade, Jr. and Elias Tibor. A comparative study on the three colonial rules in Ligao; and an in-depth study on the Historical and legendary background of Ligao.

Keywords: Liberation, Aftermath, Local History

INTRODUCTION

The 70th Commemoration of the historic landing of General Douglas MacArthur on October 20, 1944 in Palo, Leyte That popularized his famous line “I have returned” and signaled the liberation of the Philippines was celebrated last year, October 20, 2014. President Sergio Osmena, Generals Carlos P. Romulo and Basilio Valdes and General Douglas MacArthur would made ashore. By reclaiming these shallow waters, the Allied Forces would begin to unfurl the sails of freedom for the Philippines.

1. The Problem

According to President Benigno Simeon Aquino III, “Today’s memory, I believe, gives us an opportunity to engage in this kind of reflection: to pay tribute to our forefathers who fought and died here, and to recognize the goodwill we now extend to those who were once our enemies. Beyond cataloguing the horrors of war, let us honor the peace that has reigned among our nations for close to 70 years. Let us renew our commitment to the strong and enduring friendships between the Philippines and its wartime allies, and perhaps more meaningfully, the countries that were once our foes.

As provided in Section 7 of Republic Act No. 7356 the State shall promote the preservation of the Filipino Heritage. It is the duty of every citizen to preserve and conserve the Filipino historical and cultural heritage and resources. The retrieval and conservation of artifacts of Filipino culture and history shall be vigorously pursued.

Furthermore, as stated in the Declaration of Policy of RA 7356, the State shall conserve, promote and popularize the nation’s historical and cultural heritage and resources. Pursuant to the to the Constitution, all the country’s artistic and historic wealth constitutes the cultural treasure of the nation and shall be under the protection of the State which may regulate its disposition. Towards this end, the State shall provide the means to strengthen people’s nationalism, love of country, respect for its heroes and pride for the people’s accomplishments by reinforcing the importance of Philippine national and local

History in the daily life with the end in view of raising social consciousness, reinvigorating government support for historical research; and sustaining and enhancing programs for the protection, preservation and conservation of historical relics and memorabilia, monuments, sites and other historical resources. The State shall likewise give utmost priority not only to the research on history but also to the popularization of history. In this way, the State will be able to build a Philippine national identity based on unity and pride in diversity held together by a common history.

1.1 The Philippines During the Wartime.

Just like any country in the world, the Philippines suffered the havoc of World War II. During the Japanese occupation of the country, a Japanese of proclamation was issued that warned the Filipinos against “offering resistance of committing hostile acts against the Japanese forces in any manner.” And the results of the Japanese proclamation were Filipinos threatened with death, majority was cowed to silence, and other Filipinos fled to the mountains to join the guerillas. Not all Filipinos surrendered to Japan.

MacArthur’s Allied Force landed on the island of Leyte on October 20, 1944, accompanied by Osmena, is a momentous event that put the Philippines in the historical limelight not only on the local and national scenes but also in the international as well.

1.2 Importance of Historical Research

The study of the researcher will somehow contribute as a data bank of historical knowledge since there is a dearth of local history materials in the locality. In Manuel E. Buenafe’s book, *Wartime Philippines*, the author mentions in his preface: “Since almost all the reference books in the National Library had been burned, a bibliography of the sources cannot be made.” Buenafe was referring to the destruction of incriminatory documents by the Imperial Army at

the end of the war. Midori Kawashima coverage compared the three hundred years of Spanish colonization and forty years of American occupation. However, one can also argue that even though the Japanese occupation covered a period of almost four years, its significance as a world event and its impact on the Philippines was tremendous.

Writing of historical research will somehow develop a sense of history among the Filipino people, the Ligaoenos in particular. It is the researcher's intention to find out what are the significant events during the liberation of Ligao and the experiences faced by the residents in the aftermath of World War II. It is therefore, the belief of the researcher as a Program Education Supervisor in Araling Panlipunan (Social Studies) that this study will awake and develop the sense of nationalism and national consciousness among the Ligaoenos - a history that will be loved, understood and appreciated by the Ligaoenos. Hence, this study.

2. THE SETTING: HISTORICAL EVENTS, PERSONAGES AND HERITAGE

The attack of Pearl Harbor was surprise military strike made by the Japanese Imperial Navy against the United States naval base territory in Hawaii on the morning of December 7, 1941. The attack led the United States' entry into World War II. The attacked of Pearl Harbor outraged the Americans and enticed the US to abandon its policy of isolationism and declared war on Japan the following day – officially bringing the United States into World War II.

2.1 The Battle of Legazpi on December 12, 1941

The Battle of Leyte in the Pacific campaign of World War II was the amphibious invasion of the Gulf of Leyte in the Philippines by the American Forces and Filipino guerillas under the command of General Douglas MacArthur, who fought against the Imperial Japanese Army led by General Tomoyuki Yamashita from 17 October-26 December 1944. The operation code named King Two was launched in 1945 to recapture and liberate the entire Philippine Archipelago and to end the almost four years of Japanese occupation.

In 1941 and 1942, Japanese troops landed and occupied the city during WWII. Throughout the Japanese occupation Bicolano resistance and local troops of the Philippine Commonwealth Army units continued in the hills and mountains south of Legazpi. In January 1945, American and Filipino liberation forces supported by Bicolano guerillas liberated Legazpi City from the Japanese Imperial Army. However, the city suffered extensive aerial bombings from the US aircrafts and many old buildings were destroyed.

2.2 The Fallen Sons of Ligao

To serve as a symbol of heroism and bravery of the men of Ligao who fought valiantly and died during World War II, a commemorative marker was built at the heart of the City, and was called the Fallen Sons of Ligao. To show them honor and respect, names of the soldiers were inscribed below the statue.

During the war years, Captain Salvador J. del Rosario, Sr., a war veteran and a Death March survivor from Ligao conducted a mapping out operation in a Japanese tunnel in Mt. Kitwinan, Camalig, Albay. Unfortunately, since his group were outnumbered, he was found dead in the site with five Japanese soldiers around or near him, a sign that he still fought back the enemies despite the fact that he was already wounded. He died in the line of duty to liberate his country and fellowmen from the hands of the enemies. Captain del Rosario never saw the light of liberty which he fought for.

3. REVIEW OF RELATED LITERATURE AND STUDIES

History which refers to the study of the past are considered invaluable in relating it to the present and the future. As stressed by de la Costa, a Historian, “we must have long memories for we are what our past has made us and to see we yet may be.”

The related studies conducted that will be presented in this study were similar in certain respect, though distinct in setting were found to have bearing on the study. It is the belief of the researcher, as aptly stressed out by Arcilla, “a person who does not know his country’s history will not really understand the society he lives in.”

In the study of Jing Hen Fong, the Japanese accompanied by detraction and loss of life and property, especially in Manila could be said to have crippled the Philippine progress to independence. Corruption and violence prevailed and respect for law and order disappeared. The sense of nationhood was put aside in the individual pursuit for family survival among the Filipinos.

The Japanese occupation of Hongkong ended in 1945, after the US dropped an atomic bomb on Hiroshima on August 6, 1945 and another one was dropped in Nagasaki three days later. The place was handed over by the Japanese Imperial Army to the Royal Navy on August 30, 1945, which was declared as Liberation Day. British control over Hongkong was thus restored.

The British accepted the formal surrender of the Japanese. A victory parade took place and British flag was raised over the city hall. The British put Japanese prisoners-of-war to work repairing water mains and machinery in power stations. People of Singapore were pleased by British presence, they looked forward to eventual self-rule. Singapore acquired independence in 1965.

CONCLUSION

Based on the findings, the following conclusions were drawn:

1. The famous lines made by Gen. Douglas MacArthur in Leyte Gulf on October 20, 1944, was considered a historic event not only in the Philippines but also of the international. The landing and attacked in key cities in the country, Particularly in Legazpi by the American forces was an event that prompted the Japanese to immediately leave Ligao and went to their hideout in a tunnel in Mt. Kitwinan in Camalig, Albay.
- 2.a Ligaoenos were not interested in politics during the liberation period because the residents were then preoccupied in coping up with their economic activities for survival.
- 2.b Life was not so bleak after all because social activities were not totally banned. Even if the Japanese were known to be hostile, others befriended the Ligaoenos. Food shortage and inflation were experienced by them during and after enemy occupation of the place. Though, they were adversely affected economically, the Ligaoenos were able to survive the ordeal and hardships in life
- 2.c The propagation of Japanese culture did not reflect much on the people’s way of life particularly among the Ligaoenos. Their period of stay in Ligao was so short and to add more to it, their atrocious rule belied their noble intentions of emancipating the people from the Americans. Hence, the Ligaoenos did not embrace the Japanese culture.
- 2.d Despite poor enrollment and attendance, classes continued at the Primary building. Nippongo and Tagalog languages were made as a medium of instructions. To cope up with the lost time in school during the enemy occupation in Ligao, there was mass promotions when classes opened in 1945. In conclusion, the Ligaoenos, though in desperate situations, did not only allow themselves to be subjugated by the Japanese rule but also tried their best to bring out the best they could and rise from the darkest moments of their lives up to the liberation of Ligao.

REFERENCES

- Agoncillo, Teodoro A. *The Fateful Years: Japan's Adventure in the Philippines, 1941-1945*, Quezon City; R.P. Garcia Publishing, 1965
- Dery, Luis C., *Japan's New Order in the Philippines, 1942-1945: A Blueprint for Asia Under Japan*, University of the Philippines, Quezon City
- Sicat, Gerardo P., *The Philippine Economy During the Japanese Occupation; 1941-1945*, School of Economics, UP, Diliman, Quezon City
- Hartendorp A. V.H. *The Japanese Occupation of the Philippines*, Manila: Bookmark, 1967, Volume 2.
Thesis:
- Amados, Amalia. *Legazpi City and Its Historical Development From The Pre-Spanish period to 1980*, Bicol Colleges, Daraga, Albay, 1980
- Ruivivar, Expectacion D. *Ligao: An Object of Change*, University of Saint Anthony, Iriga City, 1976.
Microfilm No. 3 and No. 0144, National Library, Manila

Azerbaycan'ın Tarihi Kültürel Mirasının Korunması ve Tanıtılmasında Uluslararası Türk Kültürü ve Sanatını Geliştirme Teşkilatı- TÜRKSOY ile İşbirliği

PhD Cand., Vüsale ŞERİFOVA

The Academy of Public Administration of Azerbaijan
vusala.asif@gmail.com
Orcid: 0000-0001-9218-967X

ÖZET

Türkçe konuşan halkların UNESCO'su olarak bilinen TÜRKSOY, Türk kültür ve dilini taşıyan ülke ve halkların birleşmesi ilkesi temelinde 1993 yılında kurulmuş ve bu ülkelerle kültür ve sanat alanında işbirliklerini başarıyla sürdüren bir kuruluştur. 1993 yılından bu yana TÜRKSOY Dada Korkut, Manas, Nizami, Fuzuli, Yesevi, Mahmud Kaşgari, Yusif Balasagunlu, Uluğbey, Yunus İmre, Navai, Mahdimgulu, Abay mirası gibi nadide incileri insan medeniyetinin hazinesine veren Türk halklarının kültürel entegrasyonu, bu eski ve zengin mirasın araştırılması ve keşfedilmesi, dünyada yaygın olarak tanıtılması, çeşitli kültürel projelerin uygulanması konularında faydalı çalışmalar yapmıştır. Dehaların, Türk kültürünün milli aydınlarının, insanlık kültürünün incisi sayılan milli destanların, halklarımızın hayatındaki önemli ve tarihi olayların önemli yıldönümlerini kutlamak bir gelenek haline gelmiştir.

1994 yılından bu yana Azerbaycan ile TÜRKSOY arasındaki ilişkiler genişlemiş ve kültürel mirasın tanıtılmasına yönelik bir dizi proje hayata geçirilmiştir. Makale, işbirliğinin ilk yıllarında yapılan çalışmaları tartışmakta ve bu ilişkilerin zengin mirasın gelecek nesillere aktarılmasındaki önemini vurgulamaktadır. Azerbaycan ile karşılıklı işbirliği çerçevesinde TÜRKSOY, Bakü'de İslam dünyası ile bağlantılı olarak düzenlenen küresel öneme sahip çok sayıda önemli kültür forumlarına katılmıştır. TÜRKSOY heyeti, 2009 yılında "İslam Kültürü Başkenti Bakü" yılının açılış etkinliklerine ve Haziran 2018'de "2018 Nahçıvan İslam Kültürü Başkenti" etkinliklerine de katıldı. Bu toplantıların sonuçlarına ve önemine değinildi. Örgütün Azerbaycan diaspora örgütleriyle birlikte yürüttüğü birçok ilginç proje var. Makale, özellikle somut olmayan mirası teşvik etmeyi amaçlayan bu projeleri göz ardı etmedi. Bu nedenle Azerbaycan'ın önde gelen şahsiyetlerinin yıldönümü etkinliklerinin bu organizasyon içinde düzenlenmesi, Azerbaycan şehirlerinin kültür başkenti ilan edilmesi, zengin kültürel değerlerimizle ilgili ortak proje ve etkinliklerin hayata geçirilmesi, kapsamlı ilişkilerin genişletilmesi açısından oldukça önemlidir. Azerbaycan-TÜRKSOY ilişkilerinin daha da genişletilmesi, Azerbaycan kültür ve sanatının, zengin kültürel mirasın ortak Türk kültürünün değerleri olarak tüm Türk ülkelerine ve tüm dünyaya yayılması anlamına gelmektedir.

Anahtar kelimeler: TÜRKSOY, Kültürel Miras, İşbirliği, Proje, Toplantı, Uluslararası Organizasyon

Cooperation with the International Organization for the Development of Turkish Culture and Art - TURKSOY In the Protection and Promotion of The Historical and Cultural Heritage of Azerbaijan

ABSTRACT

TURKSOY, known as the UNESCO of Turkish-speaking peoples, was founded in 1993 on the basis of the principle of unification of countries and peoples bearing Turkish culture and language, and is an organization that successfully maintains cooperation with these countries in the field of culture and art. Since 1993, establishing cultural integration and researching rich heritage among Turkish peoples who have given precious pearls such as

Dada Korkut, Manas, Nizami, Fuzuli, Yesevi, Mahmud Kasgari, Yusif Balasagunlu, Uluğbey, Yunus İmre, Navai, Mahdingulu, Abay heritage to the treasury of human civilization, TURKSOY has carried out useful work in promoting it widely in the world and implementing various cultural projects. It has become a tradition to celebrate important anniversaries of geniuses, national intellectuals of Turkish culture, national epics considered the pearl of human culture, important and historical events in the lives of our peoples. Since 1994, relations between Azerbaijan and TURKSOY have expanded and a number of projects have been implemented to promote cultural heritage. The article discusses the work done in the early years of cooperation and highlights the importance of these relationships in transferring the rich heritage to future generations. Within the framework of mutual cooperation with Azerbaijan, TURKSOY has participated in many important cultural forums of global importance held in Baku in connection with the Islamic world. The TURKSOY delegation also participated in the opening events of the year "Baku, the Capital of Islamic Culture" in 2009 and the events of "2018 Nakhchivan Islamic Culture Capital" in June 2018. The results and importance of these meetings were also mentioned. There are many interesting projects that the organization carries out with Azerbaijani diaspora organizations. The article did not disregard these projects aimed specifically at promoting intangible heritage. For this reason, it is very important to organize the anniversary events of Azerbaijan's leading personalities within this organization, to declare the cities of Azerbaijan as the cultural capital, to implement joint projects and activities related to our rich cultural values, to expand comprehensive relations. Further expansion of Azerbaijan-TURKSOY relations means the spread of Azerbaijani culture and art, rich cultural heritage, as values of common Turkish culture, to all Turkish countries and to the whole world.

Keywords: TURKSOY, Cultural Heritage, Cooperation, Project, Meeting, International Organization

1. GİRİŞ

Yirminci yüzyılın son on yılındaki küresel siyasi olayların bir sonucu olarak, Sovyet imparatorluğu çöktü ve uzun yıllar içinde yaşamak zorunda kalan halklar siyasi bağımsızlık kazandılar ve kendi egemen devletlerini kurdular. Zengin ve eski kültürel mirasa sahip olan Türk halkları da bu tarihi fırsatı değerlendirerek milli kültürel kendi kaderini tayin etme yolunda ciddi atmaya başladı. TÜRKSOY, aynı soya, dile, tarihi ve kültürel geçmişe ve geleneklere sahip Türklerin manevi hayatındaki süreçleri koordine etmek ve yönlendirmek amacıyla o dönemde kurulmuş uluslararası kültür kuruluşlarından biridir. 12 Temmuz 1993 Almatı'da 6 Türk devletinin Kültür Bakanları tarafından imzalanan protokolle kurulan Uluslararası Türk Kültür ve Sanatını Geliştirme Teşkilatı – TÜRKSOY, Türkçe konuşan ülkelerin devlet başkanları arasındaki işbirliğinin ilk pratik sonucudur.

İlki Ekim 1992'de Ankara'da düzenlenen Türkçe konuşan devlet başkanları zirvesi, son yıllarda kalıcı bir gelenek haline geldi ki, bu da Türk halkları arasındaki dostluk ve işbirliğinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Ekim 1992'de Türkiye Cumhuriyeti eski Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın girişimiyle gerçekleştirilen Ankara Zirvesi ve kabul edilen "Ankara Deklarasyonu" ülkelerimizin hayatında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu toplantılar, başta ortak kültür, gelenekler, tarih, milli ve manevi değerler olmak üzere halklarımız arasındaki çok yönlü işbirliğinin yeniden tesis edilmesinde iyi sonuçlar vermiş ve geleceğe geniş ufuklar açmıştır. Türk halklarının milli ve kültürel mirasını incelemek ve koordine etmek amacıyla kurulan TÜRKSOY, zirvelerin başarılı sonuçlarından biridir.

2. TÜRKSOY-Azerbaycan ilişkilerinin kurulması. Azerbaycan-Türkiye kültürel işbirliğinde yeni aşama

8 Nisan 2000'de Bakü'de yapılan Türkçe konuşan devlet başkanları 6. Zirvesi'nde konuşan Süleyman Demirel, bu toplantıların 1992'den beri başlamasını gecikmiş bir olay olarak nitelendirdi: "Gecikmesi tarihi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu, ihtiyaç ortaya çıkınca ve tarihsel koşullar ortadan kalktığında gerçek oldu. Aslında bu altıncı değil, belki 60., 100. zirveydi. Ama düzenli zirveler yapmak ve bunları günümüze taşımak çok önemli". (Hüseynova, 2006: 9) Ulusal lider Haydar Aliyev'in katılımıyla 26-27 Nisan 2001 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Türkçe konuşan devlet başkanları VII. Zirvesi'nde, eski ve zengin bir kültüre sahip, insanlığa önemli şahsiyetler kazandırmış Türk dünyası halkları arasındaki işbirliğinin daha da yaygınlaştırılmasından bahseden konuşmacılar, bu eşsiz tarihi mirasımızı gelecek nesillere geri vermek ve dünyaya tanıtmak, aynı köklere ve tarihe sahip olduğumuzu bir kez daha göstermek açısından son derece önemli olduğunu belirttiler.

1993 yılının ikinci yarısından sonra, Azerbaycan devletinin TÜRKSOY'un faaliyetlerine artan ilgisi, kısa sürede Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bu teşkilatın çalışmasındaki rolünü önemli ölçüde güçlendirdi. TÜRKSOY'un 5. toplantısında (28 Mayıs-3 Haziran 1994, Bişkek, Çolpan-Ata) Polad Bülbüloğlu örgütün Genel Müdürü seçildi. TÜRKSOY'un ilk yıllarında örgütün faaliyetlerinin ana ağırlık merkezi Türkiye'ye düşmüşse, 1994'ten 1995'e kadar ağırlık merkezi Azerbaycan başta olmak üzere diğer Türk cumhuriyetlerine düşmüştür. 6-7 Kasım 1996 tarihlerinde Bakü'de Türk halklarının birliği, edebi ve kültürel bağlar konusunda üç önemli etkinliğin düzenlenmesi (TÜRKSOY VIII. Toplantısı, III. Türk Dünyası Yazarlar Kongresi ve 500. Muhammed Fuzuli'nin doğum günü), Azerbaycan'ın Türk dünyasının önde gelen ülkelerinden biri haline geldiğini kanıtladı. (<http://www.onerjurnali.narod.ru/0002.htm>)

2001 yılının başından itibaren TÜRKSOY-Azerbaycan ilişkileri yoğunlaşmıştır. Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, TÜRKSOY örgütünün 15. toplantısına katılan Türkçe konuşan ülke temsilcilerini 16 Ocak 2001 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda kabul ederek, şunları

kaydetti: "Bu organizasyonun temel amacı, her şeyden önce tarihi geçmişimizi, köklerimizi, kültürümüzü ve hepsinin ortak paydasını yeniden gözden geçirmek ve gelecek nesillere aktarmaktır. ...Yaptığınız iş insanımız için en değerli iştir. Bu organizasyon yaşayacak, geliştirecek ve gelecek nesiller için birçok yeni şey yaratacaktır." (Heydər Əliyev və Şərq, 2003: 216)

Toplantıda konuşan Azərbaycan eski Kültür Bakanı Polad Bülbüloğlu da TÜRKSÖY ile işbirliğinin önemini vurguladı: "Uluslararası prestijindeki hızlı büyümesi, dünyada kültür ve sanatın açamayacağı hiçbir kapı ve kültür olmadığını teyit ediyor ve bir arada olduğumuz sürece daha güçlü olacağımıza ve Bakü toplantısının ülkelerimizi ve halklarımızı daha da birleştirmeye hizmet edeceğine inanıyorum. TÜRKSÖY, kendi modeli, uluslararası statüsü, sade ve açık yapısı, demokratik yönetim sistemi ile benzersiz bir kuruluştur." (Mədəni-maarif: 123)

TÜRKSÖY'un 10. kuruluş yılı dolayısıyla (16 Temmuz 2002) İstanbul'da yapılan 18. toplantısında, örgütün 19. toplantısının 2003 yılında Azerbaycan'da yapılması kararlaştırıldı. Bu kararlar TÜRKSÖY Daimi Konseyi'nin bir sonraki 19. toplantısı 5 Şubat 2003 tarihinde Bakü Müze Merkezi'nde yapılmıştır. Rusya Federasyonu'nun 6 bağımsız devleti ve 6 Türkçe konuşan cumhuriyeti de dahil olmak üzere Türkçe konuşan ülkelerin kültür bakanlarının katıldığı toplantıda örgütün Türk dünyasının kültürel entegrasyonundaki rolü değerlendirildi. Son olarak Türkçe konuşan ülkelerin Kültür Bakanları Müze Merkezi'nde ortak bir bildiriye imza attı. Toplantıda, UNESCO Uluslararası Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi taslağının desteklenmesinin uygun olduğu değerlendirildi ve Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'nın mimari eserlerin korunması ve restorasyonu için TÜRKSÖY bünyesinde Uluslararası Koordinasyon Merkezi kurulması önerisi kabul edildi.

2005 yılında Rusya'nın Kazan kentinde 22. TÜRKSÖY Konferansı düzenlendi. Bu toplantıyla aynı zamanda Ankara'da düzenlenen "Minyatür Kitaplarda Türkçe Konuşan Halkların Eserleri" sergisinde ülkemizi Azerbaycan Minyatür Kitap Müzesi başkanı Zarifa Salahova temsil etti.

Genel olarak TÜRKSÖY aracılığıyla gerçekleştirilen tüm etkinliklerde örgütün amaç ve hedefleri her zaman ilgi odağı olmuştur. Bu tarihsel ve kültürel süreçlerin arka planına karşı, modern dünyada kültürel entegrasyon ve küreselleşme yaygınlaştıkça, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bu süreçteki rolünün büyüdüğü açıktır. Dünya ülkeleri ve uluslararası kuruluşlarla ikili ilişkiler geliştirilmekte, karşılıklı anlaşmalar sağlanmakta ve kültürel işbirliği genişlemektedir. Özellikle Azerbaycan'ın Türkiye ve diğer Türk devletleri ile ilişkilerinde yeni niteliksel değişimler gözlemlenmektedir. Bu değişiklikler, Türkçe konuşan ülkelerin kültürel işbirliğine yansımaktadır. TÜRKSÖY'un bugüne kadar gerçekleştirdiği toplantıların sonuçları, faaliyetlerinin Türk halklarının dünya kültürüne entegre olma çabalarını artırdığını ve ahlaki değerlerin yaygınlaşmasına yardımcı olduğunu kanıtıyor. Farklı ülkelerde düzenlenen kültür günleri, festivaller, uluslararası yarışmalar, sergiler, yıldönümleri ve anma akşamları bu yönde ortak adımlardır. 17 Kasım 2006'da Antalya'da düzenlenen Türkçe Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları VIII. Zirvesi'nde açıklanan bildiride kültürel konulara özel bir yer verilmesi tesadüf değildir. 27 maddelik deklarasyonun 12. paragrafında şunlar belirtildi: "Devlet Başkanları, tarihi, dilsel ve kültürel bağların güçlendirilmesine ve bu yöndeki çalışmaların güçlendirilmesine desteklerini ifade ederek, TÜRKSÖY'un eğitim ve kültür alanındaki faaliyetlerinin olumlu katkı sağladığını ve örgütün faaliyetlerine destek vermeye devam edeceklerini vurguladılar."(<http://www.e-qanun.az/framework/12930>)

Türk dünyasındaki entegrasyon süreçlerinin sistematik ve tutarlı bir şekilde güçlendirilmesinde Azerbaycan, Türkiye, Kazakistan ve Kırgızistan Cumhurbaşkanları tarafından 3 Ekim 2009 tarihinde Nahçıvan'da düzenlenen IX. Zirvede imzalanan Nahçıvan Deklarasyonu ve toplantı sonucunda kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin rolü ve önemi büyüktür.

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin 2015 yılındaki 15. toplantısında konuşan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, bu işbirliğinin önemini şu şekilde vurguladı: "Ülkelerimiz BM'de, İslam Konferansı Örgütü'nde, AGİT'te ve diğer örgütlerde her zaman birbirine destek olmuştur ve bu böyle olmalıdır. Çünkü ortak bir tarih, tarihi ve kültürel köklerimiz ile birleşmiş durumdayız. Elde edilen başarılarla, kültürümüze, tarihimize, Türkçe konuşan halklar, hem de dünya büyük ilgi gösterecektir. Ortak televizyon kanalı yakında uluslararası bir izleyici kitlesine ulaşacak ve politikamızı yansıtan büyük ilgi gören bir kanal haline gelecektir. Çünkü bugün dünyada bilgi güvenliğinin özel bir yeri var ve her ülkenin buna hazır olması gerekiyor. Bilgi güvenliğimizi sağlamalı ve aynı zamanda ülkelerimiz hakkındaki gerçeği olduğu gibi dünyaya aktarmalıyız". (<https://president.az/articles/16221/print>)

15 Ekim 2019'da başkent Bakü, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi VII Zirvesi'ne ev sahipliği yaptı. Bu zirve aynı zamanda Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'ni kuran Nahçıvan Anlaşması'nın imzalanmasının 10. yıldönümüne denk geldi. 1992 yılından beri aralıksız olarak düzenlenen Türk Dili Konuşan Ülkelerin devlet başkanlarının zirve görüşlerinden kaynaklanan ortak siyasi irade sonucunda kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (2009), 10 yılı aşkın bir süredir ki bağımsız Türk cumhuriyetleri ve halkları arasındaki eğitim, bilim ve kültür, ekonomi, ulaşım ve turizm alanlarındaki ortaklıkları derinleştirmeyi amaçlayan önemli bir siyasi tartışma ve öneri platformu olmuştur. 2009 yılındaki toplantıdan sonra Uluslararası Türkiye Akademisi (2010) ve Türk Kültür ve Miras Vakfı (2012) faaliyetlerine başlamıştır.

TÜRKSÖY, Türk dünyasında çok taraflı işbirliğine sahip ilk kuruluştur. Örgütün kurulmasına duyulan ihtiyaç, ev sahibi ülkelerin dillerinin, halklarının ve kültürlerinin birbirine çok yakın olmasından ve hatta birçok ulusun dinlerinin aynı olmasından kaynaklanmıştır. Bazı Türk halklarının farklı dinlere taptıkları bilinmektedir. Ancak TÜRKSÖY'un kuruluşunda dil ilkesi tercih edilmiştir. Yani organizasyon dil birliğine dayanmaktadır. TÜRKSÖY, Türk halklarının kardeşliğini, dil birliğini ve ortak Türk kültürünün gelecek nesillere aktarılmasında önemli rol oynamakta ve Türkçe konuşan halklar arasında güçlü bağlar inşa etmektedir. Büyük şahsiyet İsmail Gaspıralı'nın "Dilde, düşüncede, çalışmada birlik" fikri, Türk Dünyası'nın UNESCO -su TÜRKSÖY tarafından bugün başarıyla uygulanmaktadır. "Türk dillerinin edebi çeviri sorunları ve mevcut durum" (İstanbul) ve "Türk dünyasının medeniyetler diyalogundaki rolü" (Almatı) konulu sempozyumlar, çeşitli film, tiyatro dahil olmak üzere Türkçe konuşulan ülkelerdeki faaliyetler ve müzik festivalleri bu ülkeler arasındaki kültürel işbirliğini genişletmeye hizmet ediyor ve TÜRKSÖY'un bu alandaki rolü büyüktür. (Əfəndiyev, 2011:40) 1993 yılında kurulan TÜRKSÖY'un ana hattı, farklı coğrafyalarda yaşayan Türk halklarının kültürlerini tanımak ve incelemektir. Bu anlamda zengin kültürel değerlerimizle ilgili ortak proje ve etkinliklerin bu organizasyon bünyesinde uygulanması kapsamlı ilişkilerin genişletilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. TÜRKSÖY, faaliyetlerini Türk Konseyi, Türk Akademisi, Türk Kültür ve Miras Vakfı ile işbirliği içinde yürütmektedir. 1996 yılında örgüt UNESCO ile resmi işbirliğine başladı ve Kasım 2009'da yeni kurulan daha büyük ve jeopolitik organ olan Türk Konseyi'ne katıldı. TÜRKSÖY ayrıca birçok belediye, üniversite ve sivil toplum kuruluşu ile işbirliği yapmaktadır.

1994 yılının başlarında Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı "TÜRKSÖY'un Yapısı ve İlkeleri Hakkında Anlaşma" taslağı hazırlayarak hükümete onaya sundu. Anlaşma taslağı, Azerbaycan Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun 25 Mayıs 1994 tarih ve 216 sayılı Kararı ile onaylandı ve uygulanması için ilgili emirler verildi.

3. TÜRKSOY'un kültür projeleri ve kültürel mirasın tanıtılması

TÜRKSOY'un faaliyetleri sırasında çeşitli geleneklerin ve kültürel etkinliklerin temelleri atıldı. 1991'den beri Ufa'da Türkçe konuşan halkların katılımıyla beş yılda bir düzenlenen "Tuganlık" (kardeşlik) tiyatro festivalinden özellikle bahsetmek gerekir. Tuganlık festivalinin başarısı, Türk tiyatrolarının, Türk kültür ve sanat şahsiyetlerinin Türk kültürünün tarihi ihtişamını yeniden canlandırmak için birlikte çalışmaya devam edeceğini gösteriyor. Azerbaycan Devlet Akademik Ulusal Dram Tiyatrosu 2000 yılında "Tuganlık" Uluslararası Tiyatro Festivali'nde N. Khazri'nin "Burla Hatun" adlı oyunuyla ülkemizi temsil etmiş ve TÜRKSOY özel ödülü kazanmıştır. 1999 yılında TÜRKSOY'un önerisiyle Paris'te "Dada Korkut" destanının 1300. yıldönümünün düzenlenmesi ve UNESCO'nun ana programına alınması, 1999 yılının "Dada Korkut Yılı" ilan edilmesi, "Dada Korkut" ansiklopedisinin yayımlanması kültürel bağları geliştirmek için atılan adımlardan biriydi. Aynı yıl Bursa'da TÜRKSOY üyesi 5 ülkeden sanatçıların bir araya geldiği bir toplantı düzenlenmiş ve Türkçe Konuşan Ülkelerin 6. Opera Günleri Türkiye'de geniş çapta kutlanmıştır. (Ocak, 2002:17-18)

TÜRKSOY ayrıca Bakü'de İslam dünyasıyla bağlantılı olarak düzenlenen küresel öneme sahip bir dizi önemli kültürel foruma da katılmıştır. 2009 yılında TÜRKSOY heyeti, "Bakü - İslam Kültürü Başkenti" açılış etkinliklerine katılmış, kültür yılı çerçevesinde TÜRKSOY Daimi Kültür Bakanları Kurulu XXVI. toplantısında teşkilatın yeni bir tüzüğü kabul edildi ve yeni uluslararası statüsü (Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı) belirlendi. 2009 yılında Ü.Hacıbeyli'nin Azerbaycan milli operasının şaheseri olan Köroğlu operası TÜRKSOY'un girişimiyle uluslararası bir proje temelinde sahnelendi. Projede bir çok ülkeden müzisyenler yer aldı ve performans Ankara, İstanbul, Bakü ve diğer şehirlerde başarıyla icra edildi.

TÜRKSOY III Uluslararası Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Semineri 25 Nisan-1 Mayıs 2010 tarihlerinde Bakü ve Şeki'de gerçekleştirildi. "Türkçe konuşan halkların somut olmayan kültürel mirasının düzenlenmesi, envanteri ve programlanması" konulu seminere TÜRKSOY yetkilileri, Türkiye, Kazakistan ve diğer ülkelere uzmanlar katıldı.

Örgütün Azerbaycan diaspora örgütleriyle birlikte yürüttüğü ilginç projeler de not edilmelidir. 24 Mart 2011 tarihinde BM Genel Merkezi'nde TÜRKSOY ve Azerbaycan-New York Derneği tarafından 1.200 seyircinin katılımıyla büyük bir konser programı düzenlendi. Etkinlik çerçevesinde BM'de Türkçe konuşan ülkelerin temsilcileriyle toplantılar yapıldı, TÜRKSOY, Azerbaycan-New York Derneği, Amerikan-Azerbaycan Derneği, Amerikan-Azerbaycan Ağı arasında istişareler yapıldı. TÜRKSOY 25 Mart'ta New York'ta, Türk dünyasının diaspora örgütleri için konser programı, 28 Mart'ta Lincoln Konser Salonu'nda büyük bir Nevruz kutlaması düzenledi. Türkçe konuşan ülkelerin Kültür Bakanlıkları ve TÜRKSOY tarafından finanse edilen bu önemli kültürel etkinliğe BM yetkilileri, diplomatlar ve hükümet yetkilileri katıldı. Konsere Türkiye, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Rusya, Ukrayna ve Moldova'dan sanatçıların yanı sıra Azeri mugam şarkıcıları da katıldı.

TÜRKSOY, kuruluşundan bu yana üye ülkelerin kültür ve sanat şahsiyetlerini bir araya getirmeye yardımcı olmuştur. 2010 yılından bu yana her yıl Türk dünyasının bir dehası adına duyurulmakta, bununla ilgili bir dizi etkinlik düzenlenmekte, kitaplar yayımlanmaktadır. Doğumunun 650. yıl dönümü dolayısıyla 2012 Mirza Fatali Ahundzadeh Yılı, 2017 Molla Panah Vagif Yılı ve 2019 Nesimi Yılı ilan edildi. 2012 yılından bu yana Türk dünyasının önemli tarihi ve kültürel şehirleri Türk dünyasının kültür başkenti ilan edilmiştir. 2016 yılında Şeki şehri bu unvana layık görüldü ve yıl boyunca Şeki'de birçok TÜRKSOY etkinliği düzenlendi.

TÜRKSOY ve Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı ortak işbirliği çerçevesinde, 2013 yılında 100. yıl dönümü münasebetiyle Üzeyir Hacıbeyli'nin "Arşın mal alan" operetinin konser

versiyonu UNESCO sahnesinde sahnelenmiştir. Bu projede Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye'den opera sanatçıları yer aldı. Eylül 2013'te, Üzeyir Hacıbeyli Uluslararası Müzik Festivali kapsamında düzenlenen "Türk Halklarının Müziği" konulu bilimsel bir konferans, Azerbaycan'ın Türk halklarının yakınlaşması, müzik kültürlerinin araştırılması ve tanıtılmasındaki rolünü bir kez daha teyit etti. Festival kapsamında ayrıca modern Türk müziğinden oluşan bir oda konseri de sunuldu. Ayrıca büyük besteci Üzeyir Hacıbeyli'nin "Koroğlu" operası ile bağlantılı olarak gerçekleştirdiği proje özellikle dikkat çekicidir. Üye ülkelerin 6 opera binasından 250 sanatçı bu projede yer aldı ve 6 ülkede gösteriler büyük bir başarı ile sunuldu.

TÜRKSOY ile güzel sanatlar alanında yapılan işbirliği olumlu sonuçlar vermiş, işbirliği çerçevesinde birçok başarıya imza atılmıştır. TÜRKSOY'un düzenlediği tüm toplantı ve sergilere Azerbaycanlı sanatçılar yakından katıldı. Eylül 2013'te Bakü'de 10. TÜRKSOY Fotoğrafçılar Buluşması, Temmuz 2014'te Şeki'de 17. TÜRKSOY Sanatçılar Buluşması gerçekleştirildi. (<http://mct.gov.az/az/nazirlik-2006-2016>: 57)

Nisan 2014'te TÜRKSOY ile birlikte İstanbul Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü konferans salonunda, Azerbaycan kamuoyunun ve Türk dünyasının önde gelen temsilcisi, tanınmış bir eğitimci ve yazar olan Ali Bey Hüseyinzadeh'in doğumunun 150. yıldönümüne adanan bir etkinlik düzenlendi. Aynı yılın Kasım ayında Ankara'da Türk Milli Kütüphanesi konferans salonunda TÜRKSOY çerçevesinde Azerbaycan Halk Yazarı, önde gelen oyun yazarı İlyas Efendiyev'in 100. yılı vesilesiyle, hayatını ve eserlerini yansıtan uluslararası bir konferans, fotoğraf ve kitap sergisi organize edildi. TÜRKSOY ile başarılı ortak projelerden biri de Avrasya Yazarlar Birliği, Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı ve Azerbaycan Yazarlar Birliği tarafından Aralık 2014'te düzenlenen III. Uluslararası Mahmud Kaşgarlı Öykü Yarışması'nda dereceye girenlerin ödül töreni oldu.

Azerbaycan'ın edebi mirasının tanıtılması için hayata geçirilen başarılı projelerden biri de 2015 yılında Azerbaycan Halk Şairi Bahtiyar Vahabzade'nin 90. yıl dönümünün TÜRKSOY çerçevesinde ve örgüte üye ülkelerde kutlanması olmuştur. TÜRKSOY, "Bahtiyar Vahabzade'nin 90 Şiiri Türkçe" kitabının yayını düzenleyerek Bakü, Almatı ve Bişkek'te sundu. Kültürel mirasın tanıtılması alanındaki iş birliğinin devamı olarak, Mart 2017'de Azerbaycan ve Türkiye Kültür Bakanlıkları, TÜRKSOY, Türk Kültür ve Miras Vakfı ve Azerbaycan Milli Kütüphanesi, Molla Panah Vagif Yılı'nın açılışı vesilesiyle TÜRKSOY Genel Merkezi ve Sakarya Belediyesi'nde kitap sergisi ve konferans düzenledi. (<http://mct.gov.az/medias/media/other/623/hesabat-2017.pdf> : 27)

"Molla Panah Vagif'in Dünya Dillerinde Şiirleri" kitabında şairin şiirleri Azerice, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Türkçe, Türkmençe, Başkurtça, Tatarca, İngilizce, İtalyanca, Rusça ve Ukraynaca dillerinde zarif bir şekilde toplanmıştır. Aynı yıl, "İslami Dayanışma Yılı"nda, Kafkas Müslümanları Ofisi, Devlet Dini Örgütlerle Çalışma Komitesi, Bakü Uluslararası Çokkültürlülük Merkezi, Uluslararası Türk Kültürü ve Mirası Vakfının ortak çalışması ile Nisan 2013'te Bakü'de düzenlenen "İslami Dayanışma: Dini ve Kültürel Çeşitliliğin Uyumu" adlı uluslararası konferansta konuşan TÜRKSOY heyeti ve Genel Sekreteri Düsen Kaseinov, Azerbaycan'ın hem Türk hem de İslam kültürüne çok değerli katkılarda bulunduğunu vurguladı. 7 Aralık 2017'de Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi'nde TÜRKSOY bölümünün kurulması büyük bir olaydı. Türk dünyasının, Türk edebiyatının, tarihinin ve kültürünün dayanışmasının teşvik edilmesinde önemli olan bölüm, TÜRKSOY'un Azerbaycan'daki çalışmalarını koordine ediyor.

TÜRKSOY üyesi ülkelerinin kültür ve sanat temsilcilerinin yakınlaşması projesi kapsamında Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan'ın önerisiyle Azerbaycanlı besteci, Halk Sanatçısı Gara

Garayev, Kazak Halk Şairi Mağcan Cumabayev ve Kırgız yazar Cengiz Aytmatov'un anısına 2018 yılı "Anma Yılı" ilan edildi. Aynı zamanda yazar Anar'ın 80. yılı, büyük Hüseyn Cavid'in 135. yılı, Azərbaycan Sineması'nın 120. yılı, Azərbaycan Demokratik Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. Yılı üye ülkelerde yüksek düzeyde kutlandı. XXV Adana Uluslararası Film Festivali kapsamında Azərbaycan sinemasının 120. yılı münasebetiyle "Azərbaycan sineması - 120" başlıklı bir etkinlik düzenlendi. Adana Atatürk Sanat Galerisi'nde düzenlenen etkinlikte önce Azərbaycan sinemasının tarihi ve gelişimi hakkında bir fotoğraf sergisi, ardından Azərbaycan sinemasının tarihi, gelişim aşamaları, modern sinemamızın gelişim dinamikleri, devletin bu alana sağladığı özen hakkında bilgi verildi. Son olarak, Azərbaycan sinemasının tarihini anlatan "Bir vardı, bir değildi" isimli bir belgesel ve "Azərbaycanfilm" film stüdyosunda çekilen "İçeri Şehir" adlı uzun metrajlı film gösterildi ve izleyiciler tarafından ilgiyle karşılandı. (<http://mct.gov.az/medias/media/other/624/hesabat-2018.pdf>: 23)

Haziran 2018'de TÜRKSOY heyeti de "2018 Nahçıvan İslam Kültür Başkenti" etkinliklerine katıldı. 18 Aralık 2018'de Türkiye'nin Kastamonu kentinde Türk Dili Konuşan Ülkeler Daimi Kültür Bakanları 36. Toplantısı yapıldı. Toplantıda, Azərbaycan'ın önerisiyle büyük Azərbaycanlı şair ve düşünür İmadeddin Nesimi'nin 650. yıl dönümü münasebetiyle 2019 yılı TÜRKSOY bünyesinde "Nesimi Yılı" ilan edildi. 6 Mart 2019 tarihinde Kültür Bakanı Abulfas Garayev'in katılımıyla "Nesimi Yılı"nın açılış töreni Ankara'daki TÜRKSOY merkezinde gerçekleştirildi. Kültür Bakanlığı, TÜRKSOY ve Azərbaycan Milli Kütüphanesi tarafından düzenlenen etkinlikte Nesimi'nin hayatı ve eserleri ele alındı ve sergi izlendi.

4. SONUÇ

TÜRKSOY'un kuruluşu, bu teşkilatı oluşturan ülkelerin dillerinin, halklarının ve kültürlerinin birbirine çok yakın olması ihtiyacından doğmuştur. TÜRKSOY'un yaratıcı bir üyesi olarak Azərbaycan'ın, Türkçe konuşan ülkeler arasında dostane ilişkiler kurulmasında, ortak Türk tarihi mirasının ve tüm kültürel değerlerin korunmasında ve tanıtılmasında aktif rol oynadığı sonucuna varıyoruz. Azərbaycan-TÜRKSOY işbirliği, Azərbaycan'ın zengin kültürel mirasının araştırılması, korunması ve tanıtılmasında olumlu sonuçlar vermiş ve gelecekte bu yönde ortak projelerin hayata geçirilmesini teşvik etmiştir.

KAYNAKÇA

- Əfəndiyev, T. (2011). Heydər Əliyev və milli-mənəvi dəyərlərimiz. Bakı: "Zərdabi LTD"
Heydər Əliyev və Şərq. 6 cildə, III cild /müə. -tərt. : Q. Allahverdiyev, V. Sultanzadə ; red. M. Qurbanlı ; Şərq Araşdırmalar Mərkəzi. (2003). Bakı: "Çaşıoğlu"
Hüseynova, F. (2006). TÜRKSOY –Türk xalqlarının mədəni inteqrasiyasının təzahürü kimi. Bakı: "Mədəni-maarif" № 4, s. 7-10
"Mədəni-maarif" jurnalı, № 1-2, (2001). s. 123-124
Muxtarov, K. (2012). Azərbaycan Respublikası və TÜRKSOY// Tarix və onun problemləri. Bakı: "Adiloğlu". s. 12-15
Ocak, K. (2002). Dünyada Türk cumhuriyetleri Türk halkları. Ankara: İmaj Yayıncılık
"Önər" jurnalı, № 1, fevral (2002). <http://www.onerjurnali.narod.ru/0002.htm>
Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının (TDƏŞ) V Sammitində Prezident İlham Əliyevin nitqi. 11 sentyabr 2015-ci il. <https://president.az/articles/16221/print>
TÜRKSOY arşivi, (2016). TÜRKSOY-Azərbaycan. Azərbaycan Cumhuriyyətinin bağımsızlığı yenidən kazanmasının 25 yıl dönümünə ithafen : TÜRKSOY un 2008-2016 illəri arasındakı Azərbaycan ilə ilgili fəaliyyətləri / yayına haz. E. Gafarlı ; türkçe edt. T. Koparan ; foto. G. Fedai
<http://www.e-qanun.az/framework/12930>
<http://mct.gov.az/az/nazirlik-2006-2016>
<http://mct.gov.az/medias/media/other/623/hesabat-2017.pdf>
<http://mct.gov.az/medias/media/other/624/hesabat-2018.pdf>

Youth-Oriented Policies in the Context of Public Policy Analysis in the Republic of Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Murteza HASANOGLU

The Academy of Public Administration of Azerbaijan

m_hasanoglu@yahoo.com.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3734-4045>

Shurakhanim SALIMOVA

The Academy of Public Administration of Azerbaijan

shura.salimova611@gmail.com

ABSTRACT

The article reflects the history of the state youth policy and the main features of its development. Today the youth are in the center of the state's attention, as in the time of national leader Heydar Aliyev. Youth policy is an integral and important part of state policy. A number of state programs have been developed in this area and are being successfully implemented. The main purpose of youth policy in the Republic of Azerbaijan is to create conditions for the physical, mental and moral development of the young people, to help them to realize their opportunities and skills, to solve their social and economic problems and to ensure the protection of their rights.

Today, the young are extremely involved in science, education, culture, art, sports and in a number of areas and they gain achievements. The Republic of Azerbaijan implements numerous measures for the integration and comprehensive development of youth with special needs and the state always supports talented and creative youth. Every Azerbaijani youth is brought up in the spirit of patriotism and Azerbaijanism. As it is today, youth policy will always be successfully pursued by the Republic of Azerbaijan.

Key words: The Republic of Azerbaijan, Government Program, Public Policy, Youth Policy, Development.

INTRODUCTION

After the collapse of the Soviet empire, our country declared its independence and carried out fundamental reforms and development in all areas. With the adoption of the Constitution of the Republic of Azerbaijan on November 12, 1995, the necessary legal framework in the field of state building was formed in the country. The traditions of statehood have been enriched, and the country's foreign and domestic policy concept has begun to be implemented in accordance with international law. History has given the people of Azerbaijan in the 20th century, in the person of Heydar Aliyev, a truly genius, a leader and a wise statesman. The historical experience of a number of developed countries of the world also proves that its political leaders play an important role in the progress of every nation. All the issues that Heydar Aliyev attached importance to were aimed at only one goal - to ensure the comprehensive development of the young independent state. There was no area in Azerbaijan that could be overlooked. All the carried out socio-economic reforms laid the foundation for the development of the national thinking of the people, the unified ideology of Azerbaijanism. By uniting closely around their genius leader, our people have shown a strong will and managed to overcome all difficult trials. From the first day of the national leader's leadership in Azerbaijan, young people have always been in the spotlight. The State Youth Policy, founded by Heydar Aliyev, embodies the state's special approach to "Youth Capital". Measures taken in accordance with the adopted programs, orders issued to address issues of interest to young people in various fields, decisions, activities of government agencies and public organizations, support for the younger generation in education, science, art, health, economy and other spheres, actions to address youth problems it is a clear example of the Azerbaijani state's attention to youth [Jafarov and Imamaliyev, 2012, p.3].

Emergence of youth policy

Young people are the leading force in society. Investment in the young generation, their education, listening and solving their problems, state care for young citizens is a guarantee of a bright future for the state. The Ministry of Youth and Sport was established by Heydar Aliyev's Decree No. 179 of July 26, 1994. The Ministry is the central executive body in the country that implements state policy and regulation in the field of youth, physical education and sports. Formation and implementation of a unified state policy in the field relevant to the activities of the Ministry, directing the creative potential, strength, knowledge and skills of the young generation to national state building, implementation of economic and social development programs, patriotic and civic education of youth, activities in other areas includes. Azerbaijani youth are actively involved in a number of areas such as culture, education, art, science, sports and achieve success. At the same time, our young people who continue their education abroad represent our country with dignity. Young people are also awarded the "Youth Award" established by the Ministry of Youth and Sports for their success and achievements. In order to increase the role of Azerbaijani youth in the development of society and the solution of their problems, to ensure their participation and responsibility in the future development of the country, to create conditions for the exchange of views of youth living in the capital and regions, to facilitate open communication with youth and government agencies, Heydar Aliyev initiated the holding of the Azerbaijan Youth Forum in 1995. An initiative was put forward to hold the Azerbaijan Youth Forum in On February 2, 1996, the first forum of Azerbaijani youth was held with the participation of national leader Heydar Aliyev. The forum demonstrated the readiness of young people to take an active part in solving the important tasks facing the independent Republic of Azerbaijan and led to a significant intensification of work with young people [Jafarov and Imamaliyev, 2012, p.7]. In his speech at the forum, Heydar Aliyev expressed the role of young people in the preservation of Azerbaijan's state independence and its bright development and confidence in them: "I am confident that the future of Azerbaijan is in safe

hands. Because our youth today are sane, patriotic young people who love their people and nation. I am convinced that young generations are growing up who can preserve the future of independent Azerbaijan. Their representatives are in this hall. Their representatives are today's children, young people growing up. Therefore, we, the representatives of the older generation, are confident that you, dear young people, will understand the difficulties of the independent Republic of Azerbaijan and will preserve the future of the independent Republic of Azerbaijan. I'm sure of it! ” [<https://lib.aliyevheritage.org/az/1228447.html>].

In 1997, the Second Forum of Azerbaijani Youth was held. As a result of the attention and care for young people, February 2 was declared "Youth Day" by presidential decree. In total, 8 forums of Azerbaijani youth were held, the last forum was held on November 16, 2018 in Baku.

Back in 1997, he was appointed President of the National Olympic Committee of Azerbaijan (NOC) İ.Aliyev's election opened up great opportunities for the realization of state policy in the field of sports and youth policy in new conditions. As President of the NOC İ.Aliyev carried out a number of measures aimed at expanding the Olympic movement in the country, developing sports and physical education, and making Azerbaijan an equal member of the world sports family [Jafarov and Imamaliyev, 2012, p.8].

On April 9, 2002, the Law of the Republic of Azerbaijan “On Youth Policy” was adopted. According to the law, youth policy is a system of measures aimed at creating socio-political, socio-economic, organizational and legal conditions and guarantees by the state in order to ensure the comprehensive development of youth and their active participation in society. The main purpose of youth policy in the Republic of Azerbaijan is to create conditions for the physical, mental and spiritual development of young people, to help them realize their opportunities and skills, to solve their social and economic problems and to ensure the protection of their rights. The responsibilities of the state in the implementation of youth policy include: development and implementation of legislative acts, state programs in the field of youth policy; coordinating the activities of legal entities and individuals in the field of youth work; implementation of measures in the field of vocational training, employment of young people, support of entrepreneurship initiatives (“start-up”), acquisition of knowledge on the main directions of the state youth policy and state programs; of information provision and awareness in the field of youth policy; preparation of young people for military service; providing young people with knowledge in the field of family planning and reproductive health, improving the work of enterprises providing services in this field; social protection of low-income young families; promotion of volunteerism among young people; creation of non-formal and informal educational opportunities for individual development of youth; development of youth, increasing opportunities in the use of information technology, social networks and multimedia tools to acquire new knowledge, ensuring control over compliance with the requirements of legislation in this area, protection of human honor and dignity and the right to privacy [<http://www.e-qanun.az/framework/1619>].

According to the Law on Youth Policy, everyone between the ages of 14 and 29 is considered young. Young people also have a great impact on the country's demographic development. If we look at the latest demographic indicators, we can see that currently young people make up 22.8% of the country's population.

According to the decree of the President of the Republic of Azerbaijan, 2007 was declared the "Year of Youth". This is another example of the attention and care of the President and the state for young people. Today, young people work in a number of government agencies - parliament, organizations, municipalities, etc. successfully operate in various fields and contribute to the current and future development of our country. The Youth Foundation was established by Presidential Decree No. 542 of December 19, 2011. The Youth Foundation of

the Republic of Azerbaijan is a public legal entity established on the basis of the Youth Foundation under the President of the Republic of Azerbaijan, which provides incentives for activities related to youth policy in science, education, culture and other social spheres. In carrying out its duties and exercising its rights, the Foundation interacts with state and local self-government bodies, international and non-governmental organizations, and other legal entities and individuals. The main purpose of the Foundation's activities is to provide targeted funding in the form of grants, projects and programs of public and social significance, including at the international level, aimed at science, education, culture and other social spheres related to youth policy, organization of conferences, seminars, festivals, Olympics and other events, as well as supporting projects that provide financial assistance to young people [<https://youthfoundation.az/about-us/nizamnam%c9%99/>].

Youth development is one of the important components of the state's social policy. Global changes and challenges in the world, as well as new development opportunities in the country make it necessary to develop and adopt a new strategy for youth policy in Azerbaijan. The worthy place of the Republic of Azerbaijan in the international arena also imposes certain obligations on young people. So that, in order to represent our country at a high level abroad, it is important for them to be fluent in foreign languages, be patriotic and educated in the spirit of Azerbaijanism. At the same time, it is necessary to develop the scientific skills of the new generation and support their innovative activities. Representatives of the younger generation should be more closely involved in improving the legislation, and their institutional skills should be increased. Young people must play a leading role in the development of civil society, and appropriate conditions must be created to further support their social activity. The "Strategy for the Development of Azerbaijani Youth in 2015-2025" was approved by the Decree of the President of the Republic of Azerbaijan dated January 26, 2015. The main target groups of the strategy are youth and young families, various social groups of youth - students of the upper grades of secondary schools and primary vocational education institutions; students of secondary specialties and higher education institutions; young scientists; young people studying and working abroad; young people serving in the military; young entrepreneurs and farmers; young people working in production and services; civil servants and youth represented in elected bodies; young athletes; youth represented in political parties and non-governmental organizations; unemployed youth; young people from low-income families; refugee and IDP youth; young people with disabilities; young people addicted to drugs or AIDS, etc. includes. The purpose of the strategy is to develop the potential of the Azerbaijani youth in accordance with the requirements of modern times in the period covering 2015-2025, to use this potential in the interests of the Republic of Azerbaijan, to form an active citizenship in the new generation [<https://president.az/articles/14132>].

Effective organization of youth leisure

Within the framework of the adopted state programs, a number of measures and projects are being implemented in the direction of effective organization of youth leisure time. Currently, there are "Youth Houses" in Baku and the regions. The main purpose of the "Youth Homes" is to create conditions for the support and development of youth initiatives, self-identification and self-realization of young people, as well as to assist the activities of the Department of Youth and Sports in the implementation of state youth policy [<https://genclerpaytaxti.az/genclerevi.az/haqqimizda.html>]. The activities of the "Youth Homes" include the organization of leisure time of young people, the volunteer movement, the choice of profession of young people, the formation of their healthy lifestyle, etc. includes. On June 9, 2009, the Law of the Republic of Azerbaijan "On Voluntary Activity" was adopted. According to the law, the areas of voluntary activity include:

1. assistance to persons with disabilities, orphans, the elderly, low-income families, refugees and IDPs;
2. promotion of humanity and tolerance;
3. protection of consumer rights;
4. legal and cultural awareness;
5. education, upbringing, physical and mental development of children and youth;
6. development of sports;
7. information on diseases and epidemics;
8. promotion of a healthy lifestyle;
9. environmental protection;
10. protection of historical and cultural monuments, cultural and spiritual heritage;
11. assistance in the elimination of the consequences of armed conflicts, natural disasters, industrial accidents, fires, epidemics, epizootics and other emergencies, as well as those affected by emergencies;
12. assistance to persons released from penitentiaries, addicted to drugs, victims of domestic violence and other persons (families) in difficult living conditions in accordance with the Law of the Republic of Azerbaijan "On Social Services";
13. other areas of activity that do not contradict the requirements of the legislation of the Republic of Azerbaijan [<http://www.e-qanun.az/framework/18159>].

It was after the adoption of this law that the State Agency for Citizen Services and Social Innovations under the President of the Republic of Azerbaijan - "ASAN Service" Centers began to involve volunteers in their activities. During the opening of the "ASAN Service" centers, a very beautiful tradition was established with the attention and care of the President of the Republic of Azerbaijan, Mr. Ilham Aliyev. So that, the President regularly meets with volunteers during the opening ceremonies of "ASAN service" centers. He always appreciates the work of volunteers [Adilov and Pashayev,2017, p. 22]. The organization currently has more than 25,000 volunteers. "ASAN Service" Centers regularly hold events, and young volunteers demonstrate their knowledge, skills and talents by participating in these projects and events. By the Order of the President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev dated December 30, 2019, 2020 was declared the "Year of Volunteers" in Azerbaijan. This order gave impetus to the further expansion of volunteerism in our country and its formation as a national movement. The Sustainable and Operational Social Security Agency (DOST Agency) under the Ministry of Labor and Social Protection of Population, established by President Ilham Aliyev's Decree No. 229 of August 9, 2018, also plays an important role in expanding the volunteer movement through the "Voluntary DOST" program. The purpose of the "Voluntary DOST" project is to organize public participation, support the volunteer movement, support youth policy, develop state-citizen relations, provide high quality services, prepare young people for the labor market and ensure active aging [[HTTPS://APA.AZ/AZ/XEBER/SOSIAL-XEBERLER/ILK-KONULLU-DOST-MEZUNLARINA-SERTIFIKATLAR-TEQDIM-EDILIB-538877](https://apa.az/az/xeber/sosial-xeberler/ilk-konullu-dost-mezunlarina-sertifikatlar-teqdim-edilib-538877)]. By joining volunteer activities, young people have the opportunity to both increase their work experience and work with people in need of special care. In addition, "One Volunteer" Student Cooperation Public Union, "Agrarian Development Volunteers" Public Union, "Transport Volunteers" Program, "Formula 1 Azerbaijan Grand Prix" Volunteer Program, "Migration Volunteer" Public Union, "Volunteer Migration Volunteer" Public Union joined the Union of Volunteer Organizations of Azerbaijan. "Group," "Tourism Volunteers" Organization, "Eco-Volunteers" Group, "AFFA and Euro-2020" Volunteers Program, "Diplomatic Volunteers" Group, "Young Volunteers" Movement, "Azerbaijan Diaspora Volunteers" Program, "Justice Volunteers" Public Union, "Volunteer Food Supervisor" Program.

Social protection of low-income youth

Social protection of youth and low-income young families is always in the focus of the state. The article “State assistance to young families” is reflected in the Law of the Republic of Azerbaijan “On youth policy”:

1. Preferential mortgage loans for young families to build a house or buy an apartment, create a household and are given a discounted apartment.

2. The relevant executive authority shall ensure the conduct of sociological research on young families and establish an information bank.

3. Awareness of the importance of family and marriage among young people, the negative consequences of early marriage and marriage between relatives in order to protect and strengthen it shall be carried out in accordance with the procedure established by the relevant executive authority [<http://www.e-qanun.az/framework/1619>]

The main direction of the adopted state programs is to ensure the employment of young people. The purpose of the "Sustainable Youth Employment Program" jointly implemented by the State Employment Agency and the Youth Foundation of the Republic of Azerbaijan under the Ministry of Labor and Social Protection is to strengthen the social protection of vulnerable youth, increase their knowledge and skills, implement their ideas, including employment. is to increase the competitiveness of the market, to realize its existing potential. The “Sustainable Youth Employment” program covers the “Create a Business Marathon”, “Salary Subsidy for Employers” and “Professional Youth” projects. In addition, preference is given to young people who took part in the Great Patriotic War, suffered as a result of the Second Karabakh War or were members of the family of a martyr [<https://dma.gov.az/layiheler/sosial-layiheler/genclerin-dayaniqli-mesgullugu-programi>].

The Republic of Azerbaijan always strives for a high level of welfare of its citizens, treats them with care and the solution of their social problems is at the center of the state's domestic policy. The role of the Heydar Aliyev Foundation in the work done by the state in this area is very great. A number of projects implemented by the Foundation are aimed at solving the problems of citizens with special needs. In addition, one of the main goals of the foundation is to serve the education of children and youth as citizens with comprehensive knowledge. Mrs. Mehriban Aliyeva's benevolent mission also restores the health of children with disabilities and provides them with effective rehabilitation services. As a visual manifestation of this, the State Rehabilitation Institution for Children with Special Needs established in the Yeni Guneshli residential area of Baku on the initiative and with the support of Mehriban Aliyeva is a valuable contribution to increasing medical and social rehabilitation opportunities for children with disabilities in our country. The 1,700-square-meter center, which provides effective rehabilitation services to up to 400 children each year, was built to modern standards and equipped with the latest equipment. This state care not only provided a basis for their well-being, but also gave them a strong incentive and a valuable opportunity to mobilize for a decent life, to have a successful future, to always be at the forefront of work that can benefit the progress of this state. All this is stated by the President of Azerbaijan, “I have repeatedly stated, and this is confirmed by life and the steps taken, that Azerbaijan is a social state. At the heart of our policy is the citizen of Azerbaijan, his concerns, his problems, his security, his happiness” [<https://mehribanaliyeva.preslib.az/media-6fLnN5QUqh.html>]. On June 5, 2001, the Law of the Republic of Azerbaijan “On Education of Persons with Disabilities (Special Education)” was adopted. This Law regulates the relations arising in the field of education of persons with disabilities, determines the organizational-legal and economic bases of special education. The purpose of special education is to provide people with disabilities with the necessary knowledge, skills and habits to adapt to society, including the creation of self-service,

preparation for work and family life. Special education is carried out in special educational institutions, special education departments, general education institutions with special conditions in the forms established by the legislation of the Azerbaijan Republic [<http://www.e-qanun.az/framework/4353>].

State care for talented and creative youth

The negative and positive processes taking place in each country are closely linked to the human factor. A reliable way of sustainable and comprehensive development - compliance with world standards - focuses more on science and education. That is why the developed countries of the West and the whole world pay special attention to this area in order to maintain their level of development and advance new goals. In addition to studying abroad, Azerbaijani youth also represent the Azerbaijani people by promoting Azerbaijani culture, customs and traditions. Therefore, the selection of students to study at leading universities abroad, the definition of specialties and the creation of the necessary conditions for their education are important issues. Azerbaijani representatives have studied abroad at different times in history. Today, President Ilham Aliyev also pays attention to education abroad [Jafarov and Imamaliyev, 2012, pp. 74-75].

The processes associated with the establishment of the information society prove that where there is modernity, high quality education and entrepreneurship, innovative thinking inherent in youth can change the face of civilization as a whole. Based on these qualities, it is believed that many of the problems we face in the modern world will be solved thanks to the inexhaustible energy and determination of the youth [<https://bsu-uni.edu.az/az/news/2182>].

There are currently quite a number of talented and creative young people in Azerbaijan who are represented in the arts, music, sports, literature and other social fields. The developed state programs, as well as the adopted laws create conditions for further development of the potential of talented and creative youth. The Law of the Republic of Azerbaijan “On Youth Policy” reflects the state care for talented youth as follows:

1. The state guarantees the continuation of education of talented and creative youth, regardless of their social and financial status.

2. Talented young people in need of social protection may be provided with loans on the condition of repayment upon completion of their education in the manner prescribed by law.
3. The state shall create conditions for talented young people to study and gain experience in modern professions and specialties in the Republic of Azerbaijan and abroad.
4. In order to encourage talented young people, state and local self-government bodies, legal entities and individuals may establish special scholarships, awards and benefits [<http://www.e-qanun.az/framework/1619>].

Chapter 5 of the Action Plan of the State Program “Azerbaijani Youth in 2017-2021” approved by the Decree No. 3236 of the President of the Republic of Azerbaijan dated September 15, 2017, “Support of youth creative activity and organization of leisure time” execution is intended. In addition, in order to strengthen the state care for students who have achieved high results in education in the Republic of Azerbaijan, to create more favorable conditions for their education and to increase their enthusiasm for education, September 3, 2001 No. 564 The decree of the President of the Republic of Azerbaijan "On the establishment of the Presidential Scholarship for university students of the Republic of Azerbaijan" was signed.

Military patriotic education of youth

Patriotic education of the young generation is one of the main directions of the state youth policy of the Republic of Azerbaijan and the education of young people in the spirit of patriotism is always in the focus of the state. Young people are the cornerstone of the

development of any nation. For this reason, healthy youth is an important condition for the existence of a nation. Because the further strengthening of statehood and independence in the country, the reliable provision of the future depends on the training of intellectual personnel and their transformation into a leading force. In this regard, the measures taken by the Azerbaijani Army in the field of youth work give impetus to the further development of Azerbaijani youth in society. Soldiers of the Azerbaijani Army, representatives of the young generation of Azerbaijan, live in the military collectives both the military traditions of the people acquired over the centuries and the spirit of national military patriotism [<https://mod.gov.az/az/pre/26027.html>]. During the 44-day Second Karabakh War, which began on September 27, 2020, Azerbaijani youth wrote "Victory Day" in our history, a chronicle of their unparalleled heroism and bravery.

Conclusion

Since the 1990s, fundamental changes have taken place in the field of youth policy, as in other areas. A unified legislative framework has been formed in the field of youth policy, and a number of state programs have been developed. Moral and youth education and participation in cultural life, state care for talented youth, youth in need of social protection and at risk, protection of youth health and physical development, youth employment, state assistance to young families and youth organizations and state assistance to them "Youth policy". We can conclude from the socio-economic reforms that young people will always be in the spotlight of the state, as they are today.

REFERENCES

- A.M.Jafarov, E.B.İmamaliyev "Participation of youth in the public life of Azerbaijan" Saint-Petersburg-Baku, 2012
- N. Adilov, E.Pashayev "VOLUNTEER: success formula", Baku-2017
- <https://youthfoundation.az/about-us/nizamnam%20c9%99/>
- <http://www.e-qanun.az/framework/2709>
- <http://www.e-qanun.az/framework/1619>
- <http://www.e-qanun.az/framework/18159>
- <http://www.e-qanun.az/framework/4353>
- <https://president.az/articles/14132>
- <https://www.mys.gov.az/nazirlik/sasnam>
- <https://lib.aliyevheritage.org/az/1228447.html>
- <https://mod.gov.az/az/pre/18907.html>
- <https://www.mys.gov.az/gncr-siyasti/gncr-forumlari/7/azbaycan-gncrlinin-forumlari>
- <https://genclerpaytaxti.az/genclerevi.az/haqqimizda.html>
- <http://konullu.gov.az/about>
- <https://dma.gov.az/layiheler/sosial-layiheler/genclerin-dayaniqli-mesgullugu-proqrami>
- <https://heydar-aliyev-foundation.org/az/content/index/48/Fondun-m%C9%99qs%C9%99dl%C9%99ri>
- <https://mehribanalieva.preslib.az/media-6fLnN5QUqh.html>
- <https://bsu-uni.edu.az/az/news/2182>
- <HTTPS://APA.AZ/AZ/XEBER/SOSIAL-XEBERLER/ILK-KONULLU-DOST-MEZUNLARINA-SERTIFIKATLAR-TEQDIM-EDILIB-538877>
- <https://mod.gov.az/az/pre/26027.html>
- www.stat.gov.az/source/demography/ay/

Örnek Olay İncelemesi Aracılığıyla Kurumsal Yönetişim Kavramının İrdelenmesi

Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN

Muğla Sıtkı Koçman University

agurdogan@mu.edu.tr

Orcid: 0000-0003-0649-4374

ÖZET

Kurumsal yönetişim kavramı 1990'lı yıllarda iş yaşamına girmeye başlamıştır. Son yıllarda dünyada pek çok ülke tarafından üzerinde önemle durulan “governance” kavramı, tam Türkçe'si ifade edilemediği için “yönetişim” olarak ifade edilmektedir. Kurumsal yönetişimin ilk defa isminin resmi olarak geçtiği rapor olan Cad Bury raporunda, kurumsal yönetişim şirketleri idare ve kontrol eden bir sistem olarak tanımlanmaktadır (Bay, 2019: 49). Günümüzde işletmeler, kar elde etmenin yanında, kendisini sektörde kabul ettirebilme ve güven duyulan bir işletme olarak görülme amacını gütmektedir. Bu ve benzeri birçok sebep, şirketlerin kurumsal yönetişim sistemini benimseme ve uygulama çabası içine girmelerini sağlamaktadır. Kurumsal yönetim, işletme hedeflerine ulaşabilmek için bir çatı oluşturmakla birlikte iş süreçleri, performans, iç denetim, şeffaflık gibi yönetimin her alanını kapsamaktadır (Canbay ve Güneş, 2015: 63). Bu çalışmada, Türkiye’de uzun yıllardır sektörde var olan ve turizm faaliyetinde bulunan şirketler grubu olan bir turizm işletme grubu üzerinde araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden örnek olay incelemesi ve doküman analizi kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmada, X şirket grubunun kurumsal yönetişim işleyişini nasıl algıladığı ve bünyesindeki şirketlerle birlikte kurumsal yönetişim sistemini nasıl uyguladığı tespit etmek amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, X şirketler grubunun kurumsal yönetişim algısına sahip olduğu ve bünyesindeki şirketlerle birlikte kurumsal yönetişim sistemini uyguladıkları ve bu yönde çalışmalarda bulduklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yönetişim, Kurumsal Yönetişim, Kurumsal Yönetişim Mekanizması, İşletme Değeri.

Examination of Corporate Governance Concept Through Case Study

ABSTRACT

The concept of corporate governance began to enter business life in the 1990s. The concept of “governance”, which has been emphasized by many countries in the world in recent years, is expressed as “governance” because its full Turkish cannot be expressed. In the Cad Bury report, which is the report where corporate governance is officially mentioned for the first time, corporate governance is defined as a system that manages and controls companies (Bay, 2019: 49). Today, businesses aim to make themselves accepted in the sector and to be seen as a trusted business, as well as making profits. These and many other reasons enable companies to try to adopt and implement the corporate governance system. Corporate governance, together with creating a framework to achieve business goals, covers all areas of management such as business processes, performance, internal audit, and transparency (Canbay and Güneş, 2015: 63). In this study, a research was carried out on a tourism business group, which is a group of companies that have been in the sector for many years and engaged in tourism activities in Turkey. The study was carried out using case study and document analysis from qualitative research designs. In the research, it is aimed to determine how the X company group perceives the corporate governance process and how it implements the corporate governance system together with the companies within it. The findings show that the X group of companies has a corporate governance perception, and they implement the corporate governance system together with the companies within it and are working in this direction.

Keywords: Governance, Corporate Governance, Corporate Governance Mechanism, Enterprise Value.

GİRİŞ

Rekabetçi pazarlarda başarılı olmak isteyen kurumlar için, kurum yöneticileri değişen talepleri karşılamak üzere yeni stratejiler üretebilmelidir. Bu da yöneticilerin, var olan yasalar, yönetmelikler ve paydaşların beklentileri doğrultusunda kararlar almasını gerektirir. Ayrıca yönetsel kararların, kurumsal performansın şeffaflığının, sahipliğin, kontrolün ve hissedarlar tarafından alınan temel kararların paylaşımının izlenmesi için yapılandırılmış ve özgür bir mekanizmayı da gerektirir. Böylece yöneticilerin işletmenin mal varlığı üzerinde hesap verebilirliğinin gözetimini ölçmede etkili olabilir. Bu kaynakların etkin kullanımı, düşük sermaye bedellerine ulaşım, toplumsal beklentilere yüksek düzeyde cevap verebilme ile bütünleşen gözetim ve hesap verilebilirlik, gelişmiş kurumsal yönetişimin oluşmasına öncülük eder. Kurumsal yönetişim, performans üzerinde etkili olan daha başka birçok faktör daha olduğundan, ileri düzeyde kurumsal performansı garanti etmeyebilir. Fakat işletmeye iş ortamı, kriz zamanları ve kestirilemeyen düşüş anlarındaki değişikliklere düzenli cevap verebilmek için çok fazla katkı sağlar. Bunun yanı sıra işletmenin, eğer ilgili kişi o görevi yapamazsa başka biri ile değiştirileceğini anlayarak, yönetimsel adam sendeciliği azaltarak, onları şirket performansına odaklamaya yardımcı olur (Jensen, 1983, Miller, 1997 ve Porter, 1997). Kurumsal yönetişim, bir kurumu yönetme fonksiyonlarından biridir. İyi bir kurumsal yönetişim, örgüt paydaşlarına karşı sorumlulukta adalet, açıklık ve şeffaflığı teşvik eder. İyi kurumsal yönetişim uygulamaları, değer artırıcı faaliyetlere odaklanarak ekonomik verimliliği kolaylaştırır ve kıt kaynakların verimli bir şekilde dağıtılmasına yardımcı olur. Bu çıktılar, şirketler varlıklarını verimli bir şekilde kullandıklarında, düşük maliyetli sermayeyi kendilerine çektiklerinde, toplumsal beklentiyi karşıladıklarında ve genel performansı iyileştirdiklerinde elde edilir.

Oxford Sözlüğü “kurumsal” sözcüğünü bir kuruma ait anlamında sıfat olarak, “yönetişim” sözcüğünü ise yönetme fonksiyonu olan bir fiil olarak tanımlamıştır. “Yönetişim terimi Latince “dümen kullanmak” anlamına gelen “gubernare”den gelmektedir. Bu köken de kurumsal yönetişimin, kurumu kontrol etmekten ziyade yönlendirmek olduğuna işaret eder. Bu nedenle kurumsal yönetişim, kurumu yönetmenin bir fonksiyonudur. Kurumsal yönetişim kavramı, topluma ve örgüt paydaşlarına karşı hesap verebilme, etik ve sosyal sorumluluk fonksiyonlarını içerir ve bir örgütün yol haritası olarak planladığı yön ile örtüşen usuller ve yapılarla ilişkilidir (Shamsher, 2002). Kurumsal yönetişim, örgüt paydaşlarına karşı sorumlulukta adaleti, açıklığı ve şeffaflığı teşvik eder. Örgütün çevresel raporlamasının gittikçe artan önemi, kurumsal yönetişimin tanınmasında, örgütün daha geniş bir topluluğa ve çevreye etki ettiği düşüncesi ile çok yakından ilişkilidir. Tanımını dikkate almaksızın, kurumsal yönetişim, örgütün en üst düzey yöneticisi vasıtasıyla yürütülen temel uygulamalardır. Bu uygulamalarda sorumluluk paydaşlar, yöneticiler ve yatırımcılar tarafından uygun ve karlı kullanıma sunulan şirket varlıklarını sürdüren yönetim tarafından paylaşılır ve yerine getirilir.

Kurumsal yönetişim kavramı, bir kurumu tüm paydaşların faydası için en iyi şekilde yönetmenin tüm fonksiyonlarını ortaya çıkarmıştır. Kavram, farklı ülkelerde farklı perspektiflere sahiptir. Örneğin Birleşik Devletler ve Birleşik Krallık gibi Anglo-Saxon ülkelerde, kurumsal yönetişim hissedarların çıkarlarını gözetir. Japonya, Almanya, Fransa gibi diğer ülkelerde kurumsal yönetişim daha geniş bir perspektifle tüm paydaşların, hissedarlar

kadar işverenlerin ve hatta müşterilerin çıkarlarına odaklanır. Artan küresel rekabetle birlikte, kurumsal yönetim, örgüt hedeflerinin gerçekleştirilmesinde ve küresel pazar yarışında örgütün ayakta kalabilmesinde, etik, dürüst ve şeffaf yolları açma hususunda son derece önemlidir. İyi bir yönetim; açık, etkili, hesap verebilir ve sorumlu bir iş yeri ortamı yaratmak için de temel faktörlerden biridir. Son yirmi yıldaki sosyo-politik değişiklikler iyi bir yönetimin örgütlerde teşvik edilmesinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Örneğin, son çeyrek yüzyılda Asya ülkeleri finansal liberalleşme ve sermaye pazar gelişimini, diğer gelişmiş ülkelere benzemek için, benimsemiştir. Yine de 1997/1998 ekonomik krizi, ekonominin iyi olduğu zamanlarda etkili kurumsal yönetimi uygulamadaki başarısızlıklarını (örneğin düşük seviyede şeffaflık ve açıklık, zayıf bir iş süreci planlaması, gelişmemiş bir pazar altyapısı, kayırmacılık, iltimas ve ekonomik kararları veren politikacıların ahlaki düşkünlükleri) açığa çıkarmıştır (Millstein, 1998).

Kurumsal Yönetimin Temel Hususları

Yönetimin genel anlamı, “bir varlığın eylemlerini ve işlerini yönetme ve kontrol etme biçimidir”. Temellere indirgenecek olursa, yönetim, bir kurumsal varlığın hedeflerine ulaşmak için yetkilerin ve eylemlerin uygulanmasıdır. İster özel, ister kamuya ait olsun, ister yasal bir kuruluş olsun, bir şirket veya kuruluş tüzel kişiliği, yasal bir kurgudur. Kurumsal yönetim, Gabrielle O’Donovan (2003) tarafından “Yönetim faaliyetlerini yöneterek ve kontrol ederek, iyi bir iş anlayışı, tarafsızlık, hesap verebilirlik ve dürüstlük ile hissedarların ve diğer paydaşların ihtiyaçlarına hizmet eden politikaları, süreçleri ve insanları kapsayan bir iç sistemdir”. Kurumsal varlığın kendi çıkarları ile faaliyet gösterdiği çevrenin çeşitli bileşenlerinin çıkarları arasında makul bir denge kurmaya yönelik bilinçli, kasıtlı ve sürekli çabaları vardır. Kurumsal yönetim, yönetim kurulu üyelerinin hissedarlara karşı hesap verebilirliğini artırmaya yönelik ve kurumsal başarıya ulaşmak için etik çabalar ve adil oyunlar içerir. Kurumsal Yönetim, bu nedenle, şirketlerin veya kuruluşların hedeflerine ulaşmak için yönlendirildiği ve kontrol edildiği bir sistemdir (Chen, Fan ve Wong, 2004).

Politikacılar veya politikacılarla bağlantılı işadamları kolayca herhangi bir yönetim sistemini ele geçirebilir ve kendileri için getiri elde edebilir (Clarke, 2003). Bir ülkedeki hemen hemen her kurumsal yönetim uygulaması, kökenini bir kamu yönetiminde belirli bir eksiklikten alır ve bu, politikacılar veya politikacılarla ilgili iş adamlarının getirim arayan teşvikleri doğrudan veya dolaylı olarak ile ilgilidir (Berle ve Means, 1932). Bir başka çıkar çatışması dizisi şu şekilde ortaya çıkmıştır: kontrol eden hissedarlar, kendi çıkarları için azınlık hissedarların hakkını harcama pahasına hareket ederler (La Porta, vd., 1998). Bu tanımlar, geçmişin bakış açısıyla bakıldığında, sadece yönetim kurulunun idareci otoritesi ve hâkim hissedarlar, örgütün kontrolünü/iktidarını sürdürebilecekleri, diğer paydaşların ve hatta toplumun çıkarlarının engellenemeyeceği bir dereceye kadar sınırlanmalıdır.

Modern şirketlerde yönetimin ayrılması ve kuruluşlarda mülkiyet kontrolü nedeniyle kurumsal yönetimin önemi ortaya çıkmaktadır. Hissedarların çıkarları, yöneticilerin çıkarlarıyla çatışır. Temel işletme sorunu, yönetim ve yönetimle ilgili sorunlara firmanın paydaşlarının farklı çıkarları açısından yansır. Kurumsal yönetimin tek bir tanımı yoktur. Bunun yerine farklı

açılardan bakılabilir. Zingales (1998) kurumsal yönetişimi “Mülkiyet tahsisi, sermaye yapısı, yönetsel teşvik planları, devralmalar, yönetim kurulu, kurumsal yatırımcılardan gelen baskı, ürün piyasası rekabeti, işgücü piyasası rekabeti, örgütsel yapı vb. tüm yatırım geliri sürecini etkileyen kurumlar olarak düşünülebilir”, şeklinde tanımlamıştır. Garvey ve Swan (1994) “yönetişim, firmanın en üst karar vericilerinin (yöneticiler) sözleşmeleri fiilen nasıl yönettiklerini belirler”, demiştir. Shleifer ve Vishny (1997) kurumsal yönetişimi “finans tedarikçilerinin şirketlere, yatırımlarından geri dönüş almayı garanti ettiği yollar”, olarak tanımlamışlardır. Caramanolis-Cötelli (1995), kurumsal yönetişimin içeridekiler (yöneticiler, CEO'lar, direktörler veya yönetime bağlı bireysel veya kurumsal yatırımcılar) ve dışarıdan yatırımcılar arasında öz sermaye tarafından belirlendiğini kabul eder. John ve Senbet (1998) “yönetişim, şirket içindekiler ve yönetimin çıkarlarını koruyarak, üzerlerinde kontrol sağlayan, bir şirketin paydaşlarının kullandığı mekanizmalarla ilgilenir”, şeklinde daha kapsamlı bir tanım önermektedir. Paydaşlar olarak sadece hissedarlar değil, aynı zamanda borçlular ve çalışanlar, tedarikçiler, müşteriler ve diğer finansal olmayan paydaşlar ve ilgili taraflar kastedilir.

Bu sayısız tanımın tümü, açık veya üstü örtük olarak bazı ortak unsurları paylaşır. Hepsi, bir şirket tarafından yaratılan servetin paylaşımı üzerine, mülkiyet ve kontrol ayırımından kaynaklanana vurgu yaparak, içeridekiler ve dışarıdakiler arasındaki çıkar çatışmalarının varlığına atıfta bulunur (Jensen ve Meckling, 1976). Bu tür bir şirketin kabulüne ilişkin bir fikir birliği derecesi de mevcuttur. Önemli belirsizliklerin, bilgi asimetrisinin ve sözleşme maliyetlerinin sermaye sağlayıcılar ve içeriden öğrenenler arasındaki ilişki nedeniyle yönetişim sorununun tam sözleşme ile tatmin edici bir şekilde çözülemeyeceğine dair bir fikir birliği derecesi de mevcuttur (Grossman ve Hart, 1986).

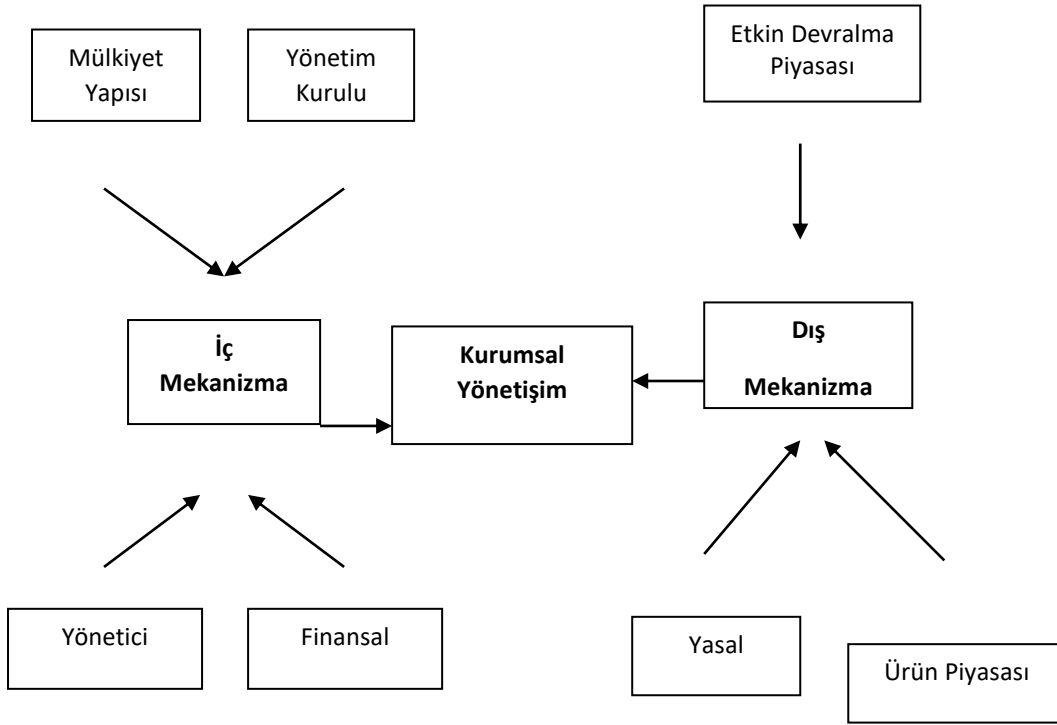
Kurumsal Yönetişimin Örgüt Üzerindeki Rolü

Kurumsal yönetişim, toplumsal beklentileri karşılamak, düşük sermaye kaynaklarını çekmek, ekonomik varlıkları etkin bir şekilde şirket varlığına çevirmek ve tüm performansı arttırmak için zorunlu bir rehber olmuştur. İyi bir kurumsal yönetişim, kuruma en fazla fayda sağlayacak yönetsel aktivitelerin gerçekleştirilmesine ve şeffaflık ve hesap verebilirlik yoluyla iş refahına katkıda bulunur. Şirketin bakış açısından, kurumsal yönetişimin ilişkisi daha iyi hisse seçimleriyle hissedarların finansal varlığını arttıran bir unsur olarak görülür (McKinsey & Company, 2002). Ganesan (2003), bir kuruma kurumsal yönetişimin sağlayabileceği beş adet katkı ile ilgili öneride bulunur. Bunlar; yaratıcılık ve şirketin rekabet gücünü arttırmak, hissedarların çıkarlarını korumak, girişimin değerlemesini etkilemek, kurumun etkin işlemesi ve sahteciliğin önüne geçmek ve yasa ve yönetmeliklerle uyum içinde çalışmaktır. Kurumun amacını hiç hesaba katmadan, etkili yönetişim, yönetim kurulu ve yöneticilerin arzulanan hedefle ilgili aldıkları tüm kararlara dair hesap verebilme kabiliyetlerini artırır. Etkin bir kurumsal yönetişim, talep edilen mal ve hizmet üretimiyle ilgili kıt kaynakların etkili kullanımını destekler ve paydaşların finansal varlığını maksimuma çıkarır. Etkili kurumsal yönetişim, iş ilişkilerindeki bozulmayı en aza indirir. Zayıf kurumsal yönetişim, iş ve politik döngüdeki bozulmayı besler. İyi bir kurumsal yönetişim, bu tür eylemlerin tanımlanmasını ve

önüne geçilmesini sağlar ve böylece yerli ve yabancı yatırımlar için çok daha uygun etkili maliyet yaratır (Jensen, 1983, Miller, 1997 ve Porter, 1997).

Kurumsal Yönetişim Mekanizması

Özünde, iyi kurumsal yönetim, fon sağlayıcılarının yatırımlarından yeterli bir getiri elde etmesini garanti etmek için, bir dizi mekanizmadan oluşur. Daha iyi mevcut kurumsal yönetim uygulamalarını açıklamak için, belirli bir dizi kurumsal yönetim mekanizmasında bir konuya odaklanmak gereklidir. Genel olarak ifade etmek gerekirse, özellikle yöneticilerle sahipler, kontrol hissedarlarıyla azınlık hissedarları gibi farklı kurumsal hak sahipleri arasında, iki tür mekanizma vardır. Bunlar; iç ve dış mekanizmalardır. Bu iç mekanizmalar; (1) mülkiyet yapısı, (2) yönetim kurulu (3) yönetici tazminatı ve (4) finansal açıklama unsurlarını kapsamaktadır. Dış mekanizmalar ise, (1) etkin devralma piyasası, (2) yasal altyapı ve (3) ürün piyasası rekabeti unsurlarını içermektedir.

Şekil 1. Kurumsal Yönetişim Mekanizması (Ahmed ve diğ. 2008).

3.1 İç Mekanizma

* Mülkiyet yapısı

Yukarıda belirtilen dört iç yönetim mekanizması arasında, sahiplik yapısı, firmanın değer maksimize edilmesi için çok önemlidir. Yoğunlaşmış öz sermaye sahipliği, diğer hissedarlara rağmen, kişisel kazanç uğruna şirket kaynaklarını kullanmak için en büyük hissedarlara önemli bir takdir yetkisi verir (Claessens, Djankov ve Lang, 2000).

* Yönetim Kurulu

Yönetim kurulu, çıkarları doğrultusunda şirketin faaliyet gösterdiğinden emin olmak için hissedarların yöneticilerin davranışları üzerinde etki yapabilen ikinci bir mekanizmadır (Hermalin ve Weisbach, 2003). Yönetim kurulunun izleme rolü bir CEO yönetim kurulunu

tamamen veya kısmen kontrol ettiğinde tehlikeye girer. Bu nedenle, bu değişkenin bir firmanın genel kurumsal yönetim düzeyi üzerinde olumsuz bir etkisi olmasını beklenir. Yönetim kuruluna yönetim ekibinin üyeleri hâkim ise, o kurulun etkin bir izleme rolü oynaması beklenmemektedir.

*** Yönetici Tazminatı**

Yöneticilere teşvikle ilgili ücret verilmesi, davranışlarını yönetmek için başka güçlü bir mekanizmadır (Jensen ve Murphy, 1990; Murphy, 1999). Üst düzey yöneticilerin çıkarları, eğer şirkette daha büyük hisseye sahiplerse, hissedarlarıkiyle daha uyumlu olabilir. Bu bir şirketteki ekonomik çıkarlarının bir ölçüsü olarak, üst düzey yöneticiler tarafından sahip olunan hisse yüzdesi ile ölçülebilir.

*** Finansal Açıklama**

Son olarak, mali şeffaflık ve yeterli bilgi ifşası, gelişmekte olan ülkelerde çok önemlidir. Firmanın operasyonları hakkında yeterli, doğru ve zamanında bilgi, mali durumu ve dış çevresi hissedarlar için firmayı izlemek, firmayı etkileyen yatırım kararları vermek ve başka yollarla firma üzerinde kontrol uygulamak açısından önemlidir (Bushman ve Smith, 2001).

3.2 Dış Mekanizma

*** Etkin Devralma Piyasası**

Kurumsal kontrol için aktif bir pazarın, verimli kaynak tahsisi için gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu pazar, verimsiz yöneticileri kısa sürede ortadan kaldırmak için yetenekli yöneticilerin yeterli düzeyde hisseler üzerinde kontrol elde etmelerini sağlar. Vekâlet kavgaları genellikle mevcut yönetimi veya yönetim kurulunu görevden almada başarılı değillerdir. Çünkü hisse holdingleri genellikle küçük hissedarlar arasında dağıtılır. Dostça birleşmeler ve devralmalar tüm ülkelerde olur ve piyasadaki işlemlerin çoğunu kurumsal kontrol için hesaba katar. Gelişmiş ülkelerde bu faaliyetlerin yüzdesi %60 ile %90 arası değişir. ABD ve İngiltere’de düşmanca ele geçirmeler oldukça fazladır, Almanya, Fransa ve Japonya’da nispeten azdır. Ampirik araştırmalar, teklif veren firmalar için kazanç sıfır ve hatta muhtemelen negatif olsa da, devralmaların hedef firmaların piyasa değerini önemli ölçüde artırdığını gösteriyor.

Bu değişken, bir firmanın genel kurumsal yönetimi üzerinde üç nedenden dolayı olumlu bir etkiye sahip olmalıdır. Birincisi, en büyük hissedar tarafından, en büyüğü dışındaki büyük hissedarlar, tünel açma faaliyetlerinin önündeki engellerdir. Çünkü bu hissedarlar, en büyük hissedarı izlemek ve kısıtlamak için teşvik edilirler. İkincisi, kurumsal kontrol için piyasanın etkinliği artırılır. Çünkü bu büyük hissedarlar kurumsal kontrol için bir mücadele başlatabilir veya mevcut yönetim düşük performans gösterdiğinde dışarıdan kontrol etmek isteyenine mücadelesine destek verebilir. Üçüncü olarak bu büyük hissedarların yönetimi doğrudan izleme isteği vardır.

*** Yasal Altyapı**

Genel yasal çevre ile ilgili olarak, bir diğer önemli dış mekanizma, farklı türde hisse ihraç eden şirketler daha katı yasal düzenlemelere tabidir.

*** Ürün Piyasası Rekabeti**

Son olarak devletin kontrol hissedarı olup olmadığını ortaya çıkaracak değişken irdelenmiştir. Hükümetin karın maksime edilmesinden başka istihdam ve sosyal istikrarın korunması gibi hedefleri olması muhtemeldir. Bir kontrol eden hükümet paydaşı, hissedarlarla çıkarları

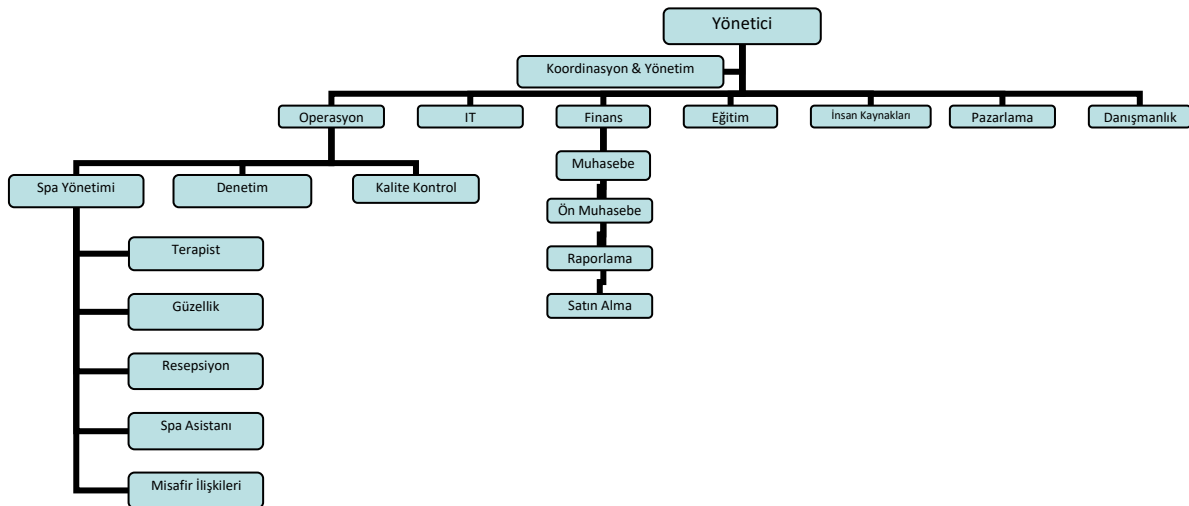
çatışabilecek olsa bile borsada işlem gören şirketi diğer politika hedeflerine ulaşmak için kullanabilir (Bai vd., 2004).

Araştırma Yöntemi

Örnek olay incelemesi (Case study), tek bir olayı veya birkaç olayı derinlemesine inceleme demektir. Bazen bir zaman dilimindeki sosyal olaylar da incelenebilir (Ergün, docplayer.biz.tr/48731297-Bilimsel-arastirma-yontemleri-nitel-arastirma-yontemleri.html). Başka bir ifade ile evrendeki belli bir ünitenin (birey, aile, okul, hastane, dernek vb.), derinliğine ve genişliğine, kendisini ve çevresi ile olan ilişkilerini belirleyerek, o ünite hakkında bir yargıya varmayı amaçlayan tarama düzenlemelerinden birisidir (Bozgeyikli, docplayer.biz.tr/16266283-Bilimsel-arastirma-yontemleri.html). Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden örnek olay incelemesi ile yürütülmüştür. Örnek olay incelemesinde, Türkiye’de yaklaşık 25 yıldır faaliyet gösteren kurumsal bir kimliği olan X şirketler grubu aynı zamanda Türkiye’nin farklı illerinde birçok işletme kurarak alanında en büyük zincir işletme özelliği ile de ilk sırada yer almaktadır. Bu işletme zincirinin seçilmesinin en önemli sebebi hem sektörde uzun zamandır faaliyet göstermesi, hem de alanında en büyük şirket zincirine sahip olmasıdır. Ayrıca, araştırmada örnek olayı incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinden yararlanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir. Doküman analizi, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir (Kıral, 2020: 173). Araştırmada, elde edilen veriler Ahmed ve çalışma arkadaşları (2008) tarafından işlenen “kurumsal yönetim mekanizması” açısından incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

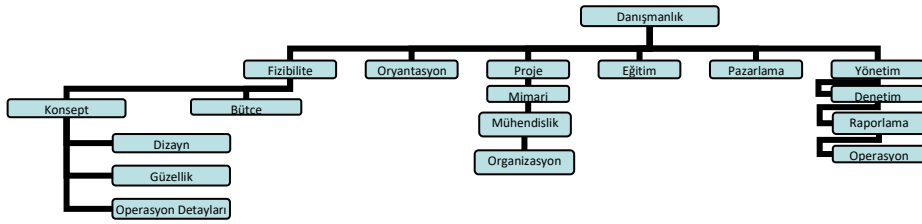
Bulgular ve Tartışma

Örnek olay incelemesi adı altında araştırılan çalışmada, X şirket grubunun kurumsal yönetim işleyişini nasıl algıladığı ve bünyesindeki şirketlerle birlikte kurumsal yönetim sistemini nasıl uyguladığı tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, Türkiye’de en büyük zincir şirket grubu olma özelliğini taşıyan bu şirketler grubunun kurumsal yönetim sistemini işleyiş şekli ile sektördeki diğer şirketlere rol model olma sebebiyle de önem taşımaktadır.

Şekil 2. Şirketin Organizasyon Yapısı

Şekil 2’de şirketin organizasyon şeması yer almaktadır. Başta bulunan yönetici kadrosunda yer alan Müdür/Müdürler ile şirket, üst yönetim kademesini oluşturmuştur. Koordinasyon ve yönetim birimi adı altında yardımcı yöneticiler bulunmaktadır. Koordinasyon birimi ana hizmet birimlerini tek bir çatı altında toplayarak faaliyetlerini yürütmektedir. Bu ana hizmet birimleri; operasyon, IT, finans, eğitim, insan kaynakları, pazarlama ve danışmanlık birimleridir. Bu birimler, hizmet verdikleri alan itibarıyla kendi alt dallarına da ayrılmaktadır. Örneğin; operasyon bölümü alt dalları; spa yönetimi, denetim ve kalite kontrol birimleridir. Spa yönetimi kendi içinde; terapist, güzellik, resepsiyon, spa asistanı ve misafir ilişkileri şeklinde ayrılmıştır. Aynı şekilde finans bölümü de kendi içerisinde; muhasebe, ön muhasebe, raporlama ve satın alma birimleri olarak gruplandırılmıştır.

Şekil 3. Şirketin Danışmanlık Hizmetleri ile İlgili Organizasyon Yapısı

Şekil 3’de de görüldüğü üzere, şirketin danışmanlık bölümü altında altı birim bulunmaktadır. Bunlar: fizibilite, oryantasyon, proje, eğitim, pazarlama ve yönetim birimleridir. Fizibilite bölümü altında konsept ve bütçe birimleri bulunmaktadır. Proje bölümü altında mimari, mühendislik ve organizasyon birimleri kurulmuştur. Yönetim bölümü altında ise, denetim, raporlama ve operasyon birimleri yer almaktadır. Eğitim bölümünde; spa akademisi, spa yönetimi eğitimi, ürün bilgisi ve harmanlama, spa tedavi teknikleri, servis becerileri, spa bakım menüsü, spa ekipmanları seçimi, spa standart çalışma prosedürleri (SOP), spa destek malzemeleri ve teminatlar ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Pazarlama bölümünde ise; işbirliğine dayalı pazarlama (Sosyal medya, web sitesi, link paylaşımı ve spa haberleri), sosyal medya promosyonları, aylık özel teklifler, alımlı hediyeler, aylık bülten, tatillerden yarar sağlamak (sevgililer günü, paskalya ve anneler günü) ve online dizinler (spa menü) faaliyetleri yer almaktadır. Yönetim bölümü altında, verilen hizmetlerin denetim ve kontrolünün yapılmasının yanında, mali hususlar, bütçe, iş planlaması ve performans faaliyetleri de çalışılmaktadır. Şirket, kurumsal danışmanlık hizmetleri adı altında şu şekilde bir yol haritası çizmiştir: araştırma ve fizibilite, geliştirme, projelendirme, finans, operasyonel, pazarlama, insan kaynakları ve kalite standartlarıdır.

Araştırmada ele alınan şirket grubunun kurumsal yönetim işleyişi ve bu işleyişin nasıl gerçekleştirildiği Ahmed vd. (2008) tarafından işlenen “Kurumsal Yönetişim Mekanizması” kriterleri dikkate alınarak analiz edilmiştir. Şirketin kurumsal yönetim mekanizması; iç mekanizma ve dış mekanizma şeklinde iki ana kısım altında ele alınmıştır. İç mekanizmada; şirketin mülkiyet hakkı, yönetim kurulu, yönetici tazminatı ve finansal açıklama kriterleri; dış mekanizmada ise etkin devralma piyasası, yasal altyapı ve ürün piyasası rekabeti kriterleri incelenmiştir.

Şirketin Kurumsal Yönetişim Mekanizmasının Değerlendirilmesi

Şirket, iç mekanizma açısından;

“Mülkiyet Yapısı” unsuru olarak incelendiğinde; şirket sermayesi bir kişi tarafından karşılanmaktadır.

“Yönetim Kurulu” unsuru; şirketin kurucu yöneticisi bulunmaktadır. Şirketin işleri ve işlemleri Genel Kurul tarafından seçilecek bir veya birkaç müdür tarafından yürütülür. Bu seçilen müdürlerin toplandığı Müdürler Kurulu ve Müdürler Kurulu Başkanı bulunmaktadır. Şirketi Müdürler temsil eder, şirketi ilzam edecek imzalar Genel Kurul tarafından tespit, tescil ve ilan olunur. Temsile yetkili olan/olanlar şirketin amaç ve konusuna giren her türden işler ve hukuki işlemleri şirket adına yapmak ve şirket unvanını kullanmak hakkına sahip olduklarına hükmeder. Şirketi aksi karar alınana kadar şirket müdürleri ahzu kabz yetkisi (bedeli tahsil etmek) ile münferiden temsil ve ilzam etmek üzere yetkili kılınmıştır.

“Yönetici Tazminatı” unsuru açısından; ana sözleşmede bu husus ile ilgili bir bilgi mevcut değildir. Ana sözleşmede bulunmayan hususlar hakkında Türk Ticaret Kanununun hükümleri uygulanır.

“Finansal Açıklama” unsuru açısından ise; şirketin net dönem karı yapılmış her çeşit masrafların çıkarılmasından sonra kalan miktardır. Net dönem karından her yıl %5 genel kanuni yedek akçe ayrılır. Kalan miktar genel kurul kararı ile pay sahiplerine kar payı olarak dağıtılır. Kar payı, esas sermaye payının itibari değerine, yerine getirilen ek ödeme yükümlülüğünün tutarı eklenmek suretiyle oluşacak toplam miktara oranla hesaplanır. Genel kanuni yedek akçe ödenmiş sermayenin %20’sine ulaşıncaya kadar ayrılır. Bu miktarın azalması halinde yeniden genel kanuni yedek akçe ayrılmaya devam olunur. Genel kanuni yedek akçe ile bu sözleşme hükümlerine göre ayrılması gereken miktar net dönem karından ayrılmadıkça pay sahiplerine kar dağıtılamaz.

Şirket, “Dış Mekanizma” unsuru açısından;

“Etkin Devralma Piyasası”nda; şirketin idaresi, Müdürler Kurulu Başkanı olarak seçilen kişiye aittir. Aksi karar alınana kadar X kişisi şirket müdürü olarak seçilmiştir. Ahzu kabz yetkisi (bedeli tahsil etmek) ile münferiden temsil ve ilzama yetkilidir.

“Yasal Altyapı” unsuru açısından, ana sözleşmede bulunmayan hususlar hakkında Türk Ticaret Kanununun hükümleri uygulanır. Şirketin yasal prosedürleri içinde; lisanslar ve izinler, işe alma uygulamaları, yaralanma davaları ve sorumluluk politikası yer almaktadır.

“Ürün Piyasası Rekabeti” unsuruna bakıldığında, ürün piyasası rekabeti kriteri ile ilgili şirkette devletin kontrol hissedarı olup olmadığı ile ilgili bir bilgiye rastlanılmamıştır.

Sonuç ve Tartışma

Kurumsal yönetim, işin yürütmesinde etkili olan bir dizi kurallar, mevzuatlar ve usuller setidir. Basit bir deyişle, kurumsal yönetim, yöneticilerin işi nasıl etkili ve tesirli bir biçimde yönettikleri ile ilgilidir. Kurumsal yönetim, örgütleri ve kurumları, operasyonlarının uygulanması, yönetilmesi ve kontrol edilmesi yoluyla yönlendiren usuller, gelenekler, politikalar, yasalar ve yerleşik uygulamaları içeren geniş bir tanımdır. Örgütün hedeflerini gerçekleştirmek için çalışır ve yönetim kurulu üyeleri ve hissedarlar da dâhil olmak üzere tüm paydaşlar arasındaki ilişkileri yönetir. Örgüt içindeki asil vekil sorununu azaltan bir mekanizma yoluyla bireylerin hesap verebilirliğini sağlar. Etkili finansal pazarlarda güçlü bir konum kazanmak isteyen rekabetçi firmalar tarafından ihtiyaç duyulan vurucu yatırım çevresi oluşturmak için iyi bir kurumsal yönetim temel bir standarttır. Ayrıca iyi bir kurumsal yönetim, iş temelli ekonomiler için gereklidir ve girişimcilik başarısını kolaylaştırır (Berle ve Means, 1932; Jensen ve Meckling, 1976).

X şirketler grubu için araştırma sonuçları değerlendirildiğinde;

Şirket, iç mekanizma ve dış mekanizma adı altında incelenmiştir. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde şirketin iç mekanizması içinde yer alan mülkiyet yapısı açısından şirket sermayesinin bir kişi üzerinde olduğu, dolayısıyla başka hisse sahibinin olmadığı

görülmektedir. Şirketin, bünyesinde bulunan her bir müdürün toplandığı Genel Kurulları bulunmaktadır. Bu Genel Kurul, şirketin en yetkili mercisidir. Yönetici tazminatı ile ilgili bu hususla ilgili bir bilgiye rastlanılmamıştır. Finansal açıklama kriteri açısından şirketin mali şeffaflık ve yeterli bilgi aktarımında bulunarak faaliyetlerini sürdürdüğü görülmektedir. Dış mekanizma açısından bakıldığında ise, etkin devralma piyasası kriteri açısından şirkette tek bir hisse sahibinin olmasına karşın, karar verme sürecinde (şirket/şirketler) müdürler tarafından kararlara katılımın sağlanması, hem şirket sahibinin hem de paydaşların haklarını koruma ve savunma açısından önemli bir duruştur. Yasal altyapı açısından ise, ana sözleşmede bulunmayan hususlarla ilgili Türk Ticaret Kanununa yönlendirme yapılmıştır. Ürün piyasası rekabeti açısından incelendiğinde; piyasada bu konu ile ilgili bir bildirimle rastlanılmamıştır. Sonuç olarak zincir şirket grubu olan X şirketler grubunun kurumsal yönetim algısına sahip oldukları ve bünyesindeki şirketlerle birlikte kurumsal yönetim sistemini uyguladıkları ve bu yönde çalışmalarda buldukları ifade edilebilir. Ancak, ürün rekabet piyasası kriterinin şirket açısından daha açıklayıcı bir şekilde işlenmesi diğer şirketlere de rol model olmaları açısından önem taşımaktadır.

Son çeyrek yüzyılda finans araştırma sahası tamamen kurumsal yönetime odaklanmıştır. Kontrol-den-sahipliğin ayrımı firmaların yüzleştığı çekirdek şirket problemleridir (Berle ve Means, 1932; Jensen ve Meckling, 1976). Bu da şirket paydaşlarının çıkarı için tüm kurum varlıklarının etkili kontrolünü sağlamakla ilgili konulara rehberlik eder (Khan, 2011). Cole (1998), şirketi yönetmek ve yönlendirmekte kim daha zayıf yönetime sahipse, daha büyük kurumsal problemlerle karşılaşır, demiştir. Kurumsal problem yöneticiye daha fazla özel çıkarlar sağlarken, şirkete daha kötü performans çıktısı sağlar. Bu nedenle şirketler, uzun süreli gelişim ve devamlılık için yüksek düzeyde yönetime ihtiyaç duyarlar. İyi bir kurumsal yönetim, bir örgütte paydaşların çıkarları ve kontrol ile sahiplik arasında denge kurarak sağlanabilir. Bu yaklaşım yönetici ve hissedarlar arasındaki olumlu tutumu geliştirmeye ve şirket problemlerini azaltmaya neden olur. Güçlü yasal ortam, iyi kurumsal yönetim uygulamalarının teşvik edilmesinde ve yatırımcı hakkının korunmasında önemli etkiye sahiptir. Zayıf bir hukuk sistemi, bir firmanın kurumsal yönetim uygulamaları yelpazesini kısıtlar. Engellemelere rağmen, yetkililer ve iş liderleri, şirketlerin kurumsal yönetim performansını, sürekli ve güçlü ekonomik büyüme şansını artırmak için iyileştirmelidir.

KAYNAKÇA

- Ahmed, H. L., Alam, M. J., Jafar, S. A., and Zaman, S. H. (2008). *A conceptual review on corporate governance and its effect on firm's performance: Bangladesh perspective*. AIUB.
- Bhagat, S. and Black, B. (1999). *The uncertain relationship between board composition and firm performance*. *The Business Lawyer*, 921-963.
- Bai C-E, Liu Q. and Song, F. (2004). *Bad news or good news: propping and tunneling evidence from China*, University of Hong Kong working paper.
- Bay, M. (2019). Kurumsal Yönetişim ve Bir Uygulama. I. Uluslararası İnsan Ve Toplum Kongresi'nde sunulmuştur. Priştina, KOSOVA.
- Becht, M., Bolton, P. and Roell, A. (2003). "Corporate governance and control", In Constantinides G, Harris M, Stulz R (Eds.). *Handbook of The Economics of Finance* North Holland Elsevier Vol. 1A Chapter 1.
- Berle, A and Means, G. (1932). *The Modern Corporation and Private Property*, New York Macmillan.
- Bozgeyikli, H. "Bilimsel Araştırma Yöntemleri", <https://docplayer.biz.tr/16266283-Bilimsel-arastirma-yontemleri.html>, Erişim tarihi: 01.12.2021.
- Bushman, R.M. and Smith, A.J. (2001) "Financial accounting information and corporate governance", *Journal of Accounting and Economics*, 32, 237-333.
- Canbay, F. ve Güneş, R. (2015). Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birliklerinde İç Denetimin Kurumsal Yönetim Üzerindeki Etkileri: Malatya Bölge Birliği Örneği. Turgut Özal Uluslararası Ekonomi ve Siyaset Kongresi-III, 62-82, Malatya.

- Caramanolis-Cötelli, B. (1995). "External and Internal Corporate Control Mechanisms and the Role of the Board of Directors: A Review of the Literature", Working Paper nr 9606, Institute of Banking and Financial Management.
- Chen, D-H., Fan, J. and Wong, T.J. (2004). *Political Connected CEOs, Corporate Governance and Post-IPO Performance of China's Partially Privatized Firms*, Mimeo, Chinese University of Hong Kong.
- Claessens, S., Djankov, S., Fan, J. and Lang, L. (2002). "Disentangling the incentive and entrenchment effects of large shareholders", *Journal of Finance*, 57, 2741-2771.
- Clarke, D. (2003). "Corporate governance in China: an overview", *China Economic Review*, 14, 494-507.
- Cole, R. and Mehran, H. (1998). "The Effect of Changes in Ownership Structure on Performance: Evidence from the Thrift Industry", *Journal of Financial Economics* 50, 291-317.
- Denis, D.K. and McConnell, J.J. (2003). "International corporate governance", *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 38, 1-36.
- Ergün, M. "Bilimsel Araştırma Yöntemleri", <https://docplayer.biz.tr/48731297-Bilimsel-arastirma-yontemleri-nitel-arastirma-yontemleri.html>, Erişim tarihi: 04.12.2021.
- Gabrielle, O'Donovan (2003). "Change Management - A Board Culture of Corporate Governance", Mondaq Business Briefing, July.
- Ganesan, Y. (2003). *Internal audit and corporate governance*. Accountants Today, December 2003.
- Garvey, G. and Swan, P. (1994). "The Economics of Corporate Governance: Beyond the Marshallian Firm", *Journal of Corporate Finance* 1, 139-174.
- Grossman, S. and Hart, O. (1986). "The Costs and Benefits of Ownership: a Theory of Vertical and Lateral Integration", *Journal of Political Economy* 94, 691-719.
- Hart, O. (1995). "Corporate Governance, Some Theory and Applications", *The Economic Journal* 105, 687-689.
- Hermalin, B.E. and Weisbach, M. (2003). "Boards of directors as an endogenously determined institutions: a survey of the economic literature", *Economic Policy Review*, 9, 17-26.
- Jensen, M. and Meckling, W. (1976). "Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure", *Journal of Financial Economics* 3, 305-360.
- Jensen, M. and Ruback, R. (1983). "The Market for Corporate Control - the Scientific Evidence", *Journal of Financial Economics* 11, 5-50.
- Jensen, M. and Murphy, K. (1990). "Performance pay and top-management incentives", *Journal of Political Economy*, 98, 225-262.
- Kato, T. and Long, C. (2006). *Executive turnover and firm performance in China*. *American Economic Review*, 96 (2), 363-367.
- Khan, H. (2011). A literature review of corporate governance. *In International Conference on E-business, management and Economics*, 25 (1), 1-5.
- Kıral, B. (2020). "Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi", *Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15: 170-189.
- La Porta, R., Lopez de Silanes, F., Shleifer, A. and Vishny, R.W. (1998). "Law and finance", *Journal of Political Economy*, 106, 1112-1155.
- McKinsey & Company (2002). *Corporate governance is at the heart of investment decisions. Global investor opinion survey: key findings*, July 2002.
- Miller, M. (1997). "Is American Corporate Governance Fatally Flawed?", in D. Chew (ed.), "Studies in International Corporate Finance and Governance Systems – A Comparison of the US, Japan and Europe", New York, Oxford University Press.
- Millstein, I.M. (1998). *The basics of a stable global economy*. *The Journal of Commerce*, November 30.
- Murphy, K. (1999). "Executive compensation", In Ashenfelter O and Card D (Eds.). *Handbook of Labor Economics* 3, North Holland.
- Ning, X. and Zhou, X. (2005). *Fractional Employee Stock Ownership Does Not Work in Improving Firm Performance*, Mimeo, Tsinghua University and University of Hong Kong.
- Porter, M. (1997). "Capital Choices: Changing the Way America Invests in Industry", in D. Chew (ed.), "Studies in International Corporate Finance and Governance 70 Systems – A Comparison of the US, Japan and Europe", New York, Oxford University Press.
- Shamsher, M. (2002). *Corporate governance: The Malaysian perspective*. Chartered Secretary Malaysia, December 2002, 19-21.

Comparison of Data Mining Methods: Interest Rate Estimation Application

PhD(c). Enes KOÇOĞLU

Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş
enes-kocoglu@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-7137-5323

Prof.Dr. Filiz ERSÖZ

Karabuk University
fersoz@karabuk.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4964-8487

ABSTRACT

Today, most of the countries deal with the management of basic economic problems such as inflation, interest, exchange rate and unemployment rate. The main cause of economic problems in developing countries is due to insufficient capital. Country managers make financial decisions, such as the interest rate, which allows foreign capital to come to the country. This study was conducted to compare three machine learning methods that can be used to develop an estimation method based on quantitative data that banks may need in order to determine the correct price while pricing their loans to their customers. In the research, the variables affecting the interest rate were determined by decision tree analysis; The most important variable affecting the interest rate in an increase or decrease direction has been the inflation rate. The second important variable affecting the interest rate is the unemployment rate.

Keywords: Banking, Interest rate, Data Mining, Machine Learning, SVM, Random Forest, Decision Tree.

INTRODUCTION

It is thought that the birth of banking started with the giving of the gold entrusted to the clergy by the clergy to the people in need. The fact that the clergy demanded a certain amount of money while lending to the temples to generate income led to the rise of interest. Although banking activities have diversified in the changing and developing world economy, the main purpose of banks has not changed.

The main purpose of banking; to transfer funds from those who have surplus funds to those who need funds, in return for a certain interest income. The inconsistency between the promised repayment term and the promised repayment term when collecting funds, increases the importance of predicting how the interest rate will change in the future in the market. For example, since it collects deposits with a maturity of 1 month and extends the loan with a maturity of 24 months, the bank has to estimate the interest rate risk with a maturity of 23 months.

The interest rate decisions taken are directly related to the activities of the banks operating in the country. A bank should be able to predict interest rate changes that may occur within a certain period of time while giving loans or collecting deposits, so that it can make accurate pricing. While qualitative approaches were applied in decision-making processes until the 1950s, today's developing data mining methods can learn from past data and make predictions for the future.

The development of technology has increased the speed of formation and dissemination of data. Rapidly spreading data creates ever-growing data clouds like snowballs. Retrospective analysis of data with traditional statistical methods is insufficient in increasing data sizes. Today, the complexity of the problems has accelerated the development of methods that learn from data and can make possible predictions for the future according to what is learned. These methods are called data mining methods.

Data mining methods have been used for academic studies in many different fields such as finance, banking, health, textile, and production, and it has been seen to be successful. Developing technology has increased the number of data as well as the possibility of data not showing normal distribution. Traditional statistical methods are insufficient today because the data do not show normal distribution and the difficulty of analysis arises from the increase in the amount of data (Asareh & Ghaeli, 2019; Bayram & Dündar, 2021; Çavuşoğlu & Kaçar, 2019; Diaz et al., 2016; Enke & Thawornwong, 2005; F. Ersöz, 2019b, 2019a; T. Ersöz et al., 2018, 2016; Koçoğlu & Ersöz, 2021; Simsek et al., 2020; Ünver et al., 2018).

Data mining is the process of discovering patterns involving methods at the intersection of machine learning, statistics, and can meaningfully extract valuable information from big data sets. Machine learning, financial data analysis is used in many financial institutes for accurate analysis of consumer data. For example; predict defaults, fast and save time, make credit decisions, categorize customers directly (Damrongsakmethee & Neagoe, 2017).

It has been seen in the literature that studies on interest rate estimation are carried out with econometric methods and studies with data mining methods are insufficient. The excess of data in the banking sector creates an opportunity for the development of data mining methods.

This study was conducted to compare three machine learning methods that can be used to develop an estimation method based on quantitative data that banks may need in order to determine the correct price while pricing their loans to their customers. The compared methods were chosen from among the methods that are seen to be used most in the literature. As a result of the literature review, it has been seen that Random Forest, Decision Tree and SVM algorithms from machine learning algorithms are frequently used in solving estimation problems. The aim is to determine the algorithm that can be preferred for decision makers when

needed. The importance of this is to increase the ability of decision makers to make appropriate choices among many existing algorithms.

1. LITERATURE

According to the summary of the literature review presented in Table 2, the most commonly used variables among the variables affecting the interest rate were USD Selling Price, Inflation Rate, CPI, Stocks, Industrial Production Index, Gold Selling Price, Government Domestic Debt Securities, and others, in the order of importance. In this study, the variables of "M" (Central Bank Gold Reserve) and "C" (Government Domestic Debt Securities) were included, considering that they could affect interest rates based on expert opinions in addition to the literature review.

Table 1. Variables Used in the Study

CODE	VARIABLES
A	Loan Interest Rate
C	Government Domestic Debt Securities
D	Foreign Debt Principal and Interest
E	Total Credit Volume
G	USD Selling Price
L	Euro Selling Price
M	Central Bank Gold Reserve
N	Central Bank Gross Currency Reserve
Y	Industrial Production Index
Z	Employment Rate (%)
X	Unemployment Rate (%)
W	Inflation Rate (%)
P	Consumer price index (%)
B2	Stock Index (BIST100)
XAU	Gold Selling Price

Summary of the literature review regarding variables is presented in Table 2. In the study model, which was established with a total of 14 independent variables and one dependent variable, the variables were created by making use of the variables found in the literature.

Table 2. Literature Summary on Economic Indicators

Author	Variables Used in the Research													
	A	C	D	E	G	M	N	Y	Z	X	W	P	B2	XAU
(Telçeken & Değirmen, 2019)	x										x	x		
(Aksu & Emsen, 2019)	x				x						x	x		
(Yenice & Yenisu, 2019)	x				x						x			
(Yelghi et al., 2021)	x				x						x			
(Thakur et al., 2016)	x				x							x		
(Gupta & Kotzé, 2015)	x				x							x		

(Tursoy, 2019)	x					x
(Assefa et al., 2017)	x					x
(Kim & Shi, 2018)	x		x		x	
(Apergis et al., 2019)	x					x
(Stolyarov & Tesar, 2019)	x	x		x	x	x
(Diaz et al., 2016)	x		x	x	x	x
(Oh & Han, 2000)	x		x	x	x	

When the literature was examined, it was seen that there were two studies using the variables in the research. In this study, the variables of central bank gold reserve and government domestic debt securities were included.

2. METHODOLOGY

In this study, monthly data of the variables, which were thought to affect the interest rates in Turkey between the dates of 2014 - 2021, were used for analysis. The data of the study consisted of the open-source data published on tcmb.gov.tr and investing.com websites. The data set used in the study was selected based on the literature and expert opinion, as presented in Table 1.

As a result of the literature review, it has been seen that Random Forest, Decision Tree and Support Vector Machines (SVM) algorithms from machine learning algorithms are frequently used in solving estimation problems. For this reason, three algorithms, which are frequently used in this study, were compared on the same data set. The aim is to determine the algorithm that can be preferred for decision makers when needed. The importance of this is to increase the ability of decision makers to make appropriate choices among many existing algorithms.

The compared methods were chosen from among the methods that are seen to be used most in the literature. As a result of the literature review, it has been seen that Random Forest, Decision Tree and SVM algorithms from machine learning algorithms are frequently used in solving estimation problems (Harimoorthy & Thangavelu, 2021; Prankevičius & Marcinkevičius, 2017; Shaikhina et al., 2019). The aim is to determine the algorithm that can be preferred for decision makers when needed. The importance of this is to increase the ability of decision makers to make appropriate choices among many existing algorithms.

Accuracy rate, precision, sensitivity, measurements were used for comparing the prediction performances of the algorithms used in the study. The precision value shows how many of the predicted values in the test set are actually correct. It is defined as the prediction accuracy rate divided by the total accuracy rate. The sensitivity value defines how many of the predictions that should be predicted positively are predicted positively. Accuracy rate is calculated by dividing the correct predictions by the total number of predictions. This is the most important factor in comparing methods.

3. Comparison of Algorithms

According to the analysis performed on the monthly data, all algorithms used were found to have a high rate of success in terms of classification accuracy, as presented in Table 3. When the algorithms were ranked from high to low according to the Accuracy rate, the sequence of the classification algorithms was Decision Tree, Random Forest, SVM.

Table 3. Comparison

Method	Class	Precision	Sensitivity	Accuracy Statistics
Decision Tree	Low Interest	1.000	1.000	0.988
	Normal Interest	1.000	1.000	
	High Interest	0.970	1.000	
	Very High Interest	1.000	0.970	
Random Forest	Low Interest	1.000	0.833	0.976
	Normal Interest	0.923	1.000	
	High Interest	1.000	0.970	
	Very High Interest	0.970	1.000	
SVM	Low Interest	1.000	1.000	0.882
	Normal Interest	1.000	0.667	
	High Interest	0.750	1.000	
	Very High Interest	1.000	0.857	

Comparing the “Precision values” presented in Table 3, the precision values in low, normal and high interest environments are ranked from highest to lowest from Decision Tree, Random Forest, SVM algorithms, respectively. This determination shows that the accuracy rate and the precision value are parallel.

When they were ranked from high to low in terms of sensitivity values, the sequence was the Decision Tree, Random Forest, SVM algorithms. The higher value of the Decision Tree algorithm compared to other algorithms according to sensitivity is significant in terms of risky decisions. Sensitivity is an important parameter as the loan interest decision directly affects the profitability of a bank.

4. CONCLUSION

This study was conducted to compare three machine learning methods that can be used to develop an estimation method based on quantitative data that banks may need in order to determine the correct price while pricing their loans to their customers. The compared methods were chosen from among the methods that are seen to be used most in the literature. As a result of the literature review, it has been seen that Random Forest, Decision Tree and SVM algorithms from machine learning algorithms are frequently used in solving estimation problems. The aim is to determine the algorithm that can be preferred for decision makers when needed. The importance of this is to increase the ability of decision makers to make appropriate choices among many existing algorithms.

According to the results of the decision tree analysis; The most important variable was the inflation rate. The second important variable was the unemployment rate. In the decision tree, which is classified according to the inflation rate, when inflation rises above 19%, the interest rate becomes 60% very high and 40% high. In the decision tree classified according to the inflation rate, in cases where inflation is higher than 19%, the interest rate is 60% very high and 40% high. Analysis results show that; The main problem of the economy is either a very high

or very low interest rate environment. While investments decrease in a very high interest environment, investments decrease due to high exchange rates in a very low interest environment. These two important situations are the risk environments that banks should be able to anticipate. For this reason, the success of Decision Tree algorithms is considered as an important result in this study.

The results of the analysis, it was determined that the three algorithms compared had a high success rate in terms of accuracy. Algorithms are ranked according to their accuracy as Decision Tree, Random Forest, SVM from high to low. When the precision and precision values of the three algorithms are compared, the results seem to be in line with the accuracy rate. This shows that decision makers can consider the accuracy rate as the only factor.

In this study, the success of machine learning methods in financial data analysis has been demonstrated. In addition to the comparison of machine learning methods, the underlying economic problem of the study is the determination of the variables that affect the interest rate. The most important variable affecting the interest rate from the results of the study is the inflation rate, and the second is the unemployment rate. Today, most of the countries are trying to make decisions within the paradox of interest rate and inflation rate. This result, which was revealed in this study as a very important information for the economic strategies of the countries, should be investigated with other studies.

REFERENCES

- Aksu, H., & Emsen, Ö. S. (2019). Enflasyon, Faiz ve Döviz Kuru İlişkileri: Türkiye için ARDL Analizleri ile Asimetrik Eş - Bütünleşme Araştırması. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33(1), 69–90.
- Apergis, N., Cooray, A., Khraief, N., & Apergis, I. (2019). Do Gold Prices Respond to Real Interest Rates? Evidence From the Bayesian Markov Switching VECM Model. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 60, 134–148.
- Asareh, B., & Ghaeli, M. R. (2019). Valuation and Assessment of Customers in Banking Industry Using Data Mining Techniques. *International Journal of Data and Network Science*, 3(2), 93–102.
- Assefa, T. A., Esqueda, O. A., & Varella, A. (2017). Stock Returns and Interest Rates Around the World: A Panel Data Approach. *Journal of Economics and Business*, 89, 20–35.
- Bayram, S. S., & Dündar, S. (2021). Türkiye’de Banka Şubesi Lokasyonunun Veri Madenciliği ile Analizi. *Journal of International Banking Economy and Management Studies*, 4(1), 34–52.
- Çavuşoğlu, Ü., & Kaçar, S. (2019). Anormal Trafik Tespiti için Veri Madenciliği Algoritmalarının Performans Analizi. *Academic Platform Journal of Engineering and Science*, 7(2), 205–216.
- Damrongsakmethee, T., & Neagoe, V. (2017). Data Mining and Machine Learning for Financial Analysis. *Indian Journal of Science and Technology*, 10(39).
- Diaz, D., Theodoulidis, B., & Dupouy, C. (2016). Modelling and Forecasting Interest Rates During Stages of the Economic Cycle : A Knowledge-Discovery Approach. *Expert Systems with Applications*, 44, 245–264.
- Enke, D., & Thawornwong, S. (2005). The Use of Data Mining and Neural Networks for Forecasting Stock Market Returns. *Expert Systems with Applications*, 29(4), 927–940.
- Ersöz, F. (2019a). Data Mining and Text Mining with Big Data: Review of Differences. *International Journal of Recent Advances in Multidisciplinary Research*, 06(01), 4391–4395.
- Ersöz, F. (2019b). Dijitalleşme Çağında Büyük Veri ve Analitiği: Sektörel Uygulamalar. In *4 th International Congress on 3D Printing (Additive Manufacturing) Technologies and Digital Industry* (pp. 712–720).
- Ersöz, T., Ersöz, F., & Merdin, D. (2018). Performance Measurement in Business. *Baltic Journal of Real Estate Economics and Construction Management*, 9671, 272–284.
- Ersöz, T., Ersöz, F., & Özbilge, S. (2016). Determination of the Bank’s Customer Risk Profile : Data Mining Applications. *World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Economics and Management Engineering*, 10(6), 2199–2203.

- Gupta, R., & Kotzé, K. (2015). The Role of Oil Prices in the Forecasts of South African Interest Rates : A Bayesian Approach. *University of Pretoria Department of Economics Working Paper Series*, 31, 1–16.
- Harimoorthy, K., & Thangavelu, M. (2021). Multi-Disease Prediction Model Using Improved SVM-Radial Bias Technique in Healthcare Monitoring System. *Journal of Ambient Intelligence and Humanized Computing*, 3715–3723.
- Kim, H., & Shi, W. (2018). The Determinants of the Benchmark Interest Rates in China. *Journal of Policy Modeling*, 40(2), 395–417.
- Koçoğlu, E., & Ersöz, F. (2021). Data Mining Application For Decision Optimization at Risk. *International Journal Of 3D Printing Technologies and Digital Industry*, 5(2), 195–209.
- Oh, K. J., & Han, I. (2000). Using Change-Point Detection to Support Artificial Neural Networks for Interest Rates Forecasting. *Expert Systems with Applications*, 19(2), 105–115.
- Pranckevičius, T., & Marcinkevičius, V. (2017). Comparison of Naïve Bayes, Random Forest, Decision Tree, Support Vector Machines and Logistic Regression Classifiers for Text Reviews Classification. *Baltic J. Modern Computing*, 5(2), 221–232.
- Shaikhina, T., Lowe, D., Daga, S., Briggs, D., Higgins, R., & Khovanova, N. (2019). Biomedical Signal Processing and Control Decision Tree and Random Forest Models for Outcome Prediction in Antibody Incompatible Kidney Transplantation. *Biomedical Signal Processing and Control*, 52, 456–462.
- Simsek, S., Kursuncu, U., Kibis, E., Anisabdellatif, M., & Dag, A. (2020). A Hybrid Data Mining Approach for Identifying the Temporal Effects of Variables Associated with Breast Cancer Survival. *Expert Systems with Applications*, 139, 1–13.
- Stolyarov, D., & Tesar, L. L. (2019). Interest Rate Trends in a Global Context. *Michigan Retirement Research Center Research Paper*, 402, 1–60.
- Telçeken, H., & Değirmen, S. (2019). Enflasyon ve Kredi Faizleri Arasındaki Uzun Dönemli İlişkinin Fisher Hipotezi Çerçevesinde Değerlendirilmesi: Türkiye Uygulaması. *Istanbul Business Research*, 47(2), 154–182.
- Thakur, G. S. M., Bhattacharya, R., & Mondal, S. S. (2016). Artificial Neural Network Based Model for Forecasting of Inflation in India. *Fuzzy Information and Engineering*, 8(1), 87–100.
- Tursoy, T. (2019). The Interaction Between Stock Prices and Interest Rates in Turkey: Empirical Evidence from ARDL Bounds Test Cointegration. *Financial Innovation*, 5(7).
- Ünver, M., Sahin, B., & Ersöz, F. (2018). An Application of Logistics Regression Model to Determining the Credit Suitability and Impacting Factors in a Special Bank Branch. *Communication in Mathematical Modelling and Applications*, 3(1), 1–12.
- Yelghi, A., Gürsoy, M., & Yelghi, A. (2021). Bankacılık Piyasasında Kredi Türüme Göre Belirlenen Faiz Oranlarının Enflasyon Ve Döviz Kuru İlişkisi. *Journal of Empirical Economics and Social Sciences*, 3(1), 21–42.
- Yenice, S., & Yenisu, E. (2019). Türkiye’de Döviz Kuru, Enflasyon ve Faiz Oranlarının Etkileşimi. *Journal of Chemical Information and Modeling*, 22(4), 1521–1546.

Gıda Sektöründe Satın Alma Sürecindeki Hataların ve Risklerin Hata Türü ve Etkileri Analizi (FMEA) Yöntemi ile Değerlendirilmesi

Asst. Prof. Dr. Atakan ALKAN

Kocaeli University, Engineering Faculty
aalkan@kocaeli.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Gülşen AKMAN

Kocaeli University, Engineering Faculty
akmang@kocaeli.edu.tr

İpeknur POYRAZ

Kocaeli University, Engineering Faculty
ipeknur.074@gmail.com

ÖZET

Hata Türü ve Etkileri Analizi (FMEA), olası bir ürün veya işlem hatasının etkilerinin ortaya çıkma ihtimalini ortadan kaldırmaya veya azaltmaya yönelik bir kalite yöntemidir. Bu teknikte, olası sorunlara bağlı risk düzeylerini gösteren risk öncelik numaraları belirlenmektedir. Bu sayılara genellikle uzmanların geçmiş deneyimlerinden ulaşılır. Bu çalışmada, bir gıda firmasının direkt satın alma sürecini geliştirmek için FMEA yöntemi uygulanmıştır. Öncelikle firmanın satın alma süreci incelenmiş ve firma için olumsuz sonuçlara yol açan problemler Fiyat, teslimat, kalite, ARGE, kapasite, finans, yasal riskler ve doğal afet riskleri başlıkları altında incelenmiş ve bu başlıkları etkileyen durumların neler olduğu düşünülerek 24 adet hata türleri belirlenmiştir. Bu hata türleri FMEA ile değerlendirilerek Risk Öncelik Sayısı 100'ün üzerinde olan risklerin sayısı 8 olarak bulunmuştur. Daha sonra risk değerlendirme çalışmasının sonuçları ile hata türlerinin ortadan kaldırılması veya etkilerinin azaltılması için alınabilecek aksiyonlar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Risk Değerlendirmesi, Hata Türleri ve Etkileri, FMEA, Gıda Sektörü, Satınalma

Evaluation of Failures and Risks in the Purchasing Process in the Food Sector by Failure Mode and Effects Analysis (FMEA) Method

ABSTRACT

Failure Mode and Effects Analysis (FMEA) is a quality method for eliminating or reducing the possibility of the effects of a potential product or process failure. In this technique, risk priority numbers are determined, which indicate the risk levels due to possible problems. These numbers are usually derived from the past experiences of experts. In this study, FMEA method was applied to improve the direct purchasing process of a food company. First of all, the purchasing process of the company was examined and the problems that caused negative results for the company were examined under the headings of price, delivery, quality, R&D, capacity, finance, legal risks and natural disaster risks, and 24 failure modes were determined by considering the situations affecting these headings. These failure types were evaluated with FMEA and the number of risks with a Risk Priority Number above 100 was found to be 8. Then, the results of the risk assessment study and the actions that can be taken to eliminate the failure modes or to reduce their effects were determined.

Keywords: Risk Assessment, Failure Modes and Effects, FMEA, Food Industry, Procurement

GİRİŞ

Günümüzde birçok firma, süreçlerin iyileştirilmesi konusuna daha fazla kaynak sağlamak ve bu konudaki çalışmalarını detaylı bir biçimde araştırmaktadır. Hata Türü Etkileri Analizi, Toplam Kalite Yönetimi kavramının bir sonucu olarak ortaya çıkmış bir metottur. Toplam Kalite Yönetimi, sürekli geri bildirim kullanarak ürün ve hizmetlerin sürekli iyileştirilmesine odaklanan kapsamlı ve yapılandırılmış bir organizasyon yönetimi yaklaşımıdır. Okullar, otoyol bakımı, otel yönetimi gibi hemen hemen her türlü organizasyon için kullanılabilir bir yaklaşımdır. Toplam kalite yönetimi uygulanabilecek bir sistem değil, organizasyona ve organizasyon kültürüne dahil edilmesi gereken birtakım temel varsayımları olan bir süreçtir.

Kalite yönetimi ve süreç iyileştirmede; neden ve etki diyagramı, kontrol çizelgesi, histogram, Pareto Analizi, akış şeması, Hata Türü ve Etkileri Analizi (FMEA), Kanban, Tam Zamanında Üretim (JIT), PERT diyagramı en sık kullanılan araçlar ve teknikler arasındadır. Uygulanacak metotların anlaşılabilir ve kolay olmasının yanı sıra elde edilen çıktılarının kullanılabilirliği de önemlidir. Bu açılarından Hata Türü ve Etkileri Analizi (FMEA) bu metotlar arasında ön plana çıkmaktadır (Taşan, 2006).

Bu çalışmada; Bölüm 1’de Risk Analizi ve yöntemleri anlatılmıştır. Bölüm 1’de FMEA çeşitleri, kavramları, adımları ve literatür incelemesi ele alınmıştır. Bölüm 3’te gıda sektöründe satın alma süreci incelenmiş ve satın alma sürecinde FMEA uygulaması gösterilmiştir. Ulaşılan sonuçlar ve öneriler Sonuç kısmında tartışılmıştır.

1. HATA TÜRLERİ VE ETKİLERİ ANALİZİ (FMEA)

Hata türleri ve etki analizi; hata türleri, etkileri ve kritiklik analizi (FMECA) olarak da bilinir. Olası bir ürün veya işlem hatasının etkilerinin ortaya çıkma ihtimalini ortadan kaldırma veya azaltma yöntemidir. Bir ögenin çalışma bağlamındaki bir hatasını, nedenlerini ve etkilerini belirlemeye yönelik bir araçtır.

Süreçlerde görülen istatistiklerden de yararlanarak süreçte hata meydana gelmeden önlem almak amacıyla uygulanır ve böylece zamanı ve maliyeti azaltır. Genelde üretimde uygulanmaktadır. Son zamanlarda hizmet sektöründe de uygulanmaya başlamıştır. Öncelikleri belirlemek ve önlemleri bunlara göre almak; zaman, bütçe ve işgücünden verim sağlayacaktır. İlk olarak 1960’larda Apollo uzay uçuşlarında Uzay ve Havacılık Endüstrisi’nde kullanılmıştır. 1965-1970 yılları arasında ABD Silahlı Kuvvetleri’nde, sorunları tespit etme ve analiz etme yolu olarak kullanılmıştır. 1974’te ABD Deniz Kuvvetleri FMEA uygulamasına yönelik bir standart geliştirmiştir (Arabian-Hoseynabadi ve ark., 2010).

FMEA için yayınlanmış bir dizi kılavuz ve standart vardır. Bu analiz için yayınlanan ana standartlardan bazıları SAE J1739, AIAG FMEA-4 ve MIL-STD-1629A’dır. Ek olarak birçok endüstri ve şirket ürünlerinin veya süreçlerinin gereksinimlerini karşılamak için kendi prosedürlerini geliştirmiştir (Çevik ve aran, 2009).

- Bir ürün veya hizmet yeniden tasarlanırken;
- Mevcut bir süreç, ürün veya hizmet yeni bir şekilde uygulanırken;
- Yeni veya değiştirilmiş bir süreç için kontrol planları yapmadan önce;
- Mevcut bir süreç, ürün veya hizmet için iyileştirme hedefleri planlandığında;
- Mevcut bir sürecin, ürünün veya hizmetin başarısızlıklarını analiz ederken kullanılacak bir araçtır (Öztürk, 2020).

FMEA uzay, otomotiv, kimya endüstrisi gibi sektörlerde teknoloji ağırlıklı sanayilerde oldukça yaygın olarak uygulanmaktadır (Maleki, 2006). Bu yöntemin popüler olmasındaki temel sebep

kullanımının basit olması ve geniş bilgi gerektirmemesidir. FMEA sistemlerin, ürünlerin, proseslerin analizine odaklanır. Bu yöntem, problemin olduğu yer ve alanların her birini analiz eder ve kişisel fikirleri de dikkate alarak değer biçer.

Endüstriyel olarak ilk uygulaması 1975 yılında Japon Firması NEC tarafından başlatılmış, daha sonra çeşitli endüstrilerde, özellikle otomobil endüstrisinde Ford, Chrysler ve General Motors'ta kullanılmıştır (Arabian-Hoseynabadi ve ark, 2010)..

FMEA, potansiyel süreç veya ürün risklerinin etkisine odaklanmamızı ve anlamamızı sağlar. Birbirine göre riskleri derecelendirmek için sistematik bir metodoloji kullanılır. Her hata türü ve bunun sonuçta ortaya çıkan etkileri için bir Risk Öncelik Sayısı (RÖS) hesaplanır. RÖS üç faktörün bir fonksiyonudur:

1. Etkinin ciddiyeti
2. Hata nedeninin oluşma sıklığı
3. Hata veya etkiyi tespit edebilme
4. çeşit FMEA vardır. Bunlar:

1. Sistem FMEA
2. Tasarım FMEA
3. Proses FMEA
4. Servis FMEA

1.1. Proses FMEA (PFMEA)

Proses FMEA, kusurlu olmayan ürünler üretmek için montaj ve imalat süreçlerinde kullanılan makineler, aletler ve insan gücünün etkilerini analiz ederek, imalat süreçlerini değerlendirebilme olanağı verir. Donanım hataları, uygunsuz malzeme ve yöntemler sonucu oluşan hatalar, çalışan hataları Proses FMEA ile üretimden önce belirleneceğinden hataları düzeltmek kolay olacaktır. Ancak tüm bu üretim bileşenleri arasında etkileşimlerin olması, Proses FMEA'yı daha zor ve zaman alıcı hale getirmektedir (Büyüktuna, 2012).

Süreç FMEA'nın yararları aşağıdaki gibi özetlenebilir (Ford, 2011).

- Süreç yetersizliklerini tespit eder, düzeltici ve önleyici faaliyetler önerir.
- Kritik karakteristikleri saptar, kontrol planları hazırlamaya yardımcı olur.
- Düzeltici ve önleyici faaliyetler için öncelik sırası oluşturur.
- İmalat veya montaj süreçlerinin analizine yardım eder.
- Değişiklerin ne amaçla yapıldığını belgeler.

1.2 Temel Kavramlar

FMEA'da kullanılan temel kavramlar ve tanımları aşağıdaki gibidir (Çevik ve Aran, 2013);

Müşteri: Hatalardan etkilenebilecek son kullanıcı, departmanlar, kişiler ve süreçlerdir.

Fonksiyon: Bir süreç veya üründen gerçekleştirmesini beklediğimiz amaçlardır.

Hata Türü: Hata kategorisi olarak da kullanılmaktadır. Bir ürün veya sürecin arzulan fonksiyonunu gereği gibi yerine getirmemesidir.

Hata Nedeni: Tasarım veya sürecin belli bir ögesinin hata türü ile sonuçlanmasına yol açan etkidir.

Hata Etkisi: Müşterinin yaşayabileceği hoşnutsuzluk ve tehlike oluşturabilecek durumlardır. Müşteri; işlem, izleyen işlem veya son kullanıcıdır.

Mevcut Kontroller: FMEA yapılmadan önce hatanın ortaya çıkmasını veya müşteriye ulaşmasını önlemek için mevcutta kullanılan mekanizmalardır.

Olasılık: Hata nedeninin oluşması ihtimalidir.

Saptama: Hatanın fark edilme derecesidir.

Şiddet: Hata etkisinin müşteriye yansıyan sonuçlarıdır.

Risk Öncelik Sayısı: Olasılık, Şiddet, Saptama değerlerinin çarpımı ile elde edilen bir sayıdır. Hata türlerini öncelikli olarak sıralamada kullanılır.

1.3. Adımlar

PFMEA her adım bir öncekine göre oluşturulduğundan, aşamalı olarak yapılmalıdır. Bir PFMEA'ya 9 adımdan oluşur (Sönmez ve Ünğan, 2017):

1. Sürecin incelenmesi: FMEA'nın başarıya ulaşabilmesi için süreç hakkında ayrıntılı bilgiye ulaşılmalıdır ve ayrıntılı bir inceleme gerekir. Diyagramlardan (akış diyagramları vs.) yararlanılabilir.

2. Olası hata türlerinin belirlenmesi: Hata kategorisi olarak da kullanılmaktadır. Hata türlerini belirlemek için aşağıdaki kaynaklardan yararlanılabilir (Öztürk, 2020);

- Müşteri şikayet raporları,
- Test raporları,
- Güvenilirlik analizi sonuçları,
- Garanti verileri,
- Simülasyon çalışmaları sonuçları
- Benzer ürün ve sistem bilgileri,
- Benzer ürünler için daha önceden yapılmış FMEA çalışmaları sonuçları,

3. Potansiyel hata etkilerinin belirlenmesi: FMEA uygulamalarında müşteri genellikle son kullanıcı olarak düşünülmektedir. Hata etkisi, hatanın ortaya çıkması durumunda, müşterinin farkına varacağı durumdur.

4. Etkinin şiddetinin belirlenmesi: Şiddet, hata türünün etkiye göre derecelendirilmesidir.

5. Hata türleri için potansiyel nedenlerin belirlenmesi: Olası hata nedeni sürecin belli bir adımının hata türü ile sonuçlanmasına yol açan faktördür.

6. Olasılık değerlerinin atanması: Olasılık, söz konusu hataya yol açabilecek olan neden veya mekanizmanın ortaya çıkabilme olasılığıdır. Hataya yol açabilecek nedenin ortaya çıkabilme olasılığı 1 ile 10 arasında bir sayı ile belirlenir.

7. Saptama değerlerinin atanması: Saptama, proses kontrol kolonunda listelenmiş en iyi saptamaya göre belirlenmiş olan bir derecelendirmedir. Daha düşük değerlere ulaşabilmek için, planlanan proses kontrolün geliştirilmesi gerekir. Olasılık değerinin düşük olması, saptama derecesini etkilemez.

8. Risk Öncelik Sayısı'nın (RÖS) hesaplanması: RÖS hatanın belirlenen olası ortaya çıkma değeri (O), hatanın ağırlık, yada etkisinin değeri (A) ve hatanın saptama yada keşfedilebilirlik (S) değerleri kullanılarak elde edilir. Hata türlerinin ciddiyetliğini gösterir ve hata türlerini öncelik sırasına koymakta kullanılır. Bu 3 değerın çarpımıyla ortaya çıkacak değerler 1-1000 arasında olacağından değerlendirme bu olasılıklar üzerinden yapılır (Shahin, 2004).

$RÖS = O \times A \times S$ (Olası RÖS değeri 1-1000 arasında değişir)

Tablo 1 - Risk Önem Seviyesi (Ford, 2011)

RÖS Değeri	Önlem
$RÖS < 40$	Önlem Almaya gerek yok
$40 \leq RÖS \leq 100$	Önlem Alınabilir
$RÖS > 100$	Önlem alınması gerekir

9. Önerilen faaliyetlerin tespit edilmesi: Önleyici ve düzeltici faaliyetlerde mühendislik değerlendirmeleri öncelikle yüksek şiddet, yüksek RÖS olan konulara yönelik olmalıdır. Önerilen faaliyetin amacı sırasıyla;

- Şiddet,
- Olasılık,
- Saptama değerini azaltmak olmalıdır. (Gemba Akademi)

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Bu bölümde satın alma süreci ve tedarik zincirinde FMEA uygulaması ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

Welborn (2010), tedarik zincirinde her tedarikçiyle ilgili riskleri FMEA ile ölçerek tedarikçi seçeneklerini değerlendirmeye yardımcı olacak bir araç sunmuştur. Arabzad ve Ghorbani (2011) Satınalma kalemlerini sınıflandırmak için hata modu ve etki analizi (FMEA) ve Veri zarflama analizi (DEA) tekniklerini kullanmışlardır. İlk aşamada, bulanık RÖS ile FMEA teknikleri ile değerlendirme kriterlerinin ağırlıkları belirlemişler, ardından, Kraljic modeline göre arz riski ve kar etkisi dikkate alınarak, satın alma kalemlerini VZA tekniğini kullanarak sınıflandırmışlardır. Kumru ve Yıldız Kumru (2013), risk öncelikli sayıların atanmasındaki eksiklikleri gidermek için bulanık mantık yaklaşımı tercih etmiş ve bir devlet hastanesinin satın alma sürecini geliştirmek için ilk defa bulanık bir FMEA uygulamıştır.

Curkovic, Scannell ve Wagner (2013), yaptıkları vaka çalışması ile FMEA'nın tedarikçi değerlendirmesi ve seçimi için riskleri yönetme sürecinde nasıl önemli bir rol oynayabileceğini göstermiştir. Li ve Zeng (2016), tedarikçi seçiminde karar vermede riskleri değerlendirmek için FMEA uygulamıştır. Pandey ve Sharma (2017), otomotiv tedarik zincirini bozabilecek çeşitli riskleri analiz etmek ve modellemek için yorumlayıcı yapısal modelleme yaklaşımı kullanmıştır. Risk bağımlılığı bulmak için MICMAC analizi yapmıştır. Sönmez (2017), otomotiv sektöründe ürün veya hizmetlere yönelik malzeme kabulü, üretim ve sevkiyat gibi süreçler için FMEA uygulamaları incelemiştir.

Valinejad ve Rahmani (2018), telekomünikasyon şirketleri için tedarik zincirindeki sürdürülebilirlik konusunda yeni bir yaklaşıma dayanan önerilerde bulunmuştur. Arabsheybani, Paydar ve Safaei (2018), tedarikçinin genel performansını değerlendirmek için bulanık MOORA ve tedarikçinin risklerini değerlendirmek için FMEA uygulamıştır. Bu yaklaşım elektrik, otomotiv ve kimya gibi birçok imalat endüstrisinde uygulanabilir.

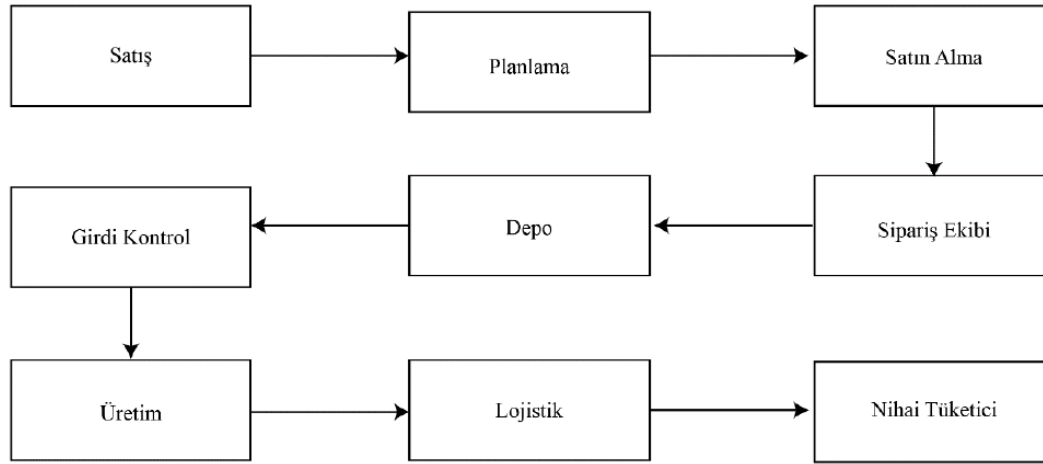
Wan, Yan, Zhang, Qu ve Yang (2019), denizcilik tedarik zincirlerinin risk faktörlerini Bayesian ağları ile bulanık bir yaklaşım içererek değerlendirmek için yeni bir model geliştirmiştir.

3. BÖLÜM - GIDA SEKTÖRÜNDE SATIN ALMA SÜRECİNDE FMEA UYGULAMASI

3.1. Satınalma Süreci

Satınalma departmanı, süreç olarak firmadaki diğer departmanlarla koordineli olarak çalışmaktadır. Bu bağlamda büyük çerçeveden bakacak olursak, bu süreçte geçen her bir eylem

nihai tüketiciyi etkileyeceğinden bir bütün olarak değerlendirmemiz gerekir. Firmamızdaki süreç aşağıdaki gibidir:

Şekil-1 Gıda Firmasında Satınalma Süreci

Satış departmanı, malzeme ihtiyacının belirlenmesini sağlamak için satış tahminleri, talepleri ve siparişlerden planlama departmanını haberdar eder. Malzemelerin akışını kontrol etmek için planlama ve satın alma departmanı bilgi alışverişinde bulunur. Planlama departmanı planları ve ihtiyaçları doğrultusunda tedarikçi bulma, teklif alma ve teslimatı sağlamaya olanak verecek zamanı satın alma departmanına sağlamak üzere SAP üzerinden talep açar. Satın alma departmanı, temin edilme süreleri konusunda üretim planlamayı bilgilendirir. Tedarikçilerden aldığı fiyatı yönetime onaylatıp kontrat hazırladıktan sonra sipariş ekibine bildirir. Sipariş ekibi, tedarikçiye sipariş geçip takibini yapar. Satın alma departmanı, beklenen malzemelerin nerede olduğundan ve üretimin tekrar planlanmasını gerektirecek bir gecikme durumundan üretim departmanını haberdar eder. Siparişler ilk olarak depoya gelir ve burada girdi kontrol ekibi tarafından siparişlerin kontratta belirtilen kalite standartları içerisinde olup olmadığı ölçümler yapılarak test edilir. Girdi kontrol tarafından onaylandığı takdirde üretime yollanır. Üretimde yapımı tamamlanan ürünler lojistik ekibi tarafından nihai tüketiciye ulaştırılır.

Çalışmanın amacı, ilişkili olan tüm süreci inceleyerek satın alma sürecini iyileştirmektir. FMEA yöntemi uygulanmıştır ve bazı önemli kriterlerin belirlenmesinde uzman görüşünden yararlanılmıştır.

2.2. FMEA Uygulaması

Firma, Bölüm 3'te açıklanan satın alma sürecinden geçmektedir. Satın alınan malzemelerin büyük çoğunluğu raf ömrü kısa olan malzemelerdir. Satın alma ekibinin çoğu bu tür malzemeleri tedarik etmekle görevlidir ve hammadde satın alma, diğer satın alınan malzemelere göre daha risklidir. Bu nedenle, uygulama bu tür malzemelerin (hammadde ve ambalaj) satın alınması düşünülerek “direkt satın alma” kısmına bakılarak gerçekleştirilmiştir.

Firmanın satın alma sürecinde bazı problemler vardır ve firma için olumsuz sonuçlara yol açmaktadır.

Gıda hammaddelerinin ve ambalajlarının (direkt) satın alma süreci incelenerek, oluşabilecek hata türleri ve etkileri beyin fırtınası tekniği ile tespit edilmiş ve bulgular uzman görüşü ile oluşturulan RÖS değerleri ve alınabilecek aksiyonlarla birlikte Tablo 2’te verilmiştir:

Tabloyu oluşturmaya başlamadan önce, tespit edilecek hata türleri ilgili departmanın ilişkili olduğu konu başlıkları belirlenmiştir. Fiyat, teslimat, kalite, ARGE, kapasite, finans, yasal

riskler ve doğal afet riskleri başlıkları seçilmiş ve ortaya çıkabilecek riskler bu başlıkların teker teker incelenmesi ve uzmanların geçmiş deneyimlerini birleştirerek belirlenmiştir. Bu başlıkları etkileyen durumların neler olduğu düşünülerek hata türleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 2 Hata türleri Hata nedenleri ve Risk Öncelik Sayıları

Kriter	Hata No	Hata türü	Hata nedeni	Olasılık	Şiddet	Saptanabilirlik	RÖS
Fiyat	1	Sipariş geçen ekibin hatasıyla yanlış firmaya sipariş geçmesi durumunda oluşacak ek maliyetler	Departmanlar arası iletişim problemi	6	2	9	108
Fiyat	2	Satın alma biriminde fiyatta beklenmeyen değişiklikler	Piyasa değişimleri	8	7	9	504
Fiyat	3	Planlama hatasıyla veya projeksiyon değişimi sonucu oluşan acil siparişlerdeki maliyetler	Personel hatası, bilgisizlik, deneyimsizlik	5	1	3	15
Fiyat	4	Tedarikçilerden fiyat toplanması aşamasında yeterli sayıda firmadan teklif alınmaması	Süreç aciliyetleri, personel insiyatifi	3	6	2	36
Fiyat	5	Fiyat teklifi toplama aşamasında yeteri kadar teknik bilgi belirtilmemesi	Aciliyet, personel hatası, eğitim eksikliği	2	5	2	20
Teslimat	6	Geciken siparişlerle ilgili oluşacak maliyet/kazanç kaybının tedarikçiye yansıtılması	Tedarikçi kaynaklı	5	7	3	105
Teslimat	7	Siparişlerin istenen miktara uygun sevk edilememesi	Tedarikçi kaynaklı	3	5	2	30
Teslimat	8	Tek tedarikçi ile çalışılması	Piyasada uygun tedarikçi olmaması	9	9	3	243
Teslimat	9	Sipariş teslimat süresinin uzun olması	Malzemenin ithal olması ve prosesinin	8	8	2	128
Teslimat	10	Tedarikçi nin bilgi taleplerine zamanında dönmemesi	Personel hatası, kurumsallık hatası	1	2	3	6
Kalite	11	Gelen malzemenin teknik şartnameye uygun olmaması	Tedarikçinin uygun üretim yapmaması	4	9	3	108
Kalite	12	Malzemenin raf ömrü uzunluğunun kısa olması	Gıda ürünlerinin taze kullanılmak zorunda olması	1	10	8	80
Kalite	13	Malzemelerin alerjen deklarasyonu	Ürün etiketi ve içeriği arasındaki uyumsuzluk, Ar-Ge hatası	9	5	3	135
Kalite	14	Sürdürülebilirlik sertifikalarının olmaması	Uygunsuz hasat	1	2	3	6
Kalite	15	Tedarikçi performans değerlendirmesi yapılmaması	Satın alma prosedüründe tedarikçi değerlendirilmesi olmaması	5	3	4	60
Kalite	16	Malzemelerin doğru depo koşullarında saklanmaması	Yanlış depo koşulları	1	3	5	15
Ar-Ge	17	Teknik şartnamenin hatalı tanımlanması	Personel hatası, bilgisizlik, deneyimsizlik	4	4	4	64
Kapasite	18	Tedarikçinin kapasite kısıtı riski	Düşük kapasiteli tedarikçi	2	5	5	50
Finans	19	Tedarikçinin finansal durumu riski	Piyasadaki değişimlerden tedarikçinin fazla etkilenmesi	1	3	9	27

Finans	20	Tedarikçiye ödemenin zamanında yapılmaması	Üreticinin yeterli ödeme kaynağını zamanı	2	5	5	50
Finans	21	Fiyatların üzerindeki kur riski	Piyasadaki döviz dalgalanmaları	9	8	5	360
Finans	22	Satın alma bütçesine uygun alımların yapılmaması	Müşteri isteğinin değişmesi	4	5	3	60
Yasal riskler	23	İthal malzemelerin ithalat regülasyonuna uygun olması	Dış politika ve devlet kararı	1	7	8	56
Doğal afet riski	24	Tedarikçinin tek üretim yerinin olması	Deprem, yangın, sel	2	5	5	50

SONUÇ

Çalışmada 24 tane hata türü sıralanmıştır. Hata etkileri arasında üretim kaybı ve yüksek maliyet en sık ortaya çıkanlardır. Bunun yanı sıra ekoloji, fırsat kaybı, malzeme ziyarı, tedarik riski ve tüketici şikayeti olarak belirlenen hata etkileri de tespit edilmiştir. Hata nedenlerine baktığımızda hatanın tedarikçiden kaynaklanması, personelin deneyimsizliği/bilgi eksikliği ve piyasada elde olmayan değişimler birden fazla hata türünün nedenleridir.

Çalışmaya konu olan risk değerlendirme aşamasında;

- Hataların gerçekleşme olasılığı uzmanlar tarafından sezgisel belirlenmiştir.
- Hataların gerçekleşmesi halinde olabilecek şiddet ise müşteriye (tedarikçilerden alım yaptığı için satın alma birimine) göre belirlenmiştir.
- Hata gerçekleşmeden önce saptanabilirlik seviyesi ise yine satın alma birimine göre belirlenmiştir.

Konunun önceki kısımlarında RÖS değerini düşürmek için önceliğin sırasıyla şiddet, olasılık ve saptama değerlerinin düşürülmesi olduğundan bahsetmiştik. 2, 6, 8, 9, 11, 12, 21 ve 23 numaralı hatalara baktığımızda şiddet seviyelerinin yüksek ve çok yüksek olarak kategorize edilen değerleri almış olduğunu görüyoruz. Bu hataların içinden 23 numaralı hata haricinde kalan hepsi önerilen RÖS değerini aşmış bulunmaktadır. Bu hatalara sonuçlar bölümünde, hatalar tedarikçi temelli olduğundan tedarikçilere yönelik öneriler geliştirilmiştir. 2, 8, 9, 13 ve 21 numaralı hatalara baktığımızda yüksek olarak kategorize edilen olasılık değerleri almışlardır. Yukarıdaki bahsedilen hatalardan ortak olanlardan farklı olarak, bu değerlerin azaltılması için ARGE çalışmaları önem arz etmektedir. Geliştirilen öneriler çalışmanın son bölümünde açıklanmıştır.

1, 2, 12, 19 ve 23 numaralı hataların saptama dereceleri zor, çok zor ve hemen hemen imkansız olarak kategorize edilen değerlerdir. Bu hataların birçoğunun tespit edilememesinin temel nedeni piyasadaki değişimler, döviz dalgalanmaları, dış politika gibi elde olmayan değişimlerdir. Tedarikçilerle uzun vadeli anlaşmalar, katalog sistemi, kur sabiti gibi önlemler alınarak hem tedarikçilerle daha uzun soluklu bir ilişki geliştirilecek, hem de bu hataların önceden tahmini zor olsa bile firma uzun vadeli anlaşmalar ile bir süre bundan etkilenmeyecektir.

Tabloda da görüldüğü gibi bir malzemenin raf ömrü, tedarikçi sayısı, düzenlenen teknik şartname, fiyatlar üzerindeki kur, tedarikçi seçimi, teslimat süresi, bilgi/deneyim, planlamanın doğru yapılması, hammaddelerin sağlık açısından içeriği gibi pek çok unsur satın alma sürecinde bulunmaktadır ve bunların taşıdığı riskler firma sürecinde önem teşkil etmektedir. Yüksek maliyet ile finansı, tüketici şikayeti ve üretim kaybı ile kaliteyi, bilgi ve eğitim eksikliği ile ARGE, fiyat ve teslimat gibi pek çok birimi ve bölümü etkileyebilecek niteliktedir.

Risk Öncelik Sayısı >100 ise “önlem alınması gereklidir.” olarak değerlendirilir. Bu çalışmada RÖS>100 olan riskler üzerinde durulmuştur. Tablo 3 de de görüldüğü üzere bu sınırın üstüne çıkan 8 adet risk faktörü mevcuttur.

Kriter	Hata No	Hata türü	RÖS
Fiyat	2	Satın alma biriminde fiyatta beklenmeyen değişiklikler	504
Finans	21	Fiyatların üzerindeki kur riski	360
Teslimat	8	Tek tedarikçi ile çalışılması	243
Kalite	13	Malzemelerin alerjen deklarasyonu	135
Teslimat	9	Sipariş teslimat süresinin uzun olması	128
Fiyat	1	Sipariş geçen ekibin hatasıyla yanlış firmaya sipariş geçmesi durumunda oluşacak ek maliyetler	108
Kalite	11	Gelen malzemenin teknik şartnameye uygun olmaması	108
Teslimat	6	Geciken siparişlerle ilgili oluşacak maliyet/kazanç kaybının tedarikçiye yansıtılması	105

Risk Öncelik Sıralamasına bakıldığında, sınırın üstüne çıkan riskler teker teker incelenecek olursa, ilk sırada 504 RÖS değeri alan “satın alma biriminde fiyatta beklenmeyen değişiklikler” riskinin olduğu görülmektedir. Bu gibi bir durumda, fiyat değişikliğinden çabuk etkilenen ve bu gibi değişimlerin önceden tahmin etmenin çok zor olduğu kategoriler için kontratlı ilerlenmesi gerekmektedir. Örneğin alüminyum folyonun 10 TL’den 50 TL’ye çıktığını düşünelim. Fırsat alımı (depolama) ya da 6 aylık 10 TL’den sözleşme yapıp bu risk minimuma indirilebilir.

İkinci sırada 360 RÖS değeri alan “fiyatların üzerindeki kur” riski bulunmaktadır. Piyasada son zamanlarda sıkça görülen döviz dalgalanmalarına baktığımızda böyle bir durumu önceden tahmin etmek, ilk sıradaki riske göre daha kolaydır. Yine aynı şekilde tedarikçiler de müşterileri gibi uzun vadeli ilişkilere sıcak baktığından, birkaç aylık ya da 1 yıllık kontrat ile kur sabitlenebilir ve risk seviyesi düşürülebilir.

Üçüncü sırada 243 RÖS değeri alan “tek tedarikçi ile çalışılması” riskidir. Bunun için, çalışılan mevcut sistemde en az iki onaylı tedarikçinin dahil edilmesi zorunlu hale getirilerek; ARGE, Üretim, Kalite ve Satın Alma süreçlerinde bir iyileştirmeye gidilebilir.

KAYNAKÇA

- Arabian-Hoseynabadi, H., Oraee, H., & Tavner, P.J., (2010). Failure Modes and Effects Analysis (FMEA) For Wind Turbines. *Electrical Power and Energy Systems*, 32(7), 817–824.
- Arabsheybani, A., Paydar, M.M., & Safaei, A.S., (2018). An integrated fuzzy MOORA method and FMEA technique for sustainable supplier selection considering quantity discounts and supplier's risk. *Journal of Cleaner Production*, 190, 577-591,
- Arabzad, S.M., & Ghorbani, M. (2011). Using Integrated FMEA-DEA Approach to Classify Purchasing Items Based on Kraljic's Model. *International Journal of Business and Social Science*, 2(21), 253-257
- Büyüktuna, O., (2012). *Hata Türleri Üzerine Bir Uygulama ve Makine Sanayisinde Bir Uygulama*, Yüksek Lisans Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Curkovic, S., Scannell, T., & Wagner, B., (2013). Using FMEA for supply chain risk management. *Modern Management Science & Engineering*, 1 (2), 251-265
- Çevik, O. & Aran, G., (2009). Kalite İyileştirme Sürecinde Hata Türü Etkileri Analizi (FMEA) Ve Piston Üretiminde Bir Uygulama. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 8 (16), 241-265.
- Ford (2011). *FMEA Handbook (with Robustness Linkages)*, Version 4.2 Ford Motor Company, DEARBORN, MI
- Gemba Akademi (2007). *10 steps to creating a FMEA* <https://blog.gembaacademy.com/2007/06/28/10-steps-to-creating-a-fmea/>
- M. Kumru, M., & Kumru, P.Y., (2013). Fuzzy FMEA application to improve purchasing process in a public hospital. *Applied Soft Computing*, 13 (1), 721-733.
- Li, S., & Zeng, W., (2016). Risk analysis for the supplier selection problem using failure modes and effects analysis (FMEA). *Journal of Intelligent Manufacturing*, 27, 1309–1321

- Maleki, A. (2006). Designing and modeling of an integrated structure of QFD / FMEA in health care centers, Quart. monitor.
- Öztürk, E.G., (2020). *Balata İmalatı İşlerine Ait Risk Analizlerinin Yapılması*. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Pandey, A.K., & Sharma, R.K., (2017). FMEA-based interpretive structural modelling approach to model automotive supply chain risk. *International Journal of Logistics Systems and Management*, 27(4), 395-419.
- Shahin, A., (2004). Integration of FMEA and the Kano Model: An Exploratory Examination. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 21(7),731-46
- Sönmez, Y., (2017). *Otomotiv sektöründeki ürün veya proseslere ait hatalar üzerinde FMEA uygulamaları*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi
- Sönmez, Y., & Ünğan, M.C., (2017). Hata Türü Etkileri Analizi Ve Otomotiv Parçaları Üretiminde Bir Uygulama. *İşletme Bilimi Dergisi (JOBS)*, 5(2), 217-245.
- Taşan, K., (2006). *Bir güvenilirlik ve risk değerlendirme metodu olarak hata türü ve etkileri analizi (HTEA) yöntemi: Bir otomotiv yan sanayi işletmesinde uygulanması*, Y.Lis.tezi, Dokuz Eylül Üni. SB Ens., 2006.
- Wan, C., Yan, X., Zhang, D., Qu, Z., & Yang, Z., (2019). An advanced fuzzy Bayesian-based FMEA approach for assessing maritime supply chain risks. *Transportation Research Part E Logistics and Transportation Review*, 125, 222-240
- Welborn, C., (2010). Applying Failure Mode and Effects Analysis to Supplier Selection, *IUP Journal of Supply Chain Management* . 7 (3), 7-14.
- Valinejad, F., & Rahmani, D., (2018). Sustainability risk management in the supply chain of telecommunication companies: A case study. *Journal of Cleaner Production*, 1, 53-67.

Enflasyon Rakamları ile İlgili Toplumun Ekonomi ve Siyaset Gündeminin İncelenmesi

Prof. Dr. Süphan Nâsır

İstanbul University
suphan@istanbul.edu.tr
Orcid: 0000-0002-2302-334X

Araş. Gör. Merve Kır

İstanbul University
mervekir@istanbul.edu.tr
Orcid: 0000-0001-8883-180X

ÖZET

Twitter, toplumun gündeminin yansıtıldığı en önemli mecralardan biridir. Her ayın başında TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan enflasyon rakamları ile birlikte Twitter’da paylaşımlar yapılmakta ve bu paylaşımlarda vatandaşların o dönem ile ilgili ekonomik ve siyasi değerlendirmeleri de yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı her ay TÜİK tarafından enflasyon rakamının açıklanması ile birlikte açıklanan enflasyon rakamları ile ilgili Twitter’deki paylaşımları inceleyerek toplumun ekonomi ve siyaset gündemini boylamsal bir araştırma tasarımı ile belirlemektir. Analiz kapsamında 3 Aralık 2021 saat 10:00 ile 6 Aralık 2021 saat 10:00 arasında atılan tweetler dahil edilmiştir. Analize retweetler dahil edilmemiş olup toplamda 7305 tweet incelenmiştir. İncelenen tweetlerde en sık geçen kelimeler ile ilgili kelime bulutu oluşturulurken kelimelerin boyutu sıklıklarına göre büyükten küçüğe doğru belirlenmektedir. Twitter paylaşımlarının çekilmesi ve analizinde MAXQDA nitel veri analiz programı kullanılmıştır.

TÜİK’in açıkladığı enflasyon rakamları ile ilgili tweet içerikleri ve sık geçen kelimeler incelendiğinde üç ana tema oluştuğu görülmektedir: çalışan ve emeklilere yapılacak olan maaş zamları, açıklanan enflasyon rakamlarının inandırıcılığı ve market/pazardaki zamlar.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Ekonomi, Siyaset, Tük, Maxqda, Nitel Araştırma

Examining the Economic and Political Agenda of the Society Related to Inflation Rate

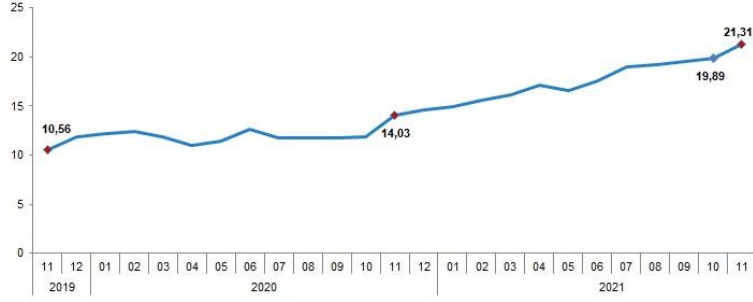
ABSTRACT

Twitter is one of the most important channels where the agenda of the society is reflected. TUIK shares inflation rates with the public at the beginning of each month and users make posts about it on Twitter. In these posts, the economic and political evaluations of the citizens about that period are also included. The aim of this research is to determine the economy and politics agenda of the society with a longitudinal research design by examining the shares on Twitter about the inflation figures announced by TUIK every month. Within the scope of the analysis, tweets sent between 3 December 2021 10:00 a.m. and 6 December 2021 10:00 a.m. were included. Retweets were not included in the analysis, and a total of 7305 tweets were examined. While creating a word cloud about the most frequent words in the analyzed tweets, the size of the words is determined from the largest to the smallest according to their frequency. MAXQDA, qualitative data analysis program was used to capture and analyze Twitter shares. When the tweet contents and frequently mentioned words related to the inflation rates announced by TUIK are examined, it is seen that there are three main themes: salary increases to be made to employees and retirees, the credibility of the announced inflation rates and price hikes in the market.

Keywords: Inflation, Economy, Politics, TUIK, Maxqda, Qualitative Research.

Giriş

Toplumun gündemini saptayabilmek için sosyal medya, özellikle de Twitter önemli bir mecradır. 2021 Ocak itibarıyla Türkiye’de 13,6 milyon Twitter kullanıcısı bulunmaktadır. Kullanıcılar duygu ve düşüncelerini bu uygulama ile paylaşmaktadırlar. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye bakanlığı ile ilişkili bir kurumdur. TÜİK enflasyon, fiyat, sanayi, tarım, ticaret, hizmet, adalet ve seçim gibi çeşitli konularla ilgili istatistikleri kamuoyu ile paylaşmaktadır. (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021) Her ayın başında ise TÜİK tarafından kamuoyu ile enflasyon rakamları paylaşılmaktadır. 3 Aralık 2021 tarihinde TÜİK tarafından Kasım ayına ait Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %21,31, aylık %3,51 artmış olarak paylaşılmıştır. (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Şekil: Tüketici Fiyat Endeksi yıllık değişim oranları (%), Kasım 2021
Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

TÜİK’in açıklaması ile birlikte Twitter’da vatandaşlar tarafından paylaşımlar yapılmaktadır. Bu paylaşımlarda vatandaşların o dönem ile ilgili ekonomik ve siyasi değerlendirmeleri de yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı her ay TÜİK tarafından enflasyon rakamının açıklanması ile birlikte açıklanan enflasyon rakamları ile ilgili Twitter’daki paylaşımları inceleyerek toplumun ekonomi ve siyaset gündemini boylamsal bir araştırma tasarımı ile belirlemektir. Bu araştırma 3 Aralık 2021 tarihinde TÜİK’in saat 10:00’da enflasyon oranlarını açıklaması ile başlamıştır ve sonraki 3 gün içindeki atılan tweetler incelemeye alınmıştır. Twitter paylaşımlarının çekilmesi ve analizinde MAXQDA nitel veri analiz programı kullanılmıştır.

Teorik Çerçeve

Sosyal medyanın kullanımının artması ile birlikte gündemi saptama gücünün de arttığı bilinmektedir. Sweester ve diğerleri (2008) Amerika Birleşik Devletleri’nde yaptığı araştırmada bloglar ve medya gündemi arasındaki ilişkiyi ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma için 2004 ABD Başkanlık seçimleri sırasında blogların gündemi ile medyanın gündemini karşılaştıran araştırmacılar, aralarında güçlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Türkiye’de ise Güdekli (2016) tarafından Twitter üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Araştırmacı ülkenin en çok satan beş gazetesi ile Twitter’da en çok konuşulan konuları karşılaştırmıştır. Güdekli tarafından yapılan araştırmanın sonucu Twitter’ın hem iyi bir haber kaynağı olduğunu hem de gündemi saptama gücüne sahip olduğunu göstermektedir. Buradan yola çıkarak bu araştırmada toplumun ekonomi ve siyaset gündemi incelenirken Twitter paylaşımları incelenecektir.

Yöntem

TÜİK Kasım ayı enflasyon rakamı 3 Aralık 2021’de açıklanmıştır. TÜİK enflasyon rakamları ile ilgili tweet paylaşımlarına ulaşmak için TÜİK, anahtar kelimesi kullanılmıştır. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun TÜİK ziyareti Twitter’da TÜİK enflasyon rakamları ile ilgili

paylaşımların içeriğini ve yoğunluğunu değiştirmiştir. Her ay tekrarlanacak boylamsal bu araştırmanın genel sonuçlarının etkilenmemesi açısından bu ziyarete yönelik Tweetler analiz kapsamından çıkarılmıştır. Analiz kapsamına 3 Aralık 2021 saat 10:00 ile 6 Aralık 2021 saat 10:00 arasında atılan tweetler dahil edilmiştir. Analize retweetler dahil edilmemiş olup toplamda 7305 tweet incelenmiştir. İncelenen tweetlerde en sık geçen kelimeler ile ilgili kelime bulutu oluşturulurken kelimelerin boyutu sıklıklarına göre büyükten küçüğe doğru belirlenmektedir.

Şekil TÜİK Enflasyon rakamları ile ilgili genel kelime bulutu

TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamları ile ilgili tweet içerikleri ve sık geçen kelimeler incelendiğinde üç ana tema oluştuğu görülmektedir: çalışan ve emeklilere yapılacak olan maaş zamları, açıklanan enflasyon rakamlarının inandırıcılığı ve market/pazardaki zamlar.

Bulgular

Ana Gündem Çalışanlara ve Emeklilere Yapılacak Maaş Zamları

Kasım ayı enflasyon rakamları ile ilgili tweetlerin içerikleri incelendiğinde toplumdaki ana gündeminin “çalışan” ve “emeklilere” yapılacak “maaş zamları” olduğu görülmektedir. Ücretlerdeki artış oranları için TÜİK'den gelecek açıklamayı bekleyen asgari ücretliler, emekliler ve memurlar için enflasyon rakamının üzerinde bir artış almaları büyük önem arz ediyor. Hayat pahalılığını yoğun olarak hisseden “çalışanlar” ve “emekliler”, kendilerine “düşük” zam verilmek istendiğinden dolayı hissettikleri orandan daha “düşük” bir enflasyon oranının açıklandığını düşünmektedirler. Eren ve diğerleri (2000) tarafından yapılan araştırma sonuçları ücret ve maaş artışı yapılırken en çok enflasyonun baz aldığını göstermektedir. (Eren, Erdil, & Zehir, 2000, s. 119) Bu durumda vatandaşların düşük enflasyonu düşük zam ile ilişkilendirmesi açıklanabilmektedir. Vatandaşlar bununla ilgili serzenişlerini de attıkları tweetler ile dile getirmişlerdir. MAXQDA yazılımı ile yapılan analizde “maaşlara/asgari ücrete yapılacak zam” oranı içerikli tweetlerde “hakkımız yeniyor”, “hakkımız çalınıyor”, “maaşlardan çalınıyor”, “maaşlardan hırsızlık yapılıyor”, “hakkımı helal etmiyorum” ve bu anlamlara çıkacak “hak”, “çalma”, “hırsız/hırsızlık”, “vicdan” gibi kelimelerin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. “Maaş zamları” ile ilgili tweetlerin içeriklerine bakıldığında ise öfke ve kızgınlık gibi duygular yer almaktadır.

Şekil Çalışan ve emeklilere yapılacak maaş zamları ile ilgili kelime bulutu

Enflasyon Değerlendirmelerinde Önemli Çapa Noktalarından Biri Peynir

Davranış bilimci ve psikolog Daniel Kahneman ve Amos Tversky insanların karar verirken farkında olmadan bir odak/çapa noktasını referans olarak fikir yürütüp karar verdiğini belirtmişler ve bu karar verme mekanizmasını etkileyen bilişsel eğilimi de Çıpalama Etkisi olarak tanımlamaktadırlar. Tüketicilerin enflasyon oranı ile ilgili fikir yürütürken sıklıkla peynir fiyatlarındaki artışı çapa noktası aldıkları görülmektedir. TÜİK verilerine göre kaşar peynirinin fiyatı ise birkaç aydır üst üste düşerken tüketiciler bir kalıp peynirin fiyatını zihninde referans noktası olarak aldığından bu veriyi gerçek olarak algılamıyorlar.

Tüketiciler Gerçek Enflasyon Rakamının Peşinde

Birçok tweet içeriğinde ise TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranının "gerçeği yansıtmadığını" ifade etmek için "yalan", "istatistik", "düşük", "yanlış", "hesap", "sahte" gibi kelimelerin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Twitter'da paylaşım yapanların bir kısmı "ENAG'ın" açıkladığı enflasyon rakamını "gerçek enflasyon" rakamı olarak referans alırken; birçok tüketici ise belli başlı "peynir", "ekmek", "otomobil", "un" gibi ürünlerin fiyatlarındaki artışları belirttikleri listeleri paylaşarak kendi rakamlarını "gerçek enflasyon" olarak paylaşmışlardır.

Şekil TÜİK enflasyon rakamlarının inandırıcılığı ile ilgili kelime bulutu

Enflasyon Rakamına İnanan Var mı?

Açıklanan enflasyon rakamını inandırıcılığı ile ilgili atılan tweetlerin içerikleri incelendiğinde ise, "inanın var mı?" "dalga geçmeyin" "aptal yerine koymayın", "yerseniz", gibi kelimelerin kullanıldığı kızgın ve öfkeli tweetler atıldığı gibi mizah içerikli tweetlerin de atıldığı görülmektedir. Enflasyon rakamının inandırıcılığı "Türkiye'de enflasyon Ajda Pekkan gibi. Görünen 21, gerçek 75" ya da "ben de ... yaşıyordum" gibi mizahi bir dil kullanarak eleştiren tweet paylaşımları da bulunmaktadır.

Şekil Market ve Çarşıdaki Zamlar ile ilgili kelime bulutu

TÜİK nereden alışveriş yapıyor?

Paylaşılan tweetlerde TÜİK'in nereden "alışveriş" yaparak fiyat artış oranlarını belirlediği "merak" edilen bir diğer konu. "TÜİK nereden alışveriş yapıyorsa gidelim oradan alışveriş yapalım" minvalinde "market", "çarşı", "merak" gibi kelimeler tweetlerde sıklıkla görülmektedir. Bu tweetlerin içeriğinde gıda ürünlerindeki zamlardan ve hayat pahalılığından bahsedilmektedir.

Kaynakça

Eren, E., Erdil, O., & Zehir, C. (2000). Türkiye'de Büyük Ölçekli İşletmelerde Uygulanan Ücret ve Maaş Yönetim Sistemi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 1(2), 100-123.

Güdekli, A. (2016). Gündem Belirleme Kuramı Bağlamında Yazılı Basın İle Twitter. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 151-163.

Sweetser, K. D., Golan, G. J., & Wanta, W. (2008). Intermedia Agenda Setting in Television, Advertising, and Blogs During the 2004 Election. *Mass Communication & Society*, 197-216.

Türkiye İstatistik Kurumu. (2021, 12 20). Türkiye İstatistik Kurumu: <https://www.tuik.gov.tr/> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu. (2021, 12 20). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Tuketici-Fiyat-Endeksi-Kasim-2021-37389> adresinden alındı

3rd International CEO Communication, Economics, Organization & Social Sciences Congress
**Muhasebe, Kültür ve Örgüt Kültürü İlişkisi: Bütünleştirici Literatür
Değerlendirmesi**

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf YILDIRIM

Haliç Üniversitesi
yusufyildirim@halic.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5393-999X

Dr. Öğr. Üyesi İrem ÖZCAN

Haliç Üniversitesi
iremozcan@halic.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0991-3848

ÖZET

Bu çalışmanın amacı muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisini bütünleştirici literatür taraması yöntemiyle incelemektir. Toplumsal hayatın şekillenmesinde önemli bir rolü olan kültür, bir örgütün sahip olduğu tüm maddi ve manevi değerler olarak ifade edilen örgüt kültürünü yapılandırarak işletme fonksiyonlarını etkilemektedir. Bir işletme fonksiyonu olarak muhasebe, kültür ve örgüt kültüründen etkilenmektedir. Bu çalışma literatürde yer alan 17 çalışmayı temel alarak muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisini incelemiştir. Çalışmalar; kültür ve örgüt kültürünün muhasebe sistemi üzerindeki etkisi, kültür ve örgüt kültürünün uluslararası muhasebe ve finansal raporlama sistemi üzerindeki etkisi ve örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sistemleri üzerindeki etkisi olarak üç kategoride incelenmiştir. Her kategorik değerlendirilmenin sonunda ileride yapılacak çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Kültür, Örgüt Kültürü

Relationship Between Accounting, Culture and Organizational Culture: Integrative Literature Review

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between accounting, culture and organizational culture using the integrative literature review method. Culture, which has an important role in shaping social life, affects business functions by structuring the organizational culture, which is expressed as all the material and spiritual values that an organization has. Accounting as a business function is influenced by culture and organizational culture. This study examined the relationship between accounting, culture and organizational culture based on 17 studies in the literature. Studies, culture and organizational culture impact on the accounting system, culture, and the impact of organizational culture on organizational culture and structure of international accounting and Financial Reporting System and the impact on accounting information systems in three categories were examined. At the end of each categorical assessment, recommendations were made for future studies.

Keywords: Accounting, Culture, Organizational Culture

GİRİŞ

Bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi tüm değerler olarak ifade edilen kültür, örgütlerin şekillenmesinde önemli bir paya sahiptir. Kültür, örgütsel yapıyı etkileyerek örgüt kültürünü oluşturmakta ve örgütün tüm fonksiyonlarında etkisini göstermektedir. İşletmenin fonksiyonlarından biri olan muhasebe, bir işletmede sistemsal olarak yapılandırılırken hem ulusal kültürden hem de örgütsel kültürden etkilenmektedir. Bunun yanında uluslararası finansal raporlama standartları ve muhasebe bilgi sistemi de kültür ve örgüt kültüründen etkilenmektedir. Özellikle uluslararası muhasebe standartlarına uyum konusunda kültür ve kültürel farklılıklar konuları öne çıkmakta ve bu farklılıkları ortadan kaldırmak adına çözüm önerileri geliştirilmektedir. Bunun yanında muhasebe bilgi sisteminin etkililiği ve kalitesi doğrudan kültür ve örgüt kültürü ile ilişkilidir.

Bu çalışmada, muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisi bütünleştirici literatür taraması yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma kapsamında veri tabanlarından elde edilen toplam 17 makale; muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisini konu edinen üç kategoride değerlendirilmiştir.

Muhasebe, Kültür ve Örgüt Kültürü Kavramsal Çerçeve

Muhasebe, bir işletmede belirli bir dönemde meydana gelen finansal olayların sistematik olarak kaydedildiği, tasnif edildiği, özetlendiği, mali tablolar aracılığıyla raporlandığı ve bu raporların analiz edilerek yorumlandığı bir sistemdir. Muhasebe bilgilerinin farklı kişi ve kurumlarca farklı amaçlarla kullanılması nedeniyle muhasebeyi temel olarak finansal muhasebe ve yönetim muhasebesi şeklinde ikiye ayırmak mümkündür. Finansal muhasebe, işletme dışı bilgi kullanıcılarının gereksinimlerini karşılamak amacıyla geçmiş bilgileri içeren ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği uyarınca belirli kurallara göre düzenlenen raporlamayı ifade etmektedir. Yönetim muhasebesi ise yöneticilerin planlama ve kontrol işlevlerine yardımcı olmak amacıyla maliyet muhasebesinden alınan verilerin de kullanıldığı bilgileri üretir.

Muhasebe biliminin gelişimi, içinde bulunduğu toplumun sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel özellikleri ile şekillenmektedir. İşletmelerin muhasebe bilgi sistemlerinden beklentileri ve muhasebe bilgi sistemlerinin işletme içerisindeki etkinliği ulusal ve örgütsel değerler, normlar ve inançlar gibi faktörlerin etkisi altındadır. İşletmelerin muhasebe bilgi sistemlerini kullanmalarındaki temel amaç, alınacak yönetsel kararlarda muhasebenin bir iletişim aracı olarak kullanılmasıdır. Çünkü muhasebe bilgi sistemleri, iç ve dış paydaşlara raporlar şeklinde sunulan faydalı bilgilere dönüştürülen verileri sağlarlar (O'Brien, J. A ve Marakas, G. M, 2010), bu sayede işletme içindeki ve dışındaki tüm taraflara gerekli bilgileri aktarırlar (Hall, 2011). Bu amaçla işletmeler yönetim ve muhasebenin verimliliğini ve etkinliğini sağlamak adına sürekli çaba göstermektedir.

Kültür kavramı günümüzde birçok disiplinde farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Kültür kavramının birçok disiplinde ve anlamda kullanılması, kavramın tek bir tanımda incelenmesinin oldukça zor olduğunu göstermektedir. Tylor (1871) tarafından ilk kez tanımlanan kültür kavramı; bir toplumun sahip olduğu tüm maddi ve manevi unsurları ifade etmektedir (Tutar, 2016: 166). Taylor (1995) ise kültürü; toplumun bir ferdi olarak insanın edindiği; bilgi, inanç, sanat, ahlak, hukuk ve törelerle, tüm beceri ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütün olarak ifade etmektedir. Kültür kavramının çok boyutlu yapısı; kültürün hem toplum tarafından etkilendiğini hem de kültürün toplumu ilgilendiren tüm konuları etkilediğini işaret etmektedir.

1980’li yıllardan itibaren örgütsel davranış disiplininin en dikkat çeken konularından biri olan örgüt kültürü; öncelikle neo-klasik kuramcılar tarafından ele alınan bir kavramdır. Neo-klasik kuramcılar örgütler için önemli bir kültür unsuru olan örgütsel norm ve semboller üzerinde durmuşlardır (Louis, 1985: 27; Şişman, 1994: 17). Taylorist bakış açısının örgütlerin sosyal boyutunu ihmal etmesi, yalnızca mali değişkenlere odaklanması, örgütlerin uyum, rekabet, verimlilik ve karlılık gibi örgütün yaşamını devam ettirecek değişkenlerde problemler yaşaması, 1960’lı yıllarda örgütsel değişimi zorunlu kılmıştır. Örgütsel değişimin kültürel faktörleri göz önünde bulundurarak gerçekleşebileceğini düşünen örgüt kuramcıları, örgütün çevresel değişimlere ancak güçlü bir örgüt kültürü ile uyum sağlayabileceğini ifade etmiştir (Erdem, 1996: 7). Bowditch ve Buono, (1997: 286) örgüt kültürünü; örgüt çalışanları tarafından paylaşılan inanç, varsayım ve beklenti biçimleri olarak tanımlamıştır. Lukasova (2004: 95) örgüt kültürünü; algılama, düşünme ve duyguları etkileyen bilişsel öğeler ile örgüt içindeki davranışları düzenleyen somut göstergelerin birleşimi olarak ifade etmektedir

Muhasebe, Kültür ve Örgüt Kültürü İlişkisi

Bir toplumda, belirli bir zamanda sık bir şekilde kullanılan, davranışsal yapıyı yansıtan normlar, değerler ve inançlar olarak ifade edilen kültür (Altınkaynak, 2020: 28); örgüt üyeleri tarafından paylaşılan değerler olarak tanımlanan örgüt kültürünün şekillendirmesinde ana unsur olarak değerlendirilmektedir. Kültürün etkisiyle birlikte örgütteki iş yapma biçimleri, çalışanların davranışları, örgütün yeniliklere bakış açısı ve işletme fonksiyonlarını nasıl yöneteceği konusu şekillenmektedir. Literatürde bir işletme fonksiyonu olarak muhasebenin de kültür ve örgüt kültüründen etkilendiği çalışmalara rastlamak mümkündür (Askary vd., 2008; Finch, 2009; Usul ve Kıymık, 2010; Varıcı ve Özdemir, 2013; Kolesnik, 2013; Karabınar vd., 2014; Tartaraj ve Hoxha, 2014; Nusa, 2015; Gümüş vd., 2016; Tie ve Zhao, 2016; Herath ve Carlis, 2017; Khamis ve Ishwara, 2018; Kwarteng ve Aveh, 2018; Altınkaynak, 2020; Ha, 2020; Ogungbade ve Oyerogba, 2020; Huynh, 2021).

Bu çalışmalarda uluslararası muhasebe standartlarının oluşturulmasında örgüt kültürünün rolü (Usul ve Kıymık, 2010; Varıcı ve Özdemir, 2013; Karabınar vd., 2014; Tie ve Zhao, 2016; Gümüş vd., 2016; Altınkaynak, 2020), örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sistemlerinin etkililiği üzerindeki etkisi (Khamis ve Ishwara, 2018; Ha, 2020), örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sistemlerinin kalitesi üzerindeki etkisi (Nusa, 2015; Kwarteng ve Aveh, 2018), örgüt kültürü ve ulusal kültürün muhasebe standartları ve prosedürleri üzerindeki etkisi (Herath ve Carlis, 2017), örgüt kültürü ve yönetim muhasebesi ilişkisi (Ogungbade ve Oyerogba, 2020), örgüt kültürünün muhasebe bilgilerinin kalitesi üzerindeki etkisi (Huynh, 2021), kültürün muhasebe üzerindeki etkisi (Askary vd., 2008; Kolesnik, 2013; Tartaraj ve Hoxha, 2014; Tie ve Zhao, 2016), kültürel etkinin uluslararası muhasebe uygulamalarındaki rolü (Finch, 2009), kültürün Hofstede, Gray ve Schwartz’ın teorilerine göre muhasebe üzerindeki etkisi (Kolesnik, 2013) konuları incelenmiştir.

Bu çalışmada toplam 17 adet makale bütünleştirici literatür taraması ile değerlendirilmiştir. Belirli bir konu hakkındaki akademik çalışmaların kapsamlı analizini sunan literatür değerlendirmeleri meta analiz, eleştirel analiz ve bütünleştirici veya sistematik literatür taraması şeklinde gerçekleştirilmektedir (Nakano ve Muniz Jr., 2018: 2). Diğer literatür taramalarından farklı olarak bütünleştirici literatür taraması, konu hakkında yeni çerçeveler ve bakış açıları oluşturarak mevcut literatürü gözden geçiren, eleştiren ve sentezleyen bir araştırma biçimidir (Torraco, 2005: 356).

Muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisini konu alan çalışmalarda en dikkat çekici nokta Hofstede (1980-1984) örgüt kültürü metodolojisi ve Gray (1988) muhasebe kültürü metodolojisinin sıklıkla vurgulanmasıdır. Hofstede 52 ayrı ülke ve yüz bin birey üzerinde yaptığı kültür çalışması ile örgüt kültürünü; açık ve kapalı sistemler, normatif ve pragmatik kültürler, profesyonel ve yerel kültürler, süreç ve sonuç odaklı kültürler, iş ve çalışan odaklı kültürler, sıkı ve serbest denetimin hakim olduğu kültürler olarak açıklamıştır (Hofstede, 1980). Gray (1988) ise Hofstede'in çalışmasının rehberliğinde muhasebe kültürü boyutlarını; tekdüzelik-esneklik, şeffaflık-gizlilik, tutuculuk-iyimserlik, statükoculuk-uzmanlık olarak dört boyutta incelemiştir (Gray, 1988).

Bütünleştirici literatür değerlendirmesi bağlamında muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisinin incelendiği 17 çalışmanın tamamında Hofstede (1984) ve Gray (1988)'in metodolojileri temel alınmıştır. Askary vd. (2008) kültürel değerlerin muhasebe üzerindeki etkilerini Gray (1988)'in metodolojisi bağlamında Türkiye evreninde değerlendirmiş ve Türkiye'de uygulanan muhasebe sisteminin Gray'in kuramını destekler şekilde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kolesnik (2013) çalışmasında muhasebe ve kültür ilişkisini, bahsi geçen metodolojilere ek olarak Schwartz (1994) metodolojisini de ekleyerek diğer araştırmalardan bir noktada farklılık yaratmıştır. Tartaraj ve Hoxha (2014) Arnavutluk muhasebe sistemini Hofstede ve Gray'in ortaya koyduğu boyutlar bağlamında incelemiştir; kültürel farklılıkların muhasebe sistemini nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Bu çalışmada; Arnavutluk muhasebe sisteminin uluslararası standartlardan öte yerel standartlar ile muhasebe sistemine devam etmesinin daha yararlı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Herat ve Carlis (2017) yaptıkları çalışmada ise ulusal kültürün ve örgüt kültürünün Amerika Birleşik Devleti muhasebe sistemi üzerindeki etkisini Hofstede (1984) ve Gray (1988) çalışmalarına yoğun atıfta bulunarak tamamlamıştır. Bu çalışmada muhasebe sisteminin ulusal kültür ve örgüt kültürü ile açıklanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde Hofstede (1984) ve Gray (1988) çalışmalarını temel alarak muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisini inceleyen çalışmalarda her iki yazarın ortaya koyduğu kültür-örgüt kültürü boyutları ve muhasebe kültürü boyutlarının ülkelerin muhasebe sistemlerini etkilediği sonucuna ulaşılmış ve bu boyutlara göre ülkelerin nasıl bir muhasebe sistemi içerisinde faaliyetlerini yürüttükleri irdelenmiştir. Bu çalışmalarda, ülkelerin içinde bulunduğu coğrafya, yönetim biçimi ve ülkelerin muhasebe sistemlerinin geçirdiği evreler de dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda, ülkelerin muhasebe sistemlerinin karşılaştırmalı analizi ve üyesi olduğu ya da olmak istediği uluslararası örgütlerin yapıları da dikkate alınarak ileride yapılacak çalışmaların kapsamı genişletilebilir.

Muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisi bağlamında incelenen bir diğer konu; kültür ve örgüt kültürünün uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartları üzerindeki etkisidir. Usul ve Kıymık (2010) uluslararası muhasebe standartlarının entegrasyon sorunlarını incelediği çalışmalarında ülke kültürlerinin finansal tablolar üzerinde etkili olduğu, kültür farklılığından kaynaklı olarak finansal tabloların da farklılaştığını ve bu durumun uluslararası standartlara uyum sorununa sebep olduğu sonucuna ulaşmıştır. Varıcı ve Özdemir (2013) çalışmalarında uluslararası finansal raporlama standartlarını kültür bağlamında değerlendirmiş; bu standartların kültürü dikkate almadığı ve ithal bir ürün olmaktan öteye gidemediğini savunmuştur. Karabınar vd. (2014) çalışmalarında ülke temelinde uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanma durumunu muhasebe kültürüne göre incelenmiş; genel olarak ülkelerin yerel standartlar ve yerel politikalar ekseninde muhasebe sistemini benimsediği gözlemlenmiştir. Gümüş vd. (2016) ise çalışmalarında uluslararası finansal raporlama standartlarının kabulünde milli kültürün etkisini değerlendirmiş; uluslararası finansal

raporlama standartlarının Afro-Avrasya ülkelerinde kabul edilmemesinin sebebini kültür olarak tespit etmişlerdir. Benzer şekilde Tie ve Zhao (2016) çalışmalarında ülkelerin uluslararası finansal raporlama standartlarına adapte olduktan sonra neden farklı muhasebe sonuçlarına ulaştığını sorgulamış, bu farklılığın sebebini kültürel etki kavramı ile ifade etmiştir. Altınkaynak (2020) uluslararası finansal raporlama standartlarının adaptasyonunda örgüt kültürünün rolünü değerlendirmiş; ulusal muhasebe kültürü ile uluslararası finansal raporlama standartları kültürünün birbirleriyle zıt oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu tarihten sonra yapılacak çalışmalarda, uluslararası muhasebe standartlarının ülkelere nasıl adapte edileceğine dair somut önerileri içeren çalışmalar yapılabilir.

Muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisi bağlamında incelenen bir diğer önemli konu; örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sistemleri üzerindeki etkisidir. Nusa (2015) yaptığı çalışmada örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sistemi kalitesi üzerindeki etkisini araştırmış; örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sistemi üzerinde önemli bir etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Khamis ve Ishwara (2018) örgüt kültürü ve yapısının muhasebe bilgi sisteminin etkililiği üzerindeki etkisini incelemiş; Nusa (2015)'nin sonuçlarına benzer sonuçlar elde etmiştir. Huynh (2021) ise yaptığı çalışmada yöneticilerin örgüt kültürünü nasıl düzenlemeleri gerektiğine dair önerilerde bulunmuş ve bu önerilerle birlikte örgütsel performansını artabileceğini öne sürmüştür. Bu konuda yapılacak çalışmalarda farklı örgüt kültürü metodolojileri ile birleştirilerek yapılması ve bu ilişkinin etkileyebileceği diğer örgütsel davranış değişkenlerinin tespit edilmesi literatüre önemli katkılar sağlayacaktır.

SONUÇ

Bu çalışmada muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ilişkisini ele alan çalışmalar bütünleştirici literatür taraması yöntemiyle ele alınmıştır. Çalışmalarda kültür ve örgüt kültürünün, bir örgütte muhasebe sistemi oluşturulurken oldukça etkili olduğu, uluslararası finansal raporlama standartlarına uyum konusunda ana etkenin kültür olduğu ve özellikle örgüt kültürünün muhasebe bilgi sistemlerinin etkililiği ve kalitesi konusunda doğrudan etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışma Google Scholar'a muhasebe, kültür ve örgüt kültürü ile accounting, culture ve organizational culture anahtar kelimelerinin yazılmasıyla ortaya çıkan ilk makaleleri ele almıştır. Literatürdeki çalışmaların büyük bölümü kültür kavramını Hofstede kültür boyutları, muhasebe kültürünü ise Gray muhasebe kültürü boyutları ekseninde incelemiştir. İlerleyen çalışmalarda özellikle örgüt kültürü boyutlarında literatürdeki diğer sınıflandırmalar da dikkate alınmalıdır. Bunun yanında muhasebe, kültür ve örgüt kültürünü ele alan çalışmaların meta analiz yöntemiyle incelenmesi bu alanda çalışan araştırmacılar için önemli bir yol haritası olabilir.

KAYNAKÇA

- Altınkaynak, F. (2020). "Uluslararası Muhasebe Standartlarının Adaptasyonunda Örgüt Kültürünün Rolü", **Muhasebe ve Finansman İncelemeleri Dergisi**, 3(1), 27-36.
- Askary, S., Yazdifar, H. ve Askarany, D. (2008), "Culture and Accounting Practices in Turkey", **Int. J. Accounting, Auditing and Performance Evaluation**, 5(1), 66-88.
- Cooper, H. M. (1982). "Scientific Guidelines for Conducting Integrative Research Reviews", **Review of Educational Research**, 52(2), 291-302.
- De Souza, M. T., ve Carvalho, R. De. (2010). "Integrative Review: What Is It? How To Do It?", *Revisão Integrativa : O Que É E Como Fazer*, 8, 102-107.
- Finch, N. (2009). "Towards an Understanding of Cultural Influence on the International Practice of Accounting", **Journal of International Business and Cultural Studies**, 1-6.
- Gümüş, Y., Uslu, M. ve Özyaşar, H. (2016). "Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Kabulünde Milli Kültürün Etkisi: Afro-Avrasya Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 596-609.

- Ha, V. D. (2020). "Impact of Organizational Culture on the Accounting Information System and Operational Performance of Small and Medium Sized Enterprises in Ho Chi Minh City", **Journal of Asian Finance, Economics and Business**, 7(2), 301-308
- Herath, S. K. ve Carlis, E. (2017), **The Business and Management Review**, 8(4), 260-268.
- Huynh, Q. L. (2021). "The Effect of Organizational Culture on Quality of Accounting Information: Mediating The Role of Accounting Information System", **Accounting**, 7(7), 1689-1694.
- Karabınar, S., Demirci, Ş. D. ve Kıymaz, M. (2014). "Yakınsamanın Geldiği Nokta: Muhasebe Kültürü Bölgelerinde UFRS'lerin Uygulanma Durumu", **2nd International Symposium on Accounting and Finance ISAF 2014**, Bursa.
- Katarzyna, K. (2013). "The Role Of Culture in Accounting in The Light Of Hofstede's, Gray's And Schwartz's Cultural Dimensions Theories: A Literature Review", **Financial Internet Quarterly**, 33-41.
- Khamis, A. ve Ishwara, P. (2018). "Effect of the Organizational Culture and Structure on the Effectiveness of Accounting Information Systems", **Research Review International Journal of Multidisciplinary**, 3(9), 298-302.
- Kıymık, H. & Bekci, İ. & Acar, D. (2015). "Örgütsel Kültür ve Örgütsel Muhasebe Kültürü ile Hileli Finansal Raporlama Arasındaki İlişki: BIST Hizmetler Endeksinde Bir Araştırma", **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, 17(4), 759-784.
- Ogunbade, O. I. ve Oyerogba, E. O. (2020). "Firm Culture and Management Accounting Practices Among Manufacturing Firms in Nigeria", **Future Business Journal**, 6(1), 3-17.
- Nakano, D. ve Muniz Jr., J. (2018). Writing The Literature Review For an Empirical Paper, Production, 28, e20170086. <http://dx.doi.org/10.1590/0103-6513.20170086>
- Nusa, I. (2015). "Influence of Organizational Culture And Structure on Quality of Accounting Information System", **International Journal of Scientific & Technology Research**, 4(5), 257-267.
- Tartaraj, A. ve Hoxha, E. (2014). "Culture, An Important Factor in Determining The Accounting System", **Interdisciplinary Journal of Research and Development**, 1(1), 31-36.
- Tie, J. (2016). "The Influence of Culture on Accounting Practice", **The First International Symposium on Business Cooperation and Development in South-East and South Asia under B&R Initiative**, 98-108.
- Torraco, R. J. (2005). "Writing Integrative Literature Reviews: Guidelines and Examples", **Human Resource Development Review**, 4(3), 356-367.
- Usul, H. ve Kıymık, H. (2010). "Uluslararası Muhasebe Standartlarının Entegrasyon Sorunları", **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2(12), 123-139.
- Varıcı, İ. ve Özdemir, F. S. (2013). "Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Yönelişin Kültür Bağlamında Değerlendirilmesi", **Mali Çözüm Dergisi**, 15-42.

Cam Tavan Sendromu ve Cam Tavan Konulu Yayınların Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik Analizi

Prof. Dr. Muhsin HALİS

Kocaeli University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
muhsinhalis@gmail.com

Sümeyya AKYILDIZ

Kocaeli University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
Sumeyyee.9441@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma ile Web Of Science veri tabanında 1975-2021 yılları arasında yayınlanmış olan “cam tavan” konulu yayınların bibliyometrik özellikleri bakımından incelenmesi hedeflenmiştir. Web Of Science veri tabanına göre ele alınan toplamda 1241 yayının türü, yayın yılı, atıf analizleri, yayınların yapıldığı dergiler, yazarların kurumları ve anahtar kelime analizleri incelenmiştir. Anahtar kelimeye göre yapılan sorgulamada en çok yayın yapılan derginin “Yönetimde Cinsiyet” olduğu belirlenmiştir. Yayınlarda ağırlık verilen konular; iş ve ekonomi ile kadın çalışmaları olurken, yayınların büyük çoğunluğunun makale olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca Wos veri tabanında yapılan sorgulama sonucu 16 adet Türkiye adresli yayına da ulaşılmıştır. Ulaşılan yayınların büyük çoğunluğu makale türünde olurken ağırlık verilen konuların ise iş ve ekonomi ile sosyoloji alanında olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmanın amacı cam tavan konusunda yapılan yayınların eğilimlerinin belirlenmesi ve bu konuda çalışma yapacak olan kişilere rehberlik etmektir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Kadın, Web Of Science

Bibliometric Analysis of Publications on Glass Ceiling Syndrome and Glass Ceiling Based on Web of Science Database

ABSTRACT

With this study, it is aimed to examine the publications on "glass ceiling" published in the Web of Science database between 1975 and 2021 in terms of their bibliometric properties. The type of 1241 publications, year of publication, citation analysis, journals in which the publications were made, the institutions of the authors and keyword analysis were examined according to the Web of Science database. In the search made by keyword, it was determined that the most published journal was "Gender in Management". Topics focused on publications; It has been observed that the majority of publications are articles, while there are business and economics and women's studies. In addition, as a result of the query made in the Wos database, 16 publications addressed in Turkey were reached. While most of the publications accessed were in the genre of articles, it was observed that the main subjects were in the fields of business and economics and sociology. The aim of the study is to determine the trends of the publications on glass ceiling and to guide the people who will work on this subject.

Keywords: Bibliometric Analysis, Woman, Web Of Science

GİRİŞ

Dünya genelinde ve Türkiye’de nüfusun yarısını oluşturan kadınlar çalışma hayatında erkeklerle aynı oranlara sahip değildirler. Öyle ki örgütlerde üst düzey kademelere çıkıldıkça kadın çalışan oranlarının daha da düştüğü gözlemlenmiştir. Kadınların sırf cinsiyetlerinden dolayı yüksek kademe yöneticilik görevine ulaşamamalarının sebebi “cam tavan” olarak görülmüştür. Cam tavan kadınların yeteneklerinin ve başarılarının göz ardı edilerek onların tepe yönetime gelmelerini engelleyen görünmez unsurlardır. Kadınların çalışma hayatlarında ilerlemelerini engelleyen unsurlar incelendiğinde bu unsurların genel olarak cinsiyetten kaynaklı olduğu görülmüştür. Cam tavan olarak nitelendirilen bu unsurlar kadınlar üst düzey yönetim kademesine gelmek için yeterli olan bilgi, tecrübe ve eğitime sahip olsalar dahi bekledikleri terfiyi alamayarak hayal kırıklığı yaşamalarına neden olmaktadır. Cam tavan kavramı ilk olarak Hymowitz ve Schellhardt tarafından 1986 yılında Wall Street’te ele alınan bir makalede yer almıştır. Bu makaleyle birlikte organizasyonlardaki cam tavan etkisi popüler konular arasına girmiştir ve üst düzey kadın eksikliği, yönetim pozisyonları ve cinsiyete dayalı ücret farkları gibi konuların da gündeme gelmesine neden olmuştur (Weyer;2006).

Yapılan çalışmada cam tavan konulu yayınların bibliyometrik analizi yer almaktadır. Bibliyometrik analiz bilimsel dergilerin niteliklerini belirlemek için kullanılan analiz tekniğidir (Kozan;2003). Ele alınan temel kriterler ise; yazarlar, yazarların bağlı olduğu kurumlar, yayınların türleri, anahtar kelime analizleri ve ülkeler gibi kriterlerdir. Çalışmada aynı zamanda WoS veri tabanında anahtar kelimeyle yapılan sorgulama sonucu elde edilen 16 adet Türkiye adresli yayına da ulaşılmıştır. Ulaşılan bu yayınların da yapılan çalışmada; yayın türleri, yayınların dili, yazarları, yazarların bağlı olduğu kurumlar ve hangi konuların daha çok işlendiği gibi özellikler analiz edilmiştir. Bir kavram olarak bibliyometri bilgi paylaşımında araç olarak kullanılan makale dergi ve kitapların istatistiksel ve matematiksel olarak tetkik edilmesidir (Pritchard; 1969). Bibliyometrik analizde kullanılan yöntemler; atıf analizi (citation index), bibliyografik eşleştirme, ortak atıf analizleri (co-citation) ve bibliyografik haritalama olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın amacı cam tavanla ilgili yayınların bibliyometrik özelliklerinin incelenmesidir. Bibliyometrik analiz çalışmalarında seçilen anahtar kelime doğrultusunda yapılmış olan akademik yayınların incelemesi yapılabilmektedir. Çalışmada 1975-2021 zaman aralığındaki “cam tavan” konulu yayınlar incelemeye alınmıştır. Analizde Web of Science (WoS) veri tabanı kullanılmıştır. Yayınların taraması yapılırken SCI-EXPANDED (Science Citation Index-Expanded), SSCI (Science Citation Index), A&HCI I (Arts and Humanities Citation Index), CPCI-S (Conference Proceedings Citation Index-Science), CPCISSH (Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities), BKCIS (Book Citation Index), BKCI-SSH (Book Citation Index– Social Sciences & Humanities) ve ESCI (Emerging Sources Citation Index) indeksli yayınlar sorgulanmıştır.

1.YÖNTEM

Yapılan tez çalışmasının amacı “cam tavan” konusunda ortaya çıkarılan yayınların durum tespitinin yapılmasıdır. Bunun için WoS veri tabanı kullanılmıştır ve WoS veri tabanında yer alan yayınlar bibliyometrik analiz tekniğiyle incelemeye alınmıştır. Bibliyometrik analiz göstergelere dayanmaktadır (Abroma vd, 2009). Bibliyometrik analizler veri kaynaklarından elde edilen bilgilere dayanmaktadır. Bu bilgiler yazar isimleri yayınların türleri, yayınların kurumları, konu başlıkları ve anahtar kelimeler gibi verilerdir (Glazel, 2003). Bilimsel bir araştırma yapacak olan kişi konu hakkında yapılmış olan bibliyometrik çalışmaları inceleyerek araştırması için gideceği yolu belirlemede bir kaynak bulmuş olur. Yayının yapıldığı ülke, yayınların yapıldığı dergi ve yazarları inceleme fırsatı bulan kişilere yol gösterici olan bibliyometrik çalışmalar araştırmacılara kılavuzluk etmektedir (Tabur, 2019). Huang ve arkadaşlarına göre bibliyometrik veriler üniversite, kurum, ülke ve dergilerin araştırma

konularını belirlemede ve değerlendirmede oldukça etkili bir yöntemdir (Huang ve diğerleri, 2006).

1.1. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak WoS veri tabanı kullanılmıştır. 04.04.2021 tarihinde WoS veri tabanında “Glass Ceiling” anahtar kelimesiyle “cam tavan” konulu yayınların sorgulaması yapılmıştır. Sorgulama sonucuna göre elde edilen veriler tablo haline getirilmiştir.

1.2.Kapsam

Çalışmanın kapsamını 1975-2021 yılları arasında yapılmış “WoS Core Collection” veri tabanında yer alan ve konusunu cam tavan (“glass ceiling”) anahtar kelimesi oluşturan yayınlar oluşturmaktadır. WoS veri tabanında makaleler, kitaplar, tezler, bildirimler, raporlar ve benzeri doküman türlerini bibliyometrik özellikler açısından incelemek mümkündür.

1.3.Verilerin Toplanması

Yukarıda da belirtilen “Glass Ceiling” anahtar kelimesine göre yapılan sorgulama sonucunda toplamda 1241 adet yayına ulaşılmıştır. Arama sonuçlarına göre 1241 adet yayının elde edilmesi için şu sorgulama kullanılmıştır; You searched for: TOPIC: ("glass ceiling") Timespan: All years. Indexes: SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI, CPCI-S, CPCI-SSH, BKCI-S, BKCI-SSH, ESCI, CCR-EXPANDED, IC. Ulaşılan yayınlar sırasıyla araştırma alanı, yayının yapıldığı dergi, ülkeler, yayın dili, yayınların türleri, yıllara göre yayınların sayıları, yazarlar, yayınları destekleyen finansman kuruluşları, kitap seri başlıkları, bağlı olunan kurum, editör ve kurultaya göre konu başlıkları altında tablo haline getirilmiştir. Kümeleme analizi için kullanılan VOSviewer 1.6.16 yazılımıyla anahtar kelimeye göre kümelemesi yapılacak olan toplam 1241 yayından atıf sayısı en fazla olan ilk 500 yayın seçime tabi tutulmuştur. Yapılan seçimde ilk sırada yer alan yayın toplamda 500 adet atıf sayısına sahipken, listenin son sırasındaki yayın ise toplamda 3 adet atıf almıştır.

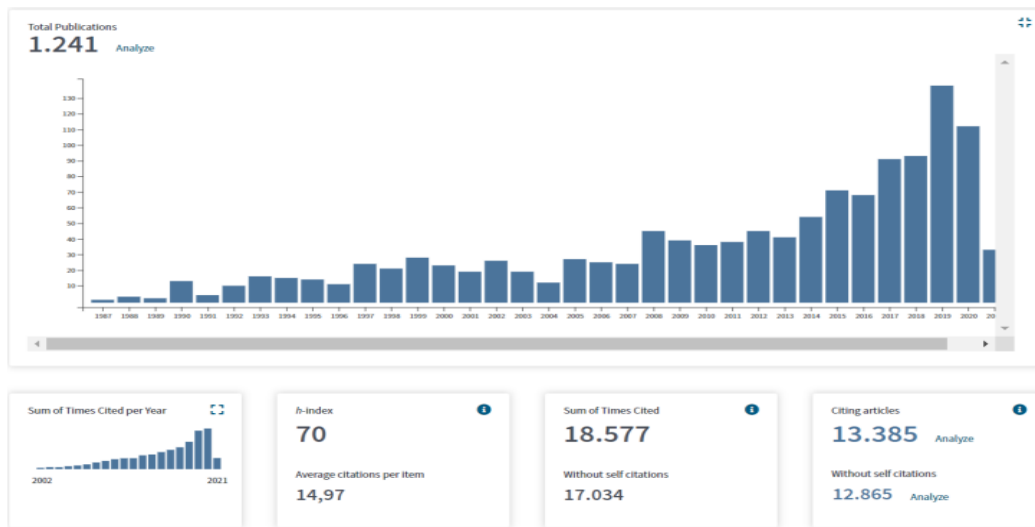
2. BULGULAR

Bu bölümde WoS veri tabanında ilgi alanda yapılan sorgulama sonucu elde edilen veriler bulunmaktadır.

2.1. Elde Edilen Yayınların Atıf İstatistikleri – WoS Yayınları

Aşağıda “Cam Tavan” anahtar kelimesiyle yapılan araştırma sonucunda elde edilen yayınların atıf istatistikleri yer almaktadır. Şekil 1’de görülen istatistiklere göre elde edilen yayınların h-index değeri 70, ortalama atıf sayısı 14,97, toplam alınan atıf sayısı 18.577 ve yayınlara atıf yapan makale sayısı ise 13.385 olarak görülmektedir.

Şekil 1: Sorgu Sonucu Elde Edilen Yayınların Atıf İstatistikleri

Şekil 2’de ise en yüksek atıf sayısına sahip beş yayın yer almaktadır. Sıralamada birinci sırada; “Gender, status and leadership” adlı yayın bulunmaktadır. 2001 tarihli yayın C.L. Ridgeway tarafından kaleme alınmıştır. Yayın toplamda 500 atıf sayısına sahiptir. Araştırmaya göre son beş yıl içinde en fazla 59, en az 11 adet yıllık atıf almıştır. Sıralamada ikinci sırada; “The glass cliff: Evidence that women are overrepresented in precarious leadership positions” adlı yayın vardır. 2005 tarihli yayın M.K. Ryan ve S.A. Haslam tarafından kaleme alınmıştır. Yayın toplamda 410 atıf almıştır ve son beş yılda en fazla 59, en az 18 adet yıllık atıf almıştır. Üçüncü sırada ise; “Is there a glass ceiling over Europe? Exploring the gender pay gap across the wage distribution” yer almaktadır. 2007 tarihli yayın Wiji Arulamparam, Alison L. Booth, Mark L. Bryan kaleme almıştır. Yayın toplamda 334 atıf almıştır ve son beş yılda en fazla 38, en az 7 adet yıllık atıf almıştır. Dördüncü sırada; “Is there a glass ceiling in Sweden?” yer almaktadır. Yayın toplamda 324 atıf almıştır ve son beş yılda en fazla 25, en az 5 adet yıllık atıf almıştır. Beşinci sırada; “Promotion of women physicians in academic medicine – Glass ceiling or Sticky floor” yer almaktadır. 1995 tarihli yayın B.J. Tesch, H.M. Wood ve A.L. Helwig tarafından kaleme alınmıştır. Yayın toplamda 319 atıf almıştır ve son beş yılda en fazla 26, en az 11 adet yıllık atıf almıştır.

Şekil 2. Sorgu Sonucu Elde Edilen En Yüksek Atıf Sayısına Sahip 5 Yayın

	2017	2018	2019	2020	2021	Total	Average Citations per Year
	1459	1821	2553	2695	752	18577	580.53
1. Gender, status, and leadership By: Ridgeway, CL JOURNAL OF SOCIAL ISSUES Volume: 57 Issue: 4 Pages: 637-655 Published: WIN 2001	37	52	59	44	11	500	23.81
2. The glass cliff: Evidence that women are over-represented in precarious leadership positions By: Ryan, MK; Haslam, SA BRITISH JOURNAL OF MANAGEMENT Volume: 16 Issue: 2 Pages: 81-90 Published: JUN 2005	34	48	59	50	18	410	24.12
3. Is there a glass ceiling over Europe? Exploring the gender pay gap across the wage distribution By: Arulampalam, Wiji; Booth, Alison L.; Bryan, Mark L. INDUSTRIAL & LABOR RELATIONS REVIEW Volume: 60 Issue: 2 Pages: 163-186 Published: JAN 2007	33	35	38	36	7	334	22.27
4. Is there a glass ceiling in Sweden? By: Albrecht, J.; Björklund, A.; Vroman, S JOURNAL OF LABOR ECONOMICS Volume: 21 Issue: 1 Pages: 145-177 Published: JAN 2003	25	18	18	22	5	324	17.95
5. PROMOTION OF WOMEN PHYSICIANS IN ACADEMIC MEDICINE - GLASS CEILING OR STICKY FLOOR By: TESCH, BJ; WOOD, HM; HELWIG, AL; et al. JAMA- JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION Volume: 273 Issue: 13 Pages: 1022-1025 Published: APR 5 1995	15	11	26	24	11	319	11.81

2.2. Yayınların Bibliyometrik Analizi – WoS Yayınları

Web of Science veri tabanında “Cam Tavan” sorgulamasıyla elde edilen 1241 yayın birçok alanda analize tabi tutulmuştur. Yapılan sorgulamada ilk olarak WoS yayınlarının araştırma alanına göre sorgulaması yapılmış ve toplam 1241 yayının 399 tanesinin “iş ve ekonomi” alanında yazıldığı gözlemlenmiş ve ilk sırada yer almıştır. İkinci sırada ise 136 adet yayınlı “kadın çalışmaları” alanında çalışma yapıldığı gözlemlenmiştir. Bunları sırasıyla 122 adet yayınlı “psikoloji”, 105 adet yayınlı “devlet hukuku” ve 96 adet yayınlı ise “sosyoloji” alanındaki çalışmalar takip etmektedir. Cam tavan konulu WoS yayınlarının yapıldığı dergiye göre analizine bakacak olursak; ilk sırada yer alan “Gender in Management” adlı dergi toplamda 15 adet yayın vermiştir. İkinci sırada, 14 adet yayınlı “Fortune” dergisi yer almaktadır. “Journal of Business Ethics” dergisi ise 13 adet yayınlı üçüncü sırada yer almaktadır. “Science” dergisi 11 adet yayınlı, “Gender Society” dergisi ise 9 adet yayınlı ilgili konuda en çok yayın yapan ilk beş derginin içinde yerlerini almaktadır. Analize tabi tutulan diğer bir sorgulama da WoS veri tabanında en çok hangi ülkenin yayın sayısına sahip olduğudur. Yapılan analizler doğrultusunda ilgili konuda yayın veren ilk sıradaki ülkenin 473 adet yayınlı “Amerika Birleşik Devletleri” olduğu gözlemlenmiştir. Amerika Birleşik Devletleri’ni 104 adet

yayınla ikinci sırada yer alan “İngiltere”, 89 adet yayınla “İspanya”, 53 adet yayınla ise “Avustralya” ve “Fransa” takip etmektedir. Türkiye ise ilgili konuda 16 adet yayına sahiptir. Yayınların dillerine bakacak olursak 1241 adet yayının büyük çoğunluğunun İngilizce olarak kaleme alındığı görülmektedir. İngilizce olarak kaleme alınan yayın sayısı 1156 adettir. İkinci sırada 35 adet yayınla İspanyolca, 24 adet yayınla Fransızca yer almaktadır. Web of Science veri tabanında ayrıca 6 adet Türkçe yayında bulunmaktadır. Bu yayınların analizleri de sonraki bölümde detaylı olarak ele alınacaktır. Vos yayınlarının belge türüne göre yapılan analizinde ise 1241 adet yayından 869’unun makale olarak kaleme alındığı görülmektedir. 127 adet yayını bildiriler, 87 adet yayını editöryal materyaller, 58 adet yayını kitap bölümleri ve 52 adet yayını ise kitap incelemeleri oluşturmaktadır. Yıllara göre yapılan yayın analizinde ise 138 adet yayınla en fazla 2019 yılında “cam tavan” konulu yayın yapıldığı görülmektedir. 2020 yılında 112 adet yayın, 2021 yılında ise 33 adet yayın Vos veri tabanında yerini almıştır. İlgili konuda yayın veren yazarlara baktığımızda ise Ryan Mk en verimli yazar konumunda olup 6 adet yayın kaleme almıştır. Haslam Sa 5 adet yayınla ikinci sırada, Gallego Moron N 4 adet yayınla üçüncü sırada yer almaktadır. Analize tabi tutulan diğer bir faktör ise yayınlara destek veren finansman kuruluşlarıdır. Yapılan bu analiz sonucuna göre birinci sırada Avrupa Komisyonu yer almaktadır ve toplamda 12 adet yayını destekleyerek ilk sıraya yerleşmiştir. İkinci sırada 12 adet yayına destek veren Ulusal Sağlık Enstitüleri NIH ABD yer almaktadır. Onu eşit sayıda yayına destek veren Amerika Birleşik Devletleri Sağlık ve İnsan Hizmetleri Bakanlığı takip etmektedir. İngiltere Araştırma İnovasyonu UKRI ise 8 adet yayına destek vererek dördüncü sırada yer almaktadır. Ekonomik Sosyal Araştırma Konseyi ESRC ise 6 adet yayına destek vererek listenin beşinci sırasında yerini almıştır. İlgili konu hakkında yayın yapan yazarların bağlı oldukları kurumlara bakacak olursak; ilk sırada 11 adet yayınla Wisconsin Üniversitesi yer almaktadır. Calıf Irvine Üniversitesi 10 adet yayınla ikinci sırada, Northwestern Üniversitesi ve Tennessee Üniversitesi 9 adet yayınla üçüncü sırada, Duke Üniversitesi ise 8 adet yayınla dördüncü sırada yer almaktadır. “Cam Tavan” konulu bildirielerin sunulduğu kurultaya göre yapılan analiz sonucu ise şu şekildedir; 5 adet bildiriyle 2.Uluslararası Cinsiyet Araştırmaları Konferansı ilk sırada yer almıştır. Uluslararası Cinsiyet Araştırmaları Konferansı 3 adet bildiriye, Uluslararası Teknoloji Eğitim ve Geliştirme Konferansı ise 2 bildiriye sahiptir.

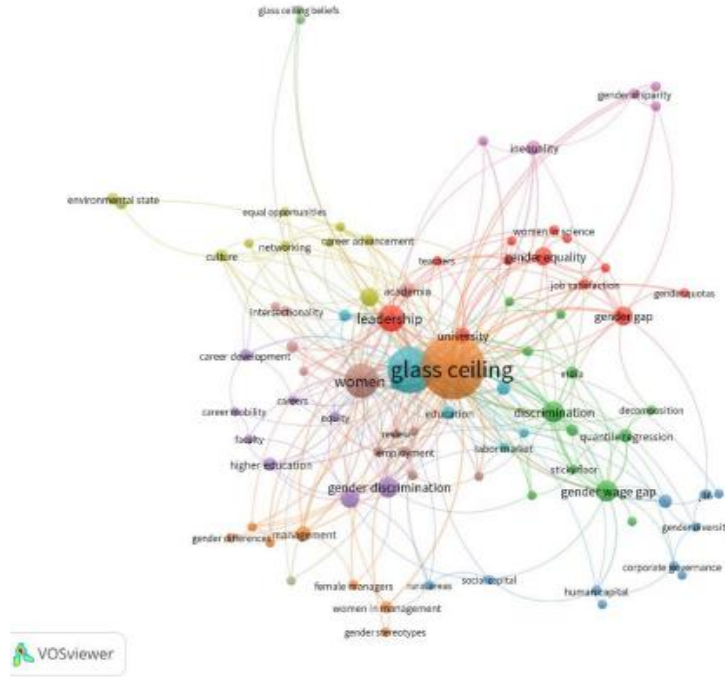
2.3. Anahtar Kelime Analizi

Anahtar kelime analizleri bir veri yığını içindeki verilerin özelliklerinin ortaya çıkarılması, kümelenmelerinin sağlanması, sınıflandırılmalarının yapılması ve görselleştirme yapılmasına olanak sağlayarak temelinde anahtar kelimelerin ne sıklıkla tekrar ettiği bağlamında hesaplamaların yapıldığı bir uygulamadır (Karanikas, Theodoulidis; 2002). Anahtar kelime analizleri VoSviewer yazılımıyla yapılabilmektedir. Genel olarak VOS öğeler arasındaki benzerliklerin görselleştirilmesi için çok boyutlu bir ölçeklendirme süreci olup ideal koordinatların sunumu içinde önemli bir yazılımdır. Anahtar kelime analizine göre yapılan ağ görselleştirmelerinde kümelerin her biri farklı renkle görünmektedir ve anahtar kelimelerin birlikte kullanımı çizgilerle gösterilirken kullanım sıklığı ise dairelerle belirtilmektedir.

2.3.1. İlk 500 Yayının Atıf Sayısına Göre Anahtar Kelime Analizi

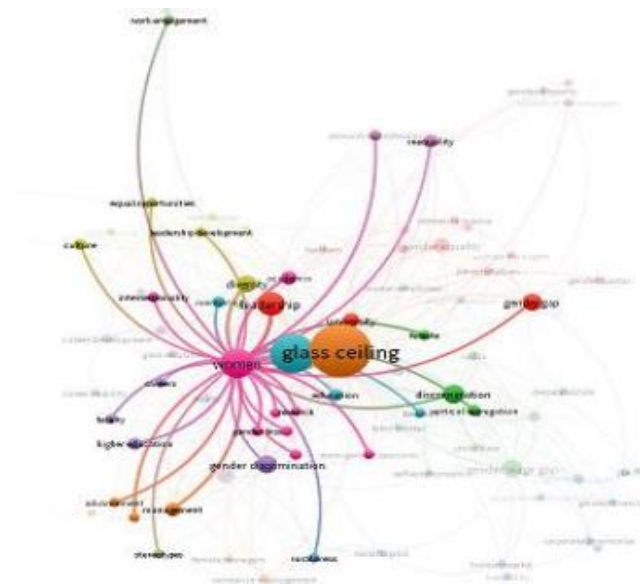
Şekil 3’te atıf sayısına göre ilk 500 yayının anahtar kelime ve kümeleme analizi verilmiştir. Şekildeki daire büyüklüklerinden de anlaşılacağı gibi glass ceiling (cam tavan) harici; cinsiyet (gender), kadın (women) ve liderlik (leadership) kelimelerinin sık kullanıldığı görülmektedir.

Şekil 3: Atıf Sayısına göre İlk 500 Yayının Ağ Görselleştirmesi

Donthu bibliyografik bağlantıların kümelerle tanımlandığını söylemiştir. Buradan yola çıkılarak Şekil 4’de “women” anahtar kelimesinin diğer anahtar kelimelerle kullanımı verilmiştir. Women anahtar kelimesi kendi kümesi olan pembe kümeden; iş (employment), cinsiyet ön yargısı (gender bias), yönetici pozisyonu (management position) gibi kelimelerle birlikte kullanıldığı görülmüştür. Turuncu kümeden; ilerleme (advancement), kamu sektörü (public sector) ve yönetim (management) gibi kelimelerle bağ kurmuştur. Yeşil kümede ise ayrımcılık (discrimination), kadın (female) ve dikey ayrışma (vertical segregation) anahtar kelimeleriyle bağ kurulduğu görülmektedir.

Şekil 4: Women Anahtar Kelimesinin Oluşturduğu Bağlar

3. WoS VERİ TABANINDA YER ALAN TÜRKİYE ADRESLİ YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Wos veri tabanında yer alan Türkiye adresli ve “cam tavan” konulu yayınların durum analizinin yapılması araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye adresli yayınlar incelemeye alınarak yayınların türleri, konuları, yazarları, yazarların bağlı kurumlar, yayınların dili ve yayınların kayıtlı olduğu yıl gibi faktörler tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın önemini ise kadın yöneticilerin kariyerine olumsuz yönde etki eden görülmez engeller olarak nitelendirilen cam tavan konulu yayınların yönelimleri ve araştırmacılara kılavuzluk etmesi oluşturmaktadır.

3.2. Bulgular

Web Of Science veri tabanına göre sorgulama sonucu elde edilen Türkiye adresli 16 yayının analizi yapıldığında toplamda 5 adet yayımla en çok İş ve Ekonomi alanında araştırma yapıldığı görülmektedir. İkinci sırada 3 adet yayımla Sosyoloji alanında araştırma yapılmıştır. Üçüncü sırada ise 2 adet yayımla Eğitim Araştırmaları gelmektedir. Psikoloji, kamu yönetimi, hukuk, sosyal bilimler, bilim-teknoloji ve kimya alanında ise 1'er adet araştırma yapıldığı görülmüştür. Yayınların türlerine bakıldığında ise en çok makale türünde yayın yapıldığı görülmektedir. 16 adet yayının 12 tanesini makaleler oluştururken, 3 adet bildiri ve 1 adette inceleme türünde yayına ulaşılmıştır. En çok atıf sayısına sahip 2 yayın 3'er adet atıfla “Üniversite Yönetiminde Kadın ve Toplumsal Cinsiyet İlişkileri” ve “Üst Düzey Yönetim Pozisyonlarına Terfilerdeki Cinsiyet Farklılıkları: Bilgisayar Teknolojileri Sektöründe Cam Uçurumun İncelenmesi” adlı yayınlar olmuştur. Yayınların dillerine bakıldığında 16 adet yayının 10 tanesinin İngilizce dilinde yazıldığı, 6 tanesinin ise Türkçe dilinde yazıldığı görülmektedir. Yayınların yapıldığı yıllara bakıldığında ise; 2019 yılında kayıtlı 5 yayın, 2016 yılında 3 yayın, 2017 yılında ise 2 yayına ulaşılmıştır. Ayrıca 2009, 2014, 2015, 2018, 2020 ve 2021 yıllarında ise 1'er adet yayının kayıtlı olduğu görülmüştür.

SONUÇ

Birçok konuda olduğu gibi sadece Türkiye'nin değil yaklaşık olarak tüm dünyanın ortak sorunu olan kadına karşı ayrımcılık kadınların çalışma hayatını da etkilemektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar günümüze kadar olumlu gelişmeler olduğunu bize gösterse de kadınlar hala toplum tarafından onlara biçilen rollerden kurtulamayarak toplumsal ve çevresel baskılara maruz kalmaktadırlar. İş saatlerinin uzunluğu, yasaların kadınları tam olarak koruyamaması gibi durumlar kadınların çalışma hayatıyla ev arasındaki dengeyi kurmakta zorlanmalarına neden olmaktadır. Bu durumda kadınları koruyucu yeni yasaların gelmesi ve kadınlara çalışma saatlerinde sağlanacak olan esneklik kadın çalışanların ev ve iş arasındaki dengeyi kurmalarına yardımcı olacaktır.

Kadınlara yapılan ayrımcılıklar ve koyulan görülmez engeller son dönemlerde üzerine düşülen ve gündemden düşmeyen konular arasındadır. Bu yüzden birçok çalışmaya da konu olmuştur. Akademik bilgi üretimi olması da konunun güncelliği bakımından çok önemlidir. Bundan dolayı çalışmada cam tavan anahtar kelimesi çerçevesinde oluşturulan akademik bilgi birikimi incelemesi yapılmıştır.

Araştırmada WoS veri tabanıyla çalışılmıştır ve araştırmanın kapsamını 1975 ve 2021 yılları arası oluşturmaktadır. “Glass Ceiling” anahtar kelimesiyle yapılan sorgulama sonucunda toplam 1241 yayına ulaşılmıştır. En yüksek atıf sayısına sahip yayın toplamda 500 atıf sayısıyla “Gender, status and leadership” adlı yayın olmuştur. Araştırma alanına göre yapılan sorgulama sonucunda ise 399 yayınlı İş ve Ekonomi alanında yayın verildiği görülmektedir. Konuya göre en çok yayın yapan “Gender in Management” adlı dergi olmuştur ve 15 adet yayına sahiptir. Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve İspanya ilgili konuda en çok yayın yapan ülkeler arasındadır. Yapılan yayınların 1156 tanesi İngilizce dilinde yapılmıştır. 6 adet Türkçe yayında listede yer almaktadır. Belge türüne göre yapılan sıralamada makale ilk sıradadır ve 1241 adet yayının 869 tanesi makaleler oluşturmaktadır. Konuyla ilgili 2019 yılında 138, 2020 yılında ise 112 adet yayın bulunmaktadır. Yayınları destekleyen kuruluş sıralamasında ise ilk sırada Avrupa Komisyonu yer almaktadır. Yayın yapan yazarların bağlı olduğu kurum sıralamasında ise 11 yayınlı Wisconsin Üniversitesi ilk sırada yer almaktadır. Anahtar kelime analizinde ise atıf sayısına göre ilk 500 yayının kümeleme analizinde “cinsiyet” ve “kadın” kelimelerinin öne çıktığı görülmüştür. Her iki kelimedede yapılan yayınlarda çokça kullanılmıştır. Türkiye adresli 16 adet yayının analizine bakıldığında da en çok iş ve ekonomi alanında çalışma yapıldığı görülmüştür. 16 adet yayının 12 tanesi ise makale türünde yazılmıştır. Yayınların 10 tanesi İngilizce dilinde 6 tanesi ise Türkçe olarak yazılmıştır. En çok yayının kayıtlı olduğu yıl ise 5 adet yayınlı 2019 yılı olmuştur. Cam tavan ve çalışma hayatında kadınların karşılaştıkları engellere yönelik yapılan çalışmalarda sürekli olarak bir artış olduğu görülmektedir. Yapılan bu çalışmalar konunun güncel kalması ve konuyla alakalı olarak farkındalık oluşturulması için oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, Cansu (2013). “Career Barriers for Women Executives And The Glass Ceiling Syndrome: The Case Study Comparison Between French and Turkish Women Executives”. 2nd International Conference on Leadership, Technology and Innovation Management, S.488-497.
- Baxter, J., Wright, E.O. (2000). “The Glass Ceiling Hypothesis a Comparative Study of the United States, Sweden, and Australia, Gender & Society”. vol.2, 275-294.
- B, Weyer (2006). “Do Multi-Source Feedback Instruments Support The Existence Of A Glass Ceiling For Women Leaders?”, Women In Management Review. vol.21, no. 6: pg 442.
- C.B.Derr, A.Harlan (1983). “C.L.Weiss, Work, Family and the Career: New Frontiers in Theory and Research”. Praeger Scientific, pg. 188-189.
- Donthu Naveen, Kumar Satish, Pattnaik Debidutta (2020). “Forty-five years of Journal of Business Research: A bibliometric analysis”. Journal of Business Research.
- E,Ulusoy (1999). “Glass ceiling for women in big holding companies and organizations. Why they are not promoted?”. Istanbul Bilgi University, pg 7.
- Huang, Ya-Li – Ho, Yuh-Shan – Chuang, Kun-Yang (2006). “Bibliometric Analysis of Nursing Research in Taiwan 1991-2004”. Journal of Nursing Research, Cilt: 14, Sayı: 1, ss. 75-81.
- J.DeLaat, (2000). Gender in the Workplace. SAGE Publications.
- M.J.Davidson, R.J. Burke, (1997). Women In Management. Paul Chapman Publishing Ltd.
- www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search

Günümüz Dünyasında Lider Olmak

Dr. Mukadder GÜNERİ

Araştırmacı

mukadderguneri@gmail.com

Orcid ID: 0000-0002-4384-6183

ÖZET

Hızına yetişilemeyecek konuma gelen teknolojik gelişmeler ve onun etkilerini her alanda yaşayan günümüz insanı, bunun yanı sıra geçen iki yılda hiç beklenmedik bir konumda tüm dünya, bilinmeyen bir salgınla karşı karşıya kaldı ve bir süre kapanma süreci yaşadı ve yaşamakta. Bu durum bireyleri, toplumları ve devletleri her alanda etkisi altına aldı. Şu veya bu şekilde çoğu alanda maddi ve manevi etkileri oldu ve hala devam ediyor. İçinde bulunduğumuz dünyamızdan geçmişe lider sözcüğüne baktığımızda, “başkan” sözcüğüyle örtüştüğü görülür. Bir topluluğu yöneten kimse budun, başgan. Ayrıca elig(ilig, illig), tanhu(şan-hu), han ya da kağan(hakan, hagan), ilteber, idi-kut(Uygurlarda), yabgu(oğuzlarda), kül-erkin(Karluklarda). Tarihi süreçte sırasıyla hükümdar, padişah ve sultan. Lider sözcüğünün sözlük anlamına bakıldığında ise, Lider a. Fr. Leader. 1. Önder, şef. 2. Bir partinin veya bir kuruluşun en üst düzeyde yönetimiyle görevli kişi. Bu lider sözcüğünün sözlük anlamı, ve bu anımlarının ötesinde insani boyutunun(eğitim, deneyim, başarı, yetenek), ön plana çıkarılması amaçlanarak, Orhon Abideleri, Divan-ü Lugat'it Türk (Kaşgarlı Mahmut), Kutadgu Bilig(Yusuf, Has Hacıp), Atebetü'l-Hakayık(Ahmed B. Mahmud Yükneci), Baburname(Gazi Zahiruddin Muhammed Babur) ve Nutuk gibi kaynaklardan örnekler verilmek suretiyle, geçmişten bugüne tarihi misyon ve vizyonu belirlenerek, klasik bir yöntem izlenmek suretiyle, günümüz dünyasında lider nasıl olmalı sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Başkan, Lider, Günümüz Dünyası, Salgın.

BECOMİNG A LEADER IN TODAY'S WORLD

ABSTRACT

Today's people, who experience technological developments and their effects in every field, in addition, in the last two years, in an unexpected position, the whole world has faced an unknown epidemic and has had a period of closure for a while and is still alive. This situation is advancing in all areas of society and states. In one way or another, it is extensively and financially supported and still continues. When we look at the word leader from our world to the past, it is seen that it coincides with the word “president”. A person who rules a community is budun, chief. In addition, elig(ilig, illig), tanhu(şan-hu), han or kagan(kağan, hakan), ilteber, idi- kut(Uyghurs)), yabgu (Oguzs), kul- erkin(Karluks). In the historical process, the ruler, the padişah and the sultan, respectively. When we look at the dictionary meaning of the word leader, Lider a.Fr. Leader. 1. Leader, chief. 2. Person entrusted with the highest level of management of a party or organization. The dictionary meaning of this leader word, and beyond these meanings, with the aim of highlighting its human dimension (education, experience, success, talent), Orhon Monuments, Divan-ü Lugat'it Türk (Kaşgarlı Mahmut), Kutadgu Bilig (Yusuf, Has Hacıp)), Atebetü'l-Hakayık (Ahmed B. Mahmud Yukneki), Baburname (Gazi Zahiruddin Muhammed Babur) and Nutuk, by giving examples, by determining the historical mission and vision from past to present, by following a classical method, the question of how to be a leader in today's world, an attempt was made to seek an answer.

Key words: Epidemic, Leader, President, Today's World.

1. GİRİŞ

1.1. “Lider” sözcüğünün sözlük anlamına bakıldığında, Lider a. Fr. Leader. 1. Önder, şef. 2. Bir partinin veya bir kuruluşun en üst düzeyde yönetimiyle görevli kişi. Geçmişe Türk-Müslüman kültür tarihine baktığımızda, “**başkan**” sözcüğüyle örtüştüğü görülür. Bir topluluğu yöneten kimse, **budun**, **başgan**. Ayrıca **elig**(ilig, illig), **tanhu**(san-hu),han ya da **kağan**(hakan,hagan), **ilteber**, **idi-kut**, **yabgu**,**kül-erkın**.Yine başlangıçta **bey**(beg) sonraları yerini **hükümdara** daha sonra ise **padişah**, **sultana** bıraktığı görülür.

1.2. lider sözcüğünün sözlük anlamlarının ve tarihi süreçteki çeşitli adlandırılmasının yanı sıra, maddi ve manevi insani boyutunu(eğitim, deneyim, başarı, yetenek), aşağıdaki ana kaynaklardan örnekler verilerek öne plana çıkarılacaktır.

1.2.1. Orhon Abideleri, ilk olarak N. Jadrntsev tarafında bulunmuş(**Köl Tigin ve Bilge Kağan yazıtları**) ve daha sonra V. Thomsen, 1893 yılında Köktürk alfabe sistemini çözerek, Çince metinlerden de yararlanmak suretiyle, metinleri okumuştur. O yıllardan günümüze bu alanda çalışan bilim insanları ve Türkologlar, pek çok kitabe metni üzerinde çalışmalarını sürdürmüş, yayınlar yapılmıştır. Bugün ise bu konuda çalışmalar devam etmektedir.

1.2.2. Türkçenin söz varlığını gösteren ilk sözlüğü, Kaşgarlı Mahmut’un Divan-ı Lügat’it Türk adlı yapıtı.

1.2.3. Karahanlı dönemine ait Ahmed B. Mahmud Yükneki’nin, Atebetü’l-Hakayık adlı yapıtı.

1.2.4. Gazi Zahiruddin Muhammed Babur Padişah’ın, özel ve genel olarak tüm yaptıklarını ve yapılanları tüm içtenliğiyle kaleme aldığı anılarını kapsayan Baburname adlı yapıtı. Pek çok nüshası bulunmaktadır. Yalnız Haydarabad’ da Salar Jang ailesine ait el yazma(1700), bilim dünyasında yapılmış çoğu ciddi çalışmaya temel teşkil etmiş nüshasıdır.

1.2.5. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün yaptıklarını ve millet olarak yapılanların tümünü 20 Ekim 1927 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapmış olduğu yaklaşık 36.5 saat süren söylevinin yazılı hali olan **Nutuk(Söylev)**. İlk defa 1927 yılında metin ayrı, belgeler ayrı birer cilt olarak yapılır. İlk Osmanlıca olarak Tayyare Cemiyeti tarafından iki farklı basımı yapılır. Yeni harflerle 1934 yılında üç cilt olarak İstanbul Devlet Matbaasında basılır. 1938 de sadece metin kısmı basılır. Bugüne kadar pek çok yerli yabancı basımı yapılmıştır.

2. SÖZÜ EDİLEN KAYNAKLARDAN TESPİTLER

2.1.Kağan’ın öncelikli görevleri; halkı iyi yönetmek, kalkındırmak, yoksulluğu ortadan kaldırmak, nüfusu artırmak, yerleştirmek, kurumları tesis edip, sağlamlaştırmak(Ergin, 2004: 39;Thomsen, Köken, 2002: 139).

2.2.Bilge, yiğit, dürüst, güçlü, kararlı kağanlar(Ergin,2007:33,37;Thomsen, Köken, 2002:129 131, 135; Beveridge, 1971: 44; Arat, 1987:45).

2.3.Sağlam karakter, milli irade(Nutuk, 1927: 41) (Nutuk, 1927: 5, 221).

2.4.Güçlü, bilge lider(Nutuk, 1927: 41).

2.5.Kararlılığı güç ve arzu ile birleştirmek(Nutuk, 1927: 223).

2.6.Mevcut durumu, çözümleri, geleceğe atılacak adımları belirleyecek güçlü irade(Nutuk, 1927: 4,8).

2.7.Padişah yönetimi altında olan halkın refahından, temel ihtiyaçlarından sorumlu (Beveridge,1971:145,196, 213; Arat, 1987:156, 237).

2.8.Yurt topraklarının güveninden sorumlu(Ergin, 2007: 35;Thomsen, Köken, 2002: 163,

165).

2.9.Padişahlık gereği savaşta ve barışta alınacak kararların, yönetim kadrosunu ve halkın ümidini kırarak kararlardan kaçınması(Beveridge, 1971:123; Arat, 1987:132, 216, 237).

2.10.Yönetimi altında olan halkın ve toprakların gelir ve giderlerinden haberdar olma(Beveridge, 1971:292-294; Arat, 1987:331).

2.11.Zafer kazanmak kadar, barışın, istikrarın, sosyal yaşamın, yaşam kalitesinin değerinin farkında olma, halka yansıtma(Beveridge, 1971:352-359; Arat, 1987).

2.12.Kayıtsız şartsız iş birliğini ve çalışmanın gereğini baştan benimsetme yetisine sahip(Nutuk, 1927: 24).

2.13.Zafer sonrası kalıcı ve sağlam temeller atarak devlet kurumlarını oluşturmak (Beveridge,1971: 238; Arat,1987: 267).

2.14.Bilgi ve deneyimi, gelecek nesillere aktarma.Yazılı, görsel(Ergin, 2007: 35 ;Thomsen, Köken, 2002:161-163,169-175, 201, 203).

2.15.Gelecek nesillere yaşanılanların yazılı ve çeşitli yapıtlar yaparak aktarılmasını sağlamak(Beveridge, 1971:238; Arat, 1987: 267).

2.16.Asker, sivil gücün doğru yönde hareketinin tesisi ve hayata geçirmede kararlılık(Nutuk,1927: 11, 14, 33).

2.17.Olayları, kişileri, koşulları akılcı, sıfır hata değerlendirme yetisine sahip olma(Beveridge,1971: 94; Arat, 1987: 82, 86, 98).

2.18.Savaşta, barışta alınacak her kararın yetki dahilinde olanlarla alınması(Beveridge, 1971: 44; Arat, 1987: 45).

2.19.Koşullar ne olursa olsun, durumun çok yönlü ele alınması(Nutuk, 1927: 5).

2.20.Koşullar nasıl olursa olsun, inanılan yolda ilerleme kararlılığı gösterme(Nutuk 1927: 12, 28, 184).

3. LİDERİN ÇEVRESİNE İLİŞKİN TESPİTLER

3.1.Daima halkın içinde, özverili, kararlı, milli şuur sahibi, işinin ehli komutan ve yöneticiler(Nutuk, 1927: 9-16, 221).

3.2.Dürüst, çalışkan beyler ve halk Ergin,2007:33,37;Thomsen, Köken, 2002:129 131, 135; Beveridge, 1971: 44; Arat, 1987:45).

3.3.Devlet yetkililerinin, halkın, karşılıklı görev ve sorumluluklarının bilincinde olmaları ve çok çalışmaları(Ergin, 2007: 35; Thomsen, Köken, 2002: 131,141, 143,147,149).

3.4.Cesur, güçlü, deneyimli, geleceği öngören, hizmet ettikleri padişahın emanetine tam bağlı bey ve yiğitler(Beveridge, 1971: 18, 213; Arat, 1987: 17, 237).

4.GÜNÜMÜZ DÜNYASI

4.1. Hızla devam eden teknolojik gelişmeler.

4.2.Teknolojik gelişmelerin her alanda olumlu olumsuz etkilerini yaşayan bireyler, toplumlar ve devletler.

4.3.Geçen iki yılda hiç beklenmedik bir konumda tüm dünya bilinmeyen bir salgınla karşı

karşıya kaldı ve bir kapanma süreci yaşadı ve yaşanmakta.

4.4.Geçen iki yılda hiç beklenmedik bir konumda tüm dünya bilinmeyen bir salgınla karşı karşıya kaldı ve bir kapanma süreci yaşadı ve yaşanmakta.

4.5.Salgın iletişim, haberleşme, ekonomik, idari, siyasi, sosyal ve bu gibi pek çok alanı doğrudan etkiledi.

4.6.Bilgiye ulaşma, iletme dijital ve sosyal medyanın sayesinde kolay elde edildiği gibi o kadar da erken tüketimi kolay olmaktadır. Bu nedenle bilgi kirliliğini de beraberinde getirmektedir.

4.7.Dijital ortamın, sosyal medyanın sağladığı görsel ortam, karşılaştırma, eleştiri kültürünün gelişmesine, özellikle genç kitlenin bu mecradan bilgi edinmeyi, öğrenmeyi tercih eder hale gelmesine nedeni olmuştur.

4.8.Günümüz gençliği teknolojik gelişmeleri yakından takip ediyor ve daha iyi imkanlarda, daha iyi iş ortamlarında çalışmak istiyor.

4.9.Günümüz gençliğinin pek çoğu mevcut yaşam kalitesinin çok üstünde yaşamını sürdürmek istiyor.

4.10. Yaşama bir sıfır yenik başlamak istemiyor.

5.BU ORTAMDA LİDER OLMAK

5.1.Teknolojik gelişmelere hakim olmak. Bu konuyu takip edecek ve önlemlerini alacak ekip oluşturan.

5.2.Salgının topluma, toplum bireyelerine, kamu kurum ve kuruluşlara yaptığı olumsuz etkileri hakkında, günü birlik halkı bilgilendirmeyi sağlayan,

5.3. Devletin tüm kamu ve kuruluşlarını verimli olarak çalışmasını sağlayan.

5.4. Gerektiğinde, toplum bireyelerine, vatandaşlık görev ve sorumluluklarına ilişkin sosyal medya aracılığıyla bilgiler verilmesini sağlayan,

5.5. Devlet vatandaş ilişkilerinin günümüz anlayışına göre düzenleme yapan,

5.6.Koşullar ne olursa olsun, durumun çok yönlü ele alınan,

5.7. Toplum bireyelerinin yaşam kalitesinin artırılması yolunda önlem alan,

5.8.Olayları, kişileri, koşulları akılcı, sıfır hata değerlendirme ve karar verme yetisine sahip,

5.9. Toplum bireyelerinin top yekun eğitim-öğretimi için gerekli önlemleri alan ve Sürekliliğini sağlayan,

5.10. Toplum bireyelerinin tümünü aynı sevgiyle kucaklayan.

6. DEĞERLENDİRME

Daha çok savaş ekonomisinin ağırlıkta olduğu, yukarıdaki 2, 3üncü 20 ve 4 ve sonra 5, 6 ıncı başlıklardaki belirlemelere göre, tarihi süreçte geçerli olan lider'in misyonu(görev, amaç) ve vizyonu(görünüm, ülkü, sağduyu, gösterim, ileri görüş) süreklilik arz etmektedir. Ancak, bugün aileden başlayarak, kurum, kuruluş, toplum ve devlet liderlerine kadar tümüne bakış çok farklı bir boyuttadır. Çünkü teknolojik gelişmelere paralel olarak gelişen iletişim teknolojisi, bireysel faaliyetlere çok geniş imkanlar sağlamış, öğrenmenin, eğitim - öğretim anlayışını değiştirmiştir. Bu durum her alanda paylaşım kolaylığını da sağlamıştır. Bu tablo günümüz lider portresinin de değişmesine neden olmuştur. Tarihi süreçten bugüne gelen güçlü, yiğit, kararlı, geleceğe dair öngörülü, toplum bireyelerine, vatanına sorumluk sahibi, sorumlu oldukları halkı kendilerinden daha çok sevmek, devletin ve milletin sürekliliği için tavizsiz yollarına devam etmek gibi liderin görevlerinin yanı sıra;

7.GÜNÜMÜZ DÜNYASINA HAS BEKLENTİLER

- 7.1.Kavga ortamını oluşturanlara izin verilmemesini sağlayan,
- 7.2.Mevcut durumu en ince ayrıntısına kadar gözden geçirip, toplum bireyelerinin geleceğini imar etme yolunda hedef belirleyen,
- 7.3.Askerî, adli, ekonomik, sanat, siyasi ve sosyal alanda stratejiler belirliyerek, süreklilik arz edecek işlerin başarılmasına zemin hazırlayan,
- 7.4.Ülke ve toplum bireyelerine hizmet etme yolunda kişilik olarak sağlam irade, güçlü inanç, kendisine ve hizmette görevli bireyelere güvenme, sonuca gitmede sabır gösteren,
- 7.5.İç ve dış koşulları akıllıca ve gerçekçi olarak değerlendiren,
- 7.6.Koşulsuz çok çalışkan, sonuç alana kadar hedeften sapmayan,
- 7.7.Güler yüzlü, hoşgörülü ve bilgi alışverişine açık olan,
- 7.8.İnsanı ilgilendiren her konuyla ilgilenen,
- 7.9.Yaşadığımız dünyayı ve sorunlarını göz ardı etmeyen,
- 7.10. Hızlı karar alan ve uygulamaya geçiren.

Sonuç olarak günümüz lideri, insanı ilgilendiren her alanda bilgi sahibi ve ilgisi olan, hizmet yolunu geniş ve sınırsız tutan, iç ve dış olayları doğru analiz edip hedef belirleyen, sorumluluğu altında bulunan bireyelerin, kamu ve kuruluşların verimli çalışmasını sağlayan, her şeyden önemlisi konumuna göre mahiyetindekilerine, toplumun her kesimine ilgisini aynı seviyede tutan ve konu ne olursa olsun umutsuzluk değil, gerçekçi uygulanabilir çözüm önerileriyle birlikte umut aşılayan ve toplum bireyelerinin geleceğe umutla bakmasını sağlayan. Maddî vemanevî insani değerleri göz ardı etmeyen.

KAYNAKÇA

Türkçe Sözlük, (2011), 11. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara

Büyük Türkçe Sözlük, <http://www.tdk.gov.tr>.

Arat, Reşit Ahmeti, (1987), Vekayi(Babur'un Hatıratı), (D.Türkçesinden çev.), 2. Baskı, Ankara.

Beveridge, Annette, S, (1971), Babur, The BABAR- NAMA, (1971) Facs. London.

Duglat, Mirza Muhammet Haydar, (1973), çev,(İng), Elies, N.E, Denison Ross, Tarih-e Raşidi of Mirza Muhammed Haidar Duglat A History Of The Moghols Of Central Asya, Patna.

Ergin, Muharrem(2007), Orhun Abideleri, 39. Baskı, İstanbul.

Gazi Mustafa Kemal, (1927), 2. Baskı, Ankara.

Thomsen, V., Vedat Köken, (2002) Orhon Yazıtları Araştırmaları, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları:815, Ankarar.

Güneri, Mukadder,(1994), “Baburname’nin Temel Konuları”, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Güneri, Mukadder,(2001), “Babur’un Siyasi Sosyal Ve Kültürel Hizmetleri”, Basılmamış Doktora Tezi, A. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

An Inquiry into The Impact of Globalization on The Socio-Economic Conditions on An Ex-Untouchable Leather Working Community: With Special Reference to The *Rabidas* Caste of West Bengal

Asst. Prof. Dr. Binoy Rabidas

Political Science

Kazi Nazrul University, India.

rabidasbinoy@gmail.com

ABSTRACT

Following the path of economic liberalization, the government of India has opened the door of Globalization here in India in 1991 as a modernization means and process to brought about quick and rapid socio-economic changes of the country. But since the time of its inception, it has brought no significant changes in the prevailing problems of the country what the government of India aspired to achieve. The optimistic campaign and claim that was made by the government and the staunch proponents of Globalization to create an ambience where there will be a possible situation to establish convergence of income, social solidarity, universal access to modern knowledge and technology, realization of optimal living standards for all sections of population and in getting other basic amenities of life. But in actual practice their claim in favor of Globalization has not brought about desired changes of all sections of people of India. In a castes ridden country like India, millions of people are still struggling to make them free from the stigmas of low caste identity, untouchability and so. Of these many low castes, the socio-economic conditions of the Chamars, one of the major occupational groups (Briggs, 1920: 11) of India known by different names in different regions are traditionally associated with several menial hereditary occupations such as skinning hides of dead cattle, tanning raw hides, handling carcasses of dead animal, making of shoes and other leather goods. These menial works and certain despicable food habits like eating carrion (Risley, 1998: 95) have made these occupational groups as unclean and loathsome to higher castes Hindus (Galanter, 1984: 14). The process of Globalization has affected these groups of people severely.

Keywords: Economic Liberalization, Globalization, Castes Ridden, Untouchability, Stigma, Chamars.

INTRODUCTION:

India has been a practicing ground of discrimination of population based on castes hierarchy. Divisions of population as high and low, pure and polluted, touchable and untouchable and so and so forth on the basis of one's castes have been considered as natural phenomena and thereby we the Indians have lived in castes (Gautam, 1995: 202) since the time immemorial till in the present age of liberalization, universalization, modernization or what is called in the common parlance as Globalization. The upper castes people (the people of three high castes i.e. Brahmins, Kshatriyas, Vaishyas) always found themselves considerably in a better-off position in respect of lives keeping the lower castes people (Shudras) subservient to the betters. (Galanter, 1984: 13). Keeping in mind of such divisions of population based on castes following the four Hindu Varna systems as stated above it is necessary to focus on the impact of Globalization on the socio-economic conditions of those castes groups of people who have been suffering from several disabilities because of their low caste identity and low social standing as well in the Hindu castes hierarchy of India. There are millions of people in India especially the poor Dalits and Tribals are still remained unaware about the term, problems and prospects, terms and conditions, and several other complicated issues of Globalization. As a result of that this process of Globalization has become their life more complicated and worse since very less people hear their voice, rest all used to run with the corporate. (Maharajan, 2019). In this regard Bankim Chandra Mandal has rightly mentioned that, "Globalization has created a new situation where dalits are pushed again to a state of anxiety". (Mandal, 2014).

LITERATURE REVIEW:

India's policy of liberalization of economy that has created the ambience of Global integration of the Indian economy has unleashed forces in transforming the lives of people at the local level. For instance, beyond a few births, deaths and marriages it has brought very little changes in the everyday lives of people in the Rabi Das neighbourhood in general and Krishnanagar of Niadia district of West Bengal as a whole over the past decade and continued marginalization of the labouring poor in this region and their social lives as well for which the Rabi Das acquiesced in their own domination and accepted bhadrak values rather than rebelling against them (Scrase, 2001). Despite being treated as untouchable, an important phase of social mobility was started in the Chamar community of Banaras (Uttar Pradesh) more particularly in the Chamar artisan's class following the weaving profession. But from the 1990s onwards, with the onset of economic liberalization, the handloom industry has lost its momentum, and thereby this community witnessed a progressive decline in their socio-economic conditions (Ciiotti, 2007). India's policy of caste based reservation for the upliftment of the depressed castes has failed to uplift the actual depressed castes and their people like the Chamars of West Bemgal (Rabidas, 2015).

METHODOLOGY:

This present paper is prepared on the basis of both primary and secondary sources of information. Secondary information have been collected from different written documents such

as books, journals etc whereby the field investigation through the process of participatory observations with the members of the local Rabidas caste people regarding their perception of Globalization and its impact on their everyday life. Being a fellow member of this caste personal experience in the form of auto-ethnographer helped a lot in this regard.

FINDINGS AND DISCUSSIONS:

The Rabidas/Ravidas/Rabi Das (differences are there in spelling in the surname) is a caste title of the people of Chamar community, a community known for its derogatory connotations (Scrase,2001: 37). They are also found to live in the same caste name all over in India. Rabidas is one of the many castes names of the Chamar community and they used to follow almost the same socio-economic and cultural practices as most of the other Chamars does. That is why, in fact, J. Michael Mahar has rightly pointed out that, “a Chamar by any other name would still be treated as a Chamar”. (Mahar, 1972: 35). The Rabidas people are ethnically Bihari, Bhojpuri - an Indo-Aryan language is often considered one of several Hindi dialects

(Wikipedia). In West Bengal they live interspersed among the numerically dominant Bangali castes people throughout the State. They placed in the Scheduled Castes (SCs) list of West Bengal along with their several fellow castes such as Chamar, Charmakar, Mochi, Muchi, Ruidas and Rishi for providing them the constitutional benefits of reservations as per the provisions laid down in this regard in the constitution of India. As per census 2011 the Chamars including all other fellow Chamar castes here in West Bengal have been enumerated as 1039591 persons that constitute 4.84 per cent to State SCs population and 1.14 per cent to total population. (Census of India, 2011). Many of them are engaged in cultivation. But the amount of agricultural land they possessed is not enough to meet their livelihood. Therefore, many of them have been left with no alternative but to engage in traditional hereditary occupations like skinning hides of dead cattle, tanning raw hides for marketing, making and mending shoes and other leather related activities to maintain their livelihood. But their hereditary occupations have been treated by the upper castes Hindus as degrading despite the Rabidas people follow the Hindu religion and religious rituality. India’s policy of economic liberalization that paved the path of Globalization has affected severely the socio-cultural and economic activities of this poor untouchable occupational caste. But the Government of India has declared untouchability as offence by enacting the ‘Untouchability Act, in 1955. Hence, like many other previously well known untouchable castes may be re-named as Ex-untouchable. Accordingly, the Rabidas caste people should also not to be called under any circumstance as untouchable.

A brief outline is prepared to understand the impact of Globalization on the Rabidas caste people of West Bengal which are as follows;

Except a few well educated members, most of the Rabidas people are still not in a position to understand the meaning of Globalization and its consequences on their daily life.

Trendy living style and the culture of the local dominant castes has played both beneficial and detrimental effects in their customary social institutions. The young generations of this caste are trying every now and then to follow the global as well as local popular culture of the

upper castes people in suppressing their own castes rules and rituals. It gives birth to a contradiction between the old and new generation of people of this historically backward caste.

The educated Rabidas families are now allowing their women folk to follow the socio-cultural practices of the local dominant Bengali castes people. But due to the existence of casteism their acceptance to the Bengali castes is still remained miles away.

Before the footprints of Globalization in the traditional agricultural activities in rural Bengal where indigenous cows (Deshi) occupied crucial roles in cultivation and milk production. Therefore, the act of tending indigenous cows was a part and parcel of almost each and every rural household. Due to the absence of consumerism culture before Globalization most of the owner of these indigenous cows let them to live in their houses until death. As a result of that the local Rabidas people were called to outskirts those dead cattle. Thereby, they got the opportunity to enhance their income without any capital investment. After skinning the hides of those cattle they were processed the raw hides for sale in the local leather market. But in the age of Globalization such local leather markets have disappeared with the farewell of the indigenous cows. The use and trough culture of several goods including shoes borne by the Globalization has posed a great threat to their traditional income that was earned by mending and making leather shoes.

Due to the mercy of Globalization sophisticated shoes are made available in the open markets. Therefore, an overall decline is seen in consuming the hand-made leather shoes.

The makers of the local leather goods have almost compelled to give up their hereditary occupations and for maintaining livelihood they are now engaging themselves in several other menial jobs due lack of knowledge, education and skills to get a white color job.

Finally, the universal reluctance of the young men to take up shoe-making (Scrase, 2001: 190) as a source of the principal income is seen because of the evil effect of Globalization.

CONCLUSION AND RECOMMENDATION:

In conclusion, it can be said that the impact of Globalization needs to be justified on the basis of local issues of the countries especially in a country like India where all aspects of human life is measured in the name of one's caste. Special attention needs to be taken from the end of the State to promote skills of each and every artisan caste/class so that they can be survived in the present age of Globalization and in such any other future system of world order.

To save the Rabidas/Rabi Das chamars (Scrase, 2001: 16) particularly those who have been engaged in some kind of leather related activities in order to maintain their livelihood from the detrimental effects of Globalization several measures needs to be taken immediately. Such as (1) This caste categories of people and their leather related activities such as making leather shoes and other leather goods needs to be declared by the government as an artisan class under the scheme of cottage industry so that they can get the compensatory benefits, if any, from the end of the government; (2) to develop skills for producing quality leather shoes the leather workers needs to be given training free of cost. For this purpose government sponsored Training Centre is required to establish at the local levels; (3) they should be given loan facilities at a

low interest rate; and (4) last but not least, the government, non-governmental organization (NGOs) should take active part in making this poor leather working groups aware regarding the constitutional policies of the government.

REFERENCES

- Briggs, W. Geo. (1920), THE CHAMARS, Association Press, Calcutta.
- Ciotti, Manuela. (2007), "Ethnohistories behind local and global bazaars: Chronicle of a Chamar weaving community in the Banaras region" Contribution in Indian Sociology (n.s.) 41,3 (2007): 321-54, Sage Publications, Los Angeles/New Delhi/Singapore.
- Rabidas, Binoy (2015) , " *Relevance of Caste Based Reservation with special Reference to Chamar Community of West Bengal*" in Jitendra Sahoo (ed), ' India's Constitutional Development Since the 1950's: Its Socio-Political and Economic Dimensions' . New Academic Publishers.
- Risley, H.H. (1998), Tribes and Castes of Bengal, Bengal Secretariat Press, Calcutta.
- Galanter, Marc (1984), Competing Equalities, Oxford University Press, Delhi.
- Gautam, Dr. Munshilal (1995), Babasaheb Rajbhoj – in Search of Buddhist Identity, Siddharth Gautam Shikshan and Sanskriti Samiti, Dhansari, Aligarh (U.P.)
- Dr. Maharajan, K. (2019)," Impact of Globalization in the lives among Dalit in India Society" Journal of Xi'an University of Architecture & Technology, Vol. XI, Issue XII, 2019.
- Mandal, Bankim Chandra (2014), "Globalization and its Impact on Dalits" Contemporary Voice of Dalit 7 (2): 147-162.
- Mahar, J. Michael (1967), "Agents of Dharma in a North Indian Village, in J. Michael Mahar (ed), 'The Untouchables in Contemporary India', The University of Arizona Press, Tucson, Arizona.
- Census of India 2011.
- Scruse, Ruchira Ganguly (2001), Global Issues, Local Contexts: The Rabi Das of West Bengal, Orient Blackswan Private Limited, New Delhi.

From Dareen to Sama: The Evolution of the Representation of Saudi Women in MBC's Reality Programming

Rim Letaief
University of Sousse
letaiefrim88@gmail.com

ABSTRACT

Being established by Walid Al Ibrahim, a relative of the Saudi king, the Saudi channel MBC has tried ever since its establishment in 1991 to be the voice of the Saudi political elite. Given that starting from 2001, Saudi kings have committed themselves to improving the situation of Saudi women, MBC's programs have, consequently, shown a steady move towards more inclusion of Saudi females. Through a content analysis of The Biggest Winner, Project Runway Middle East and Top Chef, which are three reality TV programs broadcast on MBC between 2006 and 2019, the paper at hand attempts to investigate the growing empowerment of Saudi women in the programs under study. Leaning on the feminist perspective, the study at hand seeks to prove how the role of Saudi women in MBC's reality programming evolved from mere visibility with the Biggest Winner's Dareen to agency and control with Top Chef's Sama. Throughout the years, the Saudi participants in MBC's reality shows have moved from docile veiled females to fierce, strong and competitive women who take control of their lives and bodies, which will be revealed through the current qualitative paper.

Keywords: Saudi Women; MBC; Reality Programs; Female Empowerment

INTRODUCTION

The birth of Saudi media came about in the 1950s after the establishment of the Al Yamama, Al Madina and Al Bilad newspapers and the introduction of radio and television (Aljuaid, 2020, p. 4). Such media forms were mainly male-dominated and Saudi women were totally excluded from them (ibid). Starting from the 1990s, however, Saudi women have started to appear in the media as a result of changing royal policies towards them (Sakr, 2009, p. 1). The early 2000s were marked by the invasion of Saudi women of various media outlets, from newspapers to radio and television (ibid).

Thanks to the creation of multiple public and private Saudi channels such as Al Ikhbariya, Rotana, MBC and others, Saudi women were granted much visibility (ibid). Describing the role of the above-mentioned channels in bolstering Saudi females' media presence, the British author Naomi Sakr writes:

Al-Ikhbariya, a Saudi state-owned media television news channel was launched at the start of 2004, and its management made a point of launching with female presenters...the media group MBC had started its own news channel, Al Arabiya, in 2003 and employed many women in all areas of news production (ibid, p. 3).

Sakr's note shows that the Saudi channels established in the early 2000s were committed to ending the exclusion of Saudi women from media. Indeed, channels like Rotana and MBC could be credited for launching the careers of several Saudi media figures such as Mona Abu Suleyman and Rania al-Baz, who were given high-profile positions in these Saudi-based channels (ibid, p. 4).

Just like on TV, Saudi women have become active in the written media as well. Though the study of Maha Akeel (2010) underscores the low representation of women in Saudi newspapers and the gender prejudice they were subject to between 2004 and 2006, the Saudi scholar Kholoud Aljuaid praises females' venture into the domain of journalism and highlights their contribution to the empowerment of Saudi women. She states that "the role of women journalists is very important in raising awareness and developing the potential of other women" (Aljuaid, p. 100).

Other media critics, on the other hand, focus on female Saudis' use of social media as an instrument of empowerment. Norah Altuwayjiri (2017, p. 162) investigates Saudi women's utilization of social media networks and reveals that "Saudi women have turned to Twitter in order to compensate for their exclusion from the actual political public sphere, thereby forming a virtual public sphere with greater democratic qualities." The powerful status of Social Media as a harbinger of change in Saudi Arabia is further highlighted by Katy Watson, the Middle Eastern Reporter for the BBC News, who argues that "through Twitter and Facebook, the 'Women to Drive' campaign gave women a voice for other people to hear. US Secretary of State Hilary Clinton openly supported their cause. Even some of the Saudi royals have backed what the women are doing" (Watson, 2011). Ultimately, such activism partly contributed to removing the ban on female driving in Saudi Arabia seven years later, exactly in 2018 (McGarry, 2019).

Whether in the field of journalism, TV broadcasting or social media, the above-mentioned studies have shown that Saudi women are scoring increasing presence and are harnessing their visibility and activism to bring about social change in their societal situations. Keeping up with the belief that media are playing a key role in altering the status of Saudi women, the present paper seeks to canvass the evolving depiction of Saudi women on MBC. Though Sakr has dealt with Saudi channels' contribution to the incorporation of Saudi women, she pays particular attention to Al-Arabiya, which is the news outlet of MBC. Yet, she does not delve into MBC's most popular type of programming, which is reality TV. Therefore, the paper at hand will attempt to fill the gap in the literature by studying the portrayal of Saudi female participants in

three popular reality programs, broadcast on MBC, revealing the growing empowerment of Saudi women in these programs. The current study equally seeks to investigate the political reasons that influence the behavioral and physical representations of Saudi women in MBC's reality programming.

THEORETICAL FRAMEWORK

The image of Saudi women on MBC will be studied from a feminist perspective. The authors Louis Cohen, Lawrence Manion and Keith Morrisson (2018, p. 58; 59) define feminist research as a method that:

[It] seeks to demolish and replace this [positivist research] with a different substantive agenda of empowerment, voice, emancipation, equality and representation for oppressed groups. In doing so, it recognizes the necessity for foregrounding issues of power, silencing and voicing ideology critique and a questioning of the legitimacy of research that does not emancipate hitherto disempowered groups. In feminist research, women's consciousness of oppression, exploitation and disempowerment becomes a focus for research and ideology critique.

This definition posits that feminist research considers women to be an oppressed group and looks for ways of ending gender discrimination and bringing empowerment and equality to women.

Though feminism emerged in the Western world (Magdi, Mikhael and Hussein, 2021, p. 3), the Arab world has its share of feminists. In the nineteenth century, Egyptian thinkers like Qassem Amine and Huda Shaarawi were among the first to denounce the subaltern position of Arab women (ibid, p. 4). Some Arab feminists, such as Mai Ghousoub (1987), believe that the submissive status of females in the Arab world is the direct result of the Islamic religion that views women's bodies as "fitnat," which results in incarcerating women at home to protect Arab societies from sin.

Such association between religion and female oppression is quite relevant in the Saudi Arabian context. Though the history of Islam stands proof to the existence of powerful and strong women, such as the Prophet's wife Aicha (Oidine, 2013, p. 2), the Wahabi version of Islam, adopted in Saudi Arabia, is behind the maintenance of Saudi women as an oppressed group. Al-Saud family maintained a strong partnership with religious clerics and was committed for a long period of time to the advocacy of Wahabism, which is a very strict version of Islam. To advance the Wahabist agenda, Saudi women were manipulated by the political elite in Saudi Arabia. They were used, according to Madawi Al-Rasheed (2013, p. 16), as "boundary markers that visibly and structurally distinguish this pious nation from other ungodly polities." Hiding Saudi women behind black veils and abayas aimed at projecting them as role models for the other Muslim women to follow (Sanauddin, 2013, p. 1). The morality and docility of Saudi women were maintained through girls-only education and Mutaween, which was a form of religious police that was entrusted with controlling female looks and behavior and preserving virtue in the kingdom (ibid, p. 2). The measures adopted by the Saudi authorities kept Saudi women invisible, a curse that started to be dispelled only in the late 1990s and early 2000s.

Western accusations of nurturing terrorism after the 9/11 attacks of 2001 were perhaps the major drive behind Saudi regime's policy change towards women. Giving rights to the oppressed Saudi women were means of alleviating Western critique towards the kingdom (ibid). Given media's ability to shape societal perceptions of women (Obeidat, 2002, p. 1), the Saudi political authorities have relied on media to change the Western stereotypical image of Saudi women as silent creatures, clad in black abayas (Sanauddin, p. 1). MBC, the most influential Saudi media group and the Arab world's most watched channel (Aliouat et al, 2016, p. 129) has been recruited by the Saudi regime to promote the royal mission of empowering Saudi females, which will be uncovered in the present study.

METHOD

The paper at hand takes the form of a qualitative content analysis. Louis Cohen, Lawrence Manion and Keith Morrisson consider content analysis as “a system of categories [that] can include: subject matter...values; goals; methods used to achieve codes; traits (characteristics used to describe people); actors...; authority...; location; conflict...and endings” (p. 677). In the present study, focus will be put on the category of traits since the researcher’s major purpose is to analyze the different characteristics associated with Saudi women in MBC’s reality programming. For the sake of precision, only three reality formats, broadcast on MBC, will be chosen for analysis, which are *the Biggest Winner*, *Project Runway Middle East* and *Top Chef*. These reality formats are canvassed because they are some of the most popular formats on MBC. *The Biggest Winner*, which is the Arab version of the American reality program *the Biggest Loser*, became a hit when it was aired in 2006 and it managed to appeal to the Arab audience (Cherian, 2007), which spurred MBC to produce three additional seasons of it. The same success accompanied *Project Runway Middle East* and *Top Chef*. In fact, *Top Chef* is one of MBC’s most successful formats. The journalist Bachar Dayoub (2018) asserts that the four seasons of *Top Chef* have been well received and highly followed by Arab viewers. Following the purposive method of sampling, two seasons of each program are selected and they include the first and second seasons of *the Biggest Winner* (2006 and 2007), the first and second seasons of *Project Runway Middle East* (2016 and 2017-2018) as well as the third and fourth seasons of *Top Chef* (2018-2019 and 2019). The choice of the outlined seasons is the result of their inclusion of Saudi participants. The seasons under study do stretch over a thirteen- year period, which will facilitate studying the changes touching the portrayal of Saudi women from the early 2000s to 2019.

FINDINGS AND DISCUSSION

Though MBC was established in 1991 in London as a private Saudi channel, the family ties between Walid Al Ibrahim, MBC’s founder, and the Saudi King made this channel act as the voice of the Saudi regime and as the promoter of its agenda (Aljuaid, p. 12). During the early 2000s, though the Saudi government wanted to give visibility to the kingdom’s women and challenge the stereotypes associated with them, “the portrayal of women in television [was] considered as a very sensitive issue due to the Islamic opinion of the role of women” (ibid), which explains the nature of Saudi women depicted in *the Biggest Winner*, the first reality program under study.

MBC’s two first seasons of *the Biggest Winner*, broadcast between 2006 and 2007, granted visibility to two Saudi women, who are Dareen and Salima. Dareen, the first Saudi woman to appear in a reality TV program, is a shy and docile woman. Though *the Biggest Winner* is a competition-based program and requires its participants to be strong, fierce and conspiratory, Dareen exhibits none of these traits. Unlike the other Arab female competitors on the program, Dareen has limited abilities. She does not lose much weight. On episode one, for instance, she loses only one kilo and 300 grams (Al Masri, 2006). In the swimming challenge of week two, she proves to be a hindrance as well as she confesses that she does not know how to swim and she is afraid of water (ibid). Commenting on Dareen’s appearance on the program, the Saudi journalist Muhammad Makhlfli (2008) notes that she presented a good image of Saudi women. She was polite and she never tried to misbehave or offend her country’s traditions. Makhlfli’s statement proves that Dareen has accomplished the mission allotted to her, which is to be present in the reality show, and her reticent presence is highly appreciated because she has projected the image of the poised and conservative woman. The Saudi participant of *the Biggest Winner 2* Salima, on the other hand, is much stronger than Dareen. Throughout her journey on

the Biggest Winner 2, Salima has been a powerful competitor. On the fifth episode, during the challenge, Salima is consumed with fatigue and yet, she refuses to give up and she says I'd rather lose than surrender, which evidences her strength of character (Al Masri, 2007). She has much stamina and determination, qualities that have allowed her to be the winner of the reunion episode of the program after losing almost sixty kilos of her weight. In addition, unlike the peaceful and docile Dareen, Salima is fierce and refuses to give in to humiliation. On the fourth episode, she stands up to the Egyptian participant Iheb who calls her stupid and threatens to beat her. As a reaction to Iheb's maltreatment, Salima gets extremely angry and she appears ready to engage in a physical quarrel with Iheb to defend herself. She is only satisfied when Iheb apologizes to her (ibid). Salima's brave behavior and her defiance to male oppression echo a degree of female power.

Though Salima is more powerful than Dareen, her on-program presence does not challenge the traditional image of the Saudi woman as the queen of domesticity. In both seasons of *the Biggest Winner*, the participants are filmed in a house and both Salima and Dareen are seen in many instances cooking food and washing dishes, which goes in line with the traditional role allotted to them in their patriarchal society. Additionally, the two Saudi female participants are in *the Biggest Winner* to lose weight and enhance their looks to be more appealing to men, which again does not pose any threat to male position in Saudi society.

Later Saudi participants, however, do put on display Saudi career women who are willing to compete with men to maintain their positions at the Saudi labor market. The two seasons of *Project Runway Middle East* present the viewers with four successful Saudi fashion designers. In the first season of the program, the Saudi designer Hiba proves to be highly skillful. Thanks to her expertise at the fashion business (designing four Abaya collections and having three fashion shows in Jeddah prior to the program), Hiba succeeds at going far in the competition. For many weeks, Hiba's designs are admired by the panel of judges, which has allowed her to be the only woman at the semi-finals and she is eliminated one step before the final episode (Aboud 2016). On *Project Runway Middle East 2*, three Saudi participants take part in the program, who are Rim, Abrar and Dana. Abrar, who mentions on the opening episode that she is on the program to show that Saudi women are strong and ambitious and capable of achieving all their dreams with their husbands' support, survives till the sixth week of the competition. Rim, who got her fashion diploma from the US and had internships at Roberto Cavalli's fashion house, has presented beautiful looks on *Project Runway Middle East 2*. Her mother and son look, for instance, is praised by all the judges. Her taste and skill enable her to reach the ninth week. The most successful of the three Saudis is Dana whose "creative hand" permits her to be part in the semi-finals and like first season's Hiba, she leaves the program one week before the finale (Aboud, 2017-2018). These four Saudi designers communicate the message that Saudi women have the necessary skill and creativity to compete with men and establish successful careers in the fashion industry.

Further depiction of Saudi working women is found in the third and fourth seasons of *Top Chef*. On *Top Chef 3*, Wed and Arij are the female representatives of Saudi Arabia in the program. Though chef Arij is not very skillful and technical as a chef and is constantly criticized by her colleagues and by the judges as well, she can be credited for venturing into a male-dominated domain like cooking. Wed, on the contrary, is more talented and experienced. On the first episode, chef Wed states that she is among the first women in Riyadh to enter professional kitchens and she is determined to achieve her dream of working at international hotels. The Saudi chef judge Mouna Mousli is a huge fan of Wed. On episode nine, she praises her, saying you are so good at cooking. On episode ten, when Wed is about to leave the program, chef Mouna tells her that despite her beauty and femininity, she has competed with men, who are older and more experienced than her. She also considers her as a Saudi role model who has shown the world that Saudi Arabia is replete with cooking talents that have just began to breathe

and see the light (Sokar, 2018-2019). An additional instance of a gifted Saudi female chef is seen in *Top Chef 4*. Sama, the young Saudi chef, is the first Arab woman to win the title of Top Chef. Owing to her technical skills and her openness to constructive criticism, Sama is able to beat all the other male and female chefs and claim the title for herself, mirroring an unprecedented degree of empowerment for Saudi women. Actually, from day one, Sama has exhibited power and confidence. On episode one, she asserts that her presence in *Top Chef* is a chance to prove herself and prove to her sons that she is a strong mother and she insists that she can succeed on the program and eventually, she does win. On the finale, when chef Mouna announces her as the program's champion, Sama sends a message to Saudi women, spurring them not to let anything stand in the way of their dreams and to believe in themselves. She also adds that Saudi women have to show the world that they can thrive professionally (Sokar, 2019).

Such insistence on the professional capabilities of Saudi women in MBC's reality programs, produced between 2016 and 2019, is triggered by the recent royal policies towards women in the kingdom. In recent years, the new prince Muhammed bin Salman tries to project himself as a modernizer (Kinnimont, 2017). Therefore, he took several measures that aim at empowering and emancipating Saudi women. In addition to lifting the ban on female driving in 2018 and removing male guardianship over women in 2019, he came up with the 2030 vision, whose goal is to create one million jobs for women by 2030 (Kosyfologu, 2021). This plan is seen as a glimmer of hope for ambitious Saudi women. On the opening episode of *Top Chef 3*, the Saudi chef Wed expresses her appreciation for the 2030 vision by stating that the new generation of Saudi women will issue a lot of change in Saudi Arabia, especially in light of the 2030 project and she ends up her comment with "it's our time."

The second modernization plan of the Saudi political elite is unveiling Saudi women. Though, in the past, hijab or veil was imposed by law in Saudi Arabia and the black abaya was the major dressing code for women in the kingdom, recently, some unveiled Saudi women have been employed by the Saudi regime to "counter global stereotypes of Saudi women as secluded, uneducated and oppressed" (ibid). The journalist Amélie Le Renard communicates this point, saying "the very presence and visibility of selective women's bodies is intended to herald and represent the ostensibly progressive social transformations in Saudi Arabia" (ibid).

Gradual unveiling of Saudi women is quite observable in MBC's reality programs. In the two seasons of *the Biggest Winner*, both the Saudi participants Dareen and Salima appear highly committed to their veils. Though they are not always seen in black abayas because the program requires them to be in training outfits most of the time, they both project the image of the conservative and pious Saudi women. Second season's Salima even makes sure to don a black abaya whenever she is allowed to, especially in the elimination room (Al Masri, 2007). Wearing abayas continues to be embraced by the Saudi participants of *Project Runway Middle East 2*. Yet, instead of sticking to black-colored abayas, Hiba, Abrar and Rim choose to wear colorful abayas, which proves that these women are challenging the established norms of Saudi dress. Further tampering with the abaya codes is detected on episode six of *Project Runway Middle East 1*. Hiba, the Saudi participant of the season, chooses to design a black and white abaya pants, breaking two of the norms of abaya design, which are the color and the shape. The judges of the program love her abaya much and she secures herself a spot in the top three (Aboud, 2016). In addition to adopting unconventional abayas, the Saudi participants of *Project Runway Middle East* are featured wearing skirts, jeans and other types of casual clothing, with hijabs that show some front hair. Similar adoption of veils that do not provide full hair coverage is embodied by *Top Chef 3*'s participants Wed and Arij, who adopt a type of Rock n' Roll hijab. For Sama, the contestant in *Top Chef 4*, she abandons hijab altogether and appears unveiled on the television screens.

Hence, it can be suggested that from 2006 to 2019, Saudi women have gained control of their bodies and chose to abandon the dress code that was imposed on them by law. Though the process of unveiling mirrors a degree of empowerment for Saudi women, it has not come about solely by female efforts. Indeed, the change in the physical appearance of Saudi women reflects the changing policies of the Saudi royal family towards women and its manipulation of the female cause to sell its image abroad.

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

This current study has shown the improving portrayal of Saudi women in MBC's reality programming. From 2006 to 2019, Saudi women participating in MBC's reality formats, moved from docile domestic women to powerful and ambitious career women. They also, slowly and confidently, got rid of the conformity of the black veil and abayas that were imposed on them for so long, to embrace modern clothing and to showcase their bodies and hair that were concealed. Throughout the years, Saudi participants of MBC's reality programs have gained freedom and empowerment, moving from mere visibility to agency and activism. The evolving depiction of Saudi women on MBC reveals the channel's commitment to echoing the agenda of the Saudi royals and to advancing their policies. Yet, there is no denying that MBC's reality program participants could serve as role models for Saudi women, propelling them to play active roles in their society and reap the benefits of the recent pro-female policies in the kingdom. Investigating the impact of MBC's depiction of Saudi women on gender perceptions in the kingdom could be an interesting subject of study, especially that MBC is one of the most popular and influential Saudi and Arab media groups.

REFERENCES

Primary Sources

- Aboud, I. (Director), & Magical Elves (creator). (September 4, 2016-December 4, 2016). *Project Runway Middle East*. Lebanon: MBC 4.
- Aboud, I. (Director), & Magical Elves (creator). (November 19, 2017 –February 11, 2018). *Project Runway Middle East 2*. Lebanon: MBC 4.
- Al Masri, A. (Director), & Roth, J. D. (creator). (April 29, 2006-July 22, 2006). *The Biggest Winner*. Lebanon: MBC 1.
- Al Masri, A. (Director), & Roth, J. D. (creator). (October 27, 2007-January 19, 2008). *The Biggest Winner 2*. Lebanon: MBC 1.

Sokar, W. (Director), & Magical Elves (creator). (December 05, 2018-February 27, 2019). *Top Chef 3*. Lebanon: MBC 1

Sokar, W. (Director), & Magical Elves (creator). (2019). *Top Chef 4*. Lebanon: MBC 1

Secondary Sources

Akeel, M. (2010). *Saudi Women in the Media: A Study on the Experiences, the Roles and the Influence*. [Arabic]. Lebanon: Arab Scientific Publishers, Inc.

Aliouat, A. et al. (2016) *Arab Media Outlook 2016-2018: Youth, Content, Digital Media*. Dubai: Dubai Media City.

Aljuaid, K. (2020). Media in Saudi Arabia: the challenge for female journalists. PhD thesis. UK: University of Bedfordshire.

Al-Rasheed, M. (2013). *A most masculine state: Gender, politics and religion in Saudi Arabia* (No. 43). Cambridge University Press.

Altuwajiri, N. (2017). Political tweeting: The impact of social media on the political awareness of Saudi women. In *Arab women and the media in changing landscapes* (pp. 149-165). Palgrave Macmillan, Cham.

Cherian V. (2007). 'MBC's Biggest Winner,' Arabian Business, 25 March. Retrieved from: <https://www.arabianbusiness.com/mbc-s-biggest-winner-147436.html>, accessed September 06, 2021

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. Routledge.

Dayoub, B. (2018). *The time of Airing Top Chef 5*. [Arabic]. <https://mhtwyat.com/%D8%A3%D9%88%D9%82%D8%A7%D8%AA-%D8%B9%D8%B1%D8%B6-%D8%AA%D9%88%D8%A8-%D8%B4%D9%8A%D9%81-%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%88%D8%B3%D9%85-%D8%A7%D9%84%D8%AE%D8%A7%D9%85%D8%B3/>, accessed 22/12/2021.

Ghousoub, M. (1987). Feminism—or the eternal masculine—in the Arab world. *New Left Review*, 161.

Kosyfologu, A. (2021). The Status of Women in Saudi Arabia. Retrieved from <https://www.rosalux.de/en/news/id/45316/the-status-of-women-in-saudi-arabia>, accessed 23/12/2021.

Magdi, R.; Mikhael M. & Hussein, Y. (2021). Imported Feminism: Problematizing the Westernized Image of the Feminist in Arab Social Media. *Journal of Humanities and Applied Sciences*, 1-14.

Makhfi, M. (2008). From Dureen to Salima the Story of a Competitive Saudi Woman. [Arabic]. Retrieved from <https://www.mukhalfi.ws/?p=55>, accessed 23/12/2021.

McGurry, M. (2019). The Journey to Nowhere: Little Hope for Saudi Women Since Driving Ban Was Lifted. ABC News. Retrieved from <https://abcnews.go.com/International/journey-hope-saudi-women-driving-ban-lifted/story?id=63667888>, accessed 22/12/2021.

Obeidat, R. (2002, November). Content and representation of women in the Arab media. In *Expert Group Meeting on Participation and Access of Women to the Media, and the Impact of Media on, and Its Use as an Instrument for the Advancement and Empowerment of Women*.

Odine, M. (2013). Media Contributions to Arab Women's Rights. Retrieved from <https://www.e-ir.info/2013/07/05/media-contributions-to-arab-womens-rights/>, accessed 24/12/2021.

Sakr, N. (2009). Women and media in Saudi Arabia: changes and contradictions. In the Proceedings of the International Conference on *the East and the West: Women in the Eyes of the Media*. Doha.

Sanauddin, N. (2013). A review of *A Most Masculine State: Gender, Politics and Religion in Saudi Arabia* by Madawi Al Rasheed. *The Kelvingrove Review*, 12. 1-4.

Watson, K. (2011). Saudi women turn to social media for the right to drive. *BBC News*.

Turizm İşletmelerinde Moral ve Motivasyonun Öneminin Kavramsal Açıdan Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Arzu GÜRDOĞAN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
agurdogan@mu.edu.tr
Orcid: 0000-0003-0649-4374

ÖZET

İşletmelerde yüksek düzeyde motive olmuş çalışanlar yüksek düzeyde verimlilik elde etmede önemli ölçüde etkilidir. Küreselleşme, teknolojik gelişmeler rekabeti artırmış, aynı zamanda küreselleşmeyi de hızlandırmıştır. Kaynakların boşa harcanmadan örgütün amaç ve hedeflerine ulaşmada kullanılması gerekmektedir. İşgörenlerden en yüksek düzeyde verim almanın yolu motivasyonu yüksek tutabilmektir. Çalışanların işi yapabilme yeterliliği ne kadar yüksek olursa olsun motivasyonu istenilen düzeyde değilse en yüksek performans da sağlayamayacaklardır (Tunçer, 2013). Konaklama endüstrisi uzun zamandır işgörenlerini işleri ile ilgili nasıl motive ve tatmin edebilecekleri konusunda çaba harcamaktadır. Konaklama endüstrisindeki yüksek işgören devrinin işin tabiatından (düşük maaş, uzun çalışma saatleri) kaynaklandığına inanılır. Böylelikle bu yüksek işgören devri problemine dikkat çekmek için, işgören motivasyonu, otel operasyonlarındaki yöneticiler için sürekli devam eden kritik bir durum olarak görülmektedir (Chiang ve Jang, 2008). Chitiris (1990), “motivasyonu, işteki davranışların en önemli belirleyicisidir ve eğer kişi demotive veya moralsiz ise yüksek yeterlilik ve yüksek seviye iş eğitimi dahi yüksek performansla sonuçlanmayacaktır” diyerek motivasyon kavramının altını çizmiştir. Lee-Ross (2005), işyerindeki motivasyonla; verimlilik, kendini adama, iş tatmini işyerinde kalma niyeti ve moral yıkımı gibi örgütsel pratik çıktılar arasındaki bağı detaylandırmıştır. Literatüre bakıldığında, otel endüstrisinde yetersiz ödeme, düşük iş güvenliği, sınırlı eğitim ve gelişim fırsatları ve yüksek işgücü devri gibi sorunların yanında, sosyal hayatla uyum olmayan mesai saatleri ve otellerdeki fazla iş yükü de telafi edilemeyen sorunların yaşanmasına sebep olmuştur. Bu sorunlar işgörenlerin moral ve motivasyonlarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Çalışma, turizm işletmelerindeki işgörenlerin yaşam kalitelerini etkileyen çalışma şartlarının onların iş yaşam kalitesi üzerinde önemli bir problem yaşanmasına sebep olan moral ve motivasyon faktörleri üzerinde ne kadar önemli olduğunun ortaya çıkarılması amacını taşımaktadır. Dolayısıyla, işletmelerde yaşanan bu sorunların hem işgörenler hem de işverenler açısından öneminin farkına varılması ve bu yönde yaşanabilecek sorunların önüne geçilebilmesini sağlamak açısından çalışma önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Moral, Motivasyon, Motivasyon Araçları, Turizm İşletmeleri.

Conceptual Evaluation of the Importance of Morale and Motivation in Tourism Establishments

ABSTRACT

Highly motivated employees in businesses are significantly effective in achieving high levels of productivity. Globalization, technological developments have increased competition, but also accelerated globalization. Resources should be used to achieve the goals and objectives of the organization without wasting it. The way to get the highest level of efficiency from the employees is to keep their motivation high. No matter how high the employees' ability to do the job is, if their motivation is not at the desired level, they will not be able to provide

the highest performance (Tunçer, 2013). The hospitality industry has long struggled with how they can motivate and satisfy their employees with their jobs. The high turnover in the hospitality industry is believed to be due to the nature of the job (low salary, long working hours). Thus, in order to draw attention to this high turnover problem, employee motivation is seen as an ongoing critical situation for managers in hotel operations (Chiang & Jang, 2008). Chitiris (1990) underlined the concept of motivation by saying that “motivation is the most important determinant of behavior at work, and even high competence and high level of job training will not result in high performance if the person is demotivated or demoralized”. Lee-Ross (2005), with motivation at work; He detailed the link between organizational practical outcomes such as productivity, dedication, job satisfaction, intention to stay, and demoralization. Looking at the literature, in addition to problems such as insufficient pay, low job security, limited training and development opportunities and high workforce turnover in the hotel industry, working hours incompatible with social life and excessive workload in hotels have also led to problems that cannot be compensated. These problems also negatively affect the morale and motivation of the employees. The aim of the study is to reveal how important the working conditions that affect the life quality of the employees in tourism enterprises are on the moral and motivation factors that cause a significant problem on their work life quality. Therefore, the study is important in terms of realizing the importance of these problems experienced in businesses both for employees and employers and to prevent problems that may be experienced in this direction.

Keywords: Morale, Motivation, Motivational Tools, Tourism Establishments.

GİRİŞ

Günümüzde birçok işletme, daha verimli ve uzun zamanlı çalışmalarını mümkün kılmanın yanında işletmelerin yüksek performans elde etmesi ve gelişimlerine katkısı açısından moral ve motivasyonu yüksek işgörenlerin öneminin farkına varmıştır. Bir işletmenin performansı yönetim, finansal durum ve işgörenler gibi birçok faktör tarafından belirlenebilir. İşgören performansı örgüt performansını etkilediği için oldukça önemlidir. Eğer bir işgören işini iyi yapıyorsa, örgüt performansı dolaylı olarak artacaktır (Campbell, 1990). İşgörenler genellikle motivasyonları yüksekse, verimli çalışırlar. Bu yüzden örgütler, refah düzeyi yüksek koşullar ve daha iyi çalışma ortamı yaratmak için çok çabalamalı, işgörenlerin motivasyonlarını artıracak ve yeteneklerini değerlendirebilecekleri fırsatlar sunmalıdır. Kinicki ve Fugate'e (2012) göre yüksek işgören motivasyonu, yönetimin en zorlu fakat en önemli görevlerindedir ve bu başarı, şirketlerin global rekabeti sürerken olumsuz işgörenleri yönetirken dahi kaliteli hizmet çıktısı almayı sağladığından hayati derecede önemlidir. İşgörene yüksek moral ve motivasyon sağlayabilmek için, yöneticiler her bir bireyin farklılıklarını çeşitli yaklaşımlar kullanarak ve özellikle motivasyonun işgören performansını etkileyen en önemli faktörlerden biri olduğunu göz önüne alarak hareket etmelidir. İşgörenler en fazla örgüt hedeflerine yönelik etkili stratejik kararlar alınırken sürece dahil edildiklerinde motive olurlar. Bu nedenle moral ve motivasyonu yüksek işgörenler, örgüt hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik etkinlikte aktif etkisi olanlardır (Thompson ve Martin, 2010).

Moral ve motivasyon ile ilgili geçmiş çalışmalar, devlet ve özel sektörde yapılmış diğer çalışmalarda, işgören motivasyonunu etkileyen faktörlerle ilgili önerilerde bulunmuşlardır (Gichure, 2014). Soud (2014)'de gelecekteki çalışmaların işgören performansını etkileyen faktörler üzerinde yapılmasını tavsiye etmiş, ayrıca bu faktörlerin genellikle işgörenleri motive eden faktörler olduğunu altını çizmiştir. Motivasyon bileşenlerinin işgören performansını artırmasını sağlamak açısından örgüt tarafından anlaşılması çok önemlidir. Motivasyonun işgören tatminini de arttırmaya yönelik bir eğilimi vardır (Chudley, 2004). Motivasyon çalışma gücünün etkinlik seviyesini de geliştirir (Greeno, 2002). Bütün bunların yanında, Jesop (2005) motivasyonun yine işgören ve buna bağlı olarak örgüt performansını artıracak şekilde işgörenin örgüte bağlılığını da arttıracak olduğunu iddia etmiştir.

Robbins ve diğ. (2007) tarafından, motivasyon "bir kişinin bir hedefi gerçekleştirmeye dönük yönlendirmesini, yoğunlaşmasını ve gayretini içeren düşünsel bir süreç" olarak tanımlanmıştır. Yoğunlaşma, bir kişinin ne kadar gayret gösterdiği ile ilgilidir ve motivasyonun odak noktasını oluşturur. Yine de eğer çaba doğru şekilde yönlendirilmediyse, yüksek yoğunlaşma iş performansında istenmeyen sonuçlar meydana getirebilir. Sonuç olarak, motivasyonun sebat boyutu, bireyin gayretini ne kadar sürdürebileceğinin bir göstergesidir. Moral insanın işine, bağlı bulunduğu örgütün amaçlarına psikolojik uyumudur. Örgüt, yönetim, grup ve moral kavramlarının temelinde insan faktörü yer alır. Psiko-sosyal bir varlık olarak insan, ihtiyaçlarının karşılanmasını bekler. Birey için iş sadece maddi gereksinimleri karşılayan bir kazanç değil sosyal olarak da ihtiyaçlarını karşılayan bir süreçtir. Moral kavramı da insana benzer şekilde çok yönlü bir kavramdır (Ada, 2006).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışma, turizm işletmelerindeki işgörenlerin yaşam kalitelerini etkileyen çalışma şartlarının onların iş yaşam kalitesi üzerinde önemli bir problem yaşanmasına sebep olan moral ve motivasyon faktörleri üzerinde ne kadar önemli olduğunun ortaya çıkarılması amacıyla

taşımaktadır. Dolayısıyla, işletmelerde yaşanan bu sorunların hem işgörenler hem de işverenler açısından önemini farkına varılması ve bu yönde yaşanabilecek sorunların önüne geçilebilmesini sağlamak açısından çalışma önem arz etmektedir.

Araştırma Yöntemi

Araştırmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma, derleme makale formatında kurgulanmıştır. Belirli alan ve konuda yapılmış olan çalışmaların sınıflandırma ve değerlendirmesi özelliğini taşıyan derleme makaleler, yazarın kendi araştırma yaklaşımı ya da ilgi alanına göre yapılandırılır. Bu yeniden düzenleme yaklaşımı ile eski yayınlara yeni yorumlar getirebilme, eski ve yeni yayınlarla ilgili yorumlamaları birleştirip, belirli bir alandaki düşünsel rotayı izlemek amacı güdülmektedir. Derleme makalelerinde amaç, başka araştırmacıların yaklaşımları ve fikirlerini özetlemek ve bunları sentezlemektir (Herdman, 2006). Literatür taramasında bu alanda yapılmış çalışmalar incelenmiş ve turizm işletmeleri çalışanları açısından bu iki kavramın önemi tekrardan ortaya konmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışma ile, turizm işletmelerindeki işgörenlerin moral seviyelerinin motivasyon düzeyleri üzerindeki etkisi ve aralarındaki görünmeyen güçlü bağın ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, işgörenlerin iş yaşam kalitesinin yükseltilmesinde oldukça önemli olan moral ve motivasyon kavramları hakkında daha kapsamlı bilgilere ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle de çalışmada moral ve motivasyon kavramlarının ayrıntılı bir şekilde ortaya konulması amaçlanmıştır.

1. Moral Kavramı

Moral, bir insana veya insan grubuna hakim olan iklim ve atmosferdir. Değişken özellikli olan morali yüksek tutmak için devamlı özen göstermek gerekmektedir. Örgütü oluşturan grup atmosferi içinde bireyler ortak bir amaç için çalışırken takım ruhunun gelişmesi için de işbirliği içinde olmalıdır. Kişi, yaşamını sürdürecektir, kişisel değerleri ile uyumlu olan ve gelecek planlarını gerçekleştirebileceğine inandığı bir örgütte çalıştığına inanmalıdır. Moral (Eren, 2020: 195): grup üyelerinin hangi ortak amaçlara sahip olduğu; ortak amacın üyelerin kişisel amaçlarına ne kadar hizmet edeceği ve bu amaçların gerçekleştirilebilirliği unsurlarından etkilenmektedir. Moral, grup bağlılığı ve çeşitli örgütsel değişikliklerden kaynaklanan coşku ve güdünün derecesi olarak tanımlanmaktadır. Bir işgörenin işi ve çalışma ortamı hakkında ne kadar iyi hissettiği ya da grubun beklenen faaliyetlerine yönelik olumlu tutumudur. Her işgörende var olan hisler, duyguları içeren ruhsal durumudur. İşe, işyerine, ekip üyelerine, yöneticilere ve bir bütün olarak örgüte yönelik tutum ve algılardır. İşgörenlerin moral düzeylerinin düşüklüğü, örgüt kültürü, liderlik biçimleri, işgören ve yönetici davranışları, sistem ya da kurallar olmak üzere birçok unsuru yansıtmaktadır. Morali yüksek çalışanlar ise güven duygusu gelişmiş, disiplinli ve performans gösteren kişiler olarak belirtilebilir (Bilginoğlu ve Yozgat, 2020). Bireylerin yaşamlarını sürdürebilmesi ve belirli ölçüde karşılanması gereken psiko-sosyal ihtiyaçları, beslenme gibi fiziksel sevgi, ait olma, başarı gibi psikolojik ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçlar karşılanmadığında organizmada bir rahatsızlık oluşur. İhtiyaç karşılandığında kişi doyuma ulaşır. Organizmanın hareketini başlatan, yönlendiren ve sürdüren güç ise güdüdür (Ada, 2006).

Güldü (2019) morali, insanın içinde bulunduğu olumlu ya da olumsuz yargıların yarattığı genel ruh hali olarak açıklamıştır. Ayrıca moral insanın bireysel yaşamına bağlı olduğu gibi iş yaşamına da bağlıdır. İş yaşamı itibarıyla moral, kişinin işine karşı gösterdiği duygusal ve zihinsel tepki durumudur. Yani insanın yaşam ve iş beklentileri karşılandığı ölçüde yüksek

moral elde eder. Tam tersi olduğunda, iş ve yaşam tatmini düştüğü ölçüde moral düzeyi düşer. Moral ve motivasyon kavramları birbiri ile bağlantılı kavramlardır. Motivasyon, morale göre daha kısa süreli bir kavramdır. Yani moral motivasyonun ön koşuludur (Eren, 2017: 198; Çimen, 2016).

Örgütlerde Morali Etkileyen Etmenler

Bireyler ihtiyaçlarını tatmin edemediğinde yakınma durumu oluşur. İşgörenler işyerlerinde zamanlarının yaklaşık üçte birini geçirmektedir. Bu nedenle örgüt çalışanları bu zaman dilimini geçirirken haz alarak geçirmeyi beklemektedir (Ada, 2006). Genel olarak grup moralini oluşturan unsurlar: birlik ve beraberlik duygusu, canlılık ve hareketlilik, tatminsizliğe ve hayal kırıklığına karşı direnç, amaçlara bağlılık ve lidere hayranlık, direnme ve vazgeçmeme arzudur. Zayıf bir moral duygusunun bileşenleri ise (Eren, 2020:196): duygusuzluk, gevşeklik, kavga ve çekişmeler, kıskançlık ve çekememezlik, işbirliği ruhunun yokluğu ve kötümserliktir. Moralin yüksek olduğu bir işyerinde çalışanlar işe gitmekten mutluluk duyan, yaptığı işi seven ve işlerinden hoşnut olan kimselerdir. Bireyler çalışırken keyif almakta, başarılı olmak için kendine güven ve güçlü bir motivasyon duygusuna sahip olmaktadır. İşyerinde çalışanların morallerinin düşük ya da yüksek olması, örgüt başarısını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Yapılan araştırmalar çalışanların moralleri düşük olduğunda sürekli şikayet halinde olarak birbirlerini çalıştırmadıkları, engellediklerini göstermiştir. Moral düzeyi yüksek olduğunda ise çalışanlar daha fazla çalışma isteğine sahip olmakta, mesai bitse bile yaptıkları iş bitene kadar işyerinden çıkmamaktadır. Birbirlerini cesaretlendirdikleri, birbirlerine yardımcı oldukları ve yapıcı önerilerde bulduklarını göstermiştir. Ayrıca moral düzeyi yüksek çalışan işyerinden dışarıda olumlu olarak bahsetmektedir (Bilginoğlu ve Yozgat, 2020). Moral kavramı, örgüt üyelerinin örgüt amaçlarını benimsediği, örgütün amaçlarının gerçekleşmesi için çaba gösterdiğini ve çalışanlar arasında bağlılık bulunduğunun da göstergesidir. Moral, örgüt amaçları ile çalışanların amaçları arasındaki denge ve dengesizliği göstermektedir (Ada, 2006).

2. Motivasyon Kavramı

Motivasyon, bir işi ya da oluşu istekli ve verimli olunan zamanlarda hissedildiği gibi, o duygu ve düşünce ile hareket etmek olarak da tanımlanabilir (Bentley, 2000: 179). Motivasyon (güdüleme), Latince motiveden gelmektedir. Motivasyon bireyi harekete geçiren ve hareketlerinin yönlendiği yeri belirleyen ihtiyaç ve korkulardır. Motivasyon, kişilerin örgütsel amaçları gerçekleştirmek için kendi istek ve arzusuyla çaba göstermesidir. İşgören örgütsel amaçları gerçekleştirmek için bilgi ve yeteneğini isteyerek harcıyorsa bu durum örgütsel motivasyondur. Motivasyonun devam etmesi için çalışanın performansının değerlendirilmesi ve geri bildirimde bulunulması gerekmektedir. Birey harcadığı çaba ve emek karşılığında olumlu sonuç görmek ister (Tunçer, 2013).

Motivasyon işyerinde aktif olmak, davranışlarda kararlılık ve davranışların yönetilmesidir. Parker (2014), yaptığı çalışmada motivasyonun iş çeşitliliği, iş kimliği, işe verilen önem, iş otonomisi, iş talepleri ve sosyal destekle sağlanabileceğini ortaya çıkarmıştır. Elliot ve Dweck (2013) ise motivasyonun beraber uyum içinde çalışma ve görevde yükselme ile motivasyon arasında ilişki olduğunu belirtmiştir. Kişinin çalışma isteği yok ise yetenekli olsa da verimli olması mümkün değildir (Altındağ ve Akgün, 2015).

Motivasyon kişilerin bir amacı gerçekleştirmek için kendi arzu ve istekleri ile davranışlarıdır. Bireyleri bu istek ve arzu ile davranmaya iten, kendilerinden veya çevreden gelen güdülerdir.

Motivasyon örgütün ve bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak bir iş ortamı oluşturmak amacıyla, bireyin harekete geçmesi için etkilenmesi ve teşvik edilmesidir. Yönetici motivasyonu gerektirecek durumların tespit edilmesinde ve motivasyonun sürecinden en iyi şekilde başarılı olmak için iletişimden yararlanmalıdır. Bu kapsamda motivasyon teorileri ihtiyaçlar, motive edici ve hijyen faktörleri teorisi ve içgüdü teorisinden oluşmaktadır (Gümüş ve Sezgin, 2012). Sosyal bir varlık olan insan ihtiyaçları doğrultusunda davranışlar oluşturmaktadır. Bu süreçte bireyin psikolojik ve fizyolojik dengesinde meydana gelen bozulmalar kişinin ihtiyaçlarının karşılanmamasından kaynaklanmaktadır. İnsanların tatmin edilmemiş ihtiyaçları kendilerinin amaçlarını oluşturur. Kişiler, var olan bir ihtiyaçla karşı karşıya kaldıklarında o ihtiyaçlarını gidermek amacı ile bir davranış oluştururlar ve var olan ihtiyacın tatmin edilmesi temel amaçtır. Dolayısıyla işletmeler kendi amaçlarına ulaşmak için öncelikle işgörenlerinin ihtiyaçlarını karşılanmalı, onları her zaman motive etmelidir (Aşan, 2001: 225).

Bu noktada, motive olamayan kişiler amaçlarını gerçekleştirmek için içlerinde sahip olmaları gereken güce ulaşamazlar. Kişi, içindeki güce ulaşamadığı zaman kendisini tanıyamaz ve yapabileceklerini belirleyemez hale gelebilir. Becerilerini ve çalışma potansiyelini bilmeyen, sınırlarının farkında olmayan kişilerin başarıya ulaşmaları mümkün değildir. Başarıya ulaşmak ve verim elde etmek isteyen örgüt yapılarının personelini tatmin etmeleri önemlidir (Gannon, 1979: 172). Personel ihtiyaçlarını tatmin etmediğinde, yaptıkları işe yönelik isteksizlik hissedebilmekte ve gergin bir ruh halinde olabilmektedirler. Dolayısıyla motive edilen personel daha mutlu olabilmektedir (Kaplan, 2007: 14).

Motivasyon ile ilgili yaptığı çalışmasında Mitchell (1982: 81) motivasyon kavramı altında yatan dört özelliği aşağıdaki gibi açıklamıştır:

- Motivasyon kişisel bir olgudur ve her işgörenin farklı beklenti ve hedefleri olabilmektedir.
- Motivasyon istenerek hissedilen bir duygudur ve motivasyonun etkisiyle yapılan davranış, bireyin yapmak istediği davranıştır.
- Motivasyon çok yönlü olmakla birlikte en önemli faktörleri davranışları yönlendirmesi ve güdülendirmesidir.
- Motivasyon teorileri genel olarak davranışları öngörmektedir.

Örgütlerde motivasyon uygulamalarının temel amacı, çalışanların amaçlarıyla örgüt amaçlarının uyumlu olması, bu sayede çalışan örgüt amaçları için çabalarırken, kendileri için de yarar elde etmeyi beklemektedir. Bu nedenlerden dolayı örgütlerde motivasyon artırıcı faktörler kullanılmaktadır. Özendirici faktörler bireyin ihtiyaçlarına, kişisel özelliklerine ve dış çevreye göre etkililiği de değişiklik göstermektedir (Kuşlivan, 1999: 57).

Motivasyon Elementleri

Yönetim, takım çalışması, görev tanımı, maaş ve kariyer fırsatları işgören motivasyonu ve verimliliğini etkileyen faktörlerdir (Vroom, 1964). Vroom (1964), yönetim esnasında işgörenlerin duygu ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmamak, yöneticinin işgörenlerle birlikte dert edindiği bir durum olmalıdır. Karar almada fırsat verilen işgörenler, yüksek düzeyde motivasyona ve üretkenliğe sahip olacaklardır. Herzberg ve diğ. (1959), işle ilgili en iyi kişisel motivasyonun, yönetici tarafından daha fazla sorumluluk duygusu verilerek sağlanacağını iddia etmişlerdir.

Likert (1969), destekleyici yönetim sistemlerine sahip örgütlerin genel olarak ekonomik olmayan motivasyonu arttıracığını savunmuştur. İşgörenler, ortak hedeflere odaklandıkça, takım çalışması ve üretkenlikte daha başarılı olacaklarını kaydetmiştir. Bu da işgören

motivasyonunu arttıran etkili yönetimin değerini gösterir. Maaş da motivasyonun bileşenlerinden biri olarak bilinir. Vroom (1964), işgörenlerin maaşları ile mutlu olabildiklerini ancak diğer işgörenlerden daha az ödendiğini fark ettiklerinde gerçek manada mutsuz olduklarını ifade etmiştir. Lawler ve Porter (1969), örgütte yüksek düzeyde motive olmuş işgörenlerin yüksek maaş ve fayda peşinde olduğunu varsaydığını söylemişlerdir. Bu tez Herzberg'in (1959) tezi ile çelişmektedir çünkü maaş genellikle motivasyon üzerinde negatif bir etki yaratmaktadır. Yöneticiler, ücretin ana faktör olmadığını fakat işgöreni verimsiz yönde etkileyerek finansal olmayan çıkarlarla da değiş tokuş edilemeyeceğini hatırlaması gerekir.

Yükselme fırsatları da çalışmada motivasyonel bir dinamiktir çünkü bir işgören yükseldiğinde, yeni pozisyonu farklı çalışma takımları, farklı ücret ve farklı iş tanımını kapsayacaktır. Herzberg ve diğ. (1955), işte yükselmenin, bir işgörenin üretkenliğini tetikleyen motivasyon faktöründe önemli bir etken olduğunu ve bunun yokluğu halinde motivasyonun düşeceğini belirtmişlerdir. Böylece yükselmenin ücret ayarlamalarındaki değişiklikler tarafından izlenmemesine rağmen yüksek motivasyon unsuru olduğu açıktır. İtibar görme de kuvvetli bir motivatördür. Dubrin (2004), pozitif desteğin en doğrudan yolunun işgörene itibar vererek gerçekleşeceğini söylemiştir. Bowen (2000), işgörenin yaptığı faaliyeti tanınmanın her iki taraf için de iyi bir pratik olduğu fikrini öne sürmüştür. Bowen'a (2000) göre resmi ve gayri resmi olmak üzere 2 tür itibar vardır. Gayri resmi itibar kişinin müdürleri ve iş arkadaşlarından gördüğü itibardır. Resmi itibar ise örgüt tarafından, işgören örgüt hedeflerini gerçekleştirdiğinde verilen itibardır. Esasen Hackman ve Oldham'ın (1976) motivasyon teorisi, işgörende sürekli bir motivasyon döngüsü oluşturan "içsel çalışma motivasyonu" ile birlikte düşünülür. Bir başka deyişle bir işe daha fazla çaba harcadıkça, daha fazla motive olurlar (Chiang ve Jang, 2008; Lee-Ross, 2005).

İş esnasında bireyler için motivasyon önemlidir. Bazı teorilerde (örn. Beklenti ve değer kuramı), araştırmacılar, örneğin ödül kullanarak, motivasyonel çıktılarının değerlendirilmesindeki varyasyonları tahminde bulunur. Yine de ödül değerlendirmesi genellikle birçok çıktıdan bir tanesidir ve genellikle az miktarda doğrulukla ölçülür (Mitchell ve Mickel, 1999). İşgörenin en büyük motivasyon zorluğu, işgörenlerin sıklıkla neyi yapmak veya nasıl yapmak istedikleri ile ilgili algılarını esas alan kendi kendilerini motive etmeleridir. Eğer müdürler işgörenin işten beklentilerinin farkındalar ise, işgörenin istek ve ihtiyaçlarını karşılayan bir iş ortamı dizayn edebilir. Aynı zamanda, iyi donanımlı müdürler işgören motivasyonunu düşürebilecek gizli tehlikeleri de önleyebilir (Simons ve Enz, 1995). Wiley (1997), işgörenlerin yeterlilik eksikliklerinin uygun eğitimle giderilebileceğini ancak iş ortamına ait sorunları çözmenin anahtarının iş ortamındaki yüksek performansı ödüllendirmek olduğunun altını çizer. Buna rağmen motivasyon problemi varsa, çözüm daha karmaşık ve sınavıdır. Motivasyonel problem için, en iyi bilgi kaynağı işgörenlerdir. İşgörenler tarafından çalışma arzularını neyin ateşleyip canlı tuttuğuna dair verilen yanıtlar, işverenin işi yeniden dizayn etmesine, ücretleri arttırmasına, iş ortamını değiştirmesine veya yapılan işe daha fazla kredi vermesine öncülük eder. Yöneticilerin daima akılda tutması gereken şey, kendilerini işle ilgili neler motive ediyorsa işgörenleri de motive eden şeylerin aynı olduğudur (Jalagat, 2016: 40).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Motivasyon örgütsel performansı etkileyen ana faktördür. Çalışanlar motive olduklarında örgüt hedeflerini gerçekleştirme hususunda aktif iken, motivasyonu düşük çalışanlar ise örgütsel

birimlerde etkin şekilde fayda sağlayamazlar. En üst düzeyde yönetim, pozitif motivasyonu daha iyi performansa çevirebilir. Bu nedenle motivasyon, çalışanların çalışma isteğini arttırırken, örgütün de etkinliğini arttırır. Sabri ve Mutalib (2019), motivasyon elementlerini beş ana grupta toplamışlardır: uygunluk, mutluluk, çalışma ortamı, ihtiyaç ve istek, meslektaşlarla ilişki, iş ilgisi, maaş, işverenle ilişki ve yeni bilgiler edinmedir. İşgörenin istek ve tutkusu yaptığı işin kalitesinde ortaya çıktığı için, işgören motivasyonu ve performansı arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Motivasyonu yüksek bir işgören her zaman içsel motivasyonla eşlenik olarak üretken olamaz. Bu yüzden ki kaynaklar ve iyi çalışma ortamı gibi motivasyonu etkileyen diğer faktörler de mevcuttur. Yöneticilerin işgörenleri etkileyecek hem içsel hem de dışsal motivasyonun her ikisine birden odaklanmaları önemlidir. Çalışanların en fazla motivasyonu sağladığını düşündüğü iş faktörleri genellikle iş ortamında en az bulunanlar olduğunu söylemişlerdir. Bu nedenle yöneticiler bu uçurumu tanımlamalı ve çalışanların motivasyonel beklentilerini karşılayacak uygun değişiklikleri sağlamalıdır (Siu, Tsang ve Wong, 1997).

Bir iş yerinde moralin yüksek olması örgüte olan bağlılığı, çalışanlar arasındaki olumlu ilişkileri etkilemektedir. Morali düşük çalışanlar yaptığı işten mutlu olmayan sıklıkla başka örgütler arayışında olan ve örgüte ait hissedemeyen kişiler olmaktadır. Moral düzeyi yüksek olan çalışanlar örgütte birbirine yardımlaşma eğiliminde olan, ben yerine biz diyebilen mevcut işinde kalmayı isteyen çalışanlardır. Yöneticilerin motivasyonu arttırıcı araçları kullanmaları örgüte ve işgörene olan katkıyı arttırmaktadır. Ancak bu faktörlerin bireylerin ihtiyaç ve özelliklerine göre belirlenmesi gerekmektedir. Motive olmayan çalışanlar işyerlerinde huzursuz ve mutsuz olurken örgütün diğer paydaşlarını da olumsuz etkilemektedir. Bazı çalışanlar işi yapabilmek için yetenekli olmalarına rağmen istenen başarıya ulaşamamaktadır. Bunun en büyük nedeni gerekli güdülenme ve motivasyonun sağlanmamış olmasıdır. İnsanları etkili bir şekilde yönetebilmek için ihtiyaçlarını saptamak ve süreci iyi yönetmek gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. (2006). Örgütlerde Moral Faktörüne Yönelik Bir Araştırma: Erzurum İli Örneği, *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 1-18.
- Altındağ E. ve Akgün, B. (2015). Örgütlerde Ödüllendirmenin İşgören Motivasyonu ve Performansı Üzerindeki Etkisi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 281-297.
- Aşan, Ö. (2001). “Motivasyon”, *Yönetim ve Organizasyon*, (Ed. Salih Güney), Ankara: Nobel Yayınları.
- Bentley, T. (2000). “Takımınızın Yeteneklerini Geliştirmede İnsanları Motive Etme”, İstanbul: Hayat Yayınları.
- Bilginoglu, E. ve Yozgat, U. (2020). Örgütlerde Dedikodunun İşyeri Morali ve Çalışma Eforu Üzerindeki Etkisi, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 2592-2610.
- Campbell, J. P. (1990). Modelling the Performance Prediction Problem in Industrial and Organizational Psychology. In M. Dunnette & L.M. Hough (Eds.), *Handbook of industrial and organizational psychology*, 1, (2nd ed.), Consulting Psychologists Press, Palo Alto, CA, 687-731.
- Chiang, C. F. and Jang, S. S. (2008). An expectancy theory model for hotel employee motivation. *International Journal of Hospitality Management*, 27 (2), 313-322.
- Chudley, G. (2004). *Remuneration theory and job design*. New Jersey: International Publications.
- Çimen, G. (2016). *Örgütsel Moral*. <https://prezi.com/r3wfm9lfrmy/orgutsel-moral/>. Erişim tarihi: 10.04.2020
- Eren, E. (2020). *Yönetim ve Organizasyon*, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Eren, E. (2017). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Fugate, M., Harrison, S. and Kinicki, A. J. (2011). Thoughts and feelings about organizational change: A field test of appraisal theory. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 18 (4), 421-437.
- Gannon, M. J. (1979). “*Organizational Behavior*”, (1st Edt.), USA.
- Gichure, C. N. (2014). Factors affecting employee motivation and its impact on employee Performance (master’s thesis). Retrieved from HF 5549.5.M63G52. Nairobi: Kenya.

- Greeno, S. (2002). Human capital management: achieving added value through people. Kogan: Pager limited.
- Gümüş S. ve Sezgin, B. (2012). *Motivasyonun Örgütsel Bağlılığa ve Performansa Etkisi*, Hiperlink.
- Herdman, E. A. (2006). Derleme Makale Yazımında, Konferans ve Bildiri Sunumu Hazırlamada Pratik Bilgiler, *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, (Çev. Dörtbudak, Z.), 3 (1), 2-4.
- Jalagat, R. (2016). Job Performance, Job Satisfaction, and Motivation: A Critical Review of their Relationship. *International Journal of Advances in Management and Economics*. 5 (6), 36-43.
- Kaplan, M. (2007). “Motivasyon Teorileri Kapsamında Uygulanan Özendirme Araçlarının İş gören Performansına Etkisi ve Bir Uygulama”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Ankara*.
- Kuşlivan, Z. (1999). Örgütlerde Motivasyonun Önemi ve Kullanılan Motivasyon Araçları, *İnsan Kaynakları ve Yönetim Dergisi*, 3 (3), 55-64.
- Lee-Ross, D. (2005). Perceived job characteristics and internal work motivation: An exploratory cross-cultural analysis of the motivational antecedents of hotel workers in Mauritius and Australia. *Journal of management development*, 24 (3), 253-266.
- Mitchell, T. R., and Mickel, A. E. (1999). The meaning of money: An individual-difference perspective. *Academy of management review*, 24 (3), 568-578.
- Simons, T. and Enz, C. A. (1995). Motivating hotel employees: Beyond the carrot and the stick. *Cornell hotel and restaurant administration quarterly*, 36 (1), 20-27.
- Siu, V., Tsang, N. and Wong, S. (1997). What Motivates Hong Kong’s Hotel Employees? *Cornell Hotel and Restaurant Administration*, 44-49.
- Thompson, J. and Martin, F. (2010). *Strategic Management: Awareness & Change* (6th ed.). Hampshire, UK: South Western Cengage Learning.
- Tunçer, P. (2013). Örgütlerde Performans Değerlendirme ve Motivasyon, *Sayıştay Dergisi*, 88, 87-108.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and Motivation*. New York: John Wiley and Sons Inc.

Silk Road as Common Language of Commerce to Connect the World

Assoc. Prof. Dr. Tsitsino Dzotsenidze

Academic Doctor in Economics
ATSU, Invited Specialist.
Kutaisi University
tsitsino.dzotsenidze@atsu.edu.ge

Nikoloz Tcheishvili

Akaki Tsereteli State University
III year student of the Bachelor
Economics program
tcheishvili.nikolozi@atsu.edu.ge

ABSTRACT

Relevance of the research: The Silk Road has played a major role in the historical development of Afro-Eurasia. Modern life is unimaginable without globalization and its consequences. But globalization is not a new phenomenon. It takes us back to the distant past.

The trade did not start with Silk Road, but it radically expanded its scope. The alliances formed by mostly unknown merchants changed the world more than any political or religious leader.

As in ancient times, the New Silk Road project aims to find the shortest and fastest alternatives to Asia's fast-growing markets, diversify communications, spread technology, and provide a stable supply of energy.

The TRACECA, as well as the Baku-Tbilisi-Ceyhan "Great Oil Pipeline" and the Baku-Tbilisi-Erzurum "Great Gas Pipeline" are already operating under the New Silk Road project, which have significantly changed the economic reality in the Caspian-Black Sea region, created new conditions for development. The new Silk Road will strengthen not only the countries of the Caucasus, but also will increase Europe's energy security.

Keywords: Silk Road, Common Language, Commerce, Connect the World

INTRODUCTION

The Silk Road has played a major role in the historical development of Afro-Eurasia. Modern life is unimaginable without globalization and its consequences. But globalization is not a new phenomenon. It takes us back to the distant past. The Silk Road appeared around 100 BC. Trade at the regional and local level has existed for thousands of years.

The Silk Road has radically expanded trade's scope. The alliances formed by mostly unknown merchants probably changed the world more than any political or religious leaders.

We should not think of the Silk Road as a road, but as a network of trade routes. The goods traveled more than the people who traded. Very few traders crossed the Silk Road. Instead, they moved between cities and sold to vendors who delivered goods to their destinations.

The Silk Road had two routes: one that connected the Eastern Mediterranean Sea with Central Asia and the other that ran from Central Asia south through China.

Aim of the research

To find and study the historical roots of the Caucasian part of the Silk Road. Defining the role of the South Caucasus and the Black Sea region in the historical process of establishing global trade relations between Asia and Europe. Outlining the contours of the region as a trade-transport corridor in the 21st century.

Research Method

Using the method of scientific interpretation and comparative analysis based on historical sources and modern political-economic documents.

1. The connections of empires through the Silk Road

The Silk Road is often associated with the development of larger and larger empires throughout Afro-Eurasia. For example, we have Roman expansion in the eastern Mediterranean; Parthian Empire is developing in ancient Iran.

The nomads were able to move well. They were also well able to move products from point A to point B, making them good traders. In addition, travel has made them more resistant to disease. One group of such nomads, the Yuezhi moved to Bactria and established the Kushan Empire in present-day Afghanistan and Pakistan. Although the Silk Road trade began more than a century before the birth of Jesus, it did rise in the 2nd and 3rd centuries BCE, and the Kushan Empire became a major hub for the Silk Road trade. By that time the nomads were sheltered by professional traders on the Silk Roads and often made large profits, but the cities founded by the nomadic peoples became very important.

Cities continued to grow. Most of the trade on the Silk Road took place in caravans and they often stopped. As a result, cities have become fantastically richer. One of them, Palmyra, was especially important because all the incense and silk that traveled to Rome passed through Palmyra. Silk was so popular among the Roman elite that the Roman Senate repeatedly tried to ban it. They complained about the trade imbalance caused by the silk trade. And yet, all attempts to ban silk proved unsuccessful, indicating how, even in the ancient world, wealth shaped governance. There was a way to get rich through trade without being a king or a lord.

The merchant class, which grew along the Silk Road, had great political influence and, to some extent, began the tension we still see today between wealth and politics.

The Silk Road is a modern term. It was invented by German scientists in the mid-19th century. Silk was the most famous commodity sold throughout Africa-Eurasia. For millennia,

silk was only produced in China. It is spun with a park of mulberry wood-eating worms, and the process of making silk as well as the technique of raising the worms was a strictly kept secret. The lion's share of Chinese wealth came from silk production.

There were many other products as well. Olives, olive oil and wine were exported to the Mediterranean Sea. China also exported raw materials such as jade, silver and iron. India exported cotton fabrics; the ivory, which originated in East Africa, ran along the Silk Road; Arabia exported incense, spices and turtle armor. They also traded in slaves.

Goods for sale were transported long distances by camels. They were adapted to desert conditions. They could walk long distances without water and food. The camel itself was an expensive commodity. The main thing was to have breaks when traveling long distances. They were called caravans. Intense exchange of ideas took place in these places. The Silk Road was often regarded as a land route, although at times it also included sea routes. Of course the existence of ships was of great importance. It became possible to move production by ship to even greater distances. This is how global history developed especially after the 15th century.

2. Nomadic tribes and cultural trade

With the rise of the Silk Road, the nomadic peoples of Central Asia suddenly became much more important to world history.

It was through the Afro-Eurasian world zone that the book appeared. Interestingly, religious ideas spread mainly from west to east. Sometimes this happened as a result of missionary work. This religion was practiced by the merchants. Missionaries traveled from country to country with merchants. Sometimes merchants embraced religion for economic and commercial reasons. This helped them to protect themselves more effectively from the people they had to deal with along the way. A good example of this is Sogdiana, from modern-day Uzbekistan. It was also called Transoxiana. It is known for mastering the cultural elements of different groups. This was reflected in their religious ideas. Some of them converted to Buddhism in the first century AD, and Manichaeans also appeared here in the third century AD. In terms of cultural aspects, we find the most diverse groups that were intensively involved in trade processes at the same time. Christians have been appearing here since the fifth century.

3. Connection with the New (Western) World and Epidemics

A particularly significant period in the history of the Silk Road is 1500 years. That's it The period when the Afro-Eurasian world is connected to the West. Of course Christopher Columbus traveled gloriously to Oceania. It is the earliest link between North, Central and South America and Afro-Eurasia. A distinctive feature of man is that he learns collectively. And in fact, the more people gather, the closer unity is formed. The more these ideas emerge, spread and evolve, the higher the rate of technological innovation. The introduction of new knowledge on the Silk Road in Afro-Eurasia takes place in key zones where there are many trade goods. It's like clearing a house that trades things in and out. And every idea that comes with them stays and evolves. The following ideas apply to other major areas.

One of the important factors in the development of the Silk Road is the spread of diseases. After the outbreak of the epidemic, people developed immunity. This immunity was then passed on for generations. Over time the peoples of the Eurasian area had more immunity than they had at the beginning of the Silk Road trade. As a result, we have achieved technological

innovations, dissemination of ideas, and immunity to diseases. All this was a consequence of the existence of the Silk Road throughout the Eurasian area. This world zone when it joined the American and Australian Asian world zones had an obvious advantage in several respects. First of all in terms of technological innovations.

4. The Caucasian Route of the Silk Road and the New Silk Road of the XXI Century

The Caucasian route is historically known to have acquired significance in the sixth century, which is directly related to the Byzantine-Iranian controversy. The supply of silk became unprofitable for Europe and Byzantium via Iran, compounded by security concerns. Consequently it became necessary to find an alternative way. Such was the case in the north through the Caucasus and the Caspian Sea. The connection with Byzantium would take place as a result of passing through Dariali and other passes. It is clear from the sources that the first caravan loaded with silk passed this way in 568.

The new road was much harder to cross, but proved to be much more profitable from a political and military point of view. In the sixth century Byzantium began to fight for Lazika and Svaneti, as for Iberia it was almost entirely under Persian control.

It is known that the Byzantine emperor Justinian, tried his best to change the caravan routes from China and headed to the Black Sea coast on the North Caucasus Mountain, bypassing Persia.

Later, the actions of Christian monks became important. They were able to build temples to attract the population in order to build new settlements and cities. Caravans needed similar spaces where horses, guards, guides could be replaced; They would stay up at night, get information, and so on.

Caravans could enter Georgia only along the Mamison Pass along the Ossetian rivers. In one of the valleys, in Fiagdon, there are still a few small temples, and near the settlement of Dzivgis there is a very interesting complex. In one of the cliffs is a huge cave that hosted a caravan. From the outside the rock is covered with a high vertical wall. In front of it stands the Church of St. George.

The Georgian sector of the Silk Road passed through the territory of Svaneti. It ran along Kuban, Teberd, Enguri and Rioni, ending in Phasis (now Poti) - the ancient trading center, the former capital of the legendary Colchis. In one of the valleys of the Teberda, called Uchkulani, there is a retaining wall of the Silk Road leading to the Nakhara Pass. The caravans went along the Greater Caucasus and arrived in Mestia upon arrival. Their next route was again to Ushguli settlement and other villages, which also had temple complexes with towers. Then the road passed from Kvemo Svaneti to Kotatisium (present-day Kutaisi), and then through the valley of the river Rioni to Poti.

The Silk Road, which ran through the North Caucasus, was used by traders until 1453. This part of the Silk Road froze after the fall of Constantinople. People started to leave those places, temples were gradually abandoned. But history has managed to save these amazing buildings built by ancient Georgian and Greek builders along the Silk Road caravan routes that crossed the North Caucasus.

In 1998, at the initiative of Senator Brownbeck, the United States Senate passed a resolution in support of the New Silk Road.

As in the ancient era, the goal of this project is to find the shortest and fastest alternative ways to connect with the fast-growing markets of Asia, to diversify communications, to disseminate technologies, and to provide a stable supply of energy.

The TRACECA, as well as the Baku-Tbilisi-Ceyhan "Great Oil Pipeline" and the Baku-Tbilisi-Erzurum "Great Gas Pipeline" are already operating under the New Silk Road, which have significantly changed the economic reality in the Caspian-Black Sea region, created new conditions for development and strengthened. Not only the energy security of the countries of this region, but also of Europe.

CONCLUSIONS

As in ancient times, the New Silk Road project aims to find the shortest and fastest alternatives to Asia's fast-growing markets, diversify communications, spread technology, and provide a stable supply of energy.

The TRACECA, as well as the Baku-Tbilisi-Ceyhan "Great Oil Pipeline" and the Baku-Tbilisi-Erzurum "Great Gas Pipeline" are already operating under the New Silk Road project, which have significantly changed the economic reality in the Caspian-Black Sea region, created new conditions for development. The new Silk Road will strengthen not only the countries of the Caucasus, but also will increase Europe's energy security.

REFERENCES

Xinru Liu, *The Silk Road in World History*, Oxford University Press, 2010.

Peter Frankopan, *The Silk Roads: A New History of the World*, Bloomsbury, 2016.

Valerie Hansen, *The Silk Road: A New History*, Oxford University Press, 2012

Silk road Program. Georgia and the Silk Roads <https://en.unesco.org/silkroad/countries-alongside-silk-road-routes/georgia>

Countries of the Belt and Road Initiative (BRI) <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>

Georgia and North Caucasus on the Silk Road <https://www.advantour.com/silkroad/georgia.htm>

Digital Transformation in Banking Sector: Factors That Drive Digital Transformation

ROMA AHUJA

Reesearch Schorlar Department
Of Business Administration
Mohanlal Sukhadia University,
romakateja88@gmail.com

Dr. SACHIN GUPTA

Department of Business Administration
Mohanlal Sukhadia University,
aachinguptabusadm@gmail.com

ABSTRACT

Digital transformation means adopting new methods by changing the existing methods. In digital transformation, banks have adopted new changes by changing their traditional methods. Business activities have been changed by adopting new methods, which have benefited the customers. Seeing the current situation, the banking sector has called for digital revolution by changing its entire activities. Digital transformation means redefining business activities in this new digital age. There are four main components of this change, first is the process, second technology, third component is the data and fourth component is the organization change. Technical changes are second component according to this component many changes have done in the banking sector, after covid the whole world situation has been changed. Third component is data; new changes have been made by bank for securing the customers data. Fourth component is organizational change; many changes have been made in the environment within the bank. In this paper many advantages, benefits and future activities of banking transformation has been shown in this chapter. In this chapter we have shown the eight factors that drive digital transformation in banking industry.

Keywords: Digital Transformation, Banking sector, Technologies

INTRODUCTION:

Digital transformation means upgrading the already existing process and introducing the banking sector in a new way, inventing new technologies and enhancing the customer experience. Covid 19 has changed the definition and condition of the entire market, today from shopping to banking works and personal works methods has been changed due to covid 19. Digital Transformation is making its importance in all industries Digital Transformation is one of the new revolutionary changes. Due to digital transformation, services are being reached to all the customers in a quick and easy way. Increasing use of smart devices, better connectivity and experiencing digital transformations, are the main factors of digital transformation, hence banking customers are taking full advantage of this new technologies. Rapid digitalization is being used in the banking industry with a sure –shot strategy. This technological change is being adopted in the banking industry. It is imperative to have a solid strategy to embark on a perfect digital transformation journey. After pandemic condition consumers have changed in their way of working, due to lack of time and knowledge some consumers are dependent on autonomous Banking processes and some consumers are still dependent on banking visiting. The future of digital banking is designing digital products according to customers in coming time. The banking sector is preparing its digital strategy by making customers the focal point in every strategy. Banks should integrate and implement their strategies from today so that by 2030 they can seamlessly deliver their services to the customers.

Factors That Drive Digital Transformation in Banking Industry-

1. Customer is crucial –

Customer is the king of the market, in the same way, customer has been considered paramount in the banking sector. First of all we should understand the customer demand after then we should analyzed the customer demand, at last after understand the demand of customer we should fulfill the customers demand. To deliver uninterrupted customer services as soon as possible, high end users, personalized product experience, transparency and security are most important factor in today’s scenario. In today’s cutthroat competition, customer satisfaction is the most important thing in this changing era, customer oriented ideology is the secret of success of the organization.

2. Continuous improvement-

Adoption of innovation based on new principles should be easy to track the changes taking place in the market, adopt new innovations should be adopted in the banking sector; customer demand should be met by implementing new principles. In view of the continuous innovations going on in the market, new digital products should be used with new technologies in the banking sector too.

3. Modernized Infrastructure-

In order to make a digital transformation, it is not only necessary to introduce digital technologies, but we also need to modernize the old digital technologies. Information flow is an essential factor. In order to digitize the information technology should be more digitalized, and the infrastructure within the organization must also change. Therefore it is imperative to

upgrade the modern organization structure. Microservices architecture, APIs and dev Ops etc, are very helpful electronic tool for upgrading banking technologies.

4. Operating model-

Now we need to digitize our product even more, now banks have to implement the products according to the hybrid model to increase the experience, speed and convenience so that the customers can avail better services with the help of these modern tools. We should be more digitalized in our banking operation to help with new digital equipment and with new technologies.

5. Identify viable solutions-

We should make sure that nothing is left out in our modern latest system; we should make every effort that whatever modern process we are using, those systems should reach the fullest benefit of the customers. We should take advantage of all those facilities which we feel are out of trends; convert them into innovative technology by converting all those services into digital channels.

6. Leverage power of data-

Banking organization should identify data power and its related tools and resources and use these resources to run their business by using it according to its power. Data analysis system have to be implemented according to needs of customers by understanding the thinking of the customers, the service products should be designed according to the needs of the customers. The banking sector should provide better facilities to the customers by using new digital technologies, with the help of artificial intelligence, customers are getting the benefits of services and by creating new banking products, services are being delivered to the customers at the earliest.

7. Improve skill set-

According to the World's Finance and Economy Reports, it has been found that employees should further enhance their skills according to the current situation and changing global demands and changing situation. Employees should enhance their skills by participating in innovative training and development programs to enhance their skills. Employees need to be more upgraded, operating culture, thinking and adopting new patterns and innovative methods for better skills and development.

8. Completely Digital-driven-

At the end an organization should have all the new modern digital facilities like new skills, ne innovative technologies, relevant culture, new skills and digitization transformation etc., and by adopting these complete digital technologies, the customers should take advantage of all the facilities. Build a holistic digital strategy by adopting all new digital transformation from our prior research and prior experiences and customer previews.

SOURCE: Veritis Transcend © 2021 Veritis Group Inc.

8 Factors That Drive Digital Transformation in Banking Industry

Objective:

1. To the study of overview of Digital Transformation.
2. To the study of Digital technology in banking sector.
3. To the study of factors that drive Digital Transformation.

Review of literature

F. Kitsios, I. Giatsidis & e.t.al.(2021)- After the pandemic of 2020, the economy of the whole country changed and technology was reevaluated and developed all over the country and work from home introduced a new innovative technology and new trends. Banking and financial sector has completely changed after the situation of covid 19 and even acquire a new name in banking and financial industries and this name is being circulated in newspaper and magazines day by day: Fintech is a linkage between Technology and Finance. In our study, it has been shown that despite the digital transformation, employees associated with Greek banking have suffered unemployment and loss of income, but their outlook is still positive due to digital changes.

F. Diener & M. Spacek (2021)- Digitization is being seen as a challenge are being faced by the banking sector in the recent times, new innovative channels are being launched every day, whose competitive impact is on everyone. The main purpose of the study is to identify the challenges and hurdles for using the digital technologies in banking sector and it has been observed by managerial point of view. The findings of this study revealed that the study's factors such as strategy, management, employees and customers all require highly attention during the use of digital transformation. Among these are other major constraints such as lack

of knowledge, employee and customer's involvement, and other constraints that come with the use of digital technologies.

K. Shrivas (2020)- The objective of this study is to understand the digital transformation taking place in the banking sector and to understand the impact of digital banking and the challenges faced in applying e-banking services. Digital banking became very popular during the lockdown; the banking sector had to face many problems such as lack of network and connectivity, poverty, economy backwardness etc. Broadband connectivity should be further strengthened and improved so that the benefits of digital transformation and digital technology are extended to rural areas as well. If the network and connectivity of our country is further improved and developed, then the target of digitization can be benefited from it.

CONCLUSION:

Due to digital transformation, services are being reached to all the customers in a quick and easy way. Increasing use of smart devices, better connectivity and experiencing digital transformations, are the main factors of digital transformation, hence banking customers are taking full advantage of this new technologies. In today's cutthroat competition, customer satisfaction is the most important thing in this changing era, customer oriented ideology is the secret of success of the banking sector. The banking sector should provide better facilities to the customers by using new digital technologies, with the help of artificial intelligence, customers are getting the benefits of services and by creating new banking products, services are being delivered to the customers at the earliest. Broadband connectivity should be further strengthened and improved so that the benefits of digital transformation and digital technology are extended to rural areas as well. If the network and connectivity of our country is further improved and developed, then the target of digitization can be benefited from it.

REFERENCES:

- Diener, F., & Spacek, M. (2021, February). Digital Transformation in Banking: A Managerial Perspective on Barrier to change. *Sustainability*, 26.
- Kitsios, F., Giatsidis, I., & Kamariotous, M. (2021). Digital Transformation And Strategy in the Banking Sector: Evaluating the Acceptance Rate of E-services. *Open Innovation Technology Mark. Complex*, 7, 14.
- Shrivas, K. (2020). Study on Digital Transformation of Banking in India. *A Journal of Composition Theory*, XIII (VII), 7.

Dijital Dönüşümün Ekonomiye Etkileri: Dijital Ekonomi

Dr. İsmail İŞLER

Pamukkale Üniversitesi

iisler@pau.edu.tr

Orcid: 0000-0002-9666-130x

ÖZET

Dijital dönüşüm ile birlikte bu dönüşüm, sosyal hayatı, meslek seçimlerini, üretim maliyetlerini, politik, kültürel ve ekonomik anlamda birçok alanı etkilemiş ve bildiğimiz herşeyin maskesini değiştirmiştir. Dijital dönüşüm 21. yüzyılda globalleşmenin de hızlanmasına sebep olmuş ve dünya ekonomisinin hızlı bir şekilde büyümesini ve değişmesini sağlamıştır. Bu değişim bilgi-iletişim teknolojileri temelinde, ekonomik işlemleri, mevcut iş yapma tekniklerini değiştirmiş ve dijital ekonomi kavramını ortaya çıkarmıştır. Dijital ekonomi kavramı ilk olarak Don Tapscott tarafından 1995’de yayınlanan “*The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of networked Intelligence*” kitabı ile literatüre girmiştir. Sanayi devriminden sonra en önemli gelişme olarak gösterebileceğimiz “Dijital Ekonomi” ile birlikte ticaret başta olmak üzere uluslararası sınırların ortadan kalkmasını sağlamıştır. İnternette yapılan ticaretler başta olmak üzere hayatın birçok noktası bu platforma taşınmıştır. Bu gelişmeler literatürde “Dijital Ekonomi”, “Dijital Dönüşüm”, “Bilgi Teknolojileri”, “Dijital Platform”, “Dijital Devrim”, “Yeni Ekonomi”, “Ağ Ekonomisi”, “İnternet Ekonomisi” gibi birçok kavram ile açıklanmaya çalışılmıştır. 2021 yılı sonu itibariyle küresel dijital ekonominin büyüklüğü yaklaşık 4,9 trilyon \$’a ulaşması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Dijital Ekonomi, İnternet Ekonomisi.

Effects Of Digital Transformation On Economy: Digital Economy

ABSTRACT

Along with the digital transformation, this transformation has affected social life, career choices, production costs, many areas in political, cultural and economic terms and changed the mask of everything we know. Digital transformation has accelerated globalization in the 21st century and has enabled the world economy to grow and change rapidly. This change, on the basis of information and communication technologies, has changed economic transactions, current business methods and revealed the concept of digital economy. The concept of digital economy first entered the literature with the book "The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of networked Intelligence" published by Don Tapscott in 1995. With the "Digital Economy", which we can show as the most important development after the industrial revolution, it has ensured the disappearance of international borders, especially trade. Many aspects of life, especially commerce on the Internet, have been moved to this platform. These developments have been tried to be explained in the literature with many concepts such as "Digital Economy", "Digital Transformation", "Information Technologies", "Digital Platform", "Digital Revolution", "New Economy", "Network Economy", "Internet Economy". By the end of 2021, the size of the global digital economy is expected to reach approximately \$4.9 trillion.

Keywords: Digital Transformation, Digital Economy, Internet Economy.

GİRİŞ

Tarım toplumundan sonra sanayi devrimi ile dönüşüme uğrayan dünya, şimdi ise bilgi teknolojilerinin gelişmesi ile yeni bir şekle bürünmektedir. Bilgi teknolojilerinin ilerlemesi ile ortaya çıkan dijital ekonomi, literatürde web ekonomisi veya internet ekonomisi olarak da karşımıza çıkmaktadır. Geleneksel iş yöntemlerini değiştiren, bilgiyi en önemli sermaye kaynağı yapan, ülke sınırları ortadan kaldıran, merkeziyetsiz ve sınırsız ortamlarda iş yapma imkanı sunan, iş yapma hızını ve müşteri memnuniyetini arttıran dijital ekonomi tam olarak dijital devrim şeklinde de ifade edilebilir. Dijital ekonomi, dijital teknolojilere odaklanan, yani dijital ve bilgi işlem teknolojilerine dayanan, web ve diğer dijital iletişim teknolojileri tarafından desteklenen tüm ticari, ekonomik, sosyal, kültürel vb. faaliyetleri kapsamaktadır. Çalışmada dijital dönüşüm kavramı açıldıktan sonra dijital dönüşümden en büyük payı alan dijital ekonomi kavramı açıklanmaktadır. Dijital ekonominin, avantajları ve dezavantajları ile birlikte ekonomik, sosyolojik ve kültürel açıdan toplumu ve yaşam tarzını nasıl etkilediği tartışılmaktadır.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Dijital dönüşüm diğer bir adı ile dijitalleşme, geleneksel yöntemlerin değiştirilerek, dijital teknolojilerin entegrasyonu ile hız artışı, para ve zaman tasarrufu sağlaması olarak tanımlanabilir. Sürekli yenilenen teknolojilerin etkin kullanımına bağlı olarak değişen yaşam biçimleri ve internetin kullanılmaya başlamasıyla birlikte, yüksek hızla değişmeye başlamıştır. Dijital ekonomi kavramı dile geldiğinden bu yana en somut dayanağını, dijital teknolojilerden almaktadır. Bilgi iletişim teknolojilerinin tanımı, ilk olarak 1998 yılında OECD tarafından, data ve bilgiyi elektronik olarak görüntüleyen ve ileten teknolojilerin, endüstri ve hizmet sektöründe kullanılması olarak, yapılmıştır. Bilgisayar ve telekomünikasyon malzemeleri, yeni yazılımların tasarımı, üretimi ve pazarlaması, internet altyapısına dair operasyon ve geliştirme faaliyetleri bilgi teknolojilerinin ürünleri olarak öne çıkmaktadır.

Dünya tarihi, önce tarım devrimi ile daha sonra sanayi devrimi ile birlikte şekillenmiş 21. Yüzyılda ise teknolojik gelişmelerin tetiklediği dönüşümler ile şekillenmektedir. İçinden geçtiğimiz süreç, Endüstri 4.0 veya dördüncü sanayi devrimi olarak adlandırılmaktadır. Bu süreç, hayatın neredeyse her alanında dijital bir dönüşümü zorlamaktadır. Böyle süreçler insan yaşamını ve insanların birbirleriyle olan etkileşimini de derinden etkilemektedir. Bu yeni toplumsal yapı “akıllı toplum” olarak isimlendirilmektedir. Toplumsal alanın bir alt alanı olarak ekonomik alan da bu süreçten payına düşeni almaktadır. Türkiye söz konusu olduğunda, ekonomik açıdan verimlilik, büyüme, yatırım ve istihdam alanlarında önemli gelişmeler beklenmektedir. Geçmişten günümüze toplumlar, tarım toplumu, sanayi toplumu ve bilgi toplumu şeklinde adlandırılmıştır. Dijital ekonomide en önemli üretim faktörü bilgidir.

Dijital Dönüşümün Ekonomiye Etkisi

Dijital ekonomi kısaca dijitalleşme ile değişen üretim faktörleri ve iş süreçleri sonucunda ortaya çıkan yeni ekonomik sistem ve üretim biçimi olarak tanımlanabilir. Dijitalleşme özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından çok daha önemli bir kavram halini almıştır. Teknolojilerin entegrasyonu ile birlikte geleneksel yöntemler değişmiş ve bir çok

sektör dijital olanaklardan faydalanmaya başlamıştır. Dijitalleşmenin kaldıraç etkisi ile gelişmekte olan ülkeler daha hızlı ilerleme sağlamaya başlamışlardır. Daha önce ihracat yapmamış firmalar internet ile birlikte ihracat yapmaya başlamıştır. Firmalar teknoloji sayesinde yurtdışında ürünlerini daha düşük maliyetle tanıtılmaktadır. Dijitalleşme ile bazı geleneksel meslekler kaybolursa da yeni meslekler, yeni iş alanları açılmakta ve istihdam olanaklarını arttırmaktadır. Teknoloji ile birlikte yaratıcılık artmakta, daha önce hiç düşünülmemiş işler yapılmaya başlanmaktadır. Taksi sahibi olmadan taksi hizmeti sunulmaya, restoran sahibi olmadan yemek hizmeti verilmeye ya da otel sahibi olmadan otel odası kiralanmaya başlanmıştır.

Dünyanın en büyük ulaşım ağı UBER'in taksi sahibi olmaması, dünyanın en büyük ticaret sitesi ALİBABA'nın deposunun olmaması, dünyanın en büyük konaklama sağlayıcısı BNB'nin otelinin olmaması geleneksel iş modellerinin silbaştan revizyona uğradığının bir kanıtı olarak gösterilebilir. Dijitalleşme çağı üretim, tüketim ve diğer tüm yaşamsal aktivitelerin dijitalleşmesini sağlayarak fırsat eksikliğinin de fırsat eşitliğine dönüşmesine de vesile olmuştur. Teknolojik altyapıların gelişmesi birçok sektörde aşırı yatırım yapılmasına gerek kalmadan merkeziyetsiz ve sınırsız bir şekilde iş süreçlerini yönetebilecekleri ortamların sunulmasına fırsat oluşturmuş, üretimde marjinal maliyeti minimum düzeye çekmiş ve dijital ekonominin yükselişi ile birlikte vergi cennetleri yeniden popüleritesini arttırarak büyük yatırımları ülkelere çekmeyi başarmışlardır. Dünya ekonomisinin yeni bir ekonomi sistemine dönüştüğü görülmektedir. 1990lardan sonra ekonominin başka bir boyuta evrildiğine şahit olmaktadır. Ülkelerin bir kısmı bu dönüşüme adapte olurken bir kısmının adaptasyonu yavaş ilerlemektedir. ABD bu hareketin öncülüğünü oluşturmakta, Çin ise ABD yi takip etmektedir. Dijital ekonomi, makinelerin insanların ve sistemlerin birbirine bağlanarak yarattığı bir ekosistem şeklinde tanımlanabilir. 2025 yılında dünya GSYH'sının %25'inin dijital ekonomiden oluşması beklenmektedir. Nesnelerin interneti teknolojisine bakıldığı zaman, toplam harcamanın yüzde 50'sini ABD ve Çin üretmektedir.

Dijital Ekonominin Özellikleri

Dijital ekonomi, temelinde dijital teknolojinin yer aldığı, elektronik ticaret yoluyla mal ve hizmet ticaretini kolaylaştıran sanal pazarlardan oluşmaktadır. Son yıllarda, ekonomik büyümede dijital sektör genişlemesi anahtar bir rol oynamıştır. Bunun yanında dijital dünyaya geçiş, dijital teknoloji kavramının çok ötesine uzanarak toplum üzerinde de etkili olmuştur. Günümüzde kamu kurumlarına ait arşiv depoları çoktan tarihe karışmıştır. Bununla birlikte bankacılık, banka işlemlerinin %99'unun yapılabildiği dijital bankacılığa kaymıştır. Bankacılık sektöründe aktif dijital müşteri sayısı 70 milyonu aşmış, son 1 yıl içerisinde internet bankacılığından işlem yapan kişi sayısı ise 24 milyonu geçmiştir. Medyayı, devlet kurumlarını, eğitim ve sağlık hizmetlerini kökten değişmesini sağlayan dijitalleşme ile müşteri memnuniyeti, verimlilik ve hizmete ulaşılabilirlik hızı artmıştır. Mevcut nesnelerin bir şekilde internete erişip diğer cihazlarla iletişim halinde olması olarak tanımlanan nesnelerin interneti ile cihazlar arasında bir haberleşme ağı oluşmuş ve bilgi alışverişi ile hayatımızın her alanında bize yardım etmeye başlamıştır.

Drucker (1993)'e göre Dijital ekonomide En önemli kaynak bilgidir. Toprak, emek ve sermaye gibi geleneksel üretim faktörleri ortadan kaybolmamakla birlikte ikinci plana itilmiştir. Bilginin olduğu her yerde bu kaynaklara rahatlıkla ulaşılabilir. OECD (2019) dijital ekonomiyi, "teknolojiyi daha ucuz ve daha güçlü hale getiren, iş süreçlerini standartlaştıran ve aynı zamanda ekonomideki bütün sektörlerde yeniliği teşvik eden değişim süreçleri", şeklinde tanımlamıştır. Bukht ve Heeks (2017)'ye göre dijital ekonomi, "yalnızca veya esas olarak dijital

mal veya hizmetlere dayalı bir iş modeliyle dijital teknolojilerden elde edilen ekonomik çıktının bir parçası”, olarak ifade edilmektedir.

Tablo 1: Dijital Ekonominin Özellikleri

Dijital Ekonomi Bilgi Ekonomisidir	Günümüzde dünya ekonomilerinin ve işletmelerin üzerinde durduğu güç bilginin vermiş olduğu güçtür
Dijital Ekonomide Sanal Dünya Gerçekliği Vardır	Sanal piyasaların oluşumu ile manuel dünyadan neredeyse tamamı dijitalden oluşan platformlara geçmiştir
Dijital Ekonomi Bir Ağ Ekonomisidir	Ülke ekonomileri ve şirketler kendi aralarında sanal bir ağ (network) üzerinden işbirliğine girilmektedir.
Dijital Ekonomi Küresel Bir Ekonomidir	Bilişim teknolojileri ile tek bir dünya yaratılmıştır.
Yeni Dijital Medya Sektörü	Medya sektöründe dijital ekonomiden payını aldığı sürece başarılı olabilecektir.
Hızlılık	Dijital ekonomide, şirketlerde başarının sırrı hızlı ve verimli çalışmaktır.
Diğer Problemler	Makine kullanımının artması insana olan ihtiyacı azaltmış, işsizlik sorunu ortaya çıkmış, küresel ekonomiye uyumsuzluk ve ulusal güvenlik gibi sorunlar öne çıkmıştır

Kaynak: Zeynep Karaçor vd.

SONUÇ

3. sanayi devriminden 4. Sanayi devrimine geçişi yansıtan dijital ekonomi yaşam biçimleri başta olmak üzere iş yapma modellerini, iş yapma ortamlarını ve iş yapma hızını kökten değiştirmiştir. Bilgi iletişim teknolojilerindeki ilerleme ile elektronik, analog ve mekanik cihazlardan dijital teknolojilere geçilmiş bundan ise en çok ekonomi etkilenmiştir. Nitekim geleneksel iş modelleri başta olmak üzere üretim, tüketim ve pazarlama üzerine bildiğimiz herşey değişmiştir. Dijital devrim olarak da adlandırılan dijital ekonomi gün geçtikçe büyümekte ve 2030 yılında dünya GSYH'sının %30'una ulaşması beklenmektedir. Dijitalleşme göstergesi olarak gösterebileceğimiz mobil telefon aboneliği ve internet kullanan kişi sayısı arttıkça dijital devriminde geleneksel yöntemlerin tamamını unutturacağını söyleyebiliriz. Türkiye perspektifinden bakıldığında demografik özellikleri dolayısıyla dijital ekonomiye adaptasyon konusunda avantajlı olduğu söylenebilir. Bu yeni ekonomi bazı noktalarda dezavantajlı kişilere fırsat eşitliği sağlarken, bazı noktalarda ise gelir dağılımını daha fazla bozucu etki yaratmaktadır. Günümüzde toplumlar bilgi toplumuna dönüşmekte ve en değerli sermaye kaynağı bilgidir oluşmaktadır. Yaşanan dijitalleşme devrimi ile birlikte geleneksel iş modelleri değişmiş ve çok daha az sermaye ile zaman ve mekan farketmeksizin sınır ötesi ticaret yapmaya elverişli ortamlar hazırlamıştır. Türkiye'nin zaman tasarrufu, işlem hızı, verimlilik artışı gibi birçok avantaj sağlayan bu teknolojiye sadece nüfus avantajı ile adapte olmasının mümkün olmadığı, dijital dönüşüm konusunda ortaya atacağı politikalar ve yatırımlar ile desteklemesi gerektiği aşıkardır. Nitekim bu yeni paradigma, yeni teknoloji platformlarını kullanmakta, bu platformlar ise hiper bağlantı, nesnelerin interneti, büyük veri kablosuz ağlar, mobil cihazlar ve sosyal medya unsurlarını barındırmaktadır.

KAYNAKÇA

Arslan C. O, Genç Ö. (2021) Dijital Ekonomi: Kavram, Tanım Ve Ölçümü Üzerine Bir Değerlendirme, International Social Mentality And Researcher Thinkers Journal, 7/49

Civelek M. E. (2019) Dijital Ekonomi ve Dinamikleri, İstanbul Ticaret Üniversitesi, 2019, <https://www.emrecivelek.com/wp-content/uploads/2019/05/Dijital-Ekonomi-Sunum.pdf>, 23/12/2021

Karacor Z, Güvenek B, Karadoğan E, (2020) Ekonominin Değişen Maskesi: Dijital Ekonomi, International Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences, 6/34

Kurt A. S. (2020) Dijital Dönüşümün Ekonomiye Etkileri: Türkiye Ekonomisi'ne Yansımaları, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Cilt:16, Sayı:30

Nuray Terzi, (2019) <https://www.nurayterzi.com/dijital-ekonomi-tanim-ve-kapsam/>, Erişim:23/12/2021

Topcu B. A. (2021) Dijital Ekonomi ve Göstergelerinin Sürdürülebilir Kalkınma Üzerindeki Etkisi: AB Ülkeleri Örneği, Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, Cilt:4, Sayı:2

Türkiye Bankalar Birliği, (2020) <https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/istatistikraporlar/ekler/1582/Dijital-Internet-Mobil-Bankacilik-Istatistikleri-Aralik-2020.pdf>, 23/12/2021

Ubay B. (2020) Dijital Ekonominin Dijital Vergi Cennetlerinin Gelişimine Etkisi, Kocatepe İİBF Dergisi, Cilt:22, Sayı:1

Kamu Ekonomisi Perspektifinden Küresel Kamusal Malların Analizi

Dr. İsmail İŞLER

Pamukkale Üniversitesi

iisler@pau.edu.tr

Orcid: 0000-0002-9666-130x

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte devletlerin rolleri genişlemiş, ülke sınırları ortadan kalkmış ve devletlerin çözmesi gereken sorunlar çeşitlenmiştir. Bununla birlikte Devlet'in varolma sebeplerinden biri olan kamusal malların tanımının da küreselleşme ile birlikte çeşitlendiği görülmektedir. Savunma, diplomasi, adalet gibi malları örnek olarak verdiğimiz kamusal malların yanına, ülke sınırlarının kalkması ile birlikte yerel kamusal mallar, bölgesel kamusal mallar, küresel kamusal mallar gibi yeni ayrımlar ve tanımlamalar gelmiştir. Bu tanımlamalar ile birlikte devletlerin üretmesi gereken mal ve hizmetler de artmıştır. Bunlara örnek vermek gerekirse; bilgi üretimi, terörden korunma, uluslararası hukuk, iklim değişiklikleri ile mücadele, çevre kirliliği ile mücadele, bulaşıcı hastalıklar ile mücadele, küresel yoksulluk vb. şeklinde sıralanabilir. 20. yüzyılın sonlarında ortaya atılan ve 21. yüzyılda sürdürülebilir kalkınma kavramı ile birlikte gündemin esas konularından biri haline gelen küresel kamusal mal kavramını, faydası veya zararları ülke sınırlarını aşan, hatta faydası veya zararları sonraki nesilleri etkileyecek olan mallar şeklinde tanımlayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Küresel Kamusal Mallar, Kamusal Mallar, Küreselleşme.

Analysis Of Global Public Goods From A Public Economy Perspective

ABSTRACT

With globalization, the roles of states have expanded, country borders have disappeared and the problems that states need to solve have diversified. However, it is seen that the definition of public goods, which is one of the reasons for the existence of the State, has also diversified with globalization. New distinctions and definitions such as local public goods, regional public goods and global public goods came with the abolition of the borders of the country. With these definitions, the goods and services that states should produce have also increased. To give an example of these; information production, protection from terrorism, international law, combating climate change, combating environmental pollution, combating infectious diseases, global poverty, etc. can be listed as. We can define the concept of global public goods, which was introduced at the end of the 20th century and became one of the main topics of the agenda with the concept of sustainable development in the 21st century, as goods whose benefits or losses exceed the borders of the country, and whose benefits or losses will affect the next generations.

Keywords: Global Public Goods, Public Goods, Globalization.

GİRİŞ

Kamu ekonomisinin en önemli konusunu oluşturan kamusal mal ve hizmetler Devletlerin varolma sebebinin de en önemlisini oluşturmaktadır. Nitekim kamusal ihtiyaçları karşılamak için halktan topladığı vergiler ile devlet olmanın gereği olarak kamusal mal sunumu görevi ülkelerin asli görevini oluşturmaktadır. Bu kamusal mallar bazen yerel düzeyde bazen ulusal düzeyde olabildiği gibi faydaları ve zararları ülke sınırlarını aşması müsebbibi ile küresel anlamda etkili olabilmektedirler. Bu mallara örnek olarak temiz hava, terörizm, çevre, akademik bilgi ve sağlık başta olmak üzere birçok örnek verilebilir. İşte fayda ve maliyetleri ülke sınırlarını aşan bununla birlikte gelecek nesillere maliyet yüklemeye potansiyeli olan kamusal mallar literatürde küresel kamusal mallar olarak adlandırılmaktadır. Yerel ve ulusal kamusal mallar ulusal devlet bütçeleri ile karşılanırken küresel kamusal mallar için böyle bir bütçenin olmayışı büyük problemler oluşturmaktadır. Ancak ülkeler bu tür malların kendilerini de etkilemesi sebebi ile bu duruma kayıtsız kalamamaktadır. Bu noktada küresel kamusal malların finansman sorunu ortaya çıkmaktadır. Çalışmada küresel kamusal mallara literatürün bakış açısı ele alınmakta, küresel kamusal malların sunum teknikleri ve finansman yöntemleri açıklanmaya çalışılmıştır.

KAMU MALİYESİNDE KAMUSAL MALLAR

Toplum halinde yaşamının sonucu olarak ortaya çıkan ihtiyaçların bir kısmı fiyatlandırılmadığı, bireylere ayrı ayrı tahsis edilemediği veya kârlı olmaması gibi nedenlerle piyasa mekanizması içinde özel sektör tarafından üretilmemektedir. Yani piyasa, bazı toplumsal ihtiyaçların üretilmesi konusunda aksaklıklar gösterir. Ancak bir şekilde üretilmesi ve sunulması gereken bu tip mal ve hizmetler yalnızca devlet tarafından sunulmaktadır. Devletin kamuya arz ettiği bu tip mal ve hizmetlere kamusal mal ve hizmetler denir. Kamusal malları diğer mallardan ayrılan bazı özellikler bulunmaktadır. Birincisi tüketimden mahrum edilememe yani dışlanamama özelliği ikincisi ise tüketimde rekabetin olmamasıdır. Bunlarla birlikte kamusal mal ve hizmetlerin en önemli özelliği devlet tarafından üretilmesi olup devletin varolma sebeplerinden biri olarak da gösterilebilir. Kamusal malların faydaları veya maliyetlerinin sınır ötesi etkisi ve ya gelecek nesillere etkisinin olduğu durumlarda mevcuttur böyle mallar ise literatürde ulusal değil küresel kamusal mallar şeklinde tanımlanmaktadır.

Küresel Kamusal Mallar

Kamusal mallar başlığı altında tanımlayabileceğimiz ancak dışsal fayda ve maliyetlerinin ülke sınırlarını aşması sebebiyle küresel kamusal mallar şeklinde ifade edilen bu kavram son yıllarda küreselleşme ile birlikte kamu maliyesinin çözmesi gereken önemli sorunlardan birini oluşturmaktadır. Küresel kamusal mallar kavramı Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler tarafından yapılan birçok çalışmada ele alındığı görülmektedir.

Küresel kamusal mallar kavramı, ilk olarak Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından 1999 yılında yayınlanan “Küresel Kamusal Mallar-21.Yüzyılda Uluslararası İşbirliği” adlı rapor ile ifade edilmiştir. Birleşmiş milletlere göre, küresel kamusal mal tanımı kamusal ve faydaların yayılma derecesi şeklinde iki kritere bağlanmıştır. Bunlardan birincisinde malların kamu mallarının dışarıda bırakılmama ve tüketiciler arasında

rekabet olmaması özelliklerine küresel bir perspektiften bakılmaktadır. Bu haliyle ülkeler arasında küresel kamusal mallar için rekabet yoktur ve kimse bu malları kullanmaktan mahrum edilemez. İkinci kritere göre küresel kamusal mallar tüm ülkelere, nüfus gruplarına ve nesillere yayıldığından, evrensel eğilimli çıktılar olarak tanımlanabilir. Ayrıca bu malın tüm insanlara, nesillere evrensel olarak yayılacak faydaları, şimdi veya gelecekte herhangi bir nüfus grubunu veya nesil setini ayırmaksızın birden fazla ülke grubuna erişmelidir. Diğer bir deyişle, faydaların (zararların) yayılması açısından bir kamu malının küresel mal sayılabilmesi için, ülkeler arasındaki tüm toplumlara faydaların yayılması, gelecek ve bugünkü nesil üzerinde fark yaratmaması gerekmektedir. Birleşmiş Milletler'in küresel kamusal mallar tanımının yanında Dünya Bankası'nın yapmış olduğu küresel kamusal mal tanımına göre bu mallar; yoksulluğun azaltılması ve kalkınma amacı çerçevesinde gerekli olan ve ancak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ortak hareketini gerektiren, sınır ötesi dışsallıklara sahip mal, kaynak, hizmet ya da politika sistemleridir. Küresel kamusal mallar, kamusallığın sınırına göre farklı kategorilerde değerlendirilmektedir. Bunlar, küresel düzeyde rekabetin olmadığı ve mahrum bırakmanın mümkün olmadığı "Tam Küresel Kamusal Mallar", tüketiminde kısmi rakipliğin ve kısmi dışarıda bırakabilmenin olduğu "Yarı Küresel Kamusal Mallar", tüketimde rekabetin olmadığı ancak dışarıda bırakmanın mümkün olduğu "Kulüp Mallar"dır.

Küresel Kamusal Malların Sunum Teknikleri

Küresel kamusal malların sunumunda başlıca dört teknikten söz edilebilir. Bunlar Toplama Tekniği, En Zayıf Halka Tekniği, En iyi Vuruş Tekniği ve Ağırlıklı Toplama Tekniği şeklinde sıralanabilir.

Toplama Tekniğine göre; küresel kamusal mal üretim miktarı ülkelerin bu malın üretimine katkı sağladıkları katkıların toplamı kadardır. Örneğin, atmosfere yayılan toplam sera gazı, bütün ülkelerin yaydıkları gazın toplamına eşittir. Aynı şekilde, toplam gaz emisyonundaki azalma, her bir ülkenin bu emisyonu kısma miktarlarının toplamına eşit olacaktır.

En Zayıf Halka Tekniğine göre; küresel kamusal malın sunum miktarı en az katkı sağlayan ülke tarafından belirlenir. Örneğin, bir salgın hastalık durumunda, bütün ülkeler ne kadar önlem alırlarsa alsınlar, eğer bir ülke önlem almada zayıf kalırsa, diğerlerinin aldıkları önlemler etkisiz kalacaktır. Bu teknik yardımların en zayıf halkaya yönelmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

En iyi Vuruş Tekniğine göre; küresel kamusal malın sunum miktarı en çok katkı yapan ülke tarafından belirlenir. Örneğin, bilimsel araştırmalarda, toplam hizmet düzeyini belirleyen unsur, bu hizmeti en yüksek düzeyde sunan ülkenin sunum miktarı olacaktır.

Ağırlıklı Toplama Tekniğine göre; küresel kamusal malın sunum miktarı ülkelerin bireysel katkılarının ağırlıklı toplamına eşittir. Bu tekniğe göre ise ilgili maldan daha fazla fayda gören ülke daha fazla katkı yapma eğiliminde olacaktır. Örneğin belli bir coğrafyada asit yağmurlarından en çok etkilenen ülke asit yağmurlarıyla mücadeleye diğer ülkelere göre daha fazla katkı yapma eğiliminde olmaktadır.

Küresel Kamusal Malların Finansmanı

Küresel kamusal malın finansman yöntemlerini dört temel başlık altında toplamak mümkündür.

- 1- Dışsallıkların İçselleştirilmesi: Bu mekanizma içerisinde küresel vergi, harç, yeni pazarlar oluşturma ve mülkiyet haklarının kurulması gibi uygulamalar yer almaktadır.
- 2- Özel Finansal Kaynaklar: Bu kapsamda, kâr amaçlı kuruluşlar, kâr amacı olmayan kuruluşlar ve bireyler yer almaktadır.
- 3- Kamusal Kaynaklar (Ulusal ve Uluslararası): Bu kaynaklar vergi teşvikleri, uluslararası finansal kuruluşlar ve diğer uluslararası organizasyonların sağladıkları fonlardan oluşmaktadır.
- 4- Ortaklık kaynakları: Bu kaynaklar kapsamında ise, genel olarak sivil toplum organizasyonları, özel firmalar, hükümet kurumları ve uluslararası işbirliğinden oluşan çeşitli finans kaynakları bulunmaktadır.

Tablo 1: Küresel Kamu Mallarının Finansman Yöntemleri

Dışsallıkların İçselleştirilmesi	Pazar Oluşturma ve Güçlendirme	
	Vergiler, Harçlar	
Özel Kaynaklar	Kâr Amaçlı Kuruluşlar	
	Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlar	
	Özel Kişiler	
Kamusal Kaynaklar	Ulusal	Gelişmiş Ülke Kaynakları
		Gelişmekte Olan Ülke Kaynakları
	Uluslararası	Uluslararası Finansal Kuruluşlar
		Uluslararası Organizasyon ve Şirketler
Ortaklıklar	Çeşitli Farklı Kaynakların Birleşimi	

Kaynak: Sagasti ve Bezanson, a.g.e., s. 41.

Küresel kamusal malların finansmanda bir başka yaklaşım ise, ulusal ve uluslararası düzeyde uygulanan yatay ve dikey ayarlamalar şeklindedir. Yatay ayarlama yönteminde, uluslararası organizasyonlar, gelişmiş ülkelerden kaynak toplayıp geliştirmekte olan ülkelerin projelerine fon yaratma şeklindedir. Dikey ayarlama ise ulusal hükümet ile alt düzey bölgeler arasında küresel kamusal malların yerel finansmanını teşvik etme amacıyla yapılmaktadır. Ülkeler topladığı vergi gelirini, ihtiyacı olan bölgelerdeki küresel kamusal malların temel ya da tamamlayıcı faaliyetlerinin sunumu için aktarmaktadır.

Son yıllarda küresel kamusal malların finansmanı konusunda daha çok üzerinde durulan yöntem ise uluslararası vergilendirmeye gidilmesidir. Bu konuda literatürde birçok öneri bulunmakla birlikte en bilineni uluslararası istikrarın sağlanması adına J. Tobin tarafından ortaya atılan Tobin vergisi'dir. Bunlarla birlikte karbon vergisi, yakıt vergileri, hammadde vergileri gibi birçok yeni vergi türleri uygulanmakta ve tartışılmaya devam etmektedir.

SONUÇ

Çevre, sağlık, barış, güvenlik ve bilgi şeklinde sıralayabileceğimiz küresel kamusal malların finansmanı önemli bir sorun oluşturmaktadır. Bununla birlikte küresel kamusal malların sunumunda en önemli aktörleri uluslararası örgütler oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler bünyesindeki kuruluşlar başta olmak üzere, Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi Uluslarüstü kuruluşlar küresel kamusal malların sunumunda öncü roller oynadıkları görülmektedir. Küresel kamusal malların tedariki ve sunulma süreci uluslararası platformda ciddi problemler teşkil etmektedir. Ulusal kamusal mallar kamu bütçesi tarafından finanse edilirken küresel kamusal malların finansmanı için böyle bir bütçe söz konusu değildir. Bu sebeple uluslararası arenada bu malların finansmanı için ülkeler yeni yöntemler geliştirme uğraşı içerisindeyler. Son yıllarda uluslararası vergilendirme yöntemleri ortaya atılmakta ve uygulamaların güçlüğü sebebiyle yeterince başarılı olunduğu söylenememektedir. Bunlardan en önemlisi finansal istikrarın sağlanabilmesi için J. Tobin tarafından ortaya atılan Tobin vergisidir. Küresel kamusal mallar terminolojisi uluslararası hukuk için yeni olsa da küresel kamu mallarının temel özellikleri ve sonuçları uzun yıllardır bilinen bir durumdur. Küresel kamu mallarının, büyük boyutlu dışsallıklar olduğu söylenebilir. Bu malların sunumunu sağlamak için ise uluslararası yönetişime ihtiyaç duyulmaktadır. Nitekim talebin arzdan daha fazla olduğu küresel kamusal malların finansmanında en büyük problemi ise en zayıf halkalar oluşturmaktadır. Ulus üstü örgütler bu konu üzerinde uzun çalışmalar yapmakta ve ortak çözümler için mesai harcamaktadır. Küresel kamusal malların finansmanında dışsallıkların içselleştirilmesi yönteminin uygulanmasının en doğru karar olabileceği gibi son yıllarda ortaya atılan karbon vergisi, yakıt vergileri ve hammadde vergileri gibi kamu gelirlerinin küresel kamusal malların arzında finansman aracı olarak kullanılmasıdır.

KAYNAKÇA

- Barış A, Barlas E, (2017) Kamu Maliyesi Teorisinde Küresel Kamusal Mallar, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 12/1
- Pehlivan O, Öz E, (2019) Uluslararası Vergilendirme, Celepler Matbaacılık
- Turan D, (2008) Küresel Kamusal Mallar Ve Finansmanı, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bursa
- Yavan S, (2016) Çevre Küresel Kamusal Malının Finansmanına Alternatif Bir Yöntem: Uluslararası Sosyal Regülasyonlar, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:50
- Yaraşır S, (2011) Bir Küresel Kamusal Mal Olarak Sağlık Ve Finansmanında Resmi Kalkınma Yardımlarının Rolü, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları 55. Seri

Tarhiyat Öncesi Uzlaşmada Yapılan Değişiklikler ve Değerlendirilmesi

Mustafa Sefa MAZLUM

Çukurova Üniversitesi
mustafasefamazlum@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-8433-5291

ÖZET

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ek 11. maddesinde, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergiler ve bunlara ilişkin kesilecek vergi cezalarıyla (kaçakçılık fiilinden kaynaklananlar hariç) ilgili, tarhiyat öncesi uzlaşma yapılabileceği hükmü yer almaktadır. Bu uygulama mükelleflere, tarh edilecek vergi ve kesilecek cezalarla ilgili olarak, tarhiyattan önce vergi idaresi ile görüşme ve uzlaşma olanağı sunmaktadır. Böylece, mükellefler vergi ve ceza miktarının bir kısmından ya da tamamından kurtulma şansı bulurken, vergi idaresi de mükelleflerin yargı yoluna başvurmasını engellemekte, vergi ve cezanın bir an önce tahsil edilmesini sağlamaktadır. Uzlaşma, ihtilafların idari aşamasında çözümünde önemli ve etkin bir yöntemdir.

Söz konusu uygulamanın kapsamına giren cezalarda 2018 ve 2021 yıllarında bir takım değişiklikler yapılmıştır. Buna göre, 7103 sayılı kanun ile 2018 yılında tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamından çıkarılmış olan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları, 7338 sayılı Kanun ile yeniden tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına alınmıştır. Ancak bu yeni uygulama, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tamamını kapsamamaktadır. Bu çerçevede, vergi incelemesi neticesinde tespit edilen ve cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınarak yapılan değerlendirme sonucunda maddeye göre belirlenen tutarı aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilebilecektir.

Çalışma kapsamında tarhiyat öncesi uzlaşmanın kapsamında yaşanan değişimler, bu değişimlerin amaçları ile uygulamaya fiili ve olası yansımaları ele alınıp değerlendirilmiştir. Yaptığımız değerlendirmelerde, yapılan değişikliklerle tahsilatın hızlandırılması, vergisel uyumun artırılması ve ihtilafların azaltılmasının amaçlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzlaşma, Vergi İncelemesi, Vergi Usul Kanunu

Changes and Evaluation of the Consiliation Before Assessment

ABSTRACT

In the additional article 11 of the Tax Procedure Law No. 213, there is a provision that consiliation before assessment can be made regarding the taxes to be levied on the basis of the tax inspection and the related tax penalties (excluding those arising from the act of smuggling). This practice offers taxpayers the opportunity to negotiate and reconcile with the tax administration regarding the tax to be assessed and the penalties to be imposed. Thus, while taxpayers have the chance to get rid of some or all of the tax and penalty amount, the tax administration prevents the taxpayers from applying to the judiciary and ensures that the tax and penalty are collected as soon as possible. Conciliation is an important and effective method in resolving disputes at the administrative stage.

In 2018 and 2021, a number of changes were made in the penalties covered by the said application. Accordingly, irregularity and special irregularity penalties, which were excluded from the scope of consiliation before assessment in 2018 with the Law No. 7103, were again included in the scope of consiliation before assessment with the Law No. 7338. However, this new application does not cover all irregularity and special irregularity penalties. In this framework, irregularity and special irregularity penalties exceeding the amount

determined according to the article, as a result of the evaluation made by taking into account the total penalty amount to be imposed on the basis of the act that requires the penalty, may be subject to consiliation before assessment.

Within the scope of the study, the changes in the scope of the consiliation before the assessment, the purposes of these changes and their actual and possible reflections on the practice were discussed and evaluated. In our evaluations, it has been determined that the changes are aimed at accelerating collection, increasing tax compliance and reducing disputes.

Keywords: Consiliation Before Assessment, Tax Examination, Tax Procedure Law

1. GİRİŞ

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ek 11. maddesinde, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergiler ve bunlara ilişkin kesilecek vergi cezalarıyla (kaçakçılık fiilinden kaynaklananlar hariç) ilgili, tarhiyat öncesi uzlaşma yapılabileceği hükmü yer almaktadır.

Bu uygulama mükelleflere, tarh edilecek vergi ve kesilecek cezalarla ilgili olarak, tarhiyattan önce vergi idaresi ile görüşme ve uzlaşma olanağı sunmaktadır. Böylece, mükellefler vergi ve ceza miktarının bir kısmından ya da tamamından kurtulma şansı bulurken, vergi idaresi de mükelleflerin yargı yoluna başvurmasını engellemekte, vergi ve cezanın bir an önce tahsil edilmesini sağlamaktadır. Uzlaşma, ihtilafların idari aşamasında çözümünde önemli ve etkin bir yöntemdir.

Söz konusu uygulamanın kapsamında 1985 yılından bugüne dek önemli değişiklikler yapılmış, son yıllarda ise kapsama giren cezalarda 2018 ve 2021 yıllarında bir takım değişiklikler yapılmıştır. Buna göre, 7103 sayılı kanun ile 2018 yılında tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamından çıkarılmış olan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları, 7338 sayılı Kanun ile yeniden tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamına alınmıştır. Ancak bu yeni uygulama, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tamamını kapsamamaktadır.

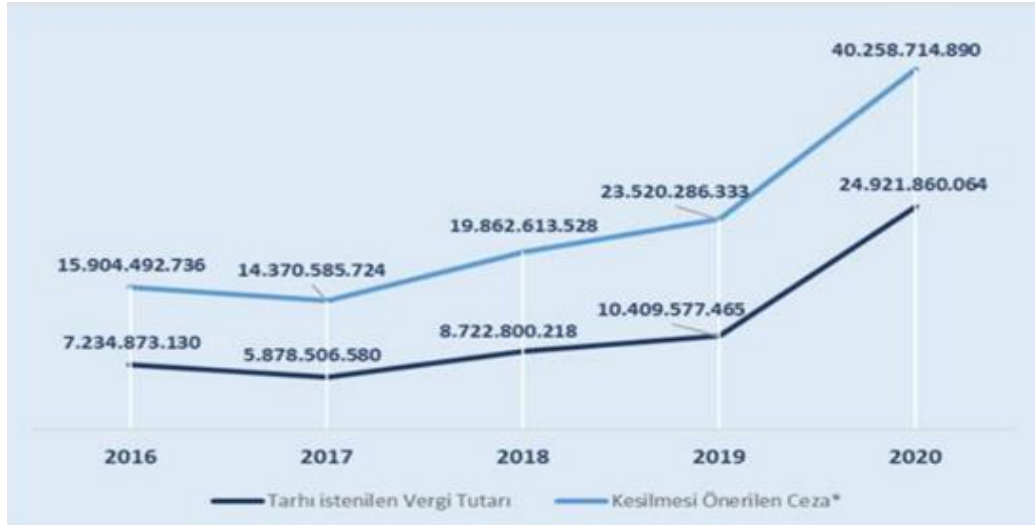
Bu çerçevede, vergi incelemesi neticesinde tespit edilen ve cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınarak yapılan değerlendirme sonucunda maddeye göre belirlenen tutarı aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilebilecektir.

Çalışma kapsamında tarhiyat öncesi uzlaşmanın kapsamında yaşanan değişimler, bu değişimlerin amaçları ile uygulamaya fiili ve olası yansımaları ele alınıp değerlendirilmiştir. Çalışma konusunu ilgilendiren, vergi incelemeleri neticesinde yapılması önerilen tarhiyat ve kesilmesi önerilen ceza miktarları 2016 yılından itibaren Hazine ve Maliye Bakanlığı Faaliyet Raporlarında paylaşılmakta ise de, bunların ne kadarının tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu edilebilir nitelikte olduğu, incelenen ve tarhiyat/ceza ile karşılaşan mükelleflerin ne kadarının uzlaşma talep ettiği ve reel anlamda uzlaşmaya konu olan rakamların ne olduğu ile bunlardan ne kadarı hakkında, hangi tutarlarda uzlaşıldığı gibi bilgiler paylaşılmamaktadır. Daha önceki yıllarda açıklandığı bilinen bu veriler, Vergi Denetim Kurulu tarafından faaliyet raporu oluşturulma sürecinin sona ermesi ile ulaşılamaz hale geldiğinden bu hususlar çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır.

Çalışma konusunu ilgilendirmesi sebebiyle esasen üzerinde duracağımız tarhiyat öncesi uzlaşma verileri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanmasa da, Bakanlığın 2020 yılına ilişkin olarak yayınladığı faaliyet raporunda en temel görevlerinden biri vergi incelemesi olan Vergi Denetim Kurulu Başkanlığınca yapılan denetimler neticesinde tarh edilmesi önerilen vergi ve kesilmesi önerilen ceza miktarlarında çok ciddi artışlar olduğu görülmektedir.

Esasen ileride izah edeceğimiz üzere, kaçakçılık fiilinden kaynaklı tarhiyat önerilen vergi ve kesilmesi önerilen cezaların bu rakamlardan tenzili gerekmekte ise de, kabaca yapılacak bir hesaplama ve çalışmanın kısıtları dahilinde dahi, söz konusu verinin oldukça dikkat çekici ve tarhiyat öncesi uzlaşmanın her geçen gün önemini artacağını gösterir nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

Şekil 1: Tarhı İstenilen Vergi Ve Kesilmesi Önerilen Ceza Tutarı (TL)

2.UZLAŞMA

2.1. Genel Olarak Uzlaşma

Bilindiği üzere, Türk Vergi Hukukunda, vergileme sürecinde mükellef ile idare arasında oluşabilecek vergi uyuşmazlıkları noktasında mükelleflerin başvurabilecekleri idari ve yargısal yollar mevcuttur. Mükellefler hatanın düzeltilmesini ya da kısa sürede az maliyetli çözüm imkanı sunan uzlaşmayı isteyebileceği gibi, çözüm bulamadığı noktada yargı yoluna da gidebilir. (Gerçek, 2006, s.127) Özetle mükelleflerin vergilendirme sürecinde başvuru hakkını kullanabileceği yolları şöyle ifade edebilir.

- 1- İdari başvuru yolu, (uzlaşma ve düzeltme yolları)
- 2-Yargısal başvuru yolu

Her ne kadar uzlaşma kurumu, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ek 1 ila 10. maddelerinde düzenlenerek 1963'te mevzuatımıza girmiş olsa da, uygulamaya konulan bu kurumun esasları irdelendiğinde esasen tarhiyat sonrası uzlaşmayı düzenlemekte olduğu görülmektedir.

Keza bu sebeple aşağıda yer verilen kanun gerekçesinden de görüleceği üzere, tarh işlemine başlamadan önce mükelleflerin idare ile anlaşabilmelerini sağlayacak şekilde, tarhiyat öncesi uzlaşma imkânı sunan 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ek 11.maddesi 1985 yılında uygulamaya konmuştur.

“vergileme olayını daha kısa sürede sonuçlandırmak ve vergiyi bir an önce tahsil etmek amaç olduğuna göre, tarh işlemine başlamadan önce mükelleflerin idare ile tarhtan önce de anlaşabilmesine olanak vermek üzere.. yeni bir uygulama alanına imkan tanınmaktadır.”

Bu çerçevede, vergi hukukumuzda yer verilen uzlaşma kurumlarını şu şekilde tasnif etmek uygun olacaktır.

- 1- Tarhiyat öncesi uzlaşma,
- 2- Tarhiyat sonrası uzlaşma

İlerleyen bölümlerde izah edeceğimiz üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun hükümlerini incelediğimizde, bir vergi incelemesine dayanılarak tarhi önerilecek vergi ve kesilecek ceza tutarları üzerinde tarhiyat öncesi, ikmalen, re'sen idarece yapılan tarhiyat konusu vergi ve kesilen cezalarda ise tarhiyat sonrası uzlaşmak mümkündür. Ancak, bu iki kurumdan yalnızca birinden yararlanılabilmektedir.

Tüm bu açıklamalardan hareketle, uzlaşma kurumunun mükellef ile idarenin gerek tarhiyat yapılmadan önce gerekse de tarhiyat yapıldıktan sonra aynı masada buluşabildikleri, idarenin vergileme olayını daha kısa sürede sonuçlandırıp vergiyi bir an önce tahsil etme, ihtilafları azaltma ve uyumu artırma amacına karşılık mükelleflerin ise minimum maliyetle ya da en az hasarla hayatlarına devam edebilmelerine olanak tanıyan bir anlaşma/uzlaşma hakkı olduğunu söyleyebiliriz. Adından da açıkça görüldüğü üzere, uzlaşma her iki tarafın rızası ile olabilir.

2.2. Tarhiyat Sonrası Uzlaşma

Çalışma kapsamında esasen tarhiyat öncesi uzlaşmayı ele alıyor olmakla birlikte, bu bölümde tarhiyat sonrası uzlaşmanın da gelişim sürecine kabaca yer verilmesinin uygun olacağı düşünülmüş ve aşağıda izah edilmiştir.

Vergi hukukumuzda ilk kez 1963'te giren ve tarhiyat öncesi uzlaşmanın getirilmesinden sonra tarhiyat sonrası olarak anılmaya başlandığı görülen uzlaşma, ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyat konusu vergi ve cezalarda, mükellefle idare arasında, vergi ve cezada belli bir indirim yapılması esasına dayanan, böylece **uyuşmazlığın yargı merciine intikal etmeden kolayca çözülmesini ve vergi alacağının hızlı şekilde hazineye intikalini** amaçlayan bir anlaşma olarak tanımlanmaktadır. Bu kurum 1963-1994 arası dönemde, ikmalen ve re'sen yapılan tarhiyatlar ve bunların cezaları konusunda, geniş kapsamlı anlaşma işlevi görmüştür. 1995-1998 arası dönemde, üç kat tutarlı kaçakçılık cezası kesilen tarhiyatlara ilişkin vergi ve cezalar uzlaşma kapsamından çıkarılmıştır. (4008 sayılı Kanun) 1.1.1999-14.8.1999 aralığındaki dönemde yapılan değişikliklerle (4369 sayılı Kanun) kusur, ağır kusur ve kaçakçılık fiillerine göre kesilen üç, iki ve yarım kat vergi cezası yerini bir ya da üç kat vergi ziyayı cezasına bırakmıştır. Bu dönemde vergi ziyayı cezası, uzlaşma kapsamından çıkarılmış, sadece vergi aslı alınmıştır. 4444 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle 14.8.1999 sonrası dönemde ise; vergi ziyayına kaçakçılık fiilleriyle sebebiyet verilmesi durumunda kesilecek 3 kat vergi ziyayı cezası hariç, vergi ziyayı cezası tekrar uzlaşma kapsamına alınmıştır. Böylece 1.1.1995 esaslarına dönülmüştür. Yani kaçakçılık fiilleri ile vergi ziyayına sebep olunmuşsa, vergi ve 3 kat vergi ziyayı cezası uzlaşma kapsamına girmemektedir. 4369 sayılı Kanun ile uzlaşmanın esasları VUK'un ek 1.maddesinde toplanmış, 4444 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler de esas alınarak yönetmelikle belirlemeler yapılmıştır. Esasen 1963 yılından beri yerleşik uygulama esasları korunmuştur. (Özbalcı, 2010, s.1001-1003) Madde metninde 5736, 7153, 7194 ve 7338 sayılı Kanunla yapılmış tadilatlar bulunmakla birlikte ana konudan uzaklaşmama adına detaylarına girilmemiştir.

Ancak şunu belirtmek gerekir ki, 213 sayılı VUK'un ek 1.maddesine göre, tarhiyat sonrası uzlaşma aşağıdaki hallerin birinin var olması ve bunların ileri sürülmesi koşuluyla istenebilmektedir.

- 213 sayılı VUK'un 116 ila 118.maddelerinde yazılı vergi hataları ile bunlar dışında her türlü maddi hata varsa,
- Vergi ziyayına sebebiyet vermenin, mükellefin vergi kanunlarına yeterince nüfuz edememesinden kaynaklanması,

- Tarhiyatta, yanılma hali var olduğunun mükellef/ceza muhatabınca iddia edilmesi,
- Yargı ile idare arasında ihtilaf konusu olayda görüş farkı bulunması

2.3. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma

2.3.1. Genel Hatlarıyla Tarhiyat Öncesi Uzlaşma

3239 sayılı Kanun ile 1985 yılında Tarhiyat Öncesi Uzlaşma maddesi Vergi Usul Kanununun ek 11.maddesinde yerini almış olan söz konusu uzlaşma yolu ile, vergi incelemesine dayanılarak vergi tarh edilmeden önce, tarh edilecek vergi ve kesilecek cezalar üzerine anlaşma imkanı sağlamıştır.

Madde gerekçesinde bu husus şöyle ifade edilmiştir;

«vergileme olayını daha kısa sürede sonuçlandırmak ve vergiyi bir an önce tahsil etmek amaç olduğuna göre, tarh işlemine başlamadan önce mükelleflerin idare ile tarhtan önce de anlaşabilmesine olanak vermek üzere.. yeni bir uygulama alanına imkan tanınmaktadır.»

Aşağıda güncel haline yer verilen 213 sayılı VUK'un ek 11.maddesiyle düzenlenen tarhiyat öncesi uzlaşmaya başvuru için uzlaşmaya konu unsurların vergi incelemesine dayanmasının yeter gerekçe olduğu görülmekte olup, başkaca şartı yoktur.

“Tarhiyat öncesi uzlaşma:

Ek Madde 11 – (Ek: 4/12/1985-3239/33 md.)(4) (Değişik birinci fıkra: 11/8/1999-4444/7 md.) Maliye Bakanlığı, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergiler ve bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyai cezaları ile 5.000 (6.800 üzeri) Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç) tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir. (Ek cümle:14/10/2021-7338/45 md.) Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır.

Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunulamaz. (Ek: 3/12/1988-3505/10 md.) Uzlaşılan vergi miktarı üzerinden, bu Kanunun 112 nci maddesine göre gecikme faizi hesaplanır.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temini edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarhından ve cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler.

Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usuller Yönetmelikte belirtilir.”

Bu bölümde, maddenin tarihsel süreç içinde gelişimine geçmeden önce, kabaca tarhiyat öncesi uzlaşmanın olası sonuçlarına da değinmekte yarar görülmüştür.

Tarhiyat öncesi uzlaşma görüşmeleri sonrasında uzlaşmanın sağlanması ya da sağlanamaması şeklinde iki durum ortaya çıkmaktadır. Bu olası durumlarda, mükelleflerin yararlanabilecekleri hakları uymak zorunda oldukları ödevleri aşağıda irdelenmiştir.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın sağlanması halinde, tarhı önerilen ve kesilmesi önerilen vergi tutarlarında indirim yapılmak suretiyle uzlaşılan bu vergi ve cezalar hakkında yargı yoluna gidilemez, hiçbir mercie şikâyetle bulunulamaz ve gecikme faiziyle birlikte uzlaşılan vergi ve cezaların ödenmesi gerekir. Tarhiyat öncesi uzlaşmada, mükellef ile vergi idaresinin anlaşığı konu artık kesinleşir. Uzlaşmadan yararlanan mükellef 213 sayılı VUK'un 376.maddesiyle getirilen cezalarda indirimden sadece şu koşulda yararlanır.

«Uzlaşmanın vaki olması durumunda, üzerinde uzlaşılan vergiyi veya vergi farkını ve vergi cezalarının %75'ini, kanunda belirtilen sürede öderse üzerinde uzlaşılan cezanın %25'i indirilir.»

Mükellefin mücbir bir sebep olmaksızın tarhiyat öncesi görüşmeye katılmaması, burada tutulan tutanağı imzalamaması ya da görüşmelerde mutabakata varılamaması hallerinin sonucu ise, mükellefe tarhiyat sonrası uzlaşma yolunun kapanmasıdır.

Uzlaşılamayan/tutanak imzalanmadan uzlaşma hakkından vazgeçtiğini beyan ettiği durumlarda mükellef 213 sayılı VUK'un 376.maddesinde düzenlenen ve aşağıda metnine yer verilen cezadan indirim hakkından yararlanabileceği gibi dava da açabilir.

«İkmalen, resen veya idarece tarh edilen vergiyi veya vergi farkını ve vergi ziyayı, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının yarısını ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya 6183 sayılı Kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse kesilen **cezanın yarısı** indirilir.»

2.3.2. Tarhiyat Öncesi Uzlaşmanın Yaşadığı Değişimler

1985 yılında yürürlüğe giren aşağıdaki tarhiyat öncesi uzlaşma hükümleri, zaman içerisinde bazı değişikliklere uğramıştır.

«*Ek md.11.- Maliye ve Gümrük Bakanlığı vergi incelemesine dayanılarak **salınacak vergilerle kesilecek cezalarda** tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.*

Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarhında ve cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler.

Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.»

Maddede yapılan değişiklikler şu şekilde sıralabilir;

1- 3505 sayılı Kanunla 10.12.1988 tarihinden geçerli olmak üzere maddenin üçüncü fıkrasının sonuna şu cümle eklenmiştir.

«*Uzlaşılan vergi miktarı üzerinden, bu Kanununun 112 nci maddesine göre **gecikme faizi** hesaplanır*»

2- 4369 sayılı Kanunla 1.1.1999 tarihinden geçerli olarak maddenin birinci fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir.

«*Maliye Bakanlığı vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek **vergilerde** tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.*»

3- 4444 sayılı Kanunla 14.8.1999 tarihinden geçerli olmak üzere ek 11 inci maddesinin birinci fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir. Ayrıca aynı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

«*Maliye Bakanlığı, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek **vergilerle kesilecek cezalarda (344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyayı cezası kesilecek tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç)** tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.*»

4- 5736 sayılı Kanunla 8/2/2008 tarihinden geçerli olmak üzere 27/2/2008 birinci fıkrada bulunan "(344 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca vergi ziyayı cezası kesilecek tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç)" ibaresi "**(359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına**

sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç)" şeklinde değiştirilmiştir.

Görüleceği üzere, maddenin ilk halinde kapsama giren vergi ve cezalar, bir süreliğine sadece vergiler olarak benimsenmiş, zaman içerisinde kaçakçılık fiilinden kaynaklı olanlar dışarıda bırakılarak tarh edilecek vergilerle kesilecek cezalarda uzlaşma yapılması benimsenmiştir.

4444 ve 5736 sayılı Kanun neticesinde oluşan birinci fıkra şu şekildedir.

“Maliye Bakanlığı, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergilerle kesilecek cezalarda (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyayına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç) tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.”

Aşağıda görüleceği üzere, 2018 yılında ise maddede önemli bir değişiklik yapılarak uzlaşmaya konu usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları kapsam dışına çıkarılmış, 2021 yılında ise 5000-TL'nin altındakiler hariç olmak üzere tekrar uzlaşma kapsamına alınmıştır.

5- 21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Kanununun 15 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan **“vergilerle kesilecek cezalarda”** ibaresi **“vergiler ile bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyai cezalarında”** şeklinde değiştirilmiş olup, bu değişiklik yayım tarihi olan 27/3/2018 tarihinden önce tarhiyat öncesi uzlaşma talep edilenler hariç olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Kanununun 15 inci maddesiyle getirilen bu düzenlemenin kanun teklifinde maddenin değiştirilmesine dair gerekçeli izahat yoktur. Ancak aynı kanununun 14.maddesiyle 213 sayılı VUK'un 376.maddesine göre, usulsüzlük ve özel usulsüzlükte cezadan indirilecek tutarın 1/3'ten cezanın yarısına çıkarıldığı görülmektedir. Başka bir deyişle, mükelleflerin usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezasına konu hususlarda, bu hakkı kullanmaya teşvik edildiği söylenebilir. Ancak mükelleflerin bu hak ile getirilen oransal indirimi, bu değişiklik öncesinde uzlaşmalarda cezalar için fiile yansıyan rakamlarla karşılaştırması, ihtilaf konusu etmeye değer durumlarda bu hakkı kullanmak yerine dava açma yoluna başvurması ve cezanın kaldırılmasını sağlaması olasıdır.

Yasama tarafından yapılan bu düzenlemede, mükellefleri örtülü olarak bu olasılığa teşvik etmesinin izleyen bölümde açıklanan değişikliklere sebep olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çalışmanın geride kalan bölümlerinde yer verilen Şekil-1'den görüleceği üzere, vergi incelemeleri sonucunda kesilmesi istenen ceza miktarlarındaki ciddi artışta, getirilen düzenleme sonucunda daha fazla mükellefin cezalar noktasında dava yoluna başvurabileceğini akla getirmektedir.

Tabii olarak bu durumun bir diğer sonucu da, yargının iş yükünün artması olacaktır.(Tolu, 2021)

6- 14/10/2021 tarihli ve 7338 sayılı Kanununun 45 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan **“ile bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyai cezalarında”** ibaresi **“ve bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyai cezaları ile 5.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında”** şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca aynı fıkra sonuna şu hüküm eklenmiştir. *“Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır.”*

Madde yukarıdaki değişiklik ile nihai şeklini almışsa da, henüz yönetmelikte bir güncelleme yapılmamıştır.

14/10/2021 tarihli ve 7338 sayılı Kanunun 45 inci maddesiyle yapılan düzenlemeyle ilgili ise gerekçede; “vergi ihtilaflarının azaltılması ve vergisel uyumun artırılmasını temin etmek amacıyla” 5000TL üzeri usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezasının uzlaşma kapsamına alındığı, bu bağlamda uzlaşılan cezalardan indirim hakkı için 376.maddenin düzenlendiği ve nihayet 5000-TL altı için ise cezadan indirim hakkının %50 artırımlı uygulanma imkanı sunulduğu belirtilmiştir.

Bu da, idarenin ilk düzenleme ile yaptığı yönlendirmenin ihtilafa sebep olduğunu, bu sebeple vergisel uyum için düzenleme yapmak durumunda kaldığını göstermektedir.

Burada belirlenen rakamsal sınırın ise, mükellef bazında uzlaşmaya konu kesilen cezanın ne kadarının 5000-TL üzerinde, ne kadarının ise altında olduğu dikkate alınarak belirlendiği belirtilmektedir. (Tolu, 2021) Başka bir deyişle yasama, bu tutarın altında ceza kesilen mükelleflerin, uzlaşmaya başvuracak büyük çoğunluğu oluşturmasına karşın bunları kapsama almamış görünmektedir. Burada unutulmaması gereken nokta, kendilerine 5000-TL altında ceza kesilen mükelleflerin cezadan indirim hakkından yararlanmak istemeleri halinde bu maddede belirtilen oranların %50 artırımlı olarak uygulanacağıın Kanunun ek 1. Maddesiyle belirlenmiş olmasıdır. Açıkça görülmektedir ki yasama, bu uygulama ile yapılan oransal indirimi fiili uygulanan uzlaşma rakamlarına yaklaştırarak bu anlamda idare üzerinde oluşan iş yükünü kaldırmıştır.

4.DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Konuya dair nihai değerlendirmeye geçmeden önce, idarenin uygulamada uzlaşma komisyonlarının yetkilerini kullanmasını örtülü olarak belirli bir kalıba soktuğu, fiili olarak uzlaşmalarda olayın ve mükellefin durumuna uygun çözümler geliştirmek yerine, vergi aslından mümkün olduğunca vazgeçmeme ve cezaların yüzde 80’inden vazgeçme yönünde irade geliştirdiğini tespit etmek gerekir. Bu tür bir uygulamanın, uzlaşmanın tam anlamıyla amacına hizmet ettiği ve karşılıklı anlaşmayı barındırdığı söylenemeyecekse de, farklı mükelleflere farklı oransal indirimler sağlamanın durumun özelliğine göre doğru kavranamayabilmesi ve art niyetli kullanımların gündeme getirilebilmesi gibi sebeplerle, anlaşmanın indirimli teklif sunumu gibi bir noktada standardize edildiği değerlendirilmektedir.

Bu iradenin geneline yansıyan rakamlar ile son yıllarda yapılan düzenlemeler ele alındığında; 2018 yılında yapılan değişiklik ile vergi ve vergi ziyayı için uzlaşmayı tercih eden yasamanın, usulsüzlük ve özel usulsüzlük için cezadan %50 indirim hakkına yönlendirme yaptığı, ancak kümülatif anlamda uzlaşma ile elde edilen sonuca bu uygulama ile varılmadığı ve kanun gerekçesinden görüleceği üzere, ihtilafları engellemek ve uyumu artırmak için tekrar bu cezaları uzlaşma ve dahi cezadan ekstra indirim kapsamına aldığı görülmektedir.

Tarhiyat öncesi uzlaşmada, cezaların %80’inden vazgeçilerek uzlaşıldığı ve uzlaşılan rakamdan ödemeye bağlı ekstra ceza indirimi yapıldığı düşünülürse, son düzenlemeyle 2018 öncesi fiili duruma daha uygun bir noktaya geldiği ve bu durumun mükelleflerce daha benimsenebilir nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

Bu düzenlemelerle, anlaşmaya taraf olan idarenin fiili durumunu dikkate alan yasamanın açıkça tahsilatın hızlandırılması, vergisel uyumun artırılması ve ihtilafların azaltılmasını amaçlandığı değerlendirilmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Gerçek, A. (2006) “Vergilemede Mükellef Hakları ve Türkiye’deki durumun incelenmesi” Vergi Sorunları Dergisi, Sayı 209, Şubat, s.121-149
Hazine ve Maliye Bakanlığı 2020 Faaliyet Raporu,
http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/PZ4IS+HMB_2020_Faaliyet_Raporu.pdf, Erişim tarihi 18.12.2021
Özbalcı, Y. (2010) Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Ankara, Aralık, Oluş Yayıncılık
Tolu, A. (2021, 25 Ekim), Usulsüzlük Ve Özel Usulsüzlük Cezaları Yeniden Uzlaşma Kapsamında, Dünya, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/usulsuzluk-ve-ozel-usulsuzluk-cezalari-yeniden-uzlasma-kapsaminda/637573> , Erişim tarihi 25.11.2021

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
- 3239 Sayılı Kanun ve Gerekçesi
- 4008 Sayılı Kanun
- 4369 Sayılı Kanun
- 4444 Sayılı Kanun
- 5736 Sayılı Kanun
- 7103 Sayılı Kanun
- 7153 Sayılı Kanun
- 7194 Sayılı Kanun ve Gerekçesi
- 7338 Sayılı Kanun ve Gerekçesi
- Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği

İptal Davalarında “Borçlunun Maksadını Bilen Veya Bilmesi Lazım Gelen” Kişilerin Tespitinde Yargı Kurumlarının Esas Aldığı Kriterler

Mustafa Sefa MAZLUM

Çukurova Üniversitesi
mustafasefamazlum@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-8433-5291

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının benimsediği vergilendirmenin yasallığı ilkesi, verginin tarh ve tahakkuku kadar tahsili aşamasında geçerlidir. Bu çerçevede, Türkiye’de kamu alacaklarının tahsilinde izlenecek usulleri belirleyen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulanmaktadır. Bu kanun ile, kamu hizmetlerinin sürekliliği, kamu alacaklarının belirli sürelerde ve kısa zamanda tahsil edilmesi zorunluluğu gözetilerek, kamu alacakları için genel takip sisteminden ayrı bir takip ve tahsil usulü benimsenmiştir.

Kamu alacakları için belirlenen bu özel takip sistemi ile belirlenen temel ilkelerden biri vergi alacağını güvence altına almaktır. Bu çerçevede, tahakkuk etmemiş kamu alacaklarının korunması amacıyla teminat, ihtiyati haciz ve ihtiyati tahakkuk; tahakkuk etmiş kamu alacaklarının korunması amacıyla diğer korunma hükümlerine (rüçhan hakkı, iptal davası ve bazı sorumluluk hükümleri) kanunda yer verilmiştir.

6183 sayılı Kanununun 24 ila 31. maddelerinde “iptal davası” olarak zikredilen yöntemle, kamu idaresine, kamu alacağının tahsiline engel olmak için yapılan ve kanunda sayılan bazı tasarrufları dava yoluyla iptal ettirebilme hakkı verilmektedir. Bu çerçevede hükümsüz sayılan işlemlerden bir kısmı da Kanunun 30.maddesinde sayılmıştır. Buna göre, borçlunun malı bulunmadığı veya borcuna yetmediği durumlarda, borçlunun kamu alacağının bir kısmını ya da tamamının tahsilini imkansız hale getirmek amacıyla, borçlunun amacını bilen veya bilmesi gereken kişilerle yaptığı tüm işlemler hükümsüzdür.

Çalışma kapsamında, Kanun metninden açıkça anlaşılmayan, borçlunun amacını bilen veya bilmesi gereken kişilerin kim olduğu Yargıtay ve Danıştay kararları çerçevesinde ele alınmıştır. Yargı kararlarında bu kişilerin belirlenmesinde, akrabalık, ortaklık, vekalet, borç-alacak ilişkisi, yürütülen meslek, nüfusa kayıtlı olunan ve yaşanılan yer gibi kriterlerin esas alındığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İptal Davası, Güvence, Bilen, Bilmesi Gereken, Kamu Alacaklarının Korunması

Criteria Used by Judicial Institutions in Determining Persons Who "Know or Should Know" the Borrower's Purpose in Cancellation Actions

ABSTRACT

The principle of legality of taxation adopted by the Constitution of the Republic of Turkey is valid at the stage of tax collection as well as its assessment and accrual. In this framework, Law No. 6183 on Collection Procedure of Public Claims, which determines the procedures to be followed in the collection of public receivables in Turkey, is implemented. With this law, a separate follow-up and collection procedure from the general follow-up system has been adopted for public receivables, taking into account the continuity of public services and the obligation to collect public receivables within certain periods and in a short time.

One of the basic principles determined by this special follow-up system determined for public receivables is to secure tax receivables. In this framework, collateral, precautionary attachment and precautionary accrual in

order to protect unaccrued public receivables; In order to protect accrued public receivables, other protection provisions (preemptive right, cancellation lawsuit and some liability provisions) are included in the law.

With the method referred to as "cancellation action" in Articles 24 to 31 of Law No. 6183, the public administration is given the right to annul certain savings, which are enumerated in the law, to prevent the collection of public receivables through litigation. In this context, some of the transactions deemed invalid are listed in Article 30 of the Law. Accordingly, in cases where the debtor has no assets or is not sufficient for his debt, all transactions made by the debtor with people who know or should know the purpose of the debtor in order to make it impossible to collect some or all of the public receivables are null and void.

Within the scope of the study, who is not clearly understood from the text of the Law, who knows or should know the purpose of the debtor, has been discussed within the framework of the decisions of the Supreme Court and the Council of State. It has been observed that in the determination of these persons in judicial decisions, criteria such as kinship, partnership, power of attorney, debt-credit relationship, occupation, registered and living place are taken as basis.

Keywords: Cancellation Case, Assurance, person who knows, Person who needs to know,, Protection of Public Claims

GİRİŞ

Kamu idaresine, kamu alacağının tahsiline engel olmak için yapılan ve kanunda sayılan bazı tasarrufları dava yoluyla iptal ettirebilme hakkı veren iptal davasına konu işlemler, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda sıralanmıştır. Bu hükümlerden bazıları da 6183 sayılı Kanunun 30.maddesinde “amme alacağının tahsiline imkan bırakmamak maksadıyla yapılan tasarruflar” başlığı altında yer verilen işlemlerdir. Bu dava ile idare, kamu alacağını güvence altına almak için davalının bazı işlemlerini iptal ettirerek davacı tarafından edinilen ve davaya konu edilen mallar üzerinden hakkını cebri icra yoluyla almaktadır.

Anılan madde çerçevesinde, borçlunun malı bulunmadığı veya borcuna yetmediği durumlarda, borçlunun kamu alacağının bir kısmını ya da tamamının tahsilini imkansız hale getirmek amacıyla, yaptığı bir taraflı işlemler ile borçlunun amacını bilen veya bilmesi gereken kişilerle yaptığı tüm işlemler tarihleri ne olursa olsun hükümsüz sayılmıştır.

Borçlunun amacını “bilen veya bilmesi gereken” kişinin tanımı kanun lafzında net şekilde ortaya konmamıştır.

Çalışmada Yargıtay ve Danıştay’ın bu davalarda verdiği ve yayınlanan, erişilebilen kararları esas alınarak, bu kişilerin kim olduğunun belirlenmesinde yargı mercilerinin hangi kriterleri esas aldığı incelenmiştir. İptal davalarını konu alan çeşitli yayınlarda 30.madde çerçevesinde açılacak davalar hakkında tespitler bulunsa da, çalışmanın esas aldığı husus ayrıca değerlendirilmemiştir. Bu sebeple yapılan çalışma ile konu bakımından boşluğun doldurulması, öneriler sunulması amaçlanmaktadır.

2- İPTAL DAVASI

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının benimsediği vergilendirmenin yasallığı ilkesi, verginin tarh ve tahakkuku kadar tahsili aşamasında geçerlidir. Bu çerçevede, Türkiye’de kamu alacaklarının tahsilinde izlenecek usulleri belirleyen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulanmaktadır. Böylelikle, hukuka aykırı işlemler karşısında bireylerin korunması, keyfi uygulamalar yoluyla hukuk devleti ilkesinin zedelenmesinin (Öncel, Kumrulu, Çağan, 2008, s.155) de önüne geçilebilmektedir.

Gerekçesini incelediğimizde bu kanun ile, kamu hizmetlerinin sürekliliği, kamu alacaklarının **belirli sürelerde ve kısa zamanda tahsil edilmesi zorunluluğu** gözetilerek, kamu alacakları için **genel takip sisteminden ayrı bir takip ve tahsil usulü** benimsendiği görülmektedir. Aynı gerekçede, kamu alacakları için belirlenen bu özel takip sistemi ile belirlenen temel ilkelere biri vergi alacağını güvence altına almak olarak belirtilmektedir.

Kamu alacağını güvence altına almak için 6183 sayılı Kanunda bazı araçlar düzenlenmiştir. Bunlar özetle şöyle tasniflenip sıralanabilir. (Ay, Baran, 2014, s.48)

Tahakkuk etmemiş kamu alacakları için koruma yöntemleri;

*Teminat

*İhtiyati haciz

*İhtiyati tahakkuk

Tahakkuk etmiş kamu alacakları için koruma yöntemleri;

*İptal davası

*Rüçhan hakkı

*Bazı sorumluluk hükümleri

6183 sayılı Kanununun 24 ila 31. maddelerinde genel icra hukukunda ve yargı kararlarında “**tasarrufun iptali davası**” olarak isimlendirilen, kanun metninde ise “**iptal davası**” olarak zikredilen, kamu alacağının korunmasına dair hükümler düzenlenmektedir.

Haciz ya da iflas yoluyla takipte, malların haczinden ya da iflase karar verilmesinden önce, borçlunun mal ve hakları üzerinde tasarrufu kısıtlı değildir. Bu sebeple, bu gibi durumlarda borçluların mallarını kaçırmak için şüpheli yollara başvurduğu bilinmektedir. Örneğin, borçlu mallarını yakınlarına bağışlamış ya da satmış gösterebilmektedir. Bu işlemlerden sonra, alacaklı idare alacağını tahsil etmek istediğinde, borçlunun malı olmamakta ya da borcunu karşılamamakta, alacağını tahsil edememektedir. Açıkça görüleceği üzere, borçlunun kanunda hükümsüz sayılan şüpheli işlemlerinin iptal ettirilmesiyle kamu alacağının tahsili mümkün olabilmektedir.(Karakoç, 2009, s.375)

Bu tür davalardan **maksat**, borçlunun, mevcudunu azaltmaya yönelik **tasarruflarının butlanına** hükmettirmektir. (Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, E:2011/9103, K:2013/12141, Tarih: 31.05.2013) Tahsilat genel tebliğinde yapılan izaha göre söz konusu düzenlemelerin amacı, kamu borçlusunun kamu alacağını ödememesi durumlarında, aynı zamanda malı olmaması ya da borca yetmemesi söz konusu ise, borçlu tarafından kamu alacağının kısmen ya da tamamen tahsil edilmesine imkan bırakmamak amacıyla yapılan tek taraflı hukuki işlemler ile borçlunun amacını bilen veya bilmesi lazım gelen kimselerle yapılan tüm işlemlerin hükümsüzlüğünü sağlamak ve vesileyle kamu alacağını tahsil etmektir.

Amme borçlusunun bu kanununun 27, 28, 29 ve 30 uncu maddelerinde yazılı olup aşağıda yer verilen tasarruf ve muameleleri iptal davasının konusunu oluşturur.

“İvazsız tasarrufların hükümsüzlüğü:

Madde 27 – Amme alacağını ödememiş borçlulardan, müddetinde veya hapsen tazyikına rağmen mal beyanında bulunmayanlarla, malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar hükümsüzdür.

Bağışlama sayılan tasarruflar:

Madde 28 – Yirmi yedinci maddenin tatbiki bakımından aşağıdaki tasarruflar bağışlama hükmindedir:

- 1. Üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan hısımlariyle, eşler ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) sıhri hısımlar arasında yapılan ivazlı tasarruflar,*
- 2. Kendi verdiği malın, aktin yapıldığı sıradaki değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler,*
- 3. Borçlunun kendisine yahut üçüncü bir şahıs menfaatine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler.*

Hükümsüz sayılan diğer tasarruflar:

Madde 29 – Amme alacağını ödemeyen borçlulardan müddetinde veya hapsen tazyikına rağmen mal beyanında bulunmayanlarla, malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları tasarruflardan aşağıda belirtilenler hükümsüzdür:

1. Borçlunun teminat göstermeyi evvelce taahhüt etmiş olduğu haller müstesna olmak üzere borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler,
2. Borca karşılık para veya mütat ödeme vasıtalarından gayri bir suretle yapılan ödemeler,
3. Vadesi gelmemiş bir borç için yapılan ödemeler.

Amme alacağının tahsiline imkan bırakmamak maksadiyle yapılan tasarruflar:

Madde 30 – Borçlunun malı bulunmadığı veya borca yetmediği takdirde amme alacağının bir kısmının veya tamamının tahsiline imkan bırakmamak maksadiyle borçlu tarafından yapılan bir taraflı muamelelerle borçlunun maksadını bilen veya bilmesi lazımgelen kimselerle yapılan bütün muameleler tarihleri ne olursa olsun hükümsüzdür.”

Söz konusu maddede hükümsüz sayılan tasarrufların iptali için açılacak davalara bakmaya, umumi mahkemeler yani adli yargı yetkilidir. Tahsilat genel tebliğinde yetkili mahkeme, sulh ya da asliye hukuk mahkemesi olduğu belirtilmişse de 6100 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ikinci maddesinde yapılan değişiklik nedeniyle, miktarına ve değerine bakılmaksızın Asliye Hukuk Mahkemelerinde açılması gerekmektedir. (Ay, Baran, 2014, s.57)

Bu davalarda, davacı alacaklı kamu idareleri veya tahsil ile görevli tahsil daireleri tarafından bu konuda yetki verilmiş birimleridir. Ayrıca, kanun lafzına bakıldığında, bu maddelerde sayılan hükümsüz sayılma şartları varsa dava açmanın zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

Kanunun 25.maddesine göre davalı ise, borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimselerle, bunların mirasçıları ve suiniyet sahibi diğer üçüncü şahıslardır. Belirtilen her dört halde de, haklarında iptal davası açılacak kimseler ile borçlu (hasım) arasında **zorunlu dava arkadaşlığı** mevcuttur. Borçlunun davalı olması noktasında **zorunluluk olmasa da**, doğrudan hakları etkilendiğinden davalı olması gerektiğine dair Yargıtay içtihadı mevcuttur.(Savaş, 2001)

6183 sayılı Kanun, İİK 282’de yer aldığı gibi iptal davasının iyi niyetli 3.kişilerin hakkının ihlal etmeyeceğini düzenlememiştir. Dolayısıyla ilk 3 sırada sayılanlarda iyi niyet aranmasını ya da kötü niyetin varlığını şart koşmamıştır. Ancak, üçüncü kişilerle yapılan işlemlerde kötü niyetin varlığı şarttır. **Kötü niyetli üçüncü kişiler, kendilerinden öncekilerin tasarruflarının iptal davasına konu olabileceğini bilen veya bilmesi gereken kişilerdir.** Borçlunun iptal davasına konu tasarruf ve işlemleri yaptığı kimselerle, ödeme yaptığı kimseler, iyi niyetli olduklarına bakılmaksızın davalı olur. (Savaş, 2001)

Dava, diğer işlere takdimen yani öncelikle genel hükümlere göre incelenir. Diğer davalara önceliği sebebiyle adli tatilde dahi bakılabilir. Bu davalarda seri muhakeme usulü geçerlidir.

Söz konusu davanın açılabilmesi için, yapılan işlemlerinin hükümsüz olma şartlarını taşıması, kamu alacağının vadesi gelmiş ve kesinleşmiş olması ile yapılan takibe rağmen sonuç alınamaması gerekir.

Zira borcun tahsil imkanı varsa dava açılmaz. Ödeme yapılırsa, 27 ve 29.maddeler kapsamındaki davalarda dava şartı mal bildiriminde bulunulursa dava yersiz kalır. (Akmansu 1954, s.138-142) (İstanbul VDB, 2006, s.129)

İptal davasına konu işlemlerden birinin varlığı halinde, iptal davası açılması şartıyla, iptale konu malların elden çıkarılmasını önlemek amacıyla ihtiyati haciz uygulaması için idareye yetki verir. (6183 s.K. md.13/7)

Borçlunun iptal davasına konu tasarruflarının yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl geçerse artık dava açılmaz. Her ne kadar kanun lafzında zamanaşımı olarak zikredilse de bu süre, hiçbir şekilde uzatılmayan bir hak düşürücü süredir.(Akmansu, 1954, s.137)

İptal davasının kabul edilmesi halinde, mahkeme kamu alacağının tahsiline yetecek miktariyle sınırlı olarak tasarrufun iptaline karar verecek olduğundan davacı kamu idaresi, davaya konu mal üzerinde cebri icra ile alacağını tahsil hakkı kazanır. Dava konusu gayrimenkul, davalı üçüncü şahıs üzerindeki kaydın düzeltilmesine gerek olmadan bu gayrimenkul haczedilmesini ve satılmasını isteyebilir.

Davanın amacı dava konusu malın mülkiyetini ele geçirmek olmayıp, borçlunun tasarrufunun hükümsüzlüğünü ispat ederek kamu alacağının tahsilini temin etmek olduğundan, davanın alacaklı kamu idaresi lehine sonuçlanması durumunda **kamu alacağının parasal karşılığını geçmeyecek şekilde** haciz ve satış yapılmalı, (Yargıtay 10.Hukuk Mahkemesi, E: 2011/9103, K: 2013/12141) ayrıca 6183 sayılı Kanunun 110.maddesine göre iptal edilen işlemleri yapanların cezalandırılması sağlanmalıdır. (Aktaran; Ay, 2014, s.14; Serim, 2010, 55-56)

İptal davasına konu tasarruf ve işlemde fayda sağlayanlar bu sebeple elde ettiklerini, elden çıkarmaları durumunda ise takdir edilecek bedeli vermeye mecbur olup, verdiklerine karşılık kamu idaresinden herhangi bir talepte bulunamazlar.

3- BİLEN VEYA BİLMESİ LAZIMGELEN

Çalışma kapsamında 6183 Sayılı Kanun lafzında oldukça genel bir tanım içeren söz konusu tanımlamaya yargı mercilerinin bakışı, söz konusu kişileri belirleme noktasında kullandığı kriterler ortaya konmak istenmiştir.

Madde hükmüne göre, kamu borçlusunun, kamu alacağının tahsiline imkan bırakmayacak şekilde, kasıtlı hareket ettiğini bilen veya bilmesi lazım gelen kimselerle yaptığı bütün hukuki muameleler tarihleri ne olursa olsun hükümsüzdür.

6183 sayılı Kanunun bu hükmüne karşılık gelen İcra ve İflas Kanununun 280. maddesine göre borçlunun malvarlığının borcuna yetmemesi halinde, alacaklılarına zarar verme kastıyla yaptığı işlemler, borçlunun içinde bulunduğu malî durumun ve zarar verme kastının, işlemin diğer tarafınca **bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunduğu hâllerde iptal edilebilir.**

Bu maddede üçüncü kişiler, borçlunun karı veya kocası, usul veya furuu ile üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları, evlat edineni veya evlatlığı ise bunların **borçlunun durumunu bildiği farz olunmaktadır.**

Yine bir işyeri ya da ticari işletme bünyesindeki ticari emtiayı tamamını ya da önemli kısmını satın ya da devir alan ya da bir kısmını iktisap etmekle beraber sonrasında işyerini işgal eden kişinin **de borçlunun alacaklılarına zarar verme kastıyla hareket ettiğini bildiği ve borçlunun bu durumlarda zarar verme kastıyla hareket ettiğinin kabul edileceğini düzenlemiştir.**

Her ne kadar bazı net belirlemeler yapılmışsa da borçlunun mali durumunu ve alacaklılarına zarar verme kastının üçüncü kişilerce bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunduğu hâllerin ne olduğu, yargının değerlendirmesine bırakılmıştır.

Amme Alacaklarının Takip Usulü Hakkındaki Kanununun 30. maddesinde bu konuda bir sınırlama getirilmemiştir.

Bu madde ile getirilen korunma hükmü, diğer korunma hükümlerinden farklı olarak **kötü niyete dayalı bütün işlemlerin** tarihleri ne olursa olsun iptale mahkum olduğunu vurgulamaktadır.

Bu kapsamda, kamu alacağının tahsilini imkansız kılmak isteyen kamu borçlusu kadar, borçlunun maksadını bilen ya da bilmesi gerekenler de kötü niyetlidir.

Borçlunun eşi ya da yakını olsun ya da olmasın, madde kapsamındaki kişilerin kötü niyetinin alacaklı tarafından ispat edilmesi gerekir.

Bu kişinin **bildiğinin ispatı**, ilgilinin ikrarı ya da ikrar yerine geçen işlemleri, kamu borçlusu ile olan konuşmalarına tanık kişi beyanlarıyla kanıtlanabilir. **Bilmesi gerektiğinin ispatı** ise, iktisadi ve ticari icaplar ve olayın özelliğine göre normal ve mutad olan durum gibi harici karinelere göre belirlenebilir. Kamu borçlusunun alacaklıları tarafından yapılan ödemeleri kabul eden kişi bu duruma örnektir. (Candan, 2018)

Gerek borçlu gerekse de borçlunun durumunu bilen veya bilmesi gerekenlerin kötünüyetli olduğunun ispatı için öncelikle bu kavramları ortaya koymak gerekir.

Medenî Kanununun ve Borçlar Kanununun çeşitli maddelerinde yer verilen iyi niyet kavramına dair ortaya konmuş net bir tanım yoktur. Ancak, MK. 3 ve 1024 başta olmak üzere, söz konusu hükümlerin içeriği esas alınarak, genel anlamda bir iyiniyet tanımı geliştirilmesi mümkündür. Buna göre **iyiniyet**; bir hakkın kazanılması veya bir hukuki sonucun doğması yönünden mevcut bir engeli, bir eksikliği veya benzeri bir olguyu bilmemek ve hâlin gerektirdiği özen gösterilse dahi bilecek durumda olmamaktır. İyiniyetin zıttı da akla kötünüyeti getirir ve oluşturur. **Kötünüyet** ise; bir hakkın kazanılması veya bir hukukî sonucun doğması yönünden mevcut bir engeli, bir eksikliği veya benzeri bir olguyu bilmek veya hâlin gerektirdiği özen gösterildiğinde bilecek durumda olmak şeklinde tanımlanabilir. (Dural, Sarı, 2012, 1192-1212)

İyiniyet ve kötünüyet; bir kişinin **bilgisine ve inancına yönelik** olarak yapılan bir değerlendirmedir. Bu değerlendirme belirli bir olay veya olguya ilişkin yapılır. İyi niyetin temelinde, **namuslu, doğru ve dürüst davranma** kuralı vardır. Kişinin işgal ettiği konum sebebiyle bildiği ve bilmesi gereken tüm hususları göz önüne alarak, bir hak kazanımına ya da hukuki sonuç doğumuna dair engeli öğrenebilecekse, bu kişinin iyi niyetinden bahsedilemez. Aslında bu tip bir durumda kişi engeli biliyor, öğrenmiş ya da öğrenmeyi ihmal etmiştir. İhmal, kişisel bir kusur olup, ihmali harekette bulunan kişi kusuruna dayanarak lehine hak tesis edilmesini isteyemez. (Dural, Sarı, 2012, 1192-1212)

4- YARGININ ESAS ALDIĞI KRİTERLER

Yukarıda detaylıca açıklandığı üzere, iptal davası ya da tasarrufun iptali davası adli yargıda dava konusu edilen işlemlerdir. Bu sebeple, bizim için esas belirleyici kararlar Yargıtay kararlarıdır.

Bu noktada, söz konusu davalara ilişkin olarak çok fazla karara rastlanmaması idarenin bu davalardaki gerek ispat külfeti sebebiyle gerekse de ekstra araştırma gerektirmesi sebebiyle pasif davrandığını akla getirdiğini belirtmek gerekir.

Yargıtay Hukuk Mahkemelerince görülen iptal davalarında, borçlunun kötü niyetini ortaya koymakta, borçlunun maksadını bilen ya da bilmesi lazım gelen kişilerin belirlenmesinde çeşitli kriterler esas alındığı söylenebilir. Bunların en başında akrabalık, ortaklı, vekalet ilişkisi ile iptal davasına konu taşınmaz ve davalıların bulunduğu yer, borçlu davalının nüfus kayıt ve ikamet bilgilerinin ilişkisi sayılabilir.

Örneğin, davalının borçlu şirketin eski ortağı olması ve müşterek çocukları bulunan eski eşinin şirketi olması durumlarında davalının borçlunun zarar verme kastıyla hareket ettiğinin kabulü gerektiğine hükmedilmiştir. (Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E: 2012/8357; K: 2013/6334) Bu örnek hem akrabalık, hem de ortaklık ilişkisinin kriter olarak alındığını gösterir.

Yine, borçlu şirket adına kayıtlı traktörün davalı vekiline satıldığı görülen bir davada, borçlu vekili, borçlunun **maksadını bilen** veya **bilmesi lazım gelen** kimselerden değerlendirilmiştir. (Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E: 2011/13213; K: 2012/5802)

Nihai bir örneği de, davalıların **ikamet ettikleri ilçenin büyüklüğü ve bu tür satışların ilçe içinde oturanlar tarafından bilinip bilinemeyeceği** ve borçlunun mali durumunun ve alacaklılarından mal kaçırmak ya da alacaklılarını ızzar kastı ile hareket ettiğinin diğer davalılar tarafından bilinip bilinemeyeceğinin araştırılması gerektiğini belirten karar oluşturmaktadır. (Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E: 2015/5652; K: 2015/8311)

Danıştay ise, daha ziyade ihtiyati hacizler kaynaklı olarak davaya muhatap olduğundan, ihtiyati haciz sebeplerinin var olup olmadığı üzerine hüküm kurmaktadır. (Danıştay 3.Dairesi, E: 2013/6239, K: 2017/1040)

5- SONUÇ

Tasarrufun iptali davalarında yargı mercilerince borçlunun olduğu kadar borçlunun maksadını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerin kötü niyetinin varlığı çeşitli kriterlerle ortaya konmaya çalışılmaktadır.

Bilen ve bilmesi gereken kişinin tanımlanmasında baz alınan kriterler dikkate alındığında, idarenin ciddi bir araştırma ve ispat külfeti ile karşı karşıya olduğu açıktır. Yargıya yansıyan ve ulaşılabilen kararlar incelendiğinde de söz konusu durumun idarenin bu güvenlik müessesesini etkin şekilde kullanmadığı sonucunu akıllara getirmektedir.

Kavramsal belirsizliğin somutlaştırılmasını takiben, idarenin gerek takip aşamalarını hızlandırma gerekse de yargı tarafından belirlenen kriterler esas alınarak madde kapsamında yapılabilecek araştırmaların belirli programlar kullanılarak ortaya konmak suretiyle maddeye konu güvenlik müessesesinin etkinliğinin artırılacağı değerlendirilmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akmansu, M. (1954) Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun Şerh ve İzahları, Örnek Matbaası, Ankara
- Ay, H., Baran T., (2014) Kamu Alacaklarının Korunma Yöntemleri ve Bir Değerlendirme, Sosyoekonomi dergisi, January-June, 2014-1, 140103, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/197773>, (Erişim tarihi 14.12.2021)
- Candan, T. (2018) Açıklamalı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Yetkin Yayınları
- Dural, M, Sarı, S., (2012) Türk Özel Hukuku, İstanbul, Filiz, https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/21_22_Guz/medeni_hukuk/12/index.html, (Erişim tarihi 20.12.2021)

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Tahsilat Grup Müdürlüğü, (2006) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Arıkan Yayınevi, İstanbul

Karakoç, Y. (2009) “Kamu İcra Hukukunda Tasarrufun İptali Davası”, Prof.Dr.Mualla ÖNCEL’e Armağan, Cilt-I, Ankara, s.375-426

Öncel, M, Kumrulu, A., Çağan, N. (2008) Vergi Hukuku, Gözden Geçirilmiş Değişiklikler İşlenmiş 15. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, Ocak

Savaş, H.H, (2001) Kamu Alacaklarında İptal Davası, Mevzuat Dergisi, Yıl 4, sayı 48, https://www.mevzuatdergisi.com/2001/12a/01.htm#_ftnref4 , Erişim tarihi 14.12.2021

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi E: 2011/9103 K: 2013/12141 T:31.5.2013

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E: 2012/8357; K: 2013/6334

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E: 2011/13213; K: 2012/5802

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E: 2015/5652; K: 2015/8311

Danıştay 3.Dairesi, E: 2013/6239, K: 2017/1040

6183 Sayılı Kanun

2004 Sayılı Kanun

Tahsilat Genel Tebliği Seri: A, Sıra: 1, sy.24, [https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/mevzuatek/eski/Tahsilat Genel Tebliği A1 02072021.pdf](https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/mevzuatek/eski/Tahsilat%20Genel%20Tebli%20A1%2002072021.pdf), (Erişim tarihi 14.12.2021)

6183 Sayılı Kanun Tasarısı ve Gerekçesi, [https://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/gerekceler/6183/cilt 3 6183 sayili kanun.pdf](https://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/gerekceler/6183/cilt%203%206183%20sayili%20kanun.pdf), (Erişim tarihi 15.12.2021)

6183 Sayılı Kanun Tasarısına Dair Geçici Komisyon Raporu, [https://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/gerekceler/6183/cilt 3 6183 sayili kanun.pdf](https://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuatek/gerekceler/6183/cilt%203%206183%20sayili%20kanun.pdf), (Erişim tarihi 15.12.2021).

Örgütsel Adalet ve Yenilikçi İş Davranışı: Bilgi Paylaşımının Aracılık Rolü

Asst. Prof. Dr. Emre Burak EKMEKÇİOĞLU

Ankara Yıldırım Beyazıt University, Business School
ebekmekcioglu@ybu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, örgütsel adalet ile yenilikçi iş davranışı arasındaki ilişkide bilgi paylaşımının aracı rolünü incelemektir. Bu çalışma için Türkiye'de faaliyet gösteren üretim sektörü işletmelerinden veriler toplanmıştır. 122 çalışandan oluşan bir örneklem PROCESS makrosu kullanılarak aracılık analizine tabi tutulmuştur. Sonuçlar, örgütsel adaletin yenilikçi iş davranışı ile pozitif ilişkili olduğunu göstermiştir. Ayrıca bilgi paylaşımının örgütsel adalet ile yenilikçi iş davranışı arasındaki ilişkide aracı rolü olduğu bulunmuştur. Bu çalışma, bilgi paylaşımını temel bir aracı mekanizma olarak vurgulayarak örgütsel adalet ve yenilikçi iş davranışı arasındaki bağlantıyı netleştirmeye çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Adalet, Bilgi Paylaşımı, Yenilikçi İş Davranışı

Organizational Justice and Innovative Work Behavior: The mediating Role of Knowledge Sharing

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the mediating role of knowledge sharing in the relationship between organizational justice and innovative work behavior. Data were collected for the present study from various manufacturing sector organisations functioning in Turkey. A sample of 122 employees was subjected to mediation analysis using the PROCESS macro. The results showed that organizational justice was positively related with innovative work behavior. Further, knowledge sharing was found to have a mediating role in the relationship between organizational justice and innovative work behavior. This study attempts to clarify the link between organizational justice and innovative work behavior by emphasizing knowledge sharing as an underlying mediating mechanism.

Keywords: Organizational Justice, Knowledge Sharing, Innovative Work Behavior

INTRODUCTION

In today's turbulent business environment, innovation attracts great attention from both academics and professionals in the sector due to its ability to create competitive advantage (Tian et al., 2018). Because an organization's capacity to innovate is dependent on its employees' innovative behavior, fostering such discretionary activity is a major goal for many organizations (Link and Bozeman, 1991). Since innovative behavior has become a critical component for organizations to gain a competitive advantage, organizations and scholars have been doing extensive research into the antecedents of innovative behavior (Liu, 2017). One of the most critical factors in predicting innovative behavior is organizational justice (Nazir et al., 2019). Organizational justice refers to employees' perceptions of whether the organization's current practices and procedures are performed fairly (Greenberg and Colquitt, 2005:5). Organizational justice is associated with many employee and organizational level outcomes, such as organizational citizenship behavior (Karriker and Williams, 2009), job satisfaction (McCain et al., 2010), organizational commitment (López-Cabarcos et al., 2015), and job performance (Walumbwa et al., 2009). The link between organizational justice and innovative work behavior can be investigated in the context of social exchange theory (Blau, 1964). According to the theory, it can be argued that employees with a high perception of organizational justice may be more motivated to act innovative work behavior. Studies addressing the link between organizational justice and creative work behavior are limited in the Turkish context (Pelenk, 2018). As a result, investigating this link is critical in terms of theoretical contribution.

Knowledge sharing behavior is defined as a process in which an individual exchanges his/her work-related information with other members of his/her organization in order to acquire new knowledge (Yi, 2009). It is one of the most crucial tools for attaining the organization's goals (Chow and Chan, 2008). Further, knowledge sharing has a positive influence on employees displaying innovative work behaviors (Kim and Lee, 2013; Yu et al., 2013). As a result, it is likely that individuals in organizations where knowledge sharing is encouraged might display more innovative behaviors and increase performance (Pian et al., 2019). In the context of social exchange theory, it is assumed that knowledge sharing will contribute to the internalization of employees' perceptions of organizational justice and to the organization by exhibiting more innovative work behavior in the organization. Previous research has given little attention to the impact of knowledge sharing behavior as a mediator in the link between organizational justice and innovative work behavior (Jnaneswar and Ranjit, 2020). It is necessary to investigate the underlying mechanisms that might explain the association between organizational justice and innovative behavior. This study sought to address this gap by exploring the function of knowledge sharing behavior as a mediator in the link between organizational justice and innovative work behavior. The research model and hypotheses are depicted in Figure 1 below.

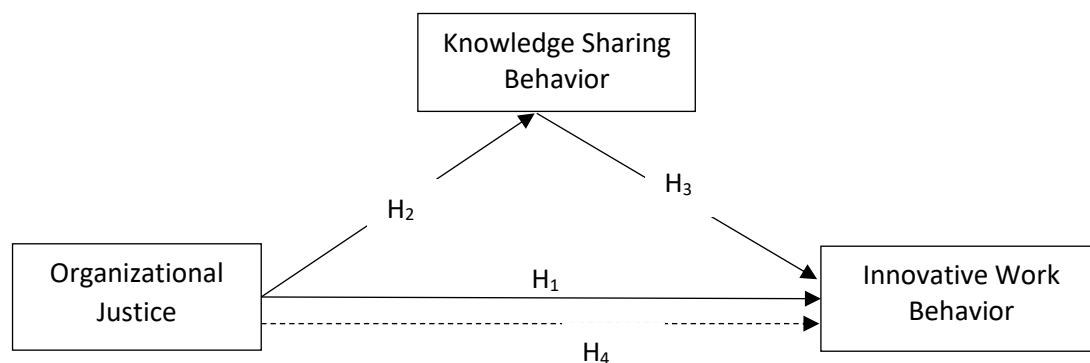

Figure 1. Research Model

H₁=Organizational justice positively affect innovative work behavior.

H₂=Organizational justice positively affect knowledge sharing behavior.

H₃=Knowledge sharing behavior positively affect innovative work behavior.

H₄= Knowledge sharing behavior mediates the relationship between organizational justice and innovative work behavior.

Research Method

A cross-sectional research design was applied for the study. This study was also carried out with the participation of 122 employees working in various production companies in Turkey between October 2021 and November 2021. A total of 350 questionnaires were distributed to full-time employees from fifteen different manufacturing businesses. The employees were invited to rate their level of agreement involving organizational justice, knowledge sharing behavior, and innovative work behavior, by administering a paper-and-pencil questionnaire. In addition to these scales, a paper requesting demographic information was added. The participants' anonymity and privacy were stated to be protected. 130 questionnaires were returned. However, due to insufficient information, 8 surveys were discarded. As a result, 122 questionnaires that might be used were collected. The study began with descriptive statistics, followed by validity and reliability and correlation analyses. Then, the PROCESS macro for SPSS was used to test the hypotheses in accordance with the research model.

Table 1. Frequency Analysis

		n	Percentage (%)
Gender	Female	33	27
	Male	89	73
Age	18-23	37	30.3
	24-29	43	35.2
	30-35	24	19.7
	36-41	18	14.8
Education Level	High school degree	26	21.3
	Associate's degree	34	27.9
	Bachelor's degree	58	47.5
	Master's degree	4	3.3
Total		122	100

As shown in Table 1, demographic data of the sample indicated that 89 (73%) respondents are male and 33 (27%) female. About age, 43 respondents (35.2%) belonged to 24–29 age group, 37 (30.3%) in the 18–23 category. In terms of education level, 58 have bachelor's degree (47.5%), 34 have associate's degree (27.9%).

Measures

Organizational Justice

Organizational justice was measured with the 20-item scale developed by Colquitt (2001), which includes all the four dimensions such as procedural, distributive, interpersonal and informational. Sample items in the scale include “*To what extent: Does your outcome reflect the effort you have put into your work?*”, “*To what extent: Has he treated you with dignity?*” The scale had a range from 1 (to a small extent) to 5 (to a large extent). Cronbach's alpha coefficient was 0.86.

Knowledge Sharing Behavior

Knowledge sharing behavior was measured with the 3-item knowledge sharing behavior scale adapted by Oliveira et al. (2015). This scale was modified by replacing the word “team” with “organization”. Sample items in the scale include “I often participate in knowledge sharing activities in my organization.”, “I usually spend a lot of time conducting knowledge sharing activities in my organization.” The scale had a range from 1 (strongly disagree) to 5 (strongly agree). Cronbach's alpha coefficient was 0.83.

Innovative Work Behavior

Innovative work behavior was measured with the 10-item innovative work behavior scale developed by De Jong and Den Hartog (2010). While the original scale was supervisor rated, it was transformed it to employee rated in this study. Sample items in the scale include “I contribute to the implementation of new ideas.”, “I put effort in the development of new things.” The scale had a range from 1 (strongly disagree) to 5 (strongly agree). Cronbach's alpha coefficient was 0.91.

Research Findings

Common Method Variance

To control common method variance, Harman's single-factor test (Podsakoff and Organ, 1986) was applied. In order for the common method variance to emerge, either a single factor structure or the first factor retrieved must account for a considerable portion of the total variance (Podsakoff and Organ, 1986; Podsakoff et al., 2003). The first component explained 28 percent of the total variance, according to unrotated exploratory factor analysis. The first component accounted for less than 50% of total variance. As a result, common method variance did not appear to be a problem.

Validity and Reliability

Confirmatory factor analysis (CFA) was employed to assess the validity of all components. According to the findings, the measurement model has acceptable fit values, and the standardized regression coefficients for each of the observed variables are greater than 0.50 (Bagozzi and Yi, 1988). CMIN/df, comparative fit index (CFI), Incremental Fit Index (IFI), root mean square error of approximation (RMSEA) and Tucker–Lewis index (TLI) were the fit indices used to verify model adequacy. The three-factor model of measurement model of the study (organizational justice, knowledge sharing and innovative work behavior) showed a good fit with the data: $X^2/df = 1,93$, $p = 0,000$, IFI=0,96; TLI=0,95; CFI=0,96; RMSEA = 0,08. Factor loadings of the organizational justice were between 0.52-0.92; The factor loadings of knowledge sharing behavior were between 0.65-0.85; The factor loadings of the innovative work behavior were between 0.61-0.96.

According to the results of the confirmatory factor analysis, composite reliability (CR) and average variance extracted value (AVE) were calculated, as shown in Table 2. As a result, the study's reliability and validity were both tested. Table 2 also includes Cronbach alphas, means, and standard deviations for all variables. In addition, as shown in Table 4, pearson correlation analysis was used to investigate the link between study variables.

Table 2. Correlations analysis and descriptive statistics

Constructs	M	SD.	CR	AVE	1	2	3
1. OJ	2.94	0.81	0.86	0.51	(0.71)		
2. KSB	3.96	1.02	0.83	0.61	0.49**	(0.78)	
3. IWB	3.28	1.43	0.91	0.79	0.38**	0.42**	(0.88)

Notes= **p<0.01, n=122, OJ=Organizational Justice, KSB=Knowledge Sharing Behavior, IWB=Innovative Work Behavior, M= Mean, SD. = Standard Deviations; CR= Composite Reliability AVE: Average Variance Extracted, values in parentheses on the diagonal are the square roots of the AVE of each scale.

Innovative work behavior was significantly and positively related with both knowledge sharing behavior ($r = 0.42, p < 0.01$) and organizational justice ($r = 0.38, p < 0.01$). Moreover, knowledge sharing behavior was significantly and positively correlated with organizational justice ($r = 0.49, p < 0.01$). Knowledge sharing behavior has the greatest mean ($M = 3.96, SD = 1.02$), while organizational justice has the lowest ($M = 2.94, SD = 0.81$).

In this study, CR values range from 0.83 to 0.91 and are greater than the critical threshold of 0.70 (Hair et al., 2010). For convergent validity, AVE should be greater than 0.5, and the CR should be greater than AVE scores; for discriminant validity, the square root of the AVE value calculated for each constructs should be greater than the correlation coefficient of each other variable (Hair et al., 2010). As shown in Table 2, AVE values range from 0.51 to 0.79, with all values more than 0.50, and the square root of the AVE value of each structure being greater than its correlation with other constructs. These data, acquired as a result of the measuring model used, demonstrate that this study is reliable and valid.

Direct and Indirect Effects

PROCESS Macro for SPSS (Model 4) was used to test direct and indirect effects. As depicted in Figure 2, it was found that organizational justice had a significant and positive effect on innovative work behavior ($\beta = 0.32, p < 0.01$). Accordingly, the hypothesis (H₁) that “Organizational justice positively affect innovative work behavior.” was accepted. Organizational justice had a significant and positive effect on knowledge sharing behavior ($\beta = 0.39, p < 0.01$). This result was evidence that the hypothesis (H₂) that “Organizational justice positively affect knowledge sharing behavior.” was accepted. Further, knowledge sharing behavior significantly and positively affects innovative work behavior ($\beta = 0.22, p < 0.01$). The hypothesis (H₃) that “Knowledge sharing behavior positively affect innovative work behavior” was accepted.

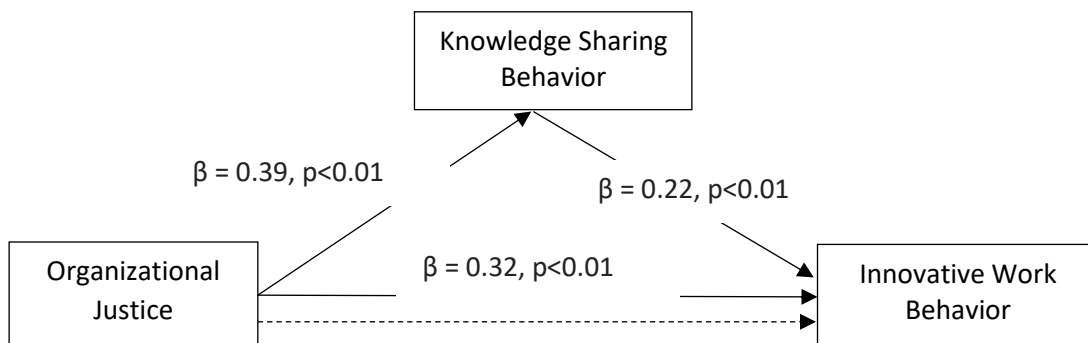

Figure 2. Direct and Indirect Effects

In order to test the indirect effect in SPSS PROCESS Macro (n=5000), bias-corrected bootstrapping- 95% confidence interval method was used. As shown in Table 3, the indirect effect of organizational justice on innovative work behavior through knowledge sharing behavior at 95% confidence interval was found to be significant ($\beta = 0.08$, $p < 0.01$). The total effect of organizational justice on innovative work behavior was (0.32 + 0.08) 0.40. The results indicated that the partial mediating role of knowledge sharing behavior in the relationship between organizational justice and innovative work behavior. Thus, the hypothesis (H₄) that “knowledge sharing behavior mediates the relationship between organizational justice and innovative work behavior” was accepted.

Table 3. Direct, Indirect and Total Effects

	Total Effects	Direct Effects	Indirect Effects
OJ→KSB	0.39**	0.39**	-
OJ→ KSB→IWB	0.40**	0.32**	0.08**
KSB→IWB	0.22**	0.22**	-

Note = n = 122, ** p<0,01, OJ= Organizational Justice, KSB= Knowledge Sharing Behavior, IWB= Innovative Work Behavior,

Results and Discussion

The empirical data supported the hypothesized relationships which is discussed in the context of social exchange theory. Since there is not enough empirical evidence between organizational justice and innovative work behavior in the literature, examining this relationship will contribute to the literature. The results of this study revealed a significant and positive effect of organizational justice on innovative work behavior. This empirical study supported the results of previous studies. (Nazir et al., 2019; Jiun-Lan and Jeng-Hwan, 2015; Fadul, 2021). As a result, this study demonstrates that organizational justice has a significant influence in predicting knowledge sharing behavior.

In the present study, a positive relationship was found between organizational justice and knowledge sharing behavior. This result supports the studies in the literature (Akram et al., 2017; Hameed et al., 2019). The higher the employees' perception of fairness towards their organization, the more likely they will be able to encourage them to exhibit behaviors such as sharing knowledge. This study also revealed the predictive effect of knowledge sharing behavior on innovative work behavior. This result shows that employees can develop innovative behaviors by obtaining knowledge through continues knowledge sharing (Pian et al., 2019; Yu et al., 2013).

This research is an empirical study that explains the mediation mechanism underlying the link between organizational justice and innovative work behavior by using knowledge sharing behavior as a mediating variable. This study showed that knowledge sharing behavior can explain the relationship between organizational justice and innovative work behavior. The results revealed that the perception of fairness in the organization by the employees can encourage them to exhibit more knowledge sharing behavior and can enable them to exhibit innovative work behaviors (Jnaneswar and Ranjit, 2020). Due to the partial mediation effect of knowledge sharing behavior, we can also interpret the existence of other explanatory mediation mechanisms in the relationship between organizational justice and innovative work behavior.

REFERENCES

- Akram, T., Lei, S., Haider, M. J., Hussain, S. T., & Puig, L. C. M. (2017). The effect of organizational justice on knowledge sharing: Empirical evidence from the Chinese telecommunications sector. *Journal of Innovation & Knowledge*, 2(3), 134-145.
- Bagozzi, R. P., & Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the academy of marketing science*, 16(1), 74-94.
- Blau, P. M. (1964). *Exchange and power in social life*. New York: Wiley
- Chow, W. S., & Chan, L. S. (2008). Social network, social trust and shared goals in organizational knowledge sharing. *Information & management*, 45(7), 458-465.
- Colquitt, J. A. (2001). On the dimensionality of organizational justice: a construct validation of a measure. *Journal of applied psychology*, 86(3), 386-400.
- De Jong, J. P., & Deanne, N. Den Hartog (2010), "Innovative Work Behavior: Measurement and Validation". *Creativity and Innovation Management*, 19(1), 23-36.
- Fadul, A. (2021). Does Organizational Justice Influence Employee Innovative Behavior in an Arabic Context? Evidence From the Libyan Oil Industry. *SAGE Open*, 11(3), 21582440211043931.
- Greenberg, J., & Colquitt J.A. (2005) *Handbook of organizational justice*. London: Lawrence Erlbaum .
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis (7 th ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Hameed, Z., Khan, I. U., Sheikh, Z., Islam, T., Rasheed, M. I., & Naeem, R. M. (2019). Organizational justice and knowledge sharing behavior: The role of psychological ownership and perceived organizational support. *Personnel Review*. 48(3), 748-773.
- Jiun-Lan, H. S. U., & Jeng-Hwan, W. A. N. G. (2015). Exploring the effects of organizational justice on employees' innovative behavior in Hospitality Industry from the aspect of organizational support. *Revista de cercetare si interventie sociala*, 49, 113.
- Jnaneswar, K., & Ranjit, G. (2020). Organisational justice and innovative behaviour: Is knowledge sharing a mediator?. *Industrial and Commercial Training*. 53(1), 77-91.
- Karriker, J. H., & Williams, M. L. (2009). Organizational justice and organizational citizenship behavior: A mediated multifoci model. *Journal of management*, 35(1), 112-135.
- Kim, T. T., & Lee, G. (2013). Hospitality employee knowledge-sharing behaviors in the relationship between goal orientations and service innovative behavior. *International Journal of Hospitality Management*, 34, 324-337.
- Link, A. N., & Bozeman, B. (1991). Innovative behavior in small-sized firms. *Small Business Economics*, 3(3), 179-184.
- Liu, C. H. (2017). Creating competitive advantage: Linking perspectives of organization learning, innovation behavior and intellectual capital. *International Journal of Hospitality Management*, 66, 13-23.
- López-Cabarcos, M. Á., Machado-Lopes-Sampaio-de Pinho, A. I., & Vázquez-Rodríguez, P. (2015). The influence of organizational justice and job satisfaction on organizational commitment in Portugal's hotel industry. *Cornell Hospitality Quarterly*, 56(3), 258-272.
- McCain, S. L. C., Tsai, H., & Bellino, N. (2010). Organizational justice, employees' ethical behavior, and job satisfaction in the casino industry. *International journal of contemporary hospitality management*. 22(7), 992-1009.
- Nazir, S., Shafi, A., Atif, M.M., Qun, W. and Abdullah, S.M. (2019), "How organization justice and perceived organizational support facilitate employees' innovative behavior at work", *Employee Relations*, 41(6),1288-1311.

- Oliveira, M., Curado, C. M., Maçada, A. C., & Nodari, F. (2015). Using alternative scales to measure knowledge sharing behavior: Are there any differences?. *Computers in Human Behavior*, 44, 132-140.
- Pelenk, S. E. (2018). Örgütsel Adalet, Proaktiflik ve Yenilikçi Davranış Arasındaki İlişkiler: Kimya Sektörü Çalışanları İle Bir Araştırma. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(ICEESS'18), 149-155.
- Pian, Q. Y., Jin, H., & Li, H. (2019). Linking knowledge sharing to innovative behavior: the moderating role of collectivism. *Journal of Knowledge Management*. 23(8),1652-1672.
- Podsakoff, P. M., & Organ, D. W. (1986). Self-reports in organizational research: Problems and prospects. *Journal of management*, 12(4), 531-544.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J. Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: a critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of applied psychology*, 88(5), 879-903.
- Tian, M., Deng, P., Zhang, Y., & Salmador, M. P. (2018). How does culture influence innovation? A systematic literature review. *Management Decision*. 56(5), 1088-1107.
- Walumbwa, F. O., Cropanzano, R., & Hartnell, C. A. (2009). Organizational justice, voluntary learning behavior, and job performance: A test of the mediating effects of identification and leader-member exchange. *Journal of Organizational Behavior*, 30(8), 1103-1126.
- Yi, J. (2009). A measure of knowledge sharing behaviour: Scale development and validation. *Knowledge Management Research & Practice*, 7(1), 65–81.
- Yu, C., Yu, T. F., & Yu, C. C. (2013). Knowledge sharing, organizational climate, and innovative behavior: A cross-level analysis of effects. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 41(1), 143-156.

Government Trade Policies and Foreign Direct Investment

Murat, Akyuz , Ph.D,

Department of Business Administration,
Nile University of Nigeria

Opusunju, Michael Isaac, Ph.D.

Department of Business Administration,
Nile University of Nigeria
opusunjumike@gmail.com

ABSTRACT

The study examined the nexus between government trade policies and foreign direct investment. The study proxied government trade policies as tax policy, balance of payment and trade openness while foreign direct investment is proxied as equity capital, re-investment capital and intra company loan. The study adopted conceptual research design. The study collected data from past literature review and article published in reputable international or local journals. The study developed a conceptual model to explain the relationship that existed between the variables. The findings showed that government trade policies attract foreign direct investment while foreign direct investment attract government trade policies. The model also incorporated exchange rate and corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy which implies that foreign direct investment is influenced by corruption and corruption also affects government trade policies. Also, exchange rate, corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy also affected government trade policies such as tax policy, balance of payment and trade openness. These variables have effect on the inflow of foreign direct investment in the world. The study recommended that government should continue to ensure effective government trade policies such trade openness, tax policy and balance of payment since it can attract foreign direct investment. Also, foreign direct investors should be encouraged to invest in foreign countries since their investment attracts or change government policies.

Keywords: Trade Policies, Tax Policy, Balance of Payment, Foreign Direct Investment

Introduction

Government trade policies affect Foreign Direct Investment have become standard in many developing countries especially Africa, irrespective of their level of development, geographical location or industrial structure (Mohammed & Abdulmajid, 2018). The activities of foreign direct investment in Nigeria have been in existence for so many years but they were not in operation until late 19th century when United States companies such as General Electric, International Telephone and Telegraph, and the Singer Sewing Machine Companies started to invest in overseas manufacturing companies (Mohammed & Abdulmajid, 2018).

Government engaged in a trade policies to influence foreign direct thereby changing their policies, such as tax policy (tax rate), balance of payment policy (expenditure reducing and expenditure switching) and trade openness policy (import substitution, export promotion and gross domestic product). Also, foreign direct investors have invested (equity capital, reinvestment earning and intra company loans) by influencing the production, employment, income, prices, exports, imports, balance of payments and general welfare, Government have also issued out trade policies (trade openness, tax policy and balance of payment) that foreign direct investors obeyed in carrying out their business in oil and gas. Yet, it is uncertain whether Government Trade Policies contribute to foreign direct investment or foreign direct investment affect Government Trade Policies.

The main objective of this study is to examine the relationship between Government Trade Policies and foreign direct investment. The specific objectives were to:

1. determine the relationship between trade openness and foreign direct investment
2. examine the relationship between balance of payment and foreign direct investment
3. evaluate the relationship between tax policy and foreign direct investment relationship between

The following conceptual hypotheses are formulated:

H₀₁: Trade openness has no relationship with foreign direct investment

H₀₂: Balance of payment has no relationship with foreign direct investment.

H₀₃: Tax policy has no relationship with foreign direct investment.

Concept of Trade Policies

Trade Policies refers to the regulations and agreements that control imports and exports to foreign countries (Raph, 2010). **Trade policies** define standards, goals, rules and regulations that pertain to trade relations between countries (Thelas, 2013). Herbaler (2009) define commercial or trade policies as all measures regulating the external economic relations of a country, which is measures taken by a territorial government which has the power of assisting or hindering the exports or imports of goods and services.

The study conceptualized Government Trade Policies to means instrument such as Trade Openness, Tax Policy and Balance of Payment which the government employed to generate revenue, guide the domestic firms from declining, monitoring the activities of foreign firms by observing and recording all transaction by them and also ensure that foreign firms brought their capital inflow in to the country in to transact freely.

Trade Openness

Bakare (2011) defines Trade Openness as the removal of obstacles to free trade (obstacles such as quotas, nominal and effective rates protection and exchange controls). Trade liberalization involves the elimination of non-tariff barriers to imports, the rationalization and reduction of

tariffs, the institution of market determined exchange rate and removal of fiscal disincentives and regulatory deterrents to exports. The motive is to create competitive atmosphere between local and foreign industries (Bakare, 2011). Dollar and Kraay (2001) define Trade Openness as trade volumes which is exports plus imports as a share of GDP

Trade Openness is conceptualized as the free market economy where Government allowed little or no restriction and ensured such policies as import substitution, export promotion and checkmate the gross domestic product as a percentage of these policies.

Tax Policy

James, Adams and Besley (2011) tax policy is the choice by a government as to what taxes to levy, in what amounts, and on whom. The macroeconomic aspects concern the overall quantity of taxes to collect, which can inversely affect the level of economic activity; this is one component of fiscal policy. European Union Survey (2017) asserted that "tax policies in the EU survey" examines how Member States' tax systems help to promote investment and employment, how they are working to reduce tax fraud, evasion and avoidance, and how tax systems help to address income inequalities and ensure social fairness.

Tax Rate

The tax rate is the ratio (usually expressed as a percentage) at which a business or person is taxed (Ali, 2015). Tax rate measures the amount of taxes and mandatory contributions payable by businesses after accounting for allowable deductions and exemptions as a share of commercial profits. Taxes withheld (such as personal income tax) or collected and remitted to tax authorities (such as value added taxes, sales taxes or goods and service taxes) are excluded (Ali, 2015). There are several methods used to present a tax rate: statutory, average, marginal, and effective. A tax rate is the percentage at which an individual or corporation is taxed. The tax rate is the tax imposed by the federal government and some states based on an individual's taxable income or a corporation's earnings (Ali, 2015).

Balance of Payment

The concept of balance of payment was discussed in 1960s and 1970s by Mundell (1961), Fleming (1962) and Johnson (1972). It was an improvement on the Keynesian model of income determination in an open economy. Balance of payments account is composed of four main elements namely; current account balances, capital and financial account balances, balancing items (Errors and Omissions) and reserves balances. Current account balances are further subdivided into trade balances, income balances and transfers balances. Trade balances record the value of exports and imports of both goods and services. Examples of goods are final consumer goods, raw materials and intermediate capital goods while services include transportation, construction services, communication services banking, insurance, tourism, travel services, financial services, computer and information services, royalties and license fees, personal, cultural and recreational services, government services and expenses on education. Income balances are comprised of items such as compensation of employees, interest, rent, profits, dividends and royalties received from foreign countries and paid out to foreign countries. Items that make up transfers account balances are gifts, grants and reparation receipts and payments to foreign countries. Transfers can be government transfers or private transfers. Government transfers are normally given either for economic, political or humanitarian reasons (Mannur, 2012). On the other hand, private transfers are remitted or received from foreign countries on person –to- person basis.

The conceptualize balance of payment to implies transaction of cash or provision of cash, receipt of real resources, goods, services, income, changes in claims and liabilities for a specific

account period reflecting the capital account and current account of foreigners who transact business with the home country to ensure that they comply with financial requirement of the host country.

Current Account

Current account records all current transactions, which are transactions that include either the export or import of goods and services (Anthony, Lekan, & Bosco, 2013). To them also, they include merchandise and services. Balance of Payment Manual by International Monetary Fund (2008) defines current account as it covers all transactions (other than those in financial items) that involve economic values and occur between resident and nonresident entities.

Capital Account

The capital account is made up of portfolio and direct investment, either long or short term capital and capital transfers (Anthony, Lekan, & Bosco, 2013). The capital account also refers to charges in financial assets and liabilities, portfolio investment, external loan drawings and amortization and charges in short-term capital movements (Anthony, Lekan & Bosco, 2013).

Foreign Direct Investment

Hymer (1960) was the first economist who considered foreign direct investment as the defining feature of the multinational corporation and tried to explain it in terms of its relative advantages vis-à-vis other forms of foreign operations and Foreign Direct Investment is the distinctive feature of multinational enterprises (or transnational corporations); a theory of foreign direct investment is a theory of multinational enterprise as an actor in the world economy (Hennart, 1982). Agiomirgianakis, Asteriou and Papatoma (2003) mention that FDI is mostly defined as capital flows resulting from the behaviour of multinational companies (MNCs). FDI is an investment made to acquire a lasting management interest (for instance 10% of voting stock) and at least 10% of equity shares in an enterprise operating in a country other than that of the investor's country (Mwillima, 2003; World Bank, 2007).

According to Uzoka (2012), foreign direct Investment is the inflow of foreign income into a particular economy through investment which involves multinational corporations. Njeru (2013) notes that FDI is the cross-border investment in which resident in one economy (the direct investor) acquires a lasting interest in an enterprise in another economy (the direct investment enterprise). OECD (2008) note that FDI is category of investment that reflects the objective of establishing a lasting interest by a resident enterprise in one economy (direct investor) in an enterprise (direct investment enterprise) that is resident in an economy other than that of the direct investor.

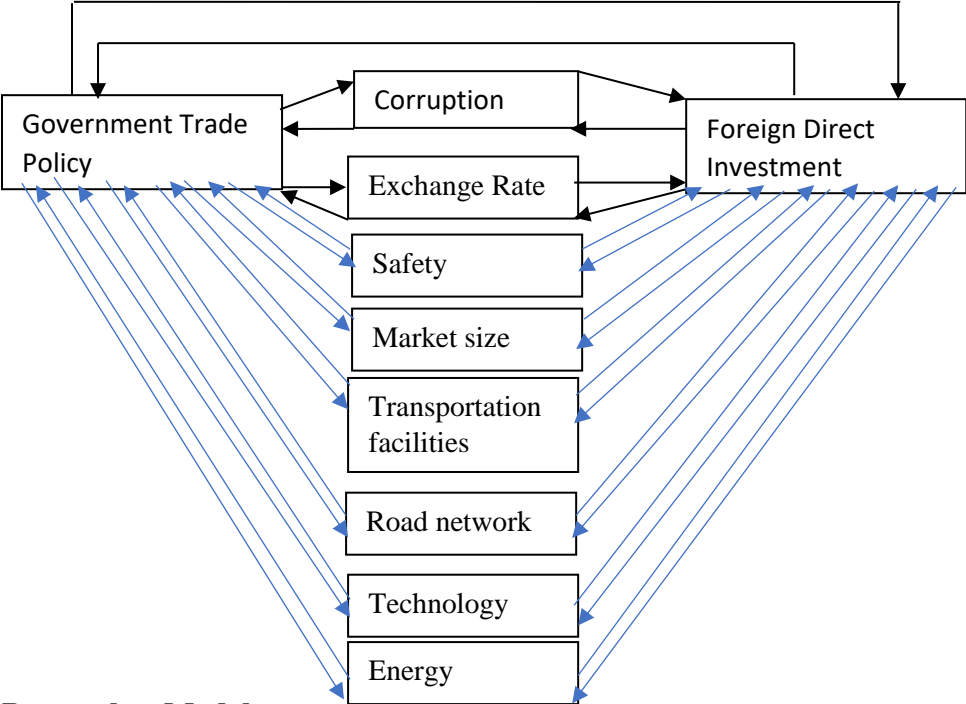
Equity capital constitutes the value of the MNC's investment in shares of an enterprise in a foreign country. Equity capital consists of non-cash, which again is in the form of tangible and intangible components such as technology fee, brand name etc. It comprises equity in branches, all shares in subsidiaries and associates (except non-participating preferred shares that are treated as debt securities) and other capital contributions (Srivastava, 2003).

Reinvested earnings consists of the sum of direct investor's share (in proportion to direct equity participation) of earnings not distributed as dividends by subsidiaries or associates, and earnings of branches not remitted to the direct investor. According to IMF guidelines (2008), these reinvested earnings are a part of FDI inflows, and should be recorded as inflow on the capital account of host country's balance of payments. Reinvested earnings or profit reinvestment of multinational subsidiaries refers to subsidiaries reinvesting their own retained earnings into the

existing operations. Retained earnings are a type of internal equity financing, that is, internally generated financing sources (Nguyen & Rugman, 2015).

Inter-company debt transactions include the short and long-term borrowing and lending of funds – including debt securities and suppliers’ credits – between direct investors and subsidiaries, branches and associates. In sum, direct investment capital transactions include those operations that create or liquidate investments as well as those that serve to maintain, expand or reduce investments (Srivastava, 2003).

Conceptual Framework 1

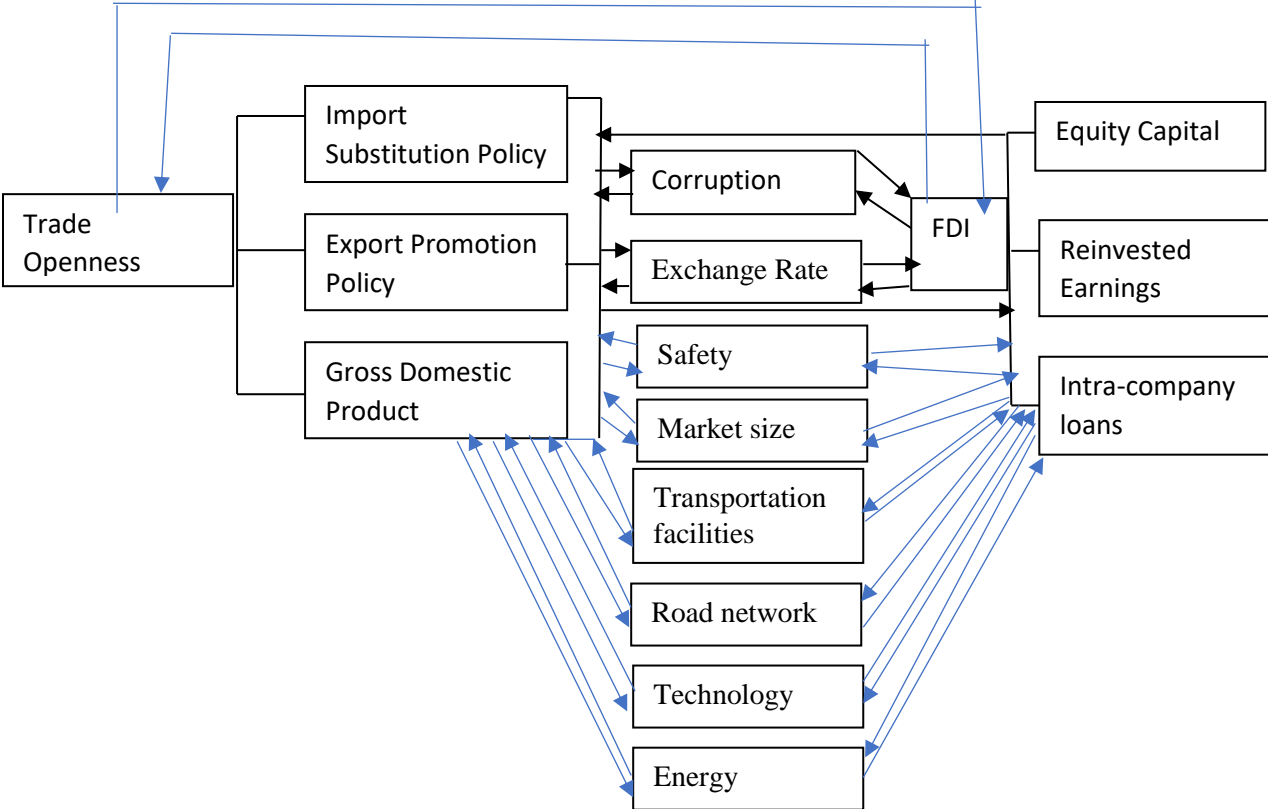
Researcher Model

The model is developed by the researchers to conceptualize government trade policies and foreign direct investment. The model is called casual inflow theory of government trade policies and foreign direct investment. It implies that the government trade policies attract foreign direct investment while foreign direct investment attract government trade policies. The model also incorporated exchange rate and corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy which implies that foreign direct investment is influenced by corruption and corruption also affects government trade policies. Also, government trade policies are attracted by exchange rate and exchange rate is attracted by foreign direct investment. The model states that government trade policies such as trade openness inform of import substitution policy, export promotion policy and gross domestic product policy can eventually attract foreign direct investment which are also classified as equity capital, reinvested earnings and intra company loans.

From the model, exchange rate, corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy also affected government trade policies such as tax policy, balance of payment and trade openness. These variables have effect on the inflow of foreign direct investment in the world. It is believed that any country that has adequate safety such security of life and property tend to have more foreign investors in their economy. Likewise, the government trade policies is affected by insecurity in any country.

The inflow of foreign direct investment is influenced by market size and government trade policy. It is also influenced by market size. A small market size required fewer foreign investors and government policy such as tax policy is influenced by the size of the market. Also, transportation facilities have a bidirectional effect on foreign direct investment and government trade policies. The model believed that road network, electricity and energy have a bidirectional influence on foreign direct investment and government trade policies.

Conceptual Framework 2

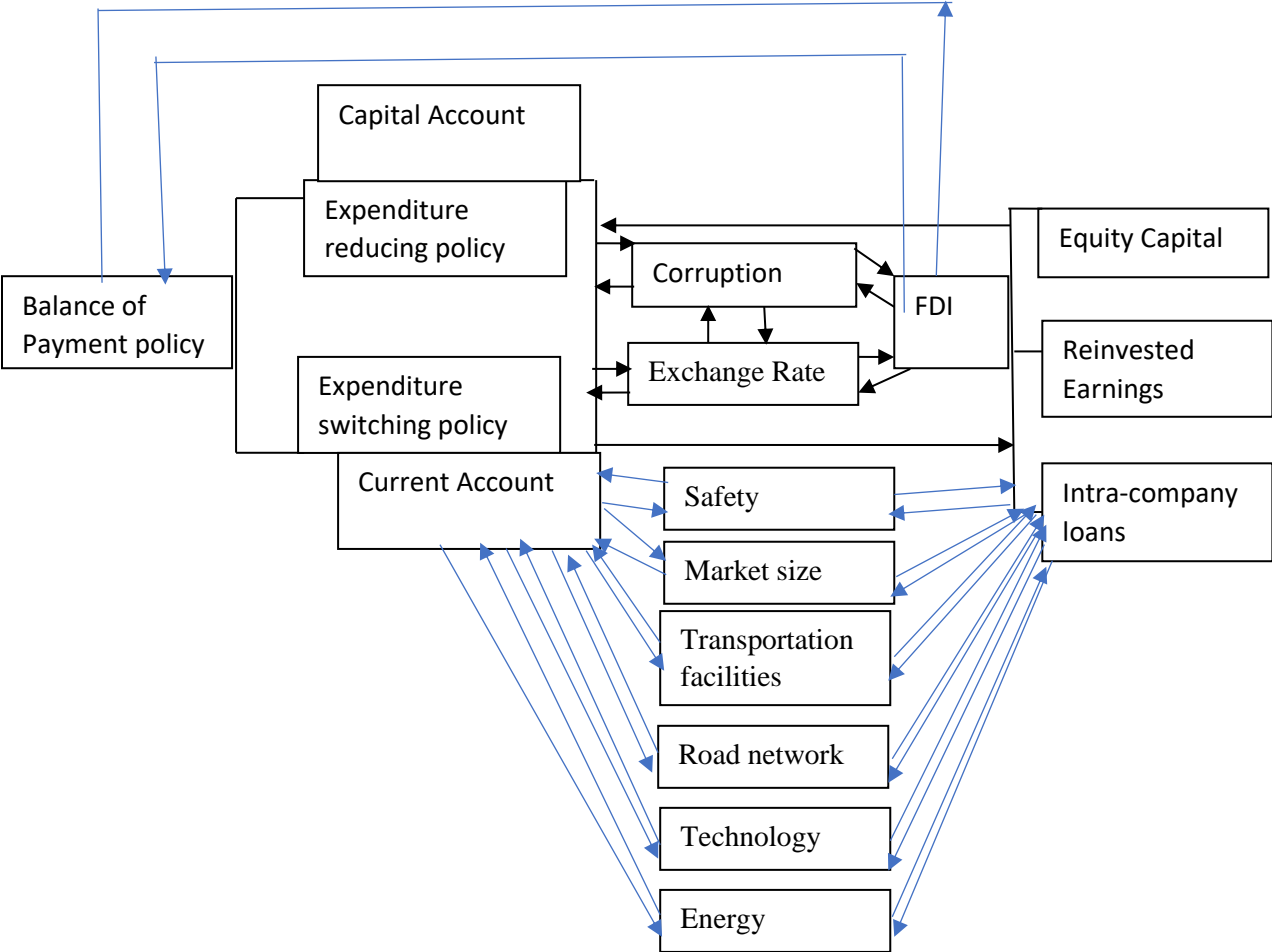
The model also explains that foreign direct investment inflows in any developed or developing countries of the world can directly or indirectly attract government trade policy in terms of trade openness in form of import substitution policy, export promotion policy and gross domestic product policy. This implies that government of any country make import policy to attract foreign investors by restricting some goods to be imported in such country and this ensure that foreign investors coming into Nigeria can actually produce their goods and service in order to remain in the country. The foreign direct investment also ensure that they produce similar goods and services that can be imported into the host country in order to enable the government protects their interest by restricting such importation.

The model also incorporated exchange rate and corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy which implies that foreign direct investment is influenced by corruption and corruption also affects government trade policies.

Therefore, the kind of relationship that exists between import policy and foreign direct investment in any developed or developing countries of the world is bi-directional relationship. Government also promotes export of goods and services by allowing foreign investors and local investors to exchange goods and services or ideas in a way that benefits both countries that enter in trade. Government made adequate policy to account for all the goods and services produced in host country by foreigners and host communities. This is to enable proper account for the one produced by foreign investors and to ensure that goods and services consumes by

host country in addition to investment. The model notes that government trade policy of import and export can allowed foreign direct investors or multinational subsidiaries to reinvest their own earnings into the existing operations in the host country and foreign direct investment that also provide equity capital by purchasing of shares of an enterprise in foreign country or direct provision of machinery into the host country. The government trade policies of import and export can ensure that foreign direct investment borrowed or lend between the parent company and the foreign affiliate to grow the host country economy.

Conceptual Framework 3

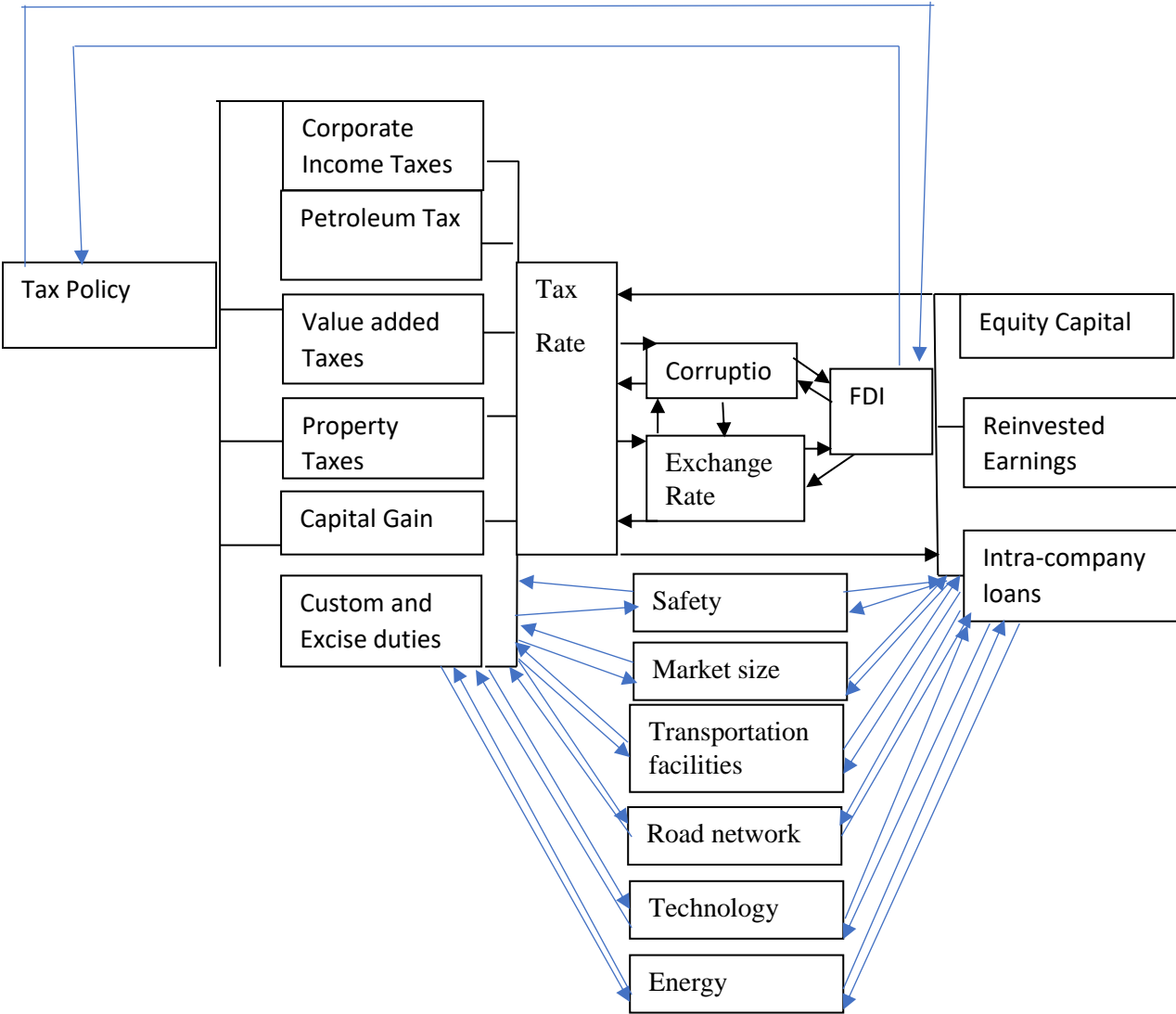

Researcher Model

The model also believed that government trade policies in terms of balance of payment allowed systematic record of all economic transactions between the residents of the reporting country and residents of foreign countries during a given period of time and this policy of reporting the all transitions of the FDI inflow into the host country attract foreign investors in the economy. The foreign direct investors knowing well that their transactions are noted and secure, invest their equity capital, reinvestment earnings and intra-company loans in order to repeatedly attract government trade policies on balance of payment, in terms of expenditure reducing policy and expenditure switching policy. The current account covers all transactions that involve economic values and occur between resident and non resident entities while capital account is capital transfers and acquisition/disposal of non-produced and non financial assets inflow into the host country.

From the model, exchange rate, corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy also affected balance of payment such as capital account and current account. These , exchange rate, corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy also have effect on the inflow of foreign direct investment in the world.

Conceptual Framework 4

Methodology

The study adopted conceptual research design. The reason for using conceptual research design is that the researcher used concept to explain the link between the two variables since no empirical studies link the variables together. The study collected data from past literature review and article published in reputable international or local journals. The study developed a conceptual model to explain the relationship that existed between the variables.

Findings

From the model presented above, the finding is that the government trade policies attract foreign direct investment while foreign direct investment attract government trade policies. The model also incorporated exchange rate and corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy which implies that foreign direct investment is influenced by corruption and corruption also affects government trade policies. Also, exchange rate, corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy also affected government trade policies such as tax policy, balance of payment and trade openness. These variables have effect on the inflow of foreign direct investment in the world. It is believed that any country that has adequate safety such security of life and property tend to have more foreign investors in their economy. Likewise, the government trade policies is affected by insecurity in any country.

Conclusion and Recommendations

The study concluded that the government trade policies attract foreign direct investment while foreign direct investment attract government trade policies. The model also incorporated exchange rate and corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy which implies that foreign direct investment is influenced by corruption and corruption also affects government trade policies. Also, exchange rate, corruption, safety, market size, transportation facilities, road network, electricity and energy also affected government trade policies such as tax policy, balance of payment and trade openness. These variables have effect on the inflow of foreign direct investment in the world. It is believed that any country that has adequate safety such security of life and property tend to have more foreign investors in their economy. Likewise, the government trade policies is affected by insecurity in any country.

The study therefore recommended that:

1. government should continue to ensure effective trade openness since it can attract foreign direct investment. Also, foreign direct investors should be encouraged to invest in countries since it attract or change government policies.
2. Government should continue to use balance of payment decision to attract foreign direct investment. Also, government should ensure that foreign direct investors can change the policy of balance of payment.
3. Government should ensure that tax policy is reduced to attract foreign direct investment. However, foreign direct investors should ensure that they operated their businesses in line with the law to allow government to change tax policy in favour of them.

References

- Abdullahi D. A., Enjiang, C. & George, M. (2003). The role of exports, FDI and imports in development: new evidence from sub-Saharan African countries. CSES Working Paper No. 39
- Adegbite, T. A. & Shittu, S. A. (2017). The impact of value added tax on private investment in Nigeria. *Account and Financial Management Journal*, 2(4) 644-651
- Adekanola, O. (2007). Taxation as a means of economic revitalization: limitations and prospect in a developing economy, Lagos. *The Institute of Chartered Accountants of Nigeria*, 40(4), 48-59

- Adigbe, F. F. (2011). Company income tax and Nigeria economic development. *European Journal of Social Sciences*, 22(2), 309-320.
- Agbogun, S. J. (2004). Energy crisis in Nigeria: the case of national electric power authority. *The Institute of Chartered Accountants of Nigeria*, 4(2)46-45 Abuja.
- Aghalino, S.O. (2009). Crude oil business in the Western Niger Delta, Enugu: RhyceKerex Publishers, 30-45
- Agiomirgianakis, G., Asteriou, D., & Papatoma, K. (2003). The determinants of foreign direct investment: A panel data study for the OECD countries. *Journal of Business and Finance*, 3(1) 31-45
- Dunning, J. & Lundan, S.M. (2008). *Multinational enterprises and the global economy*, 2nd edition. Reading, Mass.: Addison-Wesley.
- Dunning, J. H. & Sarianna, M. L. (2008). *Multinational enterprises and the global economy*, second edition. Edward Elgar Publishing Limited. William Pratt House, 9 Dewey Court Northampton Massachusetts, USA
- Mohamed, A. (2015). A case study of cointegration relationship between tax revenue and investment: evidence from Sri Lanka. Second International Symposium FIA, SEUSL foreign direct
- Mohammed, G. D. & Abdulmajid, J. (2018). Multinational corporation and foreign direct investment: an implication for third world States. *Arts and Social Sciences Journal*, 6(2) 44-57
- Mohammed, N. R. (2016). Impact of foreign direct investment inflows on capital account of India's balance of payments. *Business and Economic Research*, 6(1)61-86.

Eysenck'in Kişiliğın ve Sosyal Zekânın Kariyer Kararlılığı Üzerindeki Rolünün İncelenmesi

Öğr. Gör. Dr. Ethem MERDAN

Ahi Evran University,
ethem.merdan@ahievran.edu.tr
ORCID: 0000-0003-2528-2326

ÖZET

Sahip olunan işte bir takım eğitim ve tecrübeler kazanarak yükselme anlamına gelen kariyer, üzerinde ciddi şekilde düşünülüp karar verilmesi gereken bir durumdur. Çünkü kişilerin bu konuda vereceği yanlış bir karar kişilerin hem iş hem de sosyal hayatlarında olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Kariyer kararı verirken kişiler kişisel, ailevi ve çevresel birçok faktör etkilenebilmektedir. Bu faktörlerden bir tanesi sahip olunan kişilik özellikleri, bir diğeri de zekâ türüdür. Bu çalışmada amaç, kişiliği temelde dışadönük ve içedönük kişilik özelliği olarak ele alan Eysenck kişiliğın ve sosyal zekânın kariyer kararlılığı üzerine etkisini tespit etmektir. Nicel araştırma yöntemine göre tasarlanan araştırma verileri Kırıkkale ilinde bulunan küçük sanayi sitesindeki işletmelerin çalışanlarından elde edilmiştir (n= 368). Veriler faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi ile incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre Eysenck kişiliğın kariyer kararlılığını etkilemediği ve sosyal zekânın kariyer kararlılığını negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçların literatüre ve araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kişilik, Eysenck Kişilik, Kariyer, Kariyer Kararlılığı, Sosyal Zekâ.

Investigation of the Role of Eysenck's Personality and Social Intelligence on Career Decidedness

ABSTRACT

Career, which means gaining some training and experience in the job, is a situation that should be seriously considered and decided. Because a wrong decision made by people in this regard causes negative consequences in both business and social lives of people. While making a career decision, many personal, family and environmental factors can be affected. One of these factors is personality traits, and the other is the type of intelligence. The aim of this study is to determine the effect of Eysenck personality and social intelligence on career decidedness, which basically considers personality as an extroverted and introverted personality trait. The research data designed according to the quantitative research method were obtained from the employees of the small industrial estates in Kırıkkale province. (n= 368). The data were analyzed by factor analysis, correlation analysis and regression analysis. According to the research findings, it was determined that Eysenck personality did not affect career determination and social intelligence negatively affected career determination. It is thought that the results obtained will contribute to the literature and researchers.

Keywords: Personality, Eysenck Personality, Career, Career Decidedness, Social Intelligence.

GİRİŞ

Bireyin yaşamının büyük bir kısmı iş hayatının süreçlerinde geçmektedir. İş hayatındaki bu süreçlerde başarılı olan bireyler kariyer basamaklarını hızla çıkmaktadırlar. Ancak kariyer konusunda yaşanılacak bir başarısızlık bireyin mutsuz olmasına, işinden soğumasına ve hatta işten uzaklaşmasına yol açabilir. Yaşanan bu olumsuz durumlar hem iş hem de iş dışındaki hayatı yani sosyal hayatı olumsuz etkileyebilir. Bu sebeple bireyin iş seçimi ve bu işte yapacağı kariyer çok önemlidir. Çünkü bireyin kariyerinde başarılı olması hem bireysel mutluluğuna hem de ailevi mutluluğunu olumlu yönde etkileyecektir.

Bireyin tüm yaşamını şekillendirecek olan iş seçimini ve o işteki kariyer fırsatlarını ilerde herhangi bir sorunla karşılaşmamak veya karşılaşılabilecek sorunlara karşı önlem almak için araştırmalar yapması faydalı olacaktır. Aksi durumda bireylerin işlerinden memnun olmadıkları ve işten ayrılma niyetinde oldukları görülebilir. Bu durum sürecin olumsuzlukla sonuçlanmasına yol açar ki bu da zaman ve emek kaybına neden olur. Dolayısıyla birey en başta kariyer kararı verirken kendi kişilik yapısına uygun olup olmadığını değerlendirmesi önemlidir. Bu uyum bireylerin iş yaşamındaki tatminlerini doğrudan etkileyecektir (Merdan, 2013: 144). Bu yüzden günümüzde bireylerin sahip oldukları kişilik özellikleri ile nasıl bir iş ortamında çalışabilecekleri belirlenebilmektedir ve böylece kariyer kararı oluşumu daha da kolaylaşmaktadır (Çöp, 2020: 845).

Sosyal zekâ, bireyin çevresindekilerle iyi geçinmesi, onların kendileriyle işbirliği içinde olmasını sağlama becerisi olarak ifade edilmektedir. Sosyal zekâsı yüksek bireyler, kendi özelliklerinin ve çevrelerindeki durumların farkındadırlar. Bu onların duygularını kontrol edebilmesini, yaşamına ve kariyerine dair daha iyi kararlar almasını sağlamaktadır (Nazarpoori, 2017:619). Bireyin düşüncelerini, kurduğu ilişkileri ve becerilerini etkileyen sosyal zekâ kariyer kararını etkileyen bir unsur olabilir. Dolayısıyla kariyer kararı verirken sosyal zekâyı yani sosyal ilişkileri, insanları yönetebilme yeteneğini de dikkate almak önem taşımaktadır.

Literatürde kişilik ile kariyer, sosyal zekâ ile kariyer arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar görülmektedir ancak çoğunluğu kişilik ile kariyer veya kişilik ile zekâ arasındaki ilişkileri incelemeye yöneliktir (Eysenck, 1971; Ackerman ve Heggstad, 1997; Lounsbury vd., 2005; Chamorro-Premuzic and Furnham, 2006; Saka vd., 2008; Di Fabio ve Palazzeschi, 2015; Ünüvar vd., 2021). Ancak Eysenck kişilik, sosyal zekâ ve kariyer kararlılığı konusunu ele alan bütüncül bir çalışmaya da rastlanılamamıştır. Buradan hareketle araştırma problemi, “*kariyer kararlılığı üzerinde Eysenck Kişilik ve sosyal zekânın rolünü belirlemek*” biçiminde belirlenmiştir.

1. HANS EYSENCK'İN KİŞİLİK KURAMI

Kişilik, bireylerin duygusal, psikolojik, bilişsel, davranışsal nedenlerini ve kim olduklarını anlamalarını sağlayan özellikleridir (Mount vd., 2005: 448-449). Başka ifadeyle kişilik, bireylerin verdikleri kararları ve diğer kişilerden farklılaşmalarını sağlayan özelliklerdir (Çivilidağ, 2017: 255). Kişilik, bireyin doğuştan sahip olduğu özelliklerle sonradan kazanmış olduğu özelliklerin bireyde oluşturduğu yapı olarak da ifade edilebilir.

Eysenck, kişilik tiplerinin belirlenmesini sağlayan bir kişilik envanteri geliştirmiştir (Eysenck ve Eysenck 1975) ve kişiliğin doğuştan gelen özellikler olduğunu ve sonradan kazanılan bir özellik olmadığını, çevresel etkilerle değişmeyeceğini, bireyin davranışlarını tespit etmenin mümkün olduğunu ifade etmiştir (Yüksel, 2006: 73). Eysenck kişilik teorisini ilk geliştirdiği zaman nevroitiklik-istikrar ve dışa dönük-içedönük boyutları ile oluşturmuştur. *Dışadönüklük*, sosyal, çabuk iletişim kuran, girişken, aktif, konuşkan kişilik yapısını ifade etmektedir. *Nevrotiklik* ise duygusal tutarsız, endişeli, gergin, öngüveni düşük bireylerin kişilik özellikleridir (Eysenck ve Eysenck, 1968: 286). Daha sonra bu boyutlara psikotizm boyutunu da eklemiştir. Psikotizm, yaşadığı olaylar nedeniyle duygusal çöküşe uğramış insanlara soğuk

ve mesafeli davranan, olaylara aşırı tepki gösteren, duyarsız, duygusuz ve empatiden uzak bir kişiliktir (Eysenck vd., 1985). Psicotizm özelliğine sahip kişiler, bencil, anlayışsız, başkalarının iyiliğini ve haklarını önemsemeyen, saldırgan davranış gösteren kişilerdir ve cezalandırılarak, psikoterapik destek verilerek bu davranışlarının önlenmesi sağlanmaktadır (Gülova, 2013: 137). Ayrıca psicotizm boyutu sahte görünüm yansıtma çabasında olan bireyleri ifade etmekle birlikte, ölçekteki tüm ifadelerle doğru cevap verilmediğini ölçmektedir (Şahin ve Ünüvar, 2011: 1219). Bireyler psikiyatrik bir durum olsun ya da olmasın, bu kişilik boyutlarının birinde yer alabilirler ve kişilik yapıları bu boyutların birleşiminden oluşmaktadır (Ulucan ve Bahadır, 2011: 176). Bu boyutlar ele alındığında Eysenck'in kişiliği ilk aşamada nevrotik-istikrarlı, dışadönük ve içedönük yani iki taraflı olarak ele aldığını, sonra üçüncü boyutun eklenmesiyle kuramın daha da geliştiğini söyleyebiliriz.

2. SOSYAL ZEKÂ

Zekâ, bireylerin yaşadıkları topluma kolay uyum sağlamasını, mantık çerçevesinde düşünüp hareket etmesini sağlayan becerileri ifade etmektedir (Kul ve Yüksekbilgili, 2021: 24). Bir zekâ türü olan sosyal zekâ ise, bireyin iletişim kurarken karşıdaki kişilerin duygu, düşünce ve gereksinimlerinin farkında olması, yapıcı, işbirlikçi ve düzeyli şekilde ilişki kurması, gönüllü ve istekli davranış göstermesidir (Özcan, 2018: 43). Thorndike'ye göre (1920: 228) sosyal zekâ, bireyleri anlama, idare etme, iyi ilişkiler kurma becerisidir. Ya da sosyal zekâ, bireyin iletişim ve empati yeteneğini, duygu ve düşüncelerini kullanarak çevresindekilerle rahat iletişim kurmasını, onları etkilemesini ve yönlendirmesini sağlayan, yeni insanlar tanımasını ve çevreler kazanmasını kolaylaştıran davranışlar sergilemesi olarak ifade edilebilir.

Sosyal zekânın boyutları konusunda görüş birliği bulunmamaktadır (Doğan ve Çetin, 2009: 694). Marlowe'a (1986: 57) göre sosyal zekâ, kişisel tutum, sosyal beceri, empati becerileri, duygusallık ve sosyal kaygı olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Silvera ve arkadaşları da (2001: 316) sosyal zekâyı, sosyal bilgi süreci, sosyal beceri ve sosyal farkındalık olmak üzere üç boyuta ayırmıştır. Kozmitzki ve John (1993: 13) sosyal zekânın, diğer insanların içsel durumlarını ve ruh hâllerini algılama, insanlarla ilişki kurmadaki genel beceri, sosyal kuramlar ve yaşam hakkında bilgi, karmaşık sosyal durumlarda sosyal sezgi ve duyarlılık, diğer insanları manipüle etmek için teknikler kullanma, empati ve sosyal uyum olmak üzere yedi boyutunun olduğunu ifade etmişlerdir.

Sosyal zekâ, işgörenlerin kurmuş olduğu sosyal ilişkiler sayesinde işten ayrılma niyeti gibi olumsuz duygu ve düşüncelerden uzaklaşmalarını, etkili iletişim kurmalarını, verimliliklerinin, motivasyonlarının ve iş tatminlerinin artmasını sağlamaktadır. Bu sebeple örgüt içerisinde sosyal zekâyı geliştirecek eğitim ve uygulamaların artırılması önemlidir (Diktaş ve Özgeldi, 2020: 13).

3. KARİYER KARARLILIĞI

Kariyer, bireyin iş hayatındaki basamakları aşarak, yeni bir konum elde etmek için sergilediği tutum ve davranışları kapsayan bir süreçtir (Müftüoğlu ve Erol, 2013: 39). Ya da kariyer, hem iş hem de bireysel yaşamla ilgili kişinin değişmesi ve gelişmesini sağlayan süreç olarak ifade edilebilir (Tutar, 2020: 26). Başka bir ifadeyle kariyer, bireyin sahip olduğu bilgi, tecrübe, yetenek ve eğitimini iş ortamında kullanarak daha iyi yerlere gelmesini sağlayan ve sosyal yaşamında da tatmini artıran uzun çaba sarfedilen bir süreçtir (Gökdeniz ve Merdan, 2011: 25-26). Bu tanımlardan yola çıkarak kariyer kararlılığı, kariyer seçimine hazır olma durumu şeklinde tanımlanabilir (Hirschi and Läge, 2007: 167). Ya da kariyer kararlılığı, bireyin almış olduğu eğitim ve sahip olduğu yetenekleri göz önünde bulundurarak kariyer konusundaki düşüncelerini kesinleştirmesi olarak ifade edilebilir.

Kariyer tanımlarına bakılacak olursa ortak nokta kariyerin uzun ve çaba gösterilmesi gereken bir süreç olduğudur. Bu süreç şu aşamalardan oluşmaktadır (Hirschi and Läge, 2007: 167):

- Kariyer kararı verme konusunda farkındalık oluşması.
- Bireysel ve çevresel araştırmalarla, bireyin kendi ilgi alanlarına, becerilerine ve değerlerine uygun kariyer alternatifleri oluşturması.
- Daha derinlemesine bir araştırma yapmak için kariyer alternatiflerini belirli bir sayıya indirmek.
- Birkaç alternatif arasından seçim yapılması.
- Bireyin seçimini onaylaması ve ona bağlılık oluşturması.
- Kesin olarak karar vermesi, bir seçime bağlı kalması ve onun üzerine yoğunlaşması.

Kariyer kararı insanın bütün yaşamını etkileyecek ciddi bir karar olması sebebiyle, bireyler kariyer kararını vermekte zorlanabilir ve kafa karışıklığı yaşayabilirler. Kariyer kararsızlığının sebepleri, hedefler konusundaki belirsizlik, alternatif kariyer fırsatları hakkında az bilgiye sahip olunması ve motivasyon düşüklüğü şeklinde sıralanabilir (Fouad, 2009: 339). Bunların yanısıra bireyin sahip olduğu kişilik özellikleri, kültürel birikimi, yaşamış olduğu süreçler, çalıştığı meslek (Gati vd., 1996: 516), iş yoğunluğu, ailevi sorunları, sahip olduğu zekâ yapısı, eğilimleri, hayata bakış açısı kariyer konusunda kararsızlık yaşanmasına sebep olabilecek unsurlar olarak sıralanabilir.

Kariyer kararlılığını etkileyen temel iki unsur bilgi eksikliği ve tutarsız bilgidir. Bilgi eksikliği de kariyer kararı vermede dört zorluk içermektedir. Bunlar, kariyer kararı verme sürecindeki adımlar hakkındaki bilgi eksikliği, bireyin kendi hakkındaki bilgi eksikliği, kariyer yapılacak meslekler hakkındaki bilgi eksikliği ve ek bilgi edinme yolları hakkındaki bilgi eksikliği şeklindedir (Osipow ve Gati, 1998: 348-349). Bireyin kariyer karar sürecini etkileyen, onun motivasyonunu artıran bu konulardaki bilgilere sahip olması hem sürecin hızlanması hem de güzel kararlar vermesini sağlayacaktır. Tutarsız bilgiyi ortadan kaldırmak için de farklı ağlardan iletişime geçilerek bilginin teyit edilmesi sağlanmalıdır. Böylece kafa karışıklığına neden olabilecek durumlar önlenmiş, net kararlar verilmesi sağlanmış olur.

Kariyer kararı, karmaşık ve üzerinde detaylı araştırmalar yapılarak netleştirilmesi gereken bir süreçtir. Bu noktada zorlanacak kişilerin kariyer danışmanlarından destek alması, kariyer verme sürecini kolaylaştırıp, daha net kararlar vermesine yardımcı olacaktır. Bireylerin karar vermelerini engelleyen zorlukların belirlenmesi ve bunlarında danışılması bireyi kariyer kararına biraz daha yakınlaştıracaktır (Gati vd., 1996: 510). Bu sebeple kariyer kararsızlığı yaşamamak için, üniversite öğrencilerinin kariyer günlerine katılmaları karar verme süreci açısından fayda sağlayacaktır (Scott ve Ciani, 2008: 265).

4. YÖNTEM

4.1. Veri Toplama Aracı ve Analiz Yöntemleri

Araştırmada veriler soru formu (anket) uygulanarak toplanmıştır. Soru formunun ilk bölümünde 7 adet demografik soru yer almaktadır. İkinci bölümünde Francis ve arkadaşlarının (1992), gözden geçirerek yeniden oluşturdukları 24 ifadenin yer aldığı Eysenck Kişilik Anketi (Eysenck & Eysenck 1975) yer almaktadır. Üçüncü bölümde Silvera ve arkadaşlarının (2001) geliştirdiği, 21 ifadeden oluşan sosyal zekâ ölçeği bulunmaktadır. Dördüncü bölümde ise Lounsbury ve arkadaşlarının (2005) geliştirdikleri 6 ifadeden oluşan kariyer kararlılığı ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların bu ölçeklerdeki her bir maddeye vereceği cevap için 5'li Likert ölçeği kullanılmış olup puanlamalar 1= "Kesinlikle Katılmıyorum", 2= "Katılmıyorum", 3= "Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum", 4= "Katılıyorum", 5= "Kesinlikle Katılıyorum" şeklindedir.

Çalışmada nicel analiz yöntemi kullanılmış olup, demografik özellikleri belirlemek için tanımlayıcı istatistiksel analizler, Eysenck Kişilik, sosyal zekâ ve kariyer kararlılığı ölçeklerinin güvenilirliklerini tespit etmek için Cronbach Alpha güvenilirlik analizi, geçerliliği ölçmek için

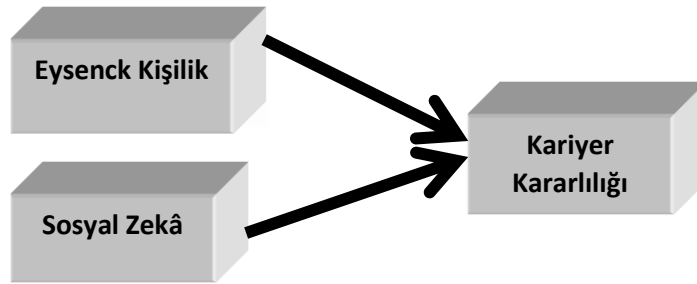
faktör analizi, demografik özellikleri belirlemek için tanımlayıcı istatistik analizler; değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için korelasyon analizi, Eysenck Kişilik ve sosyal zekânın kariyer kararlılığı üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi kullanılmıştır.

4.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Kırıkkale ilindeki faaliyet gösteren küçük işletmelerin çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Kırıkkale ilinde bulunan küçük sanayi sitesindeki işletmelerin çalışanları oluşturmaktadır. 500 kişiye soru formu uygulanmıştır, fakat iş yoğunluğu, ilgisizlik, önemsememe vb. nedenlerden dolayı 381 kişiden yanıt alınabilmiştir, 13 hatalı soru formu çalışma kapsamından çıkarılmıştır ve 368 soru formu ile analizler yapılmıştır. Anketlerin geri dönüş oranı % 76.2'dir. Bu oran örneklemin evreni temsil etme gücüne sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

4.3. Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Araştırmaya yol gösterici olması ve hipotezlerin oluşturulması açısından aşağıdaki model kurulmuştur.

Şekil-1: Araştırma Modeli

Çalışmanın amacına ve önerilen araştırma modeline göre oluşturulmuş hipotezler şu şekildedir:

Hipotez 1: Eysenck Kişilik, kariyer kararlılığı üzerinde pozitif etkiye sahiptir.

Hipotez 2: Sosyal Zekâ, kariyer kararlılığı üzerinde pozitif etkiye sahiptir.

5. BULGULAR

Demografik özelliklere ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo-1'de sunulmaktadır:

Tablo 1: Demografik Bulgular

Cinsiyet	F (Sıklık)	Yüzde	Babanızın Eğitim Durumu	F (Sıklık)	Yüzde
Kadın	165	44,8	Okuryazar değil	4	1,1
Erkek	203	55,2	İlköğretim	44	11,9
Medeni Durum	F (Sıklık)	Yüzde	Ortaöğretim	183	49,6
Bekâr	143	38,9	Önlisans	69	18,7
Evli	225	61,1	Lisans	63	17,1
Yaş	F (Sıklık)	Yüzde	Yüksek Lisans	4	1,1
18-25	39	10,6	Doktora	1	0,3
26-30	69	18,8	Annenizin Eğitim Durumu	F (Sıklık)	Yüzde
31-35	87	23,6	Okuryazar değil	20	5,4

36-40	85	23,1	İlköğretim	105	28,5
41-45	52	14,1	Ortaöğretim	169	45,8
46-üstü	36	9,8	Önlisans	51	13,8
Eğitim Durumu	F (Sıklık)	Yüzde	Lisans	23	6,2
İlköğretim	30	8,1	Aylık Gelir	F (Sıklık)	Yüzde
Ortaöğretim	127	34,4	2000-5000 TL	223	60,6
Önlisans	137	37,1	5001-10000	131	35,6
Lisans	69	18,7	10000'den fazla	14	3,8
Yüksek Lisans	6	1,6			

Tablo 1’de katılımcılarla ilgili demografik bulgular incelendiğinde katılımcıların cinsiyet dağılımlarının % 44.8’ini bayanlar (165 kişi), % 55.2’sini erkekler (203 kişi) oluşturmaktadır. Ankete katılanların medeni durumları incelendiğinde % 38.9’unun bekâr (143 kişi), % 61.1’inin (225 kişi) evli olduğu saptanmıştır. Yaş durumlarına bakıldığında katılımcıların % 10.6’sı (39 kişi) 18-25 yaş aralığında, % 18.8’i (69 kişi) 26-30 yaş aralığında, % 23.6’sı (87 kişi) 31-35 yaş aralığında, % 23.1’i (85 kişi) 36-40 yaş aralığında, % 14.1’i (52 kişi) 41-45 yaş aralığında, % 9.8’i (36 kişi) 46 ve üstü yaş grubunda yer almaktadır. Katılımcıların eğitim durumları değerlendirildiğinde % 8.1’i (30 kişi) ilköğretim, % 34.4’ü (127 kişi) ortaöğretim, % 37.1’i (137 kişi) önlisans, % 18.7’si (69 kişi) lisans, % 1.6’sı (6 kişi) yüksek lisans eğitimi almıştır. Katılımcıların babalarının eğitim durumları değerlendirildiğinde % 1.1’i (4 kişi) okuryazar değil, % 11.9’u (44 kişi) ilköğretim, % 49.6’sı (183 kişi) ortaöğretim, % 18.7’si (69 kişi) önlisans, % 17.1’i (63 kişi) lisans, % 1.1’i (4 kişi) yüksek lisans, % 0.3’ü (1 kişi) doktora eğitimi almıştır. Katılımcıların annelerinin eğitim durumları incelendiğinde % 5.4’ü (20 kişi) okuryazar değil, % 28.5’i (105 kişi) ilköğretim, % 45.8’i (169 kişi) ortaöğretim, % 13.8’i (51 kişi) önlisans, % 6.2’si (23 kişi) lisans eğitimi almıştır. Aylık gelir durumları incelendiğinde % 60.6’sı (223 kişi) 2000-5000 TL arası, % 35.6’sı (131 kişi) 5001-10000 TL arası, % 3.8’i (14 kişi) 10.000 TL den fazla aylık gelire sahiptir.

Ölçeklerin güvenirlik analizi sonucunda elde edilen Cronbach Alpha değerleri aşağıdaki Tablo-2’de gösterilmektedir:

Tablo 2. Değişkenlerin Güvenirliği

	Cronbach Alpha Değeri (α)
Eysenck Kişilik	,742
Sosyal Zekâ	,718
Kariyer Kararlılığı	,942

* $0,80 < \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Soru formunda öncelikle bağımsız değişkenler (Eysenck Kişilik, sosyal zekâ) ve bağımlı değişken (kariyer kararlılığı) güvenirlik analizine tabi tutulmuştur. Sonuç olarak tablo 2’de görüldüğü gibi alfa (cronbach alpha) Eysenck kişilik ve sosyal zekâ değişkenleri orta derecede güvenilir iken, kariyer kararlılığı değişkeni yüksek derecede güvenilir olarak tespit edilmiştir.

Eysenck Kişilik ölçeğinin açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına Tablo-3’de yer verilmektedir:

Tablo 3: Eysenck Kişilik Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Eysenck Kişilik İfadeler	Faktör Yükleri			
	1	2	3	4
EK20	,839			

EK21	.807			
EK19	.805			
EK17	.736			
EK16	.665			
EK2		.910		
EK1		.868		
EK4		.818		
EK3		.803		
EK7			.871	
EK6			.854	
EK8			.741	
EK9			.671	
EK12				.836
EK11				.802
EK13				.782
Toplam Varyans				68,316
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik ölçüsü				,785
Bartlett Testi	Ki-Kare (Chi-Square)			2965,099
	df			120
	Sig.			,000

Tablo 3'e göre araştırma kapsamında Eysenck Kişilik ölçeğine ilişkin ifadeler verilen cevaplar faktör analizine tabi tutulmuştur. Veri setinin faktör analizine uygunluğunu gösteren Kaiser-Meyer-Olkin katsayısı 0,78 olarak ve Bartlett değeri anlamlı olarak tespit edilmiş ($p < 0,01$) ve soru setinin faktör analizine uygun olduğu anlaşılmıştır. Eysenck kişilik ölçeğinde 24 ifade vardır. Açıklayıcı faktör analizi sonucu toplam varyansın % 68,31'ini açıklayan 16 faktör ve 4 boyut tespit edilmiştir. Bu sonuç asıl ölçekteki sonuçları destekler niteliktedir. Faktör yükü düşük olan 5., 10., 14., 15., 18., 22., 23. ve 24. sorular çıkarılmıştır.

Tablo 4: Sosyal Zekâ Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Sosyal Zekâ İfadeler	Faktör Yükleri			
	1	2	3	4
SZ3	.900			
SZ4	.894			
SZ2	.886			
SZ5	.861			
SZ1	.840			
SZ6	.768			
SZ7	.751			
SZ20		.802		
SZ21		.792		
SZ18		.736		
SZ17		.705		
SZ16		.684		
SZ19		.590		
SZ11			.797	
SZ12			.785	
SZ14			.587	
SZ10				.758
SZ9				.713

SZ13					,684
Toplam Varyans					70,028
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik ölçüsü					,885
Bartlett Testi	Ki-Kare (Chi-Square)				5311,802
	df				171
	Sig.				,000

Tablo 4'e göre araştırma kapsamında sosyal zekâ ölçeğine ilişkin ifadeler verilen cevaplar faktör analizine tabi tutulmuştur. Veri setinin faktör analizine uygunluğunu gösteren Kaiser-Meyer-Olkin katsayısı 0,88 olarak ve Bartlett değeri anlamlı olarak tespit edilmiş ($p < 0,01$) ve soru setinin faktör analizine uygun olduğu anlaşılmıştır. Eysenck kişilik ölçeğinde 21 ifade vardır. Açıklayıcı faktör analizi sonucu toplam varyansın % 70,02'sini açıklayan 19 faktör ve 4 boyut tespit edilmiştir. Asıl ölçekte 3 boyut bulunurken, bu analiz sonucunda 4 boyut tespit edilmiştir. Faktör yükü düşük olan 8. ve 15. sorular çalışma kapsamından çıkarılmıştır.

Tablo 5: Kariyer Kararlılığı Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Kariyer Kararlılığı	Faktör Yükleri		
		,962	
KK1		,961	
KK2		,960	
KK3		,953	
KK4		,946	
KK5		,922	
KK6		,962	
Toplam Varyans		90,389	
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik ölçüsü		,903	
Bartlett Testi	Ki-Kare (Chi-Square)		3630,722
	df		15
	Sig.		,000

Tablo 5'e göre araştırma kapsamında kariyer kararlılığı ölçeğine ilişkin ifadeler verilen cevaplar faktör analizine tabi tutulmuştur. Veri setinin faktör analizine uygunluğunu gösteren Kaiser-Meyer-Olkin katsayısı 0,90 olarak ve Bartlett değeri anlamlı olarak tespit edilmiş ($p < 0,01$) ve soru setinin faktör analizine uygun olduğu anlaşılmıştır. Kariyer kararlılığı ölçeğinde 6 ifade vardır. Açıklayıcı faktör analizi sonucu toplam varyansın % 90,38'ini açıklayan 6 faktör tespit edilmiştir. Bu sonuç asıl ölçekteki sonuçları destekler niteliktedir.

Tablo 6: Eysenck Kişilik, Sosyal Zekâ, Kariyer Kararlılığı Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Kariyer Kararlılığı
Eysenck Kişilik	Pearson Correlation	,007
	Sig. (2-tailed)	,901
Sosyal Zekâ	Pearson Correlation	-.120*
	Sig. (2-tailed)	,022

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 6'da Eysenck Kişilik, sosyal zekâ, kariyer kararlılığı arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Bu tabloya göre Eysenck Kişilik ile kariyer kararlılığı arasında ilişki tespit edilememiştir. Sosyal zekâ ile kariyer kararlılığı arasında ise düşük düzeyde negatif yönlü ilişki olduğu görülmektedir.

**Tablo 7: Eysenck Kişilik Kariyer Kararlılığı Arasındaki İlişkiye
Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları**

Model I	B	Sig.	Beta	t
Sabit	2,622	,000		7,779
Eysenck Kişilik	,016	,901	,007	,125
R	,007			
R²	,000			
Düzeltilmiş R ²	-,003			
F Değeri	0,016			
Durbin-Watson	2,050			

Tablo 7'deki model I istatistiksel olarak anlamlı değildir ($R^2=,000$; $F = 0,016$; $p < 0,01$). Araştırma bulgularına göre Eysenck Kişilik kariyer kararlılığı üzerinde etkiye sahip değildir ($\beta = ,007$; $p < 0,01$). Bu bağlamda **H1** hipotezi reddedilmektedir.

**Tablo 8: Sosyal Zekâ ile Kariyer Kararlılığı Arasındaki İlişkiye
Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları**

Model II	B	Sig.	Beta	t
Sabit	4,105	,000		6,543
Sosyal Zekâ	-,455	,022	-,120	-2,308
R	,120			
R²	,014			
Düzeltilmiş R ²	,012			
F Değeri	5,327			
Durbin-Watson	2,018			

Tablo 8'deki model II istatistiksel olarak anlamlıdır ($R^2=,014$; $F = 5,327$; $p < 0,01$). Bu model bağımsız değişken sosyal zekâ, bağımlı değişken kariyer kararlılığındaki varyansın % 1.4'ünü açıklamaktadır. Yani belirleyici değişken kariyer kararlılığına düşük düzeyde etki etmektedir. Bulgular sosyal zekânın bağımlı değişken kariyer kararlılığını düşük düzeyde de olsa negatif yönde etkilediğini ortaya koymuştur ($\beta = -,120$; $p < 0,01$). Sosyal zekâ kariyer kararlılığını azaltmaktadır. Dolayısıyla **H2** hipotezi de reddedilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma Kırıkkalede bulunan küçük sanayi sitesindeki işletmelerin çalışanlarına yönelik yapılmış olmakla birlikte Eysenck Kişilik ve sosyal zekânın kariyer kararlılığı üzerindeki etkisini incelemeyi amaç edinmiştir. Çalışma kapsamındaki demografik bulgular değerlendirildiğinde araştırmanın örnekleminde erkeklerin ağırlıkta olduğu ve yine katılımcıların çoğunluğunun evli olduğu belirlenmiştir. Yaş durumlarına bakıldığında katılımcıların büyük bir kısmının 31-35 yaş grubunda yer aldığı, eğitim durumları değerlendirildiğinde önlisans eğitimi alanların ağırlıkta olduğu, babalarının ve annelerinin eğitim durumları incelendiğinde çoğunluğunun ortaöğretim eğitimi aldığı, aylık gelir

durumunun ise 2000-5000 TL arasında yoğunlaştığı görülmüştür. Buradan katılımcıların orta yaşlarda, orta düzeyde gelire sahip olduğu ve üniversite eğitimine önem verdiği çıkarılabilir. Eysenck Kişilik ile kariyer kararlılığı arasında bir ilişki tespit edilememiştir. Nitekim Ünüvar (2021) çalışmasında Eysenck kişilik ile kariyer yapma isteği üzerinde bir etki tespit edilememiştir ve bu sonuç çalışmayı destekler niteliktedir. Ancak sosyal zekâ ile kariyer kararlılığı arasında negatif yönlü ilişki olduğu görülmüştür. Regresyon analizinde ise Eysenck Kişiliğinin kariyer kararlılığını etkilemediği, sosyal zekânın ise kariyer kararlılığını negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Literatürde sosyal zekâ ile kariyer kararlılığı arasındaki ilişkiye rastlanılmamış olması sebebiyle, bu sonuç literatüre katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmada da zaman ve maliyet kısıtı başta olmak üzere, COVID-19 nedeniyle katılımcıların anketle yeterince ilgilenememesi ve iş yoğunluğu nedeniyle anketleri rastgele doldurmaları şeklinde kısıtlar bulunmaktadır. Kariyer kararlılığı konusunda yapılacak çalışmaların, kariyer kararı verme aşamasında olan üniversite öğrencileri üzerinde yapılması faydalı olacaktır ve farklı sonuçlar ortaya koyacaktır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve kariyer kararlılığı konusu gelecek araştırmalarda nitel analiz yöntemiyle de incelenebilir. Çalışmadaki konular demografik özelliklere göre de araştırılabilir. Kariyer kararlılığı konusunun farklı kişilik özellikleri ve zekâ türleri ile ilişkilerinin incelenmesi literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ackerman, P. L. and Heggestad, E. D. (1997). Intelligence, Personality, and Interests: Evidence for Overlapping Traits, *Psychological Bulletin*, Vol. 121, No. 2, 219-245.
- Chamorro-Premuzic, T. and Furnham, A. (2006). Intellectual Competence and the Intelligent Personality: A Third Way in Differential Psychology, *Review of General Psychology*, Vol. 10, No. 3, 251-267.
- Çivilidağ, A. (2017). İş Yaşamında Sanal Kaytarmanın Kişilik ve Bazı Demografik Değişkenlerle İlişkisinin İncelenmesi, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:17, Yıl:17, Sayı: 2, 17: 249-270.
- Çöp, S. (2020). Kariyer Stresinin Kariyer Kararlılığı Üzerindeki Etkisinde Sosyal Ağ Desteğinin Aracılık Rolü: Gastronomi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(10), 835-856.
- Di Fabio, A., and Palazzeschi, L., (2015). Beyond Fluid Intelligence and Personality Traits in Scholastic Success: Trait Emotional Intelligence, *Learning and Individual Differences*, Volume 40, 121-126.
- Diktaş, G. ve Özgeldi, M. (2020). Çalışan Performansı Ve İşten Ayrılma Niyeti Konularında Örgütsel Sinizm Ve Sosyal Zekânın Rolü, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 11-28.
- Doğan, T. ve Çetin, B. (2009). Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği Türkçe Formunun Faktör Yapısı, Geçerlik Ve Güvenirlilik Çalışması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 691-720.
- Eysenck S. B. G. and Eysenck H. J. (1968). The Measurement Of Psychoticism: A Study Of Factor Stability and Reliability, *Br J Soc Clin Psychol*, 7, 286-294.
- Eysenck, H. J. (1971). Relation Between Intelligence and Personality, *Perceptual and Motor Skills*, 32(2), 637-638.
- Eysenck, H. J., Eysenck S. B. G. (1975). Manual of the Eysenck Personality Questionnaire (adult and junior). Hodder & Stoughton, London.
- Eysenck, S.B.G., Eysenck, H.J., Barrett, P., (1985). A Revised Version of the Psychoticism Scale, *Pers Individ Dif*, 6: 21-29.
- Fouad, N., Cotter, E. W., Kantamneni, N. (2009). The Effectiveness of a Career Decision-Making Course, *Journal of Career Assessment*, Volume 17, Number 3, 338-347.
- Francis, L. J., Brown L. B., Philipchalk R. (1992). The development of an abbreviated form of the Revised Eysenck Personality Questionnaire (EPQR-A): Its use among students in England, Canada, the USA and Australia, *Person Individ Dif*, Vol 13, No 4, 443-449.
- Gati, I., Krausz, M. and Osipow, S. H. (1996). A Taxonomy of Difficulties in Career Decision Making, *Journal of Counseling Psychology*, Vol. 43, No. 4, 510-526.
- Gökdeniz, İ. ve Merdan, E. (2011). Kişilik İle Kariyer Seçimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(2), 23-36.
- Gülova, A. A. (2013). Kişilik ve Kişilik Kuramları, Editör: Paksoy, M., Davranış Bilimleri, Lisans Yayıncılık, İstanbul.
- Hirschi, A. and Läge, D. (2007). The Relation of Secondary Students' Career-Choice Readiness to a Six-Phase Model of Career Decision Making, *Journal of Career Development*, 34(2), 164-191.

- Kosmitzki, C. and John, O. P. (1993). The Implicit Use of Explicit Conceptions of Social Intelligence. *Personality and Individual Differences*, 15(1), 11-23.
- Kul, A. C. ve Yüksekbilgili, Z. (2021). İstanbul İlinde Sağlık Sektörü Çalışanlarının Demografik Özelliklerinin Sosyal Zekâ Üzerindeki Etkisinin İrdelenmesi, *Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7 (10): 22-47.
- Lounsbury, J. W., Hutchens, T. and Loveland, J. M. (2005). An Investigation of Big Five Personality Traits and Career Decidedness Among Early and Middle Adolescents, *Journal of Career Assessment*, 13(1), 25–39.
- Marlowe, H.A. (1986). Social Intelligence: Evidence for Multidimensionality and Construct Independence, *Journal of Educational Psychology*, 78, 52-58.
- Merdan, E. (2013). Beş Faktör Kişilik Kuramı İle İş Değerleri İlişkisinin İncelenmesi: Bankacılık Sektöründe Bir Araştırma, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, Sayı 7, 140-159.
- Mount, M. K., Barrick, M. R., Scullen, S. M., Rounds, J. (2005). Higher-Order Dimensions of the Big Five Personality Traits and the Big Six Vocational Interest Types, *Personnel Psychology*, 58, 447–478.
- Müftüoğlu, Y. V. ve Erol, İ. (2013). Kariyer Kavramı Ve Maden Mühendisleri İçin Kariyer Seçenekleri, *Madencilik*, 52(4), 37-43.
- Nazarpoori, A. (2017). A Survey of The Effect of Leader’s Social Intelligence on Employee’s Perception of Interpersonal Justice: The Mediating Role of Shared Leadership, *International Journal of Leadership in Education*, 20(5), 618-631.
- Osipow, S. H. and Gati, I. (1998). Construct and Concurrent Validity of the Career Decision-Making Difficulties Questionnaire, *Journal of Career Assessment*, 6(3), 347-364.
- Özcan, M. (2018). Öğretmen Adaylarının Sosyal Zekâ Düzeylerinin İncelenmesi, *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 1(1), 42-51.
- Saka, N., Gati, I. and Kelly, K. R. (2008). Emotional and Personality-Related Aspects of Career-Decision-Making Difficulties, *Journal of Career Assessment*, Volume 16, Number 4, 403-424.
- Scott, A. B. and Ciani, K. D. (2008). Effects of an Undergraduate Career Class on Men’s and Women’s Career Decision-Making Self-Efficacy and Vocational Identity, *Journal of Career Development*, 34(3), 263-285.
- Silvera, D. H., Martinussen, M. and Dahl, T. I. (2001). The Tromso Social Intelligence Scale, A Self-Report Measure of Social Intelligence, *Scandinavian Journal of Psychology*, 42(4), 313-319.
- Şahin, H. ve Ünüvar, P. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Becerileri Ve Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 2011, 6(1), 1216-1226.
- Thorndike, E. L. (1920). Intelligence and Its Use, *Harpers Magazine*, 140, 227-235.
- Tutar, H. (2020). Kariyer Planlaması ve Yönetimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Ulucan, H. ve Bahadır, Z. (2011). Haltercilerin Kişilik Özelliklerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 175-183.
- Ünüvar, Ş., Sarı Ş., Dağhan, M. (2021). Eysenck Kişilik Özelliklerinin Kariyer Yapma İsteği Üzerine Etkisi: Turizm Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerine Bir Araştırma, *Turizm ve İşletme Bilimleri Dergisi*, 1(1), 30-49
- Yüksel, Ö. (2006) Davranış Bilimleri. 1. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.

A Study on Personal Financial Management Behavior amongst Working Youth of Selected Region of Gujarat

Priyanka MEHTA

Research Scholar,
Gujarat Technological University, Ahmedabad
piyu.j.mehta@gmail.com

ABSTRACT

If you do not know where you are going, no road will lead you. This well-known sentence showing the critical link between planning and goal achievement. Most People manage their personal finances in one or two ways. Now In India there is population of 135.26 Crore (2018) in which more than 50% of its population below the age of 25 and more than 65% below the age of 35. You need to make plan to manage your finance. If you have lot of money but you do not know how to manage than there is no meaning of the money. This is the era of plastic Money and Digital UPI Payments. Plastic Money like Credit Card, Debit Card and UPI payments like Google pay, Pay tm, Phone pay etc. Now a day's youth are used to use more plastic money and UPI payments in their regular life. They do not know how to manage their Finance, which they received in form of pocket money from their parents. So many time they have no money in the mid of the month and they start using credit card and create debt on them. Many time they become victim of online fraud. So this study will guide you that how to manage your personal finance and how to save your money. Money will not grow up if you are saving in your piggy bank, so you need to invest your money. Other Aspects of personal finance include banking, budgeting, retirement planning, insurance, and estate planning and more.

Key Words: Financial Management, Working Youth, Financial Management

INTRODUCTION

In our personal life, financial management helps us to create a comfortable life with an assurance of a secured future and freedom to spend money to keep us happy. The importance of financial planning and management is reflected in all areas of personal and business life. All individual no matter what their financial capacity is must learn and study financial management and adapt it to improve their life.

The importance of personal financial management is, it enables to improve standard of living, which leads to good health and financial stress reduces considerably. Besides that, it also enables the individual to take better financial decision, which reduces poverty, reduces debts and increases savings and investments. It is important for every individual to know the importance and benefits of personal financial management, which leads to stress free, financial free and secured life. Many of us were not taught the importance of personal money management when we were young. We did not learn to save, invest, allocate or how to make the money work for us. By knowing the importance of personal financial management only is not enough, steps should be taken to plan, organize and manage our personal finances. Today we can break the vicious cycle by teaching the young ones to better manage their finances.

REVIEW OF LITERATURE

In the literature, there are many studies investigating the relationship between personal financial management behavior and personal characteristics such as financial knowledge (Ibrahim and Al-Qaida, 2013; Robb and Sharpe, 2009), financial attitude (Dowling et al., 2009; Shime et al., 2009) and locus of control (Falahati and Paim, 2012; Britt et al., 2013). However, such studies in the Gujarati context is limited, particularly studies towards young people (Le et al., 2009). Therefore, the objective of this study is to examine the relationship among financial knowledge, financial attitudes, and locus of control in explaining personal financial management behavior among the youth in Gujarat.

Financial management behavior is considered one of the key concepts on the financial discipline. Many definitions are given with regarding to this concept, for example, Horne and Wachowicz (2002) propose financial management behavior as the determination, acquisition, allocation, and utilization of financial resources, usually with an overall goal in mind while Weston and Brigham (1981) describe financial management behavior as an area of financial decision-making, harmonizing individual motives and enterprise goals. Joo (2008) indicates that effective financial management behavior should improve financial well-being positively and failure to manage personal finances can lead to serious long term, negative social and societal consequences. Thus, financial management is mainly concerned with the effective funds management.

Failure in managing an individual's finance can lead serious long-term consequences not only for that person but also for Family (Ismail et al., 2011). Hence, personal financial management behavior has received an increasing concern of researchers in recent years. In the study by Deacon and Firebaugh (1988), personal financial management is defined as the set of behaviors performed regarding the planning, implementing, and evaluating involved in the areas of cash, credit, investments, insurance and retirement and estate planning. Xiao and Dew (2011) take into account the personal financial management with regard to cash flow, credit, saving and investing management. There are many studies in Gujarat before which examining only one dimension of financial management behavior such as credit card (Nguyen and Lai, 2013; Vuong and Nguyen, 2013) or saving (Gries and Ha, 2014). However, measuring many different

domains of financial management behavior is important because each domain has a serious role (Xiao and Dew, 2011).

The conceptual model of this study is supported by two foundational theories including the family resources management model and the theory of planned behavior. The family resource management model, as given by Deacon and Firebaugh (1988), shows that decision process includes connected sequences started by inputs and continued by through, output and the feedback connected back to the inputs. Parrotta and Johnson (1996) modified that model by defining financial knowledge as the input, financial attitude and financial management behavior as two subsystems of the management. This is called financial management conceptual framework to investigate effects of financial knowledge and financial attitude on financial management behavior. In addition, the theory of planned behavior of Ajzen (2002) concludes perceived control over performance of a behavior, which may be perceived by some as being similar to lack of control, can account for a considerable variance in actions. In summary, combining the financial resource management model and the theory of planned behavior gives a general view on the relationship between financial behavior and financial attitude, financial knowledge, locus of control, parental Norms, and financial Diary.

The Time varying job and personal resources motivates employees work engagement, which ultimately affects the financial situation of Organization.

Table 1: Definitions from various author

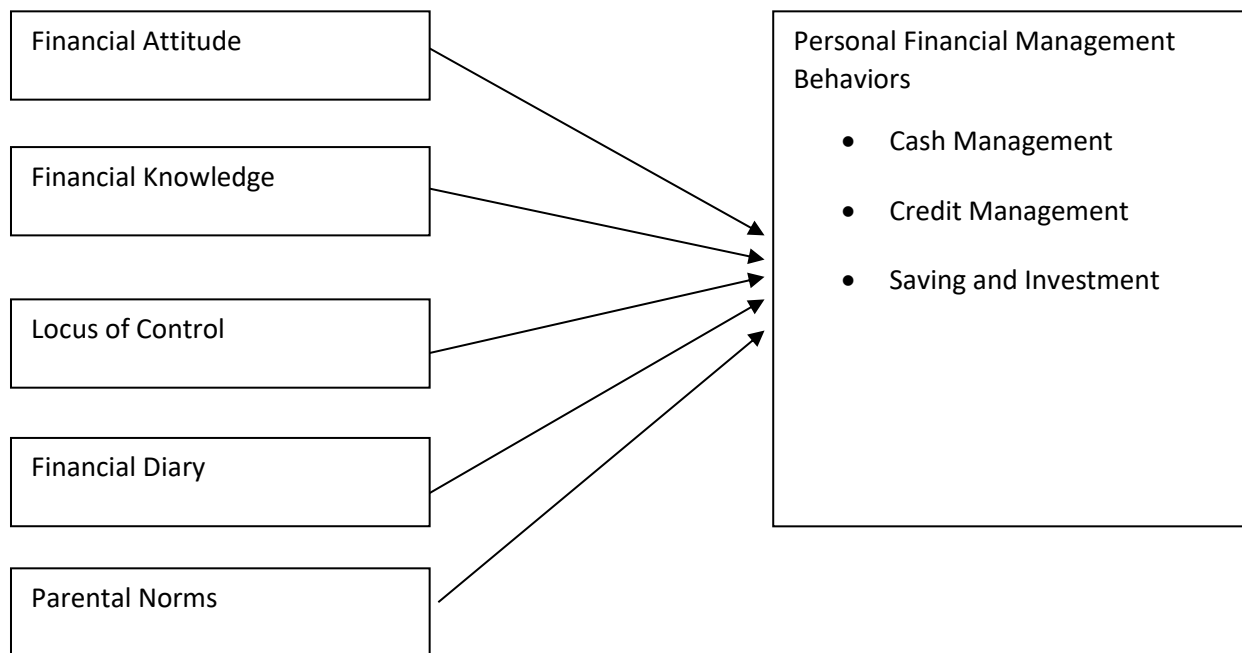
Author	Crux
Ibrahim and Al-Qaida	Investigating the relationship between personal financial management behavior and personal characteristics such as financial knowledge
Horne and Wachowicz	Define that financial management behavior as the determination, acquisition, allocation, and utilization of financial resources, usually with an overall goal in mind
Joo	Financial management is mainly concerned with the effective funds management, and consequences of serious long term negative social and societal impact.
Parrotta and Johnson	They modified model by defining financial knowledge as the input, financial attitude and financial management behavior as two subsystems of the management.
Ajzen	Combining the financial resource management model and the theory of planned behavior gives a general view on the relationship between financial behavior and financial attitude, financial knowledge, locus of control, parental Norms, and financial Diary.

Research Gap

This Research Done in Vietnam as on 10-12 July 2015 in University of Vietnam named University of Economics Ho Chi Minh City, Vietnam. However, In India And specially In Gujarat this type of study has been never done. In that topic the study is only youth of Vietnam while in this study the topic is Working Youth of Gujarat. Today's youth believes in philosophy in earning but do not pay much attention to savings and investment. Moreover, they lack proper methodology of recording the income and expense. There are many authors who give their

vision on personal financial management but there is no study on personal financial management behavior amongst working youth of India and especially in Gujarat.

Conceptual Model

Hypothesis Development

In the literature, several factors are used to examine their relationships with regard to the personal financial management behaviors; however, three critical factors are discussed in many recent studies including personal financial attitude, financial knowledge, locus of control (Dowling et al., 2009; Ibrahim and Alqaydi, 2013; Shime et al., 2009; Britt et al., 2013). As such, this paper suggests several hypotheses on these relationships given as follows:

Financial attitude can consider as the psychological tendency expressed when evaluating recommended financial management practices with some degree of agreement or disagreement (Parrotta and Johnson, 1998). A number of researches have concluded that financial attitudes play an important role in determining a person’s financial behavior (Davis and Schumm, 1987; Shih and Ke, 2014). Financial attitudes shape the way people spend, save, hoard, and waste money (Furnham, 1984). Thus, one hypothesis is suggested as follow:

Hypothesis 1 (H1): There is a positive relationship between financial attitudes and personal financial management behavior.

The term financial knowledge is defined as sufficient knowledge about facts on personal finance and is the key to personal financial management behaviors (Garman and Forgue, 2006). The importance of financial literacy is obvious as it is typically used as an input to a model that determines the need for financial education and explained variations in behavior and financial outcomes such as savings, investment, and credit behavior (Idris et al., 2013). The relationship of these two variables is conclusive, with all studies find that having financial knowledge does influence individuals to behave in a more financially responsible ways (Robb and Woodyard,

2011; Zakaria et al., 2012). The consumers who are financially knowledgeable are more likely to behave in financially responsible way (Hogarth and Hilgert, 2002). Therefore, this study suggests a following hypothesis:

Hypothesis 2 (H2): There is a positive relationship between financial knowledge and personal financial management behavior.

Financial Knowledge, Financial Attitudes and Personal Financial Management Behavior
Through research in psychology literature, it has been suggested that the magnitude of the attitude–behavior relation may be moderated not by attitude accessibility but by other correlated factors such as certainty, amount of knowledge, or the attitude’s temporal stability (Eagly and Chaiken, 1993). Parrotta and Johnson (1998) find a positive relationship between financial attitudes and financial behaviors. Similarly, Joo and Grable (2004) find that, people with stronger perceptions and positive financial attitudes tend to more successful in financial management. Therefore, the relationship between financial knowledge, financial attitudes and personal financial management behavior is suggested in this study as follows:

Hypothesis 3 (H3): Financial knowledge moderates the relationship between financial attitudes and financial management.

The term locus of control construct is best conceptualized as a person’s perception of their place in the world (Rotter, 1966). According to Hellrigel et al. (2010), locus of control refers to the extent to which individuals believe that they can control events, which affect them. Locus of control had two dimensions: internal control and external control. Those with an internal locus of control are apt to be goal driven and often than not. External control referred to events such as luck, chance, and fate as being under the control of powerful others (Hoffman et al., 2000).

Dessart and Kuylen (1986) found that people who were more external in their orientation were more likely to experience financial difficulties. Tokunaga (1993) reports that the more external the orientation, the more likely were people to use consumer credit unsuccessfully. Perry and Morris (2005) conclude that how people feel about money depends on how they feel about their lives. Locus of control has also been to discriminate between those who save and those who do not, in which savers being internal in orientation than non-savers (Lunt and Livingstone, 1992). From the previous research, the following locus of control hypothesis is proposed in this study:

Hypothesis 4 (H4): There is a negative relationship between external locus of control and personal financial management behavior.

Hayes (2006) states that, financial education may be of little value if personal responsibility is not included. Perry and Morris (2005) argue that individuals may not take full advantage of their knowledge or financial resources unless they feel that they control their own destiny. In the research explaining financial behavior for Koreans living in the United States, Garble et al. (2009) find that locus of control mediate the effect of financial knowledge on responsible financial management behavior. The study by Zakaria et al. (2012) finds evidence support for a mediating role of a locus of control on the relationship between financial knowledge and personal financial management behavior. As such, this study proposes a following hypothesis:

Hypothesis 5 (H5): The relationship between financial knowledge and personal financial management behavior is mediated by locus of control.

Objectives of Study

- To understand the Importance of the components of Personal Financial Management.
- To Explore the Method of Personal Financial Management adopted by Youth of Selected Region of Gujarat.
- To check the awareness, willingness, and preparation of financial Diary amongst the youth of Rajkot City.
- To Examine the relationship of factors such as among Financial Knowledge, Financial Attitude, locus of control, Parental Norms, Financial Diary In explaining Personal Financial Management Behavior.
- To suggest measures to youth for improving their personal financial management.

METHODOLOGY

Parameter	Empirical Study	Financial Diary
Research Design	Descriptive	Exploratory
Sub Type of Research Design	Single Cross Sectional	Longitudinal
Nature of Study	Qualitative , Quantitative	Quantitative
Sampling	Non Probability Judgmental	Non Probability Convince
Sampling Unit	Offices, Household	Households
Elements	Individual	Individual
Sample Size	700 – 1000	200
Sampling Area	Ahmadabad, Gandhinagar, Surat, Baroda, Rajkot	Rajkot
Data	Primary, Secondary	Primary, Secondary
Tools	Questionnaire	Structured Diary
Tools Secondary	Online and Offline	Offline
Mode Of Filling Data	Schedule	Diary
Mode Of data Collection	Personal, Google Doc.	Personal Visit
Data Managing	Microsoft Excel, SPSS, Amos	Excel, SPSS
Data Analysis	Frequency and tabulation	Diary analysis
Descriptive statistics	Descriptive Mean, Median Mode	Descriptive Mean, Median Mode
Infer rational statistics	SEM Model	ANOVA

Usefulness of study

This Study Will Help You to understand that how to manage your finance, how to save money and after saving how to invest money and how to earn profit on invested money. It has been observed that this study will help you that to ensure that you can meet your monetary needs. We should think of our finances in a much a broader perspective. This study will help you to manage your income. If you do not plan for your income, you will end up overspending or spending on unnecessary items. With a proper financial plan, you will be able to manage your income effectively. This way, you will spend on what is necessary and save or invest the rest. Being able to manage your income will help you to know which expenses to handle first and which ones come later. Also, you can effectively know how much is necessary for tax payments, savings, or clear your monthly bills. Personal finance skills help you to understand how much you earn, what are your monthly expenses, and help you to budget within that income. All these will ensure that you do not lose your hard-earned money to unnecessary expenses. Therefore, having a personal financial plan is vital to ensure you are on the right financial track.

CONCLUSION

One of the critical limitations of Personal Financial Management is the rigidity it ensures within family as well as enterprise. Limitation of this study is that it is limited to few area of Gujarat. It cannot cover whole Gujarat. This study is between the age group of 19 to 30--age working Youth. You need to follow accounting parameters if you are managing financial diary. Financial planning is mainly based on estimation and forecasting techniques like future assumptions and past records. The uncertainty associated with the future along with other factors that are not in the control of the management are limitations of financial planning.

REFERENCES

- Ajzen, I., 1991. The theory of planned behavior, *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50:179-211.
- Baron, R.M., Kenny, D.A., 1986. The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations, *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6):1173-1182.
- Birari, A., Patil, U., 2014. Spending & Saving Habits of Youth in the City of Aurangabad, *The SIJ Transactions on Industrial, Financial & Business Management*, 2(3): 158 – 165.
- Borden, L. M., Lee, S. A., Serido, J., Collins, D., 2008. Changing college students' financial knowledge, attitudes, behavior through seminar participation, *Journal of Family and Economic Issues*, 29(1): 23-40.
- Britt, S., CumBie, J.A., Bell, M.M., 2013. The influence of locus of control on student financial behavior, *College student Journal*, 47(1): 178 – 184
- Deacon, R.E., Firebaugh, F.M., 1988. *Family resource management: Principles and applications*, Toronto: Allyn & Bacon.
- Dessart, A.M., Kuylen, A.A., 1986. The nature, extent, cause and consequence of problematic debt situations, *Journal of Consumer Policy*, 9(3): 311-334.
- Dowling, N.A., Corney, T., Hoiles, L., 2009. Financial management practices and money attitudes as determinants of financial problems and dissatisfaction in young male Australian workers, *Journal of Financial Counseling and Planning*, 20(2): 5-13.
- Dugas, C., 2001. Debt smothers young Americans, *USA Today*, 13: 1-2.
- Eagly, A., Chaiken, S., 1993. *The psychology of attitudes*. Toronto: Harcourt Brace Jovanovich College
- Falahati, L., Paim, L.H., 2012. Toward a framework of determinants of financial management and financial problems among university students, *African Journal of Business Management*, 5(22): 9600-9606.
- Furnham, A., 1984. Many sides of a coin: The psychology of money usage, *Personality and Individual Differences*, (5)5: 95-103.
- Garman, T.E., Fogue, R.E., 2006. *Personal Finance* (8th ed[s]). Boston: Houghton Mifflin Company.
- Gable, J.E., Park, J., Joo, S., 2009. Explaining financial management behavior for Koreans living in the United States, *Journal of Consumer Affairs*, and 43(1): 80-105.

Gries, T., Ha, V.D., 2014. Household Savings and Productive Capital Formation in Rural Viet-nam: Insurance vs. Social Network, *Modern Economy*, 5: 878-894. Available from <http://dx.doi.org/10.4236/me.2014.58081>.

Hayes, J.V., 2006. *Money attitudes, economic locus of control, and financial strain among college students*. Doctor of philosophy dissertation, Texas Tech University.

Hellrigel, D., Slocum, J.W., Woodman, R.W., 2010. *Organizational behaviour*. Mason: South Western Cengage Learning.

Hoffman, D.L., Novak, T.P., Schlosser, A., 2000. *Consumer Control in Online Environments*. Working paper, eLab, Owen Graduate School of Management, Vanderbilt University.

Managing Modern Slavery-Innovation-Globally in Supply chain Management

Mr. Pallikkara Viswanathan

Faculty Member of IIMM Bangalore Br.

vid_shy@yahoo.com

No: 9343343226

ABSTRACT

Supply chain have become well dispersed, globally, with the impact on a psychotically, distance between buyers of prominent brands, suppliers, supplying on low cost, in most of the countries globally, have seem to be bigger on adoptive of modern slavery in supply chain. Most organisation consider modern slavery as a risk, on the basis of private, public, data on the basis of presence of Artificial Intelligence, that is relying upon the visible data, incidents, audits, also the facility offered, are outdated data, relying upon the information, from a third party sources, either through audits, suppliers, leaving the perceptive to frauds, audit, deception by the suppliers in supply chain. Supply chain in modern slavery is to identify the operations, the abuses, threats, violence, coercion, also the misuse of power in supply chain.

Supply chain is able to understand the complexities, that in early stages is able to understand slavery globally, lacking awareness, complexities, as the suppliers are likely to be involved in exploitation, concealing, that the manpower would likely to conceal the activities, in order to protect, them to act, as the additional methods for managing risk, were confined to the modern slavery risk, as many have relied on the code of conduct, with suppliers embedded contracts, as belief in the foundation, that would suffice non-compliant labour in supply chain. Modern Slavery in supply chain is forcing to work, without benefits, freedom, with the need for support, protection which has impacted to bring violence, coercion, abuse of power of power, as in gig workers in supply chain.

Key Words: Modern Slavery: Artificial Intelligence: Non-Compliant: Lacking Awareness: Complexities; Exploitation: Managing Risk

INTRODUCTION

Supply chain has been working to create a new approach, which relied upon various form of engagement, from products manufactured with the help of slavery affects everyone around the world, children, with bondage, used in picking tea leaves, sold in supermarket in supply chain. Supply chain in on-line fashion, exploitation of migrant manpower, like the cotton pickers, globally combined to produce cotton apparels, thus produced globally with managing of forced slavery in supply chain.

Supply chain corporate responsibilities have failed to protect the man-power, across globally, also undermined by competitors globally, to adopt exploitative slavery labour practices in supply chain. Supply chain in modern slavery can affect the organisation, a risk, which exists in procurement, of raw-materials, labour, distribution centres, in offices, catering services in supply chain.

Risk of modern slavery in supply chain exists in food delivery, cold-chain, exploitive where a large proportion of labour infiltration, in migrant labour, normally sourced regionally or internationally, where global risks are involved in the organisation in supply chain. Reputational damages does have been exposed in supply chain in modern slavery, as it becomes to be documented when losing consumer confidence, market share, that are found with suppliers, with exploitation of labour in supply chain. Lack of effective indications, look systems that need to be developed in supply chain is to be considered to the social, cultural impact in the geographical context, of managing modern slavery in supply chain.

PURPOSE OF THE STUDY: ITS OBJECTIVES:

Managing Modern slavery, does form a contemporary form, in production, is able to control manpower that is significant to deprive the individual the liberty with the intention of exploitation through the strength in the use in management procurement, sales, profit, disposal, in supply chain.

Global supply chain are always operating under global umbrella, culture, social, legal formalities, as such modern slavery can appear in different forms, making the identification a more challenging, requiring the understanding of necessary context, to monetise centralized process of quality control, tracking, delivery schedules, which are difficult for modern slavery identification in supply chain.

Supply chain is understood as a process of identifying, assessing, ceasing, mitigating, preventing, tracking, monitoring, connecting, also accounting environmental human rights impact based on the international standards, in collaborating with the international organisation, across multiple sections endorsed with modern slavery by supply chain.

Managing Modern slavery in any supply chain organisation is complex, vulnerable to the manpower, whose freedom is exploited, by threats, violence, coercion, by abuse of poor deception in supply chain.

Managing Modern slavery policy in supply chain was considered to be an integrated part on the part of the vendor/suppliers, in order to process the policy, is to ensure that no-child should be engaged in any hazarder's work, follow Suppliers code of Conduct, Anti-Slavery, Anti-Human Sacrifice, Anti-Bribery, Anti-Corruption, Integrated Policy, Code of Conduct, also policy on non-discrimination, which adhere to the zero compliance on any of the matters, that suppliers or vendors are liable to comply as per applicable laws in supply chain.

Supply chain operational challenges experienced in Managing Modern Slavery was during the period of epidemics, as it was supposed to reflect the attention from social issues, giving lower priority to the commercial operations, also increase the priority, as operations priorities', in supply chain.

Managing Modern Slavery management in supply chain having been sometimes considered as forced labour, also considered as manpower on contract employment in supply chain, employed

by agencies, third parties, without being employed as direct labours in the organisations, who are liable to be suppliers of products, as the contract work may become indistinguishable, (not able to identify) the contract manpower may not be covered under Code of Practice,(health & safety act) as this becomes liable to take up the ambiguity of the potential supplier in supply chain.

LITERATURE REVIEW:

Supply chain risk is based on the importance of eliminating modern slavery, with the approach, the needs that is to be consistent, to continue, ensuring, that the burden in public procurement remains a constant feature, by suppliers, sub-contractors, small and medium scale enterprises, for taking a significant step in making procurement accessible, less cumbersome, in order to make application of new changes by 75% in supply chain.

Managing Modern slavery was often sometimes considered to be a hidden, incident involved in denying one aspect with another or incident, in procurement, constituting about 60% of the modern slavery, forced labour, compulsory attitude, in supply chain.

Managing Modern slavery can also be found in contracts, where supplier applying the necessary guidance, on commercial aspect, should take up the act as per the proportionate size of the contract, size, by 75% in supply chain.

Supply chain in managing modern slavery was losing risk of consumers' confidence, market share constituting about 50%, if sourcing was to be done from vendors or suppliers, who exploit under the Labour Act in supply chain.

Managing modern slavery in supply chain has been classified with suppliers who necessarily work of big projects in information technology, to support the organisation, covering essential services, like the food beverages, also the suppliers partners supplying products stationery, essential items constituting about 60% in supply chain.

Modern management slavery in supply chain has been sometimes confined to abuse of human rights, in pursuit of profits, as such organisation should not indulge deliberately, recklessly, also try to adopt measures to look into safety to run the organisation in supply chain. Prior to globalisation, many of the products were sourced locally in supply chain, relied upon Government regulation, policies, could enforce labour rights, sourcing lower inputs, with brand awareness, better consumer expectation, as increase in low cost output, have become an incumbent to understate the basic human rights in managing modern slavery in supply chain.

RESEARCH METHODOLOGY: APPROACH:

Supply chain modern slavery exists in all stages of activities, raw-materials, cotton, manufacturing goods, mobile phones, garments, shipping stages of delivery to the consumer delivery in supply chain.

Analysis: Complex supply chains make most product manufacturers, distributors, retailers, with lastly the consumer difficult to go through the systems, of modern slavery in production, manufacture, involved in procurement of raw-materials, to ultimate find in finished goods, Modern management of Slavery in supply chain, also reveals the improvement, disclosure of concrete against modern slavery, especially regarding the effectiveness of the action to be taken by the organisation, so the best practice is to increase the transparency in supply chain.

Long drawn complex in supply chain is complex, as it becomes difficult to assess, under what conditions modern slavery, will relentlessly drive to lower the prices, increase the cost of human labour, as corporate social responsibility, is unable to protect manpower utilization, in supply chain.

The responsibility of supply chain, is to utilize the responsibility in any organisation to ensure that the modern slavery, used in the production of goods, that is sold, applies to the goods produced in their own industry, also the suppliers have followed the rigorous activities applicable to about 75% activities in supply chain.

Modern management of slavery in supply chain, is considered as a global phenomenon, within the developed, development of the organisation, have taken to combat, also acknowledge to outsource, to improve the awareness of the deception, coercion, during the practices identified as 75% of the forced labour in supply chain.

Supply chain modern managing in slavery does not leave much data in progress, as it becomes difficult to detect the offenders, so as to minimize the risk taken, since the correlation between corruption, also managing modern slavery risk without due diligence as the risk-based approach to adopt appropriate 75% of the levels of success in supply chain.

RESULTS

Supply chain labour standards in modern slavery have a long standing, consideration, in organisation with stringent, unprecedented, idea in supply chain. Modern slavery with increasing number of stringent legal framework is dedicated to supply chain.

Supply chain modern slavery is prevalent today in the history of modern supply chain, with much scrutiny to Governmental regulations, policies, forcing organisation to act in lieu of reputation, financial, legal problems, as modern slavery is hidden with the complexity of making human exploitation difficult in supply chain.

Supply chain should also consider that the organisation behaviour, also have the contribution to modern slavery, threat, regulated with stock, non-stock, ensuring modern slavery is elevated from the procurement function by making disclosures with potential competitive gain of transparency against the threat of information leakage, risk in supply chain.

Incentives should be devised to stop modern slavery, as consumer investment on regulations, as should be on the expectation on ethical consideration, with control on ethics on vendor management, cost consciousness, quality procedures to be adopted as a must in supply chain.

Involvement of supply chain, in modern slavery, with consistent force labour in some of the constituent of work, is sometimes frequently defined exchanged as dangerous, dirty, demanding, as they remain hidden among the customer's view point, sometimes identified as a corporate due-diligence, with necessary contracts content found in corporate policies, of procurement decisions made in supply chain.

Supply chain current procurement process has become related to very transparent process, which includes the best practices employed, in practicing the best practices of awarding the contracts, with multiple vendors or suppliers, involving proper pricing, Request for Quotation, Request for Information, Request for Proposal, so as to manage modern slavery in supply chain.

DISCUSSIONS AND FINDINGS: ANALYSIS

Modern slavery has become very complex, as the international sourcing materials, from suppliers, globally, may be found to be cost-effective, exposed, to disruption, caused by different standards of labour practices made up globally, with severe economic events in supply chain.

Supply chain using forced labour has a deep impact on the products manufactured, also getting to know the true working practice, liable to cause problems, of the products, which is likely to highlight the difficult, the needs of the goods produced, monitoring vigilance, of the goods manufactured in supply chain.

Analysis should identify supply chain risks, in modern slavery, entailing direct, indirect suppliers, sub-contractors, labour suppliers, to bring reduction in risk, in every movement in supply chain.

Evidence suggests that supply chain is always at risk, as is concerned with modern slavery, as this affects every type of industry, as it is evidenced that modern slavery is illegal in every part of globalisation, as procurement professionals play important role, in sourcing in the manner that enables, suppliers the best facilities to practice the good practices, that the procurement that drives modern slavery practices in supply chain.

Implementation of written policies, should become a necessity, in modern slavery, to outline the standards, ethical behaviour, the expectations, in the areas of labour, health, safety, environment, with the availability of the Code of Conduct, so bear the benefits of the Contractual benefits, also the obligation to comply with an ethical business standing practices in supply chain.

Extension of supply chain globally within the organisation, having widespread, with widespread procurement, sourcing, low-priced products, goods, from low cost continents, with vast supply chain network, have increased the vulnerability, to widespread human right violation, in the form of forced labour, bitter human treatment, with the prevalence, to modern slavery, as this being the root cause in supply chain.

Supply chain modern slavery has an effective measurement to be considered with its Key Performance indicators, being effective, periodic, with the consent of in-house auditor, using proper, efficient pay-roll system, proper communication system employed, personal contacts giving an appropriate link in supply chain.

RECOMMENDATIONS: FUTURE WORK AND CONCLUSIONS: IMPLICATIONS:

Effectiveness with various approaches of detecting modern slavery requires further investigation in supply chain, as a conceptual approach may be likely to contribute to the remedial measures of the vital resources, the inflow of labour, the geographical indication, social acceptance in supply chain.

Supply chain modern slavery may be economically classified, as an additional concept of social external costs, which need to be termed as international, for ensuring a fair competition, in the functional markets in supply chain.

Order to keep modern supply chain beyond reach, train the manpower, in the procurement in order to re-enforce a Code of Conduct, principles, also ethical practices becomes a very much a necessity in supply chain.

Audit is necessarily to be conducted in every operation in modern slavery, to justify materials sourced, labour engaged, price paid to suppliers, so also engage others from different locations, in order to understand the operations, identify, the potential risks envisaged in supply chain.

Modern managing slavery in supply chain, must never get adapted to forced labour, in the organisation, directly, indirectly engage human trafficking, as manpower is liable to threat, force, coercion, as suppliers must have adequate reports of incidence, such as behaviour, such as a periodic check, that people have the legal right to work in supply chain.

Supply chain modern management of slavery is the code of policies, with contractual terms, that is clear, also the need to protect humans, risk, also able to recognize the measures, that give comfort to modern slavery, occurring, as we continue to access the effectiveness, of human trafficking, of measures in modern slavery in supply chain.

SOURCES OF INFORMATION IN SUPPLY CHAIN:

- SLAVERY IN SUPPLY CHAINS- Antislavery Research:
- MORDERN SLAVERY CHALLENGES IN SUPPLY CHAIN: Author: Stefan Gold Universitat Kassel: Alexander Trautruns University of Nottingham: Zoc Trodd:
- CORPORATE APPROACH TO ADDRESSING MODERN SLAVERY IN SUPPLY CHAIN: Author Quintant Lake: Jamie MacAlster: Candy Beman Mathew: Gitsham Nandine Page: TACKLING MODERN SLAVERY IN SUPPLY CHAIN A Guide 1.0 Walk Free Foundation

Importance of Education in Developing Entrepreneurial Competencies and Skills for Entrepreneurship

Anurag VYAS

Mohanlal Sukhadia University, Udaipur (Rajasthan)
sahil.anuragvyas@gmail.com
Orcid: 0000-0001-7214-4597

Asst. Prof. Dr. Sachin GUPTA

Department of Business Administration
Mohanlal Sukhadia University, Udaipur (Rajasthan)
sachinguptabusadm@gmail.com

ABSTRACT

The education system plays a crucial role in shaping the career choices of young people. Being entrepreneurial can mean many things. It includes the making of new firms (entrepreneurship), and moreover how people look at their jobs (intrapreneurship), and their behavior in the everyday lives. As outlined in the National Education Policy (NEP-2020), a number of key competencies that can and should be developed throughout formal education and endless learning. One of these competency is the understanding of initiative and entrepreneurship, which refers to people's willingness and the talent to put their ideas into action. People with Entrepreneurial mind-set demonstrate initiative, they learn from trial and error, and believe their own judgments while considering other opinions and assessing risks; and they create their own work environments. It will be beneficial for all learners to develop in schools and colleges the basic set of attitudes, skills, and knowledge that we call entrepreneurial competencies. A curriculum that promotes entrepreneurial competencies must accommodate two coexisting learning objectives: "being entrepreneurial" and "becoming an entrepreneur". Learning objectives, pedagogy, and assessment strategies can be adjusted to meet learners' needs and interests according to a progression model. Learning objectives for different levels of education and for vocational training will differ under a progressive approach to entrepreneurial education.

Keywords: Education, Learning, Entrepreneurship

INTRODUCTION

While focussing on students, learning, and competencies, contemporary education has undergone a paradigm change. In India, the National Education Policy 2020 places the idea of competency at the core of the learning and educating process and places students at the heart of the education process. With these changes, education has taken on another paradigm with a stronger approach towards competencies than content. As stated in NEP-2020, incorporating competencies involves more than just transmitting knowledge; it involves building the necessary link between higher education programs and the skills and knowledge that are required in the professional world. Over the last decade, there has been an increasing interest in competence-based learning and also on how to design and implement it. In each of the approaches, the goal is to make learning and training curriculum more practice-based and relevant for searching or creating employment. Acquiring competencies as part of a university degree has become an underlying aspect of education in an evolving society that is constantly reformulating its requirements and which is simultaneously seeking to professionalize its education, bringing it nearer to society and the employer. The educational system plays an important part in giving young people with an early overview of their future career options. Instrumental, interpersonal, and systemic competences are the three types of transversal competencies.

1. Instrumental competences are a set of physical skills and cognitive abilities that help people succeed in their careers. Craftsmanship, cognitive understanding, language proficiency, and academic achievements are among them.
2. Personal and relational abilities are referred to as interpersonal competencies. They have to do with one's ability to act generously and sympathetically toward others. These abilities include the ability to objectify, identify, and report one's own feelings and emotions, which helps in collaboration and social communications and interaction.
3. The capability to integrate a global vision and relate it to multiple dimensions is referred to as systemic competencies. These competencies include the skill for planning adjustments that brings updates in the globally understood systems and to develop new systems. They also necessitate the development of instrumental and interpersonal skills.

Specific competences link to the degree program's fields of expertise and professional profile, giving the programme identity and its shape. The combination of technological, social, and cultural wisdom and skills-sets that the student should acquire are known as specific competences. Although there has been some research on the connection between many types of competences, there is still a lot more work to be done. Furthermore, entrepreneurial skills have been identified as important variables in improving corporate performance, as well as firm growth and success. Identifying the competences required from entrepreneurs is among the most valuable aspects of entrepreneurship. Entrepreneurial competencies must be identified in order for businesses and higher education institutions to create and better their quality. The competencies required to develop entrepreneurial skills are skills for solving problem, making decisions, work in a team, taking risks, and tolerance of unknown and uncertainty, emotional control, creativity, result-oriented, negotiation, interactions and communication, having tenacity, and taking initiative. As a result, despite the fact that the notion of competency is important to the subject of entrepreneurship and has been tagged as an important aspect of the dynamic and flexible learning process, its connection to entrepreneurship education has been overlooked. Teaching entrepreneurship lays a framework for students to acquire entrepreneurial skills and allows them to emerge.

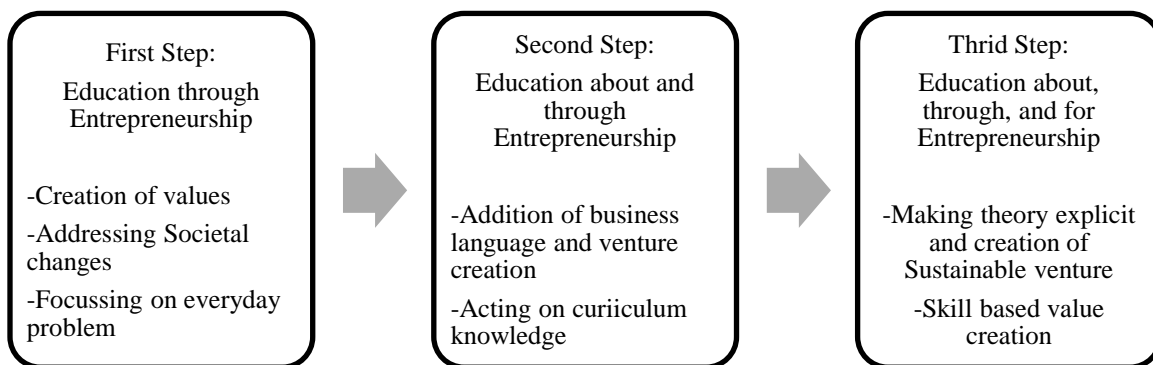
In the dynamic and ever-changing world of the twenty-first century, entrepreneurship, creativity, and innovation are essential components of higher education. They are essential in preparing pupils for a successful life in the business and in the world. The entrepreneurial mentality prepares students to thrive in a fast-paced society that demands daring, agility, maturity, and sound decision-making, as well as the ability to pivot and respond to new challenges, opportunities, and changes.

1. CHAPTER – A PROGRESSIVE APPROACH TO ENTREPRENEURIAL EDUCATION

Learning objectives for all levels of education, as well as professional / vocational learning, education and training, will alter when using a progressive approach to entrepreneurial education.

1.1 Three step model

A paradigm for developing the concepts of education through entrepreneurship (1st step), about and through entrepreneurship (2nd step), and about, for, and through entrepreneurship (3rd step).

Individuals learn to take action to address societal difficulties and daily tasks depending on their own interests and knowledge in the first step, which can begin as early as the age of 6-7 years. Entrepreneurial education is integrated into core topics rather than being handled as a distinct subject in this school. The goal is to foster deep learning by developing entrepreneurial qualities such as practical thinking, skills for solving, social skills, perseverance, creativity, and self-control. This replies to the idea that elementary education is vital in establishing and cultivating non-cognitive skills, initiative, and entrepreneurship as a key competence, which has been widely adopted in Indian educational practises. The second and third steps are delivered in secondary and vocational institutions, with the goal of preparing students for successful entry into the employment market or further study. Students continue to engage in activities that develop entrepreneurial skills, but with a stronger emphasis on content knowledge, such as financial knowledge and literacy. Additional activities with a stronger focus on commercial terminology, practises, and entrepreneurship skills are available for those individuals who are interested in learning more about how to start and run a company or a firm. Finally, students are equipped to make an informed decision regarding their future professional careers in the third step. The emphasis in education is on business knowledge and entrepreneurship abilities. In order to be able to become an entrepreneur, students need study

about innovation management, business growth models, and internationalisation, particularly in vocational education and training and higher education.

1.2 The 5 global profiles of Entrepreneurs on positive impact

1. **Ultrapreneurs:** Someone who has excelled as an entrepreneur while simultaneously having a significant impact on their family, community, country, or humanity.
2. **Serialpreneurs:** A person who had owned and operated three or more businesses.
3. **Millennipreneurs:** The Millennipreneurs are the generation of those entrepreneurs who are currently under 35 years old, who are born between 1980 and 1995.
4. **Womanpreneur:** A woman who innovate or introduce new solutions, finance or business, in an effort to transform innovations into commercial goods.
5. **Homepreneur:** A person who organizes and manages any enterprise, especially a business for profit from there home, usually by themselves.

In India, there is a scarcity of qualified workers in industry, necessitating a high-level entrepreneurship development programme across the country to support the country's economic growth. In a country like India, the potential for entrepreneurship development is enormous. Especially when there is widespread worry that the post-reforms acceleration in GDP growth has not been accompanied by a corresponding increase in employment.

2. CHAPTER – Entrepreneurship Story

A former management professional left his corporate job to open a nursery in the hills, where he now earns Rs 30 lakh a year. Between 2008 to 2011, he worked in Delhi, where he worked for four different companies. Each time, the company improved and he was given a raise. Working for international organizations and large corporations, however, made him understand that his chaotic and demanding professional life would never change. Despite changing organisations, the work culture remained the same.

He spent the most of his working hours glued to his laptop screen, chasing down infinite targets, which had a negative impact on his health. He quickly understood that he was not cut out for the business world. He then began looking for other options. He began spending the most of his leisure time at his brother's house who owned a nursery and discovered it to be an intriguing business opportunity.

To set up the nursery, he diligently researched and planned. He enlisted the help of a landowner friend, and the two agreed to contribute Rs 6 lakh. He borrowed Rs 1.5 lakh from his father and arranged Rs 1.5 lakh from his savings. His friend put up another Rs 3 lakh, and the Nursery was born. He left his job in 2012 to start the nursery.

He and his friend, however, failed in their initial try due to a lack of sufficient direction and assistance. The plants died, and despite his best efforts, he couldn't figure out what kind of soil, coco peat, and fertiliser mix he needed. His friend gave up on the business after losing faith in it, leaving him to manage it alone. His parents advised him to look for work and return to the corporate world. But he wasn't ready to give up his ambitions just yet. He sought advice from his brother-in-law, specialists, and the internet to learn more about saplings and how to grow them in the best setting possible.

The nursery was then rebuilt during the next three years. He began by growing seedlings and transferring them to pots while on the go. Insecticides and pesticides were used to keep pests at bay. By 2015, he had rented land approximately 15 kilometres outside of town and had purchased a 1,500-square-foot space nearby.

He now sells over 20 different types of flowers, including marigolds, petunias, osteospermums, and pansies, as well as vegetables such as broccoli, tomato, bok choy, brinjal, and cauliflower, for a total of Rs 30 lakh every year. He claims that the plants are in high demand in nearby

cities. Despite the hurdles posed by weather, pests, and plant illnesses, he has been able to create a profit-making model for himself. He was first confronted with high plant mortality due to fungus, infections, and other illnesses. They're still dating, but he's got the bugs under control. Customers want a healthy plant, and keeping a careful eye on it and monitoring it will help you get the desired results and plant growth.

He also had difficulty in gathering funds and obtaining loans. Regardless, his decision to leave and start over has benefited him and allowed him to live well. He'd paid off his debts, bought a house, and a car. He does not have to rush to work or set his own working hours. Furthermore, he does not work at unusual hours to achieve deadlines. He is living the high life, making millions each month while living in a pristine, pollution-free environment.

CONCLUSION

In conclusion, this endeavor can educate people the following. First, when a country's economy is in a slump, immigrant entrepreneurs and small business owners are more likely to have difficulty obtaining a small business loan. Second, many of the world's underprivileged have been given the opportunity to make a sustainable living through entrepreneurship. It is a significant source of respectable employment and may contribute significantly to long-term development by providing jobs, promoting socio-economic growth and innovation, facilitating local economic development, changing social conditions, and assisting in the resolution of environmental issues. Third, the research highlights recent attempts to enhance entrepreneurship policies using a progressive approach to entrepreneurship education, based on inputs from local regions, urban areas, and all types of communities, and involving educational establishment and making sure the involvement of a wide range of stakeholders in policy implementation.

Many of the benefits of entrepreneurship in education have been discussed in this paper, including its ability to stimulate intensive learning and instill participation, happiness, motivation, confidence, and a sense of relevance in individuals and students, as well as its stated and to some extent bringing positive impact on job creation, socio-economic success, and innovation for individuals, institutions, organisations, and society as a whole.

REFERENCES

- Sethu D. (2021, December). He Quit The Corporate Rut To Run A Nursery In The Hills. The better India. <https://www.thebetterindia.com/268360/corporate-quit-job-dev-bhoomi-nursery-dehradun-success-story>
- Elahi, Y. A. (2012). Entrepreneurship Education in India-Scope, challenges and Role of Bschoools in Promoting Entrepreneurship Education. International Journal of Engineering and Management Research (IJEMR), 2(5), 5-14.
- Venkatachalam, V. B., & Waqif, A. (2005). Outlook on integrating entrepreneurship in management education in India. Decision (0304-0941), 32(2).
- Govinda, R. (2020). NEP 2020: A Critical Examination.
- Shukla, S., Dwivedi, A. K., Bharti, P.(2021, June). Global Entrepreneurship Monitor India Report 2019/20 : A National Study on Entrepreneurship.

COVID19 Pandemic Impact on Women Entrepreneurial Activities: The Road to Recovery

Prof. Dr. Siham EL-KAFAFI

Arrows Research Consultancy Limited (ARCL) &
Te Wananga o Aotearoa, Auckland, New Zealand
selkafafi@gmail.com
Orcid: 0000-0002-5480-451X

ABSTRACT

Women entrepreneurship development has recently gained momentum and consideration from academics, policy makers and practitioners due to the fact that women are considered a power drive for economic growth and development as well as eradication of poverty (Tambunan, 2008). This has been reiterated by the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development Goal (SDG) Goal 5, “Achieve Gender Equality and Empower All Women and Girls”, aiming at ending discrimination and violence against women by ensuring equal rights and access to decision-making in political, economic, and public life (UN, 2015).

Due to the spread of COVID19 pandemic globally, it has led to the upsurge of domestic violence against women, escalation in unpaid and care work for women, and drove women out of labour force. Accordingly, women participation in decision- making is crucial during the response and recovery stage from the COVID19 pandemic. This could be realised through higher involvement of women in entrepreneurship activities worldwide to bridge the gap of pay parity, discrimination and lead economies towards recovery and prosperity.

This research utilised a theoretical approach by adopting the systematic literature review method to analyse the concept of entrepreneurship in general and more specifically on women entrepreneurship, the impact of COVID19 pandemic on women entrepreneurship globally, challenges confronting women entrepreneurs and providing relevant recommendations to strengthen women entrepreneurs’ stance in the community and whole society.

Keywords: Entrepreneurship, Women Entrepreneurs Challenges, SDG-Goal 5, Economic Recovery from COVID19 Pandemic.

Introduction:

As the world has been suffering economically, socially and health wise from the impact of COVID19 pandemic, there has been various entrepreneurial activities taking place across the globe in which various countries started taking this situation as an opportunity to drive economic recovery of their countries. The Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2020/2021 Global Report stated that the pandemic decreased the household income leading some individuals to resort to entrepreneurial activities. GEM further stated that the highest level of early-stage entrepreneurial activities took place in the Middle East and Africa, while Europe and North America had the lowest level of early-stage entrepreneurial activities (Bosma et al., 2021).

This research utilised a theoretical approach by adopting the systematic literature review method to analyse the concept of entrepreneurship in general and more specifically on women entrepreneurship. The research commences by explaining the meaning of entrepreneurship in general, the different types of entrepreneurs, women and entrepreneurship, entrepreneurship in New Zealand, impact of COVID19 pandemic on women entrepreneurship and finally recommendations and conclusion to strengthen women entrepreneurs' stance in the community and the whole society.

Methodology

This research utilised the "systematic literature review" method (Crossan & Apaydin, 2010; David & Han, 2004; Newbert, 2007), which differs from the traditional narrative reviews (Cooper, 1998) by being more explicit in the selection of the studies, by employing rigorous and reproducible methods of evaluation and by "assisting in linking future research to the questions and concerns that have been posed by past research" (Thorpe et al., 2005, p.258).

For this study, the time frame of literature chosen was restricted to recent research to be relevant to the research question under investigation i.e. "What is the impact of COVID19 pandemic on women entrepreneurship?". The researcher utilised Google Scholar searching engine for information by selecting research conducted between the years 2000 to 2021 to obtain the latest information on the topic under investigation. Meta-synthesis technique was utilized by integrating, evaluating and interpreting findings from multiple research studies.

What is Entrepreneurship?

Entrepreneurship is the act of creating and running your own enterprise or business i.e. being creative, adventurous and taking risk as you are using your own money and effort to start up your venture by yourself. Accordingly, this organisation is run by an entrepreneur who has a creative idea that he/she wants to transform into a service and/or product needed by customers.

Fredrick and Carswell (2001) defined an entrepreneur as "a person attempting to create a new business enterprise either through spotting a new opportunity or out of necessity, job loss or redundancy" (p.15).

Types of Entrepreneurs:

There is a lot of organisational types and accordingly several entrepreneurship types. The following are the most popular and well-known entrepreneurship types:

1. Small Business Entrepreneurship

Most of the entrepreneurial organisations are small ones in which the entrepreneur with his/her innovative ideas is the one who created the organisation and is managing it. The business is funded by either the entrepreneur's own money or by loan from family and close friends. In this type of entrepreneurship, the entrepreneur employs family, friends and acquaintances. The aim is to have sufficient profit to meet their lifestyle needs i.e. they are not after millions of dollars or excessive wealth. Examples of such organisations are consultancy, bakery, grocery stores, hairdressers, small shops and electricians to name some.

2. Large Business Entrepreneurship

This type of entrepreneurship is when the entrepreneur is part of a large organisation that is creative and innovative by producing services and goods to fulfill customer needs and requirements. Such organisations have a defined life cycle in which they are always working on their growth to keep up with the rapid technological changes characterised by the market and business environment of this age and era. Examples of those organisations are Google, Microsoft, Samsung and Apple.

3. Scalable Entrepreneurship

This type of entrepreneurship is a start-up by an entrepreneur who has a novel idea that he/she believes its aim is to change the world to the better by creating solutions for gaps identified in the market and responding swiftly to such need to render swift expansion and high profit. Most of those organisations are technologically based innovations. Examples of those start-ups are Facebook, LinkedIn, Instagram and Uber.

4. Social Entrepreneurship

In this type of entrepreneurship, the entrepreneur's main aim is to produce a product and/or service with the aim of solving a social problem. This type of organisation tends to start a none for profit organisations working towards the social good of the community and whole society. For example, organisations helping orphan children or sick children and organisations setting up free education where needed. Some organisations cannot be fully called a social entrepreneurship enterprise but they use part of their business to do good for their community and wider society i.e. they are running a Corporate Social Responsibility (CSR) Program. It is worth clarifying the difference between the concept of "Social Entrepreneurship" and "Corporate Social Responsibility". Santos (2009) explained that organisations practicing CSR are not necessarily innovative or entrepreneurial. The other difference is that while Social Entrepreneurship practice is more philanthropic and aims to serve the community, CSR is more profit orientated and directed towards shareholders value appropriation.

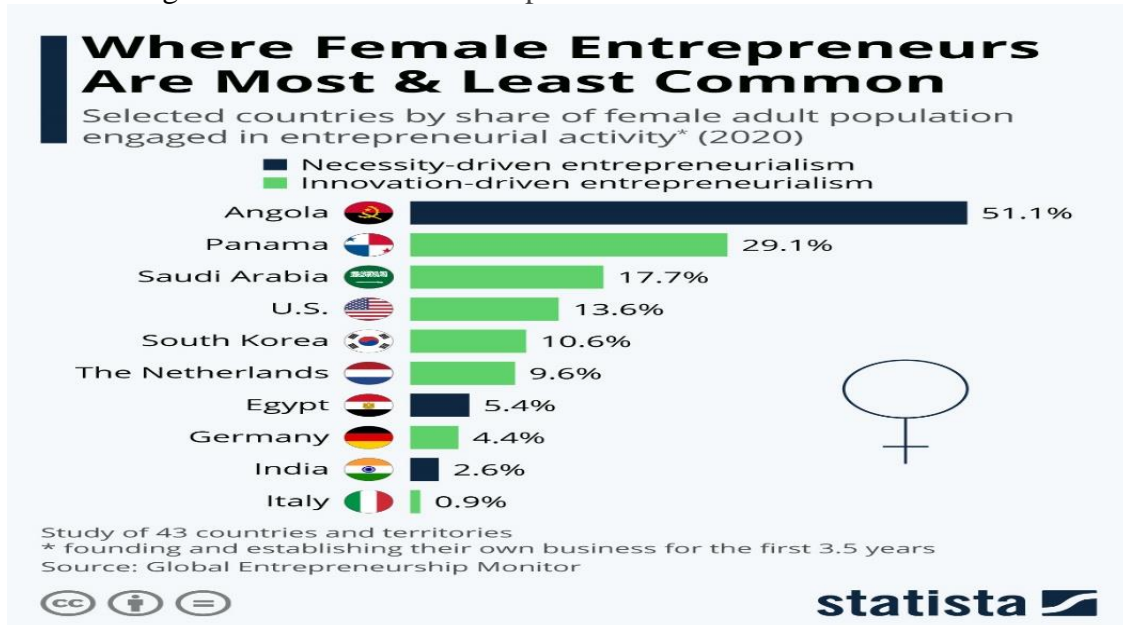
Women and Entrepreneurship

Women represent 38.8% of all participants in the labour force; nevertheless, they are facing barriers and restrictions leading to widening the gender gap which has been revealed due to the spread of COVID19 pandemic.

Elam et al. (2021) reported that the GEM 2020 survey indicated that there are 274 million women globally who are involved in business start-ups, 139 million women owners/managers of established businesses and 144 million women informal investors globally. Refer to Figure 1 reporting on survey results indicating the most and least common countries having women

entrepreneurs. The survey was conducted by the Global Entrepreneurship Monitor on 43 countries and territories measuring their entrepreneurial activities. Results indicate Angola to have the most women entrepreneurs (51.1%) globally. On the other hand, Italy had the lowest measurement of women entrepreneurs (0.9%).

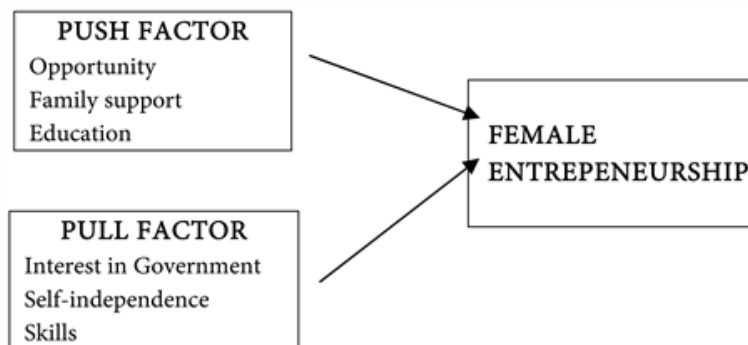
Figure 1: Where Female Entrepreneurs Are Most & Least Common

SOURCE: Elam et al. (May 2021).

Ismail et al. (2021) proposed the push and pull factors as motivators for women entrepreneurship as demonstrated in Figure 2 below. “The pull motivation is based on one’s intrinsic desire to develop skills in venturing into entrepreneurship. This happens when there is an appropriate incentive to attract people towards achieving a successful entrepreneurial goal (p.840)”. On the other hand, “the push factors for entrepreneurship among women are interconnected to the necessities. These factors include unemployment, redundancy, financial condition, lack of family financial gain, discontentment with present-day job, and the essential to fulfill accommodation of work and home roles (Amit & Muller, 1995 in Ismail et al, 2021, p.841)”.

Figure 2: Factors Motivating Women towards Entrepreneurship

SOURCE: Ismail et al., April 2021, p.841.

Accordingly, if any organisation or country that desires to increase their women entrepreneurial activities, they should give high consideration to those push and pull factors explained by Ismail

et al. (2021) above. In such climate where the challenges of COVID19 pandemic is affecting the global economy, increasing women entrepreneurship activities would be a suitable path on the road of recovery by addressing the pull factors to motivate women towards achieving their full potential by being creative and innovative for their personal advancement and the greater good of others.

Challenges Facing Women Entrepreneurs

In order to be able to advance forward, we need to recognise the challenges that are facing women entrepreneurs to be able to either eliminate them or minimise from their effect and their hindering repercussions. This section presents the results of national and international studies demonstrating the challenges facing women entrepreneurs and highlighting the similarities in those barriers globally.

The Global Entrepreneurship Monitor (GEM), Women's Entrepreneurship 2020/21 Report by Elam et al. (2021) highlighted the following challenges that women entrepreneurs face globally:

- Women entrepreneurs face considerable barriers to business start-ups and growth, especially in situations of poverty, traditional gender beliefs and restrictions on participation in public life.
- Women entrepreneurs tend to be poorer and less educated than their male peers.
- Women entrepreneurs tend to be located in households with lower income, especially in low-income countries but also in most middle- and high-income countries.
- Women entrepreneurs have a much higher rate of solo entrepreneurship in many countries and tend to run much smaller employer firms with a focus on local markets.
- Women entrepreneurs are over-represented among the most vulnerable small and new businesses: those that are more susceptible to market disruptions and economic shocks (p.20).

Another research performed by Moses et al. (2016) extrapolated that women entrepreneurs are confronted with various barriers that impacts their development. Those barriers are: 1) lack of entrepreneurial role models, 2) lack of work experience, 3) lack of relevant social networks and societal positions, and 4) lack of capital assets.

Entrepreneurship in New Zealand Example

The New Zealand first Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2001 Report identified New Zealand as one the most entrepreneurial country worldwide as per the following order: Mexico, New Zealand, Australia, Brazil, and South Korea. It reported that 420,000 individuals engaged in entrepreneurial activities which comprises 18.2% of the adult population in the country. On the other hand, the survival rate of new business is 40% after 4 years from its starting date. Furthermore, New Zealand has the world's highest per capita rate of female entrepreneurship (43.9%). Other finding was that women entrepreneurs outnumber men entrepreneurs (Fredrick & Carswell, 2001).

Mastercard (2020) report emphasized that even though New Zealand ranks 4th globally for its progress and support of the of women entrepreneurs' achievements and business owners, the lack of funding was one of the six key constraints both globally and in New Zealand that is impacting on women business owners' progress.

Research conducted by Dr. Janine Swail from the University of Auckland, Business School (2021) on New Zealand Women entrepreneurs experiences in raising funds for their businesses provided an insight on what drives women to grow their businesses, what they require from their surrounding ecosystem for support, and what challenges they are experiencing.

The Swail (2021) qualitative study revealed the impact of gender bias towards women entrepreneurs in New Zealand and how it makes their journey difficult especially when securing funds and requesting support for their businesses. The following are some of the study findings:

- Women founders can experience bias in many different ways. Some women reported direct experiences of gender bias which was often exacerbated by age and appearance.
- Women of child-bearing age received explicit comments and questions about their relationship status, family situation and intentions to have children.
- These are typical examples of gender biased assumptions in which men are seen as the stereotypical ideal entrepreneur.
- Women who had a male cofounder or business partner commented how during some introductory investor meetings, some investors would direct their questioning and conversation towards their male colleagues, assuming that they were not founders, nor key decision-makers (pp. 17-18).

As demonstrated from those study findings there is an indication that there is a need for a behavioural and mental shift required in how women are being viewed in business to minimise from stereotyping them and treating them equally as their counterpart men in business.

Impact of COVID19 on Women Entrepreneurs Globally

The Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2020/2021 report stated that 38 out of 43 participating teams in the Adult Population Survey informed that they experienced negative GDP growth in 2020 (Wright, 2021). Even though it's forecasted that the situation will improve in 2021, the situation is still rampant with uncertainty for entrepreneurs due to the prolonged presence of COVID19 pandemic and its various variants sweeping the world until now. Accordingly, this impacted on closing business more than opening new ones.

The following results were reported by the Global Entrepreneurship Monitor (GEM), Women's Entrepreneurship 2020/21 Report on the impact of COVID19 pandemic on women entrepreneurs:

- The pandemic impacted women entrepreneurs immensely due to increase of family care obligations (e.g. home schooling) besides work demands (e.g. small business vulnerability).
- Women are 20% more likely to report business closer (41.9%) than men (35.5%).
- The largest gender gap was reported in Europe & North America, where women are 50% more likely than men to report closing a business due to the pandemic.
- In Central and East Asia, men reported higher business closure due to the pandemic (37.7%) than women (34%).
- In low-income countries, women are less likely (35.6%) to report business closure due to the pandemic than men (38.5%).
- In middle- and high-income countries, women are much more likely to report business closure due to the pandemic. This depends on the business size, industry locations and family demands.

- Globally, women and men were at parity in reporting that the pandemic provided new business opportunities (40.6% vs. 42.2%).
- Globally, women entrepreneurs are more likely than men to say that starting a business was more difficult during the pandemic (65.5% vs. 60.8%). This gender gap was most pronounced in Europe & North America (60.0% vs. 51.5%) and among high-income countries (62.9% vs. 56.8%).
- Women own and manage about a third of established businesses across all regions (0.6 female-to-male ratio). The highest rates of women's Established Business Ownership (6.9%) were found in Central & East Asia, where the figure for men was 11.9%.
- Women and men in low-income countries are equally likely to report that they started a company to generate great wealth (about 70%), in contrast to women and men in middle-income and high-income levels where there was a ten-point gender gap.
- Globally, women tend to run much smaller businesses than men. About 36.6% of women entrepreneurs work as solo entrepreneurs in the early stage, operating on their own without co-founders or employees, compared to 24.6% of men.
- Women entrepreneurs are also more likely to be in government, health, education and social services (1.7 female-to-male ratio) and, representing a departure from previous years, in manufacturing and transportation (1.1 female-to-male ratio).
- One in three women entrepreneurs surveyed expected to hire six or more employees in the next five years, compared to 48% of men entrepreneurs. This trend held for low-income and high-income countries, with the smallest gap observed in Central & East Asia (0.8), where 33.7% of women entrepreneurs and 41.2% of men entrepreneurs reported high growth expectations.
- Globally, women entrepreneurs are almost as likely (27.2%) as men entrepreneurs (29.5%) to offer innovative products or services that are new to all or some customers (Elam et al., 2021).

Another recent study conducted by Mostafa et al. (2021) exploring the impact of COVID19 pandemic impact on women entrepreneurs in Pakistan, reported that women entrepreneurs encountered various challenges during the lockdown duration of COVID19 i.e. they encountered a decline in their income and suspension of business activities which accentuated the following themes: 1) reduction in microenterprise sales, 2) reduction in household income, 3) worsening of life style, and 4) mental health issues.

Those studies demonstrated similarities in their findings especially in how it impacted on women entrepreneurial activities globally as a result of the COVID19 pandemic.

Recommendation Social Entrepreneurship – Road to Recovery from COVID19

Social entrepreneurship concept has been around since the 1950s but it became more popular recently as a means of elevating poverty and empowering women especially in developing countries. Weerawardena & Mort (2006) explained that social entrepreneurship concept draws from various fields i.e. entrepreneurship, sociology, economic, anthropology and ethics. Rashid (2019) defined social entrepreneurship as organisational or non-organisational forms of social welfare activities that bring social value through the promotion of social change in the context of a market economy.

Dees (2010) described a social entrepreneur as a change agent in the social sector with the following characteristics:

- Adopting a mission to create and sustain social value (not just private value).
- Recognizing and relentlessly pursuing new opportunities to serve that mission,
- Engaging in a process of continuous innovation, adapting, and learning,
- Acting boldly without being limited by resources currently in hand, and
- Exhibiting a heightened sense of accountability to the constituencies served and for the outcomes created (p.4).

Du et al. (2020) defined Social Entrepreneurship as organisations seeking social welfare activities with the aim of bringing social values through commercialisation of goods and services. Bosma et al. (2021) reported that there are 582 million entrepreneurs in the world. The world Bank (2019) analysis report provided the following ranking of countries' economies in accordance to the ease of making business: 1 New Zealand, 2 Singapore, 3 Hong Kong, 4 Denmark, 5 Korea, 6 United States, 7 Georgia, 8 United Kingdom, 9 Norway and 10 Swede.

Business and Economic Research Limited (BERL) in New Zealand Department of Internal Affairs (2019) reported that there are 2,589 social enterprises in New Zealand who contribute \$850m to GDP annually. The report further explained that the mission of those social entrepreneurship enterprises were as follows: provide grants to other organisations; provide a service; improve a particular community; create employment opportunities; improve health and wellbeing; promote education and literacy; address social exclusion; address disability; provide affordable housing; conserve and protect the environment; address financial exclusion; support vulnerable people and young people; and support other social organisations.

Clark Muntean & Ozkazanc-Pan (2016) conducted research comparing female and male performances as social entrepreneurs. Research results posits that due to feminine traits of being more compassionate, empathetic and emotional, women are in a better position to lead social enterprises than men. Abbas et al. (2016) explained that family and social support system are significant factors that are crucial for women entrepreneurial success and should be given high regards.

Drawing on results from various research mentioned above, it is recommended to empower women and motivate them towards social entrepreneurship especially in this phase of combating and recovery from COVID19 pandemic. In order to achieve that it's suggested to follow Kavitha (2014) suggestion by supporting women to gain further educational qualifications and support them to gain professional experiences to assist them in growing their organisations.

Governments can also play a great role by allocating funds for specific programs via local hubs, accelerator and incubators targeting female entrepreneurs with customized support services. Such services can include networking for women in order to encourage them to leverage wider partners and networks beyond their personal and family circles. Furthermore, it can also provide a balance between their social and business objectives.

CONCLUSION

Even though the recent study of McKinsey and Company (2021) emphasised that employment rates for women may not recover to Pre-Covid levels until 2024, we should focus on how to develop women entrepreneurship to bring change in society. Empowering and motivating women to become social entrepreneurs and become more entrepreneurial and innovative by providing new products, services and technology can be the solution on the road of recovery from COVID19 pandemic. This can be obtained by improving the ways in which a society thinks, lives, acts, towards women entrepreneurs without biases.

Following the UN Sustainable Development Goal 5 through supporting women entrepreneurial activities is the best way forward during the recovery phase from COVID19 pandemic to help eradicate poverty, contribute to the economic growth of the country, improve families' welfare, and bring about change in the community.

REFERENCES:

- Abbas, T., Abrar, M., Saleem, R., & Iqbal, A. (2016). What Leads to Success for Women Entrepreneurs? An Empirical Study of Southern Punjab in Pakistan. *Academic Research International*, 7, 120-130.
- Bosma, N.; Hill, S.; Ionescu-Somers, A.; Kelly, D. Guerrero, M. & Schott, T. (2021). *2020/2021 Global Report*. London, UK: Global Entrepreneurship Monitor. ISBN (ebook): 978-1-9160178-7-0
- Clark Muntean, S., Ozkazanc-Pan, B., 2016. Feminist perspectives on social entrepreneurship: critique and new directions. *International Journal of Gender Entrepreneurship*, 8 (3), 221–241. <https://doi.org/10.1108/IJGE-10-2014-0034>.
- Cooper, H. (1998). *Synthesizing Research*. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Crossan, M. & Apaydin, M. (2010). A Multi-Dimensional Framework of Organizational Innovation: A Systematic Review of the Literature, *Journal of Management Studies*, 47 (6): 1154-1191. DOI: [10.1111/j.1467-6486.2009.00880.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-6486.2009.00880.x)
- David, R.J. & Han, S. (2004). A Systematic Assessment of the Empirical Support for Transaction Cost Economics, *Strategic Management Journal*, 25 (1): 39-58. DOI: [10.1002/smj.359](https://doi.org/10.1002/smj.359)
- Dees, J. G. (2010), *Creating Large-Scale Change: Not 'Can' But 'How', What Matters*, New York: McKinsey & Company.
- Du, J.; Han, G.; & Huang Z. (July 2020). Promoting Social Entrepreneurial Organisations: An Empirical Study of Teacher -Student Co-entrepreneurship. *Frontiers in Psychology*. Vol. 11, Article 1470, pp. 1-10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01470>. www.frontiersin.org
- Elam, A.B.; Hughes, K.D.; Guerrero, M.; Hill,; Nawangpalupi, C.; Fuentes, M.; González, J.P.D.; Laviada, A.F.; Martínez, C.N.; Bañón, A.R.; Chabrak, N.; Brush, C.; Baumer, B.; & Heavlow, R. (May 2021). *Women's Entrepreneurship 2020/21 – Thriving Through Crisis*, London, UK: Global Entrepreneurship Research Association, London Business School. ISBN: 978-1-9160178-8-7
- Fredrick, H. & Carswell, P.J. (2001). *Global Entrepreneurship Monitor (GEM) - New Zealand 2001*. Auckland: New Zealand Centre for Innovation and Entrepreneurship. ISBN 0-473-08106-7
- Ismail, N.N.H.M.; Nasir, M.K.M.; & Rahman, R.S.A.R.A. (April 2021). Factors That Influence Women to Be Involved in Entrepreneurship: A Case Study in Malaysia, *Creative Education*, (12)4: 837-847. DOI: [10.4236/ce.2021.124060](https://doi.org/10.4236/ce.2021.124060)
- Kavitha, G. (2014). Attitude of Youth towards Entrepreneurship—An Exploratory Study among the College Students in Coimbatore District. *Zenith International Journal of Multidisciplinary Research*, 4, 170-180. http://zenithresearch.org.in/images/stories/pdf/2014/sep/ZIJMR/18_ZIJMR_VOL4_ISSUE9_SEPT2014.pdf
- Mastercard Incorporated (2020). ANNUAL REPORT PURSUANT TO SECTION 13 OR 15(d) OF THE SECURITIES EXCHANGE ACT OF 1934 - For the fiscal year ended December 31, 2020. Washington D.C., USA. Retrieved from https://www.annualreports.com/HostedData/AnnualReports/PDF/NYSE_MA_2020.pdf
- Moses, C.L.; Olokundun, M.; Falola, H.; Ibidunni, S.; Amahian, A.; & Inelo, F. (January 2016). A Review of the Challenges Militating Against Women Entrepreneurship in Developing Nations, *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(1):64-69. Doi: [10.5901/mjss.2016.v7n1p64](https://doi.org/10.5901/mjss.2016.v7n1p64)
- New Zealand Department of Internal Affairs (2019). *Research into the Contribution of the Social Enterprise Sector to the New Zealand Economy*. Retrieved on 18 December 2021 from https://www.dia.govt.nz/diawebsite.nsf/wpg_URL/Resource-material-Our-Policy-Advice-Areas-Community-Development-Policy?OpenDocument#Social-Enterprise
- Newbert, S.L. (2007). Empirical Research on the Resource-Based View of the Firm: An Assessment and Suggestions for Future Research, *Strategic Management Journal*, 28 (2): 121-146. DOI: [10.1002/smj.573](https://doi.org/10.1002/smj.573)
- Rashid, L. (2019). Entrepreneurship education and sustainable development goals: a literature review and a closer look at fragile states and technology-enabled approaches. *Sustainability* 11:19. doi: [10.3390/su11195343](https://doi.org/10.3390/su11195343)
- Santos, F. (2009). *A Positive Theory of Social Entrepreneurship*, INSEAD Faculty & Research Working Paper, 2009/23/EFE/ISIC.
- Schwab, H.; Wells, D.; Gips, D. & Billimoria, B. (16 Sep. 2020). *Social Entrepreneurs are first Responders to the COVID19 Crisis: This is Why They Need Support*. Geneva: World Economic Forum Geneva. Retrieved

- on 18 Dec. 2021 from <https://www.weforum.org/agenda/2020/09/social-entrepreneurs-are-first-responders-to-the-covid-19-crisis>
- Swail, J. (2021). *Raising Capital in Aotearoa New Zealand: Insights from Women Entrepreneurs*. Auckland, New Zealand: The University of Auckland. Retrieved from <https://cdn.auckland.ac.nz/assets/auckland/business/our-research/insights-women-entrepreneurs.pdf>
- Tambunan, T. T.H. (2008). *Development of SMEs in ASEAN*, New Delhi: Readworthy Publications, Ltd.,
- The World Bank (2019). *Ease of Doing Business Ranking*. Retrieved on 18 Dec 2021 from <https://www.doingbusiness.org/en/rankings>
- Thorpe, R.; Holt, R.; Macpherson, A.; & Pittaway, L. (May 2006). Using Knowledge within Small and Medium-Sized Firms: A Systematic Review of the Evidence, *International Journal of Management Reviews*, 7 (4): 257-281. DOI: [10.1111/j.1468-2370.2005.00116.x](https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2005.00116.x)
- Weerawardena, J., & Mort, G. S. (2006). Investigating social entrepreneurship: A multidimensional model. *Journal of World Business*, 41: 21-35.
- Welsh, D. H. B., Kaciak, E., & Shamah, R. (2017). Determinants of Women Entrepreneurs' Firm Performance in a Hostile Environment. *Journal of Business Research*, 88, 481-491. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.12.015>
- Wright, F. (2021). *Entrepreneurial Responses to the COVID-19 Pandemic – Perspectives Based on GEM Data and Additional Questions to Consider*, Retrieved on 22 December 2021 from <https://www.gemconsortium.org/news/entrepreneurial-responses-to-the-covid-19-pandemic-%E2%80%93-perspectives-based-on-gem-data-and-additional-questions-to-consider>
- United Nations (UN). (2015). *Sustainable Development Goals – History*, Retrieved on 22 December 2021 from <https://sdgs.un.org/goals>

Challenge and Importance of e-banking in Albania

Dr. Valbona CINAJ

Albanian University
v.cinaj@albanianuniversity.edu.al
Orcid: 0000-0001-5767-6552

Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE

Department of Economics, University of Foggia
luigi.cavaliere@gmail.com
Orcid: 0000-0003-3169-567X

ABSTRACT

Technological development is a phenomenon that has affected all activities of our lives. He is involved in all the main activities and especially in the economy, orienting us towards what is known today as "Digital Economy". One form of technological development on the economy is the approach of a product, the new service known as E-banking. For E-banking has shown great interest from both foreign and Albanian authors due to its presence over the last years in Albania. The theme of this study focuses on the analysis of this new service which touches on one of the most important activities of our lives such as the economic. In order to explain the importance of E-banking, its spread, to analyze the strengths and weaknesses and to get acquainted with the preferences of individuals towards this service, through a designed questionnaire. E-banking can be defined as one of the distance services, offered through electronic distribution and communication channels, traditional and new banking products and services. And at last conclusion after analyzes that this service is not at all unknown to Albanians and its use consists to a considerable extent. Among other things, the theory is consistent with the conclusions from the interview. Forecasts on the development and spread of this service in our country are optimistic although there is still much to do.

Keywords: E-Banking, Forecast, Analyses

INTRODUCTION

Banks tend to increase the number of financial services, market ownership and new resources to increase their profitability. However, have evolved further creating even more simplified ways of providing these banking services. Many of the financial transactions that are performed in the bank can now be realized at any time through a new way called E-banking.

The topic of this study focuses on the knowledge of E-banking, its qualities, the services it offers and how much it helps us today, its spread in countries around the world and more specifically in Albania. The main purpose of this paper is to get acquainted with this service by analyzing it in detail and seeing practically how likable it is for individuals in general and for its users in particular. Are they satisfied? Would they recommend this service to others? Why are they often skeptical of this service? The answers to these questions will be addressed in the following paragraphs.

1. RESEARCH LITERATURE

1.1 The meaning of E-banking

As we stated above, the improvement of global information infrastructure, information technology and computer networks such as internet and telecommunication systems have enabled the development of e-commerce globally. Such is the development of this development by Shah and Clarce (2009).

In their publication E-banking Management the authors state that the universal connection provided by the internet has made it a very important, invaluable business tool. These developments have created a new kind of economy, which many call the "Digital Economy". This rapid growth of the economy is bringing with it rapid changes in technology, increasing the intensity of knowledge in all areas of business and the creation of virtual supply chains and new forms of business and service delivery channels such as E -banking. According to Shah and Clarce (2009) in its simplest form E-banking means providing information about a bank and its services through a homepage on the world wide web.

More sophisticated E-banking services allow customers to access accounts, offer the ability to move their money between different accounts and make payments or apply for loans through electronic channels. E-banking is considered as the last type of service delivery by an organization to its customers who may be individuals or another business.

To understand the electronic delivery of goods and services they first highlight the differences between the physical and virtual marketplace which they describe as a defined arena of information. In the context of E-banking, electronic distribution of services means the execution of online transactions by customers through electronic channels, such as the Internet. Many banks and other organizations insist on using this channel to provide services due to their relatively low delivery costs, high sales, and the potential to provide greater reliability and convenience to customers. A large number of organizations inside and outside the financial sector are currently offering E-banking which include the provision of services. 5 Many people see the development of E-banking as a revolutionary development, but in general E-banking can be seen as another step in the evolution of the banking system. Like ATMs, it gives customers another way to do banking.

However, the initial costs of E-banking can be high, they can very quickly turn into profitable once they reach a certain point.

1.2 Evolution of E-banking

Before reaching this point E-banking has gone through several links. The study of the authors Shah and Clarce (2009) has also focused on the development history of E-banking. According to them, in these 30 years there have been very significant changes in the electronic financial services sector. Until the early 1970s functional demarcation was prevalent with many regulatory restrictions imposed. A major consequence has been limited competition both locally and internationally.

As a result, there has been a great deal of support in the traditional delivery of financial services and very little pressure for change. This situation changed very gradually with the liberalization of the industry during the 1980s and 1990s, while during this time the growing role of information and communication technology brought very strong competition and pressure for a faster pace of change. The Internet is a relatively new channel for providing banking services. The earliest form of 'online banking' requiring a monitor, modem and software provided by financial services vendors was first introduced in the early 1980s, failed to gain widespread acceptance and most initiatives of this kind were discontinued. With the rapid growth of other types of electronic services since the mid-1990s, banks renewed their interest in the ways Internet services were gone, but electronic distribution soon recovered from this shock and most of its branches including E-banking became stable and, in some cases, growing dramatically in most parts of the world. This increase consists in the fact that many bank users are Internet users but also because they have discovered the benefits of this new electronic form of service delivery.

1.3 Services that E-banking offers

With the spread of the Internet and new technological innovations, banking services have begun to be offered in other more advanced forms such as E-banking. In a publication of the Bank of Albania (2007) "Banks in the age of the Internet" states that:

Most large banks offer electronic banking services, fully secure and fully functional, for a fee. Some smaller banks offer more limited access and features, such as allowing you to check your personal account balance but not conduct online transactions.

In this way, the services offered by internet banking can be classified into two types: → informative, in cases when they only allow you to check the balance sheet or the statement of movements; → operational, when they allow you to make transfers or pay bills, in other words to perform all the typical operations of a bank counter;

All this becomes possible without moving from home, saving time and avoiding boring queues at the counters. Some of the most used services that can be provided electronically, grouped by main categories, respectively

1. Information on financial products, stock exchanges, exchange rate.
2. Balance sheet control such as account balance, debit / credit card balance, personal check balance.
3. Fund transfers that include transfers, loan repayments, direct debits, card payments.
4. Loan, ie presentation of the credit limit, application, approval of the loan, transfer of the loan.
5. Other services offered are: financial consulting, incident reporting, financial management and other financial products. Given that owning a business in Albania is widespread, I also focused on the importance of E-banking in business and how it helps.

Banks can offer their services online at a much lower transaction cost than traditional ones (at branch and agency counters). The actual cost of executing a transaction will vary based on the channel used.

Banks have good reason to develop technologies that will help them distribute their products and services through lower cost channels.

- Geographical distribution Internet Banking enables a wider range of customer contact and at a lower cost. In fact, some banks offer their services only through the Internet (virtual banks), they do not have traditional branches or agencies and communicate with the client only online. While other financial institutions are using the Internet as an alternative distribution channel to satisfy existing customers and attract new ones.

- Good name Building customer relationships is a priority strategy for many national banks. Internet Banking technology provides a way for banks to develop and maintain ongoing relationships with their customers by providing easy access to a wide range of financial products and services, banks hope to build customer trust, cross-selling, and improve continuous activity.

- Customer demographics Internet Banking enables banks to offer a wide range of functionalities to their customers. Some clients will continue to rely on traditional affiliates to meet their needs.

For some, this is the most convenient way to conduct banking services. Other clients have long supported new technologies that help the business. These customers were the first to use these technologies to perform their banking services. The demographics of the bank's customers will continue to change.

Eventually E-banking is otherwise known as Internet banking, online banking, web banking or virtual banking. It is a more developed service, a system that enables bank customers to access accounts and general information about the bank, products and services or to perform account transactions directly with the bank through a personal computer that uses the Internet as a distribution channel; Customers are able to access all of their accounts through the bank's website and are allowed to conduct banking activities such as transferring funds, paying bills, viewing account balances, paying mortgages or purchasing financial instruments. and certificates of deposit.

1.4 Positive and negative sides of using E-banking

A number of authors and experts have defined e-banking services as a contemporary facility that offers banking products and services through new media. This new media, therefore, the presence of this worldwide network has penetrated into every aspect of modern life. According to the Financial Web, the advantages and disadvantages of E-banking are expressed in the fact that you have access to a computer with Internet connection, an almost unlimited amount of goods, services and entertainment choices are at your fingertips. You can do everything online, including your banking and financial transactions.

But is this the right solution?

How comfortable or convenient is it to conduct these transactions in cyberspace?

To answer these questions ultimately, the presence of internet banking services has two sides i.e., both advantages and disadvantages: The advantages are listed as follows:

1. It is generally safe. You should make sure in advance that the website you are using is equipped with a valid security certificate. This means that the site is protected by individuals known as pirates to steal your personal and financial information.

2. You have 24-hour access. Once the banks are closed you can still use your account and make online transactions. It is a very convenient alternative for those who cannot go to the bank during normal hours due to working hours, health or any other reason.

3. You can access your account almost anywhere. Whether you're on a business trip or a vacation away from home, you can still be vigilant about money and financial transactions - no matter where you are.
4. Doing business online is generally faster than going to the bank. Long lines are an indicator of the time required. But on the internet, there are no lines to encounter. You can access your account immediately and at your leisure.
5. Many services are usually available online. For example, with just a few clicks you can apply for a loan, check the progress of your investments, review interest rates and collect other important information that appears in several different brochures at your local bank.

Alongside the advantages, the benefits lie the disadvantages they represent and some of the reasons why individuals or businesses often step away. Here are some of the disadvantages:

1. Yes, online banking is generally safe, but not completely secure. Identity theft is rampant, and banks are by no means immune. Once your information is compromised, it can take months or even years to repair the damage, not to mention it may cost you thousands of dollars.
2. Some online banks are more stable than others. Not all online configurations are an extension of a brick-and-mortar bank.
3. Some operate fully in cyberspace, without the help of a branch that you can visit if you need to. So, you need to know how the bank operates before you give them any of your money.
4. Before using a banking site that you are unfamiliar with, check to make sure their deposits are secured by the FDIC. If not, you can lose all your deposits if the bank goes down.
5. Customer service may be below the quality you are used to. Some people just take comfort in being able to talk to another person face to face if they experience a problem. Although most large banks employ a dedicated customer service department specifically for Internet users, telephone communication can be quite frustrating for many people.
6. Not all online transactions are instantaneous. Online banking is subject to the same parameters as the traditional banking system. Therefore, printing and keeping invoices is still very important, even when it comes to e-banking.

1.5 Pandemic Access (Covid-19) in e-banking

The massive macro-financial shock caused by the pandemic continues to wreak havoc on the global economy and has put both banks and borrowers under severe strain. Supervisors find themselves faced with unprecedented challenges which call for decisive action to ensure that banking systems support the real economy while maintaining financial stability.

This blog presents nine joint IMF-World Bank recommendations to assist supervisors in these unexplored waters and calls for vigilance regarding policy measures taken that are not in line with international standards. This is critical to preventing health and economic crisis in a financial crisis.

The banking sector plays a critical role in mitigating the unprecedented macroeconomic and financial shock caused by the pandemic by supporting affected borrowers and maintaining credit flow in the real sector by maintain financial stability.

The global banking system is in a much stronger position now than during the 2008 financial crisis due to the implementation of G20 financial regulatory reforms. Still, as acute liquidity challenges give rise to structural solvency problems, debt paragraphs will increase and pressure on the banking system will increase. Further negative shocks to economic and financial conditions could occur.

Supervisors have been an integral part of this policy response. Based on the guidelines of standard-setting bodies, many supervisory authorities have implemented a wide range of

interventions in the financial sector. The measures aim at using the available banking capital and liquidity buffers, provide clarity in regulatory treatment, promote balance sheet transparency and maintain banks' operational and business continuity, as well as payment systems. 9 recommendations are provided that recognize the ongoing effort to support the immediate needs of the real economy, ensuring financial stability.

Recommendations to be followed by banking supervisors in response to the pandemic

1. Use flexibility in regulatory and supervisory framework while maintaining prudent minimum standards and maintaining consistency with international standards
2. Facilitate designed public and private support interventions aimed at borrowers and affected sectors
3. Minimize opportunities for moral hazard and maintain the implementation of sound credit risk management practices, while facilitating the effective distribution of new credit.
4. Provide guidance on the classification and securing of assets, based on guidance from standard-setting bodies, and refrain from mitigating the regulatory definition of non-performing exposures.
5. Maintain transparency and provide additional guidance on risk detection
6. Automation of corrective surveillance action that causes to deal with the extraordinary circumstances of the current pandemic is suspended
7. Review supervisory priorities and maintain close dialogue with industry
8. Actively coordinate with supervisory colleagues, internally and internationally
9. Ensure smooth operation of critical market infrastructures

2. PRESENCE OF E-BANKING IN ALBANIA

E-banking is a new phenomenon, and it is the same for our country. Bank of Albania (2007) "Banks in the age of the Internet" states that: Most of the products offered by commercial banks in Albania, are part of the traditional package of services: deposits, accounts, transfers.

Deposits have been the most popular product by the public, but in recent years, efforts to minimize cash transactions (channeling the salaries of employees through banks) brought a rapid development for other products (we can mention here loans, overdrafts, cards, etc.). Some users initially saw such products with disbelief and tried to stay away from them, but gradually, with the increase in the amount of information about the advantages of these products, their use is becoming routine. In this process, banks have a key role to play in educating the public about new products.

In view of this goal, the regulatory requirements for the transparency of banking operations with the public have been strengthened (publication of working conditions in a clear and easily understandable way to enable their comparison between banks).

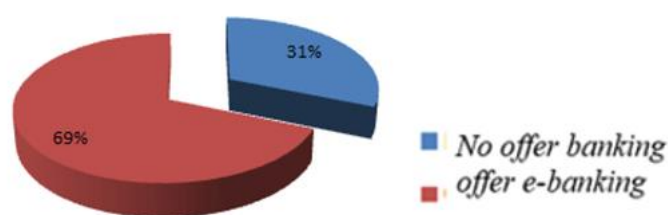
After getting acquainted with the above products, it is time to introduce Internet banking in Albania.

The first bank to offer this product was the American Bank of Albania since 2002, now known as Intesa San Paolo Bank. There have been attempts by other banks to provide such services, such as Raiffeisen Bank, through Multi Cash, providing the transfer service.

But this is reserved only for a limited number of selected clients, as it is mainly addressed to companies "neglecting" individuals.

Successful banks providing this service have also been the National Bank and Credins Bank. Nowadays the number of banks that use Internet banking has changed.

Figure 1. Graphic illustration of the spread of E-banking in Albania until 2013

Source Bank of Albania

Until the end of 2013, this service was offered by 11 banks in Albania, already in percentage as a ratio of the number of banks offering the service to the total number of banks in Albania.

According to this, about 69% offer the E-banking service and 31% of them do not offer this service, clearly expressing an increase in the provision of this service.

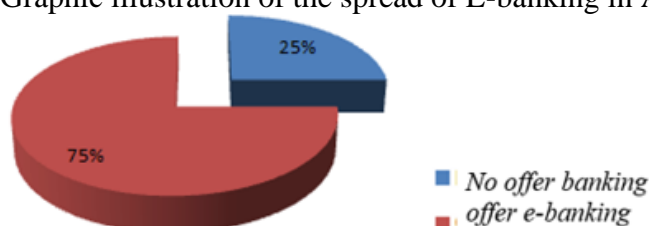
While today according to a study of the Albanian Banking Association known as "Digital Innovation of banks in Albania" these figures have changed. Albanian banks have come a long way in the field of electronics in recent years. Starting from the period when the technology was not used, services such as street exchange, cash payments and almost unavailability of ATMs were performed.

Then moving to the low use of technology that offers payment through banks, high use of ATMs and debit cards, and then to the era of using advanced technology where the recognition and application of E- appeared banking which today is offered by almost all banks. Electronic technology in banking has its origins in Albania, first in the form of Internet banking and then in other forms such as mobile banking, etc.

Digital banking technology already available in Albania continues to close the gap with the most advanced European markets.

In 2016 we noticed the number of banks that offer this service has already changed only 25% of banks are not providers of this service versus 75% that have access to this application. The above facts speak for an Internet banking that although in its beginnings in Albania, day by day is advancing.

Figure 2. Graphic illustration of the spread of E-banking in Albania until 2016

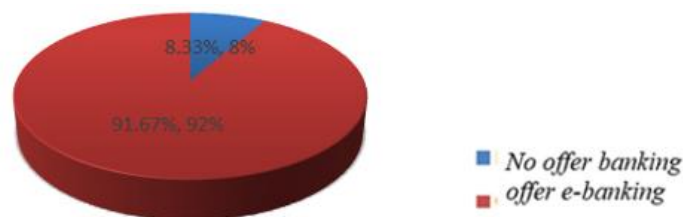
Source Bank of Albania

The year 2020 was also the year that marks the biggest increase in the use of e-banking. Internet banking service is offered by 11 out of 12 commercial banks in Albania. With the increasing importance of technology in society, banks are focusing on promoting these services as an alternative channel for customer relations.

We see that 91.67% offer e-banking service versus 8.33% that do not offer this service The promotion of internet banking was further stimulated after the outbreak of the pandemic,

prompted by the regulatory measures of the Bank of Albania, which during the closing of the economy suspended the commissions for interbank payments via the internet.

Figure 3. Graphic illustration of the spread of E-banking in Albania until 2020

Source Bank of Albania

Although there are banks in the Albanian market that have the support of strong foreign banking groups, this service is not yet developed. The main reason is the cost-benefit ratio. If there is not a significant number of customers who will use this service, the high costs associated with providing it, mentioned above, would bring losses to banks. On the other hand, if a certain service is not provided it is difficult to determine the number of its potential users. It seems like a vicious circle, however the key point in this circle remains the telecommunication infrastructure. It seems that the development of this infrastructure has prompted some of the banks to take on the challenges of providing these services. Given the performance of card and credit products, perhaps Internet banking in Albania will have a rapid development in the future. However, this will depend in the first place, on the security that banks will offer regarding this service and secondly, on the transparency with customers on its costs, the Bank of Albania quotes. Important is about this phenomenon focusing on a few key points how people know it, how many of them are its users and to discover some of the reasons why they prefer to be or not to be users of this new electronic form of performing many services.

2.1. Pandemic Access (Covid-19) and E-banking in Albania

The COVID-19 pandemic has affected, in one way or another, all sectors, changing their behaviors to adapt as quickly and as well as possible to the new situations that this brought. This could be the most serious challenge for financial institutions in almost a century, even in the payment market. The banking sector, I think, was the sector that best coped with this situation, continuing to serve customers, as well as in its internal adaptations, to also maintain their human resources and customers.

The banking sector, meanwhile, was ahead in this regard, as in time it had begun to provide and continuously improve digital services. The pandemic changed some rules and accelerated some processes which, under normal circumstances, would be difficult to undertake. Prior to the pandemic, it was the Bank that advised clients on the use of digital services; after the pandemic it was the customers themselves who sought out and embraced such a service as a choice and solution in meeting their payment-related needs.

There was an increase of new users, as well as the change of access to online accounts, by existing users, from just looking at actions in making payments, increasing the number of online transactions of any payment typology, such as: transfers, inside and outside the country, shooting orders, utility payments, Tax payments, etc. Accounts related to the internet banking service increased at double-digit rates for 2020.

According to data from the Bank of Albania, the number of internet accounts connected to the internet reached approximately 586 thousand, with an annual increase of 33% or about 144 thousand accounts more.

The use of internet banking has increased for the twelfth year in a row, while in the last five years alone, the number of accounts accessible from the internet has quadrupled.

The year 2020, however, was the society with growth rates about three times higher compared to 2019.

It seems that the pandemic and the restrictions have given a strong impetus to the increase of the use of internet banking services.

The increase in the number of Internet-connected accounts was high for both businesses, by almost 39%, and individuals, by 33%. In total, statistics show that about 89% of Internet-related accounts belong to individuals, who also have the highest share in the structure of bank accounts.

As a simple ratio of the number of accounts to the total number of the population, it is estimated that in Albania, the number of accounts connected to the Internet is about 21% of the population, a significant increase from the level of 15.5% in 2019.

The increase in users, along with the addition of new functionalities and the ongoing advising of existing and new customers, translated into a high increase in the use of this payment service. Based on Bank data, the total number of online payment transactions has increased by about 80%, compared to the period before the pandemic. The banking sector is already finding itself reviewing the key priorities that require concrete steps to reposition itself in the new conditions brought about by the pandemic, and today's decisions will determine the future and approach from a 'traditional banking' to 'digital banking'. Banks need to pay attention to the strategy that will determine their future, as market forces and customer behaviors can potentially change after emerging from this crisis.

3. METHODOLOGY

The data on which is based this study are primary data because in Albania there are not many data or genuine studies. To have help in this study decided to do a questionnaire. According to Skreli and Çera (2014) in the publication *Research Methodology in Applied Economics* the questionnaire is considered as a common instrument for collecting primary quantitative data. The questionnaire that is drafted is based on general and then more specific questions which are addressed to the users of this service. This is divided into two sequences where the first referred to questions by gender, education, age, employment status, income level, computer and internet knowledge (general information) and finally on another type of question used is bipolar scaling. It is so called because the two ends of the scaling reflect opposite (polar) positions of opinion and that there is a neutral point in the middle of the scaling. This questionnaire was answered by 260 respondents and the method of distribution was electronic forms. This survey is not addressed to a predefined category of persons, the choices are random referring to age groups, genders, different categories of professions with different income levels,

Interpretation and discussion of results the first part of the questionnaire is addressed to all respondents and this part concludes with the main question which refers to whether or not you are an E-banking user. The main purpose of the designed questionnaire is to understand the connection that exists between the various factors on which I raised the questions and their impact on the use or not of E-banking

3.1 Analysis results

As I have mentioned many times in this paper, the provision of services electronically as an example in this case E-banking in many countries of the world is considered a really new phenomenon and indisputably in Albania the recognition of this phenomenon is late. In our country, the majority of the population is concentrated in the traditional form of payment and this comes as a result of uncertainty about changes or new forms that appear in the market. In order to better understand the reasons why individuals are skeptical about this technological advancement.

It is well understood that 31.9% of respondents are users of E-banking while 68.1% of them are not users. Expressed, 83 individuals are users compared to 177 other people who have not used this service. These statistics also come because of a random selection and not addressing a predefined group of individuals.

Table 1: the % of persons that use e-banking from n=260

Use e-banking	Not use e-banking
31.9%	68.1%

Source: Author

However, the main reasons will be analyzed as follows.

The first question *refers to the recognition of age where* the statistics show that the majority of respondents are women with a percentage of 61.2 versus 38.8% men.

Table 2: The % of persons that use e-banking from n=260

	% of respondents
F	61.2%
M	38.8% %
Totali	100% n=260

Source: Author

Table 3: The % of persons for category of educated from n=260

Category of educated	% of respondents
Higher education	65.4%
Secondary education	27.3%,
Postgraduate education	5.4%
With 9 years of education	1.5%
Without education	0.4%

Source: Author

Respondents mostly belong to the category of educated with higher education, i.e., about 65.4% of them, followed by those with secondary education 27.3%, postgraduate education occupies 5.4% of respondents, followed by 1.5% with 9 years of education and only 0.4% or 1 person states that he is without education.

The age groups taken in the *study are of different categories* but above all they refer to the ages from 18-25 years with weight 38.5% followed by the age group 26-35 with 27,7% etc. In fact, a direct relationship has been noticed between the age and the users of this application, as it is generally these two age groups and the most users of E-banking because they are more receptive to technological development, changes and new innovations. Meanwhile, the other respondents belong to the age group 36-45 years old, which makes up 14.2% of the respondents, 46-55 years old make up 13.8%, 56-65 years old 5.4% and over 66 years old 0.4%, so it belongs to an interviewee.

Table 4: The % of persons as age groups from n=260

Age groups	% of respondents
18-25 years	38.5%
26-35 years	27.7%,
36-45 years	14.2%
46-55 years	13.8%,
56-65 years	5.4%
over 66 years	0.4%,

Source: Author

Employees *mostly belong to the category of employees in the private sector* with 32.35% followed by the self-employed with 21.2% and employees in the public sector with another 23.1% belong to students 13.8%, unemployed 9.2% and pensioners 0.4%.

Income level is another issue taken into consideration. The level of income with 35.4% belongs to the values from 30,000-70,000 AL followed by those under 30,000 but important weight is occupied by other categories such as 70,000-100,000 with 25% and over 100,000 AL with 6.9% as expressed in the graph above. high. What we notice is that the categories 30,000-70,000 and 70,000-100,000 but also over 100,000 are the most interested in using this service. Further a connection that

I will study is the relationship between the possession of computer knowledge as well as the use of the Internet and E-banking.

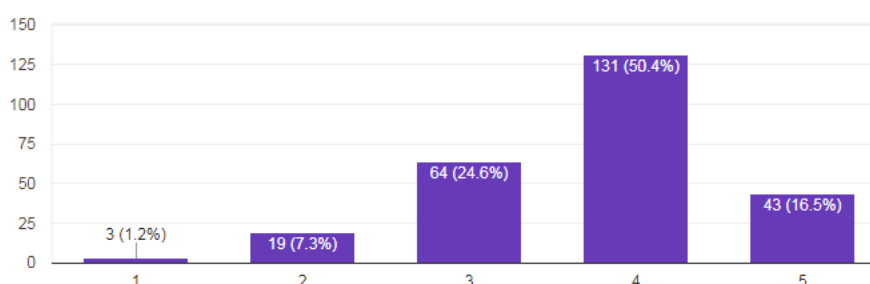
Table 5: The % of persons as level of income n=260

Level of income	% of respondents
under 30,000ALL	32.7%,
30,000-70,000 ALL	35.4%
70,000-100,000 ALL	25%
Over 100,000 AL	6.9%

Source: Author

About the computer knowledge, In the answer the value 1 refers to Knowledge Not at all good, 2 Little, 3 Average, 4 Very good and 5 Excellent. According to these evaluations, individuals generally possess very good computer knowledge with 50.4% of the evaluation, followed by those with average knowledge and then excellent.

Figure 4. Graphic illustration on the level of computer knowledge mastered

Source: Author

People with little or no computer knowledge weigh less. As noted, there is a very close connection between people who are very good computer users and E-banking users. Individuals who are knowledgeable and very good computer users are generally more prone to new innovations.

In the question raised for *individuals whether or not they are regular internet* users it is largely noticed that 85.4% of persons are regular users while only 14.6% or 38 persons answer no.

From the questionnaire it is noticed **that the persons who are users of E-banking are also regular users of the Internet.**

The majority of respondents, i.e., 36.2% of them, said that **they know E-banking** through reading. Generally, people aged 18-25 are the ones who have responded in this way, since this service is already treated in educational institutions. A significant share with 21.9% is provided by information through bank employees. The rest is followed by the provision of information from media advertisements with 18.8%, from the suggestions of friends with 13.1% and only a small part 10% or otherwise 26 people say that they have not heard about this service.

Among this study it turns out that **individuals who have received information through bank employees** as well as those who have secured it from a friend's suggestions are the most important users of E-banking. Then the rest of the survey was addressed to persons who are users of E-banking who accounted for 31.9% of respondents or expressed in values refer to 83 persons.

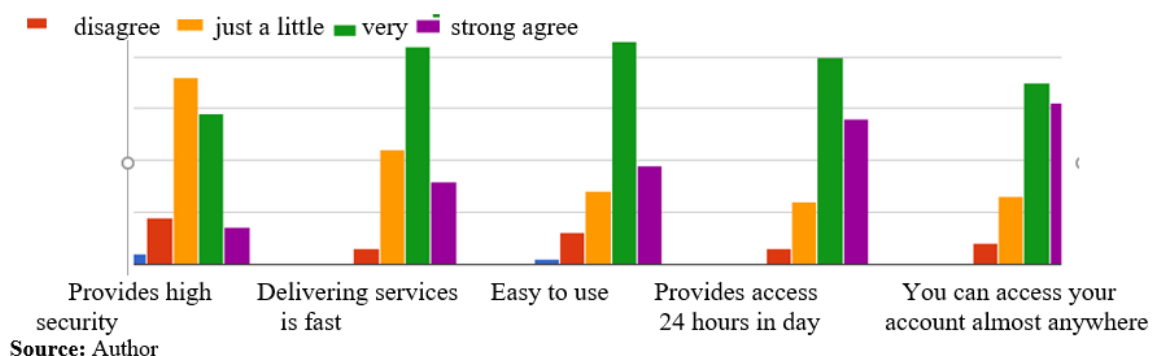
The questions compiled in this second part of the survey aim to highlight the main objective of this study, i.e., to discover the success points or shortcomings of this new service and how many of the respondents are satisfied with them and how much they will want to suggest it to others as well.

Then the rest of the survey was addressed to persons who are users of E-banking who accounted for 31.9% of respondents or expressed in values refer to 83 persons. The questions drafted in this second part of the survey aim to highlight the main objective of this study, i.e., to discover the success points or shortcomings of this new service and how many of the respondents are satisfied with them and how much they will want to suggest it to others as well.

This second part of the survey starts with the question **of how much individuals agree with the following statements which are:** Provides high security Delivering services is fast Easy to use Provides access 24 hours a day You can access your account almost anywhere

The answer alternatives are not at all agree to Fully agree as I will present in the graph.

Figure 5. Graphic illustration of agreement in relation to the above assertions

For the first statement, ie providing high security, 43.3% of the persons who answered the questionnaire say that they agree with this statement on average, followed by 35% who say that they strongly agree. It is 10% is the number of persons who strongly disagree with the provision of high security followed by 8.4% of persons who fully agree with this statement.

Meanwhile, 0.2% of the respondents are those who say that they do not agree at all with this statement. In fact, security is considered as an element that is ranked as an advantage but also a disadvantage of this service because beyond the efforts and achievement of a high security stand piracy that can cost many users skeptics of this new form of service delivery.

On the second statement, the provision of services is faster. 50.6% of the persons who answered the questionnaire say that they strongly agree, followed by those who say that they are on average 26.5%, followed by fully agree with 19.2%.

What is noticeable is that a very small part express that they slightly agree with this statement while the answer not at all agree with this statement is missing. This is due to the fact that this statement is one of the advantages of this service evaluated almost completely positively and by the interviewees.

On the third easy-to-use statement which consists of another advantage of E-banking are obtained almost the same results where 51.8% say they strongly agree followed by the answer completely agree with 22.8% of respondents, then by 16.8% on average agree, 0.72% slightly agree and only 1 person or 0.12% disagree at all.

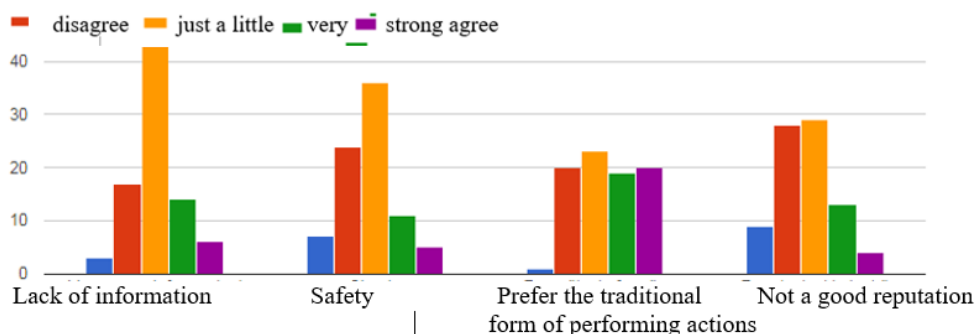
The statement offers access 24 hours a day again has positive results with 48% strongly agree. 33.7% strongly agree, 14.4% moderately agree, 0.36% slightly agree. Again, those who do not agree at all are missing.

The last advantage taken in the study is the use or logging in almost everywhere where 42.1% say they strongly agree, 37.3% strongly agree, 15.6% moderately agree and only 0.48% make up the part that disagrees.

In summary, these statements were the main advantages of these services and from the result of the interview most of them expressed very positively about these advantages. The analysis goes further where the respondents are asked about what could penalize the spread of E-banking in our country. The question is again the extended form of bipolar scaling where the way of evaluating the following assertions starts from Not at all agree to Fully agree and the assertions raised are:

Lack of information, Safety, Prefer the traditional form of performing actions, Not a good reputation.

Figure 6. Graphic illustration of the results of the answers in relation to the above statements.

Source: Author

Regarding the question how much do the respondents agree that the lack of information penalizes this service and the spread of its use by individuals, the answers received are 51.8% answered moderately, 20.4% answered slightly, 16.8% strongly agree with this statement, 0.72% strongly agree 0.36% strongly disagree.

So, from these results we come to the conclusion that the lack of information has some impact on the non-dissemination of this service because out of 260 respondents 26 people said they had never heard of E-banking and based on the selection made again it is noticed that there is a considerable part who strongly agree and fully agree with the lack of information on this service.

The second question is raised about security which we have seen as an advantage but already and as a disadvantage. The majority of 43.3% say that they agree with this statement on average, followed by those who say that they slightly disagree with 28.9%. While 13.2% say they strongly agree, 0.84% of respondents do not agree at all with this phenomenon while only 0.6% say they completely agree. So even here the answer prevails moderately agreeing by saying that

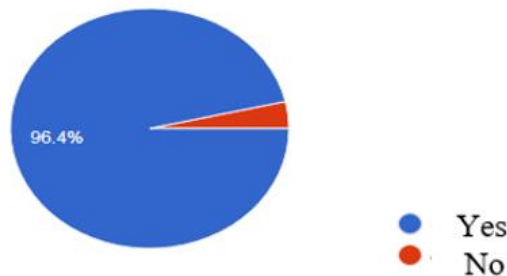
most are satisfied with the security provided versus another substantial part who are not very satisfied.

Security is seen as an advantage and a disadvantage because despite the efforts for maximum security, online services are in the spotlight by pirates. For the assertion prefer the traditional form of performing actions the answers have been almost at the same weight for almost all the alternatives where the exception makes the alternatives not at all agree.

The answer was mostly answered by an average of 27.7%, with the same values 24%, the answers were completely agreed and slightly agreed, followed by a lot of agreement, 22.8% and not at all, 0.1%. These answers consist of the fact that they are generally more convinced in the use of the traditional form. While on the last statement bad reputation as influential in decision making 34.9% on average agree, 33.7% disagree, followed by 15.6% strongly agree, 1.08% strongly disagree and only 0.48% fully agree. In general, according to the interviewees, the bad reputation for E-banking does not exist.

This questionnaire concludes with two questions which are very important to understand the continuity of using E-banking. From the next question I want to find out how satisfied the E-banking users have been with its use.

Figure 7. Graphic illustration of people satisfied with E-banking services.

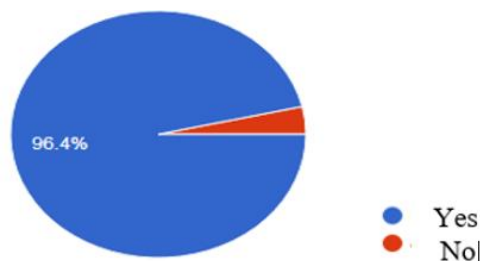

Source: Author

To the question whether you are satisfied with E-banking services 96.4% of respondents answered yes. Only 3.6% or only 3 people answered no.

These people are also the people who have appeared skeptical about this service, not agreeing at all with the safety, speed, ease of use or other advantages that I presented above. They are also the same people who have strongly and fully agreed on the disadvantages of E-banking. The concluding question of this questionnaire consists in suggesting or not to others of this service

Figure 8. Graphic illustration on the suggestion of E-banking to other persons.

Source: Author

This graph helps us to understand the continuity of this service as in this way we understand how many of them would suggest it to others. As we saw in the first part of the questionnaire, one of the forms of presentation with this service was the suggestion of a friend and generally the people who had chosen this alternative answered yes to the question whether or not they used E-banking. According to the graph, it is noticed that 96.4% are still those who would

suggest this service to others and this part is the people satisfied with this service. While dissatisfied persons answered again with no on this question and make up only 3.6% of respondents. So as can be noticed from 83 only 3 of them respond not positively for this service. This shows once again a positive premise for the development and spread of E-banking in Albania in the future.

4. CONCLUSION

The selection of interviewees was random, targeting age groups, professions, different income levels, etc. From the questionnaire concluded that:

- Out of 260 respondents, 10% of them, i.e., 26 people, had never heard of the term E-banking. Meanwhile, the most common ways for the rest of the respondents were through reading, through bank employees and suggestions from a friend, where the latter two make up the majority of people who use E-banking.
- There was also a fair connection between people who were regular internet users, those who have good computer skills and E-banking users.
- To the main question whether or not you are a user of this service 83 people answered yes. The second part of the questionnaire is addressed only to those who are E-banking users. This section analyzes the advantages and disadvantages where a consistency between the theory and the study is generally observed.
- As an advantage the security element is generally evaluated positively in this service along with other assertions such as speed in performing services, ease of use, being available 24 hours a day and use almost everywhere.
- Meanwhile, for the statements regarding the disadvantages, the answers have generally been moderately agreed and leaning a little more towards the agreement on these statements, showing once again the agreement between the theory and the results achieved. In this way we point out that it is the lack of information, the security that although often considered as an advantage despite the efforts online services are prey to network attacks. Also, the preference of the traditional form of performing actions and the lack of a bad reputation and why not very much agree with this last statement that affects the decisions of individuals to use this service.
- The two concluding questions on being satisfied with the use of this service and would you suggest to others out of 83 users only 3 of them were dissatisfied with this service as their answers were skeptical about this service. It is impossible to predict the future however based on the research done having as a model and the past it is expected that E-banking will develop further increasing the range of services it can offer worldwide. E-banking is in its infancy in Albania, although this service is offered in most banks currently, there is still much to do. As we noticed from the theoretical analysis but also from the answers given a part of the users appear distrustful of this service for the reasons mentioned above. The spread of E-banking in Albania has been strongly driven by technological development and the improvement of telecommunications infrastructure. However, there is still room for improvement, especially in building trust with users and being transparent with them.

REFERENCES

- Acevedo, L. (a.d.). The importance of E-banking in Business. <http://smallbusiness.chron.com/importance-ebanking-business-26188.html>
- The bank in the internet times (2007, June. Bank of Albania
https://www.bankofalbania.org/web/Bankat_ne_epoken_e_internetit_3242_1.php

Digital innovation in banks in Albania. (2017, Maj 9). Bank of Albania, Albania Association of Banks: https://www.bankofalbania.org/web/pub/electronic_banking_innovation_in_albania_aab_chairman_speech_9558_1.pdf

Importance of Technology. (2017, April 26). <http://importanceofstuff.com/technology>

Online Banking Advantages and Disadvantages. (2010). Financial Web: <https://www.finweb.com/banking-credit/online-banking-advantages-and-disadvantages.html>

Saatciu, D. (a.d.). Alternative communication channels. <https://sites.google.com/a/fshn.edu.al/denisi/my-courses/spi/kanalet-alternative-te-komunikimit>

Cinaj, Valbona. & Ribaj Ribaj. Macroeconomic Impact of Natural Disasters in Albania *[Ovidius University Annals, Economic Sciences Series](#)*, 2021, vol. XXI, issue 1, 59-66

Ribaj, A., Meçe M. Cinaj V. Kadrimi I. Issues related to financial education of youth in a developing country (The case of Albanian Youth) , WSEAS TRANSACTIONS on BUSINESS and ECONOMICS
DOI: 10.37394/23207.2020.17.16

Blerina Banushi, Valbona Cinaj, Artur Ribaj [https://wseas.com/journals/ead/2021/b265115-026\(2021\).pdf](https://wseas.com/journals/ead/2021/b265115-026(2021).pdf)
WSEAS Transactions on Environment and Development, ISSN / E-ISSN: 1790-5079 / 2224-3496, Volume 17, 2021, Art. #62

Features of Economic Development and Democracy in Muslim Countries

Assoc. Prof. Dr. Gulmira Kerim

Istanbul Aydin University
Faculty of Economics and Management
Istanbul, Turkey
gulmiranamatova@aydin.edu.tr

ABSTRACT

The present work proposes to analyze the evolution of reflection, which inspires political scientists and economists, in relation to the connection between the political regime and development, considered in the framework of its two links: the political regime as an explanatory variable of the level of development, or, conversely, the level of development as an explanatory variable of the political regime. In light of this, the case of Muslim countries, including Central Asia, will be examined. Having characterized the political regime, we will try to determine the nature of the relations that govern its level of development and its political regime.

Key words: evolution of reflection, political regime, economic and social conditions.

The article is based on the scientific works of Dr. Mahmoud Ben Romdhane

Democracy and Development: State of the Art

The dominant thesis: from the superiority of authoritarian regimes to ensuring economic development. The belief that authoritarian governments are better equipped to foster economic growth and development in low- and middle-income countries falls within a broad intellectual tradition. This view dominated the intellectual world and served as a reference point for American foreign policy during the Cold War. While Seymour Lipset published his famous article highlighting the economic and social conditions conducive to political democratization, other writers struggled to show that dictatorship was the inevitable cost of development.

Walter Galenson argued that “the more democratic a government is, the more resources are diverted from investment for consumption.” Karl de Schweinitz, Jr. argued that if the least developed countries “want to grow economically they must restrict participation in political affairs.” In at least three of his works dating from the late 1960s and mid-1970s, Samuel Huntington has fully embraced this vision; he was her greatest theorist.

In his influential book *Political Order in a Changing Society*, he emphasized the advantages of authoritarian and one-party states in achieving development. At the heart of his argument, he said, is the fact that dominant political parties, especially those backed by the military, are unifying institutions.

“The great benefit and contribution that a one-party system can make to the modernization of countries is that it is an institution that greatly facilitates concentration (and therefore innovation) as well as expansion (and therefore assimilation of the group). The effectiveness of authoritarian systems also depends on their long-term planning horizon. Freed from the short-term and arbitrary demands of elections, they can define long-term goals, choose the best policies to achieve them, and implement those policies without deviating from the overall plan. And there is no need to waste time and energy in endless negotiations with special interest groups, as democratic governments should do.

In other words, by driving politics out of the realm of economics, an authoritarian government can focus on a broader vision. And he will look for solutions that will benefit society as a whole, and not any particular privileged group. With the same autonomy from competing interest groups, authoritarian governments are better able to establish a just and consistent rule of law and establish and protect property rights that form the basis for investment and accumulation. They are also more empowered to enforce contract terms. In 1975, in collaboration with Jorge Domínguez, Samuel Huntington reaffirmed the superiority of undemocratic regimes: “Voter interest tends to give rise to individual consumption expansion over investment than in a non-democratic system. In the Soviet Union, for example, the share of GDP devoted to consumption fell from 65% in 1928 to 52% in 1937. It is unlikely that a system based on party competition could withstand a revolution like this from above.

The following year, he wrote with Joan Nelson: “Political participation must be reduced, at least temporarily, to promote economic development”. Other authors, less academic but more “popular,” have taken Huntington's views even further. Robert Kaplan challenges the “liberal instincts of the West” for democracy in the developing world because these efforts can be very destabilizing there. Instead of promoting the democratic cause, they are carriers of civil conflict and the emergence of new autocrats. These countries need a realistic strategy to support authoritarian governments capable of consolidating state power.

In multi-ethnic societies, democracies are highly sensitive to social fragmentation; no tribe or clan is likely to yield any power or share power with rival groups, leading to a state of extreme tension and the constant danger of civil war. Political leaders are clearly inclined to deepen ethnic divisions in order to present themselves as defenders of their culture against the machinery of rival groups. Individual parties, by contrast, can channel a wealth of interests

towards a central political structure that minimizes ethnic divisions and prevents spoilers from exploiting them.

In a bestselling book published in 2003, Amy Chua denounces the spread of free market democracy as the main cause of ethnic instability and violence around the world. He worries that the rise of majority power has led to the emergence of demagogues exploiting the hatred of the masses for the privileged minority elite, resulting in massacres, ethnic cleansing and the regression of an authoritarian regime.

The success of the Asian economies prompted the World Bank in 1993 to explain their “miracle” by a number of factors, including the existence of authoritarian governments. The Lee Hypothesis, named after its staunch supporter Lee Kuan Yew, the leader and former president of Singapore, is the strongest confirmation of the need to develop authoritarian regimes. It relies on the accelerated economic growth of Singapore and China and its relatively moderate pace in democracies such as India, Jamaica and Costa Rica. As noted by Amartya Sen, 1998 Nobel Prize Winner in Economics, this hypothesis is based on sporadic empiricism based on selective and limited information, rather than on a general statistical test of all available databases.

Farid Zakariya, who had to talk to Lee Kuan Yew in 1994, seems to have absorbed it since his latest bestseller published in 2003, *The Future of Freedom: Illiberal Democracy at Home and Abroad*. topics, citing the huge advantage of authoritarian governments in undeveloped countries: their ability to resist the demands of the poor. Indeed, democratic governments in developing countries are forced to satisfy people's desires in terms of costly rights such as free schools, decent health care, minimum wages, labor rights, and generous pensions. These requirements not only place a heavy burden on the government budget, but also discourage savings and investment.

And, paradoxically, Robert J. Barro, whose work, however, in no way demonstrated the superiority of authoritarian regimes in promoting development, added his name to the list of these intellectuals pushing a mandatory transition to authoritarianism. In a recently published article, he recommends that Western governments support effective authoritarian regimes because they can provide political stability and improve economic conditions in poor countries. It should be noted that all these authors do not give a negative assessment of democracy in absolute terms, but on the contrary. In their eyes, democracy is a desirable goal, but it can only be achieved after economic and social maturation. Democracy should be seen as a difficult achievement of a long process of modernization. And authoritarian regimes run it faster and better than democratic regimes. So it all comes down to timing.

Challenging the dominant thesis: the advantage of democracy

It is necessary to make a preliminary clarification: as Adam Przeworsky and his colleagues rightly point out, “there has never been any evidence that democracies are inferior in generating growth; certainly not to justify supporting or even encouraging the dictatorship. ” In his work on the drivers of economic growth, Robert J. Barro concludes:

“The overall relationship between growth and democracy is far from perfect. For example, a number of non-democratic countries have large positive balances. Likewise, countries with intermediate democracies seem to avoid low growth rates, but do not achieve particularly high rates. We can only assume the existence of a non-linear relationship in which broader democracy increases growth when political freedoms are low, but inhibits growth when an average level of political freedom has already been established. It cannot be concluded from this fact that more or less democracy is a decisive element of economic growth. ”

In “Democracy and Economic Efficiency”, Dani Rodrik concludes that there is no meaningful connection between democracy and long-term growth. He believes that the slope of the regression line connecting democracy and growth is practically zero. But there is a glaring superiority of democracy, and it lies in its ability to:

- to provide more stability (less volatility) of growth, which makes the author say that “life in an authoritarian regime is a more risky game than life in a democracy”,
- withstand economic shocks,
- provide higher wages. As Rodrik writes:

“Democratic institutions tend to be more work-friendly: they lead to higher wages and better division of production. In other words, they increase the bargaining power of workers in relation to employers. And they do it without reducing economic growth in the long term (as stated above).”

In a more recent work entitled “Governance Issues,” Daniel Kaufman, Aart Kraay and Pablo Zoidon-Lobaton of the World Bank show that there is a clear causal relationship between good governance and development, as measured by higher per capita incomes, lower mortality and higher literacy. They use six indicators of governance: one that is consistent with democracy, called “Right to Speak and Obligation to Account,” which includes numerous indicators measuring civil liberties, political rights, and media independence. The main result found by the authors is that the standard deviation of an improvement in this indicator leads to a 2.5-fold increase in per capita income, a significant increase in adult literacy and a marked decrease in child mortality.

The joint work of three authors was published in 2005 and recognized as a major event in political and economic science. Collectively, Morton Halperin, Joseph Siegl and Michael Weinstein note that contrary to development forecasts, 95% of the worst economic performance in the past 40 years has been achieved by non-democratic governments. Likewise, virtually all refugee crises have been created by autocratic governments.

Over the past two decades, there have been several examples of sustained growth under authoritarian regimes: Bhutan, China, Egypt, South Korea, Singapore, Taiwan, Tunisia, and Vietnam. But 60 other dictatorships showed slower growth over the same period. In other words, there are seven times more authoritarian countries with low growth than those with sustainable growth. In addition, 43 countries have experienced at least one episode of economic disaster, defined as a decrease in GDP per capita of more than 10% during the period.

Low- and middle-income democracies have outperformed authoritarian regimes on a large number of indicators of development. An analysis of the largest sample of countries, covering the period 1960 to 2001, shows that economic growth per capita was 30% higher in democracies compared to authoritarian countries (average annual rate of 2.3% versus 1.6%). If we limit this analysis to low- and middle-income countries, the clear superiority of democracies found in the entire sample will not be found to the same extent, but the superiority of democracy will remain: over the entire Forty years under review, the average growth was 1.5% for democracies versus 1.3% for autocracies.

As for the likelihood of an economic catastrophe for any country, the average is 3.4%. But for democracies it is less than 1%. If we do this exercise for countries with a GDP per capita of less than \$ 4,000, the probability is 3.7% on average, but only 2.3% for democracies.

In low-income countries, citizens of democracies have much higher life expectancy than under authoritarian regimes, lower child mortality and illiteracy rates, higher school attendance, better access to education, and drinking water. The same is true for well-being in terms of access to drinking water, childbirth with the help of health personnel, and population growth.

Over the past 40 years, autocracies have experienced twice as many economic crises as democracies and when this happens, the danger of starvation looms. On the contrary, as Amarya Sen observed, there has never been a famine in a democracy with a free press. Authoritarian regimes are more prone to war, armed conflict, trafficking, radical ideologies, and global insecurity. 90% of interstate wars are initiated by autocracy. And they are more vulnerable to civil wars. Since the probability of the latter spreading to neighboring countries is 30%, the consequences of this instability must be seen in the context of the wider region.

Development and Democracy: State of the Art

The question of which system best promotes growth and development is not the only or even the main question asked by political scientists and economists. Rather, at the center of their work was the question of whether there are “prerequisites”, “necessary conditions” in terms of development for access to democracy.

The dominant thesis, which prevailed until the recent past and even received the status of “theory”, is that there are “preconditions”. But as a result of the democratic explosion that has engulfed a considerable number of underdeveloped countries since the late 1980s, opposite theses arose, summed up by the words “no prerequisite”. Some writers have even gone further than this claim, arguing that there is no correlation between the level of development and the transition to democracy.

"Modernization theory"

The work of Seymour Lipset (1959) is groundbreaking, even if its author presents it as a renewal of the "hypothesis of Aristotle": participate in political life and defend against the appeals of irresponsible demagogues ”.

The work he will publish next year, *Political Man*, pays homage to Aristotle: it opens with six consecutive quotes from the Greek philosopher, in which he places politics at the center of life between people, praises democracy and emphasizes its fundamental support: middle class: “... But society wants, first of all, equal and similar members: who can be found only on average; he could not be better managed than people like those who gave him his first existence.

These are citizens who are securely staying there; they do not wish well for others, like the poor, who do not envy anyone, the usual passion of the poor for the rich, and because they are not ambushed or spied on, they live in safety. For the same reason, democracies are more secure than oligarchies and they last longer because there are many more mediocre ones and they have more participation in honors than in an oligarchic state and when the poor no longer have a counterweight.”

The thesis defended by Lipset is that there are economic and social conditions for the establishment and consolidation of democracy. Rethought and expanded, it has undergone significant development, becoming a "theory of modernization" and giving birth to a school ("School of modernization"). Lipset's article is based on the Schumpeterian vision of democracy, namely: “An institutional system leading to political decisions, in which people gain the power to direct those decisions at the end of a struggle. A competition based on people's voices ”.

According to Lipset, the structural characteristics that support a democratic system are development and legitimacy. The general wealth of a nation makes it more accessible to democratic ideals for several reasons:

- the first is that in poor countries, economic differentiation leads to conflict between the wealthy classes, the richest of which tend to count the working population. the poor as a “caste of outcasts” and refusing to consider the prospect of sharing power with it; on the other hand, in countries with a high standard of living, ease is everywhere, and it is easier to accept the idea that this or that party comes to power;
- secondly, the poorer the country, the more it is prone to nepotism and patronage; it is difficult for him to have effective governance, which is extremely important in democracies;
- the third reason is that free organizations or intermediaries, which are at the center of the formation of civic spirit and tolerance, increase when society has access to leisure facilities provided by a high level of personal income;
- the fourth is that wealth integrates all classes, including the less privileged: “They have not only their chains that they can lose”;
- fifth, that “under the influence of rising prosperity, the political role of the middle class will also change: a social pyramid with an extended base and a tapering top changes shape,

expanding in its central part due to the growth of the middle class. classes. A strong middle class holds back clashes of extremes thanks to the support of moderate and democratic parties.” Besides wealth or income, development is characterized by industrialization, urbanization and education.

Industrialization is measured by the percentage of the population employed in the non-agricultural sector, and the results show that the more democratic a country is, the lower the proportion of the population employed in agriculture. Urbanization is measured by the size of the population concentrated in cities. Speaking of Max Weber and Harold J. Laskey, Lipset notes that “The democratic state is a product of urban existence, and therefore it was natural that it first appeared in Greece, where the state merged with the city, as limited as the number of persons with citizen status ”.

The democratic state leads to "citizenship" as a result of social evolution, which is a consequence of concentration in cities. Therefore, Lipset argues that democracies are more urbanized than dictatorial or authoritarian states. Education, for its part, "should give men broader ideas, make them understand the need for tolerance, make it difficult to join extremist movements and allow them to make more rational choices during elections."

He found that the more educated the population, the more democratic the society is. Lipset presents various aspects of economic development in isolation, arguing that they tend to be closely related.

"In a single complex relationship on which the establishment and existence of any democratic regime depends," he draws attention to "the adverse consequences that can have for the stability of the regime, the disproportionate development of individual variable elements, hence the need for coordinated progress of all these elements."

The central argument of the School of Modernization is that economic and social conditions in a given state limit the possibilities for creating and maintaining democratic institutions. However, these conditions are not the only determining factors; they do not exclude political choices and alternatives.

Upon reaching a certain level of development, the transition to democracy becomes viable. When education and literacy become universal or widespread, political charlatans will not be able to deceive the population. Economic development promotes urbanization, which is a prerequisite for the formation of true political parties with strong popular support. A middle-income country is also better equipped to create a middle class, which by its very nature is a political force of moderation. While the poor are out of necessity forced to seek immediate benefits, the middle class is preoccupied with economic stability and the prospects for gradual improvement.

As the economy grows, the views of the elites become more mature. They find common interests with the middle class in different areas. Faced with the fear that their well-being and status will be questioned by populist politicians, they become more inclined to share power. Gradually, they come to understand the concept of political equality, up to giving the poor a voice in the affairs of the nation.

This general process characterizes the transition to democracy in the dictatorships of southern Europe, Spain and Portugal, as well as some of the "tigers" of Southeast Asia (South Korea and Taiwan). In all of these countries, political participation was limited to one party for decades after World War II. A well-thought-out economic policy is being pursued, contributing to rapid and stable development. Associative and civic life was allowed, facilitating a certain participation of the population, provided there was no political orientation. Over time and with varying degrees of political instability, the transition to more pluralistic political systems has been successful once these countries have reached an intermediate level of development.

Until the late 1980s, "modernization theory" was not challenged; this has been empirically confirmed with strong regularity, and only India, Costa Rica and Botswana were exceptions as countries that achieved democracy without prior economic and social development.

The "third wave" and the challenge of modernization theory

The turning point comes when, thanks to the "third wave" of democratization, many moderately developed countries, if not underdeveloped ones, end their authoritarian systems.

"The third wave"

On the transition to democracy since 1983 and a series of lectures at the University of Oklahoma since November 1989, Samuel Huntington published in 1991 a book that dates in the history of political science: *The Third Wave. Democratization at the end of the twentieth century*, "The purpose of this book," the author writes, "is to examine the democratic transformations that took place in the world between 1974 and 1990," a period described as the third wave of democratization in world history of the world, a starting point which is the Portuguese Revolution, the coup d'état on Thursday 25 April 1974.

By "wave of democratization" Huntington understands "the transition to democracy of a number of undemocratic regimes, the number of which exceeds the number of countries that have made the reverse transition." The first two waves were marked by ebb and flow, and the last was characterized by the transition from democracies to non-democratic types of government.

There is the problem of defining democracy or democratic government. Taking into account the work of Robert Dahl, Huntington retains a "polyarchic" definition of democracy, that is, a modern representative democracy based on universal suffrage.

Unlike democracies and republics that existed during the previous twenty-five centuries, only a minority of adult citizens had the right to fully participate in political life, democracy, "polyarchy", democracy of the 20th century - this is when this right extends, with very rare exceptions, to all the adult population of the country, and when senior leaders are elected through fair elections, open to all, returning within a specified timeframe and for a period of time, candidates compete freely for universal suffrage. This implies the challenge, participation and existence of civil and political freedoms (freedom of expression, freedom of association and organization).

Pointing out that any division is arbitrary Huntington roughly offers the following guidelines:

The first and longest wave of democratization 1828-1926

The first wave of low tide 1922-1942

The second and brief wave of democratization 1943-1962

The second wave of ebb tide 1958-1975

Third Wave of Democratization 1975-

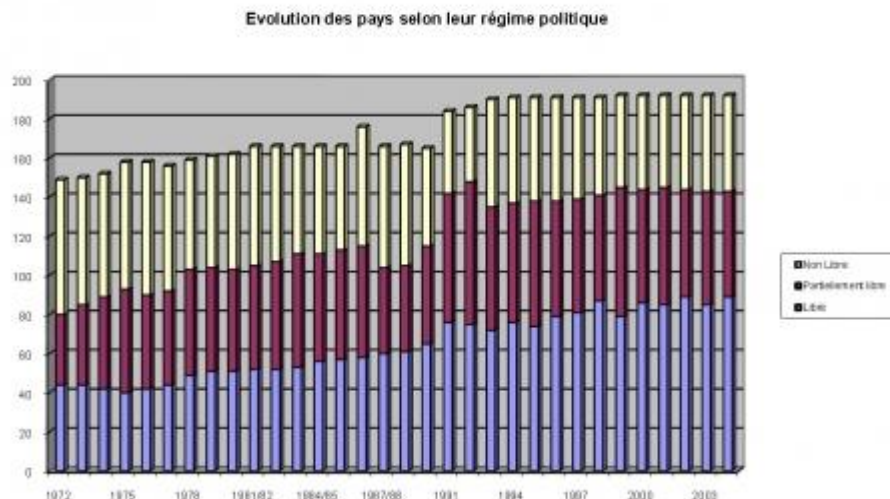
In the oldest states of the United States, voting rights were tied to property.

The first wave goes back to the French Revolution (1789) and the American Revolution (1786), but it adopts two main criteria: the voting power of at least half of the adult male population, and the responsibility of the executive branch to parliament.

Huntington concludes that the United States entered the first phase of democratization around 1828. The reason is that it was this year that the presidential elections were held in the United States. adult male population. This situation is a consequence of the abolition of the censorship of suffrage in some states and the adoption of new states giving the right to vote for the entire male population. In the decades that followed, many European countries became democracies. The first wave of ebb occurred with the arrival of fascism in Italy, followed by an increase in the number of military coups in Lithuania, Poland, Latvia, Estonia, Portugal, Brazil, Argentina and Spain, the appearance of government troops in Japan, the conquest of Hitler's power in 1933 and the occupation of Austria and Czechoslovakia.

The second wave of democratization took place after World War II, thanks to the victory of the Allies, who created democratic institutions in the defeated Axis countries and in those who fell victim to the occupation. Many Latin American countries followed suit, as well as some Asian countries that ended colonial rule (India, Indonesia, Malaysia, Sri Lanka, the Philippines). The second wave of ebb tide began with military drift in Latin America and Asia and the arrival of authoritarian regimes, often with one-man parties, in the newly independent countries of Africa.

The third wave occurs, according to Huntington, after the end of the Portuguese dictatorship in 1974. This wave first wins in southern Europe (Spain, Greece); then Latin America in the late 1970s and especially in the 1980s, and finally the communist world at the end of that decade.

As this graph shows, this wave continues to this day: the number of free countries (democracies) increased from 44 in 1973 to 60 in 1988, from 76 in 1991 and reached 89 in 2004 (that is, more than doubled), in while the number of authoritarian regimes fell from 69 to 49 between 1972 and 2004.

This movement for democratization covered both countries with a relatively high level of income (more than five thousand dollars in purchasing power parity - PPP - per capita) and poor countries: Central Asian countries, Mongolia, Mali, the Philippines, Guyana, Ghana, Ecuador, Cabo -Verde, Bolivia, Benin, Sao Tome, El Salvador and Senegal to name just the most typical cases.

The challenge of modernization theory

As a result of this phenomenon, a new intellectual production in the field of political science appears. For democratization, it is not development that is considered necessary, but the ability of the elites of the respective countries to ensure the transition period and support democracy against the actions of reactionary forces.

Many of the works on transitology that have emerged from this wave have formulated the “no preconditions” thesis; all countries can become democratic. For O'Donnell and Schmitter, and for Karl and Schmitter, the search for preconditions is doomed to a dead end. It is the analysis of the actors and their strategies, the behavior of the elites in the construction of pacts that is the central element of the transition processes.

“Rather than engaging in useless debate about preconditions, it is important,” Karl says, “to clarify how regime change regimes determine the context in which strategic interactions can take place because those interactions, in turn, help determine that the degree of emergence and survival of political democracy.”

The most serious issue that has guided all critics as it develops theoretical arguments and is based on very rich empirical material and complex econometric interpretation is the work done by Adam Przeworski and Fernando Limonghi.

The facts shown are for 135 countries and cover the period 1950-1990. All regimes that existed during this period were classified as democracies or dictatorships (or authoritarian regimes). In total, 224 regimes were respected: 101 democratic and 123 authoritarian. Development levels are related to per capita income in 1985 PPP dollars.

The authors acknowledge the extremely close relationship between the level of development and democracy. They argue about why this link exists. Modernization theory argues that this connection exists because democracy arises as a consequence of development. However, these authors state that:

- democracies arise regardless of the level of economic development,
- this relationship as a consequence of the ability of democracies to consolidate when their level of development is high (because democracy has more chances to survive as the level of development rises). Their thesis is consolidation.

These two authors regard the modernization thesis as part of the "endogenous explanation". On the other hand, they qualify their consolidation thesis as an "exogenous explanation." The results reflecting the likelihood of transformation of authoritarian regimes into democracies, and democratic regimes into authoritarian regimes based on per capita income, which were achieved by Przeworski and Limongi, are as follows:

- the likelihood of the transformation of an authoritarian regime into a democratic one increases, but only until the income level reaches \$ 6,000. Above this level, the dictatorship becomes more and more stable; their likelihood of becoming a democracy continues to decline as incomes increase. Here, according to the authors, the modernization thesis is clearly refuted;
- Democracy is less likely to return to authoritarianism as per capita income rises. In a thousand years / observed countries, only two relapses have occurred worth more than US \$ 4,000. Above \$ 6,055, they said, a miracle happens: no democracy has turned into an authoritarian regime. This is a great illustration of the consolidation thesis. It is this consolidation that explains the strong relationship between the level of development and the political regime. Przeworski and Limongi conclude that:

"The emergence of democracy is not a by-product of economic development. Democracy is established or not established by political actors pursuing their own goals, and it can be established at any stage of development. Economic constraints start to play a role only after the establishment of democracy: the chances of survival are higher when the country is richer."

Modernization theory: criticism of criticism

Recent work shows that the link between the level of economic development and democracy is close. In his landmark work, Robert J. Barro arrived at the following result:

"Lipset's hypothesis is confirmed empirically with high regularity. In particular, the rise in living standards leads to the progressive development of democracy. In contrast, democracies that emerged without prior economic development sometimes because they were imposed by former colonial powers or international organizations tend to be short-lived." Many authors have addressed several categories of criticism to the theses of Przeworski and Limonga.

Christian Welzel and Ronald Inglehart note, first, that even if their work has found great response, it is questionable in many ways. First of all, they were obtained on the basis of a misinterpretation of the data of the authors themselves. Indeed, they said, Przeworski and Limongi drew their conclusions from the observation that since 1950, the likelihood of a transition from authoritarian regimes to democracy has not increased with increasing incomes. But "that's only half the battle": while the second column of their table shows that the likelihood of a transition from authoritarianism to democracy does not increase steadily with rising

incomes, the third column clearly shows that the transition from democracy to autocracy declines steadily as income levels rise.

The key issue is the question of the relative likelihood of transition to democracy versus transition to authoritarianism depending on the level of income. From the results obtained by Przeworski and Limongi, this ratio is easy to calculate: it monotonously changes in favor of democracy as income levels increase.

Comparative Probability of Regime Change by Income Level

Income Level	Probability of transition of autocracies to democracy (a) divided by the probability of transition of democracies to autocracy (b)
Less than 1000 dollars	0,10
1001–2000 dollars	0,24
2001–3000 dollars	0,64
3 001–4 000 dollars	1,50
4001–5000 dollars	3,13
5 001–6 000 dollars	6,25
6001–7000 dollars	11,75
More than 7000 dollars	28,33

Thus, the assertion that the transition to democracy occurs “by accident” is refuted by the authors' own data.

The second group of criticisms that many authors have put forward concerns the dichotomous measure that Przeworski and Limongi use to classify regimes: countries are classified either as democracies or as authoritarian regimes with a clear tendency to include them. Autocracies are all countries that do not strictly meet the criteria of democracy.

However, there is a third category, the category of partial democracies (the number of which is 14.3% of the countries / years in the sample, including all countries from 1960 to 2000, whose type of regime increased from 3.6% in 1976 to 26.1% ... % in 2000), whose behavior differs significantly from democracy and autocracy. Welzel and Inglehart even believe that instead of using two or even three categories of regimes, it is better to use gradual measurement. The challenging tests of Epstein et al., Welzel and Inglehart support modernization theory: higher levels of well-being predict well when and to what extent countries will be ready to move out of authoritarianism and remain stable democracies.

REFERENCES

- Seymour Lipset, « Some Social Requisites of Democracy : Economic Development and Political Legitimacy », *American Political Science Review*, 53, 1959, p. 69-105.
- Walter Galenson, « Introduction », in Walter Galenson (dir.), *Labor and Economic Development*, New York/Wiley, 1959, p. 3.
- Karl de Schweinitz Jr, « Industrialization, Labor Controls and Democracy », *Economic Development and Cultural Change*, 7, juillet 1959.
- Samuel P. Huntington, *Political Order in Changing Societies*. New Haven, CT/Yale University Press, 1968.
- Samuel P. Huntington et Jorge I. Domínguez, « Political Development », in F.I. Greenstein et N.W. Polsby (dir.), *Handbook of Political Science*, vol. 3, Reading, Mass./Addison-Wesley, 1960.
- Samuel P. Huntington et Joan M. Nelson, *No Easy Choice : Political Participation in Developing Countries*, Cambridge, Harvard University Press, 1976, p. 23.
- Robert Kaplan, « Looking the World in the Eye », *The Atlantic Monthly*, 288, (5), décembre 2001, p. 68-82.
- Amy Chua, *World on Fire : How Exporting Free Market Democracy Breeds Ethnic Hatred and Global Instability*, New York/Doubleday, 2003.

« Je crois, que ce dont un pays a besoin pour se développer est plus de discipline que de démocratie. L'exubérance de la démocratie conduit à l'indiscipline et aux conduites désordonnées, qui sont un sérieux frein au développement », cité in Morton Halperin, Joseph Siegle et Michael Weinstein, *The Democracy Advantage. How Democracies Promote Prosperity and Peace*, New York, London, Routledge 2005, p. 25.

Voir l'interview donnée à Fareed Zakaria : « Culture is Destiny : A Conversation with Lee Kuan Yew », *Foreign Affairs*, 73, mars-avril 1994, p. 113.

Amartya Sen, « Democracy as a Universal Value », Keynote Address at the February 1999, Conference on Building a Worldwide Movement for Democracy, New Delhi.

Robert J. Barro, *Getting It Right : Markets and Choices in a Free Society*, Cambridge, Mass., MIT Press, 1996.

Robert J. Barro, « Don't Bank on Democracy in Afghanistan », *Business Week*, 21 janvier 2002.

Adam Przeworski, Michael Alvarez, Jose Antonio Cheibub et Fernando Limongi, *Democracy and Development : Political Institutions and Well-Being in the World, 1950-1990*, Cambridge, Cambridge University Press, 2000.

Robert J. Barro, *Les facteurs de la croissance économique. Une analyse transversale par pays*, Paris, Economica, 2000.

Dani Rodrik, Democracy and Economic Performance, 14/12/1997, <http://ksghome.harvard.edu/~drodrik/demoecon.PDF>.

Mesurée par la déviation standard des taux de croissance du PIB, de la consommation et de l'investissement sur la période 1960-1989.

World Bank Research Paper Series, n° 2196, September 1999, <http://www.worldbank.org/wbi/gac>.

Morton Halperin, Joseph Siegle et Michael Weinstein, *The Democracy Advantage: How Democracies Promote Prosperity and Peace*, Londres, Routledge, 2004.

Ibid., p. 39-40. Les résultats auxquels ils aboutissent sont édifiants.

Pour l'édition française voir Seymour Martin Lipset, *L'homme et la politique*, Paris, Seuil, Coll. Esprit, 1963.

Aristote a été un philosophe de la polis, c'est-à-dire de la communauté politique. A-t-il été, pour autant, un partisan de la démocratie ? Cette question est, jusqu'à ce jour, ouverte. Mais des auteurs antiques, il a été celui qui lui a fourni le plus d'arguments. Voir à ce sujet Pierre Aubenque (dir.), *Aristote politique. Etudes sur la Politique d'Aristote*, Paris, PUF, 1993.

In « Politique d'Aristote », texte français présenté et annoté par Marcel Prélot, Paris, PUF 1950, p. 111-112, cité in Seymour Martin Lipset, *L'homme et la politique*, op. cit., p. 32.

Joseph A. Schumpeter, *Capitalisme, socialisme et démocratie*, Paris, Petite Bibliothèque Payot, p. 367.

Ibid., p. 78-79.

Seymour Martin Lipset, *L'homme...*, op. cit, p. 70-71.

Samuel Huntington, *The Third Wave. Democratization in the late Twentieth Century*, University of Oklahoma Press, 1991.

Robert Dahl, *Polyarchy ; participation and opposition*, New Haven, Yale University Press, 1971.

Dans les États les plus anciens des États-Unis, le droit de vote était lié à la propriété.

Guillermo O'Donnell et Philippe Schmitter, *Transitions from Authoritarian Rule*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1986.

Terry Lynn Karl et Philippe C. Schmitter, « Modes of Transition in Latin America : Southern and Eastern Europe », *International Social Science Journal*, 43, 1991, p. 269-284.

Terry Lynn Karl, « Dilemmas of Democratization in Latin America », *Comparative Politics*, 23, p. 19, 1990.

Adam Przeworski et Fernanco Limongi, « Modernization. Theories and Facts », *World Politics*, 49, janvier 1997, p. 155-183.

Op. cit., p. 177.

Robert J. Barro, *Les facteurs de la croissance économique...*, op. cit., Paris, Economica, 2000, p. 49-50.

Christian Welzel et Ronald Inglehart, *Human Development and the "Explosion" of Democracy : Variations of Regime Change across 60 Societies*, Berlin, Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung gGmbH (WZB), June 2001.

Voir Epstein, David L, Robert Bates, Jack Goldstone, Ida Kristensen et Sharyn O'Halloran, « Democratic Transitions », Draft Paper, 17 avril, 2005.

An Overview of the Measures Taken to Implement Child Rights Before the Independence in Sri Lanka

Lecturer Raveenthiran Vivekanantharasa

Department of Secondary and Tertiary Education

The Open University of Sri Lanka

rvive@ou.ac.lk

ABSTRACT

This article focuses on the measures which were taken to implement Child Rights before Independence in Sri Lanka. The history of child rights in Sri Lanka comes under four sections, which are, Indigenous time of Sri Lanka, Portuguese and Dutch period, the period of British colonialism and Post-independence period. Though the origin of the rights of child began in the early times of Sri Lanka, there were no more concern on the rights of child and the children were considered as the property of parents, which led the parents to control the children.

After that, Sri Lanka underwent 443 years of colonialism of the colonial masters such as the Portuguese, the Dutch and the British, had different protocols and policies in the safeguard and protection of the rights of child. Many steps were taken during the time of colonialism. The Portuguese followed the same ways as it was in early times of Sri Lanka, but the Dutch colonial master introduced different laws in line with the rights of child especially, The Roman Dutch law included all aspects in the safeguard and protection of the rights of child. After that, the British colonial period started in 1796 and they introduced many laws and legislations in order to safeguard and protect the rights of child.

Keywords: The Rights of Child, Indigenous Period, Colonialism, Measures and Protocols

INTRODUCTION

Sri Lanka is an island of Asian continent. Especially, Sri Lanka is one of the South Asian countries, which is known by the nick names such as “The pearl of the Indian Ocean” and “a drop of tears in the Indian Ocean”. Sri Lanka considering it’s the geographical location in the Asian continent. Sri Lanka has been officially known as “Democratic socialist Republic of Sri Lanka since 1972. Before that, it was known as Ceylon. It is an island country in the northern Indian Ocean of the Southern cost of Indian subcontinent in South Asia. Sri Lanka plays a prominent role in regulating various legislations, protocols, and policies, which are accepted in various fields worldwide. Accordingly, the concept Child Rights, and its legislations and protocols are no more contradictory in implementation and practice like other nations in the world. Though much legislation for ensuring Child Rights have been practiced in this country since the attainment of independence in 1948, the 443 years of Colonialism made the country more prominent in taking measures to implement child rights. This was the initial step taken during the period and paved the ways to formulate new legislations and protocols on child rights after independence.

2. An overview of Child Rights before the independence in Sri Lanka

Before the independence, the history of Sri Lanka was under two main periods. Those are Pre-colonial period and Colonial period. Pre - colonial period was the ancient history of Sri Lanka where limited number of people lived and they all were religious bounded. During the period, many rules and regulations were community based and all decisions were taken by the community especially by some prominent people appointed by the community. The concept Child Rights were not in practice and even not recognized by the society. Parents controlled their children and sold them out for fulfilling their essential needs. Society accepted legislations and protocols made by parents on their children and rights of them.

The studies show that parents considered the child as their personal property. They could sell, mortgage or even kill their children. Rasavahini is a book that describes the ancient history of Sri Lanka. It has a story about a poor man called Nakula who lived in Ruhuna during the region of Kakawannatissa. Nakula was so poor that he sold his daughter for 12 kahapnas (The Open University of Sri Lanka, 2010). Moreover, during pre-colonial period, five duties of Parents towards their children are mentioned in the Sigalovada Sutta. The duties are preventing one’s son from doing sins, engaging him in meritorious acts, educating him, finding a suitable woman for him to marry and providing wealth to him at the suitable time. The legal system gave many rights and powers to parents with regard to their children. The parents and elders cared for minors and looked after them during childhood. The fact that children did not have rights did not mean that they were not given care and affection. So, indigenous time of Sri Lanka or pre-colonial period is an important time in implementing the rights of child and it helped to develop the concept more in colonial period and even after the independence based on the main clusters of the rights of children.

3. Child rights during Colonial era in Sri Lanka

The colonial era is an important time in enacting and implementing various society based matters in Sri Lanka. In accordance with that, the focus on the rights of children was a prominent task at the time when children face many problems in various aspects of their lives. Different rules and legislations were introduced in line with safeguarding child rights. The legislation on children’s rights dates back to the colonial era, and the Code of Conduct, first enacted in 1883, provides for the protection of children (The Open University of Sri Lanka, 2010). Measures taken to safeguard children during colonial era were a leading path for the years after that. All

the measures were based on the four main clusters of the rights of children which are the right to growth and development, the right to survival, the right to protection, and the right to participation.

The colonial era started with the invasion of Portuguese and after that Dutch and British in Sri Lankan history. Following the period of mythical concept towards child rights, colonial period started in Sri Lanka with the first invasion of the Portuguese between 1505 and 1658. The Portuguese followed the same approach of pre-colonial period in ensuring Child rights as they mostly focused on business and religious conversion. There is no evidence to show that they improved the legal system or the way society was organized. Thus, we do not see any change in the approach to the situation of children during the Portuguese Period.

After the Portuguese period ended, the Dutch period started in 1658 as the second colonial period in Sri Lanka. The judicial system was well organized and introduced well-developed Roman and German laws. The Dutch established three major courts of justice in some parts of the country. The Roman Dutch law had certain principles in relation to the safeguard and protection of the rights of children though which they had developed concept of rights of children in Sri Lanka. Moreover, the Dutch established the orphan chamber known as Weeskamer. It was a special tribunal to administer the property of Dutch minors who were orphans. These were found in Galle, Colombo and Jaffna cities of Sri Lanka. The Dutch established another tribunal known as Boedelkamers to take care of the property of local orphans. These were found in the cities of Sri Lanka such as Colombo, Jaffna, Galle, Negombo, Matara and Trincomalee. An official known as Weesmaster was appointed. He had the authority to permit the property of minors to remain in the hands of parents or guardians providing security until minors came of age (The Open University of Sri Lanka, 2009, Page 7). Many enactments were made to implement child rights during Dutch period. No child under 12 years was employed. A child between 12 and 14 years could not be employed before or during school hours. The Education Ordinance of 1939 can be considered as another step taken to improve the status of children. The enactment of this ordinance took place at the sometime as the legislation mentioned above. The ordinance gave access to free education for all children from primary to tertiary level. Primary education was made compulsory for all children up to the age of 16.

Parents were required to send children to schools (Child Rights: The Sri Lankan Experience, 1998). Moreover, during the Dutch period an orphan chamber established which was known as Weeskamer. It was a special tribunal to administer the property of Dutch minors who were orphans. These were found in some parts of the country namely, Galle, Colombo and Jaffna". The Dutch established another tribunal known as Boedelkamers to take care of the property of local orphans.

The Dutch established another tribunal known as Boedelkamers to take care of the property of local orphans.

After 152 years of rule of the Dutch colonial masters in Sri Lanka, the British ousted the Dutch from Sri Lanka in 1796 and British were the last colonial masters in Sri Lanka until the attainment of independence in 1948. The British developed a proper system and legislation along with introduction of Roman Dutch Law in their legal system with regard to the safeguard and protection of rights of children in Sri Lanka. The British introduced Roman Dutch law values into the legal of the country, through the courts that they established. The Roman Dutch law did not have a developed concept of rights of children. But it had certain principals with regard to the welfare of the child.

Furthermore, during British period, no child under 12 years was employed. A child between 12 and 14 years could not be employed before or during school hours. The Education Ordinance of 1939 can be considered as another focal point taken to improve the status of children in British rule.

The ordinance gave access to free education for all children from primary to tertiary level. Access for compulsory education was made compulsory. Especially, Primary education was made compulsory for all children up to the age of 16. Parents had the responsibility to send children to schools.

As mentioned above, during the British period, some essential ordinances were made to implement the legislations of rights of children. Those are:

1. The charter of Justice of 1801
2. The courts ordinance of 1889
3. A clear child welfare policy in 1930
4. Education ordinance of 1939
5. The Adoption of Children's Ordinance in 1941 (Child Rights: The Sri Lankan Experience, 1998).

Through the above charter and ordinances, education, welfare, justice and participation were confirmed in Sri Lanka. Though British colonialism introduced some new alterations in the safeguard and protection of the rights of children, there were some flaws in their approaches. Therefore, after the independence, many protocols and policies were introduced in Sri Lanka by the government and different international organizations.

CONCLUSION

In a nutshell, Sri Lanka has a primitive history in taking measures to implement child rights with various protocols and policies. Especially, the period before independence is a focal point in Sri Lankan history. Under this, pre-colonial period or indigenous time, colonial period such as Portuguese period, Dutch period and British period occurred including more than 400 years. Therefore, before the attainment of independence, the measures taken by the community and colonial masters (Portuguese, Dutch and British) are playing a milestone in the history of Sri Lanka in the implementation of child rights. At present, many steps have been taken and numbers of enactments are being introduced to safeguard rights of child in Sri Lanka.

REFERENCES

- Child Rights: The Sri Lankan Experience (1998) OUSL, Nawala, Nugegoda.
- Government Information Centre, 1929 Child Line Sri Lanka - LISTEN, RESPOND & REHABILITATE retrieved from <http://www.gic.gov.lk/gic/index.php/en/component/info/?id=2104&task=info>
- National Child Protection Authority, Functions of the National Child Protection Authority, Retrieved from http://www.childprotection.gov.lk/?page_id=60
- The Open University of Sri Lanka (2010), Child Rights "Historical background (Pages 1-16)
- Wijemanne. H (2014), Reflections on child rights in Sri Lanka, during the past 25, Foreign Ministry- Sri Lanka

3rd International CEO Communication, Economics, Organization & Social Sciences Congress
Azerbaycan'ın Ulusal Güvenlik Bağlamında Askeri Alanda Rusya ile İlişkileri

Senior Lecturer İlhamə OMAROVA

The Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan
Historical Department
omarovai@yahoo.com

ÖZET

Milli güvenlik sistemi, her şeyden önce, bir ulus için sağlanması gereken temel ve hayati çıkarları, ulusal egemenliği, devletin toprak bütünlüğünü ve nüfusun korunmasını sağlamalıdır. Başka bir deyişle, ulusal güvenlik, ulus devletin hayati çıkarlarını sağlamayı amaçlayan bir stratejidir.

Uluslararası arenada ulusal güvenlik sorunlarının araştırılmasının sonuçları, her devletin ulusal güvenlik sisteminin kurulmasının ve etkin işleyişinin, başarılı politikanın yanı sıra bulunduğu bölgeye ve sadece oradaki uluslararası güçlerin etkileşimine değil, aynı zamanda ülke içindeki hayati alanlarda başarılı politikaların uygulanmasına da bağlıdır.

Devletin ulusal güvenliğini içeriden güçlendirme süreci, onu dış politika yoluyla güçlendirme mekanizmasından daha etkilidir. Bunun nedeni, iç politikada ulusal güvenliği güçlendirmeye yönelik iyileştirme önlemlerinin dış politikada diğer devletlerin uyguladığı etki mekanizmalarına göre daha az etkilenmesidir. Sosyo-politik istikrar dahil iç siyasette dayanışmayı sağlayan bir devlet, güçlü müttefikleri olmasa bile uluslararası ilişkilerde dış baskılara daha az maruz kalır.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ulusal güvenliğinin oluşumunun temeli, devletin etkin işleyişini etkileyen karmaşık iç ve dış faktörlerin doğru değerlendirilmesidir. Bu süreç, başlı başına devletin ulusal güvenliğini tehdit eden kaynakları belirleyerek ve etkisiz hale getirerek etkinliğini kanıtlamaktadır.

Devletin bu yöndeki etkinliğinin göstergelerinden biri de ulusal güvenliğe yönelik tehditlerin en aza indirilmesidir.

Devletin bağımsızlığına yönelik tehditlerin ortadan kaldırılması, tehdit oluşturabilecek durum ve faktörlerin kontrolü, egemenlik, toprak bütünlüğü, sınırların dokunulmazlığı, ulusal çıkarlar, sürdürülebilir kalkınma, nüfusun refah ve değerlerinin korunması bu konunun aciliyetini belirleyen temel unsurlardan biri olan ulusal güvenliğin sağlanması temel görevlerdir. Devletin bağımsızlığına yönelik tehditlerin ortadan kaldırılması, tehdit oluşturabilecek durum ve faktörlerin kontrolü, egemenlik, toprak bütünlüğü, sınırların dokunulmazlığı, ulusal çıkarlar, sürdürülebilir kalkınma, nüfusun refahının ve değerlerinin korunması ulusal güvenliğin temel görevleridir. Bu konunun aciliyetini belirleyen başlıca görevlerdir.

Ermeni-Azerbaycan ihtilafının tarafları Rusya'nın stratejik ortakları olmasına rağmen, bu ittifak ilk durumda gerçektir, ikinci durumda ise siyasi ve beyan edicidir. Halihazırda Batı'nın Rusya'ya uyguladığı yaptırımlar, Moskova'da Azerbaycan gibi güvenilir bir müttefike büyük ihtiyaç duymuştur. Bölgenin önde gelen devletlerinden Azerbaycan'ın jeopolitik durumu ve potansiyeli, iki ülke arasındaki askeri ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, Rusya ile ikili ve çok yönlü ilişkilerin genişletilmesine yönelik adımlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Rusya, Karabağ, Ulusal Güvenlik, Askeri Doktrin , Çok Yönlü Dengeli Dış Politika, Bölgesel Güvenlik

Azerbaijan's relations with Russia in the military field in the context of national security

Abstract

The national security system must, first of all, ensure the fundamental and vital interests of a nation, national sovereignty, the territorial integrity of the state and the protection of the population. In other words, national security is a strategy aimed at ensuring the vital interests of the nation state.

The results of the research of national security problems in the international arena depend on the establishment and effective functioning of the national security system of each state, the region where it is located, as well as the successful policy, not only on the interaction of international forces there, but also on the implementation of successful policies in vital areas within the country.

The process of strengthening the national security of the state from within is more effective than the mechanism of strengthening it through foreign policy. The reason for this is that the improvement measures aimed at strengthening national security in domestic politics are less affected than the mechanisms of influence applied

by other states in foreign policy. A state that provides solidarity in domestic politics, including socio-political stability, is less exposed to external pressures in international relations, even if it does not have strong allies.

The basis of the formation of the national security of the Azerbaijan Republic is the correct assessment of complex internal and external factors affecting the effective functioning of the state. This process itself proves its effectiveness by identifying and neutralizing sources that threaten the national security of the state. It is the main tasks that determine the urgency of this issue.

Although the parties to the Armenian-Azerbaijani conflict are Russia's strategic partners, this alliance is real in the first case, and political and declarative in the second. The current Western sanctions on Russia made a great need for a reliable ally like Azerbaijan in Moscow. The geopolitical situation and potential of Azerbaijan, one of the leading states of the region, the development and strengthening of military relations between the two countries, and the expansion of bilateral and multilateral relations with Russia are among the steps.

Key words: Azerbaijan, Russia, Karabakh, National Security, Military Doctrine, All-Round Balanced Foreign Policy, Regional Security

Giriş

Yirminci yüzyılın sonunda, küresel süreçler devletler arasındaki ilişkilerde radikal niceliksel ve niteliksel değişikliklere yol açtı. SSCB'nin çöküşü, Doğu Avrupa'da totalitarizmin ortadan kaldırılması ve Sovyet sonrası alanda yeni bağımsız devletlerin ortaya çıkması, bu dönemin siyasi manzarasını karakterize eden önemli olaylardır.

Azerbaycan'ın 1994 yılında dünya petrol şirketleriyle imzaladığı "Yüzyılın Sözleşmesi"nden sonra dünya petrol ürünlerinin %40'ına sahip olan ve dünyayı buna bağımlı tutmayı hedefleyen Rusya, sadece Azerbaycan'ı değil, Hazar'ın enerji kaynaklarını ve Batı pazarına giden boru hatlarını da kaybetme tehlikesiyle ve dünya enerji pazarında ciddi bir rakip kazanma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu şartlar altında, Rus liderliğinin Güney Kafkasya'yı kendi etki alanında tutmak için izlediği siyasi, ekonomik ve askeri politikanın tüm ağırlığı Azerbaycan'a çevrildi.

Bugün de Rusya, Kafkasya'daki karmaşık güvenlik konfigürasyonunda kendisini en aktif güç merkezi olarak görüyor. Rusya ile Azerbaycan arasında gelişen güvenlik ilişkilerinin genel değerlendirmesi, Kafkasya'nın Rus devletinin ulusal güvenliğindeki rolü ve sırasıyla Azerbaycan'ın bölgesel işlevlerine dayanmalıdır.

I BÖLÜM. AZERBAJYCAN CUMHURİYETİ ULUSAL GÜVENLİK SİSTEMİNİN OLUŞUMUNDA RUSYA FEDERASYONU İLE İLİŞKİLER

SSCB'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan jeopolitik belirsizliğin yerini kısa sürede bağımsızlığına yeni kavuşan devletlerin hem kendi aralarında hem de küresel ve bölgesel güç merkezleriyle olan ilişkiler sisteminin oluşumu ve yapılanması aldı.

Özellikle, Kafkasya'daki etnik çatışmalar, tarihi ittifaklar ve çatışmalar, hem bölge devletleri hem de bölgedeki önde gelen aktörler arasındaki ilişkiler sürecinde, güvenlik çıkarlarının ve sistemlerinin, gelecekteki hatlarına yönelik görüş ve yaklaşımların oluşumundaki benzerlikleri ve çelişkileri yoğunlaştırdı.

Böylece Rusya, Güney Kafkasya'daki çıkarlarının kalıcı ve makul bir şekilde güvence altına alınması için, özellikle Azerbaycan'ın milli güvenlik sisteminin önemli bir parçası olan askeri alanda baskı politikasını sürdürdü. Bu, öncelikle Karabağ sorununa karşı tutumda kendini gösterdi. Moskova, Azerbaycan'ın toprak, nüfus, ekonomi, coğrafya ve diğer stratejik alanlarda Rusya'nın bölgedeki ileri karakolu olan Ermenistan'dan defalarca üstün olduğunu bilerek, Erivan'ın askeri alanda stratejik avantajını korumaya çalıştı. Bu bağlamda, Dağlık Karabağ ve çevre bölgelerin devam eden Ermeni işgali, Azerbaycan'ın bölgedeki stratejik avantajını baltalayan önemli bir faktördür. Dolayısıyla işgal bölgesinin ağırlıklı olarak yaylalardan ve dağlık alanlardan oluşması, çatışma sırasında Azerbaycan'ın batı bölgesinin neredeyse tamamının grev tehdidi altında olduğu anlamına gelmektedir. Bu faktör aynı zamanda Azerbaycan'ın stratejik ekonomik avantajına yönelik bir tehdittir.

Genç devletin egemenliğini sağlayabilecek bir ulusal güvenlik anlayışının oluşturulması ve tesis edilmesi önemli bir unsur haline gelmiştir. 1991'den 1993'e kadar Azerbaycan'ı yönetenlerin faaliyetleri (varlığının üç yılı boyunca bağımsız cumhuriyette iki cumhurbaşkanı

ve iki cumhurbaşkanı vekili değiştirildi) Rusya Federasyonu ile ilişkilerde durumu ağırlaştırıcı faktörler arasındaydı.

1.1 Azerbaycan'daki durumu karakterize eden ana faktörler:

- Köklü bir askeri doktrin ve Milli Güvenlik Kavramının olmaması,
- Test edilmiş stratejilere ve harekat planlarına göre savaş yapılmaması,
- Milli orduya kalifiye eleman yetiştirme sürecine dikkat edilmemesi,

Muhalefet partilerinin liderleri de dahil olmak üzere bazı siyasi güçlerin, sadece Savunma Bakanlığı tarafından yürütülecek askeri sorunların çözümüne değil, personel sorunlarına, askeri operasyonların hazırlanmasına ve yürütülmesine de müdahale ettiği gösterilebilir.

Nisan 1993'te Rusya Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan "Rusya Federasyonu Dış Politika Kavramı Yönetmeliği" Başkan Yeltsin tarafından onaylandı.[14: 1993] Kabul edilen belge, Rusya'nın tüm bölgelerde, özellikle de "yakın yurt dışı" bölgelerden biri olarak kabul edilen Kafkasya'da güçlü stratejik çıkarlarını ortaya koydu.

Rusya Federasyonu'nun Güney Kafkasya'ya yönelik siyasi çizgisi, tüm bölgede olduğu gibi Azerbaycan'daki süreçlerde de önemli bir faktör haline gelmiş ve iki ülke arasındaki ilişkilerin durumunu ortaya koyarken, kamu yönetiminin oluşumunda önemli bir etkisi oldu. Özellikle Karabağ'da konuşlanmış eski SSCB İç Birliklerinin birliğinin Rus liderliğine devredilmesi bölgede yeni bir durum yarattı.[11:2004] Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ulusal güvenliğine yönelik tehditlerde Rus faktörünün rolü her zaman iki ülke arasındaki mevcut ilişkilerden kaynaklanmıştır. Bağımsızlığının ilk yıllarında Azerbaycan'ın Rusya ile ilişkileri çok "acılı" ve sorunluydu.

Haydar Aliyev'in iktidara gelmesiyle bağımsızlığımızı ve devletimizi güçlendirme yolunda başarılı adımlar atılmış, devletin ciddi disiplini, talepleri ve çıkarları ön plana çıkmış, toplumda kaos ve keyfiliğe karşı mücadelenin temelleri atılmış, ciddi sosyo-ekonomik siyasi istikrar sağlanmış, tedbirlerin uygulanmasına başlanmıştır. Haydar Aliyev'in siyasi hamleleri, Rusya'nın tanınmış çevrelerinin ve askeri seçkinlerinin bölgeye nüfuz etme planını alt üst etti. Bu plana göre Rus askeri birliği, ya Karabağ sorunu sonucunda ya da iç çatışma ve iç savaş sonucunda Azerbaycan'a girecekti.

Ancak H. Aliyev, Halk Cephesi yandaşları ile 1993 olaylarından sonra Gence'deki olaylar arasındaki farklılıkları ustalıkla çözmüş, ancak dış güçlerin müdahalesine fırsat yaratmamıştır. Ekim 1994 ve Mart 1995 olayları [2] sırasında Haydar Aliyev komşu ülkelerin Azerbaycan'ın içişlerine müdahale etmesine izin vermedi. Bu fırsatın kaçırıldığını anlayan askeri çevreler, Karabağ sorununda son şansı kaçırmamak için bir an önce ateşkes görüşmelerine başlamak için inisiyatif aldı. Amaç, çatışmayı Ermenistan'ın hakim olduğu bir askeri durumda korumak, diğer uluslararası güçlerin sürece girmesini engelleyerek tekelinde tutmak ve her iki cumhuriyeti de etkileme fırsatı vererek gelecekteki politikalarını kontrol etmektir. İkinci faktör, özellikle Azerbaycan'ın petrol ve gaz politikası, bölgede ulaşım ağları

inşa etme planlarının beklentileri ve bağımsız bir dış politika izleyeceğine dair beyanı ile ilgiliydi.

H. Aliyev, Rusya ile karşı karşıya gelme politikasının Azerbaycan için doğru bir seçim olmadığını bilmektedir ve ilişkilerin normalleşmesine olanak sağlayacak bir siyasi seyir uygulamaya çalışmıştır. Bölgenin Rusya'nın hayati çıkarında olduğunun çok iyi farkındaydı. Dahı politikacı, Rusya ile ilişkilerde ortak bir payda bulmak, Azerbaycan'ı bölgede Moskova'nın çıkarlarıyla çelişen siyasi ve askeri süreçlere dahil etmemek için akıllıca bir politikanın temellerini attı ve açıkçası bu pozisyonu bekliyordu.

Karabağ ateşkes görüşmelerinde durumun ağırlığına ve baskısına rağmen, Ermeni temsilcisinin yanı sıra Rusya destekli Karabağ Ermenilerini bağımsız bir taraf olarak Bakü'ye kabul etme girişimleri (Azeri nüfusa böyle bir fırsat verilmedi), Haydar Aliyev, Azerbaycan'ın konumunu zayıflatmak için hiçbir taviz vermedi.[1: 2015] Moskova, Dağlık Karabağ sorununun çözümünü kasıtlı olarak yavaşlatıyor ve Ermenistan'ın bölgedeki askeri potansiyelini güçlendirmek için adımlar atıyor. Rusya'nın 1997 yılında bu yönde aldığı bir sonraki karar, Azerbaycan ile Rusya arasında ve uluslararası düzeyde yeni bir skandala neden oldu. Böylece, Rusya Devlet Dumasının Devlet Duması Savunma Komitesi başkanı General Roxlin, Moskova'nın Ermenistan'a gizlice 1 milyar dolardan fazla silah verdiğine dair resmi bir açıklama yaptı. [12: 2010] Konuyla ilgili olarak Azerbaycan Cumhurbaşkanı H. Aliyev, Rusya Devlet Başkanı B. Yeltsin'e açıklama isteyen bir mektup gönderdi. Elbette, işgalci güce büyük miktarda silah gönderen Moskova'nın eylemleri, çatışmaya barışçıl bir çözüm bulma arzusuna ve eşbaşkan devletin iyi niyetine açıkça şüphe uyandırdı. Cevap olarak konunun ciddi bir şekilde araştırılacağı belirtildi ancak herhangi bir işlem yapılmadı.

Genel olarak 1997-2000 dönemi, Rusya-Azerbaycan ilişkilerinin gelişme aşamasının başlangıcı olarak nitelendirilebilir.

II BÖLÜM. ULUSAL GÜVENLİĞİN TEMİNATI OLARAK AZERBAJYCAN-RUSYA ASKERİ İLİŞKİLERİ

Vladimir Putin'in 7 Mayıs 2000'de Rusya Federasyonu Başkanı seçilmesinden sonra, Azerbaycan ve Rusya 1990'lara kıyasla daha fazla sorunu çözmek için benzer bir yaklaşım sergilemeye başladılar. Rusya'nın Ocak 2000'de kabul ettiği "Ulusal Güvenlik Konsepti", BDT üyesi ülkelerle örgüt içindeki entegrasyon süreçlerini güçlendirmeyi ve Rusya Federasyonu'nun çıkarlarını karşılamayı amaçlayan ilişkilerin geliştirilmesinin önemini vurguladı. [13: 2006]

Azerbaycan-Rusya ilişkilerinin gelişmesine özel bir ivme kazandıran görüşme, 8-12 Ocak 2001 tarihlerinde Putin'in Bakü ziyareti sırasında gerçekleşti. [5: 2001] SSCB'nin dağılmasından bu yana ilk kez Rusya Federasyonu Başkanı Azerbaycan'a resmi bir ziyarette bulundu. Haydar Aliyev ile Putin arasındaki görüşmelerin sonucu, tarafların ikili ilişkiler ve uluslararası gündemdeki çeşitli konulardaki tutumlarının netleşmesi oldu. Sonuç olarak, taraflar Bakü Zirvesi Bildirgesi'nin imzalanmasına yansıyan yeni bir işbirliği düzeyine ulaşmaya hazır olduklarını ifade ettiler.[6: 2001] Bildiride, Kafkasya'da işbirliği ve güvenliğin

geliştirilmesinin, BDT içindeki ilişkilerin derinleştirilmesinin tarafların ulusal güvenlik çıkarlarını karşıladığı belirtildi.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bölgedeki çeşitli siyasi ve askeri bloklara, özellikle BDT'ye entegrasyona yönelik çok temkinli yaklaşımı, her zaman Moskova-Bakü ilişkilerinin ve siyasi tartışmaların ana hattı olmuştur. Özellikle Rusya'nın Azerbaycan'ı BDT askeri yapılarına dahil edememesinin ardından, Bakü'nün bölgeye nüfuz etmeye çalışan diğer küresel siyasi güçlerle ilişkileri, Moskova'nın Güney Kafkasya politikası üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olabilecek bir faktör olarak değerlendirildi.

2000'li yılların sonlarında uluslararası arenada yaşanan süreçler, özellikle küresel ekonomik kriz, Gürcistan ve Ukrayna ile yapılan savaşlar sonucunda Batı dünyası ile gerginleşen ilişkiler ve ağır yaptırımlar, Rus liderliğine yeni görevler yüklemiştir.

Batı'nın, Moskova'nın geleneksel olarak etki alanı olarak gördüğü eski Sovyet cumhuriyetleri ile ilişkilerine daha fazla önem vermesi ve bu bölgelere nüfuz etme politikasını yoğunlaştırması nedeniyle, Moskova'nın konumunu korumak için komşu ülkelerle ilişkilere daha fazla dikkat etmesi gerekmektedir. Moskova, eski Sovyet cumhuriyetlerini entegrasyon yoluyla etki alanında tutmayı amaçlayan Avrasya Ekonomik Birliği ve Ortak Gümrük Birliği gibi dış politikasında yeni bir dönüşüm üzerinde çalışmaya başlamıştır. Rus liderliğinin bu teşkilata üye olmak istediği başlıca ülkelerden biri, ekonomik ve jeostratejik konumu açısından önemli olan Azerbaycan Cumhuriyeti idi. Bu, Bakü'nün NATO'ya katılma planlarını ve Azerbaycan ile bir AB üyelik anlaşması imzalamak planlarını engellemek için idi. Rus liderliği, 2008 Gürcistan ihtilafından sonra Güney Kafkasya'da kaybettiği mevzilerini Azerbaycan ile yakın entegrasyon sağlayarak etkisiz hale getirmeye çalıştı. Bu yöndeki en önemli diplomatik adımlardan biri 2008 yılında atılmıştır. Aynı yılın Ocak ayında Rusya Devlet Başkanı Dmitry Medvedev Bakü'yü ziyaret etti. Görüşmeler sonucunda "Azerbaycan ile Rusya arasında Dostluk ve Stratejik Ortaklık Bildirgesi" ve bir dizi anlaşma imzalandı. [8: 2008] Bu ziyaretten sonra, resmi Bakü, Moskova'nın Karabağ sorunu, Güney Kafkasya'daki askeri üslerin varlığı, Hazar Denizi'nin durumu, Avrupa pazarlarına enerji ihracatındaki rekabet ve Rusya'nın faaliyetleri gibi sorunların çözümüne ve Avrupa pazarlarına enerji ihracatındaki rekabet ve diasporanın faaliyetleri gibi sorunların çözümüne Moskova'nın önemli katkısıyla ilgilendi.

Karabağ sorununun barışçıl çözümü sürecinde Moskova için kabul edilebilir bir sonuç, çatışmayla ilgili son anlaşmaların Rusya'nın bölgedeki etkisini güçlendirmeye hizmet etmesidir. Resmi Bakü, soruna ulusal çıkarlara aykırı olan çözümleri kabul etmeyeceğini, toprak bütünlüğünden taviz vermeyeceğini ve Azerbaycan topraklarında ikinci bir Ermeni devletinin kurulmasına izin vermeyeceğini defalarca belirtti. Azerbaycan liderliği, Rusya ile ikili ilişkilerde her zaman ihtilafın kademeli olarak çözülmesini birinci öncelik olarak tuttu.

V.Putin başkanlığındaki heyetin Ağustos 2013'te Azerbaycan'a bir sonraki ziyareti sırasında, [10: 2013] önemli yönlerden biri, AGİT Minsk Grubu eşbaşkanı olarak Rusya'nın Ermenistan-Azerbaycan ihtilafındaki rolünün tartışılmasıydı. İlham Aliyev "Bu sorunun çözümü tarihi adalete, uluslararası hukuka, uluslararası kuruluşların karar ve kararlarına dayanmalıdır" açıkladı. Ancak Moskova, sorunu çözmek için temelde yeni teklifler ve girişimler sunmaya hazır değil. Çünkü Karabağ sorunu, Rusya'nın CQ'daki askeri-politik varlığının son ve en gerçekçi garantisidir.

Bölgenin jeostratejik önemini ve NATO'nun özel çıkarlarını göz önünde bulunduran Moskova, Azerbaycan'ı her zaman Güney Kafkasya'daki askeri güç dengesini değiştirebilecek bir politika izleyebilecek bir güç olarak görmüştür. Bakü, Moskova gibi, bölgede başka ülkelerin ve askeri blokların konuşlandırılmasından endişe duyuyor ve karşılıklı iddialar var. Rusya, Azerbaycan'da askeri üsler konuşlandırmak için ABD ve NATO ile anlaşmazken, Azerbaycan, Rusya'nın Ermenistan'daki benzer adımlarını her zaman kabul edilebilir bulmadı. Bakü, Dağlık Karabağ'da askeri bir çatışma olması durumunda Ermenistan'ın 90'lı yıllarda olduğu gibi Rus üslerinin olanaklarını kullanacağından ciddi olarak endişe duymaktadır.

Bakü başlangıçta BDT CSTO'suna katılmayı kabul etmesine rağmen, kısa süre sonra Azerbaycan'ın bölgede askeri-politik tarafsızlığını sağlamak için başka diplomatik adımlar attı ve Ermenistan'ın işgali sırasında bu askeri formata üyeliğin imkansız olduğunu açıklamaya ek olarak, Azerbaycan'ın bölgede askeri-politik tarafsızlığını sağlamak için başka diplomatik adımlar da attı.

Azerbaycan, NATO'ya katılma planı olmadığını, ancak topraklarında herhangi bir yabancı askeri üssün faaliyet göstermesine izin vermeyeceğini söyledi. Resmi Bakü, güvenliği sağlamak, silahlı kuvvetleri inşa etmeye devam etmek ve uluslararası güvenliği korumak için NATO ve örgütün bireysel üyeleri ile Rusya ve BDT ve CSTO ile ikili, eşit ve karşılıklı yarar sağlayan işbirliğini sürdürdü. Bölgenin güvenliğini artıran kilit noktalardan biri de CQ ülkelerinin silahlanma potansiyelinin güçlendirilmesidir. Batı'nın Gürcistan'ı silahlandırması ve Rusya'nın Ermenistan'ı silahlandırması karşısında, toprakları işgal altındaki Azerbaycan bu süreçten ilgi görmekte ve geri kalmamakla yükümlüdür.

Ancak resmi Bakü, askeri işbirliği politikasının diğer devletlerin güvenliğinden ödün vermeden uygulanmasını ilke olarak ilan etti. Esas olarak NATO-Rusya ve NATO-İran ilişkileri anlamına geliyordu. Bu politikanın devamı olarak Azerbaycan Cumhuriyeti Bağlantısızlar Hareketi'ne üyeliğini ilan etti.[9 2017] Bölgedeki kilit ülkelerden biri olan İran'ın rolü, çatışmadan yararlanma stratejisine hizmet etse de. Türkiye Ermenistan ile tüm bağlarını koparıırken, İran saldırgan ülke ile bağlarını güçlendiriyor. Bu durum Rusya'ya mal oluyor. Böylece İran'ın yardımı, Rusya'nın bir ileri karakolu olan Ermenistan'ı zor durumdan kurtarır.

Askeri konuya ilişkin son dönemde yapılan analizler, Moskova-Bakü ilişkilerinde belirli bir paritenin ortaya çıkması olarak değerlendirilmektedir. Nisan 2016'da Ermenistan'ın ağır yenilgiye uğradığı çatışmalar sırasında bölgede yaşanan gerilimler, büyük ölçüde ateşkes başlatan Rusya'nın çıkarlarına hizmet etti. [15: 2016] Bölgedeki bu durum, Moskova'nın jeostratejik önceliklerini çeşitli şekillerde karşıladı. Öncelikle umutsuz bir durumda olan Ermenistan'ın beklentilerinin aksine ne Rusya ne de KGAÖ askeri-politik destek verdi. Rusya, Ermenistan için önemini ciddi bir şekilde kanıtlamıştır. En önemlisi Ermenistan, Rusya'nın desteği olmadan Azerbaycan'ı yenmeye mahkum olduğunu anladı. Ayrıca taraflar arasında ateşkes sağlayarak bölgede yaşanan süreçleri etkileyebildiğini Batı'ya ve diğer güç merkezlerine kanıtladı ki bölgede devam eden süreçleri etkileyebilmektedir.

5 Mayıs 2016 tarihinde, Rusya Federasyonu'nun arabuluculuğunda Azerbaycan ve Ermenistan Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlarının katılımıyla taraflar arasında ateşkes anlaşmasına varıldı. ABD'nin girişimiyle Azerbaycan ve Ermenistan Cumhurbaşkanı, Rusya

Devlet Başkanı'nın girişimiyle Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 16 Mayıs'ta Viyana'da ve 20 Haziran'da St. Petersburg'da üst düzey toplantılar yaptılar. ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, 29 Eylül'de Washington'daki Atlantic ve Aspen Enstitüsü'nde yaptığı konuşmada: “*Ermenistan-Azerbaycan Dağlık Karabağ sorununun bugün çözülmesinin imkansız olduğunu ve ülke liderlerinin buna hazırlıksız olduğunu*” söyledi. [16: 2016]

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Russia Today Uluslararası Haber Ajansı Genel Müdürü Dmitry Kiselyov ile yaptığı röportajda, ABD Dışişleri Bakanı John Kerry'nin "ifadesine" de değindi ve bunu "kabul edilemez" bir diplomatik dava olarak nitelendirdi. Ona göre, bu açıklama, çatışmanın neden bugüne kadar çözülmediğini açıkça gösteriyor. Bunun temel nedeni, uluslararası kuruluşların karar ve kararlarının uygulanmaması, saldırgan ülkeye baskı yapılmaması ve buna karşılık Ermeni-Azerbaycan sorununun çözümünün çoğu zaman dış politika olarak saldırganı destekleme politikası olmasıdır. Görüşme sırasında Azerbaycan Cumhurbaşkanı, Karabağ bölgesinin gelecekteki statüsüne ilişkin görüşlerini de paylaştı. “*Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünün tartışma konusu olmadığını ve Dağlık Karabağ'a bağımsızlık verilmesinin asla mümkün olmayacağını*” kaydetti. *İki halk arasında serbest bırakılmaları koşuluyla barışçıl etkileşim - biz Azerbaycan'ın çözümünü böyle görüyoruz. Bizim konumuz, insanların yaşadıkları yerde yaşamaları gerektiğidir. Bölgede barış istiyoruz ve pozisyonumuz oldukça yapıcı. Ama biz topraklarımızı istiyoruz. Ermenistan barış istiyor ama diğer toprakları geri vermek istemiyor. Fark bu.*” [3: 2016]

SONUÇ

Çeşitlendirilmiş ve dengeli bir dış politika izleyen Azerbaycan, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı, sınırların dokunulmazlığı ve müdahale etmeme gibi evrensel olarak kabul edilen uluslararası hukuk normları ve ilkeleri temelinde tüm devletlerle dostane ilişkiler kurmakla ilgilenir ve çaba gösterir. iç işlerinde. Azerbaycan, bölgesel ve uluslararası sorunları çözmek için ortak ülkelerle işbirliği yapmaktadır. Bölgesel güvenlik, terörle mücadele, kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi ve enerji güvenliğinin sağlanması öncelikli alanlar arasındadır.

Şu anda Azerbaycan, Rusya Federasyonu'nun stratejik ortağı haline geldi ve cumhurbaşkanları arasında güçlü dostluk ilişkileri var. Bu ilişkilerin ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin gelişmesine olumlu etkisi vardır. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in devlet başkanına yazdığı bir mektupta şöyle deniyor: “*...Geçtiğimiz yirmi beş yılda, Rusya ve Azerbaycan halklarını geleneksel olarak birbirine bağlayan dostane ve karşılıklı saygıya dayalı ilişkileri sürdürmeyi ve bunları yeni, devletler arası bir temelde geliştirmeyi başardık.*” [7: 2017]

Azerbaycan'ın ulusal güvenliğine yönelik askeri saldırganlığın sonuçlarına müdahale edilmesi Anlaşmazlığın barışçıl bir şekilde çözüme kavuşturulamaması nedeniyle 27 Eylül 2020'nin kaldırılmasına ilişkin müzakereler sürecinde Ermenistan'ın yıkıcı konumu 44 günlük geniş çaplı ve başarılı karşı saldırı, Azerbaycan Ermeni işgali altındaki toprakların siyasi kurtuluşu Ülkemizin toprak bütünlüğünün ve tarihi adaletin restorasyonu değil, aynı zamanda

halkımız ve yeni siyasi ve ekonomik gerçekleri oluşturanlar. Bölge için stratejik perspektifler sağlayan önemli bir jeopolitik faktördür.

Son olarak, Azərbaycan yeni bir ilerleme dönemiyle qarşı qarşıyadır veya ölkemiz yeni bir gelişme aşamasının eşiğindedir. Başka bir deyişle, kurtarılmış topraklarda restorasyon ve inşaat çalışmalarının uygulanması, yatırım, yeni ekonomik platformların oluşturulması, Azərbaycan'ın işlevsel ekonomisinin sürdürülebilir gelişimine hizmet edecek ve aynı zamanda ölkenin bölgesel bir güç merkezi olarak dünya ekonomisine entegrasyonunu hızlandıracaktır. Genel olarak, tüm bu gerçekler Azərbaycan'ın ulusal gücünü daha da artırmaya, uluslararası konumunu güçlendirmeye ve ölkemiz için yeni stratejik perspektifler açmaya hizmet ediyor.

REFERANSLAR

1. Qasımlı Musa, Azərbaycan Respublikasının diplomatiya tarixi (1991-2003). “ Əsrin müqaviləsi”nə aparan çətin yol.”. II hissəli. I hissə. Bakı – 2015. (648 səhifə) Səh.208-210
2. Əliyev Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir., üçüncü kitab, dekabr,1994 – iyun, 1995. Respublikada dövlət çevrilişi cəhdi və onun qarşısının alınması ilə bağlı keçirilən müşavirə. Bakı – 1997. Azər nəşr. (242 səhifə), səh.153-154 Azərbaycan: Oktyabr 1994 – Mart 1995, Bakı.
3. Əliyev İlham “Sputnik” Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin suallarını cavablandırıb. /17 oktyabr 2016-cı il/. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəsmi internet səhifəsi: <http://president.az/articles/21409>
4. Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizlik konsepsiyası. Bakı, 2007
5. Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində yeni mərhələ. Rusiya Federasiyasının prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycana rəsmi səfəri // Azərbaycan qəzeti, 11 yanvar, 2001
6. Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyasının Bakı Bəyannaməsi. - <http://www.e-qanun.az/framework/2590>
7. Azərbaycan – Rusiya münasibətləri dostluq və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa əsaslanır. 05.04.2017 <http://xalqgazeti.com/az/news/politics/83563>
8. Azərbaycan_Rusiya_eqləqlerinin_perspektiv_inkisaf_istiqametleri_muzakire_edilib <https://azertag.az/xeber/-1113358>
9. Məmmədşarov Elmar: Azərbaycan Qoşulmama Hərəkətinin prinsip və məqsədlərinə xüsusi diqqət yetirir. 22.09.2017 /<http://www.xalqgazeti.com/az/news/politics/90701>
10. Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycan Respublikasına səfəri/ <http://www.xalqgazeti.com/az/news/official/36882>
11. Голунов С.В. Кавказская граница Российской Федерации: проблемы безопасности и международного сотрудничества //Россия и мусульманский мир: Бюллетень реферативно- аналит.информации, 2004, №2, с.43
12. Чернявский Станислав. Россия и Азербайджан: Особенности и основные направления межгосударственного сотрудничества в постсоветский период. Кавказ глобализация. Том 4 выпуск 1-2 2010. ст.33.
13. СНГ – этапы развития // (Авторский коллектив, отв. ред. А.Д.Шутов, д.и.н., профессор; В.П.Воробьев) Центр СНГ. Институт актуальных международных проблем ДА МИД России. М., Научная книга, 2006.
14. Конституция Российской Федерации от 12.12.1993 // Сайт Консультант Плюс [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.consultant.ru/popular/cons/>
15. Концепция внешней политики Российской Федерации (утверждена Президентом Российской Федерации В.В.Путиным 30 ноября 2016 г.) http://www.mid.ru/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/2542248 МИД РФ
16. Remarks John Kerry Secretary of State at the Atlantic and Aspen Institute. Harman Center of Arts, Washington, DC, 29 September 2016. The official website of US State Department. Available at: <https://www.state.gov/secretary/remarks/2016/09/262581.htm>

3rd International CEO Communication, Economics, Organization & Social Sciences Congress
Applying Math Economics Instructions on International Relations

Dr. Shkelqim HAJRULLA

Computer Engineering Department
Epoka University, Tirana, Albania
shajrulla@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0803-8268

MSc. Desantila HAJRULLA

Gazi University
desihajrulla@yahoo.com

Gledia HAJRULLA

Political Science International Relations
Epoka University, Tirana, Albania
glediah@yahoo.com

ABSTRACT

We deal with concept focused on professional education and the ways in which students develop the knowledge, skills, and attitudes necessary to be accepted as a competent practitioner in their chosen field.

We can address the relationship between knowledge in professional training and those that might exist at the undergraduate or other pre-professional level.

These dual-purpose helping students develop disciplinary content knowledge and generalist skills of critical thinking and communication has informed my approach to teaching International Relations at a college and university level. I know that most of students will not become diplomats or international civil servants, nor are they likely to join the next generation of International Relations scholars. This article in particular can provide students to use their interest in International Relations to help them build their skills that, in the words of Jan Lüdert, 'serve as stepping-stones ... for a wide range of possible careers' (Lüdert 2020).

Keywords: International Relations; Critical Thinking; Communications; Training; Case Study; International Affairs; Economics Instruction

1. INTRODUCTION

We deal with the academic study of international relations. In recent years, International Relations theorists have turned to philosophy in search of new ontological and epistemological foundations or to clarify their existing commitments. It concerns the unequal pace of change in the international political system and in the international economic system, and the effects of this unequal rate of change on the international society, and on the relations of states with one another. As Smith discussed ([1]) these changes have gone very largely unnoticed. Editors and contributors make the case for Scientific Realism—a leading philosophy of science—in International Relations. There are two possible reasons why this has been most important after the Second War (see [8]. International Affairs). In my work I talk about the Globalization and its relationship with the Globalization where I dwelled upon the Globalization. The Association of professional (see [6]) guided me to do a survey and focused on the advantages and disadvantages of globalization as the statistics show. After hammering out the two factors I wrote about de facto effectiveness of the Globalization and at the end I stated my estimation and conclusion.

It was growing up on us rather quickly in the last decade or so. From statistics in Canada ([2]) many academics engaged in international relations, politics and history in these years have been absorbed and preoccupied with arguments about theory and methodology which have focused, far too exclusively, in my view, on the political and strategic relations between national governments, to the neglect of all else.

For Classification of Instructional Programs ([4]) the purpose of this article is to put forward a proposition which seems to me to be of rather major import to *Scientific Realism and International Relations*, edited by Jon Johan and Col Von., is motivated by the latter concern, and devises a typology based on two key fissures among social scientists: the relationships between the knower and the known, and between knowledge and observation. The Jon and Col do not convince the reviewer that assumptions that might apply in the physical world are relevant to its social counterpart.

Globalization increases worldwide technology, and the readability of fast, effective communication and consumption of popular products. Globalization links cultures and international relations on a variety of levels; economics, politically, socially, etc. International relations as a Field of Study, I believe that this neglect is already apparent from the state of the literature on international economic relations, and that it will become even more evident as time passes (see [5]. Hellmann, G. (2011).). There are some questions which are vital to the coherence and relevance of our view of the world to which we—the teachers and writers, that is, of international relations, politics, history, law and organization shall soon badly need the answers, but answers which, equally, we cannot safely leave to others to provide. But it is one thing for a busy academic to be aware of a neglected void, and another to know how best it should be filled. When I try to put in precise terms my basic proposition, from which the rest follows, I do not find it all that easy. For it is apt to sound as though I am only repeating the banal platitude that we are all closer together economically than we used to be. But what I have in mind is more specific than the increase in economic interdependence and inter-action. International relations have used globalization to reach its goal: of understanding cultures. International relations focus on how countries, people and organizations interact and globalization is making a profound effect on International relations. Understanding culture, globalization, and international relations is critical for the future of not only governments, people, and businesses, but for the survival of the human race. In today's increasingly interdependent and turbulent world, many of the leading issues in the news concern international affairs. Whether it is the continuing impact of globalization.

It is that the pace of development in the international economic system has accelerated, is still accelerating and will probably continue to accelerate. And that, in consequence, it is out-distancing and out-growing the rather more static and rigid international political system. Many economists and some bankers and the executives of international companies, observing this outgrowing process, are inclined to assume that the political system will have, as it were, to catch up: that it, too, is bound to change its character and become less firmly based than it was on the individual state and government. I am not persuaded of this. I can only see that in certain respects it will have to adapt and find adjustment mechanisms and synchronizing devices- as it has before. How far these devices will substantially change the nature of the political system and the behavior of states is, of course, the key question. The situation is also responsible, I believe, for a growing and yet rather ill-defined uneasiness in the universities-or at least, in some of them- about the adequacy of international relations courses and about the gap between international relations and international economics.

2. Globalization on international integration

Globalization – the process of continuing integration of the countries in the world – is strongly underway in all parts of the globe. It is a complex interconnection between capitalism and democracy, which involves positive and negative features that both empowers and powers individuals and groups. From the other hand Globalization is a popular term used by governments, business, academic and a range of diverse non-governmental organizations. It also, however, signifies a new paradigm within world politics and economic relations. While national governments for many years dictated the international political and economic scene, international organizations such as the World Bank, International Monetary Fund and the World Trade Organization have now become significant role players. As a process of interaction and integration among people, companies and governments of different nations Globalization is a process driven by the International Trade and Investment and aided by Information technology. This process on the environment on culture, on political system, on economic development and prosperity, and on human physical well-being in societies around the world.

3. Three relations

There seem to be three main kinds of change which the developing international economy has brought about and which directly affect inter- national relations.

Globalization has a range of advantages while it has also disadvantaged. The Advantages include GDP Increase; statistics shows that GDP in developing countries has increased twice as much as before. Unemployment is reduced. Education has increased. Competition on Even Platform: The Companies all around the world are competing on a single global platform which allows better options to consumers. It increased fee trade between nations. The Corporations have greater flexibility to operate across borders. Global mass media ties the world together.

First, there are the direct effects on states of their common involvement in the expanding international economic network. One is by effects-the increase in the disturbance, originating externally in some other part of the inter- national economy, of some important part of the domestic economy- whether it is the level of employment, of prices, of interest rates, or of the country's monetary reserves.

Second, increased flow of communications allows vital information to be shared between individuals and corporations around the world. It increases in environmental protection in developed nations. Spread of democratic ideas to developed nations. Reduced cultural barriers increases in the global village effect there are the hindrance effects, when the mutual sensitivity of national economies to each other slows down or diminishes the effect- liveness of national

economic policies-as when a credit squeeze and tight money policy which is intended to dampen domestic demand pulls in foreign funds which will tend (unless sterilized, insulated or counteracted) to frustrate the policy-makers' intentions.

Third, the disadvantage is Different Wage Standards for Developing Countries, which is explained by the following fact that the technology worker may get more value for his work in a developed country than a worker in a developing country thus there are in the later many dynamic, industrious and enterprising people who are well educated. There are competitive or what used to be called 'beggar- my-neighbor' policies, by which states seeking to serve their own national economic interests (as by trying to control overseas investments, or by trying to regulate mergers and takeovers) coincidentally damage the national economic interests of other states, and thus risk creating new sources of international conflict. Indirectly, all these changes have produced two kinds of response in the behavior of states which therefore constitute a dynamic element in international politics as well as in economics.

The reveal of Globalization is also considered as a disadvantage which is explaining by future factors such as war that can be demand the reveal of the globalization and current process of globalization may just be impossible to reverse. The reveal of Globalization is also considered as a disadvantage which is explaining by future factors such as war that can be demand the reveal of the globalization and current process of globalization may just be impossible to reverse. Let us leave aside the political observation that it is never so easy to get governments to agree on which objectives are 'legitimate' and which are not. The point here is that the expanding and pervading inter- national economy is now the major innovative influence in the field of international organization. Swaps, Special Drawing Rights, recycling of short-term funds, and several other recent devices invented by co-operative official minds or adapted and restyled by them from the blueprints produced by idealistic reformers, were all in a sense forced upon governments, because there seemed no alternative way for them to continue to co-exist within the same economic system without losing some of its benefits. The defensive response, however, has also been important. No contemporary analysis of state behavior in international relations would be complete that did not recognize this and try to account for it. It follows logically that as governments tend to increase their concern with domestic welfare, including economic welfare, they will have to devise and to adopt new defensive weapons to protect this welfare should it be threatened or jeopardized from outside. This is a big and complex subject. The other general effect of these developments of the international economy is one of those differences of degree so great as to be a difference of kind. That is to say, when the economic system so favors the increasing wealth of a minority of developed national economies over the majority of less developed ones that it produces a list to port, so to speak, in the political system, then this can count as a political as well as an economic change.

4. The state and effects of globalization

With the roster of the mentioned disadvantages and advantages Globalization culminates also effective facts. The following are considered the Effects:

Instead of developing as a modern study of international political economy, it is allowing the gulf between international economics and international politics to grow yearly wider and deeper and more unbridgeable than ever.

My next point is that the study of international relations, in most universities at the present time- and not only in this country, is not keeping up very successfully with the changes I have tried very briefly to outline.

This dichotomy is well reflected in the current state of the literature dealing with this middle ground- or perhaps I should say middle void-between the two, whether you call it the economic

aspects of international relations or that large part of international economics that is susceptible and sensitive to political considerations.

The global common market has a freedom of exchange of goods and capital. There is a broad access to a range of goods for consumers and companies.

Worldwide production markets emerge free circulation of people of different nations leads to social benefits. From the international relations side of the void has come only a contribution, except in certain specialized fields. Two such fields that come to mind are studies of international economic organizations, where a useful beginning has been made.

I do not count in this context the 'company history' type of books written by international organization-men, but such critical, analytical works, for example, as William Diebold's study of the Schuman Plan or Michael Kaser's of Comecon.⁴ The other is what could loosely be described as area studies-where it is so immediately and evidently impossible, in any serious analysis of international relations between pairs or groups of countries, to divorce the economic and political aspects.

These general questions have so far been very much left to the economists. And admirable and distinguished as their work undoubtedly is, it seems to me that when looked at from a critical international relations point of view it has shortcomings that perhaps are unavoidable, given the nature of the discipline. To put it bluntly, the literature contributed to the void by the economists suffers, first from a certain partiality for some aspects and questions over others, and second, from a certain political naivete in its conclusions.

The partiality is shown particularly to the questions concerning international trade and international payments and to the mechanistic questions which they raise. With trade and payments, part of the fascination is probably explained by the opportunities for mechanistic analysis-roughly, how it works and what happens in the economic mechanism-and the availability of quantifiable data that can be subjected to model calculations.

My other criticism is that the economists' contributions to the study of international economic relations have shown political naivete. Too often they write on international economic problems as though political factors and attitudes simply did not exist and could be brushed aside as curious quirk or aberration of dim-witted politicians. When the economists tell you that it is all just a matter of will, of summoning up the necessary willpower, does it not remind you of those who used to say and write so glibly, forty odd years ago, that the League of Nations would be fine, and all international problems could be resolved if only the members showed the necessary will to make the system work.

How much more has international economic history shown that political choices on economic policies have seldom been motivated by carefully reasoned assessments of quantifiable economic costs and benefits, but rather by political aims and fears, and sometimes by totally irrelevant considerations and irrational emotions. Indeed, the only thing I have ever found dismal about the science is its habit of reducing individuals to units of a statistic, and then of jumping to the assumption in its always model-making that these units are fully interchangeable with one another. It is hardly necessary to warn any political scientist, let alone a politician or political journalist, of the dangers of allowing these intellectual habits to influence judgment about the behavior of states in international society. Economic theory continues to assume it about economic choices, even when descriptive economics has shown how often the rationality is qualified and decisions influenced by non-economic considerations.

5. International relations

There are some global environmental problems like cross-boundary pollution, overfishing on oceans, climate changes are solved by discussions. More trans-border data flow using communication satellites, the Internet, wireless telephones, etc. For some cases, international criminal courts and international justice movements are launched and the standards applied globally like patents, copyright laws and world trade agreements increase.

Unless they are soon made good, they are likely to be increasingly damaging and disabling to the whole study of international relations. If my initial assumptions are valid about the pressures which a fast-growing international economy is exerting on a more rigid international political system, it seems to me we shall soon need rather urgently to have a theory of international economic relations, a political theory which is consistent with whatever other sort of theory of international relations we individually find most satisfactory. If we do not somehow develop one, it seems to me that any work we do on the other frontiers of the subject, in theory, in foreign policy analysis, in strategic studies and in international organization- even, indeed, in area studies-risks a damaging loss of contact and consistency with the real world of policymaking.

At the very least, perhaps, we can agree that there are several key questions in this middle ground between politics and economics to which we badly need the answers. Some corporate, national and sub-national borrowers have a better access to external finance worldwide financial markets emerge multiculturalism spreads as there is individual access to cultural diversity. This diversity decreases due to hybridization or assimilation international travel and tourism increases.

Similar questions arise with a few international economic organizations, whose real achievements we are in no position to assess or to fit into our other theories until we have tried to do more fundamental work on the nature of international economic relations in that issue area. Out of several possible let me pick three specific questions to which we badly need the answers.

The economists do not even try to deal with the political aspects of international economic relations and international economic problems; and few political scientists even try to explore the economic dimension of international politics or diplomacy. The economic historians are perhaps alone in attempting some sort of synthesis, and it is a pity for everyone that they are so few and comparatively far between.

Another point of general agreement is that a grounding in basic economics is now needed for any serious student of international relations, and that it is better begun at an early stage. It becomes more and more alien to the ear of the other discipline-though, regrettably, this is quite an important consideration, but the habits and processes of thought are different.

If students are not introduced quite early on to the intellectual exercises of both, they are apt to get too mentally stiff and unbending to take easily to them later. Beyond the elementary stages, however, many international relations teachers would be as unhappy as I am to see the developing study of international economic relations left to the economists.

It follows that, at some stage, departments of political science, of international history or international relations (and, indeed, the centers or schools of area studies) will have to take their courage in both hands and attempt to build their own bridges across the gulf. Not much help is to be expected from the economists.

After all, we are not, most of us, very good historians; we do not know as much as we should about international law, about sociology, political theory, and many other things.

But we do in practice attempt to teach students some part of them. Why not international economic relations? The aim it seems to me is twofold. Primarily, in my view, it is to start off a new generation of bridge-builders better able than the older and middle-aged teachers to meet

the economists on equal terms, to make a respectable and serious contribution to the literature, and better able, in their turn, to enlighten and instruct the generation now still at school. There is also surely some broader political responsibility.

6. Conclusions and recommendations

In conclusion I would like to state that the results of our research have proven that the world now has a long and successful tradition of professional training in international relations according to the well-developed system of education, respective standards and requirements. The efforts of people and the government will help to stand a positive stead prevail over the disadvantages. It will fortify to prevent migration which is inherent in third-world and back water countries and reduce social inequality which in its turn will benefit the advantages of the Globalization.

The positive reputation of professional training in international relations is achieved due to well-structured classification of fields of studies, which helps to determine the optimal objectives of specific instructional programs with orientation on balanced process of studying as well as on successful future professional activity.

Professional training of international relations specialists is a fruitful source for further research. In perspective, it represents profitable object for more detailed content analysis of professional training in the sphere of international relations within higher education.

Immigration between countries increases and cross-cultural contacts grow, and cultural diffusion takes place. Further, there is an increase in the desire to use foreign ideas and products, adopt new practices and technologies and be a part of world culture. Now free trade zones are formed having less or no tariffs due to development of containerization for ocean shipping, the transportation costs are reduced and subsidies for local businesses decrease.

The future investigation will first and foremost elaborate on the issues. It is of importance to explore methods and classify the main forms and strategies, applied in professional training of international relations students.

REFERENCES

- [1]. Smith, S. (2000). The Discipline of International Relations: still an American Social Science? *British Journal of Politics and International Relations*, Volume 2, No. 3, p. 374–402.
- [2]. Healy, T. (2001). Critical Reflections on a Discipline: A Canadian Perspective. *An Antipodean Electronic Journal of World Affairs*, No. 3/97, p. 243i254.
- [3]. Statistics Canada. (2001). Major Field of Study. Retrieved 01.03.2015 from : <http://www.statcan.gc.ca/subjects-sujets/standard-norme/mfs-pde/index-indexe-eng.htm>
- [4]. Statistics Canada. (2011). Classification of Instructional Programs Canada, Catalogue No. 12-590-X, p. 693.
- [5]. Hellmann, G. (2011). International relations as a Field of Study. *International Encyclopedia of Political Science*, Volume 1, p. 1296–1314.
- [6]. Official site of The Association of Professional Schools of International Affairs. (2015). Retrieved 20.02.2015 from : <http://www.apsia.org>.
- [7]. INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY : THEORIES AND CASE STUDIES: Karmelia Sriyani Tiara E. Nonutu ISBN: 978 – 623 – 7256 – 61 – 8
- [8]. *International Affairs* (Royal Institute of International Affairs 1944-), Vol. 46, No.2 (Apr., 2011), pp. 304-315

Use of Machine Learning (ML) For The Prediction of Chemical Reactions At High Temperatures

Director, Dr. Subhash DESAI

Sabarmati University
subhash1948@yahoo.com

Asst. Prof. Dr. Vijayalaxmi PANDEY

Sabarmati University
dr.vijayalaxmi.pandey@gmail.com

Asst. Prof. Dr. Nakul KUMAR

Sabarmati University
nakulkumar68@gmail.com

ABSTRACT

All objects on every planet is made up of three basic states of elements Solid, Liquid and Air. However, if any two of these elements remain in constant touch for longer time then actions and reactions start. We get heat energy from SUN and its effects seen in our life. Sometimes high temperature in atmosphere creates discomforts for all living creatures. Roads, Buildings, Rivers, Oceans and Hills are badly affected when there is high temperature. If liquid (Water or any Oil) remain in touch with any Solid element then it damages properties of Solid and makes it weak. Air pollution equally creates problems in our routine life. As per nature, we find changes in behavior of these elements on regular basis. This is the main reason of Global Warming and other disturbance. Early prediction and awareness helps us to take survival steps to minimize damages. We shall examine these aspects by using latest tools and techniques called ML (Machine Learning) approach.

Keywords: Air, Chemical Reactions, Global Warming, Liquid, Machine Learning, Solid, Temperature

INTRODUCTION:

This section provides a brief overview of the importance of machine learning approaches as well as their various applications and uses with a focus on chemical reactions. Machine learning algorithms are also discussed. Machine learning is the only data analysis method that automates the creation of analytical models by identifying patterns and making decisions with minimal human intervention. When such adaptation is required, machine learning is an essential component of intelligent computer vision systems.

Recent advances in the field of 'Machine Learning' have created a new window of opportunity for the development of intelligent computer controlled machines and software. A large community of researchers, engineers, and academicians is constantly researching new machine learning algorithms in order to use them in the development of automated systems for applications ranging from object detection to weather prediction and chemical effects. Machine learning is subset of "Artificial Intelligence" that learns from data. It examines existing data patterns to respond to a situation for which they were not explicitly programmed.

The majority of people interact with machine learning based systems on a daily basis, such as forecasting systems, using self driving cars etc. Furthermore, machine learning is assisting in the development of automated and effective systems in the field of computer vision, such as object detection, facial expression recognition, human pose estimation and many more.

1.1 Introduction of Machine Learning Approaches

There are many different types of machine learning approaches, but they are generally divided into four categories based on their intended use:

- 1) **Supervised learning:** This learning infers a function from labelled training data that maps a new input to an output based on the function learned from a set of training examples.
- 2) **Unsupervised learning:** Due to the unlabeled dataset, this type of learning does not require prior training. The machine is limited to grouping unsorted data by itself based on similarities, differences, and hidden patterns.
- 3) **Semi-supervised learning:** Semi-supervised learning falls somewhere between supervised and unsupervised learning because the input data is partially labeled.
- 4) **Reinforcement learning:** In this learning, a machine gets trained through the trial-and-error method. The machine learns from its past experiences until the exploration of all possible states and eventually determines an ideal behaviour to attain the maximum performance. It is frequently used for robotics, gaming and navigation.

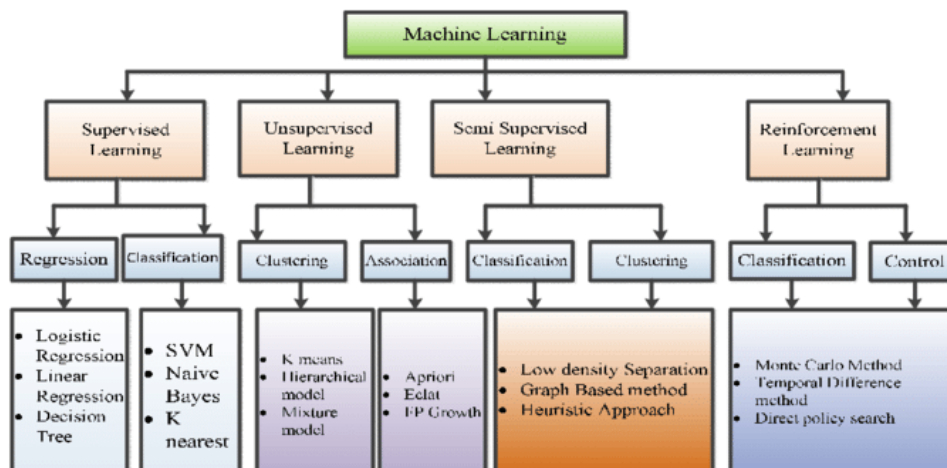

Figure-1 Categorization of Machine Learning and Types and Used Algorithms

Figure 1 depicts a schematic of the various machine learning algorithms used to solve a specific type of problem. Based on the nature of the target variable, supervised learning primarily consists of classification and regression problems. The target variable is a dataset feature that varies depending on the goal and data available. The target variable can be classified as either categorical or continuous, depending on the nature of the data. The target variables in classification and clustering problems are categorical, whereas continuous target variables are present in regression problems.

Support vector machine (SVM), linear regression (LR), decision trees, random forest (RF), K-nearest neighbour (K-NN), naive bays (NB), neural networks (NN), and linear discriminate analysis (LDA) are some of the most commonly used algorithms in supervised learning problems. When no target variable is available, the unsupervised learning task is solved using K-means clustering and the association rule algorithm. To perform semi-supervised and reinforcement learning, Q-learning, deep adversarial networks (DAN), and temporal difference (TD) algorithms are used. We will use **Decision Tree** machine learning algorithms to identify and understand chemical reactions while applying high temperature. The following sections provide brief descriptions of some of the algorithms.

1.2 Decision Tree (CART)

It is a graphical representation that uses branching methodology to show all of the possible outcomes of a decision based on certain conditions. The root node represents the beginning of a decision tree, with each internal node representing a feature, each tree branch representing a decision rule, and each leaf node representing an outcome (target variable). This algorithm provides a visual representation of a decision situation and aids in improving communication as well as decision making in uncertain situations. It also aids in decision-making by allowing a data scientist to navigate forward and backward calculation paths. Missing values and errors aren't a problem for decision trees. The algorithm is best suited to problems involving attribute-value pairs as instances. The decision tree can be classified into two types: classification trees and regression trees. The algorithm can be used in a variety of fields, including finance, banking, remote sensing, and medical centers.

1.3 Logistic Regression

Logistic Regression is a technique for predicting the outcome of the logistic function, also known as the sigmoid function, is the basic function used in this algorithm. The relationship

between the target variable and features is computed using a logistic function and estimating probabilities in the LR algorithm. To make a final prediction, the estimated probabilities are transformed into binary values. The logistic function is an S-shaped curve that can map any real-valued number into a value between 0 and 1, with the range being adjustable. Furthermore, the normalized values are assigned a threshold value of 0 or 1.

1.4 Naïve Bays

The Bayes theorem of probability is used to create a low variance and high biased classifier called Naive Bays. This classification algorithm is especially useful for document classification and disease prediction in machine learning models. When a moderate or large training dataset with conditionally independent features is available, this simple classifier becomes a good choice. Sentiment analysis, document categorization, email spam filtering, and news article classification are some of the applications of this classification algorithm.

1.5 K-Nearest Neighbor (k-NN)

The k-NN method is non-parametric, which means it makes no assumptions about data distribution. Both classification and regression problems can be solved using this algorithm. It's a straightforward algorithm that takes into account all available cases and predicts a new case using similarity measures. Euclidian, Manhattan, Minkowski, and Hamming distances are the distance functions used in the k-NN algorithm to calculate similarity. The Hamming distance measure is only applicable to categorical target variables, while the other three are valid for continuous target variables.

2. Literature review

Steven J. Davis and his team review the special challenges associated with an energy system that does not add any CO₂ to the atmosphere (a net-zero emissions energy system). They discuss prominent technological opportunities and barriers for eliminating and/or managing emissions related to the difficult-to-decarbonize services.¹ The role of energy storage in aiding the integration of renewable energy into electricity systems is highly sensitive to the renewable-penetration level. The model optimizes the power and energy capacities of the energy storage technology in question and power system operations, including renewable curtailment and the operation of generators and energy storage. This is done to minimize total system costs, which consist of the capital cost of energy storage, generator-operations costs, and CO₂-emissions costs.²

3. Method

It is difficult to making steel from the oxides at a high temperature essentially not making steel but Extracting metals from oxides and also for recycling. Researchers have developed a new approach to extraction processes from carbon intensive and emit large amounts of gases are responsible for green house effect. Computer simulations and building would be an alternative, but there is currently no computational method that can accurately predict oxide reactions at high temperatures in the absence of experimental data³. Machine Learning (ML) with the method combines quantum mechanics is accurately predicts reactions of oxides at high temperatures when experimental data are not available. In this way, clean, climate-neutral processes for steel production and metal recycling could be designed.

In the present study, we explain the combination of information of first-principles calculations and experimental data can be useful for the construction of quantitative models for the

prediction of the properties of high temperature-dependent materials such as metal-oxide reduction temperatures.⁴ We are introducing the thermodynamic relationships in our approach to make it novel and more effective in respect of its applications. The predictions from an ML model based on Gaussian Process Regression (GPR)²¹ and results from first-principles calculations both enter the thermodynamic equations that govern metal oxide reduction, enabling the quantitative prediction of high-temperature materials properties of oxides that were not included in the reference data set. Through this thermodynamic underpinning, other temperature-dependent physical properties can be accessed at no extra cost and with a higher accuracy than when training ML models directly for specific observables. In particular, we demonstrate that the zero Kelvin first-principles calculations can be augmented with machine-learned temperature effects to yield a physics-based ML model for predicting high-temperature reaction free-energies with great accuracy but at a low computational cost.

The researchers knew that quantum mechanical calculations at very low temperature can precisely calculate the energy that chemical reactions require or release. They added a machine learning model to this zero temperature theory that learned the temperature dependence from publicly available high temperature measurements, focused on extracting metal at high temperatures to also predict the change in “free energy” with temperature, either high or low. Free energy is a key variable in thermodynamics and other temperature-dependent variables can in principle be derived from it, says José A. Garrido Torres, first author of the article, who was a postdoc in Urban’s laboratory and is now a research scientist at Princeton. So we hope that our approach will also be useful, for example, to predict melting temperatures and solubilities for the design of clean electrolytic metal extraction processes that run on renewable electrical energy. Principal component analysis is a classic machine learning method, taught in introductory data science courses. They used the electronic density of states as input for the model, as the density of states is a good predictor for how a catalyst’s surface will adsorb, or bond with, atoms and molecules that serve as reactants. The model links the density of states with the composition of the material.

Unlike conventional machine learning, which is essentially a black box that inputs data and offers predictions in return, the team made an algorithm that they could understand. We can see systematically what is changing in the density of states and correlate that with geometric properties of the material.

This information helps chemical engineers design metal alloys to get the density of states that they want for mediating a chemical reaction. The model accurately reflected correlations already observed between a material’s composition and its density of states, as well as turning up new potential trends to be explored.

4. Results

4.1 Chemistry

The model simplifies the density of states into two pieces, or principal components. One piece essentially covers how the atoms of the metal fit together. In a layered metal alloy, this includes whether the subsurface metal is pulling the surface atoms apart or squeezing them together, and the number of electrons that the subsurface metal contributes to bonding. The other piece is just the number of electrons that the surface metal atoms can contribute to bonding. From these two principal components, they can reconstruct the density of states in the material.

This concept also works for the reactivity of metal oxides. In this case, the concern is the ability of oxygen to interact with atoms and molecules, which is related to how stable the surface oxygen is. Stable surface oxygens are less likely to react, whereas unstable surface oxygens are more reactive. The model accurately captured the oxygen stability in metal oxides and perovskites, a class of metal oxides.

4.2 Use of machine Learning (ML)

Machine learning (ML) approaches have been used to extract information for large complex sets of data. Such approaches use artificial neural networks, which are based on how our brains work, to constantly learn to solve problems. Although the group previously used ELNES/XANES spectra and ML to find out information about materials, what they found did not relate to the properties of the material itself. Therefore, the information could not be easily translated into developments.

To developing the greener approach and recycling the process is difficult because current extraction processes are very carbon-intensive due to emitting of light at large quantities of greenhouse gases. Now a day, researchers are exploring and developing novel technologies to approaches “greener” processes. This work has been especially challenging to do in the lab because it requires costly reactors. Building and running computer simulations would be an alternative, but currently there is no computational method that can accurately predict oxide reactions at high temperatures when no experimental data is available.

Now the team has used ML to reveal information hidden in the simulated ELNES/XANES spectra of 22,155 organic molecules. The ELNES/XANES spectra of the molecules, or their descriptors in this scenario, were then input into the system. This descriptor is something that can be directly measured in experiments and can therefore be determined with high sensitivity and resolution. This method is highly beneficial for materials development because it has the potential to reveal where, when, and how certain material properties arise.

CONCLUSION

In conclusion, there was no method available to accurately define combines quantum mechanics with machine learning to produce and extract oxide reactions at high temperatures when no experimental data is available. To the steel production and recycling; it could be used to design clean carbon-neutral processes. Materials development is cost effective and processing is slow, which makes ML a significant development designing new materials. In order for machine learning and AI to meet their potential, models must be mechanistically relevant and interpretable. Furthermore, this work developed a novel approach to take takes a whole system for one of the first times connecting with atomistic simulation on one end engineering applications on the other – via advanced algorithms.”

REFERENCES

- J., D. S.; S., L. N.; Matthew, S.; Sonia, A.; Doug, A.; L., A. I.; M., B. S.; Thomas, B.; Jack, B.; Yet-Ming, C.; M., C. C. T.; Armond, C.; Stephen, D.; Jae, E.; Paul, F.; B., F. C.; Bryan, H.; Bri-Mathias, H.; I., H. M.; Eric, I.; Paulina, J.; S., L. K.; J., M. K.; Michael, M.; Joan, O.; F., P. P.; L., S. D.; Daniel, S.; Joseph, S.; E., T. J.; Chi-Jen, Y.; Ken, C. Net-Zero Emissions Energy Systems. *Science* (80-.). **2018**, *360* (6396), eaas9793. <https://doi.org/10.1126/science.aas9793>.
- Arbabzadeh, M.; Sioshansi, R.; Johnson, J. X.; Keoleian, G. A. The Role of Energy Storage in Deep Decarbonization of Electricity Production. *Nat. Commun.* **2019**, *10* (1), 3413. <https://doi.org/10.1038/s41467-019-11161-5>.
- Garrido Torres, J. A.; Gharakhanyan, V.; Artrith, N.; Eegholm, T.; Urban, A. Augmenting Zero-Kelvin Quantum Mechanics with Machine Learning for the Prediction of Chemical Reactions at High Temperatures. *Nat. Commun.* **2021**, *12*. <https://doi.org/10.1038/s41467-021-27154-2>.
- Toyao, T.; Maeno, Z.; Takakusagi, S.; Kamachi, T.; Takigawa, I.; Shimizu, K. Machine Learning for Catalysis Informatics: Recent Applications and Prospects. *ACS Catal.* **2019**, XXXX. <https://doi.org/10.1021/acscatal.9b04186>.

Uzay Ekonomisi Odağında Türkiye

Dr. Zeynep HÖBEL

Pamukkale Üniversitesi

zaydin@pau.edu.tr

0000-0001-8994-2835

ÖZET

İnsan ve uzay tam anlamıyla keşfi mümkün olmayan iki gizemli unsurdur. Bunun içindir ki insanoğlu hem kendini hem de uzayı çözebilmenin gayreti içinde amansız bir çaba ve sınırsız bir merak içindedir. Bu noktada insan kendisine bir o kadar yakın iken, uzayda kendisine bir o kadar uzaktır. Her ne kadar gizemi akıl sınırlarını zorlasa da teknolojik gelişmelerle birlikte iki unsur için de her geçen an yeni şeyler keşfedilmektedir. İnsanoğlunun uzay merakı, uzayı keşfetme arzusu ve uzaya hâkim olma hevesi ülkeler arasında ciddi rekabet oluşturmaktadır. 4 Ekim 1957'de Sovyetler Birliği tarafından uzaya gönderilen Sputnik-1 uydusuyla başlayan ve günümüzde Dünyanın en zengin iş insanlarının da içinde olduğu bu yarış, ülkeler arasında uzayda hâkimiyet kurabilme adına adeta bir güç savaşına dönüşmüştür. Bu savaş, son günlerde sıklıkla dile gelen uzay turizmi, uzay endüstrisi gibi yeni ekonomik alanları da gündeme taşımıştır.

Uzay ekonomisi yeni gelişen bir kavram olmakla birlikte ilerleyen dönemde teknolojik gelişime paralel olarak sıklıkla dünya gündemini meşgul edebilecek bir öneme sahiptir. Dolayısıyla çalışma yeni ve önemli bir alan olarak öngörülen uzay ekonomisi genelinde Türkiye odağında ilerleyecektir. Öncelikle geçmişten bu güne uzay çalışmaları ile ilgili genel bir bilgilendirme yapılarak günümüz dünyasında uzay ekonomisinin geldiği nokta güncel veriler ışığında açıklanmaya çalışılacaktır. Türkiye'de uzay çalışmalarına ilişkin atılan adımların ekonomik karşılıkları, yapılan yatırımlar ve harcamalara ilişkin bütçe içindeki payı genel bir incelemeyle Türkiye açısından değerlendirilecektir. Türkiye'nin mevcut ülkeler arasında uzay ekonomisi yarışındaki konumu tespit edilmeye çalışılacaktır. Bununla birlikte gelecek yıllarda Türkiye'nin sosyoekonomik refahının artmasında olumlu rol üstleneceği düşünülen uzay ekonomisi temelinde Türkiye için politika önerileri ortaya koyulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uzay, Uzay Ekonomisi, Türkiye.

Turkey in the Focus of Space Economy

ABSTRACT

Human and space are two mysterious elements that cannot be fully explored. For this reason, human beings are in a relentless effort and unlimited curiosity in the effort to solve both themselves and the space. At this point, while man is so close to himself, space is just as far away from him. Although the mystery pushes the limits of the mind, new things are being discovered for both elements with technological developments. Mankind's interest in space, desire to explore space and desire to dominate space creates serious competition between countries. This race, which started with the Sputnik-1 satellite sent into space by the Soviet Union on October 4, 1957, and today includes the richest business people in the world, has turned into a power struggle between countries in order to dominate in space. This war has also brought new economic fields such as space tourism and space industry to the agenda.

Although space economy is a newly developing concept, it has an importance that can occupy the world's agenda in parallel with the technological development in the future. Therefore, the study will proceed with the focus of Turkey in the space economy, which is foreseen as a new and important field. First of all, a general information about space studies from the past to the present will be made and the point of space economy in today's world will be tried to be explained in the light of current data. The economic rewards of the steps taken regarding space studies in Turkey, the investments made and the share of the expenditures in the budget will be evaluated in terms of Turkey with a general examination. Turkey's position in the space economy race among existing countries will be tried to be determined. In addition, policy recommendations for Turkey will be put forward on the basis of the space economy, which is thought to play a positive role in increasing Turkey's socioeconomic welfare in the coming years.

Keywords: Space, Space Economy, Turkey.

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun ayda ilk ayak izini bırakmasından buyana neredeyse yarım yüzyıl geçmiştir ve bu süre zarfında, uzay araştırmaları büyük bir süratle hızlanmıştır. Bu günkü gelişmelere bakıldığında çok da uzun olmayan bir gelecekte, uzaya ulaşımın çok daha ucuz olacağı ve daha çok insanın uzaya seyahat edeceği düşünülmektedir. Bilim kurgu olarak düşünülen koloni kurup uzayda yaşayabilme hayali günümüzde insanoğlu için daha ulaşılabilir. Günümüzde bu söylemlere karşılık *bütün bunlar gerçekleşebilir mi?* den ziyade artık ne zaman gerçekleşebilir ?'e kayan bir anlayışa geçildiği söylenebilir.

Morgan Stanley Equity analisti Adam Jonas'a göre, "Yeniden kullanılabilir roketler, düşük Dünya yörüngesine giden bir asansör olarak kullanılabilir" Şu anda, bir uydu fırlatma maliyetinin, yeniden kullanılabilir roketlerle birlikte 200 milyon dolardan yaklaşık 60 milyon dolara düştüğü ifade edilmektedir (MS, 2020). İlerleyen süreçte Jones'un öngörüsündeki gibi, Uzaya ulaşım ucuzlayacak, kolaylaşacak ve de ulaşılabilir olacaktır.

Uzay çalışmaları, iletişim teknolojileri, akıllı tarım politikaları, iklim ve hatta trafik yoğunluğu gibi gündelik yaşam konularında insanoğluna hizmet eden veri akışı sağlayan bir alandır. Bununla birlikte uzay, tartışmasız ki ekonomik büyüme için son sınır alanıdır. Uzay yeni yüzyılın yeni pazarı olması sebebiyle güncel ve özel bir alandır. Çalışma bu özel alanın önemini ekonomik anlamda ele almayı amaçlamaktadır. İlerleyen başlıklar altında uzay çalışmalarına ilişkin genel bir bilgilendirme yapılarak, küresel uzay ekonomisinin potansiyeline değinilecektir. Sonrasında Türkiye'nin uzay çalışmaları ile ilgili gelişimi anlatılarak güncel duruma ilişkin sorunlar ve çözümlerine ilişkin önerilerle çalışma tamamlanacaktır.

2. DÜNYADA UZAY ÇALIŞMALARI

Sovyetler Birliği'nin 1957'de ilk insan yapımı uydu olan Sputnik'i fırlattığından bu yana, insanoğlu düzenli olarak daha fazla nesneyi yörüngeye taşımaktadır. 2010'ların başına kadar yılda yaklaşık 60 ila 100 uydunun fırlatılmasıyla başlayan uzay çalışmaları, halen daha çarpıcı bir şekilde artmaktadır. 2020 yılına kadar, 114 fırlatma, yaklaşık 1.300 uydu uzaya taşınmış ve ilk kez yılda 1.000 yeni uydu kapasitesi aşılmıştır. 16 Eylül 2021 itibarıyla, yaklaşık 1.400 yeni uydu Dünya'nın çevresini dolaşmaya başlamıştır. Sadece Eylül 2021 içinde SpaceX yörüngeye 51 Starlink uydusu daha yerleştirmiştir (ÇAKRABARTI, 2021, 1). Bu girişimler dikkat çekici, özel girişim ve kamu için heves uyandırması gereken gelişmelerdir.

The Space Report 2020 birinci çeyrek raporunda, 2019 yılı için uzay istihdamında son 8 yılın en yüksek seviyesine gelindiği raporlanmıştır. Yine fırlatma faaliyetinde de on yılda %39 büyümeye ulaşıldığını açıklamıştır. Rapora göre:

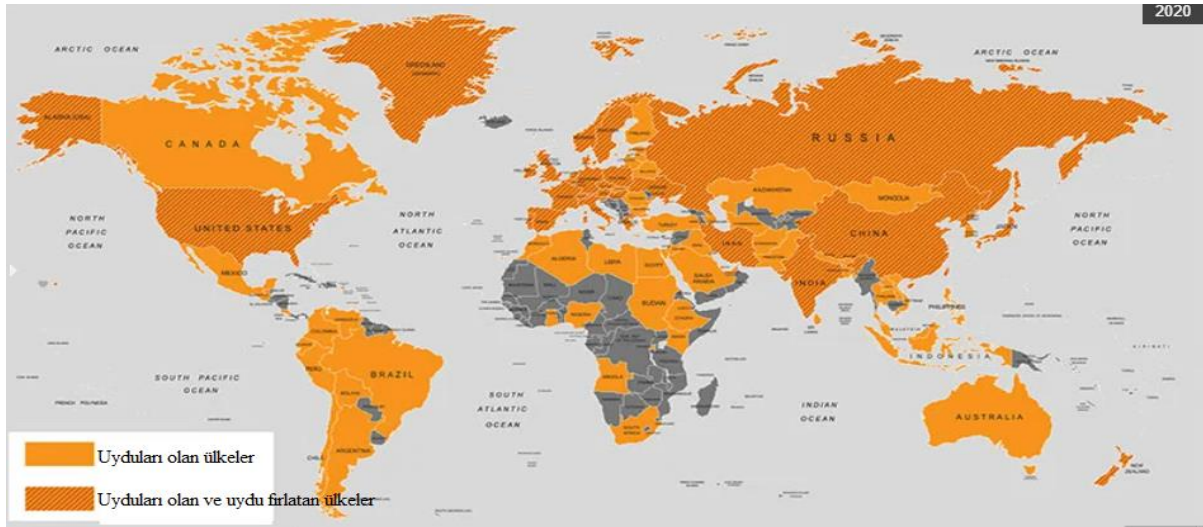
- ✓ *Küresel lansman girişimleri son on yılda %39 artmış ve 2019 yılı için 103 lansman girişimi ile haftada ortalama iki olarak gerçekleşmiştir.*
- ✓ *Uzaydaki ulusların sayısı dünyadaki ülkelerin yarısından fazlasını temsil eder durumdadır; 82 ülkenin yörüngede uzay aracı bulunmaktadır.*
- ✓ *Araştırma ve yatırım faaliyetleri açısından Uluslararası Uzay İstasyonu (ISS)'nda araştırma için astronot kullanım saatleri, 2019 yılında tüm zamanların en yüksek seviyesi olan 967 saate çıkarak 2018'e göre %27'den fazla bir artış kaydedilmiştir. ISS Ulusal Laboratuvarı, yatırımcı üye sayısı 2019 yılı için 2018 yılına göre %33 artışla 157'ye ulaşmıştır. Ulusal Laboratuvar ağındaki yatırımcılarının 420 milyar dolardan fazla varlığı yönettiği tahmin edilmektedir. (OSR1, 2020: 1).*

Şekil-1: 1996 Yılı Uydu Sahibi Ülkeler

Kaynak: UCS Satellite Database, 2021, <https://www-ucsusa-org.translate.goog/resources/satellite-database? x tr sl=en& x tr tl=tr& x tr hl=tr& x tr pto=sc>

1996 yılı için uzayda uydu sahibi ve uydu fırlatma sahasına sahip ülkeler Şekil 1’de sunulmuştur. 1996 yılında henüz çok az sayıda ülkenin uydu sahibi olduğu söylenebilir.

Şekil-2: 2020 Yılı Uydu Sahibi Ülkeler

Kaynak: UCS Satellite Database, 2021, <https://www-ucsusa-org.translate.goog/resources/satellite-database? x tr sl=en& x tr tl=tr& x tr hl=tr& x tr pto=sc>

Şekil 2’ye göre 2020 yılına gelindiğinde bir çok ülkenin uydu sahibi olduğu bunun yanında zamanla uydu fırlatma yeteneği kazandığı da görülmektedir.

Tablo-1: Uzay Ajanslarının Yeteneklerine Göre Derecelendirilmesi

1.	Derece: İnsan Ay Keşfi + Uzay İstasyonunu Çalıştırır + İnsan Uzay Uçuşu + Dünya Dışı Sondaları Çalıştırır + Fırlatma Yeteneği + Uyduları Çalıştırır
2.	Derece: Uzay istasyonu + İnsan Uzay Uçuşu + Dünya Dışı Sondaları Çalıştırır + Fırlatma Yeteneği + Uyduları Çalıştırır.
3.	Derece: İnsan Uzay Uçuşu + Dünya Dışı Araştırmaları Çalıştırır + Fırlatma Yeteneği + Uyduları Çalıştırır.
4.	Derece: Dünya Dışı Sondaları Çalıştırır + Fırlatma Yeteneği + Uyduları Çalıştırır.
5.	Derece: Başlatma Yeteneği + Uyduları Çalıştırır
6.	Derece: Uyduları Çalıştırır (Türkiye)

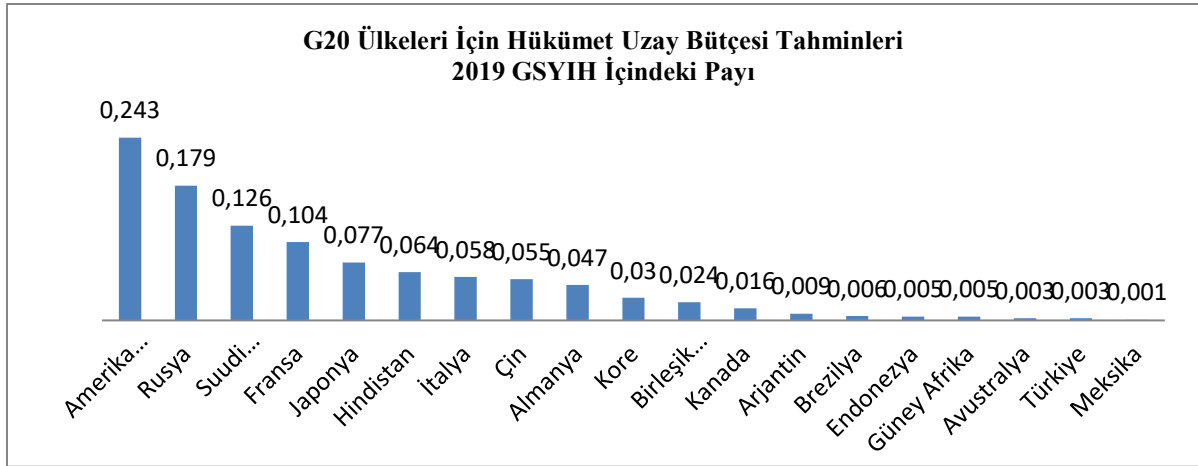
Kaynak: https://stringfixer.com/tr/List_of_government_space_agencies

Günümüzde bir çok ülkenin uzay ajansı bulunmaktadır. Tablo 1’ de gösterildiği üzere, bu uzay ajansları ise 6 kategoride değerlendirilmektedir. 6. Kategoride yalnızca çalışır durumda uyduya sahip ajanslar varken , 1. Derece uzay ajanslarında ise, İnsanlı ay keşfi, uzayistasyonu, insanlı uzay uçuşu, dünya dışı sonda çalışmaları, uydu fırlatma sahaları ve çalışır uyduları bulunmaktadır.

3. KÜRESEL UZAY EKONOMİSİ

Küresel uzay ekonomisi, 2019 yılında yaklaşık olarak 428 milyar ABD doları iken 2020 yılında %4,4 lük bir artışla yaklaşık 447 milyar Dolarına ulaşmıştır. 2020 rakamı, on yıl öncesine göre %55 ve Space Foundation'ın 2005 küresel uzay ekonomisi analizine göre ise %176 daha büyüktür. 2020 yılında da uzay harcamalarının yaklaşık %80'i, Ürünler ve Hizmetler ile Altyapı ve Destek Endüstrileri olmak üzere iki sektöre ayrılan ticari gelirlerden kaynaklanmıştır (OSR2, 2021). 2023 ve 2027 yılları arasında hükümetlerin uzay araştırmalarına 93 milyar ABD doları yatırım yapacağı tahmin edilmektedir (Mazareanu, 2019). Yine küresel uzay endüstrisinin ürettiği gelirin 2040 yılına kadar 1 trilyon doları aşması beklenmektedir (MS, 2020).

ABD, Rusya ve Çin'in uzay çalışmalarına olan yoğun ilgisi uzay çalışmalarında kamu sektörü yatırımlarının ilerleyen dönemde daha da artabileceğini düşündürmektedir. Özel sermaye projeleri son yıllarda hızla artarken kamu sektörünün uzay çalışmalarına olan ilgisi de buna paralel olarak artmıştır. (MS, 2020) . G20 ülkelerinin hükümet bütçe tahminleri doğrultusunda 2019 yılına ait pay Şekil 3 ile aktarılmıştır.

Şekil-3: 2019 Yılı G20 Ülkelerinin GSYİH İçindeki Uzay Bütçesi Payı

Kaynak: OECD,2020, S. 4. <https://www.oecd.org/sti/inno/space-forum/measuring-economic-impact-space-sector.pdf>

Dünya genelinde uluslar ve uluslararası kuruluşlar 2019 yılı uzay altyapısına ve faaliyetlerine, küresel uzay ekonomisine toplu olarak 86,9 milyar dolar katkıda bulunmuştur. Bu katkı 2018 yılına göre %1 lik bir artışı, son on yıl için ise %16 lık bir artışı temsil etmektedir. (SF, 2020: 4)

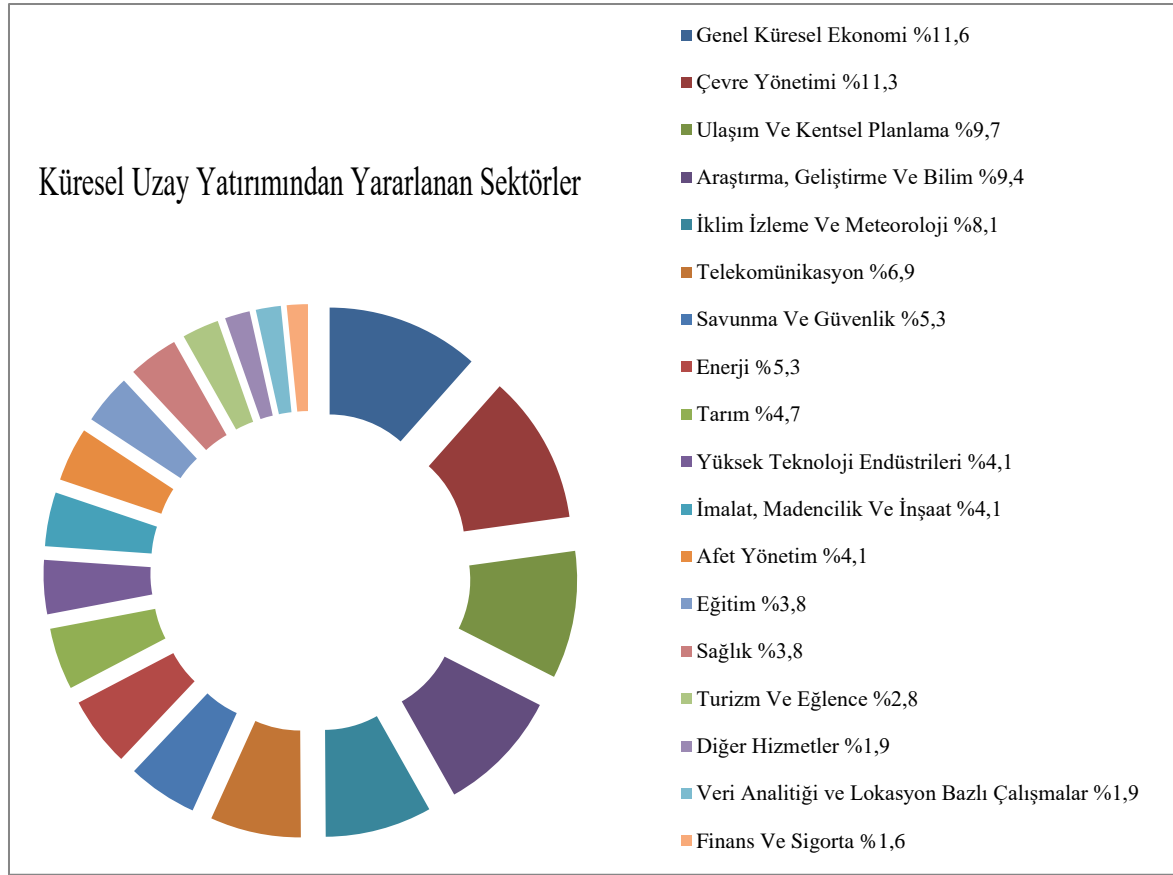
Uluslararası Uzay İstasyonuna Astronot Göndermiş Bazı Ajansların tahmini bütçeleri: Ulusal Havacılık Ve uzayDariesi (NASA): 23 Milyar Dolar, Avrupa Uzay Ajansı: 6 Milyar Euro, Çin Uzay Ajansı: 8 Milyar Dolar, Hindistan Uzay Ajansı: 2 Milyar Dolar, Rusya Uzay Ajansı: 1,7 Milyar Dolar, Almanya Uzay Ajansı: 1,1 Milyar Euro, Japon Uzay Ajansı: 500 Milyon Dolar, İngiltere Uzay Ajansı: 374 Milyon Sterlin, Kanada Uzay Ajansı: 300 Milyon Dolar, Türkiye Uzay Ajansı: 38 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (BBC, 2021: s1).

Tablo-2: Uzay Ekonomisi Kategorisi

Devlet Harcamaları Kapsamında Uzay Hizmetleri	İnsan Uzay Araştırması, Uzay Bilimi, Ulusal Güvenlik Gibi, Dünya Gözlemi, Telekomünikasyon.
Uzayda Üretilen Mal Ve Hizmetlerin Ticari Satışı	Uydu Hizmetleri, Dünya Gözlemleri, Ticari Uzay Yolculuğu, Uzayda Üretim
Uzay Yan Sanayi	Fırlatma Araçları Ve Fırlatma; Sigorta Primler, Fırlatma Rampaları ve Fırlatma İçin Gereken Yer İstasyonları
Uzay Hizmeti Kullanıcı Destek Endüstrisi	Tüketici Alıcı Ekipmanları; Uydu Televizyon Çanakları, Mobil Cihazlarda Navigasyon Yonga Setleri Ve Uydu Telefonları, Küresel Navigasyon Uydu Sistemleri, Ağ Ekipmanı.

Kaynak: Crane, K. W., Linck, E., Lal, B., Wei, R. Y. (2020).s.10.

Tablo 2' de uzay ekonomisi kapsamında uzayda ilgili ekonomik çalışma alanları sıralanmıştır. Devlet harcamaları noktasında uzayçalışmalarının genellikle kamu politikası hedeflerini gerçekleştirmek için yapıldığı söylenebilir.

Şekil-4: Küresel Uzay Yatırımından Yararlanan Sektörler

Kaynak: Dastagiri, M.B. and Naga Sindhuja PV,2021, s. 15523

Şekil 4' e bakıldığında küresel uzay yatırımlarından en fazla yararlanan sektörün genel küresel ekonomi, ardından da çevre yönetimi olduğu görülmektedir.

12 Nisan 1961'de Yuri Gagarin Uzaya çıkan ilk insan olarak tarihe geçmiştir. Gagarin, Vostok 1 uzay aracında 108 dakikalık bir yörünge uçuşu yaptığı bilinmektedir. Aynı zaman diliminde ABD Merkür uzay programı kapsamında Mayıs 1961'de astronot Alan Shepard ise uzaya çıkan ilk ABD vatandaşı olmuştur. Uzay yarışının ilk ayağını kaçıran ABD, 1961 ve 1962'de Başkan John F. Kennedy'nin ünlü 'Ay'a Gitmeyi Seçiyoruz' konuşmasının ardından ABD 1969'da Astronot Neil A. Armstrong ile aya ilk ayak basma hedefine ulaşmıştır (STG, 2020). Uzayı inceleme amacıyla başlayan, ülkeler arası rekabete konu olan ve bir prestij meselesi haline gelen bu yarış günümüzde uzaya seyahat eden multi milyarder girişimcilerle yeni bir alana taşınmıştır.

Gerçek anlamda uzay turizminin ortaya çıkışı,1990'ların sonunda Rus şirketi ile yapılan bir anlaşma ile gerçekleşmiştir. MirCorp ve Amerikan şirketi Space Adventures Yaşlanan uzay istasyonunun bakımı için gelir elde etmek amacıyla, Mir'e bir gezi satmaya karar verir ve Dennis Anthony Tito ilk ödeme yapan yolcusu olur. ISS' yi ziyaret eden ve mürettebat üyesi olarak, kendi uzay yolculuğunu finanse eden ilk uzay turisti olmuştur. Rus uzay aracı Soyuz TM-32'deki uçuşu için 20 milyon dolar ödeyen Tito, ISS'de yedi gün geçirmiştir. Bununla birlikte, görevi için gerekli olan zorlu eğitim nedeniyle aynı zamanda astronot olan Tito, turist

kelimesinin kullanılmasına itiraz eder ve uçuşundan bu yana terimin uzay uçuşu katılımcısı olarak kullanıldığı ifade edilebilir (Britanica, 2021).

Titonun 20 milyon dolar ödeyerek uzaya çıkmasının ardından günümüzde uzaya seyahat halen normal bir vatandaş için erişilemeyecek kadar pahalıdır. Ancak, teknoloji olgunlaştıkça ve sektöre daha fazla şirket girdikçe fiyatların giderek ucuzlayacağı beklenmektedir.

4. UZAY EKONOMİSİ VE TÜRKİYE

Türkiye, uzay çalışmalarına ilk olarak haberleşme uyduları ile başlamıştır. Ülkemizin 1994 yılında Türksat 1B uydusu ile adım attığı bu süreci, Türksat 1C ve sırayla Türksat 2A, Türksat 3A uyduları takip etmiştir. 2010 yılı sonrasında ise haberleşme uydularından Türksat 4A, Türksat 4B, ve Türksat 5A uyduları yörüngedeki yerini almıştır. 2000’li yıllarda TÜBİTAK Uzay’ın tasarımında rol oynadığı BİLSAT, teknoloji transferi ile geliştirilen ilk uzaktan algılama ve yer gözlem uydumuz olarak 2003 yılında uzaya gönderilmiştir. BİLSAT’I takiben tasarımı üretimi TÜBİTAK Uzay tarafından gerçekleştirilen RASAT uydusu ise 2011 yılında uzaydaki görevine başlamıştır (TUA, 2021: 19).

Türkiye’nin halen uzayda 3’ü haberleşme (Türksat 3A, Türksat 4A ve Türksat 4B, Türksat 5A, Türksat 5B) 3’ü gözlem uydusu (Rasat, Göktürk-1 ve Göktürk-2) olmak üzere toplamda 6 aktif halde uydusu bulunmaktadır (TURKSAT, 2019:1), (UB, 2021:1).

Tablo-2: Türkiye Gözlemevleri

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG)
Doğu Anadolu Gözlemevi (DAG),
Ankara Üniversitesi Kreiken Rasathanesi
İstanbul Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi
Ege Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi
Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Gözlemevi ve Deprem Araştırma Enstitüsü
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ulupınar Gözlemevi
Atatürk Üniversitesi Astrofizik Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATASAM)
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Gözlemevi
Çukurova Üniversitesi, Uzay Bilimleri ve Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi (UZAYMER)
Erciyes Üniversitesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi (UZAYBİMER)
Adıyaman Üniversitesi Gözlemevi

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Uzay çalışmaları kapsamında Türkiye’de 10’dan fazla gözlemevi bulunmaktadır. En eski gözlem evi ise Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Gözlemevi ve Deprem Araştırma Enstitüsüdür.

Türkiye uzay çalışmaları adına 13 Aralık 2018 yılında 23 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Türkiye Uzay Ajansı (TUA) kurulmuştur. Bu ülkemizin uzay çalışmaları alanında atmış olduğu en önemli adımlardan biri olarak değerlendirilebilir. TUA Milli Uzay Programına göre gelecek uzay çalışmalarına ilişkin hedefler Tablo 3’de sıralanmıştır.

Tablo-3: TUA Gelecek İçin Hedefler

Ay görevi
Uydu Üretiminin Tek Çatı Altına Toplanması ve Yerli Uydu Geliştirme Programı
Bölgesel Konumlama ve Zamanlama Sistemi
Uzaya Erişim ve uzay Limanı
Uzay Havasına İlişkin Teknolojik Araştırmalar
Uzay Nesnelerinin Yerden Gözlemi ve Takibi
Uzay Sanayi Ekosisteminin Geliştirilmesi
Uzay Teknolojileri Geliştirme Bölgesi
Uzay Farkındalığı ve İnsan Kaynağının Geliştirilmesi
Türk Astronot ve Bilim Misyonu

Kaynak: TUA, 2021: 29-47

Türkiye uzay çalışmalarında aktif rol üstlenen TUA 2018 yılında kurulması sebebiyle, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesine dâhil olmasa da yıl 2019 yılı için 1.000.000,00-TL bir ek ödenek almıştır (KYS, 2019: 11). 1.000.000 TL ek ödenek ile başlayan TUA 2022 yılı için 61.293.00 TL ödenek alması beklenmektedir.

Tablo-4: TUA Gelecek Bütçe Hedefi

KAYNAKLAR	2022	2023	2024	2025	2026	TOPLAM KAYNAK
Hazine Yardımı	55.163.700	60.382.800	65.374.200	71.169.300	77.477.400	329.567.400
Öz Gelir	6.129.300	6.709.200	7.263.800	7.907.700	8.608.600	36.618.600
TOPLAM	61.293.000	67.092.000	72.638.000	79.077.000	86.086.000	366.186.000

Kaynak: TUA, 2022-2026 Stratejik Plan, s.31 www.tua.gov.tr.

2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifinde merkezi yönetim bütçe giderleri hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç 1 trilyon 750 milyar 957 milyon TL olarak belirlenmiştir (SBB,2021 :80). TUA için ayrılan ödeneğin ise, yaklaşık olarak 61 milyon lira olduğu Tablo 4'e bakıldığında görülebilir. Uzay çalışmalarına ilişkin maliyet düşünüldüğünde ayrılan bu gelirin, bütçeye oranlandığında çok cüzi kaldığı söylenebilir.

SONUÇ

2. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru ilk kez Almanya tarafından kullanılan balistik füzelerin geliştirilmesinin ardından Rusya ve ABD arasında başlayan uzayda hâkimiyet yarışı, ilerleyen zamanlarda diğer ülkelerle birlikte özel girişimleri de peşinden sürüklemiştir. Bu yarış günümüzde Dünya yaşamını başka gezegenlere taşıma hevesinin ilk adımları olmuştur.

Uzay ekonomisi hem uzayda geleceğin inşasında, hem de şu anda Dünya ekonomisinde önemli bir etki oluşturmaktadır. Uzay yarışında önde olan ülkeler pastanın kaymağını almaktadır. Elbette ki Türkiye’de Uzay Ekonomisinden kendine ait payı alacaktır.

Türkiye odağında uzay çalışmalarına yönelik güncel sorunlar ve uygulanabilir öneriler Tablo 5 yardımıyla sunulmuştur.

Tablo-5: Türkiye İçin Uzay Çalışmalarında Olası Sorunlar ve Uygulanabilir Öneriler

<i>Sorunlar</i>	<i>Öneriler</i>
Uzay çalışmaları alanında yeterli ve donanımlı insan kaynağı olmaması	Alana ilişkin nitelikli ve yetişmiş beşeri sermayeyi ülkeye çekebilmek, ülkenin alanda hizmet edecek insan kaynağına gerekli yatırımı yapmak ve yurt dışından hazır kalifiye insan kaynağı çekmek
Uzay çalışmaları ile ilgili doğrudan bir Akademik kurum olmayışı	Birkaç bölgede birbiriyle entegre çalışabilecek doğrudan uzay ve teknoloji üniversiteleri kurmak
Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim müfredatının uzay konusundan yoksunluğu	Eğitim öğretimin her aşamasında okul müfredatına seçmeli astronomi ve uzay dersleri koymak
Özel sektörün alana ilgisizliği	Sektöre ulusal ve uluslararası kamu ve özel girişimini teşvik etmek
Toplumsal ilgisizlik ve bilgisizlik	Ulusal ve uluslararası etkinliklerle vatandaşın ilgisini ve merakını uyandırmak (reklam, zorunlu yayın gibi, yerel ve özel tv kanallarında konuyu daha fazla işlemek)
Sektörde finansal destek zayıflığı	Sektöre yeterli mali kaynak sağlamak
Dışa bağımlılık ve döviz kurundan kaynaklı artışlar nedeniyle girdi maliyetlerinin yüksek olması	Dışa bağımlılığın önüne geçmek için, yerli üretime ağırlık vermek ve ARGE faaliyetlerini artırmak
	Uzay çalışmalarına ilişkin her türlü hukuki ve idari düzenlemeleri devlet kontrolünde hızlı bir şekilde gözden geçirmek ve Uzayda söz sahibi olabilmek adına gerekli başvuruları yaparak ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gitmek.

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Uzay ekonomisine ilişkin yeni yeni ilgi ve sempati duyulması, yetişmiş beşeri sermaye bulunmaması, dışa bağımlılık ve bunların yanında gerektiği kadar finansman desteği sağlanamaması, küresel alanda Türkiye’yi henüz istenilen alana taşıyamamıştır. Çalışmanın bu noktada kısıtı ise henüz alanla ilgili Türkiye’nin işin çok daha başında olması sebebiyle kapsamlı bir araştırma materyali bulunmamasıdır. Ancak konunun literatürde sıklıkla işlenmesi ve öneminin vurgulanması konuya olan dikkati çekebilecektir.

KAYNAKLAR

- British Broadcasting Corporation, BBC, 2021, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-56012379>
- Britannica, (2021). *Space Tourism*, <https://www.britannica.com/topic/space-tourism>
- Crane, K. W., Linck, E., Lal, B., Wei, R. Y. (2020). Estimates of Economic Output Associated with Space. In *Measuring the Space Economy: Estimating the Value of Economic Activities in and for Space* (pp. 9–26). Institute for Defense Analyses. <http://www.jstor.org/stable/resrep25331.5>
- Cumhurbaşkanlığı Strateji Ve Bütçe Başkanlığı, (SBB). 2021, 2022 Yılı Bütçe Gerekçesi, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/10/2022_Yili_Butce_Gerekcesi.pdf
- ÇAKRABARTI S. (2021), *How Many Satellites Are Orbiting Earth?2021*, https://www-space-com.translate.google.com/how-many-satellites-are-orbiting-earth?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=op,sc

- Dastagiri, M.B., Naga Sindhuja PV. (2021), *Space Economy: Boon For Socio-Economic-Nature Development For Future Mankind*, International Journal Of Current Research, 13, (01), 15522-15532
- Kamuda Stratejik Yönetim (KSY). (2019), *2019 Türkiye Uzay Ajansı Başkanlığı Faaliyet Raporu*, http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/ULE8W+Turkiye_Uzay_Ajansi_19_FR.pdf
- Morgan Stanley, (MS). (2020), *Space: Investing In The Final Frontier*, https://www-morganstanley-com.translate.goog/İdeas/İnvesting-İn-Space?_X_Tr_Sl=en&_X_Tr_Tl=tr&_X_Tr_Hl=tr&_X_Tr_Pto=Op,Sc
- OECD, 2020, *Measuring The Economic Impact Of The Space Sector Key Indicators And Options To Improve Data, Background Paper For The G20 Space Economy Leaders' Meeting (Space20)*, <https://www.oecd.org/sti/İnno/Space-Forum/Measuring-Economic-Impact-Space-Sector.Pdf>
- Online Space Report,(OSR1), (2019), *2019 Space Employment Hits 8-Year High, Launch Activity Reaches 39% Growth in Decade, Space Report 2020 Q1 Research From Analysis Shows, Online Space Report, (OSR)*. <https://www.thespacereport.org/uncategorized/2019-space-employment-hit-8-year-high-launch-activity-reached-decade-growth-of-39-research-from-the-space-report-2020-q1-analysis-shows/>
- Online Space Report, (OSR2). (2021), *Economy*, <https://www.thespacereport.org/topics/economy/>
- Mazareanu, E. (2019). *Total global government investment in space exploration from 2013 to 2027– Statistics and Facts*, Statista,, <https://www.statista.com/topics/5049/space-exploration/>
- Space Tourism Guide, (STG). (2020), *The Definitive History of Space Tourism and Human Space Flight*, https://spacetourismguide-com.translate.goog/history-of-space-tourism/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=op,sc
- Space Foundation, (SF). (2020 2Q). *The Space Report*, <https://www.thespacereport.org/wp-content/uploads/2020/07/The-Space-Report-2020-Q2-Book.pdf>
- TURKSAT, (2019), *Türkiye'nin Uzaydaki Gözleri*, <https://www.turksat.com.tr/tr/haberler/turkiyenin-uzaydaki-gozleri>
- Türkiye Uzay Araştırmaları, (TUA). (2020), *Milli Uzay Programı*, <https://cdn.tua.gov.tr/60227c3d5f551.pdf>
- Ulaştırma Bakanlığı, (UB). (2021), *Türkiye'nin 8'inci Uydusu Uzayda*, <https://hgm.uab.gov.tr/haberler/turkiye-nin-8-inci-uydusu-uzayda>
- Union Of Concerned Scientist Satellite Database (UCS). (2021), https://www-ucsusa-org.translate.goog/resources/satellite-database?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=sc

Gümüş Ekonomi

Dr. Zeynep HÖBEL

Pamukkale Üniversitesi

zaydin@pau.edu.tr

0000-0001-8994-2835

ÖZET

Yaşlı nüfusun, emekli maaşı, sağlık hizmeti ve uzun süreli bakım hizmeti gibi çeşitli ihtiyaçlara gereksinim duyması nedeniyle toplum üzerinde ek bir yük getirdiği genel düşüncedir. Ancak günümüzde genişleyen yaşlı nüfusun ilerleyen dönemde aynı zamanda tüketim harcamalarını şekillendirmesi de beklenmektedir. Teknoloji ve tıp alanındaki gelişmelerle birlikte yaşlılık kategorisi günümüzde ileri yaşlara taşınmıştır. Birleşmiş Milletlerin 2015 yılı Dünya Nüfus Yaşlanma Raporuna göre, 2015 ve 2030 yılları arasında dünyadaki 60 yaş ve üzeri insan sayısının 901 milyondan 1,4 milyara çıkarak %56 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte 2050 yılına kadar, küresel yaşlı nüfusun yaklaşık 2,1 milyara ulaşması öngörülmektedir. Bu da zaman geçtikçe, tersine çevrilmiş bir nüfus piramidinin ortaya çıkacağına bir yansıması olarak düşünülebilir. Dolayısıyla yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payının artması ve uzun süreli yaşama dâhil olmasıyla birlikte, nüfusun tüketim tercihleri ve ihtiyaçları noktasında politikaların yeniden gözden geçirilmesine gereksinim duyulmaktadır.

Günümüzde yaşlı nüfusun yoğun olduğu ülkelerde karar vericiler, değişen yaşlılık olgusuyla birlikte yeni ekonomik modeller geliştirmek durumuyla karşı karşıyadırlar. Yaşlanan ülkelerdeki nüfus yapısını takiben tersine çevrilmesi muhtemel nüfus piramidi, birçok ülke için de kaçınılmaz bir son olarak düşünülebilir. Yaşlı nüfusa ilişkin, ülkeler sosyoekonomik alanlarda çeşitli modeller geliştirmektedirler. Bu modellerden biri de “gümüş ekonomi” modelidir. “Gümüş ekonomi” yaşlanan bir nüfusun ihtiyaçları etrafında yeniliğe odaklanan bir pazar olarak tanımlanabilir. Çalışma bu noktadan hareketle, yaşlıların ihtiyaç ve taleplerini baz alarak, bir ekonomik sistem oluşturma fikri etrafında geliştirilen “gümüş ekonomi” temelinde yaşlılığın ekonomik etkisini incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Ekonomi, Gümüş Ekonomi.

Silver Economy

ABSTRACT

It is a general idea that the elderly population puts an additional burden on society as they need various needs such as pensions, health care and long-term care services. However, it is expected that the expanding elderly population will also shape consumption expenditures in the future. With the developments in technology and medicine, the old age category has moved to advanced ages today. According to the United Nations' World Population Aging Report for 2015, it is estimated that the number of people aged 60 and over in the world will grow by 56% between 2015 and 2030, from 901 million to 1.4 billion. However, by 2050, the global elderly population is expected to reach approximately 2.1 billion. This can be thought of as a reflection that as time passes, an inverted population pyramid will emerge. Therefore, with the increase in the share of the elderly population in the total population and their inclusion in long-term life, there is a need to revise the policies regarding the consumption preferences and needs of the population.

Today, decision makers in countries where the elderly population is dense are faced with the situation of developing new economic models together with the changing old age phenomenon. The population pyramid that is likely to be reversed following the demographic structure of aging countries can also be considered an inevitable end for many countries. Regarding the elderly population, countries are developing various models in socioeconomic areas. One of these models is the "silver economy" model. The “silver economy” can be defined as a market that focuses on innovation around the needs of an aging population. From this point of view, the study examines the economic impact of old age on the basis of the "silver economy" developed around the idea of creating an economic system based on the needs and demands of the elderly.

Keywords: Elderly, Economy, Silver Economy.

1. GİRİŞ

Çok ta uzak olmayan bir gelecekte küresel nüfus yapısında ciddi değişimler olacağı düşünülmektedir. Bu değişim çocuk ve yaşlı dengesinde yaşanacak, yaşlı ve çocuk sayısının yakın bir gelecekte eşitleneceği öngörülmektedir. Günümüzde küresel çapta özellikle gelişmiş ülkelerde ve birçok ekonomide doğurganlık oranlarının azalmasının yanında yaşam refahındaki artış, tıp ve teknoloji alanındaki gelişmelerle birlikte uzayan insan ömrü ortalama yaşam süresini daha da yukarılara taşımaktadır. Bütün bunlardan dolayı nüfus içinde yaşlıların oranındaki beklenen artışa paralel olarak sosyoekonomik ihtiyaçlarda ve tüketim harcamalarında bir değişim ve dönüşüm yaşanacağı beklenmektedir.

Bu kapsamda artan yaşlı nüfusu ekonomiye dâhil edebilmek ve tüketime çekebilmek adına yaşlı nüfusa uygun bir ekonomik model olarak gümüş ekonomi modeli ortaya atılmıştır.

Gümüş ekonomi, ileri yaş gruplarına bağlı tüm ekonomik faaliyetleri ifade etmektedir. Kavram, birçok yaşlı bireyin emeklilikten sonra değerli ekonomik ve toplumsal katkılar sağlamaya devam ettiği, özellikle sağlıklı ve aktif olmaları durumunda önemli ekonomik ve toplumsal faydalar sağlayabileceği fikrine dayanmaktadır.

Bu çalışma “zengin ülkelerdeki nüfus yaşlandıkça, ekonomik büyümesi yavaşlar, destek maliyetleri yükselir ve hükümet bütçeleri bu durumdan olumsuz etkilenir” tezine kısaca “yaşlanmanın maliyeti ”ne alternatif olarak, yaşlanmanın mali fırsatlarına odaklanan gümüş ekonomi modeline dikkat çekmektedir. Çalışma, gümüş ekonomi çerçevesinde, yaşlılık olgusunun yeniden tanımlanması gerektiğinin altını çizerek, küresel nüfustaki değişim ve beklentilere odaklanarak, gümüş ekonomi kavramına ilişkin bir algı ve hedef oluşturma temeli gütmektedir.

2. YAŞLILIK OLGUSU VE YENİDEN TANIMLANMASI

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından 60 yaşın üzerindeki bir kişi yaşlı olarak tanımlanmaktadır (UNHCR, 2021:1). Ancak Japonya dâhil birçok ülkede, yaşlılar kronolojik yaş olarak 65 veya daha üstü olarak tanımlanabilmektedir. Ancak bu tanımlı destekleyen net bir tıbbi ya da biyolojik kanıt yoktur. Özellikle Japonya’daki yaşlı nüfusun özellikle 75 yaşın altındakiler aktif bir yaşam sürdürdüğü bilinmektedir. 2013 yılında Japon Gerontoloji Derneği ve Japon Geriatri Derneği yaşlı tanımını yeniden düzenlemek için ortak bir komite kurarak 3 yıl boyunca yaşlılık tanımını birçok açıdan ele almıştır. Gerontoloji Derneği ve Japonya Geriatri Derneği Ortak Komitesinin Önerisine göre 65 yaş üstü kişiler için aşağıda Tablo 1.’deki ayrıntılandığı şekliyle bir yaşlılık kategorisi önerilmektedir (Ouchi Y vd. 2017: 1-3).

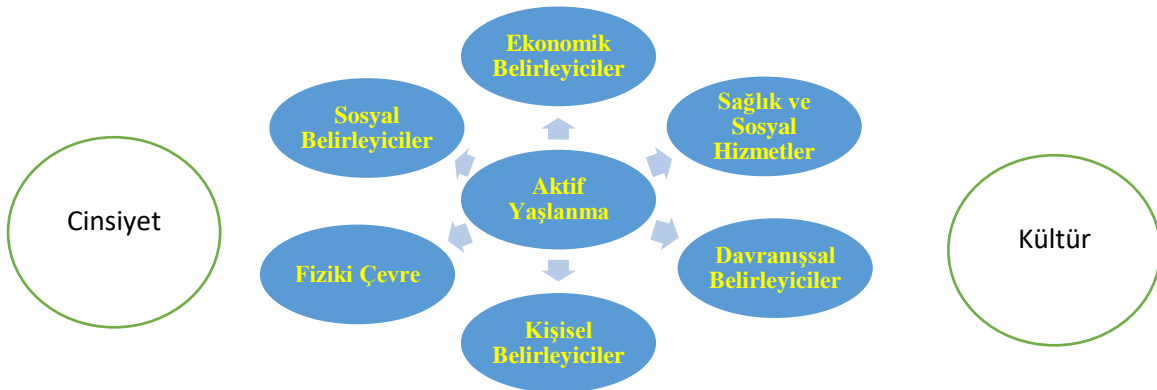
65 -74 Yaş Arası	75 Yaş Üstü	90 Yaş Üstü
•Yaşlılık Öncesi Yaş	•Yaşlılık	•En Yaşlı-yaşlı/Süper Yaşlı

Şekil-1: Yaşlılığın Sınıflandırılması

Kaynak: Ouchi vd, 2017, s. 2.

Şekil1’deki son sınıflandırma esasen gelişmiş ülkelerin yaşlanma durumunu dikkate almaktadır, ancak yaşam süresinin küresel bağlamda uzaması ve “gençleşme” olgusunun bütün ülkelere sirayet etmesi durumunda dünya genelinde kabul edilecek bir kavram olacağı ifade edilmektedir.

Tam olarak yaşlılık olgusu ile ilgili net bir fikir birliği olmasa da Dünya Sağlık örgütü yaşlanmayla ilgili genel belirleyicileri şu şekilde belirlemiştir (WHO, 2002: 19).

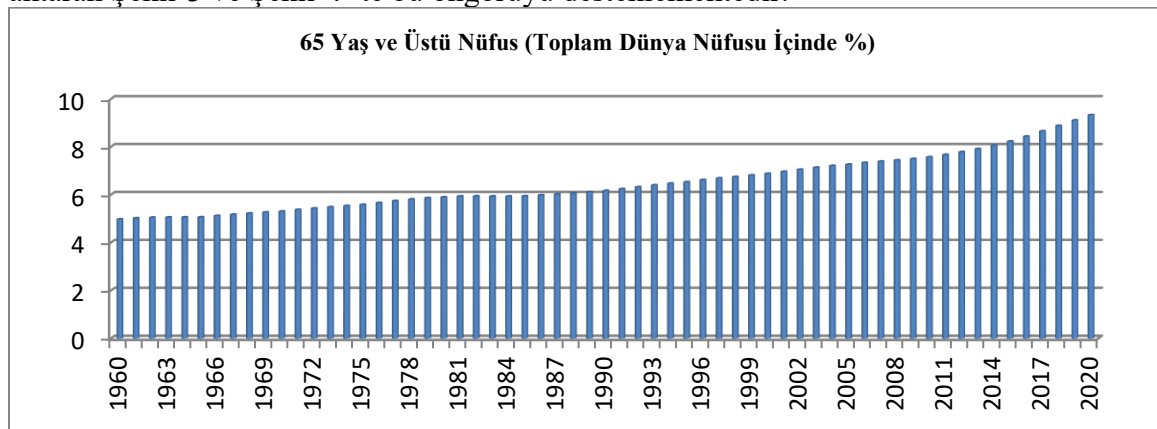
Şekil-2: Aktif Yaşlanmanın Belirleyicileri

Kaynak: WHO, 2002, s.9.

3. KÜRESEL NÜFUSTA GELİŞEN DEĞİŞİM VE BEKLENTİLER

Birleşmiş Milletler 2015 Dünya Nüfus Yaşlanma Raporuna göre, 2015 ve 2030 yılları arasında dünyadaki 60 yaş ve üzeri insan sayısının 901 milyondan 1,4 milyara çıkarak %56 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte 2050 yılına kadar, küresel yaşlı nüfusun yaklaşık 2,1 milyara ulaşması öngörülmektedir. Bununla birlikte 2050 yılına kadar küresel nüfusta 60 yaş ve üzerinde daha fazla insan olacağı bunun yanında, 10-24 yaş arası ergen ve genç nüfusun 2,1 milyara karşı 2,0 milyara düşeceği tahmin edilmektedir. Raporu göre 80 yaşındaki dünya nüfusunun 2015'te 125 milyon iken 2030 yılında 202 milyona, 2050 yılında ise 434 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bununla birlikte yaşlı nüfustaki artışın özellikle gelişmekte olan bölgelerde, gelişmiş bölgelere göre nazaran daha hızlı yaşanacağı hemen hemen tüm ülkelerde de artışın görüleceği öngörülmektedir (UN, 2015: 5).

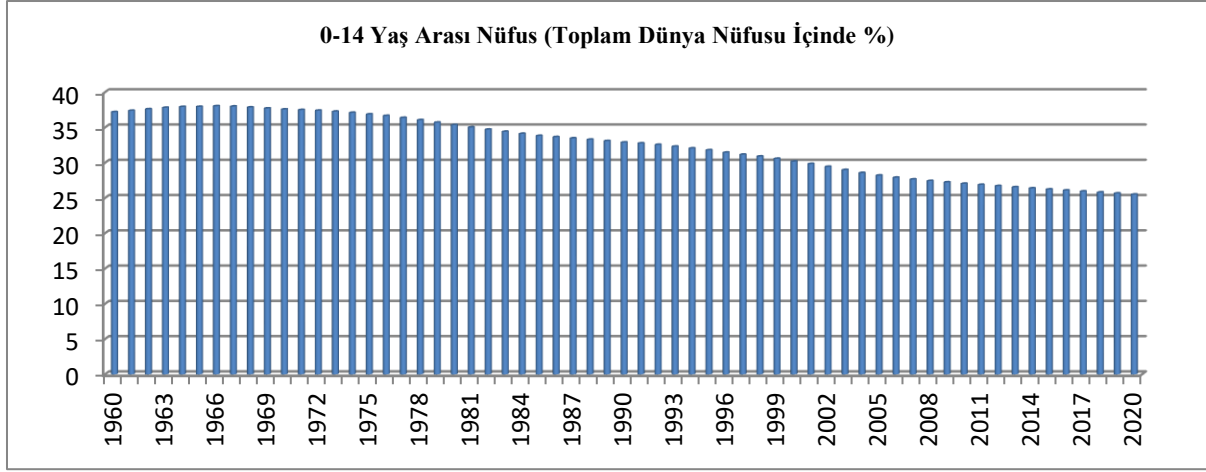
Dünya nüfusunun özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden başlamak üzere; artan yaşam süresi ve düşük doğum oranları nedeniyle yaşlanmaya başladığını söylemek mümkündür. 1960 ve 2020 yılları arası küresel nüfus yapısındaki değişimi grafik yardımıyla aktaran Şekil-3 ve Şekil-4' te bu öngörüğü desteklemektedir.

Şekil-3: 65 Yaş ve Üstü Küresel Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı

Kaynak: Yazar tarafından Dünya Bankası verilerinden derlenmiştir.

Şekil-3'te 1960 ve 2020 yılları için 65 yaş ve üstü nüfusun genel nüfus içindeki yoğunluğunu bir grafik yardımıyla gösterilmektedir. Şekil-3'e bakarak yaşlı nüfus yoğunluğunun 2010 yılından 2020 yılına doğru daha da hızlanarak arttığı söylenebilir.

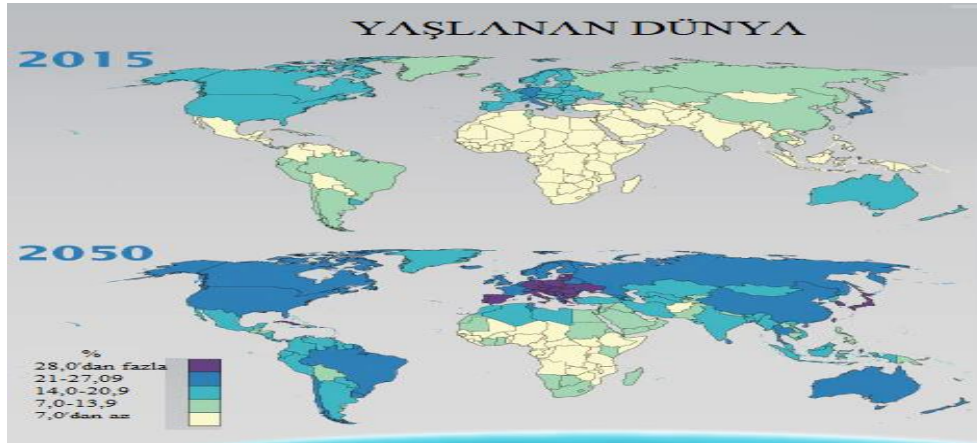

Şekil-4: 0-14 Arası Küresel Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı

Kaynak: Yazar tarafından Dünya Bankası verilerinden derlenmiştir.

Madrid Uluslararası Yaşlanma Eylem Planının Siyasi Beyannameesinde gelecek yıllara ilişkin olası beklentiler şu şekilde sıralanmıştır (WHO, 2021 1):

- 2015 ve 2050 arasında, 60 yaş üstü dünya nüfusunun oranı %12'den %22'ye neredeyse iki katına çıkacağı öngörülmektedir.
- 2050'de yaşlıların %80'i düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşayacağı düşünülmektedir.
- Nüfusun yaşlanma hızı geçmişe göre çok daha hızlı olacağı beklenmektedir.

Kaynak: https://www.census.gov/library/visualizations/2016/comm/cb16-54_aging_world.html

Şekil-5: 65+ Nüfusun Yaşlanan Dünya Yüzdesi (2015-2050)

Amerika Birleşik Devletleri Sayım Bürosu'nun geleceğe ilişkin beklentisini haritalandırdığı Şekil 5 yardımı ile ülkeler bazında yaşlanmanın geleceği resmedilmiştir. Şekil 5'e göre Avrupa ülkelerinde ve Japonya'da gelecek 30 yılda nüfusun ağırlıklı olarak yaşlılardan oluşacağı söylenebilir.

Buraya kadarki açıklamalardan beklenen yaşam süresinin arttığı düşünülürse, yaşlılık sınırının, beklentiyi karşılayan ülkeler adına 70 ve üstüne çekilmesi önerilebilir. Dolayısıyla

kamu ve özel sektör istihdamına ilişkin, işe girme ve işten ayrılışlarda 70 yaşlanma yaşı temelinde yeniden bir düzenlemeye gidilmesi gerekebilir. Ancak yaşam refah seviyesini yakalayamamış ve ortalama yaşam süresi kısa olan toplumlar için bu öneri geçersizdir. Yaşlı nüfusun giderek yoğunlaşacağı ve genç nüfusun giderek azalacağı düşünüldüğünde, gelecekte sosyal, siyasi, ekonomik ve hukuki düzenlemelerin bu değişime paralel olarak yenilenmesi ihtiyacını ortaya çıkaracaktır.

4. GÜMÜŞ EKONOMİ

Avrupa Parlamentosu 2015 Brifinginde açıklandığı şekliyle, “Gümüş Ekonomi” yaşlanan küresel nüfusla birlikte son on yılda ortaya çıkmış bir kavramdır. Gümüş Ekonomi için tek bir tanım bulunmamakla birlikte, genel olarak yaşlanmadan kaynaklanan ekonomik fırsatlara odaklanmak şeklinde kavram sınırlandırılabilir. Artan yaşlı nüfusla birlikte yaşlı nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için yeni ve büyüyen pazarlar gümüş ekonomi olarak değerlendirilebilir (EPRS, 2015: 2) .

Avrupa “Bir ekonomik alanın sürdürülebilir kalkınmasının büyük ölçüde demografik gelişmeye uygun siyasi koşullar altında ele almak için ileriye dönük ekonomik ve sosyo-politik cevaplar bulmaya bağlı olduğu” noktasından yola çıkarak, yaşlanmakta olan bir toplumun geniş kapsamlı, farklılaşmış, zorluk ve fırsatlarına odaklanmak gerektiği konusunda mutabık kalarak bir konferans düzenlemişlerdir. 17 Şubat 2005'te Bonn'da düzenlenen “Avrupa’da 1. Gümüş Ekonomi Konferansı” ile Avrupa bölgelerinden oluşan bir ağ, yaşlanma ile ilişkili ekonomik ve politik fırsatları temel alacak ve “Avrupa'da Yaşam Kalitesi, Ekonomik Büyüme ve Rekabet Edebilirlik için Bir Fırsat Olarak Gümüş Ekonomi için Bonn Deklarasyonu” başlıklı mutabakat zaptını kabul etmiştir. Söz konusu Ağın, katılımcı bölgelerde işbirliği geliştirerek:

- *Yaşlanan nüfusun yaşam kalitesini iyileştirmek,*
- *Daha fazla büyüme ve istihdam hedefiyle yaşlılıkta daha yüksek yaşam kalitesi için ürün ve hizmetlerle ilgili faaliyetleri teşvik etmek gibi konulara odaklanması gerektiğinin altı çizilmiştir.*

Söz konusu mutabakatta işbirliğine varılan başlıca hususlar ise:

- *Yaşlanan bir toplumun fırsatları hakkında genel bir farkındalık oluşturmak,*
- *Gümüş Ekonomide bölgesel şirketleri ve hizmet sağlayıcıları desteklemek,*
- *Gümüş Ekonomi için bölgesel ağların oluşturulması ve geliştirilmesi konusunda bilgi paylaşımını başlatmak ve teşvik etmek..* şeklinde kayıt altına alınmıştır (SEN@ER, 2005: 1-2).

Avrupa Komisyonunun 2015 yılı raporunda Gümüş Ekonomi için politika önerileri (EC, 2018: 43-52):

- *1. Öneri: Sağlık sektörünün teknolojik ve dijital devrimini destekleyin,*
- *2. Öneri: AB genelinde sağlıklı yaşlanmayı destekleyin,*
- *3. Öneri: Yaşlı insanlar için gelişmiş mobiliteye yönelik çözümlere odaklanmayı artırın,*
- *4. Öneri: Yaşlıların işgücü piyasasına aktif katılımını artırın,*
- *5. Öneri: Bağımsız yaşamayı hedefleyen ürün ve hizmetlerin inovasyonunu artırın*

şeklinde belirlenmiştir.

Gelişen bir gümüş ekonomisinin ön koşulu, 60 yaşın üzerindeki insanların işyerinde etkileşime girip gelişebileceği, tüketici olarak önemli roller oynayabileceği ve sağlıklı, aktif ve üretken yaşamlar sürdürebileceği bir ortamdır (OECD, 2014: 2).

Yaşlanan bir nüfusa sahip olan Avrupa yaşlılıkla ilgili tedbirleri önceden alabilme adına ve geleceği yaşlılar için daha aktif ve konforlu hale getirebilmek maksadıyla, yaşlılığı bir potansiyel olarak algılayıp yaşlı nüfusu ekonomik hayata kazandırmak amacıyla gümüş ekonomi modeli konusunda ilk adımları atmıştır.

SONUÇ

İnsan sözkonusu olduğunda genç yaşlı ayırt etmeksizin refaha ilişkin unsurlar herkes için adaletli, eşit ve ulaşılabilir olmalıdır. Bu noktadan hareketle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar daha adil ve sürdürülebilir yaşamı desteleyen politikalara odaklanmalıdırlar.

Gümüş ekonomi ile ilgili hazırlanacak politika reformları ise bu günden geleceğin inşası için önemlidir. Öncelikle yaşlılıkla ilgili akılcı olmayan varsayımlar ve önyargılar kırılmalıdır. Nitekim son zamanlarda ülkelerin yönetimine talip olan ve başaran 70'li yaşların üstünde olan birçok lider yaşlanmanın bir bitiş değil bir süreç olduğunu kanıtlamaktadır.

Gümüş Ekonomilerin beşeri sermayesi olan tecrübeli ve nitelikli yaşlı nüfus atıl bırakılmamalıdır. Kariyer ve emeklilikle ilgili düzenlemeler insanları mağdur etmeden planlanmalı, ara emeklilik gibi kolaylaştırıcı seçeneklerle yaşlı nüfus istihdamda tutulabilmelidir. Ancak her toplum için bu önerinin uygulanırlığı olmayabilir. Genç işsizliğin çok olduğu ülkelerde emeklilik ve kariyerle ilgili gümüş ekonomiyi destekleyici politikalar istihdama ilişkin daha özenli olarak geliştirilmelidir.

Gümüş ekonomileri canlandırmak için yenilikçi finans modellerine ihtiyaç bulunmaktadır. Gümüş Ekonomilerin tüketici kesimini oluşturan yaşlı nüfus için hayatlarını kolaylaştırıcı, ergonomik bir dünya tasarlamak amacıyla, ARGE ve girişimcilik faaliyetleri özendirilmeli, teşvik edilmeli ve yaşlılar için ayrı bir sektör oluşturarak standartları aşan kolaylıklar getirilmelidir.

Yaşam boyu beceri kazanma devlet ve sivil toplum kuruluşlarınca desteklenmeli ve eğitimin her alanında yaşlı nüfus sürece dâhil edilmelidir. Bunun için öncelikle hedefler ve politikalar belirlenmelidir. Ülkeler kalkınma hedeflerine gümüş ekonomileri dâhil etmeli gelecek planlarını ve politikalarını, üretim, yatırım ve harcamalarını gümüş ekonomiyi dikkate alarak belirlemelidir. Kamu politikaları ve özel girişim, gümüş ekonomi modeline kanalize edilmelidir. Özel sektörde geleceğin yoğun müşterisi olacak yaşlı nüfus için gümüş ekonomi odaklı üretime dönük, yatırım fırsatları şimdiden değerlendirmelidir. Toplumu yaşlı dostu hale getirmek ve yaşlı vatandaşların ihtiyaçlarına saygı duyup isteklerini takdir etmek ve gerçekleştirmek kıymetlidir. Siyasal, sosyal ve kültürel hafızanın sahibi yaşlı nüfusun tecrübelerinden istifade etmek, yeni ve eski kuşak arasında bilgi, beceri ve tecrübe transferini sağlamak önemlidir. Yaşlı nüfusun gelecekte daha yoğun olarak varlık göstereceği beklentisiyle, gümüş ekonomi modeli kamu ve özel sektör için şimdiden içselleştirilmeli ve de planlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- European Commission, Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology, Worthington, H., Simmonds, P., Farla, K., et al., The silver economy : final report, Publications Office, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2759/685036>
- European Parliamentary Research Service, (EPRS) (2015). The Silver Economy. Opportunities From Ageing. European Parliament. Retrieved <https://www.europarl.europa.eu/EPRS/EPRS-Briefing-565872-The-silver-economy-FINAL.pdf>
- OECD (2014). The Silver Economy as a Pathway for Growth Insights from the OECD-GCOA Expert Consultation. OECD. Retrieved from: <https://www.oecd.org/sti/the-silver-economy-as-a-pathway-to-growth.pdf>
- Ouchi Y, Rakugi H, Arai H, Akishita M, Ito H, Toba K, Kai I; Joint Committee of Japan Gerontological Society (JGLS) and Japan Geriatrics Society (JGS) on the definition and classification of the elderly. Redefining the elderly as aged 75 years and older: Proposal from the Joint Committee of Japan Gerontological Society and the Japan Geriatrics Society. *Geriatr Gerontol Int*. 2017 Jul;17(7):1045-1047. doi: 10.1111/ggi.13118. Epub 2017 Jul 2. PMID: 28670849.
- Silver Economy Network Of European Regions, (SEN@ER). (2015), Bonn Declaration For The Silver Economy, http://www.silvereconomy-europe.org/network/about/declaration_en.htm
- United Nations, (UN). 2015, World Population Ageing, https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Highlights.pdf
- United States Census, Bureau, An Aging World, https://www.census.gov/library/visualizations/2016/comm/cb16-54_aging_world.html
- World Bank (WB), 2021, The UN Refugee Agency, UNHCR, 2021, Older Persons , <https://Emergency-Unhcr-Org.Tr/>
- World Health Organization, (WHO). 2002, Active Ageing A Policy Framework, <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/wp-content/uploads/2014/06/WHO-Active-Ageing-Framework.pdf>
- World Health Organization, (WHO). 2021, Ageing and Health, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health>

Faizsiz Finansal Piyasa Yönetimine Türkiye Cumhuriyeti Bilim Adamlarının Bilimsel-Sistemli Yaklaşımları

Dr. Parviz RUSTAMOV HACI OĞLU

Azerbaycan Devlet Ekonomi Üniversitesi (UNEC),

rustamovparviz@yahoo.com,

ORCID NO: 0000-0001-6325-1163

ÖZET

Makalenin temel amacı - Türk bilim insanlarının prof. dr. Sabahattin Zaim, prof. dr. Servet Bayındır, prof. dr. İsmail Özsoy, prof. dr. Servet Armağan ve Temel Haziroğlunun faizsiz finans piyasalarına katkılarını tespit etmek ve incelemektir. Makalenin ana araştırma metodolojisi, Türk bilim insanlarının prof. dr. Sabahattin Zaim, prof. dr. Servet Bayındır, prof. dr. İsmail Özsoy, prof. dr. Servet Armağan ve Temel Haziroğlunun faizsiz finans piyasalarındaki bilimsel yaklaşımlarının sistematik ve kapsamlı bir çalışmasıdır. Çünkü bu yaklaşımların dünyada faizsiz finans piyasalarının organizasyonu, yönetimi ve gelişimi üzerinde büyük etkisi vardır. Bilimsel araştırmanın ana uygulaması, sonuçları dünya çapında faizsiz finansal piyasaların yönetiminde uygulamaktır. Bütün bunlar, faizsiz finans piyasalarının yönetimine, bu alanın sistematik gelişimine, sürdürülebilir ve sürdürülebilir operasyona yenilikçi bir yaklaşım getirecektir. Bilimsel araştırmanın ana sonuçları - faizsiz finansal piyasaların yönetiminin iyileştirilmesi, bu alandaki kavramsal teorik yenilikleri yansıtmaktadır. Çalışmanın sonuçları faizsiz finans piyasalarının uygulanmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine hizmet etmektedir. Bilimsel araştırmaların özgünlüğü ve bilimsel yeniliği, Türkiye Cumhuriyeti bilim adamlarının prof. dr. Sabahattin Zaim, prof. dr. Servet Bayındır, prof. dr. İsmail Özsoy, prof. dr. Servet Armağan ve Temel Haziroğlunun faizsiz finans piyasalarındaki temel bilimsel-teorik yönelimlerinin araştırılmış, bilimsel-teorik-pratik görüşler, bu alanın bilimsel-pratik bir yön olarak oluşumu ile ilgili teoriler çalışılmış ve genelleştirilmiş ve gerekli bilimsel yönleri incelenmiştir. Bu bağlamda araştırma çalışması, dünyada faizsiz finans piyasalarının yönetimine yönelik bilimsel yaklaşımların araştırılması açısından övgüye değer kabul edilebilir.

Anahtar Kelimeler: İslami finans yönetimi, İslami finans sistemi, faizsiz finans piyasaları, faizsiz finans piyasası yönetimi, İslami ekonomik yönetim sistemi.

Interest-Free Financial Market Management Scientific-Systemal Approaches Of Scientists Of The Republic Of Turkey

ABSTRACT

The main purpose of the article is to study the scientific-theoretical approaches of Turkish scientists in the interest-free financial markets in this field by Professor Sabahattin Zaim, Professor, Dr. Servet Bayındır, Professor, Dr. Ismail Ozsoy, Professor, Dr. Servet Arman and Temel Haziroglu. The aim is to identify and study the contributions of Turkish scientists to interest-free financial markets. The main research methodology of the article is a systematic and comprehensive study of the scientific approaches of scientists of the Republic of Turkey in interest-free financial markets, professor, dr. Sabahattin Zaim, professor, dr. Servet Bayındır, professor, dr. Ismail Ozsoy, professor, dr. Servet Arman and Temel Haziroglu. Because these approaches have a great impact on the organization, management and development of interest-free financial markets in the world. The main application of scientific research is to apply the results in the management of interest-free financial markets around the world. All this will lead to an innovative approach to the management of interest-free financial markets, the systematic development of this area, sustainable and sustainable operation. The main results of scientific research - improving the management of interest-free financial markets, reflect the conceptual theoretical innovations in this area. The results of the study serve the application, improvement and development of interest-free financial markets. The originality and scientific novelty of scientific research is that the main scientific-theoretical directions of the scientists of the Republic of Turkey in interest-free financial markets to the scientific approaches of professor, dr. Sabahattin Zaim, professor, dr. Servet Bayındır, professor, dr. Ismail Ozsoy, professor, dr. Servet Arman and Temel Haziroglu researched, scientific-theoretical-practical views, theories about the formation of this field as a scientific-practical direction were studied and generalized, and its necessary scientific aspects were studied. In this

regard, the research work can be considered commendable in terms of research of scientific approaches to the management of interest-free financial markets in the world.

Keywords: Islamic financial management, Islamic financial system, interest-free financial markets, interest-free financial market management, Islamic economic-management system.

GİRİŞ

Bilindiği gibi faiz, insan toplumunun başlangıcından beri tüm yazılı kaynaklarda yasaklanmıştır. Kutsal kaynaklarda da Kurani-Kerimde başta olmak üzere birçok ayet vardır. Böylece Kurani-Kerimde şöyle ifade edilir: «Faiz yiyenler, «alışveriş, faiz gibidir» demeleri dolayısıyla, ancak kendisini şeytan çarpmış kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Halbuki Allah, alışverişi helal, faizi ise haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir ve o da (faize) son verirse, geçmişi kendisine, işi Allah'a aittir. Kim de tekrar (faizciliğe) dönerse, işte bunlar cehennem ashabıdır. Onlar orada ebedi kalacaklardır.» (Al-Bakara suresi, 275-ci ayeti). Bu anlamda Türk bilim adamları faizsiz finans piyasalarının yönetimine odaklanmışlardır. Bu konuda yürütülen araştırma çalışmalarında prof. dr. Sabahattin Zaim, prof. dr. Servet Bayındır, prof. dr. İsmail Özsoy, prof. dr. Servet Armağan ve Temel Haziroğlu'nun bu alandaki bilimsel-teorik yaklaşımları önemlidir.

Prof. Dr. Sabahattin Zaim'in Faizsiz Finans Piyasalarına Bilimsel Yaklaşımı

Bu alanda bilimsel araştırmalar yapmış Türk bilim adamlarının araştırmaları çok önemlidir. Bu bilim adamlarından biri de Türk iktisatçı, iktisat profesörü Sabahattin Zaim'dir (1926-2007). 1947'de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden, 1950'de Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Amerika Birleşik Devletleri'nde Cornell Üniversitesi'nde, Batı Almanya'da Münih Üniversitesi'nde ve Suudi Arabistan'da Malik Abdulaziz Üniversitesi'nde faizsiz finansal sistemler konusunda dersler vermiştir.

Eserleri, İslami finans ve ekonomik sistemin gelişmesinde büyük rol oynayan en iyi yazılmış araştırma eserlerinden biridir.

İslam ekonomisi alanında kapsamlı araştırmalar yaptı ve faizsiz finansal sistemler teorisinin gelişimine önemli katkılarda bulundu.

Ekonomist, profesör, dr. Sabahattin Zaim, «İslam, İnsan ve Ekonomi» adlı kitabında, İslami ekonomik yönetim ilkelerinin özünü aşağıdaki alanlarda sınıflandırıyor:

1. İslam'ın ekonomik görüşü diğer sistemlerden tamamen bağımsızdır. Ancak İslam'ın ekonomik sisteminin diğer sistemlerle ilgili yönleri vardır. Hepsi bütün bir sistem şeklinde çalışır.
2. İslam'da ekonomik sistemin materyalist görüşü olan homo-economicus güvenilir kabul edilmez. (Homo ekonomi- Daha az emekle yüksek gelir ve fayda sağlamak amacıyla belirli amaçlarla ekonomik faaliyetlerde bulunan kişiler.)
3. Sadece homo-economicus değil, esas olarak Müslümanlar, insan toplumunda meydana gelen sosyo-ekonomik süreçlerde kilit bir rol oynamaktadır.
4. Mülkiyet hakkı, kullanım yöntemleri, sınırlandırılması ve amacı birlikte tanınır. (Toplumun hak ve yetkileri örneğinde).
5. İslam'da toplum tarafından tanınan hak ve haklar mutlak olmayıp, belirli sınırları vardır.
6. Gelir ve kârın helal ve haram boyutları baskındır.
7. En önemli konulardan biri emeğin emeğemi yoksa kâr zararını dayalı olduğudur. (Zaim, 1992).

Prof. Dr. Servet Bayındır'ın Faizsiz Finans Piyasalarına Bilimsel Yaklaşımı

Profesör Dr. Servet Bayındır (1965), İslami finans ve ekonomi sistemine büyük katkılarda bulunmuş ünlü bir Türk bilimci. 1993 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlahiyat Bölümü'nden mezun oldu. 1993-1995 yılları arasında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden İlahiyat / İslam hukuku alanında yüksek lisans derecesi aldı. Yüksek lisans tezinin konusu «İslam Hukukunda Özel Finans Kuruluşlarının Değerlendirilmesi» idi. 2004 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora tezini savundu. Doktora tezinin konusu «İslam Fıkhiinde Faizsiz Bankacılık İşlemlerinin Yeri» idi. 2005 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 2008-2010 yıllarında

Malezya'da INCEIF Enstitüsü'nde İslami Finans Sertifikası (CIFP) programından mezun oldu. «İslam Hukuku Penceresinden Geçerli İşlem Usulleri» (2008) adlı eseriyle doçent, «İslam Hukuku Perspektifinden Para İşlemleri ve Sermaye Pazarlaması» (2014) adlı eseriyle Profesör oldu. Türkiye Müşterek Bankalar Birliği (TKBB), TKBB'nin düzenlediği «Ortak Bankacılığı Finans Sektörüne Getiren Yenilikler ve Açıklamalar» (Mart 2009) projesi kapsamındaki makale yarışmasında «Yeni Ürün Olarak Emtia Bankacılığı» fahri diploması aldı. araştırması için birinci derece. O, 9 Ekim 2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Ekonomi Politikaları Konseyi (Ekonomi Politikası Konseyi) üyeliğine atanmıştır. Halen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İktisadı ve Maliyesi Bölüm Başkanıdır.

Prof. dr. Servet Bayındır'ın «Fıkıh ve İktisat'tan İslami Finans-2 (Para ve Sermaye Piyasaları)» adlı kitabı, Kuran'da insanın yaşam faaliyetinin, konut ve gıdadan oluşan ekonomik faaliyetinin başlangıcıyla bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bu nedenle dünya, yaşanacak, geçim araçlarından yararlanılacak ve zamanla diriltilecek vaat edilen bir yerdir. İnsanların hayatta kalabilmeleri için beslenme, barınma, giyim, korunma, savunma ve barınma gibi belirli alanlarda belirli bilgilere sahip olmaları gerekmektedir. Burada tüm insan ihtiyaçları, ekonomik değeri olan mallar altında elde edilen canlılarla karşılanmaktadır. Böylece yağmurun rızkını verdiği yer, göklerdeki tüm varlıkların ve yerdeki tüm zenginliklerin gerçek sahibi olan Allah tarafından insanların hizmetine sunulmuştur. Varlıkların tek sahibi Allah'tır. İnsan, Allah'ın tüm varlıklara yerleştirdiği özel niteliklere, kendisine bahşedilen nimetleri tasarruflu kullanma ve bunları bertaraf etme gücüne sahiptir. Bu konudaki temel ilke, yaratılışın gerçek sahibinin Allah olduğunu kabul ederek, bu anlamda Yaratan ile ilişki kurmaktır. İnsan toplumunda servete sahip olmak (mülkiyet ilişkilerini korumak) için bu serveti kullanmak ve elden çıkarmak için belirli kurallara uymak gerekir. İslam iktisadının bu konuda tanımladığı kural ve ilkeler, modern iktisatçılar tarafından tam olarak anlaşılmamakta ve modern iktisat teorilerine yansımamaktadır. Başka bir deyişle, iktisadın kuruluşundan bu yana ortaya çıkan iktisat teorileri bu konuda İslami ilkelerden uzak, hatta bazı durumlarda İslam karşıtıdır.

Meşruiyet, mülkiyete sahip olmanın, kullanmanın ve tüketmenin ana kriteridir. Bu nedenle, mülkün yasal olarak mülkiyeti olmalı ve aynı şekilde kullanılması emredilmelidir. Ruhsat sözleşmesiyle izin verilen malvarlığına el konulması, miras, vasiyet, her türlü bağış ve karşılıklı rızaya dayalı ticaret, hukuki servet elde etmenin başlıca yöntemleri arasındadır. Faiz, kumar, hırsızlık, gasp, rüşvet, dolandırıcılık, dini istismar vb. ve sahte yollarla servet elde etmenin yollarından biridir. İnsan, servet elde etmek ve yaşamının sosyo-ekonomik güvenliğini sağlamak için sadece batıl yollarla değil, yasal yollarla da servet edinme imkanına sahiptir.

İslam'ın sosyo-ekonomik hayata ilişkin ilkelerinden bazıları şu şekilde sıralanabilir.

- Karşılıklı anlaşmaya dayalı ticaret ilkesi;

Nisa Suresi'nin 29. ayetinde, varlıkların karşılıklı değil, karşılıklı rıza ile ticaret yoluyla devredilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Ayet, katma değerli ürün üreten üreticiyi ticaretin tek yolu olarak tanımlasa da, ekonomik değer yaratan özellikleri taşımayan yöntemleri yanlış olarak tanımlar ve uzak durmalarını emreder.

Ticaret, kâr elde etmek amacıyla sermayede (varlıklarda) tasarruf nedeniyle katma değer yaratma eylemi olarak tanımlanır. Sermaye tasarrufunun amacı, zamanı, mekanı, kaliteyi ve şekli değiştirecek önlemler almaktır. Ticaretin amacı olan kar etme sermayesi, risk dikkate alınarak yapılan işlemler sonucunda ortaya çıkar.

- Sözleşmelerin gereklerine uygunluk ilkesi;

Maide Suresi'nin ilk ayetinde geçmektedir. Ey iman edenler! Sözleşmede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi emredilmiştir. Hukukta sözleşme kavramı ile finans literatüründe sözleşme kavramı benzer anlamlar taşımaktadır. Antlaşmalar genellikle kişinin Tanrı'ya ve diğer insanlara karşı yükümlülüklerini yerine getirmesini gerektirir. Allah'a karşı yükümlülüklerin yerine getirilmesi, iman, ibadet ve diğer tüm emir ve yasaklara itaat yoluyla gerçekleşir.

Sözleşmeler, insan yükümlülüklerinin ana nedenlerinden biridir. Bu anlaşmaların ekonomik doğası çok geniştir ve sadece İslam'ın ortaya çıktığı dönemde bölgede var olan ekonomik sorunları değil, aynı zamanda ortaya çıkan ve gelecekte ortaya çıkacak olan ekonomik sorunları da kapsamaktadır.

- Faiz kullanmama ilkesi;

İslam'ın finans piyasalarında yol gösterici ilkelerinden biri faizden kaçınmaktır. Zira faiz, üreticinin üretken özelliklerini yansıtmayan yanlış transfer yöntemlerinden biridir. Dolayısıyla finansal piyasalar, menkul kıymetlerin el değiştirdiği bir ortamdır.

- Kumar ve aşırı muğlak yolların kullanılmaması ilkesi;

Kumar ve kumar (tehlike, risk, bilmeden kişinin canını veya malını tehlikeye atmak) finans literatüründe sıklıkla birlikte kullanılan kavramlardır. Yakın akraba olmalarına rağmen kumar daha yaygındır. Kumar, Arapça «k-m-r» kökenlidir. Ay, Arapça'da ayın adıdır. Ay sabit değil, sürekli büyüyor ve küçüldüğü için Arapça'da bu anlamına gelen kelime odası deniyor. Kumarbazın serveti sürekli artıp azalıyordu, bu yüzden ona aya benzeyen bu isim verildi.

Kumar taraflarından birinin mutlak kazancı ve diğerinin mutlak kaybıyla sonuçlanan tam bir belirsizlik (hisse riski) üzerine bir sözleşme veya bahis olarak tanımlanır. Karar, «sözleşme sonucunun geçersizliği» olarak nitelendiriliyor. Fıkıh kaynaklarında hüküm ve cehalet bazen birbirinin yerine bazen de farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Garar aşırı kalabalık için kullanılır, ancak aynı zamanda bir tarafın bildiği ve diğerinin bilmediği unsurları içeren durumlar için de kullanılır.

- Yasadışı mal ve alanlardan uzak durma ilkesi;

Mevcut kaynakların kullanımı ve kullanımı sırasında tüm eylem ve faaliyetlerimiz dikkatlice düşünülmelidir. Çünkü göklerdeki ve yerdeki tüm nimetler insanın hizmetindedir. Doğal kaynakların sınırlı mevcudiyeti nedeniyle, bunları kullanırken bazı kısıtlamalar ve yasaklar uygulanmalıdır. Kuran'a göre doğal kaynakları kullanmanın temel kriterleri «helal" ve «saflik" olmalıdır. Bildiğimiz gibi helalin zıttı haram, temizliğin zıttı ise necistir.

Duruma göre gayrimeşruiyet, elde etme davranışından bağımsız olarak servetle karşılaştırılır ve duruma göre servet edinme yöntemi belirlenir ve duruma göre elde edilen servet, önceden var olan helal servetle karşılaştırılır. yöntem. Kişisel olarak yasaklanan şeyler arasında leşler, dökülen kan, domuz eti, alkol ve insan doğasının kirli saydığı diğer şeyler bulunur. Bu tür ürünleri elde etme yöntemi helal olmakla birlikte, bunları yemek veya ticari olarak kullanmak haramdır.

- Haram içerikli karma sözleşmelerin kullanılmaması ilkesi.

Finansal sistemin en önemli işlevlerinden biri finansal ürünlerin geliştirilmesidir. Finansal ürünler genellikle birkaç sözleşmeyi yasal olarak birleştiren sözleşmelerin bir kombinasyonudur.

Modern hukukta müşterek sözleşme, birden fazla bağımsız sözleşmenin (tipik sözleşme) orijinal niteliklerine hanel gelmeksizin, birinin varlığı ve diğerinin geçerliliği ile akdedilen tarafların iradesiyle akdedilen sözleşmeleri ifade eder. Karma sözleşme, birden fazla tipik sözleşmenin gerekli unsurlarının kısmen veya tamamen birleştirilmesiyle oluşturulan, kanunda öngörülmemiş yeni ve tek bir sözleşmedir. Karmaşık sözleşmelerde her sözleşme orijinal unsurunu korusa da karma sözleşmelerde durum böyle değildir.

Karmaşık sözleşmeler, birden fazla sözleşmenin asli işlevini kaybetmeden akdedilmesidir, karma sözleşmede ise her sözleşmenin asli dikkate alınmaz ve bunların birleşiminden yeni bir sözleşme hazırlanır. Bireysel sözleşmelerden karmaşık ve karma sözleşmeler arasındaki en önemli fark, bu sözleşmelerden birinin geçersiz veya feshedilmiş olmasıdır. Bu nedenle, her bir sözleşmenin mevcudiyeti ve geçerliliği, diğer sözleşmenin mevcudiyeti ve geçerliliği için veya en azından temel teşkil eder. Birden fazla sözleşmenin karmaşık ve karma sözleşmeler şeklinde ortaya çıkıp çıkmadığı, tarafların irade ve amaçları, yani sözleşmeden elde edilecek ekonomik menfaatler dikkate alınarak belirlenir. (Bayındır, 2015).

Prof. Dr. İsmail Özsoy'un Faizsiz Finans Piyasalarına Bilimsel Yaklaşımı

Prof. dr. İsmail Özsoy, faizsiz finans sistemi üzerine araştırmalar yapmış kıdemli bir Türk bilim adamıdır. Onun 1991 yılında «İslam ekonomisine ilgi ve çağımızın sorunları» konulu doktora tezini savundu. Prof. dr. İsmail Özsoy'un «Faiz ve Sorunlar» (1993), «Türkiye'de Katılımcı Bankacılık» (2012), «Fıkıh Öğretisinde Para ve Faiz» (2012) kitapları bu alanda yazılmış en değerli eserler arasındadır. Onun «Faiz ve Sorunlar» kitabında faiz böyle bir yaklaşımdı. Faizli borçlunun kâr elde edip edemeyeceği veya kâr nedeniyle ne kadar kâr elde edeceği önceden bilinmemekle birlikte, faiz oranı kredi sürecinin başında belirlenecektir.

Prof. dr. İsmail Özsoya göre Katılım bankalarının vadeli satış işlemini geleneksel bankaların faizli kredi işlemine benzetmek doğru değildir. Katılım bankaları fiilen bir mal veya hizmet ticaretinin gerçekleşmesini sağlar ve bu işlemde tam bir tüccar gibi davranırken, kredi işleminde banka sadece ödünç veren durumundadır. Verilen kredinin ticari hayata döndürüleceğinin garantisi yoktur. Döndürülse bile, bunu yapan banka değildir. Kredinin bir işde kullanımından oluşacak her hangi bir değer artışı banka adına değil, borçlu adına sağlanır. Bu değer artışının olup olmadığı, ne kadar olduğu bankayı ilgilendirmez. Olmadığı hallerde bile önceden belirlenen faiz oranı her halükârda ödenmek zorundadır. Bütün bunlar geleneksel bankanın işlemini «faiz» kategorisine koyarken, Katılım bankalarının işlemleri «ticaret» kategorisi içinde değerlendirilmek zorundadır. Kur'an ise, faizin haram, ticaretin helal kılındığını ifade eder. Katılım bankalarının vadeli mal satışı ile geleneksel bankaların faizli ödünç işlemlerini aynı kategoride değerlendirmek faizle ticareti aynı saymak demektir ki, Kur'anî bakış bunu şiddetle reddeder.

Burada Katılım bankalarının vadeli satışlarına fazlaca yer vermemiz, bu satış türünün Katılım bankaları için çok önemli oluşundan değildir. Aslında bu kurumlardan beklenen işlemlerini ortaklık türlerini hayata geçirmeleridir. Bunu yapamamalarının birçok sebebi vardır. Bunlar,

1. Kurumların topladığı fonların büyük bir bölümünün kısa vadeli oluşu;
2. Kâr-zarar ortaklığında teşebbüs sonucunun daha uzun vadede alınması, uzun vadede ise kâr oranının düşmesi;
3. Fon kullananların ticarî ahlakı;
4. Kâr-zarar ortaklığının daha çok uzun vadeli işlemlerde kullanılması, bu nedenle paranın geri dönmesinin gecikmesi;
5. Kâr-zarar ortaklığında risk payının yüksek olması;
6. Bankalarla rekabet. (Özsoy, 2012).

Prof. Dr. Servet Armağın'nın Faizsiz Finans Piyasalarına Bilimsel Yaklaşımı

Professor, doktor Servet Armağan büyük İslam iqtisadiyyatı üzrə böyük tədqiqatçı, hüquqçu və yazardır. O, 1960-ci ildə ilk ve ortaöğrenimini Şan-lurfa'da, yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde yaptı. 1961-ci ildə Aynı fakültenin Anayasa Hukuku kürsüsüne asistan olmuşdur. Aynı dalda 1966-cı ildə hukuk doktoru, 1971-ci ildə doçent ve 1976-cı ildə profesör unvanlarını almışdır. Professor, doktor Servet Armağan İslâm Kalkınma Bankasına bağlı İslâm Araştırma ve Eğitim Enstitüsünde uzman olarak çalıştı ve kurumun uluslararası toplantılarına katılmışdır. Onun yüzden fazla bilimsel makale ve elli civarında kitabı yayımlandı.

Prof. Dr. Servet Armağın'nın bilimsel çalışmaları başlıca şu konulardan oluşmaktadır:

- Bir Zamanlar Rektördüm / İlme Adanmış Bir Ömür.
- Türkiye'de Kadın- Erkek Eşitliği ve Başörtüsü Yasası.
- İslam'da İlim ve İlim Adamı.
- Ana Hatlarıyla İslam Ekonomisi
- En Son Değişikliklerle 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Eski Anayasalarımız.
- Risale- i Nur'un Dil Özellikleri.

- Pratik Hukuk Bilgileri / Sosyal ve Siyasal Hayatımıza Ait.
- İslam ve Çevre.
- İslam Ekonomisi.

Professor, doktor Servet Armağanın yazdığı «İslam Ekonomisi» eseridir. Bu eserde o, Faizsiz maliyye bazarların idarə edilməsinə böyük töhfə vermişdir.

Profesör Servet Armağan'ın yazdığı «İslam Ekonomisi» adlı eserdir. Bu çalışmasında faizsiz finans piyasalarının yönetimine önemli katkılarda bulunmuştur.

Professor, doktor Servet Armağana göre İslam bankaları ilmi neşriyatlarda esas alınarak farklı tarifler yapılmıştır. Kanaatimce, bunlar içinde en basiti ve maksadı en iyi anlatan şudur: «İslam bankası, bankacılık işlemlerini İslam ekonomisi esaslarına uygun olarak yapan bir kuruluştur.» Kısacası, İslam Bankası mali bir kuruluştur. Sahibi ya bir şahıs olur, yada bir ortaklık şeklinde yahut da, diğer müessese tiplerinden biri olabilir. Eğer birden fazla ortağın katılmasıyla, yani sermaye koyarak ortaklık kurmalarıyla tesis edilmişse, bu ortaklık, İslam hukuku bakımından bir «Şirket-i İnan»dır. (Armağan, 2005).

Temel Haziroğlu'nun Faizsiz Finans Piyasalarına Bilimsel Yaklaşımı

Temel Haziroğlu, 1955 yılında Trabzon'da doğdu. Ailesiyle birlikte İstanbul'a yerleşti ve orta öğrenimini orada tamamladı. Kabataş Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Matematik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 2015 yılında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde «Katılım ekonomisi ve katılım bankacılığı» konulu yüksek lisans tezini savundu ve yüksek lisans derecesi aldı.

Türkiye'de Bilgi İşlem Müdürü olarak çalıştı. Türkiye'nin ilk faizsiz bankası otomasyon sistemi olan Albos'un kurucu direktörlüğünü yaptı. 1992'den 1995'e kadar serbest ticaret acentesi ve danışmanı olarak çalıştı. 1996 yılında Türkiye'deki görevine devam eden Albaraka, Bilgi Teknolojileri Müdürü ve İnsan Kaynakları ve İdari İşlerden Sorumlu Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. 2003 yılında Albaraka Türk Genel Müdür Yardımcısı, 2003-2018 yılları arasında Bilgi Teknolojileri, İnsan Değerleri, Eğitim ve Organizasyon, Finans ve Stratejiden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı.

2018 yılı Mayıs ayından itibaren seçilen Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) Danışma Meclisi üyesi olarak görevine devam etmektedir. 2016 yılından bu yana Marmara Üniversitesi Ortadoğu ve İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde ders vermekte ve burada Sosyoloji alanında doktora tezi üzerinde çalışmaktadır.

Temel Haziroğlu birçok üniversite, lise, vakıf, dernek ve kuruluşta konferans ve seminerler verdi. Birçok sempozyum ve panele konuşmacı olarak katıldı. Çeşitli vakıf, dernek ve kuruluşlarda çalıştı. Çeşitli dergi ve gazetelerde mevcut siyasi, ekonomik ve sosyal yapıyı inceleyen makale ve yazılar yayımlanmıştır.

Temel Haziroğlu'nun ilmi eserleri başlıca şu isimlerden oluşmaktadır:

- Yeni bir dünya mümkündür. Yüceliş - İnsanlığın Tekamülü. İstanbul: İz Yayıncılık, 2019;
- Katılım Ekonomisi. Yeni Zihin, Yeni İktisat. İstanbul: İz Yayıncılık, 2017;
- Yeni Arayış ve İleri Demokrasi Fikrinin Doğuşu. İstanbul: İz Yayıncılık, 2017;
- İnsan ve Gerçek. Düşünce damlaları. İstanbul: İz Yayıncılık, 2017;
- İnsan ve Gerçek. Düşünce damlaları. Yarına yönelik ilahi bir yasadır. İstanbul: Hayat Yayınları, 2015;
- Yeni Arayış ve İleri Demokrasi Fikrinin Doğuşu. Yarına yönelik ilahi bir yasadır. İstanbul: Hayat Yayınları, 2015.

Temel Haziroğlu'nun İslami finans ve ekonomik sisteme en büyük katkısı «Katılım Ekonomisi. Yeni Zihin, Yeni İktisat.» bir kitaptır. Bu kitapta, ahlakın İslami mali ve ekonomik sistemin temeli ve temeli olduğunu gösterir. Bu kitap, temel olarak aşağıdakilerden oluşan beş bölümden oluşmaktadır:

- Teorik Çerçeve: İnsan, ahlak, toplum ve dünya;

- Modern ekonomi kavramı;
- İslam ekonomisi kavramı;
- Katılımcı felsefe;
- Katılımcı ekonomi: ekonomide yeni bir boyut.

Temel Haziroğluya göre Katılım bankacılığı denilince akla gelmesi gereken, varoluş nedeni ve altın kuralı olan «Faizsizlik Prensipleri»dir. Bu altın kural bu kurumların olmazsa olmaz kuralıdır. Temel Haziroğlu'na göre «Faizsizlik Prensipleri» aşağıdakileri bir araya getiriyor:

- 1) Fon toplarken «sabit bir getiri» taahhüt etmemek;
- 2) Fon kullanırken nakit kredi vermeyip, malı «peşin alıp vadeli satmak» veya «ortaklık» yapmak;
- 3) Her türlü bankacılık hizmetlerinde faizin her çeşidinden kesinlikle kaçınmaktır.

İşte bu ilkeler faizsiz bankacılık denilince akla gelmesi gereken ilkelerdir. (<http://www.gonuldergisi.com/ahlak-temelli-iktisat-yaklasimi-katilim-ekonomisi-albaraka-genel-mudur-yardimcisi-temel-haziroglu.html>, 2018)

SONUÇ

Araştırmadan çıkardığımız sonuç, faizsiz finans piyasalarında prof. dr. Sabahattin Zaim, prof. dr. Servet Bayındır, prof. dr. İsmail Özsoy, prof. dr. Servet Armağan ve Temel Haziroğlu'nun bu alandaki bilimsel-teorik yaklaşımları, insan toplumunun sosyo-ekonomik ve kültürel gelişimini sağlamak ve genişletmek için büyük fırsatlar yaratmaktadır.

Faizsiz finans piyasalarında sürdürülebilir ve sürdürülebilir kalkınma için aşağıdaki sonuçların dikkate alınması uygun olacaktır:

- Prof. dr. Sabahattin Zaima göre- Kapitalizm üretime önem vermiş ve bunun sonucunda tüketimde bir denge kuramamıştır. Komünizm tüketime önem vermiş ve bunun sonucunda üretim sorununu çözememiştir. Ancak İslam ekonomisi, genel ekonomik ilkelere, İslami ekonomik modele ve İslam'ın temel ekonomik ilkelerine uygun olarak üretim ve tüketim arasındaki dengeyi korur.
- Prof. dr. Servet Bayındır'a göre- İktisat, sosyo-ekonomik hayatın sağlıklı ve dengeli devamı için mevcut doğal kaynakların üretimi, dolaşımı ve dağıtım süreçlerinde uygulanan yöntem ve ilkeleri kabul eden bir bilim olarak kabul edilmektedir. Mevcut doğal kaynakların en verimli kullanımı yoluyla arzu edilen sosyo-ekonomik refahı ve sürdürülebilir kalkınmayı elde etmek için çok sayıda teori ve kılavuz geliştirilmiştir. Tüm bu bilgilerin toplamı insanlığın ortak mirasıdır. Öne sürülen görüşler, Kuran'ın ilkeleri ve sünnette dolaylı olarak uygulanan kuralları ile örtüştüğü için Müslümanlar tarafından her zaman büyük bir saygıyla karşılanmıştır. Böylece Kuran'ın ilkelerine uymayanlar ya ıslah edilir, düzeltilemeyenler ise reddedilir ve kovulur.
- Prof. dr. İsmayıl Özsoya göre- Faiz, kredi kullanılan teşebbüsün kârla sonuçlanıp sonuçlanmayacağı veya kârla sonuçlanacaksa bile bu kârın ne miktarda gerçekleşeceği önceden bilinmemesine rağmen, faiz nisbetinin baştan tesbit edilmesi sebebiyle, bu kredi kullanımından elde edilen sonucun taraflar arasında âdil ve dengeli bir şekilde paylaşılma imkânının ortadan kalkması; neticede, ister alan ister veren olsun, taraflardan birinin mutlaka zarara uğraması ve bu zararın hiçbir şekilde önlenmesinin mümkün olmaması sebebiyle haram kılınmıştır.
- Prof. dr. Servet Armağana göre- «İslam bankacılığı» İslam ekonomisinin belli başlı önemi konusu haline gelmiştir. Aslında «faiz» konusu ile birinci derecede ilgili bir koudur. İkinci derecede ise, İslam Şirketler Hukuku ve alım-satım akdi ile ilgilidir. İslam ekonomisi sahasında üzerinde en çok yayın yapılan konu, denilebilir ki, İslam bankacılığı konusudur.
- Temel Haziroğluya göre- Hem kapitalist ekonomide hem de sosyalist ekonomide iki ana yaklaşım vardır. Birincisi materyalist akıl ve onun tezahürü, materyalist ekonomi, ikincisi ise insanlığın bütün kötülüklerinin anası olan faizdir.

Bütün bunları ele almak için bir eylem planı geliştirilmeli ve farkındalık programları uygulanmalıdır.

Sonuç olarak faizsiz finans piyasalarının sürdürülebilir ve sürdürülebilir gelişimi için yürütülen tüm faaliyetlerin adalet, sosyal adalet, sosyal eşitlik ilkelerine dayandırılması gerekmektedir. Türkiye Cumhuriyeti bilim adamlarının prof. dr. Sabahattin Zaim, prof. dr. Servet Bayındır, prof. dr. İsmail Özsoy, prof. dr. Servet Armağan, Temel Hazirolunun ve diğer bilim adamlarının bu alandaki bilimsel yaklaşımları dikkate alınmalıdır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Qurani-Kerim.

Armağan S. (2005). İslam Ekonomisi. İstanbul: Suleymaniye Gündönümü Yayınları.

Bayındır S. (2015). Fıkhi ve İktisadi Açından İslami Finans-2 (Para ve Sermaye Piyasaları). İstanbul: Suleymaniye Vakfı Yayınları. (Bayındır, 2015).

Özsoy İ. (2012). Türkiye’de Katılım bankacılığı İstanbul: TKBB-in Yayınları. (Özsoy, 2012).

Zaim S. (1992). İslam, İnsan ve Ekonomi. İstanbul: Yeni Asya Yayınları.

<http://www.gonuldergisi.com/ahlak-temelli-iktisat-yaklasimi-katilim-ekonomisi-albaraka-genel-mudur-yardimcisi-temel-hazirolu.html>. (2018).

The Impact of Branding on Marketing of Retail Banking and Its Long-Term Effect on Customer Loyalty- A Case Study of BRAC Bank Dhaka, Bangladesh

Dr. Md. Ruhul Amin SARDAR

HND, BA (HONS), MBA, DBA
Business Administration, London, United Kingdom
mdruhul.amin.sardar@outlook.com

ABSTRACT

In today's competitive environment where consumers have an enormous choice of brands, building and sustaining brand loyalty is fundamental for the survival of companies. At present, business world customer loyalty is a subject of great interest for marketing scholars because of its significance in relation to accomplishing sustainable competitive advantages and financial results. It also plays an important role in retail banking and in bank branding. Brand management is principally linked to good relationships with customers and it can be assessed by analyzing marketing operations. Consequently, customers become loyal to a specific product, a brand or an industry and this strategy benefits the business.

The purpose of this research is to investigate the relationships between brand marketing and customer satisfaction, perception, products/services and loyalty in the Bangladesh retail banking industry. Both qualitative and quantitative research was utilised in this study. Primary data comprised qualitative data collected through open-ended interviews with BRAC bank managers and staff, and quantitative data collected through questionnaires completed by BRAC bank customers. Multiple Regression Analysis was employed for quantitative data analysis. The findings reveal significant relationships between brand marketing and customer satisfaction, perception, products/services and customer loyalty in the Bangladesh retail banking industry. The original contribution of this thesis lies in the theory of the customer relationship management framework based on brand marketing. This study has significant findings which combine brand marketing and customer satisfaction, customer perception, products/services as marketing tools to explain customer loyalty in the Bangladesh retail banking industry context. Based on these findings, the author offers guidelines to managers on how to build and sustain purchase and attitudinal brand loyalty by enhancing brand experience.

Keywords: BRAC, Retail Banking, Customer Loyalty, Bank Dhaka, Bangladesh

1.0 CHAPTER: INTRODUCTION:

This paper is made up of three (3) parts: in the first part they are three components: Main theme, Literature review and Research Methodology.

Part two consists of a case study or which is called empirical sections.

Finally, the third part consists of data analysis (Quantitative and Qualitative), discussion of findings and conclusion. In addition, contributions and recommendation for future work.

1.2 Research Aim

This research aim helps to investigate BRAC bank's marketing strategy in terms of products, place, promotion and price strategy and the technologies.

To examine the influence of branding on marketing of retail banking and extended term impact on customer loyalty of BRAC Bank Bangladesh.

1.3 Research Problems

The research problems of this study are categorized into three main areas, namely: competition, competitive advantage and technological advancement. The research problems are presented in the sub-sections below which reflects past and present state of the challenges and opportunities faced by BRAC Bank, Bangladesh.

1.4 Research Objectives

This research project is designed in order to achieve the following research objectives:

Critical review the relevant literature of marketing strategies of retail banking services employed by the BRAC Bank in Bangladesh.

To examine customer perceptions in relation to BRAC bank's products, place, promotion, price strategy and technologies.

To test the hypotheses in order capture level of success of branding as a marketing tool for customer loyalty and develop the research model.

To study the relationship between branding and customer loyalty in retail banking in Bangladesh.

1.5 Research Questions

Research questions show the pathway the researcher hopes to carry on this research. By getting the outcomes of the following research questions, the researcher would have achieved the objectives of this project:

How effective are the marketing strategies of BRAC bank Ltd, Bangladesh?

What is the perception of the bank customers in relation to brand value, products, and services for BRAC bank?

Is there any relationship between branding and customer loyalty to BRAC bank Ltd, Bangladesh?

Which hypotheses capture marketing tools in relation to BRAC bank customer loyalty?

The research aim, objectives and research questions show the pathway of the research, and the research will be carried out according to that pathway. The main target of this research is to achieve the objectives and find out accurate answers to the research questions to reach a strong recommendation for the research.

Table 1 Studies on Relationship Between Service Quality, Satisfaction and Loyalty

Authors	Service Context	Relationship studies	Data Analysis	Findings
Cronin, Brady and Hult (2000)	Fast food, health care, sporting events	SQ, SV, CS, CB (loyalty)	CFA	SQ, SV, CS directly influence BI
Dabholkar, Shepherd and Thorpe (2000)	Photographic directory services	SQ, CS, BI	CFA	CS has a strong mediating effect of SQ on BI CS better predictor for BI
Parasuraman et al. (2005)	e-purchase	SQ, SV, CL	CFA	SV has a direct effect on loyalty SQ has a direct effect on the SV and Loyalty
Cristobal, Flavian and Guinaliu (2007)	e-retail	SQ, CS, CL	CFA	SQ has a direct and indirect effect on CS, CS has a direct effect on loyalty, CS is a mediator
Ladhari (2009)	e-hospitality	SQ, BI, CS	CFA	SQ has a direct and indirect effect of BI, CS is a mediator.
Wolfenbarger and Gilly (2003)	e-retailing	SQ, CS, CL	CFA	SQ (website design) has a direct effect on CS and loyalty
Zeithaml et al. (1996)	Automobile and Life Insurer	SQ and Behavioral Intentions (BI)	FA	SQ has a positive relationship on Behavioral Intentions

SQ: Service Quality, SV: Service Value, CB: Customer Behaviour, Customer Satisfaction and Behaviour Intention, CFA: Confirmatory Factor Analysis, CL: Customer Loyalty, Cronin and Hult (2000) examined the conceptualization on the effect of service quality, satisfaction, value on customer's behavioural intentions and builds on recent marketing theories to assess the relationships between service value and satisfaction which directly relate to behavioural intentions when all variables are considered collectively.

1.6 Research Hypotheses

Previous empirical research has extended the measurement and conceptualization of customer loyalty and brand personality in the service industry. In line with this, several studies highlight the positive relationship between service quality, customer loyalty, and customer satisfaction as usually mediator between them (Chu et al., 2012; Chodzaza and Gombachika, 2013; and link between customer experience dimensions and brand loyalty (Möller and Raake, 2014; Price et al., 2014, 2015).

For example, Kim et al. (2016) found that a satisfied customer with a smart phone manufacturer will tend to have a higher loyalty toward the company. This research argues that customer satisfaction, perception, brand marking, products and services have a positive impact on customer loyalty. Bloemer and Kasper (1995) believed that customer satisfaction is a necessary condition for customer loyalty, although not sufficient on its own to automatically lead to repeat purchases or brand loyalty.

The research hypotheses for this study are listed as follows {a detailed explanation is presented in the Conceptual Framework of this study}:

H1: Customer loyalty depends on customer perception of BRAC bank.

H0: Customer loyalty does not depend on customer perception and satisfaction of BRAC bank.
H2: Customer satisfaction has a direct positive relationship with customer loyalty of BRAC bank.

H0: Customer satisfaction has no relationship with customer loyalty of BRAC bank.

H3: Customer loyalty depends on BRAC bank’s products and services.

H0: Customer loyalty does not depend on BRAC bank’s products and services.

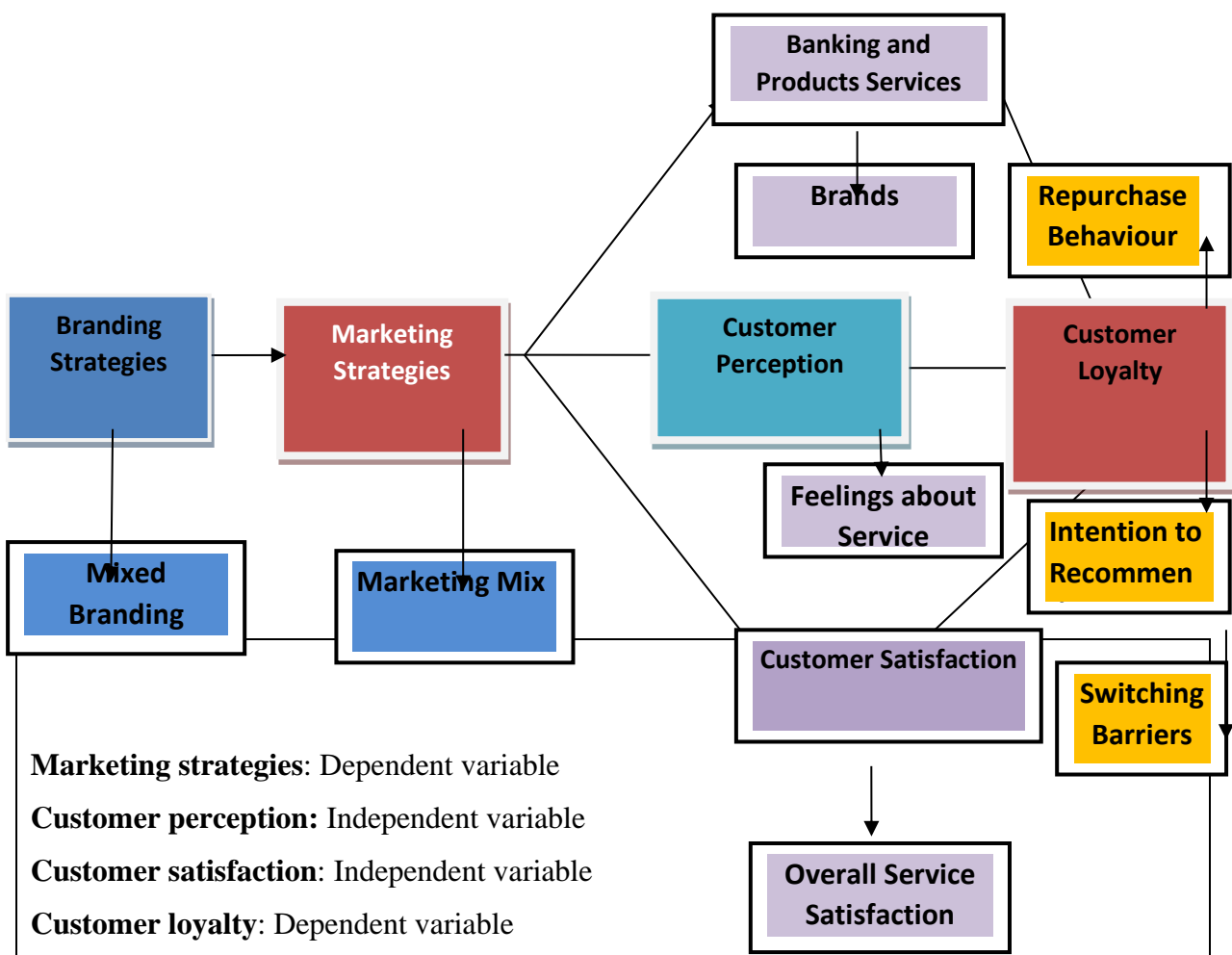
H4: There is a positive significant relationship between branding in marketing and customer loyalty of BRAC bank in Bangladesh.

H0: There is no significant relationship between branding in marketing and customer loyalty of BRAC bank in Bangladesh.

This section presents the theoretical framework of the study, which is a summary of the thesis that indicates a general idea about the topic and provides the assumption that customer perception, brand satisfaction, bank products and services lead to customer loyalty in the banking industry in Bangladesh.

2.0 CONCEPTUAL FRAMEWORK

Theoretical Framework and Hypothesis Development of Branding in Marketing and Customer Loyalty

Source: Developed by Author for this Research.

The most common practices of the marketing mix for banking sector are discussed below.

THE MARKETING MIX

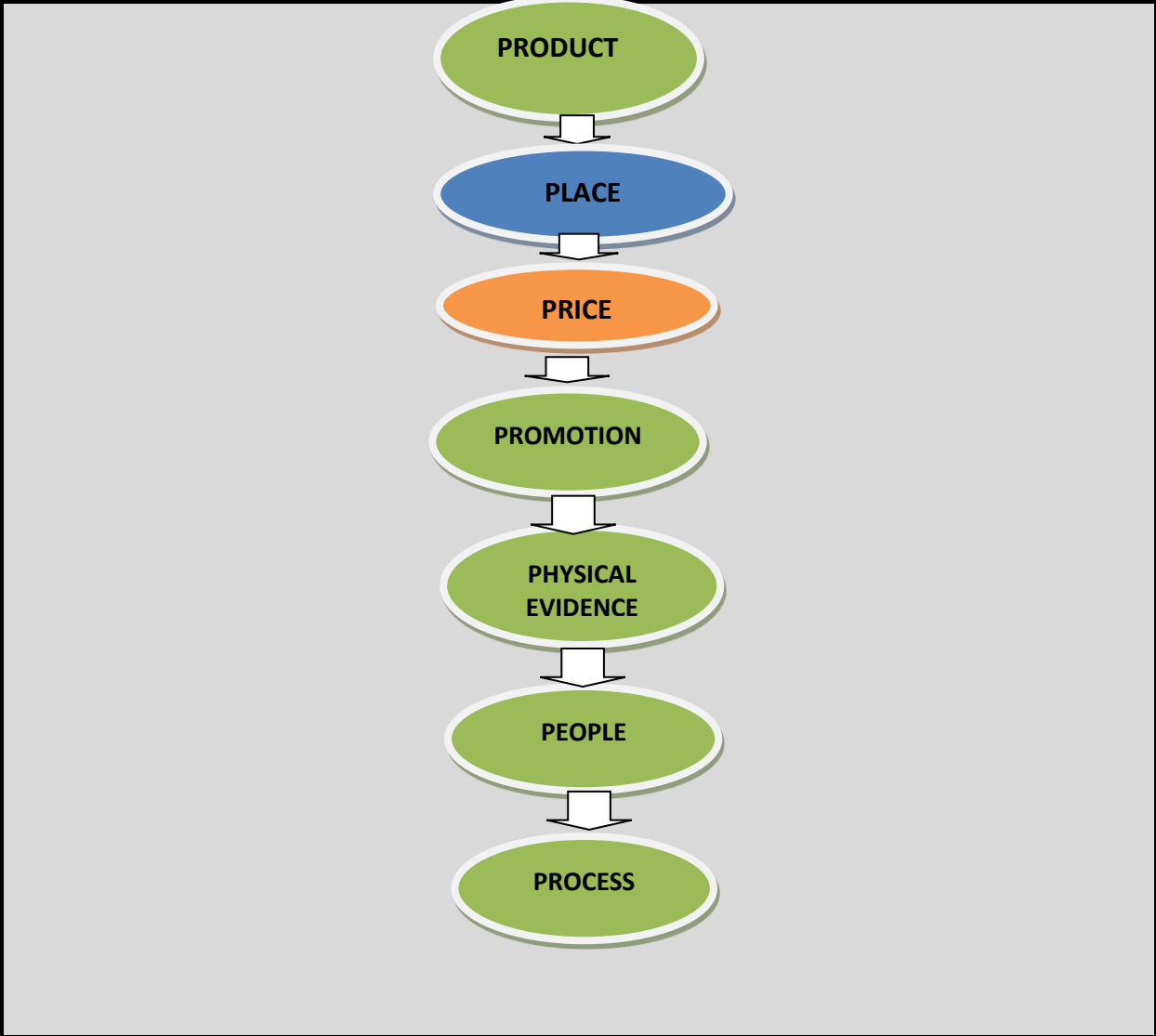

Figure: The 7 Ps of Marketing
Source: Designed by Author

2.1 Research Philosophy

The most significant part of the methodology is the research philosophy. Without an understanding of this process, it is impossible to conduct successful research. The researcher should have a thoughtful process about the study philosophy with a conceptually sound aspect of the study in question (Scott and Tad, 2014). In line with the study philosophy, there are two main elements referred to as **positivism** and **interpretivism**. As a result, this research considers two main paradigms which are positivism and interpretivism. A positivist position uses a deductive approach to empirically test relationships between the known variables in the theoretical model.

Positivism is known to be a research theory used in most social studies. Various elements of banking have been examined in this study and the goal of the study has been obtained. The level of income of the customer is significant to increase the demand for products/services from the branded financial institutions like BRAC bank Dhaka, Bangladesh.

Interpretivism emphasize the meaningful nature of people's character and participation in both social and cultural life (Elster, 2007). It denotes that the methods of the research which adopt the position that people's knowledge of reality is a social construction by human actors, and so it distinctively rules out the methods of natural science (Eliaeson, 2002). Interpretivism, by its nature promotes the value of qualitative data in pursuit of knowledge (Kaplan and Maxwell, 1994). In essence, this philosophical and research paradigm involved the uniqueness of a particular situation, contributing to the underlying pursuit of contextual depth (Myers, 1997). There exist two frequently used study philosophies that are imperative for social and marketing research (Duane and Justin, 2015). BRAC bank, Dhaka, Bangladesh serves its customer for banking as they have to consider individual preferences since they are involved with the specific society's culture.

2.2 Research Approaches

Two main approaches known as qualitative and quantitative approaches exist. According to Duane and Justin (2015), the methodology of any study has to contain two types of approaches namely; qualitative research and quantitative research. Data collection and data analysis methods have also been portrayed under the research onion. Data collection procedure entails of both primary and secondary data collection techniques (Kara, 2015). Statistical chart and graphs have been also employed in the data analysis to demonstrate customer preferences in line with their buying behavior concerning branding. Mono method of the research has been applied in the research. The questionnaires were sent to the branch managers at different parts of Dhaka and also other parts of Bangladesh to gather relevant information (Joshua and Catherine, 2012).

3.0 KEY FINDINGS

That significant relationship exists between brand marketing and customer satisfaction, perception, products / services and customer loyalty in the Bangladesh retail banking industry.

In other words, a significant positive relationship exists between customer satisfaction and loyalty in the Bangladesh banking industry. In addition, a positive relationship between marketing and brand loyalty exists, for that reason significant to be able to offer customers a security with the particular brand of their choice.

This study has a significant finding which combines brand marketing and customer satisfaction, customer perception, products / services as marketing tools to explain customer loyalty in the Bangladesh retail banking industry.

3.1 Original Contributions of the Study

3.1.1 New Conceptual Framework:

An assessment of the linkage between brand marketing and strategies and customer loyalty. The original contribution of this thesis lies in the theory of the customer relation management framework based on brand marketing which limited studies have attempted to link brand marketing strategies and customer loyalty in the Bangladesh retail banking industry.

3.1.2 Methodological Contribution

Previous studies have used either quantitative or qualitative research to examine the customer relationship management linkage, but have not employed a mixed-methods approach. Bryman and Bell (2005) recommend that both data sources should be employed to gain robust results. According to the critical literature review, this study seems to be the first of its kind to employ both quantitative and qualitative research techniques with a case study approach around service marketing within the retail banking sector in Bangladesh. The quantitative research method is suitable for gathering primary data that can be statistically analysed using tools such as the Statistical Package of Social Sciences (SPSS) package, to test hypotheses.

The qualitative research method is suitable for gathering insights on the social and cultural elements in the service marketing area of interest. This gives a greater understanding of the numerical data. Here primary data were collected by questionnaire and interviews conducted during a field visit and through online sources from the customers throughout different parts of Bangladesh including the capital city of Dhaka, Bangladesh. In addition, this study also considered secondary data gathered from different company websites and company reports and research papers of the BRAC Bank Dhaka, Bangladesh.

The second original contribution comes from the methodology employed in this study. This study employed both qualitative and quantitative research analysis. After conducting a critical literature review, this study should be considered the first kind to employ both quantitative and qualitative research techniques with a case study approach in the area of service marketing within the retail banking sector in Bangladesh.

New Model

The findings lead to the development of a new conceptual model for Branding, Marketing, Customer Perception and Customer loyalty (BMCC) below. **Branding , Marketing ,Customer Perception ,Customer Loyalty**

Branding---Marketing ----Customer Perception ---Customer Loyalty.

Source: Researcher's BMCC Model

Developed by Author

CONCLUSION:

The objectives of this current research have been achieved. The original contribution of this study came from two main streams, namely; developing a new conceptual framework and

methodology in the service literature. A Critical review of the service and brand loyalty literature. Development of the conceptual framework. A case study of BRAC Bank background history of the bank analyzed. Both the quantitative and qualitative data provided an advantage to improve the reliability and validity of constructs to measure brand loyalty. The findings revealed that customer loyalty depends on customer perception, satisfaction, bank products and services in Bangladesh banking industry.

Challenges in Quality of Education in HEIs of Pakistan: An Exploratory Research

Zohaib Hassan Sain

Student of M.Phil. in Superior University Lahore
zohaib3746@gmail.com

Shahzadi Hina Sain, M.Phil.

English Coordinator (BSS)
Shahzadi.hina88@gmail.com

Prof. Nadeem Iqbal

Head of Research Department, Superior University
nadeemiqbalraza@yahoo.com

Khalid Azim Khan, PhD

(UMM AL-QURA UNIVERSITY, SAUDI ARABIA)
Head of International Accreditation
Deanship of University Development and Quality Assurance
khalidazimkhan2015@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is based on exploratory research to identify “Challenges in Quality of Education in HEIs of Pakistan”. In this research Curriculum, Less training institutions, Corruption in education, Teacher’s behavior and less research work are independent variables and Quality of Education is dependent variable. Questionnaire will be as a tool for collecting data in this survey and source of data will be primary. Exploratory research approach is used to achieve the objectives of the study. In this regard primary data was collected from a sample of 100 students using close-ended questionnaire. Then the data was analyzed through exploratory factor analysis to test the hypothesis and present the student’s perceptions. Five point Likert scale was used to measure the responses against variables under study. From the last few years, Pakistan is facing a lot of challenges in education sector such as curriculum, less training institutions, corruption in education, teacher’s behavior, less research work. The second research tool that was used keeping triangulation was walk-in observations of the teachers else the unguided interviews conducted with teachers. Old methods of teaching are common in many HEIs due to which students want to get rid of their studies. Emerging issues in education sector are less training institutions and trend towards research work which is essential to follow for the growth and strength of any economy. The purpose of our research is to identify the major challenges in educational sector in Pakistan which the educational sector is suffering from last few years. In future, we will research on the solution of these problems. To increase the literacy rate, the Govt. of Pakistan has announced that the education is compulsory for sixteen years old for every citizen. This attempt will play an important role in the development of Pakistan.

Keywords: Curriculum, Corruption, Teacher’s Behavior, Research Work.

INTRODUCTION:

What does quality mean in the context of education? Many definitions of quality in education exist, testifying to the complexity and multifaceted nature of the concept. Considerable consensus exists around the basic dimensions of quality education today, however. Quality education includes:

- ✓ Learners who are healthy, well-nourished and ready to participate and learn, and supported in learning by their families and communities
- ✓ Environments that are healthy, safe, protective and gender-sensitive, and provide adequate resources and facilities.

It is well said that education is the road to national development. “Education is a vital process of the development of any society. It is considered one of the main pillars of a society” (Adams, 1988). Education creates awareness among the people about life and challenges in the world. Quality of Education is a description of how well the learning opportunities made available to students help them to achieve their awards. It is about making sure that appropriate and effective teaching, assessment and learning opportunities are made available to students.

In Pakistan the education system is categorized into five levels. These are:

- **Primary Level**
- **Middle Level**
- **Secondary Level**
- **Intermediate Level**
- **University Level**

After focusing on levels of education system, if we talk about schools, colleges and universities, they are also categorized into three types. These are:

- **Government Schools**
- **Private Schools**
- **Madaras**

Quality of Education in HEIs of Pakistan is really having a bad configuration at the moment. There is no doubt in accepting the fact that education stands the backbone for the development of nations. This research is aimed at identifying the factors affecting quality of education in HEIs of Pakistan. Several researches has been conducted related to this sector. Role of TQM in educational sectors is the basic research problem. According to current surveys, we can say that 60% of the population is literate but the reality is very different. In Pakistan, the quality of education has a declining trend. Previous researches provided only short term solutions of the problems. Previous researches provided only problems rather than solutions and only information related to public sector HEIs.

Currently the economic situation in Pakistan is under severe stress and education sector has received the highest impact. The Constitution of Islamic Republic of Pakistan has led to the fact in the following words:

“The state of Pakistan shall remove illiteracy and provide free and compulsory secondary education with minimum possible period”.

This research focuses on complete overview of challenges in quality of education in HEIs of Pakistan. This research also provides information about long term solutions of the problems. In this research most important challenges are discussed along with their recommendations. This research will be helpful to students, researchers, managers, policy makers, trainers, target population and general public.

STATEMENT OF THE PROBLEM:

The challenges in quality of education in HEIs of Pakistan can be traced back to the very inception of the country when the newly independent state inherited an already defined system of education. This system was weak, poorly managed and classified. The system could not be reformed according to the social genre of the people. Due to this Pakistan is still struggling with the lowest literacy rate in the world even after 73 years of its existence. This study attempts to analyze the various challenges in quality of education in HEIs of Pakistan.

OBJECTIVES OF THE STUDY

Main Objective:

- To identify the Challenges in Quality of Education in HEIs of Pakistan.

Sub Objective:

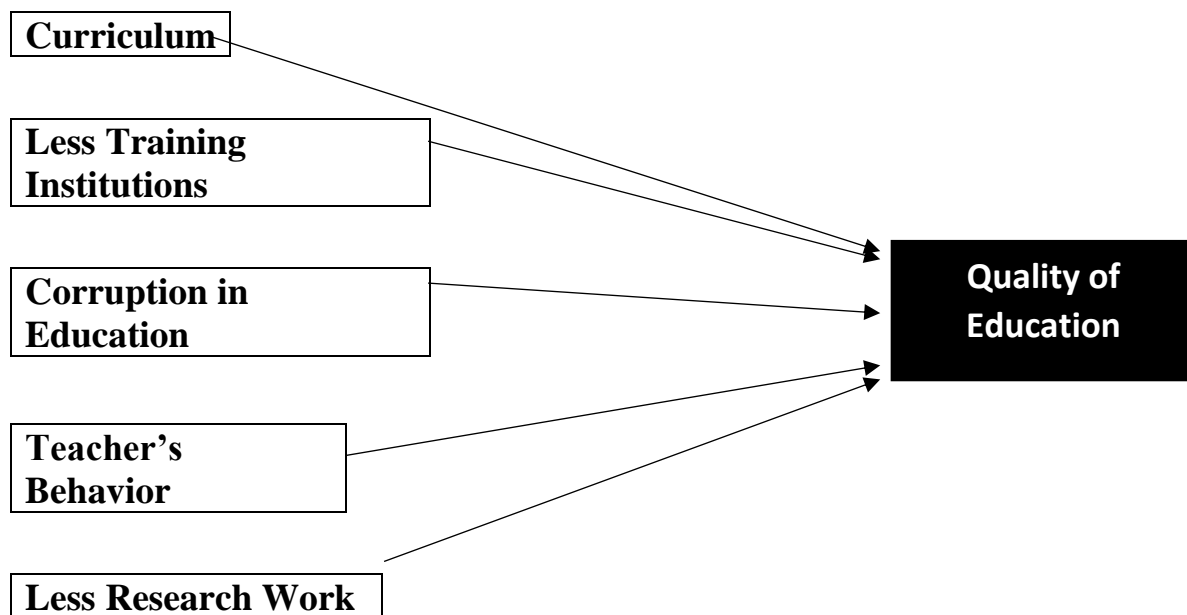
- To identify the relationship between Curriculum and Quality of Education.
- To identify the relationship between Less Training Institutions and Quality of Education.
- To identify the relationship between Corruption in Education and Quality of Education.
- To identify the relationship between Teacher's Behavior and Quality of Education.
- To identify the relationship between Less Research Work and Quality of Education.

SIGNIFICANCE OF THIS STUDY:

The results of the study will be great benefit to the following:

- This study will provide information regarding Challenges in Quality of Education in HEIs of Pakistan with additional information and knowledge to help them in their further research.
- For the researchers, the study will help them uncover critical areas in the educational process that many researchers were not able to explore in their previous study.
- The data gathered will be helpful for managers making decisions and strategy formation.
- The study will help policy makers to develop policy guidelines that will be helpful for new policies, staff training, removing gaps in existing policies and information.
- As per the topic, this will be an opportunity for government to pay more attention on the quality of education in HEIs of Pakistan.

THEORETICAL FRAMEWORK:

LITERATURE REVIEW:

In today's dynamic environment and fast paced world, public sector or even the education sector is vastly influenced by management practices of the corporate or business world (Amin, 2006) and TQM is one such example that has entered the public sector. It is an integrated management philosophy that is required to be applied at all organizational levels (Oakland, 2003) i.e. it will not be effective if implemented in bits and pieces.

TQM is naturally relevant to higher education, because it is a process focused approach that is aimed at increasing productivity, decreasing costs and improving quality (James and James, 1998). Many Higher Education Institutions in United States of America have adopted TQM approach but there are several incidents where the academic quality has not improved much, yes the infrastructure has improved, administrative processes have become speedy and student and staff satisfaction might have also increased but more importantly education or academic quality needs improvement (James and James, 1998).

According to the history of education, the term 'curriculum' was originally related to the concept of a course of studies followed by a pupil in a teaching institution. The concept of "curriculum" was used in the English-speaking tradition as equivalent to the French concept programmed 'etudes'. In fact, the term curriculum is mostly used to refer to the existing contract between society, the State and educational professionals with regard to the educational experiences that learners should undergo during a certain phase of their lives. For the majority of authors and experts, the curriculum defines: (1) why; (2) what; (3) when; (4) where; (5) how; and (6) and who can teach us (Tsui, 2009). Curriculum revision process is a dynamic system of elements depending on each other which include needs analysis, setting issues and goals, and implementation and evaluation of programs (Kirkgoz, 2009). Students through curriculum training design as an educational effort, their effort include paying attention to theories, processes, products and assessment strategies which affects the implementation of plan and makes Curriculum a mean to increase the knowledge and understanding of the learners, develop the skills and change the values (Malcolm, 2005). If the curriculum affects students it means

that it can also affect teachers (Grossman & Thompson, 2008). The efficiency of curriculum and training program increase when teachers reflect on education goals, nature and needs of students, content and its level of sequence (S. H.khan, 2010).

H0: There is no relationship between curriculum and quality of education.

H1: There is relationship between curriculum and quality of education.

Previous research pointed out the division between individual or institutional motives behind educational development (Amundsen and Wilson 2012; Trowler and Bamber 2005). Individual motives consider the main purpose of teaching training courses to be engagement of faculty members in a process of personal reflection on education in order to provide changes in individual teachers' conceptions of teaching and learning, linking this to teaching practices. Higher education development is then viewed as something personal and voluntary.

Institutional motives, on the other hand, are more related to strategic planning and quality management (D'Andrea and Gosling 2005; Havnes and Stensaker 2006). The main focus is not on the teacher but on change of the whole organisation. Development initiatives are often top-down and take place in response to an institutional or national agenda (Amundsen and Wilson 2012). Impact on organisational change and improved educational quality is obviously facilitated if the courses are made compulsory (Havnes and Stensaker 2006; Trowler and Bamber 2005).

According to both perspectives, the underlying assumption is that the HETT courses will have an effect on an individual teacher who will contribute to changing the organisation and raising the quality. The idea of automatic change is, however, stronger in the institutional perspective and has been criticised by scholars who argue that the link between development of teaching and institutional change is not automatic but needs further investigation (Gibbs and Coffey 2004; Trowler and Bamber 2005).

H0: There is no relationship between less training institutions and quality of education.

H2: There is relationship between less training institutions and quality of education.

Corruption in the education sector can be defined as "the systematic use of public office for private benefit, whose impact is significant on the availability and quality of educational goods and services, and, has impact on access, quality or equity in education" (Hallak and Poisson, 2002). Although Tanzi (1997) considers that corruption is "like an elephant: even though it may be difficult to describe, it is generally not difficult to recognize when observed," identifying a general and flexible definition of corruption is a real challenge. Finding an appropriate definition of corruption may be considered for some scholars as a Byzantine discussion, however this debate is relevant for two reasons: first, because a comprehensive definition is necessary for enacting legislation against corruption (particularly because the principle of *Nulla poena sine lege* would impede the application of a sanction if a specific conduct is not defined in the law); the second reason is that in the design of policies against corrupt practices, the adoption of a common definition would determine possible policy options and their implementation characteristics.

H0: There is no relationship between corruption in education and quality of education.

H3: There is relationship between corruption in education and quality of education.

With respect to academic achievement, (Fredricks, Blumenfeld, & Paris, 2004) argued that it is the study habits of students, one, and their attitude towards their studies, secondly, the two most important determinants of academic performance. The authors also corroborate that

attitude of the teacher can play a major role in enhancing the learning abilities and performance of the students. They recommend rigorous academic and behavioral capacity building of teachers for not only helping the teachers acquire the right teaching attitude, but also eventually impact the learning abilities and academic performance of the students that are taught by the teachers at hand (Caprara, Barbaranelli, Steca, & Malone, 2006). If one believes that his teacher is consultative, and he values consultation, you might have a favourable attitude towards the teacher. We can represent this relationship in the form of simple syllogism. For example:

If the teacher is consultative, (belief)
And consultation is good, (value)
Then the teacher is good. (Attitude)

Belief + value \longrightarrow attitude \longrightarrow behavior

H0: There is no relationship between teacher's behavior and quality of education.

H4: There is relationship between teacher's behavior and quality of education.

As reported by N.A.Jafarey

“Pakistan's low level of scientific research is due to a culture that discourages independent and critical thinking”.

In university level of Pakistan, government and teachers pay less attention on research work. Due to this, students remain unaware from the methods of research. That is why the concept of students about critical analysis is not clear. The second reason is that, in university level resources are less for conducting any research. Research work is very important at undergraduate level specially. Researchers play a very important role for getting job and in the market.

Government should provide such environment to students where they are able to express their feelings in words freely. Teachers does not motivate the students for this purpose.

H0: There is no relationship between less research work and quality of education.

H5: There is relationship between less research work and quality of education.

METHODOLOGY:

Research Strategy

An exploratory approach has been adopted for this research. The reason for using this approach is to identify the challenges in quality of education in HEIs of Pakistan.

Sample

A sample of five universities was selected on the basis of commonality i.e. all institutions were from the public sector and chartered by the same Provincial Government. Similar environment, dependency on same superior ministry, locality and nature justifies selection of this sample.

A total of 100 questionnaires were sent to the selected five universities in the sample.

Research Instrument

The research used triangulation in order to carry the reliability and validity of the data for results. So, to conduct this triangulation the researcher used questionnaire for the students, walk-in observations and interviews of the teachers.

Data Analysis & Results

The following section of this paper analyzes the data collected. Firstly, sample characteristics were discussed; secondly, sample adequacy is checked; thirdly, Exploratory Factor Analysis (EFA) is conducted to address the purpose of this study.

Randomly walk-in observations of the teachers were taking keeping in mind the data gathered via questionnaire by the students in order to validate the data further. Next, unguided interviews of the teachers were conducted to know the insight of the scenario. The teachers came up with the problems they were facing like lack of resource's that could enhance student's research skills and how this have effected their behaviour.

Limitations

To take the walk-in observations the institute heads were pre-informed and received their complete cooperation.

Delimitations

During the survey, Out of the 100 questionnaires 85 were returned by the respondents. Out of these 85, 7 were incorrectly filled or were left incomplete, therefore the actual sample size for this study was 78.

ETHICAL CONSIDERATION:

The subject of study will be briefed about the nature of study before collecting data. The data provided by respondents will be kept confidential. Further, a permission form will be signed from the participant before they engage in research in order to protect the participant right.

The permission will include the following:

- The right of participant voluntarily and right to withdraw any time.
- The purpose of study, so that individual understands the nature of the research and impact on them.
- Comprehensive information will be provided to respondent in order to make them clear about aspect, objectives and outcomes of research.
- Signature of both researcher and respondent.

FUTURE DIRECTION:

The purpose of our research is to identify the challenges in quality of education in HEIs of Pakistan which educational sector is suffering from since last few years. In future we will research on solutions of these challenges. To increase the quality of education, the government of Pakistan announced that education is compulsory for 16 years old for each and every citizen. It will play an important role in the development of Pakistan.

CONCLUSION:

This paper concludes that education develops people in all domains of life such as social, moral, spiritual, political and economic. It is a dynamic force which enables every nation to achieve its overall national goals. It is an established fact that countries that have developed a sound system of education have a sound social and political system. With effective educational systems, many countries are playing a leadership role in the comity of nations. The quality of education system in Pakistan has not been able to play its role effectively in nation building. This factor has contributed towards development of frustration among the Pakistani society. Finally, this study concludes that there is an urgent need to reform the system of quality of education in Pakistan and for this purpose this study presents the following recommendations.

RECOMMENDATIONS:

Following are the recommendations for quality of education in HEIs of Pakistan.

- Curriculum should be evaluated on annual basis. In this regard a vast survey could be conducted to seek options of teachers, parents and community regarding their expectations and observations. In this light the expert recommendations of the education researchers the curriculum goals should be redefined.
- In the view of importance of education, the government should take solid steps towards implementation instead of projecting policies. In this regard, government should establish more training institutions for better and continuous feature of quality of education in Pakistan.
- The system of accountability must be strengthened and all the professionals associated with the system of education should be educated to own their responsibilities on individual and collective basis. This helps in creating a sense of ownership of the system and its functions.
- Government should conduct workshops and training programs making teachers aware about their behavior towards students.
- The culture of research should be promoted within educational institutions. For this purpose the pace of research oriented programs in teaching and learning should be accelerated in educational institutions around the country especially at higher levels. Government should increase the volume of funding to higher education commission for this purpose.

ACKNOWLEDGEMENT:

First of all, I would like to thanks Allah Almighty, the kind, the beneficial and the ever merciful, for giving me strength and ability to go through and complete this article with success. And I would like to thank my parents for all their efforts that they have put in, without all their sincere efforts I would not be the status I stand to be today.

I would like to thanks my supervisor Prof. Nadeem Iqbal and all the faculty members of Superior University for cooperating me to complete this article. Without their cooperation I would not be able to complete it within limited time frame.

REFERENCES:

Bok D, (2017) Improving the quality of education

Heyneman P, (2004) Education and Corruption

Cardenas S, (2006) Corruption in Education: A Review of the Literature

Abo M, Uz Zaman, (2018) Effect of Teacher's Behavior on Academic Performance of Students

Shafqat S, (2009) Impact of Teacher's Behavior on the Academic Achievement of University Students

Orkodashvili M, (2009) Corruption in Higher Education: causes, consequences, reforms

Termal Turizm Kapsamında Balneoterapi

Yüksek Lisans Öğrencisi Yalçın ALACA

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Turizmi İşletmeciliği
yalcinalaca86@gmail.com
Orcid: 0000-0003-1719-5601

Dr. Öğr. Üyesi Nurperihan TOSUN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
Orcid: 0000-0001-6548-3099

ÖZET

Dünyada hacmi giderek artan sağlık turizmi sağlığı koruma ve geliştirme amacıyla yapılan uluslararası seyahatlerdir. Sağlık turizminin en eski boyutu termal turizmdir. Termal turizm içerisinde yer alan balneoterapi uygulaması termomineral sular, peloidler ve gazlar gibi doğal tedavi unsurlarının banyo, içme, solunum yöntemleri ile kür tarzında tedavi amaçlı kullanılmasıdır. Balneoterapide suyun özellikleri ile birlikte kimyasal özelliklerinden de faydalanılır. Balneoterapi başlıca romatizmal hastalıklar, solunum sistemi hastalıkları, cilt hastalıkları, kas iskelet sistemi hastalıkları, metabolik hastalıkların tedavisinde etkin rol oynamaktadır. Bu çalışmada dünyadaki önemli balneoterapi merkezlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda incelendiğinde üç önemli merkez bulunmaktadır. Bunlar Ölüdeniz İsrail, Mavi Lagün İzlanda ve Kangal Balıklı Çermik Kaplıcasıdır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Termal Turizm, Balneoterapi

Balneotherapy Within the Scope of Thermal Tourism

ABSTRACT

Health tourism, whose volume is increasing in the world, is international travel for the purpose of protecting and improving health. Thermal tourism is the oldest dimension of health tourism. Balneotherapy application, which is included in thermal tourism, is the use of natural treatment elements such as thermomineral waters, peloids, and gases for treatment purpose in the form of cure with external, drinking, breathing methods. Balneotherapy benefits from the chemical properties of water as well as its properties. Balneotherapy is mainly effective in the treatment of rheumatic diseases, respiratory system diseases, skin diseases, musculoskeletal diseases and metabolic diseases. In this study, it is aimed to examine the important balneotherapy centers in the world. When examined for this purpose, there are three important centers. These are Dead Sea Israel, Blue Lagoon Iceland and Kangal Balıklı Çermik Kaplıcası Turkey.

Keywords: Health Tourism, Thermal Tourism, Balneotherapy.

GİRİŞ

Ülkelerin tarihi yerleri, doğal güzellikleri, iklimi, konaklama ve eğlence imkanları turistik değer taşımaktayken günümüzde ülkelerin ziyaretçilerine sunduğu sağlık hizmetleri de turistik faaliyetleri ile birleştirilip katma değer yaratmaktadır. Her geçen gün sanayileşen toplumlarda insanlar, endüstrileşme, kronik rahatsızlıkların artması, hareketsiz yaşam stili, aşırı stres gibi olumsuz yaşam şartlarından dolayı sağlıklarının sorumluluklarını üstelenme ve sağlıklarını koruma ve geliştirme eğilimi içindedirler. Günümüzde küresel pazarda binlerce insan buldukları ülke dışında başka bir ülkeye sağlık ve tedavi hizmeti almak için seyahat etmektedir. Kendi ülkeleri dışında başka ülkede sağlık hizmeti alan kişiler; maliyet tasarrufu, zamanında hizmet, medikal bakım ve tatilin birleştirilmesi, kültürel benzerlikler, bazı tıbbi tedavi ve prosedürlerle ilgili düzenlemeler, medikal hizmetlerin kalitesi, bilgiye ulaşılabilirlik ve destek hizmetleri şeklinde çeşitli motivasyonlara sahiptir (Japaar, Musa, Moghavvemi ve Saab, 2017:540).

Dünya da hacmi gün geçtikçe artan sağlık turizminin en eski türünün termal turizm olduğu ifade edilebilir. Günümüzde jeotermal sular dünyada enerji üretimi için kullanıldığı gibi aynı zamanda tedavi amaçlı da kullanılmaktadır. Doğada bulunan termal sular hem tıbbi tedavi amaçlı hem de sağlığı koruma amaçlı kullanılmaktadır. Termal sular içerdiği mineraller, sıcaklığı ve oluşturduğu doğal tortular (peloidler) ile tedavi unsuru oluşturmaktadır. Ülkeler turizm unsuru olan bu tedavi yöntemlerini daha etkin kullanarak sağlık turizmi kapsamında yer alan termal turizm pastasından daha büyük pay almayı hedeflemektedirler. Dünyada balneoterapi uygulanan yegane ve özel yerler, İsrail’de Öludeniz, Türkiye’de Kangal Balıklı Kaplıcası ve İzlanda’da Mavi Lagün’dür (Karaca vd., 2005; Altındış, 2015). Bu çalışmada da termal turizm kapsamında önemli bir potansiyeli sahip, özellikle de kronik bir hastalık olan Sedef hastalığının tedavisinde destekleyici bir özelliği olan üç önemli balneoterapi merkezi hakkında bilgiler verilmesi amaçlanmaktadır. Aşağıda dünyadaki önemli üç balneoterapi merkezi hakkında bilgiler sunulmaktadır.

1. Dünyadaki Önemli Balneoterapi Merkezleri

1.1. Öludeniz, İsrail

Suriye-Afrika vadisinin kuzey kesiminde yer alan Ölü Deniz, kıtaların en alçak yeridir. 1997’de su yüzeyi ortalama deniz seviyesinin 410 m altındaydı ve maksimum su derinliği 320 m idi. (Yecheili vd., 1998). Öludeniz suyu, başlıca bileşenleri potasyum klorid, magnezyum klorid, kalsiyum klorid ve sodyum klorid olan yaklaşık 320gr/L tuz içerir. Kuru ağırlığının %98’ini tuz oluşturur. Okyanus ile karşılaştırıldığında Öludeniz, kalsiyum, magnezyum, potasyum ve bromid açısından zengin ve sodyum, sülfat ve karbonat açısından fakirdir (Even-Paz, Z., & Shani, J., 1989).

Öludeniz bölgesindeki SPA terapi seçenekleri Helioterapi (Güneş Tedavisi), Talassoterapi (Öludeniz suyunda banyo), Balneoterapi (termomineral su banyosu ya da havuzlara dalma), Peloterapi (ısıtılmış Öludeniz çamur terapisi) ve Klimatoterapi (atmosfer, ısı, nem, basınç ve güneş ışınlarına dayalı terapi) dir (Even-Paz, Z., & Shani, J. 1989). Ölü Deniz batısında İsrail, kuzeyinde Batı Şeria, doğusunda Ürdün olmak üzere 3 ülkeye sınırı bulunmaktadır. İklimi yazları kurak ve sıcak kış ayları ılık geçmektedir. Gölün sadece İsrail topraklarında ağırlıklı olarak Ein Bokek şehrinde konaklama , SPA-Wellness , alışveriş tesisleri bulunmaktadır. Bölgede konaklama fiyatları 17.500TL – 42.000 TL arasındadır. (*Kasım ayı erken rezervasyon 6 Haziran 2022– 13 Haziran 2022 2kişi oda kahvaltı, online rezervasyon*)

Öludeniz sedef hastalığı (psöriazis) terapisindeki klimatolojik faktörler atmosferin yüksek mineral içeriği, Öludeniz’in yüksek mineral konsantrasyonu, rahatlama ve hafifletilmiş UV ışınlarını içerir. Bu faktörlerin kombinasyonu güneş yanığı olmadan hastaların uzun dönem Öludeniz’de kalışına izin vermektedir (Even-Paz, Z., & Shani, J. 1989). Ortamda bulunan Brom (BR) elementinin kötü koku yaymasına rağmen ziyaretçiler tarafından stresten arındırıcı özelliği olduğu söylenmektedir.

Bölgede bulunan turizm tesisleri ve İsrail devleti uluslararası başarılı pazarlama ve tanıtım çalışmaları yapmaktadır. Görsel ve yazılı mecraada etkili reklamlar yapmaktadır. İnternet ortamındaki (Google,tripadvisor...) yorumlara göre gölün Ürdün sahilindeki yerlerde Ölüdeniz'e girmenin kolay olmadığı yönünde olumsuz yorumlar olup, İsrail sahilindeki tesislerin yorumları olumludur. Ölüdeniz'in suyunda var olan yüksek tuzluluk oranı sebebiyle hiçbir canlı yaşamamaktadır. Bu sebepten Ölüdeniz ismini almaktadır. Gölün İsrail topraklarında kalan kısımlarında her yıl farklı aktiviteler yapılmaktadır.

Ölüdeniz çevresinde bir çok kozmetik ürün satan yerler bulunmaktadır. Ölü denizden çıkarılan mineraller ile yapılan kozmetik ürünleri hem bölgede hem uluslararası kozmetik marketlerde satılmaktadır. Ölüdeniz'in kutsal kitaplarda yer alması, eşsiz güzellikleri ve tedavi edici özellikleri bakımından turizm potansiyeli oldukça yüksek bir yerdir.

Yürütülen araştırmalar sonucunda Ölüdeniz yirminci yüzyılın ortalarından itibaren artan hızla kurumaktadır. Bunun başlıca sebebi tarımsal sulama, ve düşük yağış seviyesidir (Salameh ve El-Naser , 2000; Gertman ve Hecht 2002; Al-Khlaifat, 2008; Abu Ghazleh vd., 2009; Abu Ghazleh vd., 2011). Bu bilgiler ışığında termal turizmde önemli bir potansiyele sahip olan Ölü Deniz'in su seviyesi her yıl azalmakta ve dünya mirası sayılabilecek bu yer yok olma tehlikesi altındadır.

1.2. Mavi Lagün, İzlanda

İzlanda'nın önemli bir cazibe ve termal merkezi olan Mavi Lagün Svartsengi' nin merkezinde yer almaktadır. Svartsengi enerji santrali, derin bir jeotermal rezervuara açılan kuyulardan su çekmektedir. Suyun içinde çözünmüş sülfür ve silika mineralleri miktarı çok yüksektir. Su sıcaklığı 37 °C -39 °C dir. Bir yüzme lagünü 5000 m2 alana sahiptir. Bölge yılda 400.000 ziyaretçi ağırlamaktadır (Gudmundsóttir vd., 2010). Termal suda bulunan silika tabana çökerek yumuşak beyaz bir çamur tabakası oluşturmaktadır. Slika çamurunun sedef hastalığında vücutta oluşan kepekleri soyucu etkisi vardır. Mavi Lagündeki dominant alg, Leptolyngbya erebi olarak bilinen mavi yeşil algdir. Bu alg dünyada başka herhangi bir yerde bulunmamaktadır (Altındış 2015:190). Balneoterapide güneş ışınları etkindir, Ülkede güneşli gün sayısı az olmasından dolayı etken tedavi süresi diğer merkezlere göre kısadır.

İzlanda'nın başkenti Reykjavik'e 50km uzaklıkta bulunan uluslararası havaalanından (RKV) Mavi Lagün tesislerine her saat ulaşım imkanı vardır. Mavi Lagün bölgesinde 1987 yılında Svartsengi isimi verilen jeotermal santralinde işlenen 240 °C deki termal su deniz suyu ile karıştırılarak 70°C ye kadar düşürülerek bölgeye verilerek doğal havuzlar oluşturmuştur. 1992 yılında uluslararası standartlarda konaklama ve SPA tesisleri kurulmuştur. Farklı konseptte iki konaklama tesisi, SPA merkezi, restaurant ,sauna ,lav odaları, Mavi Lagün'e özel cilt bakım ürünleri satan alışveriş merkezi bulunmaktadır (Olafsson vd., 1994; Gudmundsóttir vd., 2010).

1.3. Kangal Balık Çermik Kaplıcası, Türkiye

Kangal Balık Çermik Kaplıcası, Sivas iline bağlı 1425 rakımlı Kangal ilçesinde yer almaktadır. Bölgenin iklimi kışları soğuk ve kar yağışlı yazları ılık ve kuraktır. Kaplıca suyunun sıcaklığı yıllık ortalaması 35°C olup, 7,2PH değerine sahiptir. İçerdiği yüksek kalsiyum, magnezyum, selenyum ve bikarbonat selenyum iyon ve mineraller başta Sedef Hastalığı (Psoriasis) olmak üzere , nörolojik (nevralji, nevrit, felç), ortopedik ve travmatolojik hastalıklarda (kırıklar, eklem travması ve kas hastalıkları), jinekolojik sorunlarda (lavaj ile), deri hastalıklarında, böbrek taşlarında (içme ile) ve psikosomatik bozukluklarda yararlı olduğu Ankara Üniv. Tıp Fak. Hidroloji ve Fizik Tedavi Enstitüsü, Klinik Raporunda (1997) belirtilmiştir (Sivas Valiliği, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2011).

Kangal Balıklı Çermik Kaplıcasında, termal su ve güneşin tedavi etkisi ile birlikte Cyprinide (Sazangiller) familyasından Cyprinion Macrostamus (Beni Balığı) ve Garra Rufa (Yağlı Balık) türündeki balıklar termal suda yumuşamış ölü deriyi ağız hareketleri ile cildi

pürüzsüz hale getirene kadar temizlemektedir. Tedavi süresi olan 21 gün mutlaka tamamlanırken, günde kesinlikle 8 saat sıcak sudan istifade edilmelidir. Balıklı Kaplıca Sivas şehir merkezine 98km uzaklıkta karayolu ile varılmaktadır. Sivas Havalimanına (VAS) 130 km uzaklıktadır. Tesis taşıma hizmeti vermektedir. Kangal ilçe merkezine varıldıktan sonra 13km karayolu ile varılmaktadır. 50 odalı konaklama tesisi, restaurant, market bulunmaktadır. 6 adet havuz (4 adet açık/kapalı havuzlar tedavi amaçlı 2 adet havuz eğlence amaçlı) dizayn edilmiştir. Kaplıcanın 2003 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından "Sağlık Tesisi" olarak tescili yapılmıştır.

SONUÇ

Günümüzde olumsuzluklarını her alanda hissettiren COVID-19 salgınının da etkisiyle sağlık kavramının en değerli varlık olduğu bir kez daha kanıtlanmıştır. İnsanlar kaybettikleri sağlıklarına yeniden kavuşmak veya daha nitelikli sağlık hizmeti almak istemektedir. Hastalar tedavi hizmetlerini yüksek teknolojik imkanlar, uygun fiyat, kısa bekleme süreleri, tatil ve tedaviyi bir araya getirme istekleri çeşitli nedenlerle buldukları ülke dışından almakta olup sağlık turizmi hareketliliğine katılmaktadırlar.

Termal suların içerdiği mineraller, akışkanlığı ve ısısı gibi özellikleri ile insan sağlığına pozitif etkileri olduğu gibi bazı hastalıklarında tedavisinde kullanılmaktadır. Bu tedaviler hem koruyucu tedavi hem tamamlayıcı tedavi yönüyle karşımıza çıkmaktadır. Termal suların koruyucu ve iyileştirici özelliği turizm için önemli bir faktördür. Ayrıca suyun sadece o bölgeden çıkması alternatifinin olmaması turistik işletmeler için sektörün rekabetten uzak ilerlemesi demektir.

Balneoterapi uygulamaları tedavide hastaların operasyon gerektirmeyen, ilaç kullanımı olmayan ve yan etkisi neredeyse hiç olmaması ile ağrısız bir tedavi yöntemidir. Romatizmal hastalık ve cilt hastalıkları başta olmak üzere birçok hastalığın tedavisinde rol oynamaktadır. Özellikle Sedef hastalarının balneoterapi uygulamaları ile tedavilerinin desteklendiği bilinmektedir. Sedef hastalığının balneoterapi yöntemleri ile tedavisinde suyun etkisi kadar güneşin de kombine etkisi olduğu görülmektedir.

İsrail’inde topraklarına kıyısı olan Ölü Deniz tedavi özelliklerinin yanı sıra 3 kutsal kitapta da yer alması sebebiyle turizm potansiyeli çok yüksek bir kaplıcadır. Ürdün kıyısında bulunan yerlerde turistik tesislerin olmayışı Ürdün için bir kayıptır. İsrailde yer alan turistik tesislere karşı sağlayabileceği uygun fiyat avantajı, yabancı konuklarına uygulayacağı vize avantajı veya İslami konsept rekabette üstünlük sağlayabilir. Ayrıca Ölü Deniz’i ülke ekonomisine faydalı hale getirebilir. Değişen iklimsel koşullar Ölü Deniz’in su miktarını düşürmektedir. Ayrıca Ölü Deniz’i besleyen akarsuların tarımsal sulamada kontrolsüz olarak kullanılması da Ölü Deniz’in suyunun yok olma tehlikesini artırmaktadır.

İzlanda’da bulunan Mavi Lagün, termal suyu hem enerji olarak hem sağlık kaynağı olarak hem de turistik olarak kullanarak en etkin şekilde kullanılmaktadır. Bölgede kurulan kaliteli tesis ve üst düzey hizmetler evrensel ölçekte yaptığı etkili reklamlar ile bölgeyi cazibe merkezi haline getirmiştir.

Kangal Balıklı Çermik Kaplıcası suyun tedavi edici özelliği ile birlikte doktor balıklarında tedaviye yardımcı olması ile yegane bir kaplıcadır. Bu merkezdeki suyun hem banyo hem içme özelliği ile diğer iki merkezden daha geniş bir yelpazede tedavi imkanı sunmaktadır. Birçok hastalığın tedavisi gerçekleştiği gibi özellikle sedef hastalarının tedavisindeki etkisi ciddi bir sağlık turizmi potansiyeli taşımaktadır. Bölgenin alt yapı, hizmet kalitesi, reklam ve pazarlama alanındaki eksiklikleri nedeniyle potansiyelinden tam olarak yararlanılamamaktadır. Devlet sektör iş birliği ile yenileme çalışmaları daha geniş hizmet olanakları, daha etkili reklam politikaları ile önemli bir sağlık turizmi merkezi haline gelecek bölge, büyük istihdam kaynağı olacak hem şehir ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Even-Paz, Z., & Shani, J. (1989). The Dead Sea and psoriasis: historical and geographic background. *International journal of dermatology*, 28(1), 1-9.
- Eyvaz, N. (2020). Romatizmal Hastalıklarda Kaplıca Tedavisi. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 21(1), 129-135.
- Jaapar, M., Musa, G., Moghavvemi, S., & Saub, R. (2017). Dental tourism: Examining tourist profiles, motivation and satisfaction. *Tourism Management*, 61, 538–552.
- Gudmundsóttir, M., Brynjólfsdóttir, A., & Albertsson, A. (2010, April). The history of the blue lagoon in Svartsengi. In *Proceedings of the World Geothermal Congress*.
- Karaca, Ş., Kulaç, M., Hüsna, Ö. Z. E. L., & Kavuncu, V. (2005). Dermatolojide Balneo-Foto-Terapi. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 6(3), 7-15.
- Olafsson J, Sigurgeirsson B, Palsdottir R. The effect bathing in a thermal lagoon in Iceland has on psoriasis. A preliminary study. *J Eur Acad Dermatol* 1994; 3:460-464.
- Özçelik, S. (2015). Balneoterapi. *Fotodermatoloji*. Türk dermatoloji derneği yayınları, 285-305.
- Sivas Valiliği, İl Kültür Turizm Müdürlüğü. (2011). Sivas'ta Kültürel Mirasın Korunması Ve Turizmin Geliştirilmesi İçin Hazırlanan Rapor, Sivas 2011.
- Yechieli, Y., Gavrieli, I., Berkowitz, B., & Ronen, D. (1998). Will the Dead Sea die?. *Geology*, 26(8), 755-758.
- Sağlık Bakanlığı Peloidlerin Üretimi ve Satışı Hakkında Tebliğ 2005
- <http://www.kangalbaliklikaplicasi.com.tr/>
- <http://www.kangal.gov.tr/>
- <http://www.sivas.gov.tr/>
- <https://sivas.ktb.gov.tr/>

Yöneticilerde Kültürel Zekanın Lider Etkililiğine Etkisi

Doç. Dr. Ercan ERGÜN

Gebze Teknik Üniversitesi

eergun@gtu.edu.tr

Orcid: 0000-0002-9168-7340

Öğr. Gör. Ayça YÜKSEL

İstanbul Aydın Üniversitesi

aycayuksel@aydin.edu.tr

Orcid: 0000-0003-3456-1925

Yüksek Lisans Öğrencisi Gökhan ERDİNÇ

Gebze Teknik Üniversitesi

gokhan.erdinc@hexagonstudio.com.tr

Orcid: 0000-0001-9146-1854

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, uluslararası faaliyet yürüten firmaların yöneticilerinin kültürel zekalarının yönetsel etkililiğine etkisini araştırmak ve aralarında herhangi bir ilişki olup olmadığını ortaya koymak ve kültürel zeka ile liderlik alan yazınına katkı sağlamaktır. Çalışmada, veri toplama tekniği olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Ankette çalışanların demografik bilgileriyle birlikte, Kültürel Zeka ölçeği ve Lider Etkililiği ölçeği yer almıştır. Yapılan anket çalışması ile İstanbul'da uluslararası alanda faaliyet gösteren otomotiv ve turizm firmalarında görev alan 89 çalışandan elde edilen verilerin analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında, araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesap edilmiştir; katılımcıların; cinsiyeti, eğitim durumu, yaşı ve çalışma süresi incelenmiştir. Araştırma hipotezleri test edilmeden önce kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ayrıca, tespit edilen boyutların Cronbach's Alfa (α) güvenilirlik katsayısı değerleri hesap edilmiştir. Araştırma kapsamında yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin yöneticilerin etkililiği üzerine ait tanımlayıcı istatistikler hesap edilmiştir. Dolayısıyla değişkenlerin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri belirlenmiştir. Ayrıca, yöneticilerin kültürel zeka boyutları ve lider etkililiği arasındaki korelasyonel ilişkilere bakılmış, regresyon analizi ile de çalışma modeli test edilmiştir. Araştırma sonucunda kültürel zeka boyutlarından bilişsel kültürel zeka ve motivasyonel zekanın lider etkililiği üzerinde anlamlı etkisi olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Zeka, Lider Etkililiği, Yöneticiler

The Effect of Managers' Cultural Intelligence on Leader Effectiveness

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the effect of cultural intelligence on the managerial effectiveness of the managers of international companies and to reveal whether there is any relationship between them and to contribute to the literature on cultural intelligence and leadership. Questionnaire method was used as data collection technique in the study. Cultural Intelligence scale and Leader Effectiveness scale were included in the survey along with the demographic information of the employees. With the survey study, the data obtained from 89 employees working in automotive and tourism companies operating internationally in Istanbul were analyzed. Within the scope of the research, the frequency and percentage values of the demographic characteristics of the participants were calculated; participants; gender, education level, age and working time were examined. Before testing the research hypotheses, exploratory factor analysis was conducted regarding the data collection tools used. In addition, Cronbach's Alpha (α) reliability coefficient values of the determined dimensions were calculated. Within the scope of the research, descriptive statistics on the effectiveness of managers' cultural intelligence characteristics were calculated. Therefore, the arithmetic mean and standard deviation values of the variables were determined. In addition, the correlational relations between the cultural intelligence dimensions of managers and leader

effectiveness were examined, and the working model was tested with regression analysis. As a result of the research, it was found that cognitive cultural intelligence and motivational intelligence, which are cultural intelligence dimensions, have a significant effect on leader effectiveness.

Keywords: Cultural Intelligence, Leader Effectiveness, Managers

GİRİŞ

Liderlik araştırmacıları, bazı liderlerin neden diğerlerinden daha etkili görüldüğünü açıklayabilecek ipuçlarını aramak için lider özellikleri, davranış tarzı ve durumsal olasılıkları incelemekte ve liderliğin insanları daha yüksek çaba ve performans seviyelerine motive eden bileşenlerine dikkat çekmektedir (Van Knippenberg ve Van Knippenberg, 2005: 25). Bu bileşenlerden biri de zekadır. Zeka, soyutlamalarla doğru bir şekilde, akıl yürütme ve problemleri çözme ve öğrenme yeteneğidir. Zeka, iş performansının ana belirleyicisidir ve bu nedenle insanları zekaya dayalı olarak işe almak, iş performansında belirgin gelişmelere yol açar. Zekanın kullanılması organizmaların çevrelerine iyi uyum sağlamlarının bir yoludur (Schmidt ve Hunter 2000: 4). Zeka üzerine yapılan araştırmalar, farklı ortam türlerine uyumu açıklamak için farklı zeka türlerini geliştirmiştir. Örneğin, başkalarını anlama ve yönetme yeteneği olarak tanımlanan sosyal zeka, sosyal ortamlara uyum sağlamaya odaklanır (Ang vd., 2020: 278). Yüksek düzeyde sosyal zekaya sahip liderler ekibin veya örgütün daha etkili bir konuma getirilebilmesi için neyin nasıl yapılması gerektiğinin kavranması; ortaya çıkan tehdit ve fırsatları teşhis edebilmesi ve uygun bir tepki belirleyebilmesi hususlarında daha başarılıdır (Yukl, 2013). Duygusal zeka, duygusal ortamlara etkili bir şekilde uyum sağlamaya yönelik olup (Ang vd., 2020: 279); kişinin kendisinin ve başkalarının duygu ve duygularını izleme, bunlar arasında ayırım yapma ve bu bilgiyi kişinin düşünce ve eylemlerini yönlendirmek için kullanma yeteneğidir (Salovey ve Mayer, 1990: 187). Duygusal zekası yüksek liderler karmaşık problemleri çözmede, zamanlarını etkili bir biçimde planlamada, davranışlarını duruma göre ayarlamada ve krizleri yönetmede daha başarılıdır (Yukl, 2013). Kültürel zeka ise, bireyin yeni kültürel bağlamlara etkin bir şekilde uyum sağlama yeteneğini ifade eder (Earley ve Ang, 2003: 11). Yüksek düzeyde kültürel zekaya sahip olanlar, farklı kültürler bağlamında karmaşık durumlarla karşılaştıklarında derinlemesine düşünme, anladıkları, ilişki kurdukları ve liderlik ettikleri konuda uygun ayarlamalar yapma becerisine sahiptir (Jyoti ve Kour, 2015: 237). Ayrıca farklı kültürel ortamlarda etkin bir şekilde etkileşime girebilmeleri nedeniyle yüksek düzeyde performans gösterebilmektedir (Gooden vd., 2017:224).

Küresel pazarlarda faaliyet gösteren firmaların başarılı olabilmesi kültürel farklılıkların fark edilmesi, analiz edilmesi ve etkin yönetilmesi ile mümkündür. Örgütler, farklı kültürel geçmişe sahip bireylerle etkili iletişim kurabilecek bireylere ihtiyaç duyar. Küresel ekonominin değişken ve tamamen öngörülemez doğası nedeniyle, kültürel farklılıklardan kaynaklanan olumsuzluklardan kaçınabilmek adına, liderler kültürel farklılıkları ayırt edebilmeli, farklı kültürlerden bireyleri analiz edebilmeli ve diğer kültürlerden bireylerle etkileşime girebilmelidir. Kültürel açıdan yetkin yöneticiler rekabet avantajı ve stratejik yetenek kaynağıdır (Jyoti ve Kour, 2017: 768). Kültürler arası başarılı etkileşim, kültürel zeka gerektirir (Triandis, 2006:21). Teknolojik gelişmeler, uluslararası iletişimi ve ulaşımı kolaylaştırırken, yeni fırsatların yanında yanlış anlamaları ve çatışmaları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, bireylerin kültürler arası etkileşimde etkili olabilecekleri yetkinlikleri belirlemek, hem yönetim bilimciler hem de uygulayıcıları için önem arz etmektedir (Fang ve Selart, 2018: 149).

Küreselleşen dünyada farklı kültürlerin anlaşılması çok daha önemli hala gelmektedir. Literatürde kültürel zekanın lider etkililiğine önemli etkisi olduğuna yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada, uluslararası alanda faaliyet gösteren otomotiv ve turizm sektörüne ait işletmelerde görev alan yöneticilerin algılanan kültürel zekalarının lider etkililiği ile ilişkisi literature araştırması yaparak nicel bir araştırma ile test edilmektedir.

1. LİTERATÜR

Bu kısımda kültürel zeka kavramı ve boyutları ile kültürel zeka düzeylerinin yönetsel etkililiği üzerindeki etkileri incelenmiştir.

1.1. Kültürel Zeka

Kültürel zeka, insanların çevrelerinin kültürel yönlerini uyarlamalarına, seçmelerine ve şekillendirmelerine olanak tanıyan, kültürel üstbiliş ile bağlantılı, etkileşimli bilgi ve beceriler sistemidir (Thomas vd., 2008: 124). Bir kültürü anlama konusunda yetenekli ve esnek olma, devam eden etkileşimlerden daha fazla şey öğrenme ve kültüre karşı daha anlayışlı olma ve başka kültürler ile etkileşime girerken davranışları şekillendirme anlamına gelir (Thomas, 2008: 40).

Kültürel zekanın üstbilişsel, bilişsel, motivasyonel ve davranışsal olmak üzere 4 boyutu bulunmaktadır (Ang ve Van Dyne, 2015: 3). Üstbilişsel kültürel zeka, bireylerin kültürle ilgili bireysel düşünce süreçleri hakkında bilgi ve kontrol de dahil olmak üzere kültürel bilgi edinmek ve anlamak için kullandıkları zihinsel süreçleri yansıtır (Ang ve Van Dyne, 2015: 4), ülkeler veya insan grupları için kültürel normların zihinsel modellerinin planlanması, izlemesi ve gözden geçirilmesini içerir. Üstbilişsel kültürel zekası yüksek olanlar, etkileşimlerden önce ve etkileşim sırasında başkalarının kültürel tercihlerinin farkındadır, kültürel varsayımları sorgular ve etkileşimler sırasında ve sonrasında zihinsel modellerini ayarlarlar (Ang vd., 2007: 336). Bilişsel kültürel zeka, farklı kültürlerdeki eğitim ve kişisel deneyimlerden edinilen kültürel benzerlikleri ve farklılıkları kapsar ve kültürün evrensel yönlerinin yanı sıra kültüre özgü farklılıklar da dahil olmak üzere belirli normları, uygulamaları ve sözleşmeleri içerir. (Ang ve Van Dyne, 2015:4, Gooden vd., 2017: 224). Bu bilgiler ayrıca yasal ve ekonomik sistemleri, dini inançları ve diğer kültürlerin dilini de içerebilir. Bilişsel kültürel zekası yüksek bireyler kültürel farklılıkları değerlendirebilecek ve buna göre yanıt verebilecektir (Gooden vd., 2017:224). Motivasyonel kültürel zeka; dikkat ve enerjiyi kültürel farklılıklarla nitelenen durumlar hakkında bilgi edinmeye ve işlev görmeye yönlendirme yeteneğini yansıtır (Ang ve Van Dyne, 2015:5). Motivasyonel kültürel zeka, bir bireyin ilgi derecesini ve yeni kültürel çevreye uyum sağlama dürtüsünü ifade eder. Bireyin kültürler arası deneyimlere katılmak için içsel motivasyonudur. Yüksek motivasyonel kültürel zekaya sahip bireyler, yeni ve çeşitli kültürler arası karşılaşmaları deneyimlemek için içsel olarak güdülenirler. Yeni kültürel deneyimlere değer verirler ve farklı kültürel geçmişlerden gelen insanlarla etkileşim kurmaktan zevk alırlar (Templer vd., 2006: 155). Davranışsal kültürel zeka, farklı kültürlerden insanlarla etkileşime girdiğinde uygun sözel ve sözel olmayan eylemler sergileme yeteneğini yansıtır. (Ang ve Van Dyne, 2015: 5). Davranışsal kültürel zekası yüksek olanlar, kültürel olarak uygun kelimeler, ton, jestler ve yüz ifadeleri sergileme gibi geniş sözlü ve sözlü olmayan yeteneklerine dayalı olarak duruma uygun davranışlar sergilerler (Ang vd., 2007: 337).

1.2. Kültürel Zekanın Lider Etkililiğine Etkisi

Liderlik ile ilgili çok farklı tanımlama bulunmasına rağmen liderliğin, bir bireyin bir grubu örgütsel hedeflere doğru etkileme yeteneği olduğu ile ilgili ortak bir anlayış bulunmaktadır (Dhar ve Mishra, 2001: 256). Güçleri nedeniyle başkalarının, emirlerini yerine getirmelerini isteyebilen kişiler lider değildir, çünkü liderlik hakimiyet değil iknadır (Hogan vd., 1994: 493). Farklı kültürlerden insanlarla etkili etkileşim kültürel zeka adı verilen temel bir yönetim becerisi haline gelmiştir (Thomas ve Inkson, 2005: 5). Birçok liderin gerekli “küresel” becerilerden yoksun olduğu ve bu nedenle iletişim, müzakere, karar verme, ekip oluşturma ve sosyal davranışlar konularında yaşanan zorluklar, kafa karışıklığı, hayal kırıklığı ve maliyetli başarısızlıklar yaşadığı görülmektedir. Bu aksilikler büyük ölçüde kültürün (örgütsel ve etnik

kültürler) örgütün tüm seviyeleri üzerindeki etkisi hakkındaki bilgisizlikten kaynaklanmaktadır. Hiçbir örgütün liderliğin kültürel bağlamını ihmal etmeyi göze alamayacağı ve hiçbir liderin kültürel farklılıkları görmezden gelme lüksüne sahip olmadığı açıktır (Chin ve Gaynier, 2006: 2)

Kültürel zekanın lider etkililiğini olumlu yönde etkilediğine dair bir çok çalışma bulunmaktadır (Deng ve Gibson, 2008: 182). Liderlik görev ve ilişki işlevlerinin artan karmaşıklığını tartışan ve yüksek düzeyde kültürel zeka gerektirmektedir (Chin ve Gaynier, 2006: 2), bilişsel, üstbilişsel, motivasyonel ve davranışsal kültürel zeka boyutlarının düzeyi liderlik etkinliği üzerinde olumlu etkilere sahip olacaktır (Osman-Gani ve Hassan, 2018: 12).

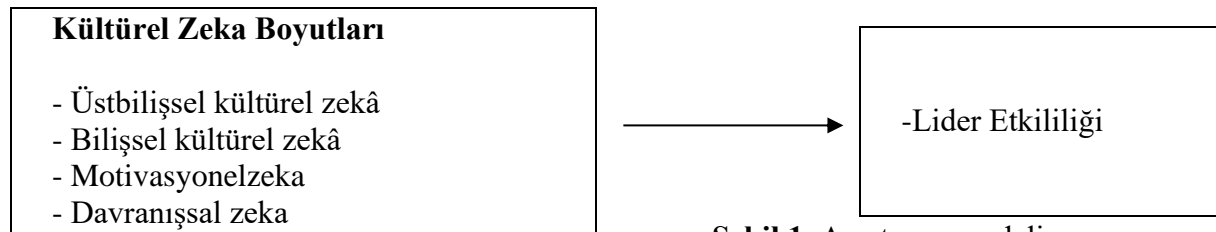
H_{1a,b,c,d,e}: Yöneticilerinin kültürel zeka düzeylerinin yönetsel etkililiği üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir.

2. METODOLOJİ

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın amacı ve modeline, araştırmanın evreni, örnekleme ve kısıtlarına, veri toplama aracı ve ölçeklere ve verilerin analizi sürecine yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Modeli

Bu çalışmanın amacı, uluslararası faaliyet yürüten firmaların yöneticilerinin kültürel zekasının yönetsel etkililiğini nasıl etkilediğini araştırmaktır. Çalışma kapsamında literatür araştırma ile çerçevesinde araştırma modeli oluşturularak test edilecektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda yöneticilerinin kültürel zekasının boyutlarının (üstbilişsel kültürel zekâ, bilişsel kültürel zekâ, motivasyonel zeka, davranışsal zeka) liderlik etkililiğine etkisine yönelik Şekil 1'deki araştırma modeli oluşturulmuştur.

Şekil 1. Araştırma modeli

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, İstanbul'da uluslararası alanda faaliyet gösteren otomotiv ve turizm firmaları oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise bu kurumlarda çalışan nicel araştırma yöntemlerinden tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak çalışanlar oluşturmaktadır. Bu çerçevede, 5 otomotive ve 5 turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalardaki 250 çalışana Google forms üzerinden anket gönderilmiş ve 92 cevap alınmıştır. Anketin doldurulma süresi, olumsuz sorulara verilen cevaplar, bir dizi benzer cevaplar nedeni ile 3 anket çıkarılmış ve 89 anket ile elde edilen verilerin analizi tablolar halinde rapor edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı ve Ölçekler

Araştırmada, birincil veri toplama yöntemi olan anket uygulaması yapılmıştır. Anketin kişisel bilgiler kısmında yaş, cinsiyet, eğitim durumları ve çalışma süreleri sorulmuştur. Oluşturulan anket çalışmasının birinci kısmı kültürel zekanın boyutları (Üst bilişsel kültürel zekâ, bilişsel kültürel zekâ, motivasyonel zeka, davranışsal zeka) 20 ifade ile lider etkililiği bağımlılığı değişkeni ise 6 ifade ile sorulmuştur. Çalışanların liderin algılanan kültürel zekasını ölçmek amacıyla Ang vd (2007) çalışmalarından uyarılan 20 ifade kullanılmıştır. Bu kapsamda anket formunda kültürel zekanın 4 boyutundan üstbilişsel kültürel zekayı ölçmek amacıyla 4 ifade,

bilişsel kültürel zekayı ölçmek amacıyla 6 ifade, motivasyonel kültürel zekayı ölçmek amacıyla 5 ifade ve davranışsal kültürel zekayı ölçmek amacıyla 5 ifade yer almaktadır. Ayrıca lider etkililiğinin ölçülmesinde Chen, Tjosvold ve Lui (2006) ve Chen ve Tjosvold (2005) çalışmalarından uyarlanan 6 ifade kullanılmıştır. Tüm değişkenlere ait ifadeler 5'li likert yöntemi ile sorulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Bu araştırma, otomotiv ve turizm sektöründe yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin yöneticilerin etkililiği üzerine etkisi incelemektedir. Araştırma kapsamında öncelikle, araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesap edilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların; cinsiyeti, eğitim durumu, yaşı ve çalışma süresi incelenmiştir. Araştırma hipotezleri test edilmeden önce kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bu sayede, kültürel zeka özellikleri boyutlarının ve lider etkililiği ait alt boyutlar tespit edilmiştir. Ayrıca, tespit edilen boyutların Cronbach's Alfa (α) güvenilirlik katsayısı değerleri hesap edilmiştir. Araştırma kapsamında yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin yöneticilerin etkililiği üzerine ait tanımlayıcı istatistikler hesap edilmiştir. Dolayısıyla değişkenlerin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri belirlenmiştir. Ayrıca, yöneticilerin kültürel zeka boyutları ve lider etkililiği arasındaki korelasyonel ilişkilere bakılmış, regresyon analizi ile de çalışma modeli test edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan analizlerin sonuçları paylaşılmıştır. Yapılan analizlerde hipotezlerin test edilmesi amaçlanmış olup elde edilen bulgular tablolaştırılarak bu bölümde sunulmuştur.

3.1. Örneklem Grubuna Ait Demografik Bulgular

Bu araştırma, 89 çalışanın katılımı ile yürütülmüştür. Araştırmaya katılan çalışanların demografik özellikleri incelendiğinde; %71,6'sı (n=64) erkek ve %28,4'ü (n=23) kadın; %37,5'ü (n=34) orta öğretim ve %62,5'i (n=55) yüksek öğretim mezunudur. Katılımcıların yaş ortalaması 32 yıl, mesleki kıdem yıl ortalaması ise 4 yıl olarak belirlenmiştir.

3.2. Faktör ve Güvenirlik Analizlerine Ait Bulgular

Araştırma hipotezleri test edilmeden önce araştırma modelimizdeki değişkenlerin açıklayıcı (keşfedici) faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonucunda değişkenlere ait bazı ifadelerin faktöre girmemesi ve bazı ifadelerinde faktör yükünün 0.50 değerinin altında olmasından dolayı sonraki analizlere dahil edilmemiştir. Faktör analizi sonrasında, öğretmenlerin girişimci kişilik özellikleri ve iş memnuniyetine ait Cronbach's α güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Bu hesaplamalarda Cronbach's α değerinin 0,00-0,39 arasında olması ölçme aracının güvenilir olmadığını 0,40-0,59 arası düşük düzeyde güvenilirliği, 0,60-0,79 arası orta düzeyde güvenilirliği ve 0,80-1,00 arası ise yüksek düzeyde güvenilirliği ifade etmektedir. Tablo 1'deki Cronbach's α güvenilirlik katsayıları incelendiğinde; başarıya ihtiyacı, kontrol odağı (içkontrol) ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları düşük; kendine güven, risk alma eğilimi boyutları orta ve yenilikçilik ve iş memnuniyeti boyutları ise yüksek düzeyde güvenilir sonuçlar vermektedir.

3.3. Değişkenlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler ve Korelasyon Analiz Bulguları

Bu çalışmada, yöneticilerin kültürel zeka özellikleri ve yöneticilerin etkililiği arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir. Bu kapsamda ulaşılan bulgular, aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1’de değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler (aritmetik ortalama ve standart sapma) korelasyon analizi değerleri paylaşılmıştır.

Tablo-1: Değişkenlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Ort.	SS	α	1	2	3	4	5
1 Üstbilişsel Kültürel Zekâ	4,07	,75	0,85	1				
2 Bilişsel Kültürel Zekâ	3,62	,88	0,92	,529**	1			
3 Motivasyonel Zekâ	3,91	,80	0,87	,559**	,640**	1		
4 Davranışsal Zekâ	3,69	,85	0,87	,604**	,529**	,575**	1	
5 Lider Etkililiği	3,92	,95	0,92	,506**	,627**	,674**	,425**	1

Notes: N=89. Ort. =Ortalama, SS= Standart Sapma, α = Cronbach’salpha değeri. *p<0,05; **p<0,01

Tablo 1’e göre, yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinden üstbilişsel kültürel zeka ile lider etkililiği arasında ($r=,506^{**}$; $p<,01$); bilişsel kültürel zeka ile lider etkililiği arasında ($r=,637^{**}$; $p<,01$); motivasyonel zeka ile lider etkililiği arasında ($r=,674^{**}$; $p<,01$) ve davranışsal zeka ile lider etkililiği arasında ($r=,425^{**}$; $p<,01$) pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

3.4. Hipotezlerin Test Edilmesine Ait Bulgular

Bu araştırmanın hipotezlerinde, yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin (üstbilişsel kültürel zeka, bilişsel kültürel zeka, motivasyonel zeka ve davranışsal zekanın lider etkililiği üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu hipotezlerin test edilmesi için regresyon analizi kullanılmış olup elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo-2: Kültürel Zeka Özelliklerinin Lider Etkililiği Üzerindeki Etkisine Ait Regresyon Analizi

Lider Etkililiği	
Bağımsız Değişkenler	β t
Üstbilişsel Kültürel Zekâ	,143 1,421
Bilişsel Kültürel Zekâ	,312** 3,045
Motivasyonel Zekâ	,440** 4,119
Davranışsal Zeka	-,080 -,787
F	23,730** R² : ,531 Düzeltilmiş R² : ,508

*p<0,05; **p<0,01

Tablo 2’ye göre, yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin lider etkililiği üzerindeki etkisine yönelik kurulan model anlamlıdır ($F=23,730^{**}$). Buna göre, yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin lider etkililiği varyansının %50,8’ini açıklamaktadır. Bu açıklama oranı kültürel zekanın lider etkililiğinde önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin lider etkililiği üzerindeki etkisi incelendiğinde; bilişsel kültürel zeka ($\beta=,312$; $p<,01$) ve motivasyonel zeka ($\beta=,440$; $p<,01$) boyutlarının lider etkililiğini pozitif ve anlamlı etkilediği tespit edilmiştir. Fakat üstbilişsel kültürel zeka ve davranışsal kültürel zeka boyutlarının lider etkililiği üzerinde anlamlı etkisi belirlenmemiştir. Bu bağlamda; H1b ve H1c hipotezleri desteklenmiş, H1a ve H1d hipotezleri ise desteklenmemiştir..

SONUÇ

Rekabetin yoğun olarak yaşandığı uluslararası alanda hizmet sunan otomotiv ve turizm sektörleri için lider etkililiği kavramı büyük önem taşımaktadır. Liderlik konusunda yapılan bir çok çalışma, etkili liderliğin öncülleri incelenmektedir. Bu çalışmada çoğunlukla uluslararası iş dünyasında faaliyetlerini yürüten yöneticilerin etkililiği açısından ele alınmış kültürel zeka boyutları incelenmiş ve değişkenler arasındaki ilişkiyi destekleyen ampirik kanıtlar sunulmuştur. Araştırma, kültürlerarası ortamda çalışan yöneticilerin kültürel zekâ düzeylerinin, lider etkililiğini önemli derecede etkilediğini göstermesi açısından önemlidir.

Araştırmanın hipotezlerinde, yöneticilerin kültürel zeka özelliklerinin lider etkililiği üzerindeki etkisine incelenmiş ve bu hipotezlerin test edilmesi için regresyon analizi kullanılmıştır. Regresyon analizi (Tablo 2) sonucunda elde edilen bulgulara göre yöneticilerin kültürel zeka boyutlarının lider etkililiği üzerindeki etkisine incelendiğinde (Tablo 2); bilişsel kültürel zeka ve motivasyonel kültürel zekanın lider etkililiğinin önemli düzeyde etkilediği tespit edilmiştir. Bu sonuç, kültürel zekanın; liderlik konularında önemli bir beceri olduğunu ifade eden birçok çalışma ile benzerlik göstermektedir (Livermore ve Soon, 2015; Ng vd., 2012; Ersoy, 2014).

Liderin algılanan bilişsel kültürel zekası olarak nitelendirilen eğitim ve deneyim yoluyla edinilebilen bilgiler (hukuki ve iktisadi sistemler, değerler, dini inançlar, dil vb.), normlar, uygulamalar ve sözleşmeler astları tarafından somut olarak liderinin eylemlerinde gözlemlenebilmektedir. Üstbilişsel kültürel zekanın daha çok liderin kendi düşünme süreçlerinin farkında olması ve bu süreçleri kontrol edebilmesi olarak yaklaştığımızda çalışanlar tarafından algılanamaması sonucunu doğurmaktadır. Motivasyonel kültürel zeka ise liderin kendisini kültürel farklılıklarla ilgili konularda bilgi edinme ve çalışma doğrultusunda eyleme geçirebilme ve bu amaç doğrultusunda çabasını kararlılıkla sürdürerek sonuç alana kadar tüm dikkat ve enerjisini aktif biçimde yönetebilme becerisiyle ilgilenen zihinsel ve davranışsal kapasitesini yansıması özellikle turizm ve otomotiv gibi uluslararası sektörlerde liderin etkililiğinin göstergesi olarak görülmektedir. Ancak birebir etkileşimleri esnasında liderin davranışsal kültürel zekası olarak ifade edilen, farklı kültürlerden insanlarla etkileşime girdiğinde sergilediği duruma uygun sözel ve sözel olmayan eylemler astları tarafından somut olarak gözlemlenememesi durumu nedeniyle etkililik ile arasında anlamlı bir etki görülememiştir.

Örgütlerde kültürler arası farklılıkların kavranması ve yönetimi, önemini arttıran konulardan biridir. Liderlerin kültürel zeka düzeylerinin geliştirilmesi uluslararası iş yapan sektörlerin geleceği için önem taşımaktadır. Liderlerin ve çalışanların kültürel farklılıkları tanıma ve uyum sağlayabilme konusunda (kültürlerarası iletişim, dil vs) bilinçlendirilme eğitimleri hazırlanabilir, kültürel zeka konusu, özellikle yönetici yetiştirme programlarına, liderlerin değerlendirme ve seçim kriterlerine dahil edilebilir. Kültürel zeka düzeyinin artırılabilmesine kısa veya uzun dönemli uluslararası görevler, farklı kültürlerden insanların bir araya geldikleri fuar ya da toplantılara katılım ile katkı sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Ang, S., Ng, K. Y., & Rockstuhl, T. (2020). **Cultural intelligence**. Cambridge University Press
- Ang, S., & Van Dyne, L. (2015). **Handbook of cultural intelligence**. Routledge.
- Ang, S., Van Dyne, L., Koh, C., Ng, K. Y., Templer, K. J., Tay, C., & Chandrasekar, N. A. (2007). Cultural intelligence: Its measurement and effects on cultural judgment and decision making, cultural adaptation and task performance. **Management and organization review**, 3(3), 335-371.
- Chen, G., Tjosvold, D., & Liu, C. (2006). Cooperative goals, leader people and productivity values: Their contribution to top management teams in China. **Journal of Management Studies**, 43(5), 1177-1200.
- Chen, Y. F., & Tjosvold, D. (2005). Cross-cultural leadership: Goal interdependence and leader-member relations in foreign ventures in China. **Journal of International Management**, 11(3), 417-439.
- Chin, C. O., & Gaynier, L. P. (2006). Global leadership competence: A cultural intelligence perspective. **In MBAA Conference** (pp. 1-13).
- Deng, L., & Gibson, P. (2008). A qualitative evaluation on the role of cultural intelligence in cross-cultural leadership effectiveness. **International journal of leadership studies**, 3(2), 181-197.
- Dhar, U., & Mishra, P. (2001). Leadership effectiveness. **Journal of Management Research**, 1(4), 254-266.
- Earley, P. C., & Ang, S. (2003). **Cultural intelligence: Individual interactions across cultures**. Stanford University Press.
- Ersoy, A. (2014). The Role of Cultural Intelligence in Cross-Cultural Leadership Effectiveness: A Qualitative

- Study in the Hospitality Industry. **Journal of Yasar University**, 35(9).
- Fang, F., Schei, V., & Selart, M. (2018). Hype or hope? A new look at the research on cultural intelligence. **International Journal of Intercultural Relations**, 66, 148-171.
- Gooden, D. J., Creque, C. A., & Chin-Loy, C. (2017). The impact of metacognitive, cognitive and motivational cultural intelligence on behavioral cultural intelligence. **International Business & Economics Research Journal (IBER)**, 16(3), 223-230.
- Hogan, R., Curphy, G. J., & Hogan, J. (1994). What we know about leadership: Effectiveness and personality. **American psychologist**, 49(6), 493.
- Jyoti, J., & Kour, S. (2017). Factors affecting cultural intelligence and its impact on job performance: Role of cross-cultural adjustment, experience and perceived social support. **Personnel Review**. Vol. 46 No. 4, pp. 767-791.
- Jyoti, J., & Kour, S. (2015). Assessing the cultural intelligence and task performance equation: Mediating role of cultural adjustment. **Cross Cultural Management**.
- Livermore, D., & Soon, A. N. G. (2015). **Leading with cultural intelligence: The real secret to success**. Amacom.
- Ng, K. Y., Van Dyne, L., & Ang, S. (2012). **Cultural intelligence: A review, reflections, and recommendations for future research**. In A. M. Ryan, F. T. L. Leong, & F. Oswald (Eds.), *Conducting multinational research projects in organizational psychology*. Washington, DC: American Psychological Association
- Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). **Emotional intelligence**. *Imagination, cognition and personality*, 9(3), 185-211
- Schmidt, F. L., & Hunter, J. E. (2000). **Select on intelligence**. *Handbook of principles of organizational behavior*, 3-14.
- Thomas, D. C. (2008). **Cultural intelligence: People skills for global business**. Read HowYouWant. com.
- Thomas, D. C., Elron, E., Stahl, G., Ekelund, B. Z., Ravlin, E. C., Cerdin, J. L., ... & Lazarova, M. B. (2008). Cultural intelligence: Domain and assessment. **International Journal of Cross Cultural Management**, 8(2), 123-143.
- Osman-Gani, A. M., & Hassan, Z. (2018). Impacts of spiritual and cultural intelligence on leadership effectiveness: A conceptual analysis. **Journal of Islamic Management Studies**, 1(2), 12-23.
- Templer, K. J., Tay, C., & Chandrasekar, N. A. (2006). Motivational cultural intelligence, realistic job preview, realistic living conditions preview, and cross-cultural adjustment. **Group & Organization Management**, 31(1), 154-173.
- Thomas, D. C., & Inkson, K. (2005). People skills for a global workplace. *Consulting to Management*, 16(1), 5.
- Triandis, H. C. (2006). Cultural intelligence in organizations. **Group & Organization Management**, 31(1), 20-26.
- Van Knippenberg, B., & Van Knippenberg, D. (2005). Leader self-sacrifice and leadership effectiveness: the moderating role of leader prototypicality. **Journal of applied psychology**, 90(1), 25.
- Yukl, G. (2013). **Leadership in organizations**, (8th Edition), Pearson Education

The Fantastic and the Real in Children's Literature in Kosovo

PhDC. Leonora BRUÇAJ

University of Prishtina "Hasan Prishtina"
l_brucaj@hotmail.com

ABSTRACT

Albanian children's literature in Kosovo has not reached an overwhelming development so far. This type of literature can become an artistic factor through the study and display of its values, providing and promoting its importance as art. The aforementioned work has this aim in addition to the purpose of extracting and differentiating the character of this literature - as part of the imagination and as a subject of reality. In this case, we have a binomial of these two; a coexistence in which fantasy sometimes dominates and creates the fantastic novel, which is often built on a fairy tale and sometimes is dominated by reality, which qualifies the works as realistic and often didactic and educational.

The paper on "The fantastic and the real in children's literature in Kosovo", in the field of study of this type of literature, aims to be proactive in Kosovo in terms of identifying the fantastic and the real, as a universe where these two coexist artistically also as builders of the structure of most children's works. This can be achieved by systematically researching, through the analysis of narrative forms (narrator-author-reader, narrator character), through text analysis (fable-subject, main events from the introduction to the main point), the function of conflicts - their construction, characters - the system of characters (hero-real, fictional, mythological, historical, extraordinary, main, secondary), topics and ideas (topics from fairy tales, those on national illumination, and social emancipation, how much the topics are known as soon as they have authorial ideas), intertextual relations with folk literature and remodeling or reconfiguration of folk literature, stylistic tools of authors and especially construction figures - whether in prose, poetry or even the small amount of drama of this literature, the environment (emotional and psychological impact of historical and cultural context), time and atmosphere, then attempting to make a typology of its fiction and realistic thematic development (real novel), which define the structure of this literature itself. Realistically, by defining where the fantastic is only as an integral element and where the fantastic is the determinant of genre - that is, where it makes the work fantastic, we will be able to build an overview of the typology of our children's literature. In order to achieve this, we can also use Todorov's theory, who qualifies the fantastic as a *suspicious, hesitant experience, of characters who know only the laws of nature and are confronted with the appearance of something, of an unnatural event*. The impossible, as imagination in our children's literature, is basic-fairy tale like, and not mythical and ironic, so our focus will be upon it.

Through the analysis of the thematic-motivational composition, the features of the influences - literary schools of the authors will be extracted, interpreting the fantastic to be closer to the real and the elaboration of the literary art, along the research and differentiation of the fantastic and the real in this literature.

The fantastic and the reality are present in most of the works of our authors, such as novels, stories, poetry, and drama.

Keywords: Fantastic, Literature, Real, Stories, Poetry, Drama, Fairy Tales, Myth, Author.

THE FANTASTIC AND THE REAL IN CHILDREN'S LITERATURE IN KOSOVO

Albanian children's literature in Kosovo has not reached an overwhelming development so far. This type of literature can become an artistic factor through the study and display of its values, providing and promoting its importance as art. The aforementioned work has this aim in addition to the purpose of extracting and differentiating the character of this literature - as part of the imagination and as a subject of reality. In this case, we have a binomial of these two; a coexistence in which fantasy sometimes dominates and creates the fantastic novel, which is often built on a fairy tale and sometimes is dominated by reality, which qualifies the works as realistic and often didactic and educational.

The paper on "The fantastic and the real in children's literature in Kosovo", in the field of study of this type of literature, aims to be proactive in Kosovo in terms of identifying the fantastic and the real, as a universe where these two coexist artistically also as builders of the structure of most children's works. This can be achieved by systematically researching, through the analysis of narrative forms (narrator-author-reader, narrator character), through text analysis (fable-subject, main events from the introduction to the main point), the function of conflicts - their construction, characters - the system of characters (hero-real, fictional, mythological, historical, extraordinary, main, secondary), topics and ideas (topics from fairy tales, those on national illumination, and social emancipation, how much the topics are known as soon as they have authorial ideas), intertextual relations with folk literature and remodelling or reconfiguration of folk literature, stylistic tools of authors and especially construction figures - whether in prose, poetry or even the small amount of drama of this literature, the environment (emotional and psychological impact of historical and cultural context), time and atmosphere, then attempting to make a typology of its fiction and realistic thematic development (real novel), which define the structure of this literature itself. Realistically, by defining where the fantastic is only as an integral element and where the fantastic is the determinant of genre - that is, where it makes the work fantastic, we will be able to build an overview of the typology of our children's literature. In order to achieve this, we can also use Todorov's theory, who through it qualifies the fantastic as a suspicious, hesitant experience, of characters who know only the laws of nature and are confronted with the appearance of something, of an unnatural event. The impossible, as imagination in our children's literature, is basic-fairy tale like, and not mythical and ironic, so our focus will be upon it.

Through the analysis of the thematic-motivational composition, the features of the influences - literary schools of the authors will be extracted, interpreting the fantastic to be closer to the real and the elaboration of the literary art, along the research and differentiation of the fantastic and the real in this literature.

The fantastic and the reality are present in most of the works of our authors, such as novels, stories, poetry, and drama.

Through the analysis of the composition, the thematic-motivational one, the features of the influences-literary schools of the authors will be extracted, interpreting the fantasy to be closer

to the real and the elaboration of the literary art, along the research and differentiation of the fantastic and the real in this literature.

The fantastic in relation to aesthetics, its construction which often has its basis on oral literature, starting from the mythological figures (fairies, boogeymen, water brides, fates, giant, jinn, forest evil, shadows, cyclops, baldy, witches etc.), superstitions, cults, customs, and the mysterious struggle between good and evil — as they dominated in fairy tales and were carried over as a general idea, in almost the entire opus of creations for children. The fantastic will be precisely used for the construction of beautiful poetic parts by these figures of rich Albanian mythology, which served the authors in this literature as a moving mechanism in the construction and elaboration of conflicts, and of course, above all, in the construction of the fantastic, as the most representative element of this literature.

Our main focus will be on the works verified to be of literary value, such as those of Agim Deva, Rexhep Hoxha, Arif Demolli, Vehbi Kikaj, Rrahman Dedaj, Rifat Kukaj, Gani Xhafolli, Zejnullah Halili, Ymer Shkreli, Hivzi Sylejmani and some other authors, looking at the development of this literature through the time periods, the decline and sometimes the dominance of fantasy, almost throughout the entire opus of the works created for children.

“The fantastic manifests a scandal, an excerpt, an unusual intervention, almost unbearable, in the world of reality: thus it is the disruption of the known order, an attack for the penetration of the unacceptable, within the unchangeable daily legality.” (Caillois, 2015 p.150-152).

The writer of the fantastic literature is a dreamer, whose existence is related to society. Without changing his character, he remains eternal and publishes his fantasies. The recognition of the “fantastic” in a text will be accomplished by challenging the concept of the real and, consequently, the notion of the possible: stories without this kind of criticism - in the case where the described realities are radically distinguishable from the reader’s world or when the impossible finds in these a psychological, religious, pseudo-scientific justification, etc., which undoubtedly communicate with the fantastic world, but do not occupy its focus.

“The artist,” says Freud, “is fundamentally a man who does not accept reality because he cannot agree to the requirement to give up the fulfilment of instinctive pleasures. Therefore, he connects with the fantasy world and gives in to all his erotic and ambitious desires, but, he finds his way back from the world of fantasy to reality. With the special gift he has, he prepares a new reality and people around him agree to recognize it as a reflection of the real reality. In this way he becomes the hero, the king, the creator, the favourite.” (Freud, Torino, 196, p. 72-77)

Fantasy stems from reality, but the magnification of the phenomenon, makes it possible to take advantage of the fantastic features.

The fantastic in literature has been analysed by critics in all its combinations. Verification of this literary method has led not only to address the constituent elements and features, but also to argue the labelling of the fantastic as a genre of ethical, social and political irresponsibility. In the west, suspicion and opposition to fantasy have found support, described as social, ethical,

and political irresponsibility. This is especially true in times of “historical emergencies”, when the silence of literature towards the real is considered a kind of safe refuge for the writer in the ivory tower.

Meanwhile, the silence-consensus equation towards the regime loses value in the territory of Albanian letters. The escape of Albanian authors can be seen as a spiritual request of people who year after year for half a century, cultivated the dream to break the thorny barriers of isolation.

Fantastic literature has nothing to say to those readers who are happy with what they have. The same element of the fantastic text, must also correspond to the invisible signs, which mark the reader of this literature.

In “Literature Today”, Roland Barthes writes: “*The writer can deeply place his work in the world around him, in its problems, but at the same time he can suspend this placement exactly where doctrines, parties, groups, and cultures suggest an answer.*” (Barthes, 2002, p.19).

The wonderful and the fantastic imply the mystery in this world where imagination plays a key role in reading the text. The fantasy allows the acceptance of other, temporal dimensions, unlike the usual, where the laws of daily life lose value, are alienated, or transformed and are in a slow and continuous process of change.

The various aesthetic twists, realized in the poetics of magical realism, in the creativity of the most prominent Kosovar authors are numerous and, above all, have conceived an art of merging the living with the imaginary, the fantastic with the concrete.

In various literary theories, especially in modern ones, the relationship with literature finds expression in complex issues of reception, that is, that specific situation of the process of the reader’s relationship with the text, in close connection with literary works such as genre, types, announcements, and expression, but also as models of schools and different currents or aesthetic benefits. In fact, this circumstance of the relationship and communication of literature with the reader, has to do with the very conception of literary theories by the broad mass of the readers, including the scholars as well.

Through the fantastic, the fusion and union with the “soul of the universe” is achieved, being transformed into the introductory and creative stage of the imagination. Thus, we have the right to consider the fantastic literature as an alternative to the real. This literature becomes a necessity, radicalizes the need to find the spark of life in the reader’s imagination, where images, visions, possible glimmers of worlds can be reborn.

Tzvetan Todorov, in his book “Poetics of Prose”, among other things, states: “*The knowledge of literature is constantly threatened by two opposite dangers: either a coherent but barren theory is built; or we enjoy describing some “facts” remembering that every little stone will come into play to erect the great building of science.*” (Todorov, 2000, p. 109).

CHILDREN'S LITERATURE

Like other peoples of Europe, the Albanians, since ancient times, have cradled the childish world in their traditions of oral creativity, which in our country is both rich and diverse. This artistic world with fairy tales, legends, lullabies, riddles, proverbs, and fables has nurtured children, from the family home with strong feelings and emotions, and on the other hand has influenced them in artistic and moral education.

From the earliest times, in the Albanian oral tradition, a quite diverse narrative prose has been developed. The fairy tales themselves with strange characters and events, with their adventures and heroes take children to fantastic environments giving them to understand quite deep phenomena of life.

“In the Albanian popular culture, the folk tales, with which whole generations of children have grown up, constitute a great artistic wealth which influences the children. Fairy tales help in the mental education of the little ones. Children are taught to recognize beauty in nature and society”. (Dedja, 1974, p. 25).

Through the fantastic children learn how man encounters and wins over the dark forces of nature, always according to the principle: good wins over evil. In Albanian fairy tales, the encounters between the snake-like dragon and the man-like dragon bring to the children's imagination the storms and hurricanes, the killing of the snake-like dragon by the man-like dragon reflects the fight against drought.

“In children's literature, the fantastic as an aesthetic symbolism generally stems from the reality itself, which in its visibility in some cases transcends any vivid fantasy, revealing all the parts hidden under the grey shades of the symbiotic life of society and the individual.” (Krasniqi, 1995, p.253).

Since ancient times, these mysterious forces of nature have formed multiple characters and functions. Figures such as: Cyclops, the One-eyed Giant or the Catalan, personify the wildness of the sea. However, the events carry optimism, where right and good triumph over evil and injustice, in the poetic art of many Albanian fairy tales.

The presence of the fantastic here comes with a dual source: through the legacy of oral literature or the harsh social and economic reality itself, as well as from the point of view of the reciprocal relationship of the living with the literary.

By fantasy we understand everything that departs from our immediate reality and that often has to do with the world of fairies and magic, while reality is the situation we go through, what we feel, what we smell, what we see, especially in literature for children where reality is often identified as experience.

The transitions from the real to the fantastic are natural, hence the literature itself as the art of the written word, in the world of children knows how to collaborate with the fantastic and the

real in the same time and space. In fact, literature written for children should be closer to the experience and make the child enjoy reading novels, poems, and fairy tales.

“A good entertaining book captivates the young soul of a child. The child will always want such books, as he wished in preschool to have as many dolls and other beautiful toys.”

A literary work for children expresses the phenomena of the external and internal world through the text, natural storytelling, illustration of a situation through a game, thought or action where the child is aroused pleasure and curiosity to get to know the world of experience more closely.

REFERENCES

- Krasniqi, M. (1995). **Scientific support and literary endeavour**. Prishtina.
- Dedja, P. (1974). “The role of fairy tales in the moral and aesthetic education of children”, **Shqiptarja e re**.
- Barthes, R. (2002). **Saggi critici**, Einaudi.
- Caillois, R. (2003). **Nel cuore del fantastico**, Rome.
- Freud, S. (2013). **Opera, Boringhieri**, Turin.
- Tzvetan, T. (2000). **Poetics of prose**, Pantheon, Tirana.

Financial Performance Analysis Before and During the COVID-19 Pandemic in PT. Astra International Tbk

Dr. Wiwiek Mardawiyah DARYANTO

Sekolah Tinggi Manajemen IPMI

wiwiek.daryanto@ipmi.ac.id

Orcid: 0000-0003-3582-5857

ABSTRACT

PT. Astra International Tbk. is one of the biggest companies in Indonesia that is found in many segments, such as automotive, financial services, property, Agribusiness, Infrastructure, information technology, heavy equipment, mining, and construction & energy. Unfortunately, in late 2019, the Covid-19 pandemic has had several negative impacts on all activity, which affects social, economic, and shifted the behavior of consumers of PT. Astra products and services that affect their financial performance. During the pandemic, PT Astra products and service revenue has fallen 26% year-on-year as of September 30. The company revenue fell from Rp 177.04 trillion to Rp 130.35 trillion. Due to that problem, the particular reason for the study is to measure the financial performance of PT. Astra International Tbk. and to examine the significant differences between the financial performance before and after the COVID-19 Pandemic, that affected the financial performance of the company. The data used is the financial report from before the pandemic (2019) and after the pandemic (2020). To analyze the data, paired sample t-test and financial ratio analysis (FRA) were used. The findings showed that the current ratio had surprisingly increased during the pandemic from 1.29 to 1.54. This actively demonstrates that PT. Astra International Tbk. has anticipated this kind of event, even though their revenue is significantly reduced. The author believes that the findings will be helpful for companies who continuously attempt to explore opportunities to provide a higher return.

Keywords: PT. Astra International Tbk, Financial Performance, Covid-19, Financial Ratio, Paired t-test

INTRODUCTION

PT. Astra International Tbk is one of the companies in Indonesia that played a major role in several segments, including automotive, financial services, property, agribusiness, infrastructure, information technology, heavy equipment, mining, and construction and energy. The company itself directly and indirectly provides more than 180 thousand employment people in Indonesia per 2018. In the automotive industry itself, they played as a big player in the Indonesian automotive business industry that comprises the production distribution, retail and after sales service of well known brands in Indonesia, such as Toyota, Daihatsu, Isuzu, Peugeot, BMW, and UD Trucks.

Not only in the automotive industry, PT Astra international Tbk. also played an important role in crude palm oil in Indonesia as their presence in Agribusiness and In heavy equipment, mining, construction, and energy, Astra act as a supplier construction and mining equipment and distributor of notorious brands in the industry, such as Komatsu as well as provides after sales services and becoming the largest coal mining services contractor in Indonesia. In the property segments, Astra business includes Grade A office building, a residential project with 509 exclusive units, and developing a 67-hectare township in East Jakarta.

Unfortunately, on December 31, 2019, the World Health Organization (WHO) just announced the new disease called as Covid-19, the disease of pneumonia-like with a new etiology found in Wuhan, Hubei, China, that later on, spreading like a wildfire worldwide. The spread is unavoidable to the country due to the mobility of its citizens, and on March 2, 2020, the Indonesia Ministry of Health officially announced the first case of Covid-19 in Indonesia and a week later they declared the Covid-19 as a pandemic. Hitherto per 15 March, 2021, Indonesia has reported 1,425,044 positive cases, 38,573 cases died, and 1,249,947 cases recovered (Ministry of Health, 2021).

Due to the Covid-19 outbreak itself, the behaviour of the society also needs to be reviewed to prevent the spread of the virus. The Covid-19 Pandemic has affected the various activities. The pandemic era instantly gave a profound effect to Indonesia, especially in the economy sector. For instance, the impact of Covid-19 pandemic in Indonesia's economy is the decrease of customer buying power which gave a domino effect to business performance. Then again, this condition is in force not only for some business type but also in all various business types.

PT Astra International Tbk, as a product and services company has a significant impact from the Covid-19 Pandemic situation. The demand for goods and services began to decrease, likewise the company revenue has fallen to 26% year-on-year on September 30. Moreover the revenues fell from Rp 177.04 trillion to Rp 130.35 trillion (Prasidya, 2020).

To sum up everything that has been stated above, the author wants to analyze PT Astra International Tbk financial performance for, before and during the Covid-19 pandemic. In other words the author wants to know how PT Astra International Tbk performed financially when the Covid-19 occurred. Furthermore, this research is expected to be beneficial to understand the financial performance in a company. It can also be useful as a consideration for decision making to run and still profitability especially during this Covid-19 pandemic.

LITERATURE REVIEW

PT Astra International Tbk

PT Astra International Tbk, was established in 1957 as a general trading company under the name Astra International Inc, in Jakarta. In 1990, the Company changed the name to PT Astra International Tbk, in order to the purpose of the Company Initial Public Offering (IPO). By

the time Astra has expanded their business, with seven business segments, consist of : Automotive, Financial services, Heavy equipment, mining, construction, energy, Agribusiness, Infrastructure & logistic, Information technology, and property. Currently Astra business operation had to run 238 subsidiaries, joint ventures supported by 187,365 employees, across Indonesia.

PT Astra International Tbk, already become one of the largest business groups in Indonesia. With the strong reputation through diverse and quality product and services offering, Astra market capitalization reached Rp 280.3 trillion at the end of 2019. Several segments that are covered by PT. Astra International Tbk. is shown in Table 1.

Table 1. Product and Service of PT. Astra International Tbk. in Indonesia

Segments	Description
Automotive	Comprises the production, distribution, retail and after sales service of motor and became the sole distributor of Toyota, Daihatsu, Isuzu, Peugeot, BMW, UD trucks, and Honda motorcycles.
Financial Service	Consisting of consumer financing for motor vehicles and motorcycles, heavy equipment, financing, banking, and life insurance.
Heavy Equipment, Mining, Construction & Energy	Supplies construction and mining equipment as well as provides after sales service, distributor for Komatsu heavy equipment and the largest coal mining services contractor in Indonesia. It also participates in general construction and thermal power businesses.
Agribusiness	Including cultivation, harvesting and processing of CPO
Infrastructure & Logistics	Include toll roads development and management, with total interest in 353 km of toll roads in Indonesia.
Information Technology	Provides document information and communication technology solutions and the distributor of Fuji Xerox office equipment in Indonesia.
Property	Includes development of Grade A office building, residential project with 509 exclusive units, and developing a 67-hectare township in East Jakarta.

Financial performance

The financial performance is a form that contains a company achievement from the financial aspect that is related to asset, debt structure, investment structure, income, and operating cost (Devi, 2020). Similarly with Bastian (2006) states, performance was the view of achievement in realizing vision, mission, objectives, and goal of the company. Policy, strategy, and implemented action was substantial for company financial performance to realize the company goals. Furthermore, financial performance is a reflection of the financial condition of a company based on predetermined goals, standards, and criteria (Subramanyam, 2014).

Financial Ratio Analysis (FRA)

According to Munawir (2009) states, Financial performance analysis is a way to process and interpret financial information that is expressed in relative and absolute terms to bring a specific relationship between a number and another number from a financial statement. In other words the financial performance analysis (FRA) is a method of measuring and analysing the company's financial performance according to financial statements. The financial ratio analysis in this research divides into four categories, such as : profitability, liquidity, activity, and solvency.

❖ Profitability

The profitability ratio was the measurement to know the company's ability to generate profit or measure the efficiency of the company (Devi, 2020).

For the formula it can be used as :

- ROI (Return on Investment)

$$\text{Return on Investment (ROI)} = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Investment}}$$

- ❖ ROI used to calculate the efficiency of an investment relative to the investment cost

- ROE (Return on Equity)

$$\text{Return on Equity (ROE)} = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Equity}}$$

ROE used to evaluates how much company has gained on the funds invested by shareholders.

❖ Liquidity

According to Devi (2020), the liquidity ratio is one of the ratios commonly used to measure the company's ability to shell out the obligations that are due within a year.

The equation for liquidity ratios can be expressed as:

- Cash Ratio

$$\text{Cash Ratio} = \frac{\text{Cash} + \text{Marketable Securities}}{\text{Current Liabilities}}$$

Cash ratio measure the ability of a company to shell out the current liabilities with current asset

- Current Ratio

$$\text{Current Ratio} = \frac{\text{Current Assets}}{\text{Current Liabilities}}$$

Current ratio used to measure the ability of company to fulfill its current liabilities with current asset

❖ Activity

The activity ratio measures the effectiveness of a company by using assets to generate the sales (Devi, 2020). For the formula it can be used as :

Turnover Inventory

$$\text{Inventory Turnover} = \frac{\text{Cost of Good Solds}}{\text{Average Inventory}}$$

Turnover inventory is used to measure how many times a company sold its inventory during the time to inform the inventory management effectiveness

Total Asset Turnover

$$\text{Total Asset Turnover} = \frac{\text{Sales}}{\text{Average Total Assets}}$$

Total Asset Turnover was reflect the ability of company asset to generate sales revenue

Collection Period

$$\text{Collection Period} = \frac{\text{Account Receivables}}{\text{Sales}} \times 365 \text{ days}$$

The collection period is substance indicator for company to amount of time needed to receive payment that paid in credit (account receivable)

❖ Solvency

According Erdhana & Istono (2019) states, the solvency ratio is the ratio used to measure the extent to which company activities are financed by loan

The formula for solvency ratio is :

- Total Equity to Total Asset

Total equity to total asset is used to reflects the amount of asset that can be claimed by shareholders

T TEST

A t test is a type of statistical test that is used to compare the means of two groups. T tests are usually used to eliminate the bias when determining whether the compared data is significant or the data is just randomized. To determine if the data is significant or not, usually there are variables called α or *critical values*. The dictated critical value that is commonly used by the researcher is when the chance of the data is randomized is 5 percent ($\alpha = 0.05$), less than 5 percent then the data can be considered statically valid and more than 5 percent then the data is considered statistically not significant or randomized. The t test can be done using Microsoft Excel function, by blocking the array 1 and array 2, and selecting the one tailed or two tailed t tests and also determining the data, is it paired or unpaired.

RESEARCH METHODOLOGY

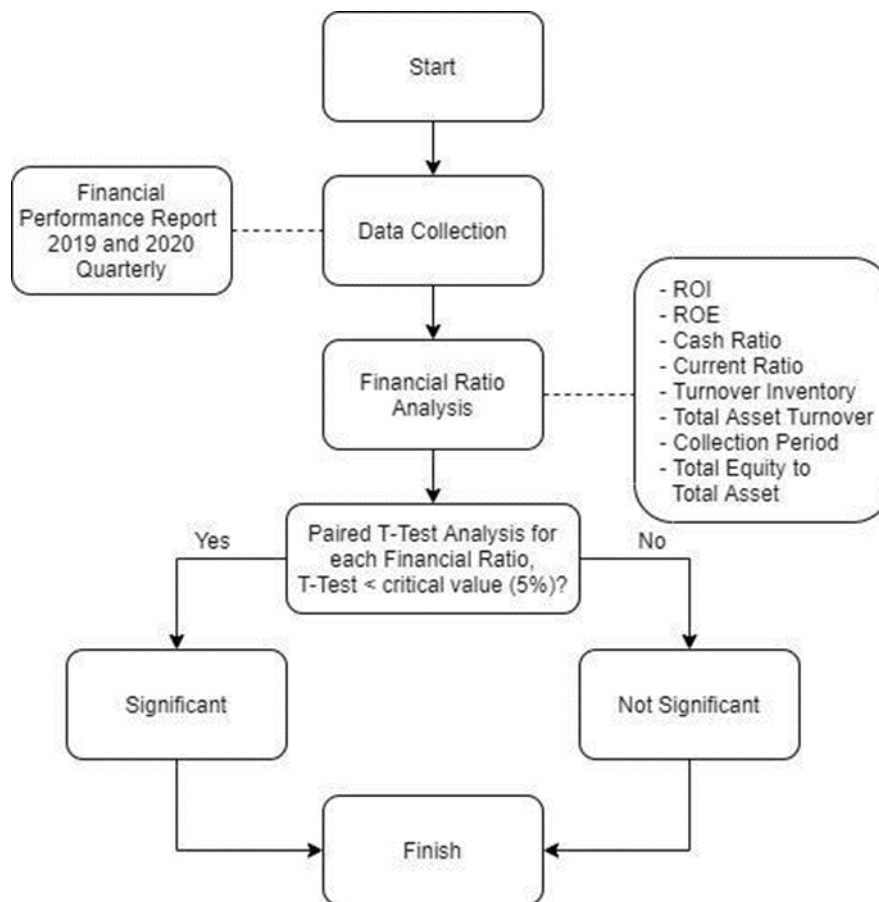

Fig. 1. : Research Flow Diagram

To achieve the objective of analyzing the financial performance and finding the significance differences of PT. Astra International Tbk. During the period before (2019) and during (2020) Covid-19, paired t test and financial ratio analysis (FRA) that consist of profitability, liquidity, activity, and solvency were conducted. In addition, the t test was performed using paired t-test and two tailed t-test, knowing that the data is correlated between each other and the hypothetical question mark between data is to find whether the data has significant difference through the quartal or not.

RESULTS AND DISCUSSION

Profitability Performance

ROI (Return on Investment)

Table 2. And Figure 2 below shows the overall results of Return on Investment between Q1 2019 and Q4 2020. Return on Investment through the year of 2019 and 2020 shows the increasing trend, however in 2020 the increasing ROI is not as big as in 2019, as the graph shows there are decreases in increase on Q3 and Q4 2020. Knowing that ROI indicates the ability of the company to measure the income generated on investment relative to the amount of investment, therefore in 2020, the ability of PT Astra International Tbk. to measure the income generated on investment will decrease in Q3 and Q4 compared to their ability in 2019.

Table 2. List of ROI Result

ROI (Return on Inventory)		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	0.03	0.02
Q2	0.05	0.05
Q3	0.08	0.06
Q4	0.11	0.07

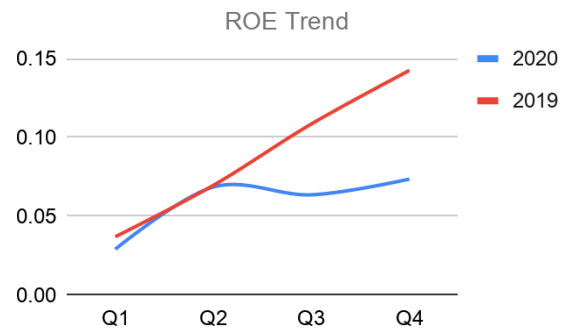

Fig 2: ROI Trend

ROE (Return on Equity)

The ROE represents the condition of the company to know how much is earned on the funds invested by shareholders. The Tabel 3 and Figure 3 shows the result of Return on Equity of PT Astra International Tbk, between the period Q1 2019 until Q4 2020. Figure 2 gives the information that in 2019 the return on equity shows the constant increasing trend. By contrast ROE in 2020 has decreased between Q2 and Q3, however on Q3 to Q4 their already increased. In other words, Astra already did anticipation action during the pandemic. In conclusion, the capability of PT Astra International Tbk. to measure the profit from the funds invested by shareholders in 2020 is decreasing in Q2 to Q3 compared to 2019.

Tabel 3. List of ROE Result

ROE (Return on Equity)		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	0.04	0.03
Q2	0.07	0.07
Q3	0.11	0.06
Q4	0.14	0.07

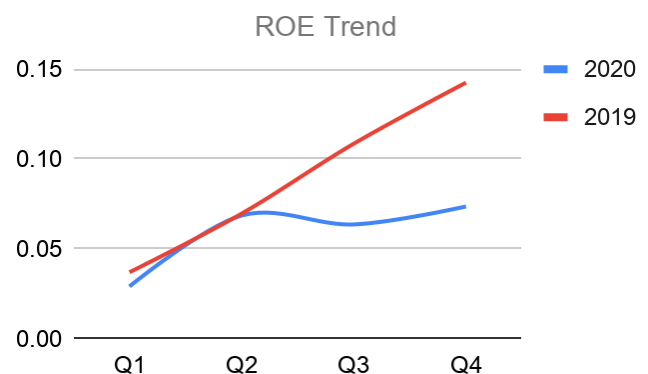

Fig 3: ROE Trend

Liquidity Performance

Cash Ratio

PT. Astra International Tbk. has a big difference in cash ratio between 2019 and 2020, especially In Q4 between those years, the difference is doubled from 0.25 to 0.56 based on Table 4 and Figure 4. It can be said that Astra took anticipation of Covid-19, therefore they achieved the liquidity to pay the current liabilities with only cash and cash equivalents in 2020. However, the 0.34 cash ratio they gained in 2020 was still not enough based on cash ratio

theory, where at least they need the cash ratio above 1, to be considered that the company has the ability to pay its current liabilities with only cash and cash equivalents. If the cash ratio is below 1, the company needs more than cash and cash equivalents to pay its current liabilities, which PT. Astra International still remains below that threshold since 2019.

Table 4. List of Cash Ratio Result

Cash Ratio		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	0.26	0.31
Q2	0.20	0.47
Q3	0.24	0.56
Q4	0.25	0.56

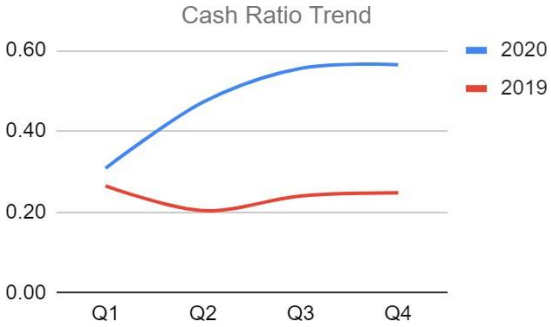

Fig 4: Cash Ratio Trend

Current Ratio

Based on Table 5 and Figure 5, there is no inclining or declining trend in 2019 and 2020, however, in 2020 the ratio is bigger than 2019. Again, PT. Astra took anticipation to Covid-19 by raising their current ratio, this actively demonstrates that the company is trying to increase their ability to pay their short-term and long-term liabilities with their short-term assets.

Table 5. List of Current Ratio Result

Current Ratio		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	1.22	1.37
Q2	1.22	1.49
Q3	1.26	1.56
Q4	1.29	1.54

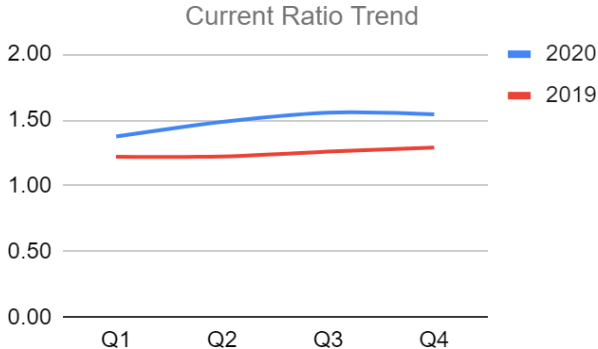

Fig 5: Current Ratio Trend

Activity Performance

Turnover Inventory

Turnover Inventory of PT. Astra International Tbk. between 2019 and 2020 is represented in Table 6 and Figure 6. The value of ratio needs to be watched for the balance of inventory, knowing that the value describes how many times the inventory is left (sold) and entered (replaced) by the company. If the ratio is high, then the inventory level is not enough for production and in the opposite, if the ratio is low, then the inventory in the company is

overstocking and deficiencies in the marketing effort. Both years show a little difference, with 2019 leading with insignificant numbers. This concludes that the pandemic affected the turnover inventory by a small number, knowing that the sales during pandemic was decreasing.

Table 6. List of Turn Over Inventory Result

Turn Over Inventory		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	1.82	1.54
Q2	3.57	3.11
Q3	5.32	4.74
Q4	7.70	7.61

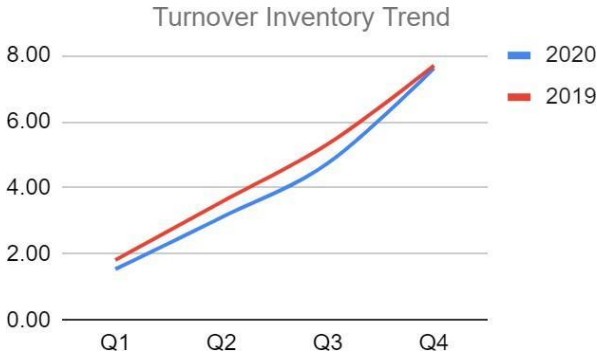

Fig 6: Turnover Inventory Trend

Total Asset Turnover

Tabel 7 and Figure 7 shows the efficiency of PT Astra International Tbk. asset to generating revenue or sales in 2019 and 2020. The table and figure shows, in 2020 the Astra asset turnover is under 2019 performance. However, in 2020 Astra still shows an increasing performance time by time. In conclusion, the Covid-19 not affected significantly the asset turnover, as seen PT Astra International Tbk. still shows the efficiency of assets to generate revenue during a Covid-19 pandemic period.

Tabel 7. List of Total Asset Turnover Result

Total Asset Turnover		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	0.17	0.15
Q2	0.33	0.26
Q3	0.49	0.38
Q4	0.67	0.52

Fig 7: Total Asset Turnover Trend

Collection Period

Collection period shows the ability of the company to receive their payment owned by its client. The lower collection period reflected the company collecting payment (account receivable) faster. According to Tabel 8 and Figure 8 that show below, the collection period on 2019 and

2020 has no different significance. In conclusion, Astra has no issues about the collection period especially during this Covid-19 pandemic, in other words PT Astra International Tbk. had enough funds to meet their financial obligation.

Tabel 8. List of Collection Period Result

Collection Period (Days)		
Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	401	392
Q2	211	211
Q3	141	142
Q4	101	103

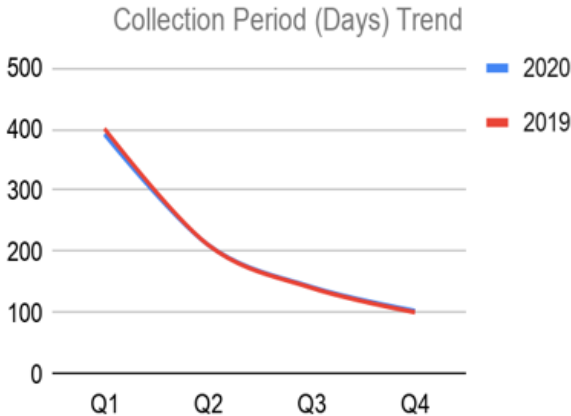

Fig 8: Collection Period (Days) Trend

Total Equity to Total Asset

Total equity to total asset is the indicator to measure the healthiness of the company financially. This ratio measures the percentage of companies asset owned by investors and the leverage level of the company with its debt. Referring to Table 9 and Figure 9, total equity to total assets in 2020 is increased compared to 2019. This indicates the risk of the company with the debt is lowered by a slight number. However, overall total equity to total assets of PT. Astra International Tbk is considered healthy in 2019 and 2020 due the ratio is around 50% (0.5).

Tabel 9. List of Total Equity to Total Asset Result

Period	Ratio Result	
	2019	2020
Q1	0.51	0.53
Q2	0.51	0.56
Q3	0.50	0.57
Q4	0.53	0.58

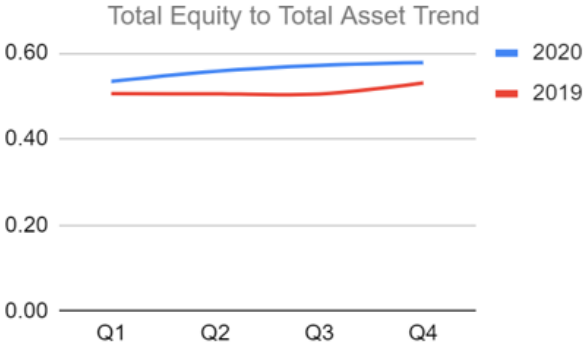

Fig 9: Total Equity to Total Asset Trend

T-test Results

The results of the paired t-test are shown in Table 10. From all the performance analysis that tested by paired t-test to know the significance difference between 2019 and 2020 period, four are statistically significant (Current Ratio, Cash Ratio, Turnover Inventory, Total Equity to Total Asset) due to their t-test value is lower than stated critical value ($\alpha = 0.05$), Subsequently, it can be said that Covid-19 has affected these ratios. Meanwhile, the other four financial performance ratios are not statistically significant due to Covid-19 pandemic (ROI, ROE, Total Asset Turnover, Collection Period).

Table 10. Paired T-test Results

Performance Measure		Critical Value	Paired T-Test	Decision
Profitability	ROI	0.05	0.160	Not Significant
	ROE		0.151	Not Significant
Liquidity	Current Ratio		0.004	Significant
	Cash Ratio		0.036	Significant
Activity	Turnover Inventory		0.049	Significant
	Total Asset Turnover		0.055	Not Significant
	Collection Period		0.646	Not Significant
Solvency	Total Equity to Total Asset		0.008	Significant

LIMITATION

The paper has studied financial performance related to the real working world, where PT. Astra International Tbk. has been sampled. In future research, the data is suggested to be more than four samples to make the results more accurate, knowing that the data during Covid-19 pandemic is limited to four quarters. In addition, the paper only analyzes the financial sector of the company to measure the impact of Covid-19 pandemic. Therefore, it is recommended to measure the other sector, as well as the administration and operation to get a more comprehensive result. The other thing that needs to be considered is the overall financial health of PT. Astra International Tbk. cannot be measured using the Decree of the Ministry of SOE No. KEP-100/MUBU/2002, knowing that PT. Astra International Tbk. is not State Owned Enterprise (SOE).

CONCLUSION AND RECOMMENDATION

The aim of this study is to determine whether there is a significant difference in financial performance of PT Astra International Tbk. between before and during the Covid-19 pandemic. This study was using financial ratio analysis and t-test, which has applied to hypothesis tests towards eight analysis ratio variables. The result from FRA and t-test, is that four of eight ratio analysis variables are significantly affected by Covid-19 pandemic, the variables are current ratio, cash ratio, turnover inventory, and total equity to total asset. The study also found that the remaining financial ratio variables were insignificantly affected by Covid-19 pandemic which is an ROI, ROE, total asset turnover, and collection period. Further inspection, ROI, ROE, Total Asset Turnover, and Collection period which are four insignificant t-test parameters, have similarities in the formula, namely they have revenue variables. It can be concluded that PT. Astra International Tbk. is managed to maintain the company revenue ratios during the Covid-19 pandemic by adjusting other parameters, such as cash ratio, current ratio, turnover inventory, and total equity to total assets.

In addition to the company's financial health, even though the Decree of the Ministry of SOE No. KEP-100/MUBU/2002 is not applicable to judge the financial health of PT. Astra International Tbk. It can be used to judge their financial health. The result is PT. Astra International Tbk. financial health is decreasing from BBB (53.3) in 2019 to BB (42.3) in 2020.

It also shows that, PT. Astra International Tbk. still struggle in this Covid-19 pandemic, even though the company manages to maintain the revenue ratios.

REFERENCES

Daryanto, W. M., & Nurfadilah, D. (2018). Financial performance analysis before and after the decline in oil production: Case study in Indonesian oil and gas industry. *International Journal of Engineering and Technology(UAE)*, 7(3), 10–15. <https://doi.org/10.14419/ijet.v7i3.21.17085>

Potochnik, A., Colombo, M., Wright, C., Potochnik, A., Colombo, M., & Wright, C. (2018). Statistics and Probability. *Recipes for Science, Table 2*, 167–206. <https://doi.org/10.4324/9781315686875-6>

Kementerian Kesehatan 2021. Info Coronavirus di Indonesia, Kementerian Kesehatan, viewed 16 March 2021, <<https://covid19.go.id/>>

Munawir S, 2009. *Analisa Laporan Keuangan*, Yogyakarta :Liberty Offset. Subramanyam, K. R. (2014). Financial statement analysis. McGraw Hill Education
Erhandia, M. R., & Istiono. (2019). *Real Estate Real Estate*. 1345(443), 6–8. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/r/realestate.asp>

Bastian, Indra. 2006. *Akuntansi Sektor Publik: Suatu Pengantar*. Jakarta: Erlangga

PT Astra International Tbk 2020. History of Astra, viewed 16 March 2020, <<https://www.astra.co.id/About-Astra>>

Astra International, Jardine Cycle & Carriage, Jardine Cycle & Carriage, viewed 18 March 2021, <<https://web.archive.org/web/20180823174138/http://www.jcclgroup.com/our-businesses/astra-international/>>

Devi, Sunitha, Warasniasih, N, M, Sindy. Masdiantini, Reisty, Putu, & Musmini, Sri, Lucy. 2020. *The Impact of Covid-19 Pandemic on the Financial Performance of Firms on the Indonesia Stock Exchange*. 23 (2), 226-242.

Prasidya, Yunindita. 2020. Astra earnings fall 49% as automotive sees recovery in Q3 profit. Viewed 12 March 2020.

<<https://www.thejakartapost.com/news/2020/10/28/astra-earnings-fall-49-as-automotive-sees-recovery-in-q3-profit.html>>

Afganistan'da Sosyal Medya ve Geleneksel Medya Karşılaştırması

Abdul Latif Ahmadi

Selcuk University, Communication Faculty
abdullatifahmadi2014@gmail.com

Prof. Dr. Şükrü Balcı

Selcuk University, Communication Faculty
sukrubalci@selcuk.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, Afganistan'da sosyal medya ile genel medya arasındaki farklılık incelenmiştir. Çalışmada öncelikle medya olarak, geleneksel medya ve sosyal medya kavramalar açıklanmıştır. Daha sonra çalışmanın sosyal medya verileri ve geleneksel medya verileri incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, bu çalışmada, nihayet geleneksel medyada en çok radyo güveniliyor. Sonucuna yol açan çeşitli kitaplar, makaleler ve saygın sitelerden bilgiler kullanılmıştır.

Afganistanda sosyal medyada facebook en güçlü iletişim araçlarından biri, şu anda nüfusun yüzde 25'i facebook kullanılıyor. sosyal medya facebook ise TV ve radyodan daha az kullanılmaktadır. Ayrıca, Afganistanda geleneksel medyada radyo, en güçlü iletişim araçlarından biri, Şu anda nüfusun yüzde 73'ü radyo kullanılmaktadır. Günümüzünde egemen radyo olmasının kuşkusuz en etkili nedenden birisi, genç jenerasyonun özellikle cep telefonları aracılığı ile bu araçları sıklıkla kullanıyor oluşudur. Diğer bir nedeni ise Afganistan'daki Radyo, özellikle düşük masraflı bir iletişim aracı olması ve bu nedenle en yoksul bölgelerdeki insanlara bile iletişim imkanı sağlaması nedeniyle hala en güçlü iletişim araçlarından biri. Diğer bir nedeni de, Afganistan'daki Radyo özellikle şehir merkezinden uzak, internet ve elektrik erişiminin kısıtlı olduğu yerlerde yaşayan, yoksul ve okuma yazması olmayan kişilere.

Üstelik bunları beğenip beğenmediği ya da yorum yapma şansını da yakalanabiliyor oluşudur. Haberin diğer kitle ve sosyal iletişim kanallarından birisi olan radyodan ne sıklıkla alındığı, ya da internetteki kaynaklar kadar güvenilirliğin bulunmadığı sorunsalının cevabını bulmak ise, bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamdaki araştırma yönteminin, çeşitli kitapları, makaleleri ve saygın sitelerden elde edilen bilgilere dayanan nitel bir yöntemdir.

Anahtar Kelimeler: Medya, Medya Rolü, Sosyal Medya, Geleneksel Medya

The Comparison of Social Media and Traditional Media in Afghanistan

ABSTRACT

In this study, the difference between social media and general media in Afghanistan is investigated. In this study, primarily the concepts of traditional media and social media are explained as media. Then, social media data and general media data of the study were examined.

According to the findings obtained as a result of the study, in this study, the most popular radio is finally trusted in the traditional media. We used various books, articles, and information from reputable sites that led to the result. In Afghanistan, social media is one of the most powerful communication tools on facebook, 25 percent of the population is currently using facebook. social media facebook is less used than TV and radio. In addition, radio in general media in Afghanistan is one of the most powerful communication tools. Currently, 73 percent of the population is using radio. Undoubtedly one of the most effective reasons for being the dominant radio today is that the young generation frequently uses these tools, especially through mobile phones.

Another reason is that Radio in Afghanistan is still one of the most powerful communication tools, especially since it is a low-cost communication tool and therefore provides communication opportunity even to the poorest people. Another reason is that Radio in Afghanistan is especially for people who are far away from the city center, live in places where internet and electricity access is limited, poor and illiterate.

Moreover, it is whether they like them or have the chance to comment. The main purpose of this study is to find the answer to the question of how often the news is received from the radio, one of the other mass and social communication channels, or whether it is trusted as much as the sources on the internet. This method of research is a qualitative method based on various books, articles and information from reputable sites.

Keywords: Media, The Role of Media, Social Media, Traditional Media.

GİRİŞ

Günümüzde medya kavramıyla karşılık bulan internet radyo, televizyon ve sinema gibi kitle iletişim araçları, kamuoyuna bilgi ve enformasyon akışı sağlamaktadır. Medyanın enformasyon görüş ve düşünce akışını geniş kitlelere kısa zaman dilimi içerisinde aktarma işlemi yanı sıra bazı duygu ve davranışları şekillendirme, kitlelerin eğitim ihtiyacını karşılama, boş zaman etkinliği aracı olarak eğlence işlevini yerine getirme gibi görevleri de bulunmaktadır (Aslan, 2013).

Sosyal Medya gelişen bilgisayar, internet ve mobil teknolojisi ile ortaya çıkan, kullanıcıların zamandan ve mekandan bağımsız bir şekilde interaktif olarak etkileşimde buldukları sanal medya ortamlarıdır. Geleneksel medya dediğimiz, yazılı ve görsel basında yani gazete, televizyon ve diğer araçlarda, iletişim tek yönlüdür. Ancak, sosyal medya araçlarında hedef kitle ile karşılıklı etkileşim mevcuttur (İİEnstitüsü, 2018).

Günümüzde çok bariz bir şekilde geleneksel medya ile sosyal medyanın bir soğuk savaş içinde olduğu aşikardır. Geleneksel medyanın yayın organları çok büyük kitleleri kapsamaktadır. Tek taraflı bir medya olduğu için medya içeriğini bizlere sunar ve karşılığında biz bunları tüketiriz. İçerik üzerinde değişiklik, yorum yapamaz ve içeriği paylaşamayız ve direkt olarak bağlantımız yoktur. Sadece tek taraflı bir medya olmasının yanı sıra maliyeti de yüksektir. Bu özelliklerinin yanı sıra geleneksel medyada sonuç her zaman daha net olmuştur.

Radyo geçmişten günümüze yaklaşık yüz yılı aşkın bir süredir toplumsal yaşamdaki etkinliğini sürdürmektedir. Radyo vasıtasıyla bireyler dünya da neler olup bittiğine dair haber alabilmekte, kısa vade içerisinde birçok gerçeğe tanık olabilmektedir. Radyo, görünüm olarak küçük bir boyuta sahip olsa da etkinliği oldukça geniş bir alanı kapsar. Radyo sayesinde ulaştırılmak istenilen mesaj anında geniş bir kitleyi yönlendirebilmektedir. Bu bağlamda radyonun ne kadar etkin bir ikna aracı olduğu da bilinmektedir. Geçmiş dönemlerde de başarılı bir propaganda aracı olarak kullanılan radyo, birçok zafere de tanıklık etmiştir. Örneğin İkinci Dünya Savaşı sırasında Alman işgali altındaki İngiltere’de konuşma bozukluğu olmasına rağmen Kral 6. George’un radyodan yaptığı bilgilendirici ver motive edici konuşmalar, halkın ve askerlerin moral kaynağı olmuştur (Jeanneney, 2009).

Zaten bir toplumda radyonun; yayınları ile izlediği yayın politikası ile geniş yankı uyandırması nın tek nedeni varlığının önem derecesidir. Bu radyonun önemi, elbette gelişmemiş, geri bırakılmış ülkelerde daha da fazladır. Ve bu ülkelerde radyo yayınları alabildiğine büyük bir görev ve sorumluluk yüklenmiştir. Geri bırakılmış ülkelerde radyo yayınlarına niçin büyük görevler düşmektedir? Olayı daha somuta indirebilmek için sorunu, ülkemiz açısından incelemekte yarar vardır sanırız. Önce, Afganistanda okumayazma oranı düşüktür. 2018 nüfus sayımına göre ülkemizde toplam nüfusun % 58’si okuma yazma bilmemektedir. Ayrıca okuryazar oranının % 42 olarak belirlenmesi gerçekte yanıltıcıdır. Çünkü yapılan istatistiklerde yalnızca okur yazar olmak ölçüt olarak alınmaktadır. Ancak, Afganistan’daki Radyo özellikle şehir merkezinden uzak, internet ve elektrik erişiminin kısıtlı olduğu yerlerde yaşayan, yoksul ve okuma yazması olmayan kişilere. Diğer bir nedeni de Afganistan’daki Radyo, özellikle düşük masraflı bir iletişim aracı olması ve bu nedenle en yoksul bölgelerdeki insanlara bile iletişim imkanı sağlaması. Afganistan'daki radyo diğer tüm ülkelerden daha önemli olmasının nedeni budur (Kanal, 2019).

Bu çalışmada, eğer sosyal ve kitle iletişim araçlarının bir haber kaynağı olarak kullanılması ile radyonun güvenilir bir haber alma aracı olarak görülmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır, bu çalışmanın sonunda insanlar sosyal ve kitle iletişim araçlarında hangisinin daha önemli olduğunu bileceklerdir.

Çalışmamızda üstelik bunları beğenip beğenmediği ya da yorum yapma şansını da yakalanabiliyor oluşudur. Haberin diğer sosyal ve kitle iletişim kanallarından birisi olan radyodan ne sıklıkla alındığı, ya da internetteki kaynaklar kadar güvenilir güvenilirmediği sorunsalının cevabını bulmak ise, bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamdaki

araştırma yönteminin, çeşitli kitapları, makaleleri ve saygın sitelerden elde edilen bilgilere dayanan nitel bir yöntemdir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, Afganistan'daki dinleyen kişiler sosyal ve geleneksel medyada radyonu işlevlerinden özellikle bilgi güncelleme ve farkındalık konusuna önem verdikleri görülmüştür. Dinleyen kişilere radyo kanallarından yeni çıkan ürünleri, indirimleri, film yorumlarını vb. konularda bir bilgi kaynağı olarak kullanmaktadır.

1. MEDYA

Her türlü bilgiyi kişilere ve topluma aktaran, eğlence, bilgi ve eğitim gibi üç temel sorumluluğa sahip görsel, işitsel ve hem görsel, hem işitsel araçların tümüne medya denmektedir. İnsanlar günlük yaşamlarında sürekli iletişim kurarlar. Çağdaş dünyadaki yaşam türü, bireyleri iletişimin teknik araçlarına daha çok bağımlı kılmaktadır. Çünkü haberleri, düşünceleri, duyguları bildirir. Ajans, gazete, dergi, radyo, televizyon, uydu sistemleri, internet gibi iletişim araçlarının tümünü kapsayan medyanın bilgi, eğitim, uyarma, eğlence gibi sorumluluk alanları vardır (Kılıç, 2019).

Medya sözcüğü bir çoğulluğu ifade eder. Aslında medium'ların bir araya gelmesiyle oluşan bir kavramdır. Medya denildiğinde kişisel ve kitlesel araçlar akla gelmektedir. Ancak medyanın ana amacı, çevrede ve dünyada olup bitenlerin bilinmesini olanaklı kılmak; yani olup bitenler hakkında kişinin kendi kanaatini oluşturma temel hakkını kullanabilmesine katkıda bulunmaktır. Geniş anlamda medyanın asıl işi aracılık etmektir (Usta, 2009).

Medyanın halkın sesi olması ve günümüzde en temel iletişim kaynağı olması hasebiyle etik kurallar çerçevesinde hareket etmesi çok büyük önem arz etmektedir. “Her gün herkese her konuda akıl öğretene” bir mesleğin düzenlenmesine ilişkin kaygı ve çabalar, elbette çok önemli olduğu gibi çokta zordur.

1.1 Sosyal Medya Kavramı

Afganistan'daki sosyal medya kavramı 2001 yılında açıklandı ve 2003 yılından sonra Hamed Karzai zamanında çok geliştirdi. Günümüzde Afganistan'daki farklı sosyal medya yayınlanıyor. Bilindiği üzere; günümüz bilgi, iletişim ve teknoloji çağıdır ve bu alandaki yenilikler ve bunların etkileri de ilgili bilim dallarının çalışma konusunu oluşturmaktadır. Sosyal medya bu üç olguyu da içerisinde barındırmaktadır. Sosyal medya ile ilgili tanımlar incelendiğinde, sosyal medyanın en basit ifadeyle; hedef kitlenin katılımının olduğu, geliştirilebilir, etkileşimli, içinde toplulukları barındıran ve toplulukları birbirine bağlayan çevrim içi iletişim kanalları olarak tanımlandığı görülmektedir (Sayed, 2015)

Sosyal medyanın son zamanlarda oldukça önemli hale gelmeye başlayan bir kavram olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Günümüzde oldukça nemli hale gelen sosyal medya kavramının çeşitli tanımları mevcuttur. Sosyal Medya Kavramı Kullanıcıların konularına bakılmaksızın, ulaşılabilir ve tüketilebilir nitelikte olan dijital iletişim ve bilgi kanalları yeni medya olarak tanımlanmaktadır (Hennig, 2010). Bu tanımın yanı sıra Weber'e göre; ortak ilgi alanı olan insanların düşüncelerini, yorumlarını ve fikirlerini paylaştıkları çevrim içi yerler (Weber, 2009), Hatipoğlu'na göre ise; insanların yazılar, resimler, videolar ve ses dosyaları yardımıyla iletişime geçtiği internet platformları olarak tanımlandığı görülmektedir. Söz konusu kavramın temelinde “iletişim” ve “paylaşım” yatmaktadır (Burak, 2009).

Sosyal paylaşımına ilişkin sitelerin artması ve bireysel katılıma maksimum oranda izin vermesi neticesinde yeni medya, sosyal medya olarak anılmaya başlanmıştır. Etkileşim ve paylaşımın merkezi özellik olduğu sosyal medya ile sosyolojik, psikolojik fiziksel, siyasal, kültüre ve ekonomik sınırlar değişime uğramış, yerelliğin ve küreselliğin eş anlı varlık gösterdiği yepyeni bir yapı ortaya çıkmıştır. İzleyicinin içerik üretiminde esas belirleyici olduğu sosyal medya ile birlikte, geleneksel medyanın kitleleri yöneten ve yönlendiren yapısı

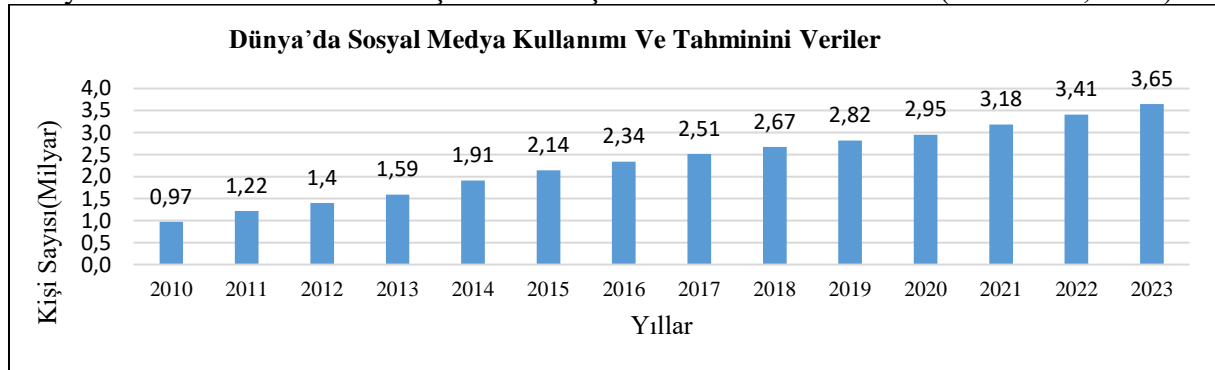
değişime uğramış, izleyici tüketici olmaktan çıkıp üretüketici (prosumer) olmaya başlamıştır (Dan, 2010).

İletişim Bakanlığı'nın yıllık araştırmadaki rakamlar incelendiğinde; 2013 yılında 1.5 milyon kişi seviyesinde bulunan sosyal medyayı kullanan internet kullanıcı sayısının, 2018 yılında 2.7 milyon kişiyi, 2021 yılında 3.1 milyon kişiyi aştığı görülmektedir. Bu rakam toplam internet nüfusunun kabaca üçte birine denk gelmektedir (Odabaşı, 2010).

Gerek ulusal gerekse uluslararası turizm pazarından pay elde edebilmek için; pazarlamanın sadece gazete, radyo, televizyon, telefon, katalog, broşür gibi geleneksel araçlarından değil gelişen teknoloji ile birlikte; eposta, sms, internet, sosyal medya gibi modern tüm iletişim ve pazarlama araçlarından faydalanılması kaçınılmaz bir gereklilik olmuştur. Sosyal medya; kullanılan en önemli iletişim aracı olarak ortaya çıkmaktadır. Sosyal medyanın; düşük maliyetli olması, bilginin hızlı yayılması ve güncel olması, samimiyetin esas olduğu bir ortamda gerçekleşmesi, hedef kitleyi tanıma imkân vermesi, ölçme ve değerlendirmenin yapılabilmesi, aracısız direk iletişim sağlayarak kişiler arası yakınlık sağlaması, referans yoluyla alınan bilgilerin güvenilirliğinin olması onu güçlü kılan unsurlarıdır. Bu bağlamda sosyal medya en yüksek düzeyde paylaşımın gerçekleştiği, iletişimin en üst seviyede olduğu, online medyanın yeni bir 'ekli olarak fırsatlar sunan en yeni fikirlerden biridir (Antony, 2008). Bağlantısallık: sosyal medyanın birçok türü bağlantısaldır. Diğer sitelere, kaynaklara ve insanlara link göndererek faydalanma imkânı sağlar. Sosyal medyanın özellikleri de dikkate alındığında toplumun davranışlarını etkilemesi bakımından son derece önemlidir (Advertising, 2004).

1.1.1 Sosyal Medya Verileri

Online e-Marketer web sitesindeki bilgilere göre, Sosyal medyanın günümüzde birçok çeşidi olmasına rağmen sosyal ağlar, bloglar, Viber, LinkedIn, Skype, Google, Instagram, Twitter, Facebook Messenger, Whatsapp, Facebook, You Tube, İmo, Vimo, wikiler, podcastler, forumlar, içerik toplumları ve mikroblog en önemlileri olarak ifade edilebilir. Söz konusu tüm sosyal medya mecralarının hem Afganistan'de hem de dünyada kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. Bu kapsamda e-Marketer 2020 tarafından hazırlanan 2010-2023 yıllarına ait sosyal medya kullanımı ve tahminine ilişkin veriler Şekil 1'de özetlenmektedir (E-marketer, 2020).

Şekil 1: Dünyada Sosyal Medya Kullanıcı Sayıları ve Tahminleri (2010-2023) Kaynak: E-Marketer

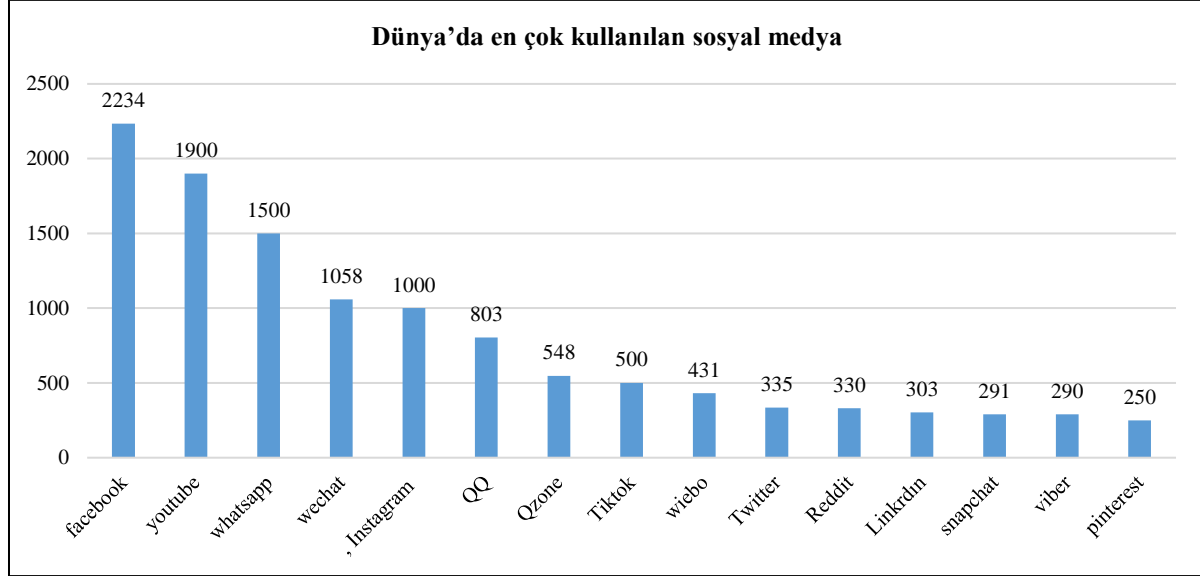
2010 yılında dünyada 970 milyon kişi sosyal medyayı kullanıyorken 2016 yılında bu rakam 2.34 milyar kişiye yükselmiştir. 2020 yılında bu rakam 2.95 milyar kişiye yükselmiştir. Yaklaşık 3 yıl sonra 2023 de ise söz konusu sayının 3.65 milyarı bulması beklenmektedir.

Ancak, Online Sabah web sitesindeki Nüfus Fonu verilerine göre, dünya nüfusu 2019 yılı Ocak ayı verilerine göre ise nüfus 7 milyar 593 milyona yükseldi. Sosyal medya kullanıcılarının toplam nüfus içerisindeki payı ise 2018'de yüzde 42.'i (3 milyar 190 milyon) olmuş. sosyal medya istatistiklerinde olan sosyal medya kullanıcı sayısı 2019'de yüzde 42'14sü (3 milyar 200 milyona) yükselmiş durumda (Sabah, 2018)

Gelişen teknoloji ve internet erişiminin kolaylaşmasıyla beraber dünyada internet ve sosyal medya kullanımı gitgide artıyor. Online istatistik portalı Statista'da yer alan verilere göre, 2020

yılın temmuz ayı itibarıyla dünyada internet kullanımı yüzde 56'ya yükselerek 4,33 milyar kişiye ulaşmıştır.

Dünyada internet kullanımı, bu yılın temmuz ayı itibarıyla yüzde 56'ya yükselerek 4,33 milyar kişiye ulaştı. “Online istatistik portalı Statista'da yayımlanan raporlardan derlenen verilere göre, dünyada internet kullananların sayısı yükselmeye devam ediyor” (NTV, 2019). E-Marketer verilere göre, Şekil 2 Dünyada en çok kullanılan sosyal medya mecralarını göstermektedir.

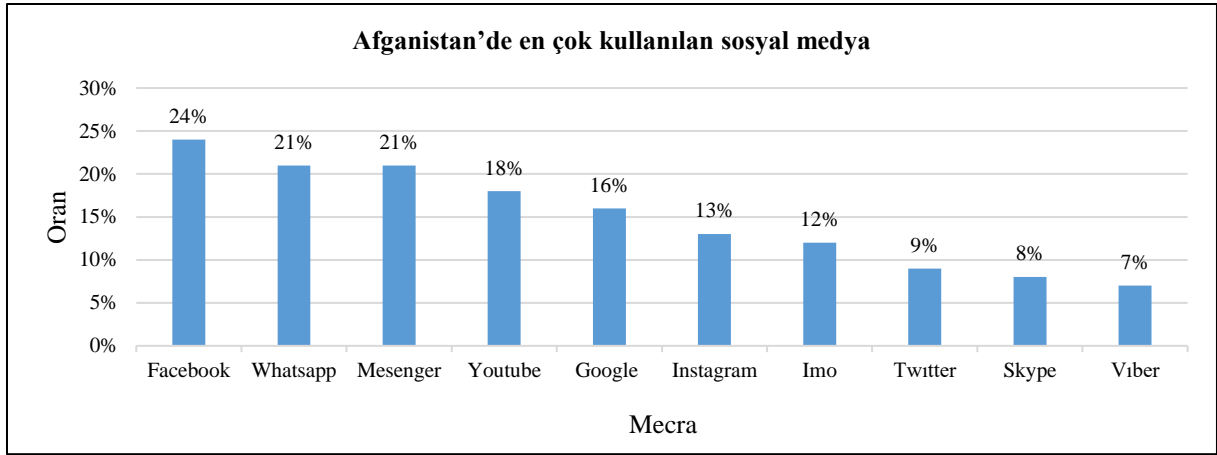
Şekil 2: Dünyada en çok kullanılan sosyal medya mecralarını

Kaynak: E-Marketer

1.1.2 Facebook İlk Sırada

Şekil 2'ye göre en çok kullanılan diğer sosyal medya platformları ve kullanıcı sayıları ise şu şekilde: Facebook, en çok kullanılan sosyal medya platformu olma özelliğini devam ettiriyor. Dünya nüfusunun yüzde 29.42'sinin aktif olarak kullandığı Facebook'un toplam kullanıcı sayısı 2 milyar 234 milyon, YouTube 1 milyar 900 milyon, whatsapp 1 milyar 500 milyon, wechat 1 milyar 58 milyon, Instagram 1 milyar ve ayrıca QQ, Qzone, Tiktok, wiebo, Twitter, Reddit, Linkrdın, snapchat, viber ve pinterest milyonlarca kişi kullanmıştır (E-marketer, 2020).

2019 yılına göre, Afganistanda İstatistiksel olarak 32.2 milyon nüfusa sahip olan Afganistan'ın %30.56'si (9.84 milyon) aktif olarak internet kullanılmaktadır. Nüfusun %25.39'ü de (8.17 milyon) sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadır. Bu rakam internet kullananların %95'ten fazlasına denk gelmektedir. Sosyal medya kullanıcılarının %71.62'den fazlası (7.4 milyon) ise mobil sosyal kullanıcılarıdır. Bu nedenle sosyal medyayı sürekli yanında taşıyan bir kesimdir. Şekil 3 Afganistan'da en çok kullanılan sosyal medya mecralarını göstermektedir (Dairesi, 2019).

Şekil 3: Afganistan’de en çok kullanılan sosyal medya mecralarını

Kaynak: Afgan Özgür Medya Destek Ajansı’na (NI)

Şekil 3 incelendiğinde Afganistan’da en çok kullanılan sosyal medya platformlarının ilk sırasında Facebook’un (%24) yer aldığı görülmektedir. Facebook’u WhatsApp (%21), Facebook Messenger (%19), You Tube (%18), Google (%16), Instagram (%13), İmo (%12), Twitter (% 9), Skype (% 8), Viber (%7), takip etmektedir. Bu ilk beşi Google+, Skype, LinkedIn.

En çok kullanılan sosyal ağ olan Facebook kullanıcı profiline bakıldığında ise (8.14 milyon) kullanıcıların %15’inin 13-19 yaş, %27’inin 20-29 yaş, %12’inin 30-39 yaş, %9’ünün 40-49 yaş, %4’ünün 55-59 yaş ve %3’sünün 60 yaş ve üzerinde oldukları görülmektedir. (NI, 2019).

2. GELENEKSEL MEDYA

Medyanın “gelenek-sel” hali hala en etkili ve en itibarlı iletişim aracı olarak kabul edilmektedir. Bir kurumsalbültenin yansımalarının gazetelerde basılı olarak yayımlanması, sadece internet ortamında yayımlanmasından daha etkili, daha kalıcı ve daha itibarlı görülmektedir. Medya ilişkiler alanında çalışacak kişiler için, “yeni medyalar” elbette hassasiyetle üzerinde durulması gereken yeni mecralar olmakla birlikte, geleneksel medya halen halkla ilişkilere sektörünün lokomotifi olmayı sürdürmektedir. Yeni medya teknolojilerimedyaadaki yönetim ve işleyiş biçimini değiştirmiştir. Haberler yeni medyada anlık güncellenebilen özelliğine sahip olmasına rağmen, gelenekselmedya hala en etkili ve itibarlı iletişim kanalı olma özelliğini korumaktadır (Eftade, 2012).

Ancak, geleneksel medya; Geleneksel, yani yazılı ve görsel basın (Gazeteler, Dergiler, Televizyon), olayların bu kanallar vasıtasıyla insanlara haber olarak duyurulduğu ve bu yolla iletişim kurulan bir ortamıdır. Bu yayın organları genel olarak tek yönlü bir iletişim sürdüren yani bir nevi propaganda yapan ve gerek yayımlanan içeriğin, gerekse yapılan reklam ve duyurularının tam olarak hangi kitleye, nasıl ulaştığını ve bu çalışmaların sonuçlarını ölçümleyemeyip, sonuçlarını analiz edemeyen bir yapıdadırlar. Geleneksel medyada birey olarak sadece tüketiciyizdir. Medya içeriğini (Haber, Eğlence, Görüntü gibi) üretenler, bize tüketmek üzere bunları sunarlar ve karşılığında biz bunları tüketir ve yorum yapamaz, içerik üzerinde değişiklik yapamaz ve yayımlayamayız. Direkt olarak bağlantımız yoktur ve üretenler ve tüketiciler farklı kişilerdir (Uzun, 2009).

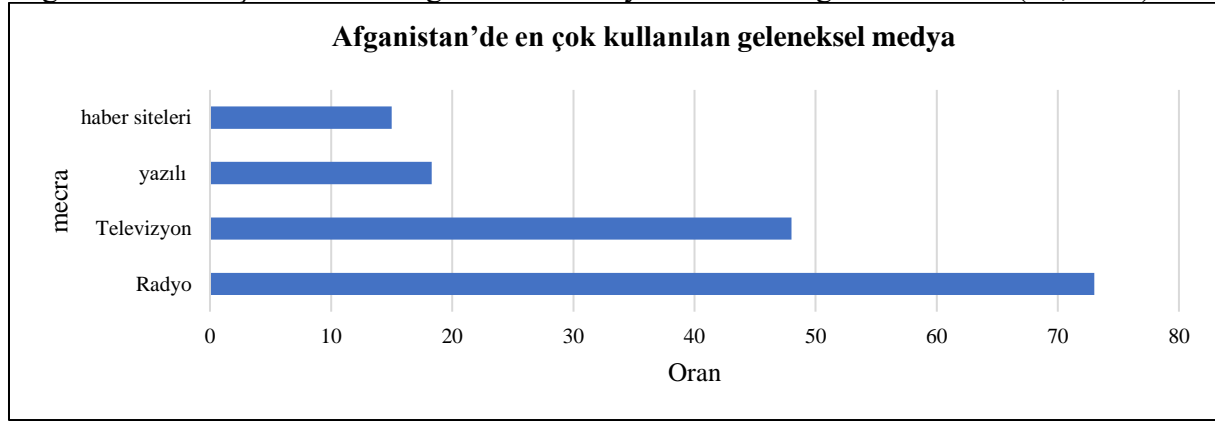
2.1 En çok Geleneksel Medyaya Güveniliyor

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) verilerine göre, dünya genelinde 44 bin radyo istasyonu var. Bu sayıya rağmen yaklaşık yüzde 13.1’i (1 milyar) kişi ise radyoya ulaşamıyor.

Radyo, en çok kullanılan geleneksel medya platformu olma özelliğini devam ettiriyor. Dünya nüfusunun yüzde 86.84'ünün aktif olarak kullandığı Radyoyu toplam kullanıcı sayısı 6 milyar 600 milyon civarındadır. Ancak bu verilerine göre, dünya genelinde yaklaşık 44 bin radyo istasyonu bulunuyor. Telefon ve telgrafın ardından 19. yüzyılın sonlarında icat. Daha sonra gelişerek mevcut teknolojilere adapte edilen radyo, dünya genelinde milyonlarca kişinin en önemli haber alma araçlarından biri olmaya devam ediyor (Kanal, 2019).

Bir Fransız örgütünün Temmuz 2019 araştırmasına göre, şu anda Afganistan'da 193 özel radyo istasyonu ve bir devlet tarafından işletilen radyo istasyonu da dahil olmak üzere 194 aktif radyo istasyonu çalışıyor. Ancak bu araştırmanın sonuçlarına göre, kadınlar Eğitim programları, Müzik, daheli haberleri ve dizi, erkekler ise spor, İç ve dış haberler ve açık oturum programlarını daha fazla izliyor (Hasan, 2020).

Afgan Özgür Medya Destek Ajansı'na (NI) göre, 32.2 milyon nüfusa sahip olan Afganistan'ın %86'i (27.69 milyon) geleneksel medyayı aktif olarak kullanmaktadır. Katılımcıların yüzde 73'ü (23.50 milyon) radyoya, yüzde 48'i (15.45milyon) televizyona, yüzde 18,3'ü (5.89 milyon) yazılı basına ve yüzde 25,39'ü (8.17 milyon) sosyal medyaya bir haber kaynağı olarak güveniyor. Bu kesim geleneksel medyayı sürekli yanında taşıyan bir kesimdir. Şekil 4 Afganistan'da en çok kullanılan geleneksel medya mecralarını göstermektedir (NI, 2019).

Şekil 4: Afganistan'da en çok kullanılan geleneksel medya mecralarını

Kaynak: Afgan Özgür Medya Destek Ajansı'na (NI)

Televizyon yayınlarını izlemeyenlerin yüzde 52'i " Azalan ekonomik durum, Elektrik yokluğun ve yayınlanan içerikleri beğenmedikleri" Ancak, Sosyal Medya kuanmayanların yüzde 74.61'i " internet ve elektrik erişiminin kısıtlı olduğu yerlerde yaşayan, yoksul ve okuma yazması olmayan kişilerdir.

Afganistan'daki Radyo, özellikle düşük masraflı bir iletişim aracı olması ve bu nedenle en yoksul bölgelerdeki insanlara bile iletişim imkanı sağlaması nedeniyle hala en güçlü iletişim araçlarından biri. toplumların sosyal yaşamı için önem arz ediyor. Ancak, Afganistan'daki Radyo özellikle şehir merkezinden uzak, internet ve elektrik erişiminin kısıtlı olduğu yerlerde yaşayan, yoksul ve okuma yazması olmayan kişilere, toplumu ilgilendiren konularda bilgi sunuyor. Radyo yayınlarını dinlemeyenlerin yüzde 27'i " yayınlanan içerikleri beğenmedikleri ve bazı insanlar sağırdır" (Kanal, 2019).

3. GELENEKSEL MEDYA VE SOSYAL MEDYA KARŞILAŞTIRMASI

Sosyal medya, geleneksel medyaya göre de bir takım farklılıklar gösterir ki bu farklılıklar günümüzde sosyal medya üzerine ilerleyen dijital marka iletişiminin, markaların neden sosya medyada yer alması gerektiğinin de sebeplerini oluşturur.

Günümüzde çok bariz bir şekilde geleneksel medya ile sosyal medyanın bir soğuk savaş içinde olduğu aşikardır. Geleneksel medyanın yayın organları çok büyük kitleleri kapsamaktadır. Tek taraflı bir medya olduğu için medya içeriğini bizlere sunar ve karşılığında biz bunları tüketiriz.

İçerik üzerinde değişiklik, yorum yapamaz ve içeriği paylaşamayız ve direkt olarak bağlantımız yoktur. Sadece tek taraflı bir medya olmasının yanı sıra maliyeti de yüksektir. Bu özelliklerinin yanı sıra Geleneksel Medyada sonuç her zaman daha net olur.

Sosyal Medya gelişen bilgisayar, internet ve mobil teknolojisi ile ortaya çıkan, kullanıcıların zamandan ve mekandan bağımsız bir şekilde interaktif olarak etkileşimde buldukları sanal medya ortamlarıdır. Geleneksel medya dediğimiz, yazılı ve görsel basında yani gazete, televizyon ve diğer araçlarda, iletişim tek yönlüdür. Ancak, sosyal medya araçlarında hedef kitle ile karşılıklı etkileşim mevcuttur (İİEnstitüsü, 2018).

Belli başlı sosyal medya araçları mobil iletişim, internet tabanlı medya ve sosyal medyadır. Sosyal medya kavramı Afganistan'da son birkaç yılda kullanılmakla beraber, dünyada biraz daha geriye gidiyor. Ama günümüzdeki Afganistanda çok gelişti, Afganistan'da en önemli bölümleri youtube, sosyal ağlar, bloglar, Viber, LinkedIn, Google, Instagram, Twitter, Facebook Messenger, Whatsapp, Facebook, You Tube, wikiler, podcastler, forumlar, snapchat, swarm vb. Ancak Afganistan'da daha fazla insan Facebook kullanıyor, 2004 yılında Facebook kurucusu olan Mark Zuckerberg tarafından yaratılmıştır (Yoon, 2008).

Teknolojinin hızla gelişimi önce TV sektöründe dsmart, lig tv vb. çok fazla kanal seçeneği sunan alanlar yaratmış olsa da sosyal medyanın gelişmesi bireylerin kendilerini rahatlıkla anlatabilecekleri alanlar bulması ve bilginin kolayca depolanabildiği çok büyük miktarlarda bir belleğe sahip yeni bir dünyanın ortaya çıkması kitlelerin hızla bu alana yönelmesine neden olmuştur. Şu an içinde bulunmuş olduğumuz dönem içerisinde ABD yapılan seçimler, pazarlama kampanyaları, müşteri portföyleri, personel alımları vb. bir çok konu üzerinde insanları sosyal medya da yapmış oldukları faaliyetler üzerinden yönlendirebilmekte, değerlendirebilmekte ve kitleleri bir fikir peşinde sürükleyebilmektedir. Gördüğümüz gibi bir devletin başkan seçimi üzerinde bile etkili olan bir güçten bahsetmekteyiz. Facebook kurucusu olan Mark Zuckerberg veri sızıntısı iddası ile ABD Senatosunda ifade vermiş ve Cambridge Analytica bir veri analiz firmasının 87 Milyon Facebook kullanıcısının hesaplarından izinsiz toplamış olduğu ABD ve İngiltere gibi devletlerin seçimlerin de kullanmış olduğu yönünde iddiaları 44 ABD Senatörü önünde değerlendirmişti. Bu olaylar kısa bir süre sonra tüm sosyal medya araçları güncellemeler ile bizlerden onaylar talep etmiş ve sorumluktan bir nevi kurtulma ile kendilerince özür dileme yoluna gitmişlerdi. Mark Zuckerberg ifade verirken "özür dilerim" ifadesi tüm dünyada trend olmuş ve oldukça tepki çekmişti. Mart ayında yaklaşık 87 milyon Facebook kullanıcısına ait verinin İngiliz veri analiz firması Cambridge Analytica'nın eline geçtiği ortaya çıkmıştı (Astajans, 2015).

Afgan Özgür Medya Destek Ajansı'na (NI) göre, 2019 yılının Afghanistan da cumhurbaşkanlığı seçimi oldu bu seçimi Afgan halkı katıldığı ve haber ajansı konuşmacılar tarafından özel tartışmalar yapmış oldu bunu rağmen facebook ve diğer sosyal medya açıklanmıştır. Bu seçimlerde yaklaşık 7 milyon Afgan halkı oy katıldığı kullanılmıştır. Resmi seçim sonuçları göre Seçimin sonuçlarının, almış olduğu halde açıklanmadan bir hafta önce tekrar Cumhurbaşkanı seçilmiş oldu Dr. Eşref Ghani ülkenin ikinci kez Cumhurbaşkanı açıklandı. Daha Bir hafta sonra, tekrar Bağımsız Seçim Komisyonu'nun (IEC) tarafından Dr Ashraf Ghani'nin de başarılı olduğunu ilan ettiği unutulmamalıdır (Muradi, 2020).

Bir diğer önemli nokta ise sosyal medya sitelerinde içeriğin çoğunlukla kullanıcılar tarafından oluşturulmasıdır. Ayrıca bu önemli nokta geleneksel medyada içeriğin tamamen yayıncı tarafından oluşturulması nedeniyle sosyal medya ile geleneksel medya arasındaki önemli bir farktır. Bu kapsamda sosyal medya geleneksel medyadan erişim, erişilebilir olma, kullanılabilirlik, yenilik ve kalıcılık konularında benzerlikler ve farklılıklar içermektedir. Her ikisi de herkesin genel bir kitleye erişebilmesine olanak tanır. Erişilebilirlik noktasında maliyet açısından sosyal medya az ya da sıfır maliyet içermektedir. Bu nedenle daha fazla kişiye erişilebilir. (Alankuş, 2005).

Geleneksel medyada bir haber oluşturulduktan sonra değiştirilemez ancak ertesi gün düzeltilmesi yayınlanabilir. Fakat durum sosyal medyada böyle değildir. Yanlış bir blog yazısı yazılırsa neredeyse hemen güncellenebilir. Tabii bu durumda, aleyhinizde içerik arayan rakiplerinizi, düzeltilmemiş blog yazısının ekran görüntüsünü alarak sosyal medyada paylaşarak bu konuya daha çok ilgi çekmek isteyebileceği de unutulmamalıdır. Ayrıca, geleneksel medyada iletişimde yayınlanan bir habere etki günler haftalar sonrasında gelebilmektedir. Bu da bu medyanın ne kadar statik bir yapıda olduğunu göstermektedir. Ancak haber geleneksel ya da sosyal medyada yayınlansa bile bu habere sosyal medyada anında tepki verilebilir. Tepki amacıyla yazılan yazılar Twitter’da ve Facebook’ta yüzlerce hatta binlerce defa paylaşılabilir (Stratten, 2012). Ancak, İşte sosyal medya ve kitle iletişim araçları arasındaki farkları tanımlamaya yardımcı olacak bazı özellikler. Günümüzde Facebook, Twitter, YouTube ve Google Plus gibi sosyal medya kitlelerin büyük bir yüzdesine sahiptir. Radyo, televizyon ve basın gibi kitle iletişim araçlarının dünyada ve Afganistan’da geniş bir kitlesi varken, ancak sosyal medya araçlarından daha fazla büyümektedir ve onların yerinde gelmektedir (Javad, 2010). Tablo 1’de kitle iletişim araçları ve sosyal medya arasındaki ilişki ele alınmıştır.

Tablo 1: Kitle iletişim araçları ve sosyal medya

Sayı	Kitle İletişim Araçları	Sosyal Medya
1	Sınırlı alan adı	Genişletilebilir alan adı
2	Erişilemez	Erişilebilir
3	Sınırlı üretim ve kullanım	Üretim ve kullanım kolaylığı
4	Gecikmeli zaman	Acil zaman
5	Düzenleme yok	Düzenlenebilir
6	Bir taraf	Birkaç taraf
7	Sınırlı olmak	Sınırsız
8	Resmi	Resmi olmayan
9	Editör ekibi	Multimedya ve köprü metni
10	Belirli sayıda konuşmacı eksikliği	Kişi sayısını belirtme
11	Aşırı sansür	Düşük sansür
12	İzleyicilere uyum sağlamayan	Dinleyicilerin ihtiyaçlarına göre
13	Pahalı	Ucuz

SONUÇ

Medya sözcüğü bir çoğulluğu ifade eder. Aslında medium'ların bir araya gelmesiyle oluşan bir kavramdır. Medya denildiğinde sosyal araçlar ve kitlesel araçlar akla gelmektedir. Kitle iletişim araçları, serbest zamanın organize edilmesinde ve kitlelerin kontrol altında tutulmasında çok önemli bir etkinliğe erişmiştir. Medya, kamuoyunu yansıttığı, verdiği bilgiler dâhilinde toplumun sağlıklı gelişimini sağladığı gibi “gündem koyma ve saptama” modeli çerçevesinde her çeşit haber, mesaj, içeriği seçme, süzme değerlendirme, değiştirme gücünü kullanarak medya etiği dışına da çıkabilmektedir.

Afganistan'da, geleneksel medya hali hala en etkili ve en itibarlı iletişim aracı olarak kabul edilmektedir. Bir kurumsalbültenin yansımalarının gazetelerde basılı olarak yayımlanması, sadece internet ortamında yayımlanmasından daha etkili, daha kalıcı ve daha itibarlı görülmektedir. Medya ilişkileri alanında çalışacak kişiler için, “yeni medyalar” elbette hassasiyetle üzerinde durulması gereken yeni mecralar olmakla birlikte, geleneksel medya halen halkla ilişkilersektörünün lokomotifini olmayı sürdürmektedir. Yeni medya teknolojilerimedyaadaki yönetim veişleyiş biçimini değiştirmiştir. Haberler yeni medyada anlıküncellenebilme özelliğine sahipolmasına rağmen, gelenekselmedya hala en etkili ve itibarlıiletişim kanalı olma özelliğini korumaktadır.

Bu çalışma ile temel olarak amaçlanan şey, Afganistan'daki sosyal medya ve geleneksel medya karşılaştırması ve buna rağmen önemli sosyal ve kitle iletişimi araçları kullanım alışkanlıklarının tespit edilmesi ve bu alışkanlıkların araçları bir haber alma aracı olarak kullanıp kullanmadıklarını ortaya koymaktır. Çalışma sonucunda, Afganistan'daki medya tercih eden kişilere sosyal ve geleneksel medya kullanım alışkanlıkları ortaya çıkartılırken, bunun yanı sıra sosyal ve geleneksel medyayı bir haber alma aracı olarak kullanıp kullanmadıkları ve bu alandaki farkındalık düzeylerinin tespit edilmeye çalışılacak olması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu amaç için, kitle iletişim araçları ile sosyal araçları güven açısından karşılaştırılması olmuş, gibi toplamda bu konu hakkında bilgi alınmaya çalışılmıştır. Gerçekleştirilen araştırma çalışması sonucunda, elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar şunlarda kısaca bir şekilde açıklanmıştır.

Afganistan'da, geleneksel medya hali hala en etkili ve en itibarlı iletişim aracı olarak kabul edilmektedir. Ama Afganistanda sosyal medyada facebook en güçlü iletişim araçlarından biri, şu anda nüfusun yüzde 25'i facebook kullanılıyor. sosyal medya facebook ise TV ve radyodan daha az kullanılmaktadır. Ancak, Afganistan'de en çok kullanılan geleneksel medya olmuştur, 32.2 milyon nüfusa sahip olan Afganistan'ın %86'i geleneksel medyayı aktif olarak kullanmaktadır. Katılımcıların yüzde 73'ü radyoya kullanmaktadır. Günümüzde egemen radyo olmasının kuşkusuz en etkili nedenden birisi, genç jenerasyonun özellikle cep telefonları aracılığı ile bu araçları sıklıkla kullanıyor oluşudur. Diğer bir nedeni ise Afganistan'daki Radyo, özellikle düşük masraflı bir iletişim aracı olması ve bu nedenle en yoksul bölgelerdeki insanlara bile iletişim imkanı sağlaması nedeniyle hala en güçlü iletişim araçlarından biri. Diğer bir nedeni de, Afganistan'daki Radyo özellikle şehir merkezinden uzak, internet ve elektrik erişiminin kısıtlı olduğu yerlerde yaşayan, yoksul ve okuma yazması olmayan kişilere. Ayrıca fganistanda Radyo dinleme oranı %50'den yüksek yaklaşık 10 kişiden 7'si radyo dinliyorlar. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, Afganlılarının geleneksel medyanın işlevlerinden özellikle bilgi güncelleme ve farkındalık konusuna önem verdikleri görülmüş. Afganistan'daki dinleyen kişilerin radyonun işlevlerinden özellikle bilgi güncelleme ve farkındalık konusuna önem verdikleri görülmüştür. dinleyen kişiler radyo kanallarından yeni çıkan ürünleri, indirimleri, film yorumlarını vb. konularda bir bilgi kaynağı olarak kullanmaktadır. Afganlılar ikincil olarak radyoyu eğlence amacıyla kullanmaktadır. Günümüzde, radyo teçhizatlı ve özellikle akıllı telefonla internetin olanak sağladığı mobil cihazların ortaya çıkması, radyo endüstrisini tekrar canlandırmıştır; gençlerin çoğu, internette

dolaşmak vb. Başka aktivitelerle meşgulken kulaklıkla mobil cihazlarından radyo dinlemeyi tercih etmektedir.

KAYNAKLAR

- ACTOR, S. (2009). “Transmedia Storytelling: Implicit Consumers, Narrative Worlds, and Branding in Contemporary Media Production . International Journal of Communication.,
- ADVERTİSİNG, K. (2004). . Generic Sources of Disaster Communities. International Journal of Sociology and Social.
- ALANKUŞ, S. (2005). Yeni iletişim teknolojileri ve medya. İstanbul: iletişim vakfı yayınları.
- ANTONY, M. ((2008)). What is Social Media. Erişim : Acesso .
- ARIK, M. B. (2009). İnsan ve Kültürü Bir Arada Düşünmedikçe Popüler Kültürü Tartışamayız . İstanbul.: Ed: Enderhan Karakoç, Literatürk Yayıncılık, .
- ASLAN, A. (2013). İletişime Giriş. İstanbul: Hiperlink.
- ASTAJANS. (2015, 8 4). HOME. Retrieved from ASTAJANS : <https://www.astajans.com/blog/sosyal-medyanin-geleneksel-medyadan-farklari/>
- BURAK, H. (2009). Sosyal Medya ve Ticaret Hayatına Etkileri . Sayı:74.
- DAİRESİ, U. B. (2019). Takvim İstatistikler. AFGANİSTAN: <https://www.google.com/search>
- DAN, L. (2010). Medya Çalışmaları. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- EFTADE, J. (2012, 5 24). Sosyal Bilimler Dergisi. Retrieved from ARAŞTIRMA: <https://rasekhoon.net/article/show/>
- EMARKETER. (2020, 5). Plans & Pricing. Retrieved from emarketer: <https://www.emarketer.com/content/global-ecommerce-2020>
- ENSTİTÜSÜ, i. i. (2018, 6 24). Eğitimci. Retrieved from istanbul işletme enstitüsü: <https://www.iienstitu.com>.
- ERKİLET, A. (2004). ELEŞTİRELLİKTEN UYUMA. ANKARA: HECE YAYINLARI.
- GÜMÜŞ, S. M. (2008). Örgütlerde İletişim. Ankara: Arıkan Basım Yayım .
- HASAN, M. (2020, 3 2). sütunlar. Retrieved from SABAH KABUL: <https://subhekabul.com/>
- HENNİG, E. (2010). The Impact of New Media on Customer Relationships. Journal of Service .
- JAVAD, E. (2010). Sosyal Medya ve Kitaplar; Kamu Dönüşü ve Kitap Yayıncılık. Tahran: Mehr Suresi Yayınları.
- JEANNENEY, J.-N. (2009). Başlangıçtan Günümüze Medya Tarihi. İstanbul: Yapı Kredi.
- KANAL, U. (2019, 2 12). YAYIN AKIŞI. Retrieved from ULUSAL KANAL: <http://www.ulusal.com.tr/gundem/dunyada-44-bin-radyo-istasyonu-varl>
- KILIÇ, İ. (2019). Baudrillard Açısından Tüketim Toplumunda Özgürlük Sorunsalı. Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi, 39-52.
- KIZILÇELİK, S. (2008). Frankfurt Okulu. ANKARA: ANI YAYINCILIK.
- MURADİ, E. ., (2020, 4 14). Facebook üzerinden seçimin muhtemel sonucu. (A. L. AHMADI, Interviewer)
- NI. (2019, 2 3). Bilgi departmanı. Retrieved from NI: <https://www.google.com/search>
- NTV. (2019, 08 05). SON DAKIKA. Retrieved from NTV: <https://www.ntv.com.tr/teknoloji/dunyanin-yuzde-56si-internet-kullaniyor>,
- ODABAŞI, O. (2010). İnternette Pazarlama ve Sosyal Medya Stratejileri. İstanbul: Cinius Yayınları.
- SABAH. (2018, 03 19). SEYAHAT. Retrieved from SABAH: <https://www.sabah.com.tr>.
- SAYED, A. R. (2015). Sosyal Medya ve Pazarlama İlişkisi. kabil: Bilgi Yayıncısı.
- STRATTEN, S. (2012). Unmarketing. İstanbul: kapital medya hizmetleri.
- USTA, A. (2009). Medyatik Eylemlerin Sosyo-Psikolojik Etkisi” Medya ve Etik Sempozyumu Kitabı. ELAZIĞ.
- UZUN, T. (2009). İletişim Araştırmaları ve Kuramları. İstanbul: 3. Basım, Beta Yayıncılık.
- VEDAT, D. (2006). Medya Etiği. İstanbul: Beta Yayınları.
- YANGIN, K. (2010). Sosyal Medya ve E-Pazarlama İlişkisi. Sayı:17.
- YOON, M. I. (2008). Afgan güncel medya. KABul: Yun Cultural Yun.

A Survey and Statistical Data of Math Economics Applications International Relations Triple-Purpose

Dr. Shkelqim HAJRULLA

Computer Engineering Department
Epoka University, Tirana, Albania
shhajrulla@epoka.edu.al
ORCID: 0000-0003-0803-8268

MSc. Desantila HAJRULLA

Gazi University
desihajrulla@yahoo.com

Gledia HAJRULLA

Political Science International Relations
Epoka University, Tirana, Albania
glediah@yahoo.com

ABSTRACT

We see concept focused on math economics, statistical data and international relations for the globalization process to the nearest future development. We introduced all the previous knowledge, skills, and attitudes necessary to get the accepted results of the global development.

We deal with some considered results and the future relationship between math economics, international relationships and statistical data. We call these triple relations as a triple purpose in mathematics, economy and international relations.

These triple-purposes help us as much as possible to develop disciplinary content knowledge and generalist skills of critical thinking and communications.

In particular, we focus to my approach on math statistical data and economics data upon international relations. As professors, we wanted to teach international relations at a university level. Successful professional training contributes students' socialization in international relations institutions to enable them to become competent and responsible employees of the state apparatus.

Keywords: Statistical Data; Survey results; International Relations; Globalizations, Economics Communications; International Instructions; Training.

1. Introduction

The purpose of this article is to put forward triple relations as a triple purpose in mathematics, economy and international relations. It seems to me to be of rather major importance to the academic study of math economics, international relations and statistical applications. We focus to the effects of this unequal rate of change on the international society, and on the relations of states with one another. These changes have gone very largely unnoticed. There are three possible reasons why this has been so. First, they are growing up on us rather quickly in the last decade or so. Secondly, many academics engaged in math economics, statistical informatics data and international relations. As many mathematicians absorbed and preoccupied with arguments about theory and methodology which have focused, far too exclusively, in my view, on the political and strategic relations between national governments, to the neglect of all else.

I believe that this neglect is already apparent from the state of the literature on international economic relations, and that it will become even more evident as time passes. There are some questions. Those questions are vital to the coherence and relevance of our view of the world to which we are working and teaching. That is, of mathematics, economics and international relations shall soon badly need the answers, but answers, which, equally, we cannot safely leave to others to provide. The situation is also responsible, I believe, for a growing and as yet rather ill-defined uneasiness in the universities-or at least, in some of them-about the adequacy of international relations courses and about the gap between international relations and international economics through the data applications in statistical forms. Globalization increases worldwide technology, economics relations and statistical process as inform each of them in all aspects. Therefore, the world is going ahead and the readability of fast, effective communication and consumption of popular products.

To these practical questions, I shall come later. When I try to put in precise terms my basic proposition, from which the rest follows, I do not find it very easy. For it is apt to sound as though I am only repeating the banal platitude that we are all closer together economically than we used to be. However, what I have in mind is more specific than the increase in economic interdependence and inter- action. It is that the pace of development in the international economic system has accelerated, is still accelerating and will probably continue to accelerate. In addition, that, in consequence, it is out-distancing and out- growing the rather more static and rigid international political system. Many economists, some mathematicians and politicians of international companies, observing this outgrowing process, are inclined to assume that the political system will have, as it were, to catch up: that it, too, is bound to change its character and become less firmly based than it was (and is) on the utility of the individual state and government. I can only see that in certain respects it will have to adapt and find adjustment mechanisms and devices- as it has before. How far these devices will substantially change the nature of the economics and political system and the behavior of states is, of course, the key question. However, I analyse what I have in mind is more specific than the increase in economic interdependence and inter-action.

2. Which are the relations of the triple purpose?

First, there are the direct effects on states of their common involvement in the expanding international economic network. A mathematician finds three different ways in which states are affected.' There seem to be three main kinds of change. This means triple relations for triple purpose upon those global communications. Those in which the developing international economy has brought about and which directly affect inter- national relations.

One is by what he calls the 'disturbance ' effects-the increase in the disturbance, originating externally in some other part of the inter- national economy, of some important part of the

domestic economy- whether it is the level of employment, of prices, of interest rates, or of the country's monetary reserves. Second, there are the hindrance effects, when the mutual sensitivity of national economies to each other slows down or diminishes the effect- liveness of national economic policies-as when a credit squeeze and tight money policy which is intended to dampen domestic demand pulls in foreign funds which will tend (unless sterilized, insulated or counteracted) to frustrate the policy-makers' intentions. And third, there are competitive or what used to be called 'beggar- my-neighbor' policies, by which states seeking to serve their own national economic interests (as by trying to control overseas investments, or by trying to regulate mergers and takeovers) coincidentally damage the national economic interests of other states, and thus risk creating new sources of international conflict.

Indirectly, all these changes have produced three kinds of response in the behavior of states, which therefore constitute a dynamic element in international politics as well as in statistical process and in some math economics.

How to understand this? This is another good question. Mathematicians, economists, politicians and all professors need to solve and to share as global international relations between all countries. The co-operative response produces a steady expansion in international economic co-operation and organization. The problem is how to keep the manifold benefits of extensive international economic intercourse free of crippling restrictions while at the same time preserving a maximum degree of freedom for each nation to pursue its legitimate economic objectives.' Let us leave aside the statistical, economics and political observation that it is never so easy to get governments to agree on which objectives are 'legitimate' and which are not. The point here is that the expanding and pervading inter- national economy is now the major innovative influence in the field of international organization.

Degree of freedom, understood this and we can get the right way of the problem's solution.

The defensive response, however, has also been important. No contemporary analysis of state behavior in international relations would be complete that did not recognize this and try to account for it. It follows logically that as governments tend to increase their concern with domestic welfare, including economic welfare, they will have to devise and to adopt new defensive weapons to protect this welfare should it be threatened or jeopardized from outside. This is a big and complex subject.

However, perhaps one specific example will illustrate what I have in mind. However, in practice, the pressures of the last five years upon their respective collaborations have led them to do almost the opposite. They have had to devise new weapons which a monetary economist and statistical data. Perhaps, we can focus on relations as a right way which research also makes clear were motivated by the desire to attain domestic economic goals 'even when such policies conflicted with the requirements of inter- national balance.

We focus in those problems to get the solution and the method for our generation, which is not been prepared to watch passively as international influences disturb the internal economy without regard to domestic priorities.

The other general effect of these developments of the international economy is one of those differences of degree so great as to be a difference of kind.

That is to say, when the economic system so favors the increasing wealth of a minority of developed national economies over the majority of less developed ones that it produces a list to port, so to speak, in the statistical, economics and political system for triple purpose, then this can count as a political as well as an economic change.

3. Keeping up very successfully with the changes

My next point is that the study of math statistical process, economics relations and international relations, in most universities. There are the direct effects on states of their common

involvement in the expanding international economic network. One is by effects-the increase in the disturbance, originating externally in some other part of the inter- national economy, of some important part of the domestic economy- whether it is the level of employment, of prices, of interest rates, or of the country's monetary reserves.

Increased flow of communications allows vital information between individuals and corporations around the world. It increases in environmental protection in developed nations. Spread of democratic ideas to developed nations.

We use statistical data of mutual sensitivity of national economies to each other slows down or diminishes the effect- liveness of national economic policies-as when a credit squeeze and tight money policy which is intended to dampen domestic demand pulls in foreign funds which will tend (unless sterilized, insulated or counteracted) to frustrate the policy-makers' intentions. There are competitive or what used to close policies, by which states seeking to serve their own national economic interests coincidentally damage the national economic interests of other states, and thus risk creating new sources of international conflict. For getting the right way of solution, I have tried very briefly to outline. Instead of developing as a modern study of statistical math, mathematics in economy and international political economy, it is allowing the gulf between international economics and international politics to grow yearly wider and deeper and more unbridgeable than ever. Perhaps, I should say middle void-between the two, whether you call it the economic aspects of international relations or that large part of international economics that is susceptible and sensitive to political considerations.

From the international relations, side of the void has come only a meagre contribution, except in certain specialized fields. Three such fields that come to mind are studies of international economic organizations, statistical process and economics relations. In addition, admirable and distinguished as their work undoubtedly is.

It seems to put it closely, the literature contributed to the void by the economists, mathematicians and suffers, first from a certain partiality for some aspects and questions over others, and second, from a certain point in its conclusions.

The partiality of questions concerning international trade and international payments and to the mechanistic problem, which they raise. With trade and payments, part of the fascination explained by the opportunities for mechanistic analysis-roughly, how it works and what happens in the economic mechanism-and the availability of quantifiable data subjected to model calculations.

Too often, they write on international economic problems and statistical problems as though political factors and attitudes simply did not exist and could be brushed aside as curious quirk or aberration of dim-witted politicians. Therefore, we find the method and the right way to focus in those problems and it would be fine, and all international problems could be resolved if only the members showed the necessary would to make the system work.

The bias of economics towards an over-optimistic view of inter- national relations is not, perhaps, so surprising. In the first place, it tends as a discipline to exaggerate the rationality in human behavior. Economic theory continues to assume it about economic choices, even when descriptive economics has shown how often the rationality is qualified and decisions influenced by non-economic considerations. How much more has international economic history shown that political choices on economic policies been motivated by carefully reasoned assessments of quantifiable economic costs and benefits, but rather by political aims and fears, and sometimes by very irrelevant considerations and irrational emotions? Indeed, the only thing I have ever found dismal about the science is its habit of reducing individuals to units of a statistic, and then of jumping to the assumption in its always model making that these units are fully interchangeable with one another. It is hardly necessary to warn any political scientist, let alone a politician or political journalist, of the dangers of allowing these intellectual habits to influence judgment about the behavior of states in international society.

4. Consistency with the real world of policy-making

If my initial assumptions are valid about the pressures which a fast-growing international economy is exerting on a more rigid international political system,

We try to have a theory of international economic relations, a political theory that is consistent with whatever other sort of theory of international relations we individually find most satisfactory. If we do not somehow develop one, it seems to me that any work we do on the other frontiers of the subject, in theory, in foreign policy analysis, in strategic studies and in international organization- even, indeed, in area studies-risks a damaging loss of contact and consistency with the real world of policy-making. At the very least, perhaps, we can agree. There are key questions in this middle ground between politics and economics to which we badly need the answers.

Similar questions arise with a few international economic organizations, whose real achievements we are in no position to assess or to fit into our other theories until we have tried to do more fundamental work on the nature of international economic relations in that issue area. Out of several possible let me pick three specific questions to which we badly need the answers.

The economists, politicians and mathematicians do not even try to deal with the political aspects of international economic relations and international economic problems; and few political scientists even try to explore the economic dimension of international politics or diplomacy. The economic historians are perhaps alone in attempting some sort of synthesis, and it is a pity for everyone that they are so few and comparatively far between.

Another point of general agreement is that a grounding in basic economics needed for any serious student of international relations, and that it begun at an early stage. It is not only that the jargon of economics, or political science, becomes more and more alien to the ear of the other discipline-though, regrettably, this is quite an important consideration, but the habits and processes of thought are different.

Beyond the elementary stages, however, many international relations teachers would be as unhappy as I am to see the developing study of international economic relations left to the economists. It follows that, at some stage, departments of political science, of international history or international relations (and, indeed, the centers or schools of area studies) will have to take their courage in both hands and attempt to build their own bridges across the gulf. The parallel course leaves it to the students to do this for themselves. However, students. After all, we are not, most of us, very good historians; we do not know as much as we should about international law, about sociology, political theory, and many other things.

However, we do in practice attempt to teach students some part of them. Why not international economic relations? The aim it seems to me is twofold. The global common market has a freedom of exchange of goods and capital.

5. Conclusions and recommendations

Mathematics permits economists to construct precisely defined models from which exact conclusions derived with mathematical logic, which can then be tested using statistical data and used to make quantifiable predictions about future economic activity. The marriage of statistical methods, mathematics, and economic principles enabled the development of econometrics. The results of research have proven that universities are highly rated among the known educational establishments, which offer programs in international relations.

The positive reputation of professional training in international relations achieved due to well-structured classification of fields of studies, which helps to determine the optimal objectives of specific instructional programs with orientation on balanced process of studying as well as on successful future professional activity.

Mathematical economics is a method of economics that utilizes math principles and tools to create economic theories and to investigate economic quandaries.

Advancements in computing power, big data techniques, and other advanced mathematics applications have played a large part in making quantitative methods a standard element of economics. In perspective, it represents profitable object for more detailed content analysis of professional training in the sphere of international relations within higher education.

The future investigation will elaborate on the issues, which connected with such aspects as the today assessment system of students' academic achievements and determination of learning outcomes. It is of importance to explore methods and classify the main forms and strategies, applied in professional training of mathematical economics, statistical data and international relations.

References

- [1]. Hellmann, G. (2011). International relations as a Field of Study. *International Encyclopedia of Political Science*, Volume 1, p. 1296–1314.
- [2]. Statistics Canada. (2011). *Classification of Instructional Programs Canada*, Catalogue No. 12-590-X, p. 693.
- [3]. The StatLib Index at CMU.
- [4]. Official site of The Association of Professional Schools of International Affairs. (2015). Retrieved 20.02.2015 from: <http://www.apsia.org>.
- [5]. Smith, S. (2000). The Discipline of International Relations: still an American Social Science? *British Journal of Politics and International Relations*, Volume 2, No. 3, p. 374–402.
- [6]. Healy, T. (2001). Critical Reflections on a Discipline: A Canadian Perspective. *An Antipodean Electronic Journal of World Affairs*, No. 3/97, p. 243i254.
- [7]. Statistics Canada. (2001). Major Field of Study. Retrieved 01.03.2015 from: <http://www.statcan.gc.ca/subjects-sujets/standard-norme/mfs-pde/index-indexe-eng.htm>
- [8]. Epidemiology Program for Monitoring Emerging Diseases CDC
- [9]. The Inter-university Consortium for Political and Social Research (ICPSR)
- [10]. Directory of machine learning databases at UC Irvine.

Interreligious and Intercultural Action Research for Environmental Care: Crises, Wisdom, and Action

Dr. Rey TY

Payap University, Thailand
reyty1@gmail.com
Orcid: 0000-0002-9258-0318

ABSTRACT

This action research addressed the problem according to which pure research merely focuses on the theoretical and not acting directly on the practical. The aim of this paper was threefold: 1) to discuss three major crises confronting the community under study, 2) to analyze the wisdom from the different religions that frame the action of their devotees, and 3) to describe the social intervention of people of different cultures and religions to deal with these tripartite concerns. The literature reviewed included comparing and contrasting pure research, applied research, and action research, which led to development of a taxonomy of different types of action research. Qualitative data were collected through document analysis, community dialogue, and participant observation in an intercultural and interreligious tree-planting program. Yielding concrete intercultural and interreligious harmony through a concrete project, this research recommends academics to engage in action research to link theory with practice as well as promote social change and solve social problems.

Keywords: Action Research, Climate Crisis, Interfaith Dialogue, Religious Intolerance, Social Justice.

INTRODUCTION

Problem Statement

This article zeroed in on and discussed both theoretical and social problems. Many research papers review literature, dissect case studies, and provide recommendations for policies and further research. However, the problem is that they stay on the realm of thinking and talking, there is no direct link between scientific observation and social action. In the same token, many activists protest for change, but are neither directly involved in concrete action for change nor involved in entering into dialogue with theories. Thus, theory and practice diverge.

In the social context, the world is confronted with multifaceted problems: social injustice, religious intolerance, health crisis, and the climate crisis. Specifically, these concerns include very few rich controls the vast majority of global wealth (Reich, 2020), the COVID-19 pandemic (Ty, 2021c), identity politics (Sison, 2021a), and culture wars (Said, 2002). The current state of the art is such that many of the research on these issues, such as wealth inequality (Stiglitz, 2020) and the COVID-19 pandemic (Eaton, 2021) remain on the level of theories or technical investigation, leaving a wide gap for action for social change. Thus, this paper reflected on the what could be done and the ways in which these problems were concretely addressed in one case. By engaging in action research, this paper filled the gap that linked theory, reflection, and practice. See Figure 1 below:

Figure 1: Filling the Gap

Research Questions

This paper responded to these questions:

1. What are some of the major crises with which the world is confronted today?
2. What do the scriptures of the different religion reveal about caring for nature and society?
3. What action have interreligious and intercultural folks in a community undertaken to deal with these crises, based on their scriptural creeds?

Purpose of the Research

The purpose of this paper was tripartite, namely to discuss the key crises that burdens the world today, to analyze the wisdom from different faith traditions about human cohesion and environmental care, and to describe the collaboration of people of different cultures and religions in an environmental project.

Contributions of the Study

Past social research about environmentalism, the climate crisis, and environmental crisis stayed only on the realm of ideas, theories, and policy recommendations for others to implement. Thus, there was no direct link between theory and practice in those research work. On the one hand, many researchers conduct pure research but were not engaged in action. On the other hand, social activists protest for social change but many were not involved in social change themselves. Hence, we see a bifurcation of theory and practice. This community participatory action research directly links theory (research findings about global crises) with practice (actually being directly involved in a community action).

Scope, Limitation, and Delimitation of the Study

The scope of this paper was interreligious and intercultural collaboration. It was limited to one project in northern Thailand. It did not deal with other collaborations. See Figure 2 below:

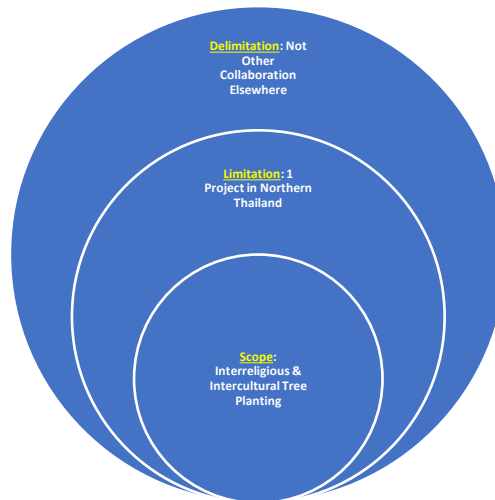

Figure 2: Coverage of the Study

THEORETICAL FRAMEWORK

The theory used in this article was community participatory action research (CPAR). The operational indicators of community here were the cultural and faith representatives. Participation was manifested through involvement in a project. Action relates to planting trees together. Research engagement involved planning, writing, presentation and publication. See Figure 3 below:

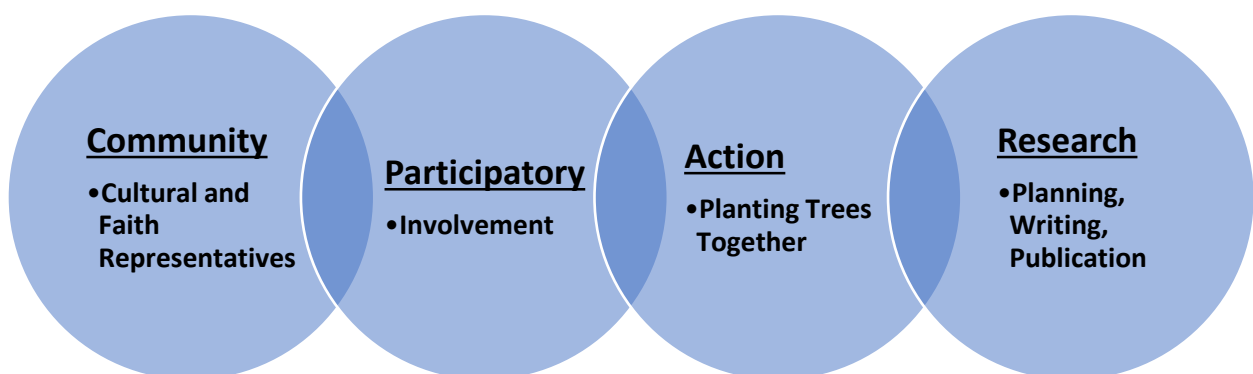

Figure 3: Community Participatory Action Research

Definition of Terms

Key words used in this paper included culture, intercultural, social justice, social injustice, religion, interreligious, environmental care, community, participatory, action, and research. Conceptual definition and operational definition were provided here. See Table 1 below:

Table 2: Definition of Terms

Terms	Conceptual Definition	Operational Definition
Culture (Ty, Glowacki-Dudka, & Berger, 2012)	Ethnicity, Gender, Nationality, Social Status, Age, etc.	Central Thai, Minorities, China, Eritrea, Indonesia, Myanmar, Nepal, Philippines, S. Korea, UK, USA, Vietnam, Female, Male, Young, Old
Inter-cultural	Relations among different cultures	Relations among the above
Social Justice (Ty, 2010)	Treat everyone fairly without discrimination (Ty et al., 2012)	Treat everyone fairly regardless of economic, cultural, social, political, or other differences
Social Injustice	Not treat everyone fairly	Discriminate against others due to economic, cultural, social, political, or other differences
Religion (Ty, 2021a)	System of organized faith or opposition to it	Agnosticism, Baha'i, Buddhism, Christianity, Hinduism, Islam, Judaism, Sikhism, Traditional Religions
Inter-religious	Relations among diff religions	Relations among the above
Environmental Care (Ty, 2020)	Promotion of protection of Nature and sustainability	Tree planting, water conservation
Community	A group of people with common features	Cultural groups and faith-based groups
Participatory	To be engaged in activities together	Brainstorming, planning, dialogue, sharing ideas together
Action	To do something	Tree Planting
Research	To propose, write, and publish	Peer review, article presentation and publication

LITERATURE REVIEW

This section provided an overview of the existing knowledge about pure research, applied research, and action research. It analyzed, critiqued, and synthesized the literature by providing a taxonomy. Traditional or pure research in such fields as biology, chemistry, humanities, physics, or sociology is either theory led or theory producing. Applied research in such fields as accounting, aerospace, dentistry, engineering, medicine, nursing, and social work is engaged in technical application of skills. Action research is engaged in the improvement of social context or practice, such as in the classroom, a community, or a country. See Figure 4 below:

Figure 4: Three Major Types of Research

RESEARCH METHODOLOGY

This action research utilized the qualitative design, using the case study approach. The research site is a prominent city in northern Thailand. The population included the different religious communities and a university. Using purposive, convenience, and snowball sampling methods, one group of participants of this research included religious representatives with whom the researcher has been collaborating for the past five years. The second group of participants included two instructors in an undergraduate general elective class and their students. All participants of this action research come from different parts of the world: Africa (Eritrea), Asia (China, Indonesia, Myanmar, Nepal, Philippines, South Korea, Thailand, Vietnam), Oceania (Australia), Latin America (Brazil), Europe (Belgium, Germany, U.K.), and North America (U.S.A.). Participants belonged to diverse cultural groups, including differences in citizenship, class, gender, majority-minority status, and other differences. The issues raised on the global level of analysis, such as economic crisis, social injustice, religious intolerance, and health crisis, all of which trickle down to the local community level of analysis. For this reason, action needs to be undertaken at the local level for social change. See Figure 5 below:

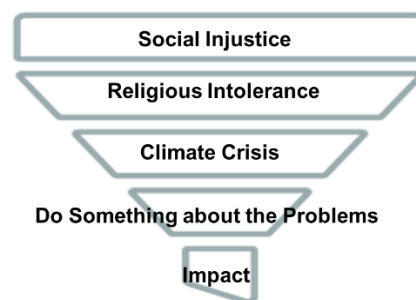

Figure 5: From Global to Local Levels of Analysis

Under the tutelage of the Institute for Advanced Study in Asian Cultures and Theologies 2021 (IASACT) of the Chinese University of Hong Kong (CUHK) which the United Board for Christian Higher Education in Asia (UB) supported, this research commenced in August and ended in December 2021. Research data collection methods included document analysis for research question one, while data gathering methods for research questions two and three

included participant observation, dialogue, and community action. For descriptive data analysis, the narrative discourses of religious representatives were coded. See Figure 6 below:

Figure 6: Methodology

FINDINGS AND DISCUSSION

This section responded to the three research questions related to crises, wisdom, and action.

Crises

This section responded to the first research question: What are some of the major crises with which the world is confronted today? Some of the major problems facing the world today include, among others, economic crisis and social injustice, religious intolerance, climate crisis, the threat of nuclear annihilation, and the health crisis. This article focuses on only four of these major issues for the purpose of this specific community participatory action research.

Economic Crisis and Social Injustice. The first crisis this paper identified involves economic crisis and social injustice. The global economic crisis under corporate globalization that the majority of the people are experiencing today reveals the class struggle from above between the 1% and the rest of society. Social injustice thrives (Ty, 2011b), as the world is experiencing a deepening economic crisis today (Ty & Alkarzon, 2014), which the COVID-19 pandemic exacerbates (Baldwin, Weder, & Centre for Economic Policy Research (Great Britain), 2020). The pandemic further enriched the already super rich (Reich, 2020). Workers, including migrant workers were the hardest hit during the pandemic. Losing their jobs, the unemployed does not have any income to ensure food security in such a prolonged emergency situation which lasts for years on end (Mottaleb, Mainuddin, & Sonobe, 2020). The rich get richer, as wealth accumulates to the top one-percent billionaires who pretend to be virtuous and magnanimous through philanthro-capitalism (Berkeley Economic Review Staff, 2020). There is a growing movement calling for non-payment of debt which are immoral due to the corrupt financial system which syphons money upwards through the so-called socialism for the rich and capitalism for the rest of us (Collective Debt, 2020).

The economy, politics, and culture in society are symbiotically intertwined. The economic crisis laid bare the stark racism and prejudices of late-stage capitalism. Instead of looking at corporate globalization straight in the eye as the culprit, foreigners and migrant workers became the scapegoat of decreasing income and opportunities. The working class, labor unions, and the classical social movement were responsible for gains in the policy formulation and implementation of eight-hour working days, weekends off work, minimum wage, paid leave, paid holidays, healthcare, and pension plans in many parts of the world. However, the middle

class, intellectuals, and liberal-minded elite turned their backs on the class struggle of the working class for the continuing amelioration of the condition.

Dropping class struggle, the middle class in the advanced capitalist states formed part of what is known as the new social movement, focusing their energy on matters such as gender, sexuality, color, race, ethnicity, culture, religion, and other differences tagged as postmodernism and identity politics (Ty, Daniels, & Pongo, 2010). By narrowing their concerns on atomistic issues and micro narratives, the adherents of postmodernism and identity politics pitted one against the other, leaving the monopoly capitalists triumphant (Sison, 2021a). Rather than focusing on individual differences, collectively, we need to struggle for a better future for all of humanity (Krugman, 2020). We need to see human beings in our integrity: each person embodies a social class, gender, color, ethnicity, culture, and so on. Thus, we cannot separate class struggle from our struggle for social, economic, and racial justice. The grassroots working together can change the rules so that we can create a new economy beyond capitalism that benefits the majority of the people (New Economics Foundation, 2020). See Figure 7 below:

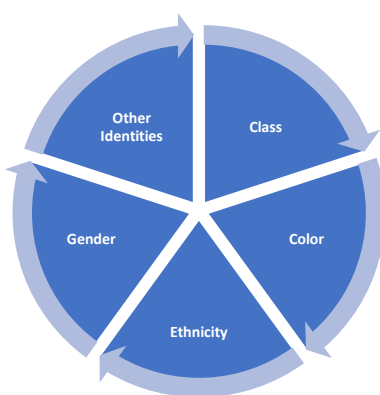

Figure 7: From Social Injustice to Social Justice in Economic and Other Identities

Religious Intolerance. The second crisis this paper identified was religious intolerance. Asia is home to several world religions and traditional religions. Religious pluralism provides diversity, which is both a virtue and a vice. It is a virtue, as Asians are able to experience the richness of its religious heritage. However, it is also a vice, given that there is widespread religious intolerance which could lead to prejudice, persecution, kidnapping, forced marriages, communal violence, and genocide.

In Bangladesh, religious extremists attack Hindus and Christians (Ty, 2017a). In India, the upper caste exploit the lowest caste by making them engage in the illegal manual scavenging, which is the use of women's hands to collect human excrements in public toilets and men to dunk and work in clogged sewage (Christian Conference of Asia, 2017). In Myanmar, the security forces attacked majority Muslim Rohingya in the villages in which survivors embarked on a forced exodus to neighboring Bangladesh to seek a refuge and sanctuary (Ty, 2019). In Pakistan, Christian neighborhoods were bombed, women forced into marriage, and non-Muslims are easily charged with the anti-blasphemy laws (Ty, 2017c).

In West Papua, the indigenous Papuan people are harassed or attacked by the Indonesian security forces, leading to flagrant violations of human rights (Ty, 2017b). Feudal lords, comprador bourgeoisie, and bureaucrat capitalists (Sison, 1970) from the north who settled in the southern Philippines not only extracted wealth but also discriminated the indigenous peoples and Muslims (Russell & Ty, 2010; Ty, 2011b, 2011a). In this case, economic exploitation is hidden in the guise of the postmodern identity politics of religion and culture, which misses the point of the significance of the economic structure of society (Sison, 2021a).

Health Crisis. The third crisis with which this paper is concerned was the health crisis. Since December of 2019, the world is faced with the COVID-19 virus. By early 2020, the World Health Organization (WHO) declared the coronavirus a global pandemic (World Health Organization, 2021). The right to health of the majority of the world's population was at stake amidst the pandemic (Christian Conference of Asia CCA, 2020). As companies, factories, and shops closed, workers lost their jobs. As unemployment increases, more and more people do not have any source of income to provide for the roof of their families and food at the table. Clearly, poverty and food security during the pandemic are directed related (M & Am, 2020). COVID-19 has brought about economic losses as well as food insecurity (Mottaleb et al., 2020). COVID-19 has specifically hurt the food security in Asia where countless people live under the poverty line (Caballero-Anthony, Teng, & Montesclaros, 2020).

As workplaces closed and as workers lose their jobs, husbands, wives, and partners stay at home 24/7, which causes the increased possibilities of family troubles and tensions. Studies show the gendered impact of the pandemic, as violence against women has increased during the time of the pandemic, for which reason gender sensitive services are necessary (CCA, 2020). Violence against women also increased in border crossings, as most of the security forces and border patrols not only abused their powers but also did not have training on gender sensitivity when conducting security checks.

Now, practically everyone on Earth has to observe common protocols to stop or avoid the spread of the virus. These measures include social distancing, wearing face masks, washing hands regularly, as well as vaccination against the virus. Unfortunately, two problems arise. One, the anti-science anti-vax movement is on the rise, thanks to the power of the social media (Mylan & Hardman, 2021). Two, rich countries are practicing vaccine nationalism (Hutschman, 2021). The world will be safe from the virus, if everyone is vaccinated. Virus mutations shall continue if vaccine nationalism is not stopped (Eaton, 2021). Hence, there is a need for vaccine equity as the path forward to make the world safe again from the virus (Katz, Weintraub, Bekker, & Brandt, 2021).

A new world is possible. We can surmount the heavy structural constraints of the neoliberal economic model of corporate globalization. Many intellectuals have provided recommendations for a better world. Reich indicates that the already super rich benefited even more during the pandemic, while their workers have to sacrifice their health and lives for the corporate profits of billionaires (Reich, 2020). Varoufakis describes the current economic system as techno-fascism (Al Jazeera English, 2021). Far from wishing to return to normal prior to the pandemic, we must create a new system beyond capitalism (Varoufakis, 2020). To heal the world from the pandemic, Žižek even dared talk about communism, otherwise we will fall into barbarism (Žižek, 2020).

Climate Crisis. The fourth crisis with which this paper dealt was the climate crisis. In political economy, nature and society are interconnected (Ty, 2020). The climate crisis is at an emergency state so much so that governments hold global summits to discuss ways by which to deal with it. Klein indicated that capitalism is principally the culprit of the destruction of nature as well as the rise of the climate crisis (Klein, 2015). Capitalist plunder of nature for the sake of profit leads to what one author calls climate imperialism (Sison, 2021b).

Due to the climate crisis, many people are leaving their countries of origin to become migrant workers, as they cannot continue living in a subsistence economy (Sison, 2021c). One author calls our period in history as capitalocene in which capital accumulation and profit seeking at the expense of the natural world reign supreme (Moore, 2016). Clearly, the pandemic and climate crisis have a heavy toll on agriculture and food security (Rasul, 2021).

Workers realize that the economic crisis, health crisis, and the climate crisis have a negative impact on their well-being, for which reasons they need to bond together in siblinghood (Ty, 2021c). In summary, the struggle in our common home for economic justice, health justice, and climate justice are intertwined (Ty, 2020). As a response to the about crises, the author of this paper has described the preliminary output of a participatory action research on the care for water and life on earth in a previous article (Ty, 2021b). To avert the climate crisis and catastrophe, we need to go beyond capitalism and work for a system change (Sison, 2021d).

Wisdom

This section responded to the second research question: What do the scriptures of the different religion reveal about caring for nature and society? Contributions for the selection of wisdom from the different faith traditions came from religious representatives who attended the tree-planting program (Institute of Religion, Culture, and Peace Interreligious Tree-Planting Committee, 2021). Additional inputs came from reflections of students in two undergraduate classes who participated in the tree-planting project. In alphabetical order, these traditions included agnosticism, Baha'i, Buddhism, Christianity, Hinduism, Islam, Judaism, Sikhism, and Traditional Beliefs.

An agnostic stated that he did not need any religious reason for which to cares about nature. He simply realized that nature needs both respect and protection, regardless of one's religion. All life forms or living things need mutual respect.

Two Baha'i representatives attended the tree-planting event, one of whom was a Lanna Thai, while the other was an ethnic Karen. Both of them cited their prophet Baha'u'llah, indicating that nature if the will, revelation, and expression of God in this world. The Baha'i International Community agreed that nature must be valued and respected; thus, we must preserve the Earth's biodiversity.

From the Buddhist representatives, we learned about the teaching of Metta Sutta or Loving Kindness, according to which we must do no harm to all sentient beings and live in harmony with the natural world as we are all interconnected.

Christian representatives cited the Holy Bible in their discussion about the need to take care of nature. Humans must seek reconciliation with the rest of creation. We need to engage in improving the plight of the poor and of the Earth to promote long-term sustainable peace based on justice, instead of promoting greed and profit.

In Hinduism, nature is respected so much so that it is called mother. Hindu priests neither cut trees, nor eat meat. They consider that trees have own lives and must therefore be respected. For Hinduism, nature is important: the earth is called Mother Earth, the Goddess Ganga is represented in water, Phra Varun symbolizes rain, Phra Phai represented wind, and Phra Agni represents fire.

The Muslim representatives in this even cited the Holy Qur'an, indicating that humans must "not desire corruption in the land. Indeed, God does not like corruptors" (Qur'an, 28:77). Moreover, the followers of Islam are told: "Devote thyself single-mindedly to the faith, and thus follow the nature designed by Allah, the nature according to which He has fashioned mankind; there is no altering the creation of Allah" (Qur'an, Surat Al-Roum).

In the Jewish Bible, we are told that "The Lord God took the man and put him in the garden of Eden to work it and keep it" (Genesis, 2:14). In relation to environmental protection and this tree-planting project, there are some important Biblical citations. "They will be like a tree planted by the water that sends out its roots by the stream. It does not fear when heat comes; its leaves are always green. It has no worries in a year of drought and never fails to bear fruit" (Jeremiah 17:18). Here is the second related passage: "And he shall be like a tree planted by the rivers of water, that bringeth forth his fruit in his season; his leaf also shall not wither; and whatsoever he doeth shall prosper" (Psalm 1, 3:3).

For Sikhism, its followers are enjoined to take action against the climate crisis. Since 2011, its adherents in over two thousand Sikh organizations globally host an annual Sikh Environmental Day, during which they are engaged in environmental education, action, and reflection. EcoSikh, its Washington D.C.-based organization, is a signatory to the United Nations Interfaith Summit on Climate Change.

Those who believe in traditional religions, such as the Lisu of northern Thailand and in the bordering countries, are conservationists. They respect nature in their daily lives and honor their territorial guardian spirits when they interact with nature.

In summary, all of the above belief systems, both religious and non-religious, support the argument according to which the care for and protection of nature is intrinsic part of human responsibility, though expressed in different religious platitudes.

Community Action

This section responded to the third research question: What action have interreligious and intercultural folks in a community undertaken to deal with these crises, based on their scriptural creeds?

An article about the conceptualization and pre-implementation progress of this tree-planting project was published earlier in 2021 (Ty, 2021b). This article focused on the actual program of the tree-planting itself. On Monday, November 15, 2021, an interreligious and intercultural tree planting program took place on the grounds of the Department of Peacebuilding and the Institute of Religion, Culture, and Peace, on the main campus of Payap University. The event started at 2 PM and ended at around 4 pm. In this time of the pandemic, all health precautions were put in place: attendees put on face masks, had access to hand sanitizer and gloves, as well as maintained social distance.

The afternoon program included the following: opening ecumenical prayer, welcome remarks, cherry tree planting, chestnut tree planting, interreligious representatives' reflections of their scriptures on nature and environmental care, student reflections, student offering of plants to religious representatives and community members, group photos, refreshments, and fellowship. The afternoon event started with an opening ecumenical prayer. The representative of the university gave the Welcome Remarks on behalf of the university president. The participants of the event are very diverse in terms of religion, culture, national origins, and professions, among them were religious leaders, students, faculty, university administrators, staff, expats, and retirees. Religious representatives came from different faith traditions, including Agnosticism, Baha'i, Buddhism, Christianity, Hinduism, Islam, and Sikhism. There were an African (Eritrea), Americans (U.S.A.), Asians (China, Indonesia, Myanmar, Nepal, the Philippines, South Korea, Thailand, and Vietnam), Europeans (Belgium, Germany, and the U.K.), a Latin American (Brazil), and Pacific folks (Australia) in attendance or contributed their wisdom in absentia.

After the welcome remarks, all the attendees went to the plot where the cherry sapling was planted. Each volunteer, of different religions, took turns in shoveling in some garden soil and peat moss onto the new plant. A Buddhist monk and a Muslim imam shared in the planting efforts, as well as a British Anglican priest and a female Thai Hindu monk. The next tree that was planted was a walnut sapling. People of different faiths took turns in shoveling in some garden soil and peat moss onto the walnut sapling. Religious leaders, faculty, staff, and students took turns to shovel some garden soil and sprinkled water on the newly planted saplings.

Thereafter, the religious representatives sat on the presidential table from which each one gave a thoughtful reflection from their own Holy Books about the importance of nature and the environment as well as environmental care and the relationship of human beings with the natural world. The participants of the event heard words of wisdom from different Scriptures

about caring for the natural world. The readings from the sacred texts were followed by students offering plants to each representative of the different faith traditions as a symbol of spreading the knowledge, skills, and values of environmentalism to every corner, every culture, and every religion. The original plan was to have a tree planting event in different sites; however, the pandemic changed all that. Group photos were taken after the gift giving.

Afternoon refreshments composed of Thai food, Indian food, Thai coconut and rice desserts, and assorted Thai iced tea drinks were served. In a display of empathetic fellowship, people of different cultures, faiths, and professions mingled when they broke bread together, informally learning from each other about each other, regardless of religion, sex, culture, national origin, and other differences.

The summary of the paper is encapsulated in the following Figure 8 below:

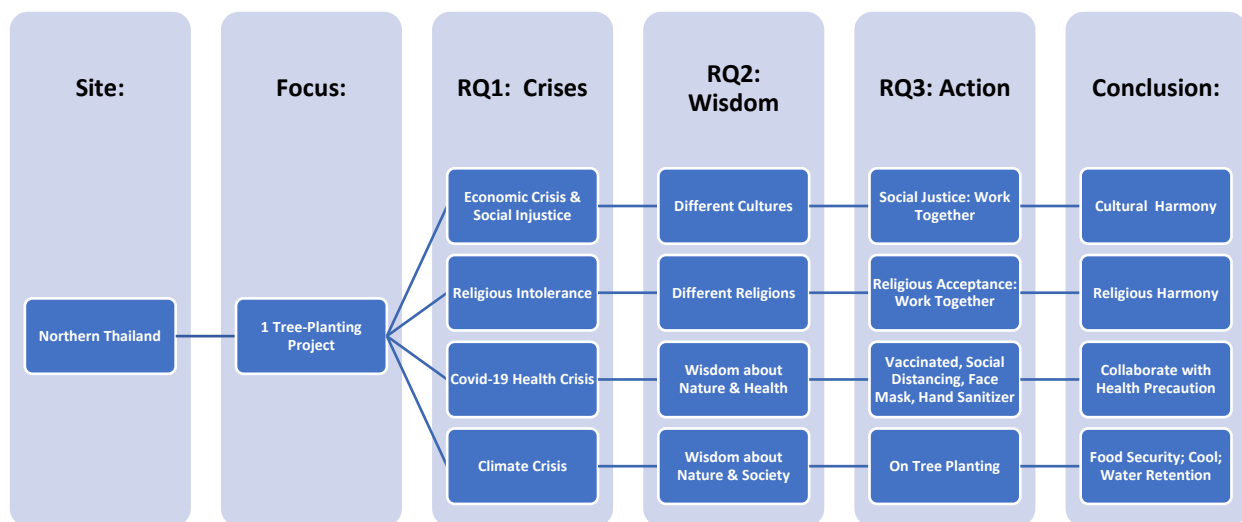

Figure 8: Summary of the Paper

SUMMARY, RECOMMENDATIONS, AND CONCLUSION

Summary

First Research Question. To paraphrase, what are the major crises with which the world is confronted today? The responses included economic crisis and economic injustice, religious intolerance, health crisis, and climate crisis.

Second Research Question. In so many words, what are some of the wisdoms from the different religions about environmental care? Wisdoms were derived through dialogue from agnosticism, Baha'i, Buddhism, Christianity, Hinduism, Islam, Judaism, Sikhism, and Traditional Beliefs, all of which promote living in harmony with as well as taking care of nature.

Third Research Question. In a nutshell, what action have interreligious and intercultural folks in a community undertaken to deal with these crises, based on their scriptures? This paper presented a case study of a community participatory action research involving the planting of a cherry tree and a chestnut tree in northern Thailand. The outcomes of this community participatory action research included intercultural collaboration, interreligious harmony, and climate justice at the local level. See Figure 9 below:

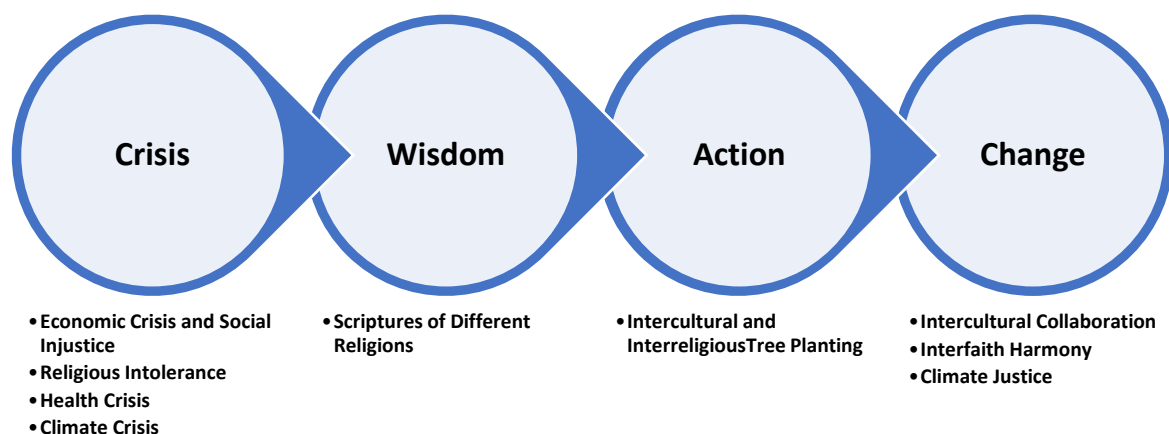

Figure 9: Grounded Theory of the Community Participatory Action Research

RECOMMENDATIONS

This action research reveals that intellectuals and religious leaders do not only have to be concerned about the environmental crisis, but also that they can be actually involved in engaging some concrete actions that promote environmentalism and protect nature. Thus, researchers must not only recommend others to be engaged in social change but they themselves can be involved in social transformation and become the agents of change themselves.

CONCLUSION

This article examined the crises that affect humanity today, share the wisdom from different faith traditions that call for environmental care, as well as depict the community participatory action research involving a tree-planting project as a case study of environmental care in action.

REFERENCES

- Al Jazeera English. (2021). *Yanis Varoufakis: Capitalism has become "techno-feudalism"* | *UpFront*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=_jW0xUmUaUc&ab_channel=AlJazeeraEnglish
- Baldwin, R. E., Weder, B., & Centre for Economic Policy Research (Great Britain). (2020). *Economics in the time of COVID-19*. London: CEPR Press.
- Berkeley Economic Review Staff. (2020). The Merits and Drawbacks of Philanthrocapitalism. Retrieved November 30, 2020, from Berkeley Economic Review website: <https://econreview.berkeley.edu/the-merits-and-drawbacks-of-philanthrocapitalism/>
- CCA. (2020, May 23). "Articulation of COVID-19's gendered impacts will have to aid gender-sensitive post-pandemic recovery policies," advocate panellists of CCA's online conference. Retrieved October 18, 2021, from Christian Conference of Asia website: <https://www.cca.org.hk/news-and-events/articulation-of-covid-19s-gendered-impacts-will-have-to-aid-gender-sensitive-post-pandemic-recovery-policies-advocate-panellists-of-ccas-online-conference/>
- Christian Conference of Asia. (2017, April 29). "Manual Scavenging is a sin against God and God's people," says CCA Consultation Communiqué. Retrieved from <https://www.cca.org.hk/news-and-events/manual-scavenging-is-a-sin-against-god-and-gods-people-says-cca-consultation-communique/>
- Christian Conference of Asia CCA. (2020). *CCA Webinar Series III - Highlights "Right to Health amidst COVID-19 Crisis."* Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=b8depbTtxr0&feature=youtu.be&ab_channel=ChristianConferenceofAsiaCCA
- Collective Debt. (2020). *Can't Pay, Won't Pay: The Case for Economic Disobedience and Debt Abolition*. Chicago: Haymarket Books.
- Eaton, L. (2021). Covid-19: WHO warns against "vaccine nationalism" or face further virus mutations. *BMJ*, 372(292). <https://doi.org/10.1136/bmj.n292>

- Hutschman, A. S. (2021). Is There a Cure for Vaccine Nationalism? *Current History*, 120(822), 9–14. <https://doi.org/10.1525/curh.2021.120.822.9>
- Institute of Religion, Culture, and Peace Interreligious Tree-Planting Committee. (2021). *The Role of Different Faiths in Environmental Advocacy and Care: Quotes from Different Scriptures—Baha'i, Christianity, Hinduism, Islam, Judaism, Sikhism, and Traditional Religions*. Chiang Mai: Payap University. Retrieved from https://www.academia.edu/64751831/The_Role_of_Different_Faiths_in_Environmental_Advocacy_and_Care_Quotes_from_Different_Scriptures_Bahai_Christianity_Hinduism_Islam_Judaism_Sikhism_and_Traditional_Religions
- Katz, I. T., Weintraub, R., Bekker, L.-G., & Brandt, A. M. (2021). From Vaccine Nationalism to Vaccine Equity—Finding a Path Forward. *The New England Journal of Medicine*, 384, 1281–1283. Retrieved from <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMp2103614>
- Klein, N. (2015). *This Changes Everything: Capitalism vs. The Climate*. Simon & Schuster.
- Krugman, P. (2020). *Arguing with Zombies: Economics, Politics, and the Fight for a Better Future*. New York: W. W. Norton & Company.
- M, P., & Am, O. (2020). Poverty and food insecurity may increase as the threat of COVID-19 spreads. *Public Health Nutrition*, 23(17). <https://doi.org/10.1017/S1368980020003493>
- Moore, J. W. (2016). *Antropocene or Capitalocene? Nature, History, and the Crisis of Capitalism*. Oakland, CA: PM Press.
- Mottaleb, K. A., Mainuddin, M., & Sonobe, T. (2020). COVID-19 induced economic loss and ensuring food security for vulnerable groups: Policy implications from Bangladesh. *PloS One*, 15(10), e0240709. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0240709>
- Mylan, S., & Hardman, C. (2021). COVID-19, cults, and the anti-vax movement—*The Lancet*. 397(10280), 1181. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)00443-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)00443-8)
- New Economics Foundation. (2020). New Economics Foundation | Facebook. Retrieved November 30, 2020, from <https://web.facebook.com/neweconomics>
- Rasul, G. (2021). *Twin Challenges of COVID-19 Pandemic and Climate Change for Agriculture and Food Security in South Asia*. <https://doi.org/10.1016/J.ENVC.2021.100027>
- Reich, R. (2020, November 23). Robert Reich Explains How Billionaires Are Getting Rich off COVID [News]. Retrieved November 30, 2020, from Now This Politics website: <https://web.facebook.com/NowThisPolitics/videos/387864195962350>
- Russell, S. D., & Ty, R. (2010). Conflict Transformation Efforts in the Southern Philippines. In C. C. Carter (Ed.), *Conflict Resolution and Peace Education: Transformations across Disciplines* (pp. 157–186). New York: Palgrave Macmillan US. https://doi.org/10.1057/9780230107830_7
- Said, E. (2002). *Power, Politics, and Culture. Interview with Edward W. Said*. New York: Vintage.
- Sison, J. Ma. (1970). Philippine Society and Revolution. Retrieved December 22, 2021, from <https://philippinesocietyandrevolution.com/>
- Sison, J. Ma. (2021a). *On Postmodernism and Identity Politics*. Retrieved from https://www.academia.edu/61680506/ON_POSTMODERNISM_AND_IDENTITY_POLITICS_By
- Sison, J. Ma. (2021b, October 17). On Climate Imperialism. Retrieved December 20, 2021, from https://www.academia.edu/63924819/ON_CLIMATE_IMPERIALISM_Questions_from_ND_Online_School_of_Anakbayan_Europe_Answers_by_Jose_Maria_Sison
- Sison, J. Ma. (2021c, October 24). The Climate Crisis and Migration. Retrieved December 20, 2021, from https://www.academia.edu/s/49d0bafc05?source=ai_email
- Sison, J. Ma. (2021d, November 17). System Change, Not Climate Change. Retrieved December 20, 2021, from https://www.academia.edu/64114376/Climate_Crisis_Special_SYSTEM_CHANGE_NOT_CLIMATE_CHANGE_Questions_from_ND_Online_School_of_Anakbayan_Europa_Answers_by_Jose_Maria_Sison
- Stiglitz, J. E. (2020). *People, Power, and Profits: Progressive Capitalism for an Age of Discontent*. New York: W. W. Norton & Company.
- Ty, R. (2010). Education for Justice. *Conference of the Midwest Research to Practice Proceedings*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/Education-for-Justice-Ty/53c37e70784478d76a149b41dcdff6e15ac2c7f7>
- Ty, R. (2011a). *Human Rights, Conflict Transformation, and Peacebuilding: The State, NGOs, Social Movements, and Civil Society—The Struggle for Power, Social Justice, and Social Change*. DeKalb, IL: Northern Illinois University.
- Ty, R. (2011b). Social injustice, human rights-based education and citizens' direct action to promote social transformation in the Philippines. *Education, Citizenship and Social Justice*, 6(3), 205–221. <https://doi.org/10.1177/1746197911417413>

- Ty, R. (Ed.). (2017a). *Building Peace and Moving beyond Conflicts: Pastoral Solidarity Visit to Bangladesh*. Chiang Mai, Thailand: Christian Conference of Asia.
- Ty, R. (2017b). *Building Peace and Moving beyond Conflicts: Pastoral Solidarity Visit to West Papua*. Chiang Mai, Thailand: Christian Conference of Asia.
- Ty, R. (2017c). Ecumenical Pastoral Visit to Pakistan. In *Christian Conference of Asia Programme Report 2017* (pp. 61–63). Chiang Mai, Thailand: Christian Conference of Asia.
- Ty, R. (2019). The Rohingya Refugee Crisis: Contexts, Problems, and Solutions. *Sur International Journal on Human Rights*, 16(29), 49–62. Retrieved from https://www.academia.edu/40248813/Rey_Ty_2019_August_The_Rohingya_refugee_crisis_Contexts_problems_and_solutions_In_Sur_International_Journal_on_Human_Rights_16_29_pp_49_62
- Ty, R. (2020). The international political economy of nature and society: From climate emergency to climate justice in our common home. *Caminhos de Diálogo*, 7(11), 172.
- Ty, R. (2021a). A Grounded Theory of Spiritual Leadership and Social Transformation: A Case Study of Peacebuilding and Human Rights Advocacy Interventions. *Proceedings of the International Conference on Spiritual Leadership and Social Transformation*. Presented at the International Conference on Spiritual Leadership and Social Transformation, Chinese University of Hong Kong.
- Ty, R. (2021b). A participatory action research on the care for water and life on Earth: A case study of interreligious and intercultural engagements in the time of the pandemic in Thailand. *Caminhos de Diálogo*, 9(15), 156–176.
- Ty, R. (2021c). From fear to siblinghood, compassion and love: The role of faith communities in the time of the coronavirus pandemic. *Caminhos de Diálogo*, 9(14), 172–185.
- Ty, R., & Alkarzon, A. (2014). Economic Crisis, War, Humor, and Lessons from Shakespeare. *US-China Education Review*, 4(5), 289–297. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/342864890_Rey_Ty_A_A_2014_May_Economic_Crisis_War_Humor_and_Lessons_from_Shakespeare_US-China_Education_Review_45_289-297
- Ty, R., Daniels, D., C., & Pongo, T. (2010). And Justice for All! The Contributions of the African Diaspora to the Enrichment of Critical Theory: Postcolonial Theory and Critical Race Theory. *Proceedings of the African American Latino/a American Leadership Conference*. Presented at the African American Latino/a American Leadership Conference, DeKalb, IL.
- Ty, R., Glowacki-Dudka, M., & Berger, J. (2012). Deconstructing Culture: An Interdisciplinary Critique of Contending Theories of Culture. *Proceedings of the Midwest Research-to-Practice Conference*. Presented at the Midwest Research-to-Practice Conference, University of Central Oklahoma, Edmond, OK.
- Varoufakis, Y. (2020, November 8). Hoping for a return to normal after Trump? That’s the last thing we need | Yanis Varoufakis. Retrieved November 30, 2020, from The Guardian website: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2020/nov/08/hoping-for-a-return-to-normal-after-trump-thats-the-last-thing-we-need>
- World Health Organization. (2021). Coronavirus. Retrieved March 8, 2021, from <https://www.who.int/westernpacific/health-topics/coronavirus>
- Žižek, S. (2020). *Pandemic! COVID-19 Shakes the World*. London and New York: OR Books

The Relationship Between International Trade and Foreign Capital Investments: Evidence from BRICS Countries

Assoc. Prof. Dr. Mesut DOĞAN

Afyon Kocatepe University, Business Administration
mesutdogan07@gmail.com

Asst. Prof. Dr. Mustafa KEVSER

Bandırma Onyedi Eylül University, Finance, Banking and Insurance
mkevser@bandirma.edu.tr

Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL

Kayseri University, Marketing and International Trade,
ssumerli@kayseri.edu.tr

ABSTRACT

In this study, the relationship between international trade and foreign capital investments in BRICS (Brazil, Russia, India, China and South Africa) countries was examined in terms of the period 1994-2020. CD-LM cross-section tests, Pesaran panel unit root test, Westerlund co-integration test and Dumitrescu-Hurlin panel causality test were used on the annual panel data. The results of the research show a long-term bidirectional relationship between international trade and foreign capital investments. In addition, the cointegration exists between international trade and foreign dcapital investments.

Keywords: International Trade, Foreign Capital Investments, BRICS.

INTRODUCTION

As an element of commercial liberalization, financial liberalization began in the 1980s and globalization accelerated. Globalization has integrated all markets in the world, and international production and foreign capital investments (FDI) have gained significant momentum. Increased foreign capital investments through multinational corporations have created new employment opportunities and significantly affected social and economic life. For developing countries, foreign capital investments are seen as an important factor in economic growth. Because foreign direct investments provide capital development, increase employment and thus increase the export of capital goods. Research examining the relationship between international trade (IT) and foreign capital investments suggests that increasing investment will improve trade and thus positively affect economic growth. For example, Acaravci and Akyol (2017) have identified a one-way causality relationship from import and foreign capital investments to economic growth in Turkey for the period 1998-2015.

Direct capital investments can be defined as companies setting up new firms in the countries they go to invest in or investing in a company that is in progress, or it is one of the basic concepts used to define capital flows occurring in the international framework through the acquisition of companies. Globalization is one of the most important paradigm shifts in the history of the world. With globalization, commodity and capital movements in the economic sphere have become more and more integrated and financial markets and institutions have become integrated and integrated. Thus, a new structure has emerged in the field of production, consumption and finance in a way that dominates the world as a whole. Multinational corporations (CPC) are undoubtedly at the heart of this new structure. Thus, more than half of the industrial and commercial activities in the world today are carried out by multinational companies (Koçtürk and Eker, 2012). Between 2010 and 2016, trade in goods and services around the world increased from \$16 trillion to \$37 trillion, while the ratio to GDP increased from 49% to 59%. In addition, between 1980 and 2011, the stock of foreign direct capital investments in the world grew by 13% and thus increased approximately 38 times (Chiappini, 2016).

Today, both developed and developing countries want to attract direct capital investments to their countries, thus benefiting from the driving force of foreign capital to achieve economic growth, increase employment and have new technologies. Foreign capital investments are of greater importance, especially for developing countries. One of the main problems of developing countries is the lack of capital. Lack of capital poses a significant problem for countries to achieve their macro goals. Developing countries were on their way to closing the lack of capital by importing capital from different countries, i.e. borrowing. However, foreign capital investments in developing countries are considered a better option than borrowing.

However, direct capital investments are also affected by many factors. International trade agreements, profitability levels, internal and external dynamics of economies influence the orientation of foreign capital investments. In addition, the abolition of capital controls, financial liberalization, incentives, exchange rate policies and macroeconomic stability are attractive factors for foreign capital investments (Kar ve Tatlısöz, 2008).

In this context, the relationship between foreign capital investments and international trade was analyzed within the scope of BRICS countries. As of 2015, BRICS countries represent 3.1 billion (41%) of the world's population. As of 2018, the GDP of countries is USD 18 trillion. This represents 23.2% of the world's total GDP. In this respect, BRICS countries strongly represent developing countries with strong populations.

After that, the literature on the subject will be included first and then the method, findings and conclusion part will be presented.

1. LITERATURE REVIEW

Many studies have been carried out on foreign direct investments and foreign capital investments. In these studies, it is seen that the effect of foreign investments on economic growth is investigated. However, there are limited studies on the reciprocal relationship of an important concept such as international trade with foreign investments. In this research, the relationship between foreign capital investments and international trade was investigated within the framework of BRICS countries and new evidence was presented to the literature. Studies on international trade and foreign investments have been carried out on many different groups of countries and by addressing different periods.

Leichenko and Erickson (1997) examined the impact of direct capital investments entering the United States on exports with data from 1980-1991. The results of the analysis showed that foreign capital inflows evaluated on a sectoral basis had a statistically significant impact on U.S. exports. Between 1960 and 1995, Carkovic and Levin (2002) investigated the relationship between foreign capital investments and economic growth in 72 countries through dynamic panel data analysis. The results of the research showed that foreign capital investments have no effect on economic growth. Yilmazer (2010) investigated the relationship between foreign direct investments and imports and exports in the period 1991-2007. The results of the research showed a one-way causality relationship from imports to foreign direct investments. Acaravcı and Akyol (2017) analyzed the relationship between foreign investments and foreign trade and economic growth in the period 1998-2015 and concluded that there is no long-term relationship between the variables. In its research conducted within the scope of 82 countries in 2001-2012, Alkın and Türkcan (2018) used the fixed effects model and found a two-way causality relationship between foreign direct capital investments and exports. Altıntaş (2019) analyzed the relationship between foreign direct capital inflow and international trade in Turkey for the period 1996-2007 with VAR and Granger causality test. While the results of the research in single-variable models in showed a positive relationship between foreign capital investments and international trade, a positive relationship between FDI and imports was determined in multivariate models.

Foreign direct capital investments support economic growth through outsour resources, while at the same time making significant contributions to new technologies, the use of know-how techniques, as well as the development of foreign trade (Anbar and Suleymanlı, 2016). In this context, it can be said that foreign capital investments have developed faster than international trade and economic growth since 1980.

2. DATA AND METHODOLOGY

2.1. Data

The analysis relies on annual time series data for BRICS countries over the period 1994-2020. The period has been chosen based on the availability of all data series. As of 2018, the GDP of BRICS is 18 trillion USD. This figure constitutes 23.2% of the world's total GDP. In this respect, BRICS countries strongly represent developing countries with strong populations and emerging markets.

2.2. Methodology

The aim of the study is to analyze the relationship between international trade and foreign direct investments in BRICS countries (Brazil, Russia, India, China and South Africa). The study used cross section dependence tests (Breusch-Pagan LM, Pesaran Scale LM, and Pesaran CD), as well as the Pesaran Panel unit root test, Westerlund multiple cointegration test, and Dumitrescu Hurlin panel causality test.

In panel data analysis, there are numerous tests for analyzing cross-sectional dependence. Pesaran CD test, Breusch-Pagan LM, Pesaran et al. (2008) were utilized in the study. In the case of $T > N$, the Breusch and Pagan (1980) CDLM1 test is applied, with the following hypotheses.

H_0 = No cross-section dependency;

H_1 = There is a cross-section dependency.

$$CD_{LM} = T \sum_{i=1}^{N-1} \sum_{j=i+1}^N \hat{\rho}_{ij}^2 \quad (1)$$

The deviation corrected CDLM (Bias-adjusted CDLM) test is another test developed by Pesaran et al. (2008). The following is the test hypothesis:

H_0 = No cross-section dependency;

H_1 = There is a cross-section dependency.

$$LM_{adj} = \left(\frac{2}{N(N-1)} \right)^{1/2} \sum_{i=1}^{N-1} \sum_{j=i+1}^N \hat{\rho}_{ij}^2 \frac{(T-K-1)\hat{\mu}_{Tij} - \hat{\nu}_{Tij}}{\hat{\nu}_{Tij}} \sim N(0,1) \quad (2)$$

In this formula $\hat{\mu}_{Tij}$ presents mean while $\hat{\nu}_{Tij}$ presents variance. The test statistic to be obtained here shows a standard normal distribution asymptotically (Pesaran et al., 2008).

In panel data analysis, tests that take into consideration cross-sectional dependence must be used to investigate the unit root test cointegration relationship between the series. The Pesaran unit root test, which accounts for the cross-sectional dependence of the second-generation panel unit root tests, was used to determine if the series included a unit root in this study. The cointegration test of Westurlung was also used. Table 2 shows the results of the Pesaran unit root test, which revealed that the data were stationary and that there was no unit root. Co-integration is a method for determining whether two variables have a long-term equilibrium

relationship and predicting the relationship directly. (Pedroni, 2004). Hypothesis for cointegration test are as follows:

H₀: There is no cointegration between the variables

H₁: There is cointegration between the variables.

When working with panel data, Westerlund (2007) uses an error correction model and a panel cointegration test to examine the cointegration relationship between two or more variables. Cointegration test developed by Westerlund (2007) is as follows:

$$Z(M) = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^{M_i+1} \sum_{t=T_{ij-1}+1}^{T_{ij}} \frac{S_{it}^2}{(T_{ij} - T_{ij-1})^2 \hat{\sigma}_i^2} \quad (3)$$

T stands for the time dimension, N for the number of units in the panel, and M for the number of variables in the formula.

To evaluate the causative relationship between the variables, the Dumitrescu-Hurlin panel causality test was utilized. The following is the causality test model, which includes stationary y and x variables (Dumitrescu and Hurlin, 2012).

$$y_{i,t} = \alpha_i + \sum_{k=1}^K \gamma_i^{(k)} y_{i,t-k} + \sum_{k=1}^K \beta_i^{(k)} x_{i,t-k} + \varepsilon_{i,t} \quad (4)$$

Hypotheses of the models are as follows:

$$H_0 = \beta_i = 0 \quad \forall i = 1, \dots, N$$

$$H_1 = \beta_i = 0 \quad \forall i = 1, \dots, N_1$$

$$\beta_i \neq 0 \quad \forall i = N_1 + 1, \dots, N$$

3. FINDINGS

Some pre-tests should be run before reporting panel data analysis involvements such cointegration and causality. Pre-tests in this regard include looking for cross-sectional dependency in the panels and utilizing unit root tests to determine stationarity levels, as reported in the literature.

Table-1: Cross section dependence test results

Test	Statistics	D.F.	Prob.
Breusch-Pagan LM LMLM	199.6415	10	0.0000*
Pesaran Scaled LM	41.28708		0.0000*
Pesaran CD	14.08244		0.0000*

In table 1, cross section test results confirm the presence of cross section dependence with a 95% confidence level and show the reliability of all panels with a 95% confidence level. The

outcomes of the tests improved the models' reliability, and the two tests produced identical findings. As seen in table 2, the prob. findings are less than 0,05, indicating that the H_0 hypothesis is rejected, indicating that the series has a cross-section dependence. In this context, it's possible to say that the countries that make up the panel data have a cross-sectional dependence. Because the cross-section dependence between the series shows that developments in any of the nations included in the analysis will have an impact on others, policymakers in these countries must consider the economic policies of other countries.

Table-2: Pesaran unit root test results

	Statistics	Prob.**
Foreign Direct Investment	-5.52428	0.0000
International Trade	-7.54192	0.0000

As it is seen in table 2, the data were stationary and there is no unit root. Therefore, the data is suitable for analysis.

Table-3: Westurlung cointegration test results (international trade – foreign direct investment)

	Statistic	p-value
Variance Ratio	2.8622	0.0021

In table 3 the results show the cointegration between variables. The cointegration exists between international trade and foreign direct investments.

Table-4: Dumitrescu-Hurlin panel causality test results

Null Hypotheses	Wald Statistics	Z-Statistics	Prob.
$\ln GDP \rightarrow FCI$	5.00193	2.50174	0.0124***
$FCI \rightarrow \ln GDP$	6.52663	3.87397	0.0001***

Note: *** indicates significance at the 1% level.

In table 4, Dumitrescu-Hurlin causality test results were presented. According to the results, there is a bidirectional relationship between international trade and foreign direct investments. The direction of the relation is from international trade to foreign direct investments and also foreign direct investments to international trade (prob. <0,05).

4. CONCLUSION

The main macroeconomic objectives of the countries include improving international trade, attracting foreign capital to their countries, increasing employment and ensuring economic growth. Countries with insufficient capital accumulation want to increase the profitability and achieve the goal of economic development by encouraging foreign capital investments, attracting capital from the outside world and turning them into investments.

In this context, the relationship between foreign capital investments and international trade was analyzed for BRICS countries in the period 1994-2020. In the study, it was first analyzed whether there was horizontal sectional dependence and after it was determined that there was no horizontal sectional dependence, the stagnation of the series was investigated with second generation unit root tests. As a result of applying Pesaran unit root test to the data set, it was observed that the series did not contain unit roots. After the conditions of lack of horizontal cross-sectional dependency and the fact that the data did not contain unit roots were provided, the co-conjunction relationship between the variables was analyzed and the Westerlung co-integration test showed that the variables were concurrent in the long term. Dumitrescu-Hurlin (2012) causality test analyzed causality relations between the two variables subject to the study, and the results showed a two-way causality relationship between international trade and foreign capital investments. The results show that international trade and foreign capital investments in BRICS countries work together in the long term and that these two variables affect each other mutually.

REFERENCES

- Acaravci, A. and Akyol M. (2017). "Türkiye'de Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Dış Ticaret ve Ekonomik Büyüme İlişkisi", *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 3(1), 17-33.
- Alkm, H. and Türkcan, K. (2018). "Türkiye'den Çıkan Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları ile İhracat Arasındaki İlişki", *Ege Akademik Bakış*, 18(3), 457-468.
- Altıntaş, H. (2009). "Türkiye'de Doğrudan Yabancı Sermaye Girişi ve Dış Ticaret Arasındaki İlişkinin Ekonometrik Analizi", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64(2), 1-30.
- Anbar, A. ve Suleymanlı, J. (2016). "Azerbaycan'da Doğrudan Yabancı Yatırımları Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Uygulama", *İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi Akademik Bakış Dergisi*, Sayı 57.
- Carkovic, M. and Levine, R. (2002), Does Foreign Direct Investment Accelerate Growth. Financial Globalization: A Blessing Or A Curse, **World Bank Conference**.
- Chiappini, R. (2016) "Do Overseas Investments Create or Replace Trade? New Insights from a Macro-Sectoral Study on Japan", **The Journal of International Trade & Economic Development**, 25(3), 403-425.
- Dumitrescu, E.-I., and C. Hurlin. 2012. "Testing for Granger Non-causality in Heterogeneous Panels", **Economic Modelling**, 29, 1450-1460.
- Kar, M., Tatlısöz, F. (2008), "Türkiye'de Doğrudan Yabancı Sermaye Hareketlerini Belirleyen Faktörlerin Ekonometrik Analizi", **Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Dergisi**, 10(14), 1-23.
- Koçtürk, O. M. and Eker, M. (2012). "Dünyada ve Türkiye'de Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları ve Çok Uluslu Şirketlerin Gelişimi", **Tarım Ekonomisi Dergisi**, 18(1), 35-42.
- Leichenko, R. M. and Erickson, R.A. (1997) "Foreign Direct Investment and State Export Performance," **Journal of Regional Science**, 37/2: 307-329.
- Pedroni, P. (2004) "Panel Cointegration: Asymptotic and Finite Sample Properties of Pooled Time Series Tests with an Application to the PPP Hypothesis", **Econometric Theory**, 20(3), 597-625.
- Pesaran, M., Ullah, A., and Yamagata, T. (2008) "A Bias-Adjusted LM test of Error Cross-Section Independence", **Econometrics Journal**, 11(1), 105-127.
- Westerlund, J. (2007) "Testing for Error Correction in Panel Data", **Oxford Bulletin of Economics and Statistics**, 69(6), 709-748.
- Yılmaz, M. (2010), "Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Dış Ticaret ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Türkiye Üzerine Bir Deneme", **Celal Bayar Üniversitesi SBE Dergisi**, 8(1), 241-260.

3rd International CEO Communication, Economics, Organization & Social Sciences Congress
**Impact of International Trade and Foreign Capital Investments on
Financial Development: Evidence from Next-11 Countries**

Assoc. Prof. Dr. Mesut DOĞAN

Afyon Kocatepe University, Business Administration
mesutdogan07@gmail.com

Asst. Prof. Dr. Mustafa KEVSER

Bandırma Onyedi Eylül University, Finance, Banking and Insurance
mkevser@bandirma.edu.tr

Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL

Kayseri University, Marketing and International Trade,
ssumerli@kayseri.edu.tr

ABSTRACT

In this study, the impact of international trade and foreign capital investments on financial development in Next-11(Bangladesh, Egypt, Indonesia, Iran, Mexico, Nigeria, Pakistan, Philippines, South Korea, Turkey, and Vietnam) countries was examined. In this context, Dumitrescu-Hurlin panel Granger causality test, Pedroni and KAO co-integration test and FMOLS methods were used on the annual panel data from 1990-2020. As a result of the analysis, it was determined that international trade positively affects financial development. However, no statistically significant relationship between foreign capital investments and financial development has been determined. The research findings provide important insights for policymakers.

Keywords: Financial development, foreign capital investments, international trade.

INTRODUCTION

Many countries encourage multinational companies to invest directly in their own countries in order to ensure economic growth and development. Foreign investments are critical to growth and development due to the accumulation of capital, creating new business opportunities and increasing total factor efficiency. In addition, international trade is an influential factor in economic development. According to UNCTAD (2014), international trade has an impact on economic growth by increasing information transfer, technological expansion and competition. Financial development is also considered as one of the driving factors of economic growth. In this context, there are important relations between international trade, foreign capital investments and financial development.

With increasing globalization in the 1980s, foreign capital investments increased around the world, especially developed countries have shifted their production from their own countries to developing countries by investing in countries where they will provide a cost advantage. This paradigm shift has brought many advantages for developing countries. Multinational companies have moved new technologies to the developing countries where they go for production, increased employment, changed the way they produce and quantity, thus directly contributing to the economic growth and development of the countries. Increasing trade with globalization and the integration of financial markets have led to international trade, direct financial investments being the driving force on economic growth.

Research in recent years reveals that emerging financial markets and financial institutions also have an impact on economic growth and direct financial investments (İbrahim and Alagidede, 2018; Durusu-Çiftci et al., 2017; Nyamongo et al., 2012). Becker and Greenberg (2004) stated that financial development affects costs, product design, marketing and transportation in terms of international trade, while Hur et al. (2006) stated that financial development is one of the main determinants of the structure of international trade in the production sector.

While researches in the literature are mostly aimed at determining the impact of financial development and international trade on foreign direct investors, the impact of international trade and foreign investors on financial development stands out as a niche field. However, financial markets have also developed significantly with international trade and foreign capital investments accelerated by globalization, and the proportion of foreign investors has not increased in both the banking sector and the stock exchanges. The effort of global capital to achieve the highest profit at the lowest risk level caused credit and capital volumes to change, and the structure and activities of financial institutions differed. The banking sector in particular has been significantly affected by these changes.

In this context, the impact of financial foreign investors and international trade on financial development was investigated in the context of Next-11 countries. Next-11 countries are the result of a classification made by Goldman Sachs in 2005 and cover countries with high population levels. These countries have emerging markets and have become an important powerhouse within the new economic structure of the world. In this respect, the selected countries that are the subject of research provide new evidence for emerging markets and contribute to the literature.

1. LITERATURE REVIEW

There is extensive literature examining the relationships between international trade and direct capital investments, international trade and financial development, direct capital investments and financial development variables. When previous researches are examined, it is seen that analyses are carried out to include different periods and different groups of countries. In these studies, it is seen that causality and co-integration relations between variables are mainly

investigated. In addition, while the findings give different results in the short term and in the long term, it is seen that the results obtained according to the country groups and the period examined are different.

Foreign capital investments are especially important for developing countries. Foreign capital investments in developing countries contribute to the technological development, economic growth and development of the host country. Therefore, the impact of foreign investments has been the subject of very frequent research in the literature. Financial development and foreign capital investments and international trade are still limited. Research shows that econometric models often tend to include economic growth variables

Dutta and Roy (2011) examined the impact of financial development on foreign direct investments in 97 countries using POLS and EGLS methods for 1984-2003. The findings from the study differ between regions. Accordingly, financial development has a positive effect on foreign investments in Latin countries, Europe, Asia and the Caribbean region, while exchange rates and political risks have a negative impact on foreign direct investments in South and East Asia, Africa and the Pacific region. In addition, direct foreign investor inflows are negatively affected when the square of financial development is taken, i.e. when the threshold value is exceeded. Abidin et al. (2015) investigated the co-integration relations between foreign direct investments, financial development and trade in ASEAN (Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore, Thailand). Granger causality test results showed a one-way relationship between trade and financial development and trade and foreign direct investors in the short term.

Gokmeoglu et al, (2015) investigated the relations among international trade, financial development and economic growth by using Johansen co-integration test. The results reveal that there is a long-run relationship between variables. The results showed that Pakistan's economy is boosted by foreign trade and financial development. Işık et al., (2017) investigated the relations between financial development, international trade and economic growth for Greece in the period 1970-2014 using the VECM method. VECM and causality test results show long-term co-integration between variables. Yakubu et al., (2018) explored the relationship between financial development and commercial openness across 46 countries through GMM method. In the study, commercial openness was measured by the ratio of imports and imports of goods and services as a share of GDP to GDP, while financial development was represented by the ratio of private sector loans to GDP. The results of the research revealed that private sector loans have no trade-enhancing effect, but local loans have a positive effect on trade. Sare et al. (2018) analyzed the relationships between financial development and international trade in 46 countries with pooled mean group forecasters for the period 1980-2016. The results of the research show that in the long and short term, financial development has no effect on international trade. Dellis (2018) is the smallest pooled squares forecaster and has researched the relationship between foreign direct investor inflows and financial development indices for the period 2005-2016 for 39 countries using the GMM method. The results of the research showed that commercial openness and financial development indices had a positive effect on foreign direct investor inflows. Aslan et al. (2019) analyzed the relationship between financial development and foreign investments in Turkey for the period 1985-2016 with the ARDL boundary test method. The results of the research show the presence of co-integration between variables in the long term. According to the error correction model, it was concluded that private loans had no meaningful effect on foreign direct investments in the short term. Yeboua (2019) surveyed the relationships between direct capital investments, financial development and economic growth in 26 African countries for the period 1990-2013. In the research used by the PTSR method, it states that foreign direct investments increase if a certain

level of financial development is captured, thus improving international trade. Kılınç (2020) used the bootstrap panel Granger causality test to examine the relationships between foreign capital inflows, financial development and trade openness in E7 (Brazil, China, India, Indonesia, Mexico, Russia, Turkey) for the period 1992-2017, while there was no causality between commercial openness and foreign capital investments.

2. METHODOLOGY

The aim of this study is to examine the impact of international trade (GDP) and foreign capital investments (FCI) on financial development (FIN). In the study, the data set of Next-11 countries was used in 1990-2020. The countries in question are Bangladesh, Egypt, Indonesia, Iran, Mexico, Nigeria, Pakistan, the Philippines, South Korea, Turkey and Vietnam. It was not included in the analysis because of significant deficiencies in Iran's data.

Domestic credits to the private sector within THE GDP as a FIN indicator, logarithm of the GDP variable were used as an indicator of international trade. FCI variable was obtained by taking the ratio of foreign capital investments in GDP. All the data used in the study was obtained from the World Bank. Eviews program was used in empirical analyses. In the study, models designed in accordance with the literature were created as follows;

Model 1:

$$FIN_{it} = \alpha_0 + a_1 \ln GDP_{it} + a_2 FCI_{it} + u_{it} \quad (1)$$

The variables (GDP) used in the models indicate international trade, (FCI) foreign capital investments, (FIN) financial development and are the error term u_{it} .

Ips (Im-Peseran-Shin) unit root test was used in this research. Dumitrescu and Hurlin presented a simple Granger causality test in heterogeneous panel data models with fixed coefficients in their 2012 study (Tekbaş, 2019). As a result of the unit root tests, the variables were found to be stable and therefore Kao and Pedroni co-integration tests were applied. In panel data analysis, the regression of the Pedroni co-integration test, which is widely used to test the presence of long-term co-integration between variables, is as follows (Tekbaş, 2019);

$$y_{it} = \alpha_i + \delta_i t + \beta_{1i} X_{1i,t} + \beta_{2i} X_{2i,t} + \dots + \beta_{mi} X_{mi,t} + e_{it} \quad (2)$$

Kao co-integration test, which focuses on the first-degree regressions of fixed and homogeneous coefficients specific to cross sections that start with the same approach as Pedroni co-integration tests; has proposed DF and ADF type tests to test the co-integration relationship (Tekbaş, 2019). The regression equation of these tests is as follows;

$$Y_{it} = \alpha_i + BX_{it} + e_{it} \quad (3)$$

As a result of the co- tests showing that the series acted together in the long term, panel FMOLS test was applied to determine the degree of effectiveness of foreign capital investments on international trade and financial development. The panel regression equation on which the FMOLS method is based is as follows;

$$Y_{it} = \alpha_i + \beta x_{it} + \mu_{it} \quad (4)$$

$$X_{it} = X_{it-1} + e_{it} \quad (5)$$

Dumitrescu-Hurlin panel causality test was used to test the causality relationship between variables. The basic and alternative hypotheses of the Dumitrescu-Hurlin panel causality test are as follows;

$$\begin{aligned}
 H_0 &= \beta_i = 0 & \forall i = 1, \dots, N \\
 H_1 &= \beta_i = 0 & \forall i = 1, \dots, N_1 \\
 & \beta_i \neq 0 & \forall i = N_1 + 1, \dots, N
 \end{aligned} \quad (6)$$

3.FINDINGS

The aim of this study is to examine the impact of international trade and foreign capital investments on financial development. Preliminary tests were carried out before the application of panel co-integration and causality tests. First, unit root tests were performed to determine whether the series was stable.

Table-1: IPS volume root test result

Level	t-statistics	IPS Probability
FIN	-1.973	0.995
LnGDP	-2.223	0.986
FCI	-2.026	0.991
Difference Values		
Δ FIN	-6.735	0.000***
Δ LnGDP	-7.655	0.000***
Δ FCI	-5.642	0.000***

Note: Δ : Shows the first difference of the series. It makes sense at level %1.

According to the IPS unit root tests, which are panel unit root tests in Table 1, it was determined that foreign capital investments (FCI) and international trade (GDP) and financial development (FIN) variables were not stationary. However, although the variables are unit-rooted, they are stable at the level of 1% importance when the first difference is taken.

Table-2: Pedroni and Kao co-integration tests

Pedroni	Model
Panel v-statistics	3,123 [0.001]***
Panel rho-statistics	0.470 [0.622]
Panel PP-statistics	-0.022 [0.490]

Panel ADF-statistics	-2.560 [0.005]***
Group rho-statistics	1.554 [0.945]
Group PP-statistics	-0.033 [0.484]
Group ADF-statistics	-3.978 [0.000]***
Kao	
Kao ADF	-1.326 [0.092]*

Note: *** % 1 shows 10% signibility. Values in parentheses indicate probability values

Within the framework of the regression models developed in Table 2, the Pedroni and KAO hypotheses are as follows:

H₀: There is no co-integration relationship.

H₁ : There is a co-integration relationship.

When the results of the co-integration analysis were examined, panel v-statistics, Panel ADF-statistics, Group ADF-statistics were found to be significant at 1%, and other intragroup and intergroup statistics were found to be insignificant. In the Pedroni cointegration test, three of the seven statistics are significant and the existence of cointegration is accepted. However, alternative cointegration test was also used. When an alternative test was performed with the Kao co-integration test, it was determined that there was long-term co-integration between the variables.

Table-3: FMOLS estimation results

Variables	Model I
LnGDP	18.96 [0.000]***
FCI	0.105 [0.9951]

Note: *** % 1 shows signibility at the level. Values in parentheses indicate probability values.

Table 3 contains FMOLS estimation results. According to the results, the coefficient of international trade indicator (GDP) and financial development (FIN) variables is positive and statistically significant at 1%. In other words, it is seen that the 1% increase in international trade will increase the financial development by 18.96 times. However, foreign capital investments have no statistically significant effect on financial development.

Table-4: Dumitrescu-Hurlin Granger causality results

Null Hypothesis	Wald statistics	Z-bar statistics	Probability
$\ln GDP \rightarrow FCI$	2.15266	-0.03858	0.9692
$FCI \rightarrow \ln GDP$	2.74223	0.74148	0.4584
$FIN \rightarrow \ln GDP$	7.25024	6.70600	0.0012***

$\ln GDP \rightarrow FIN$	4.33574	2.84984	0.0044***
$FIN \rightarrow FCI$	2.04423	-0.18204	0.8556
$FCI \rightarrow FIN$	3.02437	1.11478	0.2649

Note: *** shows signibility at %1. Values in parentheses indicate probability values.

Table 4 includes the results of the Dumitrescu-Hurlin panel Granger causality test. When the results are examined, it is seen that there is a bidirectional causality between international trade and financial development. However, the causality relationship from international trade and financial development to foreign capital investments has not been determined.

4. CONCLUSION

International trade and direct capital investments are important factors in both financial development and economic growth. With the increase of international trade and the development of foreign capital investments, technology transfer from developed countries to developing countries is experienced, new employment opportunities are provided, economic growth and development are positively affected. In addition, financial institutions and especially the banking sector are affected by financial liberalization, and the models of financial markets are changing as foreign institutions start to operate in developing countries. In this context, there are important relations and effects between international trade and foreign direct capital investments and financial development.

In this research, the impact of international trade and direct capital investments on financial development was analyzed by panel co-integration and causality tests for 1990-2020 in Next-11 countries. Pedroni and Kao co-integration tests show the existence of a long-term co-integration relationship between variables. Dumitrescu-Hurlin (2012) causality test and the direction of the relationship between variables were tried to be determined. Accordingly, the results of the analysis reveal birectional relationship between international trade and financial development. Another important finding of the study is the degree to which variables affect each other. FMOLS test results show that a 1% increase in international trade will increase financial development by 18.96 times. The results confirm that the increase in international trade in Next-11 countries during the period 1990-2020 supports financial development. The relationship between international trade and financial development provides new evidence of the feedback effect. The research can be expanded by addressing different country groups and periods. In addition, critical variables such as economic growth variable can be added to models. In this context, an insight can be provided an insight can be provided to policy makers for sustainable financial development.

REFERENCES

- Aslan, A., Altınöz, B. and Esmeray, M. (2019). "Finansal Gelişmenin Doğrudan Yabancı Yatırımlar Üzerindeki Etkisi", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 15(3), 649-659.
- Abidin, I.S.Z., Haseeb, M., Azam, M. and Islam, R. (2015). "Foreign Direct Investment, Financial Development, International Trade and Energy Consumption: Panel Data Evidence from Selected ASEAN Countries", *International Journal of Energy Economics*, 5(3), 841-850.
- Becker, B. and Greenberg, D. (2004). "**Financial Development and International Trade**", Mimeo, Chicago: University of Chicago.
- Dellis, K. (2018). "Financial Development and FDI Flows: Evidence from Advanced Economies", **Bank of Greece, Working Paper No: 254**.
- Dumitrescu, E.-I., and C. Hurlin. 2012. "Testing for Granger Non-causality in Heterogeneous Panels", *Economic Modelling*, 29, 1450–1460.

- Durusu-Ciftci, D., Ispir, M.S. and Yetkiner, H. (2017). “Financial Development and Economic Growth: Some Theory and More Evidence”, **Journal of Policy Modeling**, 39, 290-306.
- Dutta, N. and Roy, S. (2011). Foreign Direct Investment, Financial Development and Political Risks, **The Journal of Developing Areas**, 44(2), 303-327.
- Gokmenoglu, K. K., Amin, M.Y. and Taspinar, N. (2015). “The relationship among International Trade, Financial Development and Economic Growth: The Case of Pakistan” **Procedia Economics and Finance**, 25, 489 – 496.
- Hur, J., Raj, M., and Riyanto, Y. E. (2006). “Finance and Trade: A Cross–Country Empirical Analysis on the Impact of Financial Development and Asset Tangibility on International Trade. **World Development**, 34(10), 1728–1741.
- Ibrahim, M. and Alagidede, P. (2018). “Effect of Financial Development on Economic Growth in sub-Saharan Africa”, **Journal of Policy Modeling**, 40, 1104-1125.
- Im, K., Pesaran, H. and Shin, Y. (2003). “Testing for Unit Roots in Heterogeneous Panels”, **Journal of Econometrics**, 115, 53-74.
- Işık, C., Kasımatı, E. and Ongan, S. (2017). “Analyzing The Causalities Between Economic Growth, Financial Development, International Trade, Tourism Expenditure and/on the CO2 Emissions in Greece”, **Energy Sources, Part B: Economics, Planning, and Policy**, 12(7), 665-673.
- Kılınç, E.C. (2020). “Doğrudan Yabancı Sermaye Girişlerinin Finansal Gelişme ve Ticari Açıklık ile Olan İlişkisi: E7 Ülkeleri Örneği”, **Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 12(2), 45-54.
- Nyamongo, E.M., Misati, R.N., Kipyegon, L. and Ndirangu, L. (2012). “Remittances, Financial Development and Economic Growth in Africa”, **Journal of Economics and Business**, 64(3), 240-260.
- Pedroni, P. (2004) “Panel Cointegration: Asymptotic and Finite Sample Properties of Pooled Time Series Tests with an Application to the PPP Hypothesis”, **Econometric Theory**, 20(3), 597-625.
- Sare, Y.A., Aboagye, A.Q.Q. and Mensah, L. (2018). “Financial Development, Sectoral Effects, and International Trade in Africa: An Application of Pooled Mean Group (PMG) Estimation Approach”, **International Journal of Finance and Economics**, 24, 328-347.
- Tekbaş, M. (2019). “BRICS-T Ülkelerinde Ekonomik Büyüme ve Küreselleşme İlişkisi”, **Finans, Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 4(3), 397-412.
- Yakubu, A.S., Aboagye, A.Q.Q., Mensah, L. and Bopkin, G.A. (2018). “Effect of Financial Development on International Trade in Africa: Does Measure of Finance Matter?” **The Journal of International Trade and Economic Development**, 27(8), 917-936.
- Yeboua, K. (2019). “Foreign Direct Investment, Financial Development And Economic Growth in Africa: Evidence From Threshold Modeling”, **Transnational Corporations Review**, 11(3), 179-189.

A Study on Environmental Ethics and Participation in Environmental Activities among Higher Secondary Students of Murshidabad District, West Bengal

Prof. Dr. (Mrs) Nasrin

Chairperson, Aligarh Muslim University
Aligarh, Uttar Pradesh, India

Research Scholar Faiyaz Ahammad

Aligarh Muslim University, India
faiyaz9013@gmail.com
Orcid: 0000-0001-6053-

ABSTRACT

The present study is aimed to find out the correlation between environmental ethics and participation in environmental activities among higher secondary students of Murshidabad district, West Bengal. Environmental Ethics Scale was constructed and validated by investigators themselves. The Participation in Environmental Activities Scale for higher secondary students was constructed and validated by the investigators also. 309 higher secondary students studying in Murshidabad District were selected as sample through random sampling technique. Normative survey method is used in the study. The major findings indicate, the higher secondary school students have high environmental ethics, higher level of participation in environmental activities and there is significant relationship between environmental ethics and participation in environmental activities of higher secondary school students.

Keywords: Environmental Ethics, Participation in Environmental Activities, Higher Secondary School Students, Gender, Location of the school, Subject group, and Type of Schools.

INTRODUCTION

In the era of modernization, urbanization and industrialization, environmental ethics has given a new dimension to the protection of the natural environment and it is one of the major apprehensions of human beings. It is one of the important disciplines in philosophy that studies the ethical relationship of human beings to the natural environment, and also the value and moral standing of the environment and its non-human contents. It refers to the responsibility to understand the environmental consequences of our consumption and to protect the natural environment and save the earth for future generations. Therefore, environmental ethics is basically human ethics based on social justice for all towards its environment. The present-day environmental crisis demands a change in attitude to salvage the environment from destruction. Environmental Ethics and participation in environmental activities are essential because it helps the students to distinguish between harmful actions and those that are beneficial to the natural environment. McDonough and Broungart, (2002) define environmental ethics as “Environmental ethics relates to the relationship between humans and the environment and is defined as a system of ethical values, human reasoning and knowledge of nature which endeavours to forge patterns of right conduct towards the environment. These patterns are necessary so that the needs of living beings of the present generation are fulfilled without compromising the ability of the future generation to meet their own needs”. To take part in an environmental activity or voluntarily be involved in various environmental activities is known as participation in environmental activities. Investigators try to explore whether environmental ethics affects environmental activities by focusing on volunteering. Environmental ethics has a strong impact on an individual’s voluntary engagement in environmental activities. A higher level of environmental enthusiasm due to higher environmental ethics may lead to a higher level of participation in environmental activities among the students. To lead the entire community for active participation in environmental activities, environmental ethics must be provided to the entire community through environmental ethics education.

Review of related literature

Maria, M.C (2017), conducted a study to find out the level of environmental ethics among the higher secondary students in relation to their gender, subject group, type of management of schools and family type. A significant difference was observed in the Environmental Ethics of Higher Secondary students with respect to the subject group. Baruah and Devi (2014) studied entitled “Environmental ethics and women in Assamese community: A case study in Guwahati city, Assam.” The overall story that emerged from the study was that women were concerned about environmental issues and morally obliged to protect the environment, but lacked ineffective action. Omran (2014) studied “The Effect of educating Environmental Ethics on Behaviour and Attitude to Environmental Protection”. Results showed that the value judgments that formed the foundation of environmental ethics had a direct influence on human relationships with the environment and giving information on science without paying attention to environmental ethics and attitude had a constrained effect on environmental behaviour. Noyal and Pant (2013) investigated the level of environmental ethics among pupil teachers of self-financing colleges of Uttarakhand, India. The findings of this study revealed that rural and urban pupil-teachers were found almost similar in their environmental ethics. Review of the related literature has revealed that researches were done in the field of environmental ethics are very limited. Very few studies have been conducted on the environmental ethics of college students and teachers. Though this variable is i.e., environmental ethics has been studied in relation to some other variables i.e., the locus of control, self-concept, problem-solving ability, and home environment etc. but there are no such studies that deal with variables like environmental ethics

and participation in environmental activities of the school students. Therefore, the investigators opted for the present study entitled, “A Study on Environmental Ethics and Participation in Environmental Activities among Higher Secondary Students of Murshidabad District, West Bengal”.

Justification of the Study

Environmental ethics can bring attitudinal change among the students as well as teachers about the environment and lead to active participation in environmental activities. Environmental ethics can also help to transform and build a human philosophy. Environmental ethics can help to voluntary engagement in environmental activities. On the basis of the opinions presented here, it can be concluded that environmental ethics can develop an attitude towards active participation in environmental activities because environmental ethics enable students to develop the knowledge, skills, understanding and attitude to participate in decisions about the way we do things individually as well as collectively both at the national level and international level that will improve the quality of daily life without damaging the natural environment for the future. This study has been conducted on environmental ethics and participation in environmental activities among higher secondary students of Murshidabad district, West Bengal. The present study is also an attempt to explore how environmental ethics are related to participation in environmental activities among higher secondary school students. Environmental ethics and participation in environmental activities mould and shape the behaviour of the students and do best at the stage for saving the natural environment. That is why the investigators have selected the higher secondary school students to know how well they comprehend their environment, environmental ethics and duty toward their environment. Further, no studies on Environmental Ethics and Participation in Environmental Activities among Higher Secondary Students of Murshidabad District, West Bengal. The findings of the study will be helpful for the state government, policy makers, principals, teachers and parents to know the environmental ethics and participation in environmental activities of higher secondary students.

Statement of the Problem

The problem for the present study is entitled, “A study on environmental ethics and participation in environmental activities among higher secondary students of Murshidabad District, West Bengal”.

Objectives of the Study

The objectives of the present study are as follows

1. To find out the level of Environmental Ethics among the higher secondary school students of Murshidabad district.
2. To study the level of participation in environmental activities of higher secondary students of Murshidabad district.
3. To study the significance of the difference in respect of higher secondary students’ participation in environmental activities if any between the sub-samples with regard to
 - a. Gender
 - b. Location of the school
 - c. Stream of study
 - d. Type of school
4. To study the significant relationship if any between environmental ethics and participation in environmental activities of higher secondary students of Murshidabad district.

Hypotheses of the study

1. The level of environmental ethics of higher secondary students of Murshidabad district is average.
2. The level of participation in environmental activities of higher secondary students of Murshidabad district is average.
3. There is no significant difference in the participation in environmental activities of higher secondary students between the following sub-samples
 - a. Gender
 - b. Location of the school
 - c. Stream of study
 - d. Type of school
4. There is no significant relationship between environmental ethics and participation in environmental activities of higher secondary students of Murshidabad district.

Methods & Procedure

Method of the study: In the light of the nature of the study, the descriptive survey method is adopted for the completion of the present study.

Population: The population of the study covers all the higher secondary school students of Murshidabad district, West Bengal.

Sample: For the present study, a sample of 309 higher secondary school students were selected. Out of which 160 were male students and 149 were female students.

Tools for data collection: 1. The data were collected with the help following data collection tools. Environmental Ethics Scale which is constructed and validated by investigators themselves (2020). The scale is based on Anthropocentrism, Bio-centrism and Eco-centrism dimensions as a whole and consisted of 44 items. 2. The Participation in Environmental Activities Scale for higher secondary students was constructed and validated by the investigators also.

Statistical Techniques: The data were analysed with the help of suitable statistical techniques on the basis of research objectives. Descriptive analysis, Differential analysis and Correlation analysis are used in the present study to test the hypotheses and interpret the data.

Findings and discussion

Table 1. Mean and Standard Deviation of environmental ethics and participation in environmental activities scores of the entire sample.

Variables	N	Mean	SD
Environmental ethics	309	111.91	11.39
Participation in environmental activities	309	109.87	11.52

It is observed from table 1. that the mean and standard deviation values of higher secondary students with respect to environmental ethics of the entire sample is found to be 111.91 and 11.39 respectively. The mean value of the entire sample is higher than the mid-value of 68.5.

Therefore, it is found that the higher secondary students have high environmental ethics. Hypothesis no.1 is rejected. The calculated mean and standard deviation values of higher secondary students with respect to participation in environmental activities of the entire sample is found to be 109.87 and 11.52 respectively. The mean value of the entire sample is higher than the mid-value of 57. Therefore, it is found that the higher secondary students have a higher level of participation in environmental activities. Hypothesis no. 2 is rejected.

Table 2. Showing the significant difference in the participation in environmental activities of higher secondary students between the following sub-samples: a. Gender, b. Location of the school.

Variables		Number of students	Participation in environmental activities			
			Mean	SD	t- value	Sig*
Gender	Male	160	108.09	13.09	0.740	NS
	Female	149	107.93	13.72		
Location of the school	Rural	170	109.13	13.25	2.787	S
	Urban	139	110.73	13.21		

*Significant at 0.05 level, NS - Not significant, S – Significant

In order to check the null hypothesis with respect to gender, the t-test was employed. The mean of male higher secondary students (N=160) is found to be 108.09 with an SD of 13.09. The mean of female higher secondary students (N=149) is found to be 107.93 with an SD of 13.72. The computed t value is 0.740 which is not significant at 0.05 level. Since the calculated t-value is lesser than the tabulated t- value, hypothesis 3 (a) is accepted.

In order to check the null hypothesis with respect to the location of the school, the t-test was employed. The mean of rural school higher secondary students (N=170) is found to be 109.13 with an SD of 13.25. The mean of urban school higher secondary students (N=139) is found to be 110.73 with an SD of 13.21. The computed t value is 2.787 which is significant at 0.05 level. Since the calculated t- value is greater than the tabulated t- value, hypothesis 3(b) is rejected.

Table 3. Showing the significant difference in the participation in environmental activities of higher secondary students between the following sub-samples- Stream of study and Type of school.

Variable	Sources of variation	Sum of squares	df	Mean square	F Value	Level of significance
Stream of study	Between groups	91.93	2	46.32	1.63	Not Significant at 0.05 level
	Within groups	29429.21	306	29.132		
	Total	29521.14	308			
Type of school	Between groups	394.12	2	199.29	7.53	Significant at 0.01 level
	Within groups	29127.02	306	28.41		
	Total	29521.14	308			

In order to check the null hypothesis with respect to the stream of study, the F test was made. The F value is found to be 1.63 which is not significant at 0.05 level for 2 and 306 dfs. It means that there is no significant difference among the higher secondary students who belong to a different stream of study with respect to their participation in environmental activities. The null hypothesis 3 (c) is accepted.

In order to check the null hypothesis with respect to the type of school (government and private), the F test was made. The F value is found to be 7.53 which is significant at 0.01 level for 2 and 306 dfs. It means that there is a significant difference among the higher secondary students who belong to different types of schools with respect to their participation in environmental activities. The null hypothesis 3(d) is rejected.

Table 4. Showing Correlation co-efficient between Environmental ethics and participation in environmental activities of higher secondary students.

Variables	N	'r' Value	Inference
Environmental Ethics	309	0.471	Significant 0.01 level
Participation in environmental Activities			

The correlation co-efficient (r) between environmental ethics and participation in environmental activities is found to be 0.471 for the sample of 309 of higher secondary students. It is higher than the table value of 0.081 at 0.01 level. It is concluded that there is significant relationship between environmental ethics and participation in environmental activities of higher secondary students of Murshidabad district. Hence the null hypothesis 5 is rejected.

Limitations of the Study

There are some limitations for the study. The very nature of the research in implies certain limitation about the variables, sample and nature of the area.

1. The study is limited to few variables namely Gender, location, type of school, Environmental Ethics and participation in environmental activities.
2. The investigation is carried out only at higher secondary level students.
3. The study is conducted only to 309 numbers of students.
4. By considering constraint of time, money and geographical places, the investigators have taken Murshidabad district only.

Major findings of the study

1. The higher secondary students of Murshidabad district have high environmental ethics.
2. The higher secondary students Murshidabad district have higher level of participation in environmental activities.
3. The male and female higher secondary students do not differ significantly in their participation in environmental activities.
4. The urban and rural school higher secondary students differ significantly in their participation in environmental activities.

5. There is no significant difference among the higher secondary students who belongs to different stream of study with respect to their participation in environmental activities.
6. There is significant difference among the higher secondary students who belongs to different type of school with respect to their participation in environmental activities.
7. There is significant relationship between environmental ethics and participation in environmental activities among the students of Murshidabad district.

CONCLUSIONS

The present study is involved 309 higher secondary students from Murshidabad district of West Bengal state, India. It is proved from the above findings that all the higher secondary school students have higher level of environmental ethics and participation in environmental activities. It is also found that there is a positive relationship between Environmental Ethics and participation in environmental activities of higher secondary school students. It is also revealed that the environmental ethics has a positive effect on participation in environmental activities of the higher secondary students.

REFERENCES

- Alli, J., Ganapathy, s. and Muthumanickam, R. "An Analysis of the Environmental Participation of Municipal Employees", *International Journal od Current Research*, vol.3, Issue,9, 2011 pp.144-146.
- Baruah, P. & Devi, B. (2014). Environmental ethics and women in Assamese community: A case study in Guwahati city, Assam. *International Journal of Informative & Futuristic Research*, 1(8), 91-97.
- Best John W, Khan James V. (2008) *Research in Education*, Tenth Edition, New Delhi. Prentice Hall of India Private Ltd.
- Goleman, D. (1995); *Emotional Intelligence. Why it canmatter more than IQ*, Bantam Books, New York, USA.
- Karakaya, F. & Yilmaz, M. (2017). Environmental ethics awareness of teachers. *International Electronic Journal of Environmental Education*, 7(2), 105-115.
- Keles, O. & Ozer, N. (2016). Determination of Pre-Service Science Teacher's Level of Awareness of Environmental Ethics in Relation to Different Variables. *International Journal of Environmental & Science Education*, 11(14), 7286-7297.
- Maria, M. C. (2017). Environmental Ethics among higher secondary students. *International Journal of Advanced Research and Innovative Ideas in Education*, 3(1), 506-511.
- Mayer, J.D., Salovey, P. (1990). Emotional Intelligence, in *Imagination, Cognition and Personality*, 9, 185-211
- McDonough, W. & Broungart: (2002). *Cradle to Cradle: Remarking the way We Make Things* (New York: North Point Press).
- Nayal, G. S. & Pant, B.C. (2013). A Study of Environmental Ethics of Pupil-teachers of Self Finance Colleges. *Paripex- Indian Journal of Research*. 2(12).
- Omran, M. S. (2014). The effect of educating environmental ethics on behaviour and attitude to environmental protection. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 3(3), 141-147.
- Schmidt, B. (2000); *The Modelling of Human Behaviour*, SCS-Europe BVBA, Ghent
- Shari L. Britner, "Environmental Ethics in Middle School Students: Analysis of the Moral Orientation of Student Responses to Environment Dilemmas, *Online Research in Middle Level Education*", *Research Journal of Environmental Sciences*, 2002, 5: 77-81.
- Taneja, N. & Gupta, K. (2015). Environmental ethics and education: A necessity to inculcate environment-oriented cognizance. *International Advanced Research Journal in Science, Engineering and Technology*, 2(1), 398-400.
- Tuncay, B.O., Yılmaz T. & Tuncer, T. (2011). The relationship between environmental moral reasoning and environmental attitudes of pre-service science teachers. *International Electronic Journal of Environmental education*, Volume, Issue 3, p.p1-12.
- Wongchantra, P. and Nuangchalerm, P. (2011). Effects of Environmental Ethics and Infusion Instruction on Knowledge and Ethics of Undergraduate Students. *Research Journal of Environmental Sciences*, 5(1), 77-81. ISSN 1819-3412.

Corruption Free Society: Role and Responsibility

Dr. Sheikh Arshid AHMAD

IGNOU Counselor

Govt Degree College Tral Pulwama, Jammu and Kashmir

sheikharshid663@gmail.com

ABSTRACT

The responsibility is essential to be stimulated in every individual's life and within a society as a whole. Social transformation of a community can only be acquired through ethical and legal series of norms of the society and with that, style of every individual's life can be acted as a strong medium for collection, structuring and broad dissemination of information and services for public benefits.

On this kind of mechanism an individual's accountability towards the society increases and even government officials are too accountable in front of the society and public. Working of officials in government departments must be transparent and should have open access to public accountability that can help them to focus on glorious discharge of duty and services. For improvement and upgrading of oneself towards the proper functioning of the society an individual should be supervisor with a kind of mindset and action to know the responsibility towards the society as a whole.

Concept of the paper will be presented to analyze and research with improved strategies and tactics that how to abolish corruption permanently from the society. The findings suggest that corruption need to be proactively and systematically managed with effective strategies then only it is possible only to combat this menace from the society.

Keywords: Corruption, Unethical Conduct, Governance.

INTRODUCTION

In this era of globalization and rapid development of information technology, every party and institution involved in social agenda needs to have a systematic and comprehensive preparation to deal with the every kind of anti- social evil and restore the then realm of the society. The current style of life that is more into material-related, this leads an individual's intention to be luxurious in material world and bringing the trend of gaining the material more and more and involves in malpractices like bribery or corruption. This result the individual to perform the activities that are devoid of devotion and submission to Allah.

The responsibility of promoting positive values and changes in a community is on treating the society as an institution where everyone has its assigned responsibility towards the construction and maintenance of the society. This concept obscures the individual to be aware about the roles and responsibility towards the public and society as a whole. If the individual of society adopts individuality that can imbalance the society with the big spaces and splash abnormality that can cause the people in charge to have quite difficult task in coping with the management and beneficial approach towards the society. Every country and every recognized individual of the society has charged in a role that the society must be aware about the menace of corruption and how it is considered as a medium for the spread of discourage and imbalance acquisition. This study is particularly supported by another research that the role of society as an institution to aware people about the basic fundamentals and ways of establishment of its society in linkage of community services.

LITERATURE REVIEW

The literature relevant to this title is to analyze corruption, its rise and the general effects on the society. I will present studies which addresses important and supporting issues in detecting and abolishing corruption. Mauro (1995) analyzed a myriad of indices of corruption. He finds that corruption lowers investment, thereby lowering economic growth, even when he uses ethnolinguistic fractionalization as an instrumental variable in an effort to tackle the inherent endogeneity. His study was then built on by Campos, Edgardo, and Pradhan (1999), whose work supports my attempt to combat the corruption. They argue that corruption regimes that are more predictable have less of a negative impact on investment than those that are less predictable.

However, the authors stop short of taking into account growth in the broad sense of the word, and focus only on investment. Treisman's 2000 work, "The Causes of Corruption," was a landmark for several reasons. First, he used a great deal of empirical data from the 1980s and 1990s, making the dataset one of the most extensive corruption datasets to be used in a study. Second, his findings challenged the assumption that just by democratizing, a country can shed its corrupt practices. He suggests that it takes decades of democracy to shake off corrupt practices; cultural and institutionalized practices are much more deeply rooted in the perception of corruption than any state policy.

Lastly, his findings offer some encouragement by suggesting that economic development reduces corruption and that corrupt practices do not necessarily inhibit economic growth, but this too is a long run solution. Building off of these studies, Monitola and Jackman (2002) seek to answer the question, why is government corruption more pervasive in some societies than in others? The analysis yields nonlinear results which support Treisman's conclusions.

Corruption is typically lower in dictatorships than in countries that have partially democratized, particularly in low-income countries which underpay public employees; but once past a certain threshold, institutionalized democratic practices inhibit corruption. The authors also distinguish

between political and economic corruption, but they never get to the heart of the corruption-growth relationship by focusing on the political aspect of the relationship. Shabbir and Mumtaz (2007) do and theorize that corruption has two dimensions: public sector corruption, the study's focus being the "misuse of public office for private benefits," and private sector corruption.

The authors conclude that government should focus on economic factors to curb the level of corruption. Olken (2009) repeatedly cautions against only using corruption perceptions, as they are often poor indicators of corruption reality. He also concludes, on the basis of these observations, that grassroots movements are less effective than top-down approaches to combat corruption. There is strong support for his caution of corruption perception indicators amongst the population, but there would be no need to use perceptions if more objective data were available.

Moreover, it should be noted that those in a position to enact top-down policies may very well be corrupt themselves. The second most important category of studies is those which address corruption in its own right, at times linked to other political or economic phenomena. The seminal work on corruption, Rose-Ackerman's "The Economics of Corruption" (1975), considers the relationship between market structure and the incidence of corrupt dealings in the government contracting process. Rose-Ackerman then considers which actions deter corruption and the degree to which corruption incentives can be reduced by revising contracting procedures and reorganizing market structures.

Bliss and Di Tella (1997) test Rose-Ackerman's assumption that simply reorganizing the market structure will inhibit corrupt practices. Their findings suggest that increases in competition and reorganizing markets structures, like Rose-Ackerman concluded, may not lower corruption.

Anderson and Tverdova's (2003) analysis shows that citizens in countries with higher levels of corruption express more negative evaluations of the performance of their political systems and exhibit lower levels of trust in civil servants, even amongst supporters of the incumbent political systems. These findings provide strong and systematic evidence that informal political practices, especially those that compromise important democratic principles, should be considered important indicators of political system performance. One study, while it does not directly examine the impact of corruption on governments or market structures, does provide supporting evidence for this paper. Alesina et al. (2003) measure ethnic, linguistic, and religious fractionalization for about 190 countries. Having discussed the supporting literature it is clear that my study differs from these previous studies in three ways. First and foremost, unlike many of the previous authors who study corruption as a function of development, I measure the impact of corruption on development, deformity in social integration, less awareness about social responsibility, alteration in social or living values etc. Second, many of the previous studies are many years old, dating back to Rose-Ackerman in 1975; the data I use are much more current in terms of social responsibility, social, ethicality of an individuality in preventing the individual from doing any unethical conduct and owing the responsibility being the part of the society. Lastly, I am attempting to push the theories and reports towards the social responsibility within the reach to secure all social values and living standards.

METHODOLOGY

The methodology in this research based on corruption is reputation research in which the respondents are asked to estimate the amount of corruption in their environment, their organization, their sector of society or their country.

- The case study is recommended where the study focuses on real life, contemporary and human situations, and for a detailed contextual analysis of events and their inter-relationships.

- Multiple sources of evidence are used to be adaptive to changing contexts and circumstances, as well as acting as a means of triangulation;
- Having face-to-face contact with the respondents and undertaking the research on corruption in context is important.

Research techniques

Qualitative approaches such as interviews, focus groups and observation are often better at describing and explaining situations while quantitative approaches such as questionnaires are better at measuring. The flexibility of the case study methodology allows for the selection of a combination of qualitative and quantitative research techniques. These techniques might include:

Document/article review can be used to explore the experiences of individuals who used to be or who are corrupt. For example, it might be possible to scan official reports, press articles and research documents to find interviews with those who have been corrupt in the delivery of infrastructure services. Alternatively, it might be feasible to ask an informant to write about his or her experience of being corrupt in the third person, for example, in the style of an interview or story. Questionnaires: on corruption in general can be a good tool. Semi-structured interviews (guided by a checklist) with a wide range of stakeholders, including contractors, service providers, municipal professionals, the private sector, local leaders, elected officials, local government officials, NGO staff, community organizations, academics and especially low-income residents. In certain instances, it might be possible to interview officials or councillors who have been convicted and sentenced in cases involving infrastructure-related corruption.

Focus group discussions with a range of stakeholders, including service users. These research methods can be used to elicit the perspectives at the household, the community/neighbourhood and the city levels and to explore the links and partnerships between communities and authorities, service providers and local government. This methodology's emphasis on the local level is in recognition of the fact that there exists a certain amount of flexibility to adopt or change corrupt practices at this level. The data collection stage of the research should be preceded by field-testing of interviews and focus group discussions, as this will increase the likelihood of obtaining a rich set of data.

This can be done by meeting with a large enough number of respondents to ensure that the findings have been sufficiently cross-checked. Talking about corruption. As readers will realize, it is important to be cautious when discussing the issue of corruption. Enumerators and interviewers should emphasize to people that the discussions and analysis would be handled confidentially. A confidentiality agreement could be provided to all informants, if they so wish. It is important not to make allegations or accusations of corruption in case of legal dispute. Also, it is important not to lead people to think that a specific case of corruption will be investigated through the research.

The interviews and discussions should be conducted in a local language to build rapport with the respondents. The research should, however, maintain its objectivity and neutrality throughout the process.

Preparing a case study

Once the research has been conducted, the researcher(s) can synthesize the results and prepare the overall report. Once the case study report is finalized, the researcher should present the main findings back to stakeholders through city forums, media releases and road shows. It is very

important that all the information and analyses generated through this research are verified or 'triangulated'. This can be done in a variety of ways:

- the same issue or topic is discussed with different groups of people;
- an issue is analyzed by the same group of people using different methods;
- the same group analyzes the issue at different points in time;
- results from the analysis carried out by one group are shared for discussion with another group; and/or
- results of the study are shared with the community at the end of the process.

In addition, the report should be made available to local public, private and civil society leaders. This kind of follow-up will also help in triangulating the results.

CAUSES OF CORRUPTION

Politics is an effective way of ensuring power and resources are shared equally among all individuals from different backgrounds within a specified jurisdiction. However, people have used political activities and offices to advance their gains and neglect the need to be accountable and responsible to the public. The emergence of political elites has created room for corruption to flourish in public and private offices because people no longer respect the need to develop national programs that will benefit citizens. They have diverted the resources of the public to achieve their gains without considering the impacts of their actions on other citizens. Politics has allowed corrupt officers to win elections and take powerful positions in government. Therefore, citizens continue to suffer because their interests are not addressed by those they expected would alleviate their problems. So lacking awareness in such cases can lead the foundation of the corruption.

The existence of unhealthy competitions among businesses forces some of them to use unethical ways to persuade their clients to buy their products. Government officials in charge of quality standards are usually bribed to cover the activities of such investors, and this promotes corruption in businesses. This violates the rights of citizens to access quality products and services.

The ethical qualities of people in authority have decreased, and their value system deteriorated due to lack of strong moral teachings and responsibilities. People no longer have respect for the old ideals of moral and honest service delivery procedures, and society has become a haven for individuals that disregard human dignity. It is necessary to explain that modernity has clouded the need to respect the positions and individuals placed to serve others. People have little respect for morals that guide service delivery and ensure others benefit from their services. Therefore, corruption has been fueled by poor moral values and lack of respect for human life.

The present generation is full of corrupt activities because people fail to condemn them. There are no strong civil societies to rebuke and oppose corrupt leaders, and this promotes the flourishing of this behavior in generations. The younger generations do not see the need to fight corruption because their predecessors support and cultivate it through modern systems and activities.

Lack of proper services from the official point of view in discharging the duties to fulfill the needs and demands of the people, supervision and accountability in managing the staff and their performances is the important in delivering proper services but high officials do lack in fulfilling the responsibility.

The widespread poverty and illiteracy have contributed to endemic corruption in modern societies. There are efforts to educate people, especially the rural folks, to ensure they know their rights and freedoms to reduce corruption in their societies. However, these efforts seem to bear no fruits because poverty drives them to seek cheap and quick ways of accessing their needs. Also, poverty makes people desperate, and thus, they do anything that will ensure they have food on their tables. Therefore, corruption flourishes in most societies because people do not know their rights and those that do have limited resources to access them.

In the government offices or any other establishments the department lacks the redressal grievance cell to dilute any kind of issue without any delay, flaws in integration and less effectiveness in the social norms, an individual works in the offices if behaving in the serpentine way, orally responding the client or respondent in good word mood and his intentions provoke a great deal of opportunity to take bribe.

Lastly, denying own the responsibility towards the society as an individual and whole that what an individual has the responsibility to live the life with all social and ethical values without giving any opportunity to any unethical conduct that can hamper peace, prosperity and progress of the society.

ABOLISHING OF CORRUPTION FROM THE SOCIETY

The Morals pay way to good conduct, widely accepted leave the society challenge less with equality in rights and responsibilities. Number of initiatives have been taken so far on significant levels to combat this unethical conduct but unfortunately their focus is on structural reformation without the notice of individual unethical conduct of corruption. Laws, policies, procedures and technical assistances are enforced in anti_corruption provisions. Effective ways to be implemented in "Corruption free society" with role and responsibilities, some of them are as:

- Role of Education
- Role of schools
- Conduct of campaigns, events and programmes
- Awareness at the ground level
- Develop students mindset

In My Case Study I Highlight The Role Of Education In Abolishing Corruption

We live in an era of widely publicized challenges and have become part of our society. These challenges have become more serious, problematic and very difficult to encounter them. Corruption is one of the challenges that is form of dishonest and unethical conduct by a person entrusted with a position of authority, often acquire personal benefit. Why are we not making better progress against this unethical conduct of corruption? In the society the morals are the principles of good conduct, widely accepted by all to leave the society challenge less and with equality in rights and responsibilities. Corruption undermines the rule of law, creates economic harm, violates human rights, and illicitly protects facilitators and accomplices. It snatches responsibilities towards the society and greatly impact on the life style of common people. This unethical conduct is selfish or self-seeking behavior without regard for the valid claims or human rights of others.

Where do ethics come from? We learn them in the same way we learn all skills based on daily life. People often overestimate the ethicality of their own behavior, failing to recognize underlying, self-serving biases that promote misconduct. We pretend to be ethical and morally good and objective in delivering social norms but sometimes we do mess with the some ethical

values and produce unethical conduct in that blind spot. Thinking ethically over any act always results in marvelous change in the society.

But learning and application of principles in practice is an incremental process, moving from smaller acts to more consistent courses of conduct. Ethics might be the most important skill of all, because it provides the path to appreciate that there is a greater purpose in life than self-interest. People are moral agents, have moral responsibilities, but many have never learned the principles for ethical decision-making but not for taking the responsibility of the society as core member of it.

Corruption is a constant in the society and occurs in all civilizations. It has many effects, both on the economy and the society at large. Among the most common causes of corruption are the political and economic environment and affects business operations, employment and investments.

The education is the initiative in preventing crime and corruption, and promoting a culture that supports the rule of law. People need to be accountable even without a camera looking over their shoulder or constant police surveillance. People must be motivated to act ethically, and establish a moral identity, that supports conduct in the interest of others, rather than selfish or self-seeking behavior.

People need to have better moral integrity if we want to promote ethical conduct. People are under continuous pressure on many fronts: business concerns, government operations, medical access, education, among others. Ethical conduct, resistant to corrupt influences, can be found in unlikely places, but it must begin with greater individual accountability that occurs with higher ethical standards developed through teaching, training, and practice.

Personal and social happiness come from actions that benefit others, rather than exploit or ignore them. People respect other people with high moral standards. There is freedom found in not yielding to our basest desires, and in living openly and cooperatively with others rather than secretly and fraudulently.

It is time to look beyond structural and institutional reforms to reduce opportunities for corrupt conduct, and enforce anti-corruption provisions. It is time to also focus on individual moral education and training to reduce the number of motivated actors seeking unethical advantage. Education is key to sustainable development, undermining the quality of education and access to it, corruption significantly hampers the attainment of the every kind of development. High quality and accessible education empowers society and individuals, thus prevents the individuals from being involved in corruption.

The corruption has become a menace and has lasting bad effects on the society and even poor people also become victims, their prosperity and happiness has a far name in their families. Every individual of the society has responsibility and should put an effort in reinforcing the status of norms of the society. This can help community transformation and its mobility in order to achieve a quality way of life. Efforts and cooperation of all groups, from the government to the local community essential to empower and reinforce the status of an individual in the national or even global level, and consequently restore the prestige of its main part of the society.

CONCLUSION

To deal with corruption is not unambiguous; some countries have achieved great success in dealing with it. The first condition is in any case to ensure freedom (personal freedom, economic freedom, freedom of speech, freedom of the press, etc.) and democracy, and then education and awareness of people. It is necessary to start using good practices of countries that

are similar to each other (religion, habits, tradition, ethics and morality) and that have common history that can be effective tools to combat the corruption.

Corruption has become menace in our society and has deep rooted effect on every aspect of the society. The way of corruption has increased globally and has changed the socio-cultural patterns and living values among the global community. This pervasive act urges everybody and social institution or organization to be involved on a social agenda to devise a comprehensive policy to eradicate the corruption from the society. Accordingly, the role of higher officials working in any institution or department has dynamic role in the removing the existing menace.

The early history of human beings working in any official- social link has shown that the working authorities effectively act as an agent for community transformation and play role for the development of society, community and nation that then results in a great civilization without any notice of corruption. Each and every country has been working and lead many strategies and policies to lead the foundation of the corruption free society. As the unethical conduct of corruption can hamper peace, progress and prosperity and even creates incompetency in power.

DISCUSSION

Corruption has ruined almost all establishments of India even at the locations where education is imparted to make the individuals of the society aware about the role and responsibilities. It has adversely effected the social norms which are meant for approximating the developing the relationship based on ethicality and integration of individuals of the society. Everyone and everything with co-ordination from people and effective implementation of anti-corruption laws, every private and social sector can tackle this issue of corruption.

REFERENCES

- Barker, T. & D.L. Carter (1996) Police deviance. Cincinnati: Anderson (Third Edition). Benjamin, M. (1990) Splitting the difference: compromising and integrity in ethics and politics. Kansas: University Press of Kansas.
- Bovens, M.A.P. (1996) 'De integriteit van de bedrijfsmatigeoverheid', in: M.A.P. Bovens & A. Hemelrijck (Eds.) Het verhaal van de moraal. Amsterdam/ Meppel: Boom, pp. 150-170 (The integrity of businesslike government).
- Bull, M.J. & J.L. Newell (Eds.) (2003) Corruption in contemporary politics. Hampshire and New York: Palgrave Macmillan.
- Caiden, G.E. (1991) 'What really is public maladministration?', *Public Administration Review*, 51 (6): 486-493.
- Caiden, G.E. (2001) 'Corruption and governance', in: E. Caiden, O.P. Dwivedi & J. Jabbar (Eds.) Where Corruption Lives. Bloomfield: Kumarian Press, pp. 15-37. Caiden, G.E., O.P. Dwivedi, & J. Jabbar (Eds.) (2001) Where corruption lives. Bloomfield: Kumarian Press.
- Crank, J.P. & M.A. Caldero (2000) Police ethics: the corruption of noble cause. Cincinnati: Anderson.
- Fijnaut, C. & L.W.J.C. Huberts (Eds.) (2002) Corruption, integrity and law enforcement. Dordrecht: Kluwer Law International.
- Fox, J.A. & P.E. Tracy (1986) Randomized Response. A Method for Sensitive Surveys. Sage University Paper Series on Quantitative Applications in the Social Sciences, no. 58. Beverly Hills [etc]: Sage Publications.
- Heuvel, J.H.J. van den, L.W.J.C. Huberts & S. Verberk (1999) Integriteit in drievoud. Eenonderzoeknaargemeentelijkintegriteitsbeleid. Utrecht: Lemma (Triple integrity. Research into local integrity policies). Hoetjes, B.J.S. (1991) 'Over de schreef: Het schemergebied tussen ambtenaaren burger', *Justitiële Verkenningen*, 17(4): 8-32 (Overstepping the mark: The twilight zone between public official and citizen). Huberts, L.W.J.C. (1993) 'Omvangenbestrijding van bestuurlijkecriminaliteit', *Justitiële Verkenningen*, 19(1): 51-69 (The extent of and fight against public wrongdoing). Huberts, L.W.J.C. (1995) 'Public Corruption and Fraud in the Netherlands: Research and Results', *Crime, Law and Social Change*, 22: 307-321.
- Huberts, L.W.J.C. (1996) Expert views on public corruption around the globe. Research report on the views of an International Expert Panel. Amsterdam: PSPA Publications.

Huberts, L.W.J.C. (2005) *Integriteitenintegritisme in bestuursamenleving*. Amsterdam: Oratie Vrije Universiteit 2005. (Integrity and Integrityism in Governance and Society; Inaugural Address).

Huberts, L.W.J.C. & J.H.J. van den Heuvel (Eds.) (1999) *Integrity at the public-private interface*. Maastricht: Shaker.

Huberts, L.W.J.C., D. Pijl & A. Steen (1999) 'Integrity and corruption', in: C. Fijnaut, E. Muller & U. Rosenthal (Eds.) *Police: Studies on the organization and its functioning*. Alphen aan den Rijn: Samsom, pp. 57-79.

Huberts, L.W.J.C., H. Hulschebosch, K. Lasthuizen & C.F.W. Peeters (2004) *Nederland fraude- en corruptieland? De omvang, achtergrond en ontwikkeling van corruptie*. Universiteit (The Netherlands, a fraudulent and corrupt country? The magnitude, backgrounds and measures regarding corruption and fraud investigations in Dutch municipalities in 1991 and 2003).

Huberts, Leo, Karin Lasthuizen & Carel Peeters (2006). 'Measuring Corruption: Exploring the Iceberg'. In: Charles Sampford, Arthur Shacklock, Carmel Connors and Fredrik Galtung (Eds.). *Measuring Corruption*. pp. 265-293. Hampshire England & Burlington VT USA: Ashgate Publishing.

Hulten, M. van (2002) *Corruptie. Onbekend, onbemind, alomtegenwoordig*. Amsterdam: Boom.

(Corruption. Unknown, disliked, omnipresent). Kaptein, M. (2001) 'De integriteitsbarometer voor organisaties. Special Organisatie-criminaliteit', *Bedrijfskunde*, 73 (3): 12-18 (The integrity barometer for organizations).

Kaptein, M. & P. van Reenen (2001) 'Integrity Management of Police Organizations', *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 24 (3): 281-300.

Kaptein, M. & J. Wempe (2002) *The Balanced Company. A corporate integrity approach*. Oxford: Oxford University Press.

Kaptein, Muel, Leo Huberts, Scott Avelino & Karin Lasthuizen (2005). 'Demonstrating Ethical Leadership by Measuring Ethics'. *Public Integrity* 7 (4): 299-311.

Klockars, C.B. (1997) *Conceptual and methodological issues in the study of police integrity*. Paper presented to the Advisory Panel Meeting of the Project on Police Integrity. December 16, Washington DC.

Klockars, C.B., S. Kutnjak Ivkovich, W.E. Harver & M.R. Haberfeld (2000) *The measurement of police integrity*. Research in Brief. National Institute of Justice. May 2000.

Lambooy, M.E.D., L.W.J.C. Huberts, M. van der Steeg & A. Nieuwendijk (2002) *The Monitor Internal Investigations Police: Dimensions of Police Misconduct*. Paper presented at the 2002 American Society of Criminology Conference. Chicago, November 12-16, 2002.

Lasthuizen, K., L.W.J.C. Huberts & M. Kaptein (2002) 'Integrity Problems in the Police Organization: Police Officers' Perceptions Reviewed', in: M. Pagon (Ed.) *Policing in Central and Eastern Europe. Deviance, Violence, and Victimization*. Leicester: Scarman Centre University of Leicester & Ljubljana: College of Police and Security Studies, pp. 25-37.

Lawton, A. (1998) *Ethical management for the public services*. Buckingham & Philadelphia: Open University Press.

Lensvelt-Mulders, G.J.L.M., J. Hox & P.G.M. van der Heijden (2005) 'Meta-Analysis of Randomized Response Research: 35 Years of Validation', *Sociological Methods and Research* 33 (3): 319-348.

Menzel, D.C. & K.J. Carson (1999) 'A review and assessment of empirical research on public administration ethics: implications for scholars and managers', *Public Integrity*, 3 (3): 239 – 264

Predisposing Factors Influencing Utilization of Maternal Health Services in Sabon-Gari Local Government Area of Kaduna State, Nigeria

Aimee Osamudiamen Chris

Department of Sociology
Ahmadu Bello University, Nigeria
chrisaimee117@gmail.com
Orchid: 0000-0003-2107-9072

ABSTRACT

Background: Maternal deaths are frighteningly high globally due to relatively non-utilization and non-use of maternal health services by a sizeable proportion of women in rural communities. Women in North-western Nigeria, are presently experiencing the worst survival due to key components of maternal health services not been utilized. Some predisposing factors affecting women not to utilize service being provided at Primary Health Centres (PHCs) are discussed. The study therefore explores the predisposing factors affecting utilization of Maternal Health Services (MHS) provided by PHCs at Sabon-Gari Local Government area, Kaduna State, Nigeria.

Methodology: A cross sectional survey design was adopted.

Result: Findings revealed that age, educational background, income significantly influence women to access maternal health services available at primary health centres though most community members do not fully accept the use of modern health services at primary health centres and this has posed a lot of problem to the health sector.

Conclusion: Community heads, religious leaders and traditional leaders should adequately support women in rural communities. Effective community enlightenment programme should be put in place in the rural areas by both the government and non-governmental organizations to improve the utilization of Maternal Health Services provided by Primary Health Centres. Stakeholders in maternal health programmes including government and community members should encourage male involvement in MHS utilization of their wives through effective public enlightenment and community mobilization.

Keywords: Predisposing Factors, Women, Maternal Deaths, Primary Health Centres

INTRODUCTION

Maternal deaths are frighteningly high. About 295, 000 women died in 2017 during and following pregnancy and childbirth related issues with majority occurring in low resources and deaths, these deaths could be preventable (World Health Organization, WHO, 2017). Globally, 810 women die daily from preventable diseases and maternal deaths occurs at 12 per 100, 000 live births in developed countries while 415 per 100, 000 in developing countries with more than half of these deaths occurring in sub- Saharan Africa and one third in South Asia (WHO, 2017). Specifically in United Kingdom maternal death ratio is 1 in 5,100 while Canada is 1 in 7,700 (Federal Ministry of Health, 2008) with 303,000 women dying of maternal cases in 2015, 73% had access to skilled care and 99% of these deaths to women without access to health care services and these occurred in developing countries among women living in rural and poorer communities (WHO, 2016).

Although 49 countries record highest maternal deaths, 34 of these countries are in sub-Saharan Africa, where 533 maternal deaths occurs per 100,000 live birth or 200,000 maternal deaths per year compared to 1 in 2,800 in the developed world (WHO, 2019). In 2017, the lifetime risk of maternal death in low income countries was 1 in 45, compared to 1 in 5,400 in high income countries. Among regions, women in sub-saharan Africa face the highest risk 1 in 35 and South Asian 1 in 240 (WHO, 2019). Nigeria is one among countries in sub- Saharan regions experiencing high maternal deaths with only 2% of the world's population, it accounts for over 10% of the world's maternal deaths (Adamu, 2003; Shiffman & Okonofua, 2007). This magnitude of inequalities that exists in our countries whereby, in Nigeria, 111 women die daily of pregnancy related cases (Polycarp & Olawale 2017). Nigeria has the second highest number of maternal deaths following after India (Ujah et al, 2005). Approximately 59,000 of maternal deaths take place annually in Nigeria as a result of pregnancy, delivery and post-delivery complications (WHO, 2007 cited in Inalegwu 2014).

According to Zinser (2007), it is estimated that 15% of pregnancies experience complications world-wide, but in Nigeria, it stands at over 40% where major complications that account for 75% of maternal deaths are caused by severe bleeding, infections, high blood pressure, complications from delivery and unsafe abortion. Annual Maternal deaths varies between geo-political zones with 165 in South west, 286 in South east, 1,025 in North west compared with 1,549 in the North-east and between 351 in urban and 828 deaths at rural areas (Ladipo, 2009).The North East and North West geo-political zones tend to have the worst occurrence of these deaths. In Kaduna State the maternal mortality ratio is 1,025 per 100, 000 and only 35.5% delivery is taken by health professionals with less than 20% of health facilities offering emergency obstetric care (Nigerian Bureau of Statistics, 2012 and UNICEF, 2016). These accounts for why over 103,000 women die annually in Kaduna state which likely results from poor medical facilities and inadequate medical personnel (Nasir, 2015).

Kaduna State is located at the North west region which equally experience averagely high maternal deaths compared to the South west region where the risks of maternal deaths are lower (National Bureau of Statistics, 2012). In Kaduna State about 150 pregnant women die monthly and 5 pregnant women daily from diverse maternal health complication (Nigerian Urban Reproductive Health Initiative, 2016). The major causes attributed to these deaths is due to excessive bleeding, hypertensive disorder of pregnancy, miscarriage. Despite the high rate of these deaths many pregnant women in North West regions in Kaduna State still deliver at home due to exorbitant antenatal and post-natal costs with the deaths higher in rural areas than in urban areas (Nigerian Demographic and Health Survey, 2012). Most of these deaths occur in low resource regions which can be prevented through proper provision and utilization of maternal health services provided by primary health centers.

Maternal health services are continuum care that is antenatal, intra-partum and postpartum care critical in reducing pregnancy related morbidities and improving mother's

quality of life (Banke-Thomas and Ameh 2017). Maternal health services (MHS) are health services embedded in the entire maternity cycle which includes care given to women during prenatal, antenatal, intranatal, postnatal and inter-conceptional periods. It involves screening of patients, treatment of anemia, malaria, urinary tract infections, sexually transmitted infections, identification and management of pregnancy related complications like hypertensive disorders, diabetes, abnormal presentations and provision of information about family planning, how and when to access primary health care (Assfaw, 2010 & Bichi, 2007). As conceived in this study, maternal health services are skilled care provided before, during and after childbirth by skilled health care personnel to women of reproductive ages.

Maternal health services are composed of prenatal care which provides women an opportunity to learn what to do if complications arise during pregnancy, childbirth, or the risky period immediately following delivery when many maternal deaths occur. Such care also provides education about good nutritional practices, treatment for infections (e.g., malaria, syphilis, and tetanus), and testing for HIV/AIDS (Obasi, 2014). Antenatal care also focuses on early detection and skilled timely interventions for proven impacts on maternal health (Maternal and Neonatal Health Program 2005). Delivery care promotes use of skilled and a trained delivery care provider in ensuring women has access to lifesaving emergency interventions at labour and delivery (Koblinsky, 2000). Postnatal care ensures that all women receive care within few days of delivery to enable diagnosis of postpartum complication and also counsel on family planning for mothers (Aboufaddan, 2013). Prenatal, antenatal and postnatal care services have great impact on major causes of maternal deaths, therefore primary health centers were introduced to provide these services.

In the provision of maternal health services, primary health centers (PHCs) serves as first-line skilled care providers adopted by many developing countries to availing health facilities at the grassroots to cater for people and ensuring quality maternal health services to women (Al Hadad et al, 2013). The accessibility of primary health centers serves as means of reducing maternal deaths among women of reproductive ages. Maternal death is quite common inspite of measures provided through the provision of maternal health services by primary health centers. Primary health centers (PHCs) are responsible for providing adequate, accessible, affordable and available primary health care to mothers. An effective primary health care system is the basic key to maternal health outcomes (Bergerson et al, 2010). It is the basis for ensuring quality and sustainable health system for women of reproductive age in the future. In this present study, utilization of maternal health services with an insight on how effective the primary health centers have been able to provide preventive services to women in Sabon Gari Local Government Area (LGA) of Kaduna State is considered.

Statement of problem

According to Marchie (2012), maternal health services are not adequately provided to women at PHCs. In Nigeria, the Health of women is extremely poor and its rate of maternal deaths is highest in the world. The maternal death ratio is 840 per 100,000 live births, which is the second highest maternal mortality ratio in the world (WHO, 2017). While maternal death ratios continue to decline globally, the reverse is the case in Nigeria. The ratio still remains high in Nigeria and continues to increase (WHO, 2017). To improve maternal health in Nigeria, factors that affects quality maternal health services must be identified and addressed at primary health facilities.

Lawoyin's (2000), study on utilization of antenatal care services in Zaria, Kaduna State reveals that formal education is the most consistent factor associated with the acceptance of antenatal care services. The study revealed that all those that had formal education irrespective of their religion, ethnic group, place of residence, age and parity received antenatal care at least once during their last pregnancies with utilization of health services seen as a complex behavioural phenomenon greatly influenced by the attitude of health care personnel (Garba,

2015). The negative or positive attitudes of health care providers can largely influence a woman's decision towards attending PHCs. When health workers are harsh women are less likely going to attend to their care compared to those who possess positive attitudes towards the mothers. Further investigation on the impact of these variables on utilization in the study area is required.

Again, according to Adepoju (2016), North west region are presently experiencing the worst survival of women with key components of maternal health services not being provided at both PHC and hospital level due to a combination of factors which include inadequate facilities, unavailability of health services with poor access to health services, limited skilled birth personnel at delivery and lack of commitment by community members. Very little is known about the current magnitude of use and predisposing factors influencing the utilizations of maternal health services as provided within the scope of primary health care in rural areas of most parts of Nigeria. It is against this background that this study is set to assess the MHS provided by PHCs in Sabon Gari Local Government Area of Kaduna State.

Methodology

This study is titled Assessment of Maternal Health Services provided by Primary Health centers in Sabon-Gari LGAs. A cross sectional survey design was adopted. Data for the study was collected using both quantitative (using questionnaire) and qualitative (through IDIs and FGDs) techniques.

Demographic Characteristics of Respondents

A total of 400 questionnaires were administered to women of reproductive ages (15-49 years) out of which 395 were retrieved but only 385 were valid with complete data from the respondents. Therefore for the purpose of this study, the 385 correctly filled questionnaires were analyzed quantitatively. They were coded and analyzed using chi-square and presented as percentages and frequencies. The findings of the indepth interview and focus group discussions are inter-woven into the survey data for portraying the real life situations of the mothers to accessing and utilizing maternal health services provided by primary health centers (PHCs).

The demographic characteristics of the respondents such as age, ethnic group, religion, marital status and highest educational attainment are presented in Table 1. From the Table 1, it was observed that the mean age of respondents was 29-35 years (32.2%). Respondents above 42 years were 8.0%. Fifty three percent were Hausa while other ethnic groups were 9.9%. Fifty seven percent of the respondents were Islam, 4% practice traditional religion and 43.2% practice Christianity. It further indicates that 74.5% of the respondents were currently married, another 4.9% currently divorced or separated, while 6.2% were widowed. Forty five percent of respondents had tertiary education, 11.4% of the respondents had primary education and 18.2% had no formal or Koranic education.

Table 1: Demographic Characteristics of Respondents

Variable	Category	Frequency	Percentage (%)
Age(Years)	15 -21	58	15.1
	22-28	84	21.8
	29-35	124	32.2
	36-42	85	22.1
	43- 49	34	8.8
	Total		
Ethnic Group	Hausa	204	53.0
	Yoruba	96	24.9
	Igbo	47	12.2
	Others	38	9.9
	Total		
Religion	Islam	218	56.6
	Christianity	163	42.3
	Traditional	4	1.0
	Total		
Marital Status	Single	55	14.3
	Married	287	74.5
	Divorced	19	4.9
	Widow	24	6.2
	Total		
Highest Educational Attainment	No formal /Koranic Education	70	18.2
	Primary	44	11.4
	Secondary	96	24.9
	Tertiary	175	45.5
	Total		

It can therefore be concluded that the middle aged respondents 29-35 were the majority, therefore constituted those with highest responses. A higher proportion of the respondents practice Islam, most of which were the Hausa with majority of the Respondents married who had tertiary education.

Table 2: Economic Characteristics of Respondents

Variable	Category	Frequency	Percentage (%)
Occupation	Civil/ Public servant	140	36.4
	Farmers	54	14.0
	Business/trading	94	24.4
	Artisan	22	5.7
	Unemployed	20	5.2
	Housewife/Homemaker	43	11.2
	Others	12	3.1
	Total		
Monthly Income	Less than N10,000.00	140	36.4
	N10,000 - N19,000	72	18.7
	N20,000 - N29,000	44	11.4
	N30,000 - N39,000	40	10.4
	N40,000 - N49,000	35	9.1
	Above N50,000.00	54	14.0
	Total		

The economic characteristics of the respondents are presented in Table 2. The respondents were basically civil/ public servants (primary and secondary school teachers, private school teachers, local government workers, nurses, lecturers etc) and the others which included: private practitioners. The bank workers constitute the least among the groups that were surveyed. Based on the present study, the monthly income of the vast majority of respondents was observed to be less than ₦10, 000. This is possibly due to the fact that most of the respondents were engaged in peasant farming, petty businesses/trading, and others were unemployed or full time housewives. Only 14.0% of the respondents earned above ₦50,000 per month and they were mostly those who had tertiary education.

A total of 36.4% of the respondents were civil/public service employee. Among the respondents, 35.6% earned less than ₦10,000 per month, 9.1% earn between ₦ 40,000 and ₦ 49,000 monthly.

Predisposing factors affecting utilization of MHS in this study include among others were means of transportation, distance to health facility, age of women, occupation, economic status, decision making by mothers, preference for traditional care to modern and seasonal/climatic factors. Table 3 showed the various factors that affects respondents utilization of MHS.

Table 3: Factors affecting utilization of MHS

Predisposing factors affecting utilization of PHCs	Yes	No	Don't Know	No Response
Does your means of transportation to PHCs affect the utilization of MHS provided by PHCs	111	262	8	4

	28.8%	68.1%	2.1%	1%
Does distance to PHCs affect your utilization of MHS provided by them	92	283	9	1
	23.9%	73.5%	2.3%	.3%
Is utilization of MHS at PHCs much higher among younger mothers than older mothers	212	143	27	3
	55.1%	37.1%	7%	.8%
Do mothers with higher level of education utilize MHS provided by PHCs than mothers with lower level of education	197	167	20	1
	51.2%	43.4%	5.2%	.3%
Are mothers with formal occupations(government workers, private workers	184	172	29	0
	47.8%	44.7%	7.5%	0.00%
Are mothers with higher economic status(e.g. higher monthly income) more likely to utilize MHS than mothers with lower economic status	171	170	43	1
	44.4%	44.2%	11.2%	.3%
Does female exclusion in decisions regarding their health matters affect their utilization of MHS provided by PHCs	172	151	61	1
	44.7%	39.2%	15.8%	.3%
Do religious beliefs hinder mothers from utilizing MHS provided by PHCs	182	187	15	1
	47.3%	48.6%	3.9%	.3%
Do mothers prefer traditional care to modern MHS provided by PHCs	156	195	33	1
	40.5%	50.6%	8.6%	.3%
Is seasonal/climatic condition among factors that hinder mothers from utilizing MHS provided by PHCs	192	153	35	5
	49.9%	39.7%	9.1%	1.3%

Data on table 3 showed that a higher proportion of respondent 47.3% sees religious beliefs as hindrance from utilizing maternal health services at PHCs as to 73.5% respondents which do not see distance as an obstacle to utilization of MHS. It implies that in Sabon-Gari LGA a higher proportion of respondent had religious barriers that hinder them from utilizing MHS available at PHC.

However, the incharge of PHC Bassawa observed that:

Mothers will say, they have faith in God ie their belief, if they have a health problem they will prefer to seek consultation from spiritual homes first and most times the PHCs as last resort, particularly a mother and her husband (soldier) by profession came together to see me at the PHC and I told the husband she is suffering from sickle cell symptoms and need to be properly taken care especially with the fact that she was an expectant mother of which I referred them to ABUTH Shika, but the man said God forbid he can't belief her, "I will rather take her home for prayers than to go for such treatment" in such cases we medical expert have to be careful (PHC IN CHARGE, during an indepth interview).

Similarly in an indepth interview with an in charge at PHCs Kwanta Sabon Gari she said that:

It depends on the mother's level of education or her husband decision sometimes when the man doesn't permit her she can't utilize our services here, but if she's educated she can convince her husband on the benefit and most times take herself since she's not dependent on the man's income but for women who are totally dependent on the man, complete housewife needs total consent of her spouse.

However in a FGD Discussion with mothers at Hanwa:

Religion does not hinder women from accessing PHC, it is hardship that hinders us even if you are sick and you don't have money what can you do, me will prefer to stay at home and take local herbs and feed with the little money I have with my children than to waste my time and money with this "health people" who make life difficult for us and if I even eventually go and they prescribe the drugs, I don't have the money to buy them, when I tell my husband he ignores me and tells me to find the money.

Table 4: The age of women have no significant influence on the utilization of maternal health services in Sabon-Gari LGAs.

		Is utilization of maternal health services at PHCs much higher among younger mothers than older mothers?		
		Yes	No	Do not know
Age	15-21	34	20	4
		8.8%	5.2%	1.0%
	22-28	49	29	6
		12.7%	7.5%	1.6%
	29-35	68	49	7
		17.7%	12.7%	1.8%
	36-42	43	32	10
		11.2%	8.3%	2.6%
	43-49	18	13	3
		4.7%	3.4%	.8%

Chi square test

	Value	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3.711 ^a	.882
Likelihood Ratio	3.562	.894
Linear-by-Linear Association	1.465	.226

a. 2 cells (13.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.65.

Information on Table 4 showed that from the results of t-test conducted, a calculated value of 2.45 was obtained. This value is found to be insignificant at 0.05alpha level. This result is an indication that utilization of maternal health services at PHCs is much higher in younger mothers to older mothers in Sabon-Gari LGAs ($t > 0.05$). The observed t-calculated (2.65) is less than the critical value (3.45). The null hypothesis is therefore retained.

Table 5: The educational level of women have no significant influence on the utilization of maternal health services in Sabon-Gari LGAs

		Do mothers with higher level of education utilize maternal health services provided by PHCs than mother with lower level of education?		
		Yes	No	Do not know
Highest Educational Attainment	No formal education/Koranic	38 9.9%	26 6.7%	6 1.6%
	Primary	28 7.3%	15 3.9%	1 .3%
		Secondary	47 12.2%	42 10.9%
	Tertiary	84 21.8%	84 21.8%	7 1.8%

Chi-Square Tests			
	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8.442 ^a	8	.392
Likelihood Ratio	8.101	8	.424
Linear-by-Linear Association	.926	1	.336

a. 5 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .33.

Information on table 5 showed that from the results of t-test conducted, a calculated value of 2.45 was obtained. This value is found to be insignificant at 0.05alpha level. This result is an indication that mothers with higher level of educational level utilize maternal health services than mothers with lower level of education and therefore the education level of women affects the utilization of maternal health services in Sabon-Gari LGAs ($t > 0.05$). The observed t-calculated (.33) is less than the critical value (3.36). The null hypothesis is therefore rejected.

Table 6: The occupational status of women has no significant influence on the utilization of maternal health services in Sabon-Gari LGAs

		Are mothers with formal occupations (government workers, private workers) more likely to use maternal health services offered by PHCs than mothers with informal occupations (housewife, petty traders, business women)?		
		Yes	No	Do not know
Occupation	Civil servant	66 17.1%	65 16.9%	9 2.3%
		Farming	30 7.8%	19 4.9%
	Business/trading	44 11.4%	44 11.4%	6 1.6%
		Artisan	9	13

		2.3%	3.4%	0.0%
	Unemployed	10 2.6%	8 2.1%	2 .5%
	Housewife/Homemaker	19 4.9%	18 4.7%	6 1.6%
	Others	6 1.6%	5 1.3%	1 .3%

Chi-square

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8.370 ^a	12	.756
Likelihood Ratio	9.515	12	.658
Linear-by-Linear Association	.563	1	.453

a. 5 cells (23.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .90.

Information on Table 6 showed that from the results of t-test conducted, a calculated value of 2.45 was obtained. This value is found to be insignificant at 0.05alpha level. This result is an indication that mothers with formal occupation (government, private firms) utilize maternal health services to those of informal occupations (housewives, petty traders, business women) in Sabon-Gari LGAs. Therefore occupational status affects utilization of antenatal, post-natal delivery and immunization services ($t > 0.05$). The observed t-calculated (6.35) is less than the critical value (90). The null hypothesis is therefore rejected.

DISCUSSION OF FINDINGS

Out of the 385 respondents. It was discovered the middle aged respondents 29-35 were the majority.as this is the most fertile period in a woman's life span, other studies have similar findings Sufiyan et al (2013). Findings of the study showed that 32.2% respondents (n=385) were 29-35 years old. Majority (56.6%) were Muslims mostly the Hausa (53%), as the northern region has predominately the Hausas. Data also showed that 74.5% respondents were married with 18.2% not formally educated but had Koranic education while 45.5% respondents had tertiary education and about 36.4% respondents gainfully employed in civil/ public service with 5.2% respondents not gainfully employed or engaged in any form of income generating activities and solely dependent on their husbands and other members of the family for their livelihood. The data also revealed that 36.4% respondents had monthly income of less than ₦10,000 and only 14% respondents earned above ₦50, 000 this disparity in income and educational status greatly affected choice of assessing and utilizing available maternal health services at PHCs.

The single most effective way to reduce maternal deaths is to provide skilled care before, during and after childbirth, (Uford and Menkiti 2001). This means that the skilled attendant such as a midwife, nurse, or doctor should have the necessary skills and should be supported by a primary health center and a hospital with adequate supplies and equipment, as well as an efficient and effective system of communication, referral, and

transport (Obasi, 2014). If the skilled attendants do not have the ability to perform needed operations or provide necessary care, they must be able to recognize complications, stabilize the woman's condition if necessary, and refer her to a facility that can provide emergency obstetric care (EOC). EOC includes administering drugs, caring for abortion complications, stopping bleeding, managing prolonged labor, providing blood transfusions, and performing Caesarean section operations (Uford and Menkiti 2001).

This will give the women confidence in the health services and also motivate them to report any inconveniences or challenges during pregnancy and after delivery. While most of these medical conditions cannot be predicted, good prenatal care can detect and treat chronic conditions such as anemia, diabetes, and high blood pressure. Prenatal care provides women an opportunity to learn what to do if complications arise during pregnancy, childbirth, or the risky period immediately following delivery when many maternal deaths occur. Such care also provides education about good nutritional practices, treatment for infections (e.g., malaria, syphilis, and tetanus), and testing for HIV/AIDS (Uford and Menkiti 2001).

Education is a strong predictor of maternal health service utilizations though the extent and nature of relationship between the two is not uniform across social settings (Inalegwu, 2011). In developed nations women are educated and these increase their maternal health services utilizations compared to developing nations. In Jamaica, for instance, while most women were able to name obstetric complication they had experienced themselves, fewer than 10% of them neither identified any other specific risk, danger or problem of pregnancy and birth (Hayelom, 2008). In developing countries most women lack knowledge on risks of pregnancy and childbirth, which in turn influence the felt need for maternal health services. Not only does women's knowledge of risks affect their use of maternal health service, but also does their knowledge of the severity of risks and their feeling of susceptibility to those risks (Hayelom, 2008).

According to Melkamu (2005), in Iraq level of perceived sickness was the most important factor affecting utilization of maternal health services. A study in Addis Ababa showed that absence of illness, lack of awareness and knowledge on the danger signs of pregnancy are some of the reasons for non-attendance of antenatal and delivery care. Women who sought healthcare had some form of education. For instance, in Peru and Guatemala women with primary level of education were more likely to utilize antenatal care services than those with no schooling experience (UNICEF & WHO, 2004). Similarly, in Ethiopia education is a major factor determining utilization of antenatal care services. According to Ethiopian Demographic Health Survey 2005 about 75% of the women with at least secondary schooling receive antenatal care services, while another study conducted on determinants of antenatal care utilization in ArsiZone, Central Ethiopia revealed that 71% women with at least secondary schooling receive antenatal care services. These variations is basically influenced by women's educational status therefore the study is set to assess the influence of educational status on utilization of maternal health service.

A study conducted in Kampala to determine the variables associated with returning for postnatal services identified level of education and adequacy of antenatal services, among other factors, as the variables associated with postnatal services utilization (Annet, 2004). The previous literature suggests that women who have some form of education have a tendency to be more likely to seek out healthcare. They have a greater awareness of the existence of maternal healthcare services and understand the benefits in utilizing them (Nagdeve & Bharati, 2003; Navaneetham & Dharmalingam, 2002; Ramarao, Caleb, Khan, & Townsend, 2001). The study will assess educational level of women in view with her ability to seek for skilled care at PHCs.

Furthermore, educated women have greater decision making power on health related matters and also attach a higher value to personal welfare and health though socioeconomic characteristics such as education, wealth and status contribute to the likelihood of women accessing health care services (Navaneetham & Dharmalingam, 2002). Ononokpono et al, (2013), carried out a study in Nigeria to examine the relationship of community factors to the use of antenatal care in Nigeria, and explored whether community factors moderated the association between individual characteristics and antenatal care visits and found that high proportion of women who delivered in a health facility was associated with four or more antenatal care visits. Residence in high poverty communities decreased the likelihood of antenatal care attendance. Living in communities with a high proportion of educated women was not significantly related to antenatal care visits. Community factors acted as moderators of the association between educational attainment and antenatal care attendance. They recommended that improvement in antenatal care utilization may therefore be enhanced by targeting poverty reduction programs and increasing health facility delivery in disadvantaged communities.

Iyaniwura & Yusuf (2009) carried out a study in Sagamu, South – Western, Nigeria to determine the pattern of use of maternity services and access factors that may influence the observed pattern. Their findings show that women in the study were aware of ANC and assistance during labour although a considerable proportion of women still use non medical institution or do not use at all. The major factor they found that deter women from using the healthcare facility include the long waiting time and perceived attitude of staffs. The study sets to assess the quality of services at the health facilities and the attitude of health care providers to mothers. Ibor et al, (2012) carried out a study to examine the utilization of antenatal care centers in Ibadan, Oyo State. The purpose of the study was to evaluate the utilization of antenatal care centers among child-bearing women in Ibadan North Local Government Area, of Oyo State, Nigeria. The result showed that 6.3% of the utilization of ANC by childbearing women was explained by age, cultural preference, income, education, religion, marital status and occupation. The strength of contribution of each of these selected factors showed that mother's education had the greatest contribution to the utilization of ANC, followed by cultural preference, income, marital status and mother's occupation. Age, income, education, marital status and occupation significantly influenced the utilization of ANC by child-bearing women.

The study therefore, revealed that though the utilization of ANC centers was low but the combination of socioeconomic and demographic variables significantly influenced their utilization by child-bearing women. Galandanci et al, (2007) asserted that in northern Nigeria, the quality of care was far from ideal. In their study, they observed that significant number of women did not receive tetanus toxoid and about 80% of deliveries were supervised by personnel that have no verifiable training in hygienic birth techniques. The quality of health care service provided and experienced in normal delivery may have influence on timing of presentation at primary health care facility. It may represent poorly communicated health messages or a desire to stay at home as long as possible before delivery to avoid laboring alone in hostile environment of a hospital maternity (Hulton et al, 2000).

Hospital staff may ridicule the tradition or practices of a community and impose unfamiliar dorsal supine position for deliveries, culturally inappropriate hospital dress, all of which may influence women in deciding to give birth in more sympathetic environment outside of health services (PNMN, 1997 cited in Ladipo, 2009). It is worthy of note to point out that even educated women may not have access to healthcare either due to the problem of poor attitude of health care providers or that of proximity to quality health care facility (Lanre-Abass, 2008). The primary means of preventing maternal deaths, and also to influence a positive attitude toward reproductive health in pregnant women, is to provide access to quality life-saving interventions at PHCs facilities.

Similarly in a study conducted in Niger state by Garba (2015), women who either had formal education or had educated husbands tend to deliver their babies in the PHC facilities more than those without formal education. This could be the result of enlightenment about the importance of hospital delivery. Secondly, either the women or their husbands or both could be gainfully employed and could therefore, afford the fees for delivery services in the health facilities which were considered unnecessary by the non-literate members of their communities especially in normal deliveries. Women who are formally educated or having husbands with at least a secondary education utilized the postnatal services than other women.

Odogwu et al, (2010) , in a study conducted in selected rural areas in Zaria where none of the Primary Health Centre (PHC) facilities was able to perform basic emergency obstetric care services, which a standard PHC is expected to do. In terms of skilled personnel and material resources, all the PHCs fell significantly short of national standard of at least four midwives per center. Utilization of health facilities are determined by many factors, maternal age, parity, income, standard of living of household, ANC user's fees, and travel distance to antenatal care provider are common economic factors (Mekonnen & Asnaketch 2002). Maternal health outcomes is greatly reduced in the absence of a viable health and referral system where women can receive emergency obstetric care needed.

Idris et al, (2013), carried out a study in the Northern part of Nigeria, to determine the barriers to utilization of maternal health services from the perspective of mothers in northwestern Nigeria. They found that the use of prenatal, antenatal, postnatal and other services deliveries among the study subjects was poor. The major reasons given for poor use of maternal health care facilities were that they had never experienced obstetric complication in the past and also the health care provider in the healthcare facility showed negative attitudes to them. Furthermore, this study will be carried out to explore ways through which the negative attitude of health care providers could be alleviated therefore it will fill the knowledge gap.

Batawa et al, (2010) carried out a study to explore knowledge and perceptions of maternal health and awareness of health services among women and men of reproductive age in rural communities in Zaria, they found that knowledge of maternal health was very low. In a three point scale (poor, fair, good), only 3.1% of men and 1.2% of women had good knowledge of maternal health. The association between the respondent educational level and their maternal health knowledge was statistically significant. The study found that for reproductive health to be improved in the rural part of Northern, Nigeria, formal education must be improved as well. Also the quality of maternal care given by the attendants must be improved and there should be increase awareness about maternal healthcare services in the rural areas of the North in which the study will attain.

Higher proportions of mothers are affected by cultural and religious beliefs as an hindrance from utilizing maternal health services at PHCs. For pregnant women, it means that the elements of culture and religion are implicated in the factors that determine the extent to which they will engage in certain health behaviours (Adeusi, 2014). Women were reported to have practiced family planning secretly without the knowledge and or permission of the husbands. The implication of these findings is that there are persistence of cultural beliefs and practices related to maternal health in the rural communities. The WHO (2008) reported that cultural practices had greatly influenced the utilization of maternal health services especially in the developing countries.

The family is influential on healthcare utilization. Husbands are considered as the primary spokesperson for the family, and the advice of family members is highly valued and implemented. Similarly, in Pakistan, for example, a study found that 2/3 of women delivered at home because the husbands or other family members forbade hospital delivery (Hayelom, 2008). Findings of the study revealed that women obtained permission from their husbands before attending the ANC at PHCs and most women commenced the ANC from the 4th month

of their pregnancies. The finding was supported by oral narratives of the health workers that many women in the rural areas delivered their babies at home as preferred by their husbands. This indicates that the women lacked decision making power and that there is persistence of cultural practices where family members like mothers-in-law greatly influenced the women decision on health care services utilization.

Abel et al (2012), reported majority of the rural women that delivered their babies at home in Lubumbashi area of the Democratic Republic of Congo explained that their husbands, family members and especially their mothers-in-law decided that they delivered their babies at home as demanded by their culture. This is consistent with the position of the proponents the HBM that perceived barriers to health action like cultural beliefs and practices usually influence the utilization of existing health services while perceived benefits of action often encourage utilization of the services. The findings also showed that the mothers obtained permission from their husbands before visit to PHCs and the cost implication was on the husband but due to the economic condition surrounding women most especially rural women the husbands do not cater for the women and rebellion women were even sent packaging when they don't consent to their husband opinion, therefore it implies that in Sabon-Gari LGA higher proportion of rural women had to respect their husbands views and this hindered them from utilizing delivery services at PHCs.

Regarding childbirths outside the health facilities such as at home, assisted by TBAs and in religious homes, women mentioned easy labour as main reason for not going to PHCs to deliver their babies. Other reasons given by the women were transportation problem, financial constraints, distance from health facilities husband's refusal and poor services in the health facilities. These findings corroborated with the findings of Korja *et al* (2012), who reported poor services, cultural belief, financial problems and distance as the key determinants of place of childbirth among rural Indian women. This implies the persistence of cultural practices of delivering at home especially among the older and non-literate husbands.

The poor utilization of family planning services are the result of ignorance, cultural or religious beliefs which have been described by the HBM as modifying factors and could be effectively addressed as cues to action. The finding agrees with the findings of Medhanyie *et al* (2012) who identified that 72% of the women in rural Ethiopia received information about family planning while only 21% practiced it. The finding also revealed that majority of the women that practiced family used the injectable contraceptive and indicated that they were advised to practice family planning by the health workers while most rural women indicated that they were not practicing family planning because their husbands did not approve of it and those who practiced it pretended they do not as they call the pills medicine for cattarah. This category of women belonged to the elderly and the non-literate. This finding was supported by the narratives of the health workers at the IDIs who reported that majority of the women practicing family planning had formal education above secondary school.

The study identified several factors that influenced the utilization of maternal health services in the rural communities. Similarly, there was wide variation in the patterns of use of the ANC, clinic delivery, postnatal, family planning and maternal and childhood immunization services among the women. The age, educational status, income of women affected their utilization of antenatal, post-natal, immunization, family planning and delivery services. The Anderson and Newman theory of utilization explains conditions that either facilitate or impede utilization, the socio-cultural characteristics of individuals that exist prior to their illness. It includes their age, education, occupation, ethnicity, social networks, social interactions and culture.

Age, education, economic status and the health status of both the woman and the baby were important predictors for utilization of postnatal services among the women. Findings of

this study showed that younger women across different ethnic groups utilized the postnatal services more than the older women. This is linked to social changes in the family structure where the elders have little control over the family lives of their married children in contrast to the traditional family control by the household heads. Similarly, women who are formally educated or having husbands with at least a secondary education utilized the postnatal services than other women. In addition, women who were gainfully employed and those whose husbands were considered economically stronger than others utilized the postnatal services more than the other women.

Marchie (2012), identified educational attainment, economic status and decision making power of the woman as important predictors in the utilization of postnatal services by women. This finding further supported the position of the HBM that identified modifying factors including education, economic status and age as important factor in access and utilization of health services in the society. Some husbands were found to be very supportive of their wives in the utilization of maternal health services. Findings revealed that in addition to offering permission for their wives to utilize the services and paying for the services including transportation to the health centers, some of the men accompanied their wives to the PHCs especially for ANC and childbirth. Accompanying the wife to the health centers and paying for the services indicates that the women received strong support from their husbands during pregnancy, childbirth and child-rearing.

This pattern further underscores the need for men to be involved in the design and implementation of maternal health services. This finding supports the findings of other studies (Assfaw, 2010; Chimankar *et al*, 2011; Olugbenga-Bello *et al*, 2013). Payment for health services received by the woman was said to be undertaken by the husband when consent for service utilization was obtained by the woman. This is regarded culturally as a sign of respect for the husband and a requirement for marital life This implies that male dominance is culturally accepted and promoted thus, reducing the decision making power of the women.

It is instructive to note that it was discovered that some women personally paid for maternal health services utilized including childbirth services especially when their husbands could not pay and when they utilized the services without the consent of their husbands or members of the husband's family. Mothers were encouraged by their community to access MHS available at PHCs, though mothers in rural communities of Sabon-Gari LGAs were not supported by community leaders on the intake of vaccines, though mothers were supported by their community to take immunization at PHCs the polio vaccines were not frequently taken and the need for more awareness and enlightenment for the rural women was needed as majority of rural women demanded for incentives before they allow their children to be given the vaccines.

Investigations into the predisposing factors affecting utilization of maternal health services revealed that means of transportation does not affect the women, the distance also do not affect the utilization, younger women (55.1%) utilized MHS to older women (37.1%), mothers with higher educational status (51.2%) utilized MHS than those with lower educational status. Majority of the mother with lower educational status which were not having formal occupation (47.8%) had formal occupation with (44.7%) doing other petty trades, business, housewives etc. This in-turns affects their income with those of higher monthly income (44.4%) utilizing the services provided at PHCs. Female exclusion in decision affecting their health also influenced utilization of MHS when mothers were ill the decision of whether to go to the PHCs depended on the husband and if he is not at home, during emergency cases it can lead to death. Religious beliefs influenced utilization of MHS but due to the religious leaders like the imams, community leaders, heads of committee had largely played great roles by convincing women who go to religious centers including their heads of house and their husband on the benefit of their health with the roles played by the PHCs.

Conclusions

Women die from diverse complications during pregnancy, childbirth and postpartum. though severe cases ranges from severe bleeding, infections after childbirth, high blood pressure and unsafe abortions. Different predisposing factors such as age, educational status, income and occupational status of women had greatly influenced utilization of MHS as to the fact that mothers who were not economically stable would prefer to use alternative means, spiritual houses or traditional herbs healings than to obtain adequate care or help from qualified health personnel due to high cost of modern drugs. On the whole, if there were readily free drugs and less payment for delivery services more women were likely to utilize Maternal Health services at PHCs in Sabon-Gari LGA.

Recommendations

The following recommendations are made:

- Government should empower mothers with skills to reduce poverty and thereby increase utilization of maternal health services provided by PHCs.
- Stakeholders in maternal health programmes including government and community members should encourage male involvement in maternal health services utilization of their wives through effective public enlightenment and community mobilization.

In Sabon-Gari LGAs there is urgent need for the introduction of effective women empowerment programmes by the government, non-governmental organizations, community leaders, members and religious leaders to improve the economic and decision-making powers of women so that the women would be able to utilize and afford to pay for maternal health services obtained. This could furthered be achieved through the provision of soft loans to women for small scale businesses and agricultural programmes.

REFERENCES

- Abass, L. A. B. (2008). Poverty and Maternal Mortality in Nigeria: Towards a More Viable Ethic of Modern Medical Practice. *International Journal for Equity in Health*. Vol7.No11.Retrieved March30,2013 from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/article>
- Abel, N.M, Francoise, M.K., Michele, D.W. and Phillipe, D. (2012). Determinants of Maternal Health Services Utilization in Urban Settings of the Democratic Republic of Congo-A Case Study of Lubumbashi City, *BMC Pregnancy and Childbirth*, 12(66), 1-11.
- Abiodun, A.J. (2010). Patients Satisfaction with Quality Attributes of Primary Health Care Services in Nigeria, *Journal of Health Management*, 12(1), 39-54.
- AbouZahr, C. (2000). Measuring maternal mortality: What do we know. In *Safe motherhood initiatives: Critical issues* Edited by: Berer M,RavindranTS. London: Blackwell Science
- Aboufaddan, M.D (2013). Assessment of Maternal Health Services Provided by Rural Health Units in Assiut Governorate *Med. J. Cairo Univ., Vol. 81, No. 2, June: 121-135*
- Adamu, Y.M. and Salihu, H.M. (2002). Barriers to the Use of Antenatal and Obstetric Care Services in Rural Kano, Nigeria, *Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 22, 600-603.
- Adamu, Y.M. and Salihu, H.M., (2003). "Maternal Mortality in Northern Nigeria: A Population Based Study", *European Journal of Obstetrics and Gynecology Reproductive Biology*, 109: 153-159
- Aday, L.A., Andersen R.M.,(1974). A framework for the study of access to medical care. *Health Serv Res* 1974;9 (3):208-220.
- Aday, L.A., and Andersen RM. (1981). Equity to access to medical care: a conceptual and empirical overview. *Med Care* 1981;19 (supplement):4-27.
- Adepoju, P. (2016). Maternal Mortality remains static and high in Nigeria retrieved from <http://healthnewsng.com/maternal-mortality-remains-static-high-nigeria/> on 27th August 2016
- Al Hadad et al., (2013). Primary health care as a concept and strategy for providing community health www.usa-journal.com Vol 1 (12) 48 ajrc.journal@gmail.com
- Andersen, R.M, and Newman J.F.,(1973). Societal and individual determinants of medical care utilization in the United States. *Milbank Memorial Fund Quarterly- Health and Society* 1973;51(1):95-124.
- Andersen, R.M.,(1995). Revisiting the behavioral model and access to medical care: does it matter? *J Health Social Behaviour* 1995;36(March):1-10.
- Agarwal, S. and Sarasua, I. (2002). Community based health financing: CARE India's experience in the maternal and infant survival project. *Research in Healthcare FinancialManagement*.7 (1):85-94.

- Akanbiemu, F.A., Olumide, M., Fagbamigbe, A. F. and Adebowale, A.S. (2013). Effect of Perception and Free Maternal Health Services on Antenatal Care Facilities Utilization in Selected Rural and Semi-Urban Communities of Ondo State, Nigeria, *British Journal of Medicine & Medical Research* 3(3): 681-697
- Anderson, R.M. (1995). Revisiting the behavioral model and access to medical care: Does it matter? *Journal of Health Social Behaviour* 1995, 36: 1-10
- Ajaegbu, O.O. (2013). Perceive Challenges of Using Maternal HealthCare Service in Nigeria. *Arts and Social Sciences Journal*, Vol. 2013, ASSJ -65 http://astonjournals.com/manuscripts/Vol2013/ASSJ-65_Vol2013.pdf, accessed September, 27 2013
- Aina, T.A. (1986). *What is Political Economy? The Nigerian Economy: A Political Economy Approach*, London, Longman.
- Alubo, O. (1995), *Medical Professionalism and State Power in Nigeria*, Centre for Development Studies, Jos, University of Jos.
- Anselin, L. (1988), *Spatial Econometrics: Methods and Models*, Boston, Kluwer Academic Publishers
- Assfaw, Y.T. (2010). Determinants of Antenatal Care, Institutional Delivery and Skilled Birth Attendant Utilization in SamreSaharti District, Tigray, Ethiopia, Being a Master's Thesis for the Award of Masters in Public Health of the Umea University, Sweden.
- Azuogu, V.C., Azuogu, B.N. and Nwonwu, E.U. (2011). Factors Affecting Utilization of Skilled-Provider Antenatal Care in the Rural Communities of Ebonyi State, Nigeria, *West African Journal of Nursing*, 22(1), 75-84.
- Babalola, S. and Fatusi, A. (2009).Determinants of Use of Maternal Health Services in Nigeria- Looking Beyond Individual and Household Factors, *BMC Pregnancy and Childbirth*, 9(43), 51-61
- Banke-Thomas E.O and Ameh A.O (2017). Factors influencing utilization of maternal health services by adolescent mothers in low and middle income countries: a systematic review *BMC Pregnancy and Childbirth* 17(65) 2017
- Butawa, N.N, Tukur, B, Idris, H, Adiri, F., and Taylor, D.K, (2010) Knowledge and Perceptions of Maternal Health in Kaduna State, Northern Nigeria, *African Journal of Reproductive Health* Sept. 2010 (Special Issue); 14(3): 71, <http://www.bioline.org.br/request?rh10051>, accessed, October, 6 2013
- Bergerson, J. Lockwood, E.,Madsen L. and Bernestein J. (2010).Maternal Health Supplies in Bangleadesh.Population International Action Health Families Healthy planet. Population action International
- Besley, T. and Burgess, R. (2002). The Political Economy of Government Responsiveness: Theory and Evidence from India, *Quarterly Journal of Economics*, 117(4), 1415-1451
- Bless, C. and Higson Smith, C. (2000). *Fundamentals of Social Research Methods: An African Perspective*. Juta Education, (Pty) Ltd.
- Bredesen, J.A (2013). Women's use of Healthcare Services and Their Perspective on Healthcare Utilization during Pregnancy and Childbirth in a Small Village in Northern India. *American International Journal of Contemporary Research* Vol. 3(6)1-9
- Bichi, M.S. (2007). *Factors responsible for the underutilization of Maternal and Child Health Services Among Childbearing Mothers in Selected Local Governments of Kano State*. Unpublished Thesis, Bayero University Kano.
- Callister L.C., (2005). Celebrating the richness of birth: Orthodox Jewish, Christian, Buddhist, and MuslimWomen.Program and abstracts of the AWHONN 2005 Convention; June 11- 15; Salt Lake City, Utah.
- Carlough, M. and McCall M (2005). Skilled birth attendance: what does it mean and how can it be measured? A clinical skills assessment of maternal and child health workers in Nepal. *International journal of gynaecology and obstetrics: the official organ of the International Federation of Gynaecology and Obstetrics* 2005, 89(2):200-208.
- Chimankar, D.C. and Sahoo, H. (2011). Factors Influencing the Utilization of Maternal Health Care Services in Uttarakhand, *Ethnomedicine*, 5(3), 209-216.
- Dhakal, S. Chapman G N,Simkhada P P, Teijlingen E R,Stephens J and Raja AE, (2007). Utilisation of postnatal care among rural women in Nepal, *BMC Pregnancy and Childbirth* 2007, 7:19 doi:10.1186/1471-2393-7-19 <http://www.biomedcentral.com/1471-2393/7/19#B24>
- Ejembi, C.L., Alti-Mu'azu, M., Chirdan, O., Ezech, H.O., Sheidu, S. and Dahiru, T. (2002). Utilization of Maternal Health Services by Rural Hausa Women in Zaria Environs, Northern Nigeria: Has Primary Health Care Made a Difference? *Journal of Community Medicine and Primary Health Care*, 16(2), 47-54.
- Federal Ministry of Health, Nigeria (2005). Roadmap for Accelerating the Attainment of the Millennium Development Goals Related to Maternal and Newborn Health in Nigeria, Abuja-Nigeria.
- Federal Ministry of Health (2008).*National HIV/AIDS and Reproductive Health Survey (NARHS Plus)* 2007, Federal Ministry of Health, Abuja.

- Federal Ministry of Health, Nigeria (2009). Saving Newborn Lives in Nigeria: Newborn Health in the Context of the Integrated Maternal, Newborn and Child Health Strategy Abuja. Save the Children.Pp.7-8.
- Federal Ministry of Health and National Primary Health Care Development Agency (NPHCDA) Midwives Service Scheme (2009).Accelerating Reduction in Maternal, Newborn and Child Mortality through Improved Access to Skilled Birth Attendants. Pp 3, 5. Retrieved 25 May, 2013www.nphcda.govng/.../MSS_HARMONIZED_CONCEPT_FINAL_AT- REIZHTL.doc
- Fraser, D.M, Cooper, M.A. and Nolte, A.G.W. (2006).*Myles Textbook for Midwives*, London, Churchill Livingstone
- Freedman, L.P., Waldman, R.J., de Pinho, H. and Wirth, M. E. (2005). Who's Got the Power, Transforming Health Systems for Women and Children. *UN Millennium Project, Task Force on Child Health and Maternal Health*, 2005.
- Fournier, P., Dumont, A., Tourigny, A., Dunkley, G. and Drame, S. (2009). Improved Access to Comprehensive Emergency Obstetric Care and its Effect on Institutional Maternal Mortality in Rural Mali, *Bulletin of World Health Organization*, 87, 30-38.
- Furlong, H. Hazel M and Mc Lytre (2000). Learning Teaching from teachers: Reading the potential of school based research. Mc-Graw Hill Education
- Freedman, L.P., R.J. Waldman, H. de Pinho, M.E. Wirth, A.M.R. Chowdhury, and A. Rosenfield (2005).Transforming Health Systems to Improve the Lives of Women and Children, *Lancet*, 365: 997-1000.
- Garba, S.N., Ajayi, A.D., Isa, A., Umar, A.B. and Onubanjo, D.E. (2008). Incidence and Causes of Maternal Mortality in Ahmadu Bello University Teaching Hospital, Zaria, Nigeria, *West African Journal of Nursing*, 19(1), 15-20.
- Garba, S.N., Hellandendu, J., Ajayi, A.D., Suleyman, F.H. and Oluwabamide, A.J. (2011). Maternal Health Seeking Behaviour among the Kambari of Niger State, Nigeria, *Nursing and Midwifery Council of Nigeria Research Journal*, 1(1), 29-37.
- Garba, S. (2015). Patterns of utilization of maternal health services in primary health care facilities in Niger state, Nigeria., A PhD Thesis Submitted to the Postgraduate School, Ahmadu Bello University, Zaria.
- Galandanci, H. Ejembi C, Iliyasu Z, Alagh B, and Umar U. (2007).Maternal Health in Northern Nigeria. A far cry from ideal. *BJOG*.114:448–452. Retrieved 10 July, 2013 from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10111>
- Gatrad, A.R., Ray, M. and Sheikh, A. (2004). Hindu birth customs.*Archives of Disease in Childhood*, (89) 1094-1097.
- Godswill, J. (2008). The Political Economy of Maternal and Child Health in Nigeria, *Zaria Journal of Social Sciences*, 1(1), 57-81
- Gupta, S.K. and Nandeshwar, S. (2012), Status of Maternal and Child Health and Services Utilization Patterns in the Urban Slums of Bhopal, India, *National Journal of Community Medicine*, 3(2), 330-332
- Gyimah, S.O., Takyi, B.K. and Addai, I. (2006), Challenges to the Reproductive Health Needs of African Women: On Religion and Maternal Health Utilization in Ghana, *Social Science and Medicine*, 62, 2930-2944.
- Harvey S.A, Ayabaca P, Bucagu M, Djibrina S, Edson W.N, Gbangbade S, McCaw-Binns A, and Burkhalter B.R. (2004). Skilled birth attendant competence: an initial assessment in four countries, and implications for the Safe Motherhood movement. *Int J GynecolObstet* 2004, 87(2):203–210.
- Hiluf, M. and Fantahun, M. (2008). Birth Preparedness and Complication Readiness among Women in Adigrat Town, North Ethiopia, *Ethiopian Journal of Health Development*, 22(1), 14-20
- Ibor, U.W, Anjorin, O.A, A.E. Ita, A.E, Out, M.A, and Basse, T.I, (2011). Utilization of Antenatal Care in Ibadan North Local Government Area, Oyo State, Nigeria.*Trends in Medical Research*, 6: 273-280.<http://scialert.net/fulltext/?doi=tmr.2011.273.280&org=10> accessed on September,30 2013
- Idris, S.H, Sambo, M.N and Ibrahim, M.S (2013). Barriers to utilization of maternal health services in a semi-urban community in northern Nigeria: The clients' perspective, *Nigeria Medical Journal*,<http://www.nigeriamedj.com/article.asp?issn=0300;year=2013;volume=54;issus=1;spage=27;epage=32;aulast=Idris> accessed September, 28, 2013
- Imenda, A and Muyengwa, L (2000). What is population sample. Goodwell publications
- Inalegwu, K.E. (2014). Provision and Utilization of Maternal and Child Health care services among women of child-bearing Age in Benue State being an M.Sc thesis submitted to the Postgraduate school, Ahmadu Bello University, Zaria.
- Iyaniwura, C.A and Yussuf, Q (2009). Utilization of Antenatal care and Delivery services in Sagamu, South Western Nigeria, and *African Journal of Reproductive Health* Volume 13 No 3 September 2009
- Iyoke, C (2006).Teachers' attitude is not an impediment to adolescent sexually education in Enugu Nigeria, *African journal of reproductive Health/ La Revue Africaine de la Sante Reproductive* 10(1)
- Izugbara, Chimaraoke; Ngilangwa, David (2010). "Women, poverty and adverse maternal outcomes in Nairobi, Kenya". *BMC Women's Health* 10 (33).doi:10.1186/1472-6874-10-33. Retrieved 6 November 2013.

- Hogberg, U. (2004). The Decline in Maternal Mortality in Sweden. *Am J Public Health* 2004, 4(8):1312–1320.
- Houlton, L.A. Mathew, Z. and Stones, W.R. (2000). A Framework for the Evaluation of Quality of Care in Maternity Services. University of Southampton. Retrieved April 15, 2013 from <http://eprints.soton.ac.uk>
- Kaduna State Ministry of Health, (2010). Kaduna State Government Strategic Health www.mamaye.org.ng
- Kaplan, J. (2014). Multi stage sampling. Better Evaluation sharing information to improve evaluation
- Koblinsky, M (2000). Improving provider performance: The skilled birth attendant. Summary of a Mother Care meeting May 2-4, MotherCare Policy Brief #3. Arlington, Virginia: John Snow International, 2000.
- Koblinsky M, McLaurin K, Russell-Brown P, Gorbach P. (2000). Indicators for reproductive health program evaluation: Final report of the subcommittee on safe pregnancy. Chapel Hill, North Carolina, USA: Evaluation Project, Carolina Population Center.
- Koria, B, Banker, K. and Nayak, A. (2012). Utilization of Maternal Health services-A Comparative Study, *National Journal of Integrated Research in Medicine*, 3(4), 38-41
- Ladipo, O.A. (2009). *Delivery of an Effective Maternal and Child Health Services in Nigeria*. Pp. 1- 5.
- Lawoyin, T. (2000). Risk Factors for Infant Mortality in Rural African Community, *Journal of the Royal Society for Health*, 32(1), 23-29.
- Lix L, Finlayson G, Yogendran M, Bond R, Bodnarchuk J and Soodeen R. (2005). Primary prevention: An Examination of Data Capabilities in Manitoba." January, 2005.
- Lomoro O. A, Ehiri J.E, Qian X, and Tang S.L. (2002). Mothers' perspectives on the quality of postpartum care in Central Shanghai, China. *Int J Qual Health Care* Vol 1/4:393402.
- Maine D (1994). Too far to walk: maternal mortality in context. *Soc Sci Med* 1994, 38:1091- 1110.
- Marchie, C.L., (2012). Socio-cultural factors as correlates of maternal mortality in Edo South Senatorial District, Nigeria, *Asian Pacific Journal of Reproduction* 2012; 1(4): 315-317 [Journal homepage: www.elsevier.com/locate/apjr](http://www.elsevier.com/locate/apjr)
- Martucci, S., and Gulanick, M. (2012). Health-Seeking Behaviors: Health Promotion; Lifestyle management; Health Education; Patient Education. Retrieved from <http://www1.us.elsevierhealth.com/MERLIN/Gulanick/archive/Constructor/gulanick>
- Maternal and neonatal health program (2003). Country profiles: Guatemala 1. Asp. On April 23, 2003. In Nanci Franco de Mendez. June 2003. Maternal Mortality in Guatemala. Available from: <http://www.who.int/medicines/ast>. [Last accessed on 2008 Aug 14].
- Mamady C, Johanne S. and Siri V. (2005). Maternal mortality in the rural Gambia, a qualitative study on access to emergency obstetric care. *BioMed Central* retrieved from <http://www.reproductive-health-journal.com/content/2/1/3> on 27th August 2016
- McCaw-Binns, A.M., Ashley, D.E., Knight, L.P., MacGillivray, I. and Golding, J. (2004). Strategies to prevent eclampsia in a developing country: I. Reorganization of maternity services'. *International Journal of Gynecology and Obstetrics* 2004 Dec; 87(3): 286-94 [Online] Available from: <http://download.journals.elsevierhealth.com/pdfs/journals/00207292/PIIS0020729204002735>. Pdf Accessed: (July 28, 2013)
- Mavalankar, D.V. and Rosenfield, A. (2005). Maternal mortality in resource-poor settings: Policy barriers to care. *American Journal of Public Health*, (95)2, 200-204.
- Medhanyie, A., Spigt, M., Kifle, Y., Schaay, N., Sanders, D., Blanco, R., Geertjan, D. and Berhane, Y. (2012). The Role of Health Extension Workers in Improving Utilization of Maternal Health Services in Rural Areas in Ethiopia: A cross Sectional Study, *BMC Health Services Research*, 12, 352-361.
- Mekonnen Y. and Asnaketch M. (2002). Utilization of Maternal Health Care Services in Ethiopia. Calverton, Maryland, USA: ORC Macro
- Morgan, D.L (1988). Focus group as qualitative research. Newbury, Park, CA: Sage publications.
- Nagdeve, D., and Bharati, D. (2003). Urban-rural differentials in maternal and child health in Andhra Pradesh, India. *Journal of Rural & Remote Health Research, Education, Practice & Policy*. Retrieved on 5/25/05 from: <http://rrh.deakin.edu.au>
- Navaneetham, K., and Dharmalingam, A. (2002). Utilization of maternal health care services in Southern India. *Social Science & Medicine*, 55(10):1849-69.
- Nasir E. (2015). Presentation of 2016 budget to the state house of assembly. Retrieved on www.channelstv.com/2015/12/02/kaduna-records-103000-maternal-deaths-annually-el-rufai/ on 27th August 2016
- NDHS (2013), *National Demographic and Health Survey*, Abuja, Federal Ministry of Health. Nigeria
- Demographic and Health Survey (2012). Maternal deaths rate retrieved from <http://www.measuredhs.com/pubs/pdf/SR173/SR173.pdf> on 27th August 2016
- Nigerian Bureau Statistics (2012). Maternal Mortality Ratio

Nigerian Urban Reproductive and Health Initiative (2016). 150 pregnant women die monthly in kaduna state retrieved from <https://www.today.ng/.../150-pregnant-women-die-monthly-kaduna-nurhi> on 27th August 2016.

Polycarp N & Olawale G. (2017), investing in maternal health can save Nigeria \$1.5b annually- UNFPA, <http://www.vanguardngr.com/2017/03/investing-maternal-health-can-save-nigeria-1-5b-annually-unfpa/>

Ramarao, S., Caleb, L., Khan, M., and Townsend, J., (2001). Safer maternal health rural Uttar Pradesh: do primary health services contribute? *Health Policy and Planning* 16 (3): 256- 263.

Ritzer, G. and Stepnisky, J. (2014). *Sociological Theory, Singapore*, McGraw-Hill International Silverman, D.

(2000). *Doing qualitative research: A practical handbook*. London: Sage

Shiffman, J. & Okonofua, F.E. (2007). The State of Political Priority for Safe Motherhood in Nigeria. *BJOG: An International Journal of Obstetrics and Gynaecology*, Vol. 114, Issue 2, PP. 127-133.

Stephenson, R., and Tsui, A.O. (2003). Public health matters. Contextual influences on reproductive wellness in northern India. *American Journal of Public Health*, 93(11):1820-9.

Tomiak M, Berthelot J, Guimond E and Mustard C. (2000). Factors associated with nursing-home entry for elders in Manitoba, Canada. *Journal of Gerontology: Medical Sciences* 2000; 55A(5): M279-M287.

Ugal, D.B, Uschie, BF, Uschie, M, and Ingwu, J,(2012). Utilization of facilities and maternal health outcome among urban dwellers of Obudu and Ogoja Local Government areas of Cross River state, Nigeria

Ujah, L.A.O, Aisien, O.A., Mutahir, J.T., Vanderjag, D.J., Glew, R.H. and Uguru, V.E. (2005). Factors Contributing to Maternal Mortality in North-Central Nigeria: A Seventeen year Review, *African Journal of Reproductive Health*, 9(3), 27-40.

UNICEF, WHO, The World Bank, United Nations Population Division.(2015).The Inter-agency Group for child mortality Estimation. Levels and Trends in child Mortality.Reports 2015. New York, USA, UNICEF 2015

UNICEF (2016). Maternal and child health in Nigeria retrieved from www.unicef.org/nigeria/children_1926.html on 27th August 2016

Sabon Gari Local Government Profile, (2016).Population among the wards from Local government Records in 2016

Shiffman, J. and Okonofua, F.E. (2007).The State of Political Priority for SafeMotherhood in Nigeria. *BJOG: An International Journal of Obstetrics and Gynaecology*, Vol. 114, Issue 2, PP. 127-133.

Sufiyan M.B., Umar A.A., and Shugaba (2013). Client satisfaction with Antenatal Care services in primary Health care centres in Sabon- Gari Local Government area, Kaduna State Nigeria. *Journal of community Medicine and primary health care* vol 25(1), 12-22

Obasi, E. (2013). A Review of the Barriers and Socio-Cultural Factors Influencing the Access to Maternal Health Care Services in Nigeria Helsinki Metropolia University of Applied Sciences Masters Degree Health Business Management

Odogwu, K. Audu,O. Baba Lafia, S. Bawa,U. Tukur,B. Ejembi, C. Adaji,S. and Shittu,O.(2010). Availability and Utilization of Emergency Obstetric Care Services in Three Communities in Kaduna State, Northern Nigeria.*African Journal of Reproductive Health*.14(3) P.85. Retrieved April 13, 2013from<http://www.bioline.org>

Olugbenga-Bello, A.I., Asekun-Olarinmoye, E.O., Adewole, A.O., Adeomi, A.A. and Olarewaju, S.O. (2012). Perception, Attitude, and Involvement of Men in Maternal Health Care in Nigeria Community, *Journal of Public Health and Epidemiology*, 5(6), 262-270.

Oluwabamide, A.J. and Inyang, J.D. (2006). Factors Affecting the Utilization of Health CareFacilities by Elderly Women in Nigeria: A case Study of Akwa Ibom State, *International Journal of African Culture, Politics and Development*, 1(1), 100-109.

Onimode, B. (1995), *An Introduction to Marxist Political Economy*, Ibadan, Third World Press

Ononokpono, D.N, Odimegwu, C.O. and Imasiku, E, (2013). Contextual Determinants of Maternal Healthcare Service Utilization in Nigeria, *Journal: Women and Health*, Volume 53, Issue 7, October 2013, pages 647-668 Published online: 4 Oct 2013

Osubor, K.M, Fatusi, A.O. and Chiwuzie, J.C. (2006).Maternal Health-Seeking Behaviour and Associated Factors in a Rural Nigerian Community, *Maternal and Child Health Journal*, 10, 159-169. WHO (2016).*Trends in Maternal Mortality: 1990 to 2015*, Geneva Switzerland, WHO.

Owumi, B.E. (2002), The Political Economy of Maternal and Child Health in Africa in Isiugo- Abanihe, U.C., Isama, A.N. and Adesina, J.O. (eds.), *Currents and Perspectives in Sociology*, Lagos, Malthouse Press Limited

Welman, and Kruger (2001).*Research Methodology*. 2nd Edition. Cape Town

WHO,UNICEF,UNFPA, World Bank Group and the United Nations Population Division. Maternal mortality: Levels and trends 2000-2017. Geneva 2019.

(https://www.who.int/reproductivehealth/publications/maternal_mortality-2000-2017/en/, accessed 17 October 2019)

World Health Organization (2010). Making pregnancy safer: Why is this issue important? Fact sheet N°276 Geneva. 2004. [Google Scholar](#)

WHO/UNICEF (2008). International Conference on Primary Health Care and Health Systems in Africa: Towards the Achievement of the Health-Related MDGs. Held on 28th – 30th April, 2008 at Ouagadougou, Burkina Faso.

WHO (2008). Factsheets on Maternal Mortality. Available at http://www.who.int/making_pregnancy_safer/events/2008/mdg5/factsheet_on_maternal_mortality.pdf

WHO (2009). Multiple Indicators Cluster Survey, Demographic and Health Survey and other National Surveys, 2003-2008, Geneva, World Health Organization.

WHO (2012). *Trends in Maternal Mortality: 1990 to 2010*, Geneva Switzerland, WHO.

WHO (2016) World Population Fact Sheet accessed with <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs348/en/> retrieved 19th June 2016 .

World population prospects: The 2015 Revision. Cited in Knoema (2016). Nigeria – Mortality Adult mortality rate between age 15 and 60 <https://knoema.com/atlas/Nigeria/topics/Demographics/Mortality/Adult-mortality-rate>

Worku A.G., Yalew A.W and Afework M.F. (2013). Factors affecting utilization of skilled maternal care in Northwest Ethiopia: a multilevel analysis. *BMC International Health and Human right Journal* 13(20)

Wyss, K. (2003). Access of the urban poor and vulnerable to health care in Africa. Switzerland: Swiss Agency for Development and Cooperation

Yamane, T. (1967). Statistics, an introductory analysis, 2nd ed., New York: Harper and row

Yesuf E.A, R. and Calderon M. (2013). Disparities in the use of antenatal care service in Ethiopia over a period of fifteen years. *BMC Pregnancy and Childbirth* (June, *ui*2013)

Zinser, R. (2007). Final Reports on Maternal Health retrieved from https://maternal-health.org/.../trf_final_report_m.

Deliberating Forecasting with Google Trends

Ms. Divya Jain

Research Scholar,

Manav Rachna International Institute of Research and Studies, (Deemed to be University) Faridabad

Assistant Professor, Delhi Institute of Advanced Studies

divyajain0803@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Meghna Chhabra

Manav Rachna International Institute of Research and Studies, (Deemed to be University) Faridabad

ABSTRACT

The increased use of big data technologies and the internet has created a gold mine of online big data that can be used to forecast the future or spot trends. Forecasting models can be prepared with the use of google trends data. This research aims to explore how the breadth of research has extended over the last decade by analysing patterns in research projects that have used Google Trends, a new source of big data. To identify the research trend of utilizing google trends for preparation of forecasting models in different domains, the study bibliometrically explores 660 articles from SCOPUS database. The period of study begins from 2009 till present. In order to compare research trends and identify new areas for research, the study provides numerous insights for researchers who use Google Trends for developing forecasting models. A growth in research can be witnessed from the year 2015 onwards. United States is the country with maximum publications in this field of research followed by China, United Kingdom (UK) and Germany. Mavragani, A. is the most prolific author and has published 11 papers relevant to the field of study. Maximum number of studies are published in journals of Plos One and Journal of Medical Internet Research. The study evaluates the different disciplines using google trends for forecasting purposes and reveals three major disciplines which has maximum publications in this field. The three disciplines are Computer Science, Medicine, and Economics, Econometrics and Finance.

Keywords: Big Data, Forecasting, Google Trends, SCOPUS

INTRODUCTION

In recent times, it has been witnessed that an unprecedented amount of data being collected, stored, and disseminated both within enterprises and across the internet. This data explosion has heightened scholarly interest in big data applications and analytics, as well as the social transformations that will come from its use and deployment. Supporting numerous companies and groups attempting to comprehend social changes and create forecasts is one of the most significant uses of big data utilizations.

The study examines the trends in research connected to the analysis of web search engine data, which has been a prominent example of the use of big data. The goal is to gain a better understanding of the future directions of big data use and application, as well as to identify any potential problems. The previous studies that utilized Google Trends were referenced to analyze the contribution of search engine data to various areas of research. Google Trends is a Google Inc. public website that provides data based on Google Search, such as how frequently a specific search phrase is input in comparison to all other search terms in various areas and languages (Google,2017). The first study with the Google trends data was conducted by Ginsberg et al. (2009) in 2009 which was related to the prediction of spread of the disease Influenza. The purpose of this paper is to determine the uses of adoption of Google trends data for forecasting purposes in different disciplines. The paper will help in tracing the work already done in the aforesaid field and determining the present trend of research and setting up the future prospects of the further research work to be undertaken.

Theoretical Framework

Previous studies have specifically focused on the subject specific and topic specific bibliometric studies using Google Trends. Work done by Jun S.P. et al (2018) analyzed the user's interest in utilization of google trends across various fields and identified how over the period of time the focus of studies has gradually shifted from monitoring to forecasting. This study takes base from the literature and identifies the pattern of research to spot forecasting trends.

METHOD

The keyword search (TITLE-ABS-KEY ("Google Trends" OR "GSVI" OR "Google Search" OR "Google Search Volume Index" AND "Forecast*" OR "PREDICT*")) in SCOPUS Database resulted in 866 articles. The considered period of study is from 2009 to present as first paper that studied google trends data was published in 2009 by Ginsberg et al. (2009). After removal of publications before 2009, limiting language of articles to English, removal of duplicates, and subject areas with less publications in the domain, the final number of articles considered for analysis included 660 articles. The articles are diagrammatically represented to identify the most prolific authors, journals with maximum publications, countries and institutions with highest publications, most commonly used keywords, and present research trend.

Findings & Discussion

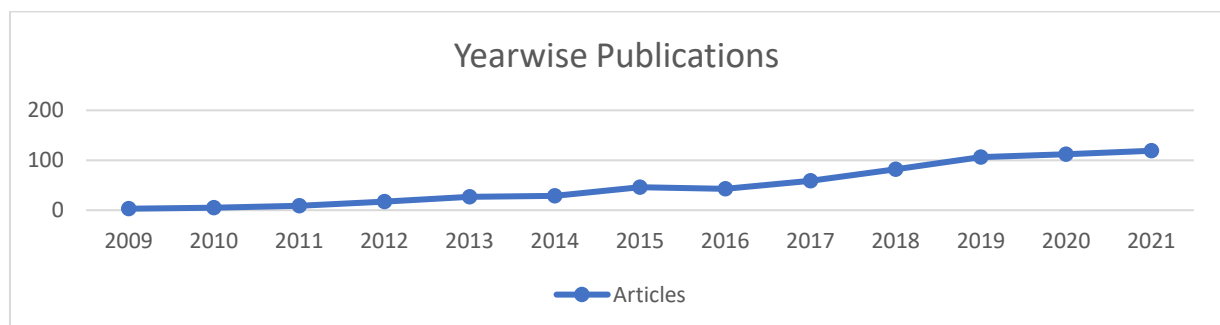

Figure 1: Year wise Publications - (Source: Author's Own)

As shown in figure 1, the study period beginning from 2009 showcases the exponential growth in publications from 2016. The academic industry has gained interest in the field and current ongoing trend represents the attraction towards the domain and further scope of exploring the area.

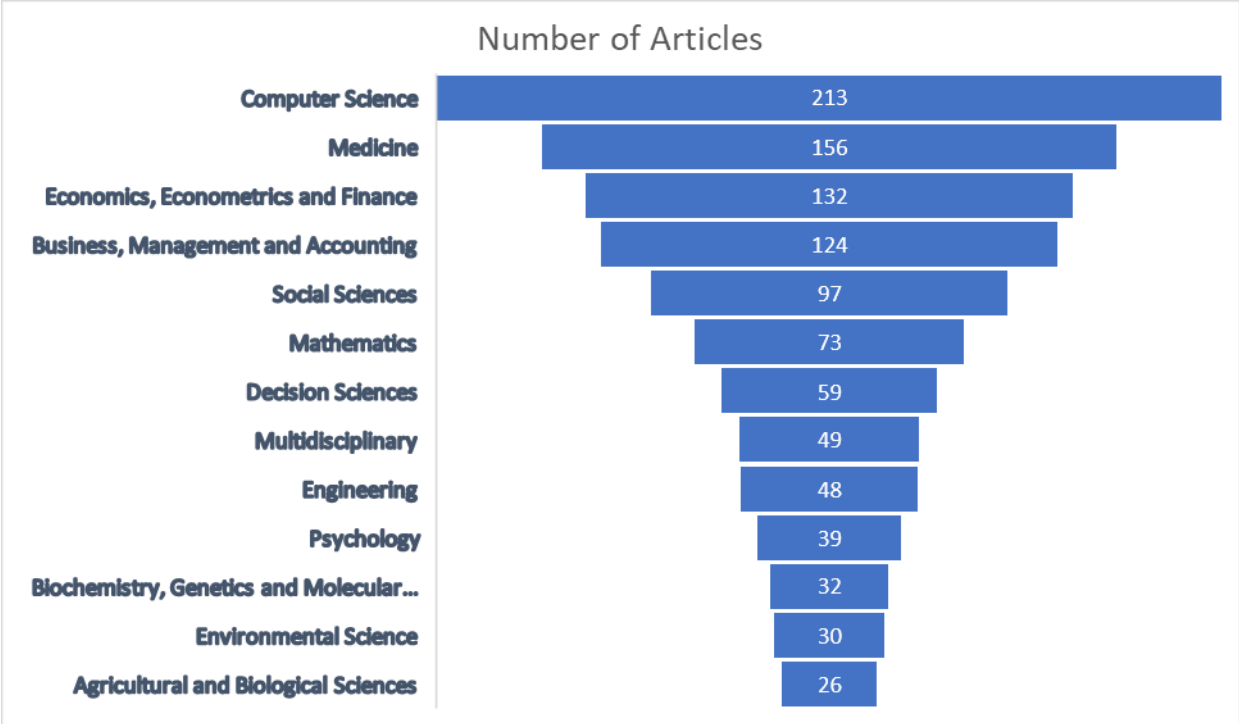

Figure 2: Subject Wise Publications (Source: Author's Own)

The research papers under study explicitly identifies major disciplines which have extensively used web search engine-based data for the purpose of forecasting the trends. Figure 2 identifies three disciplines that utilizes google trends data are Computer Sciences, Medicine, Economics, Econometrics and Finance as majority of academic studies are published in these specific disciplines. It also reveals that these disciplines have interest in specifically forecasting or predicting the information with the use of big data sources.

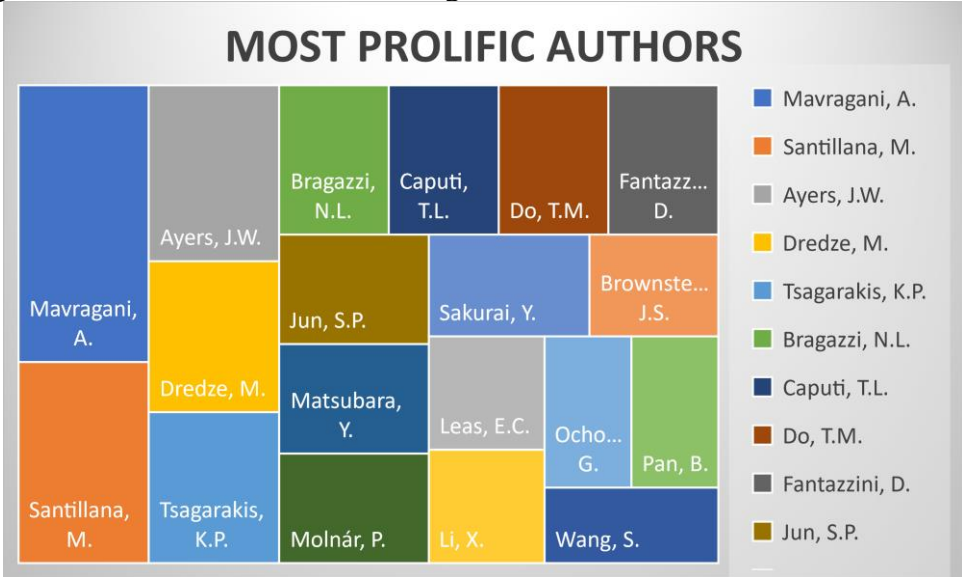

Figure 3: Prolific Authors (Source: Author's Own)

Figure 3 represents the contribution of the authors to the academic studies in this specific research area and authors with more than three publications are considered here for representation in the treemap. Mavragani A. has the maximum number of publications (11) in this field. His main field of research is related to diseases and medicines but few studies he has also undertaken in the area of financial markets related to exchange rate and GReferendum.

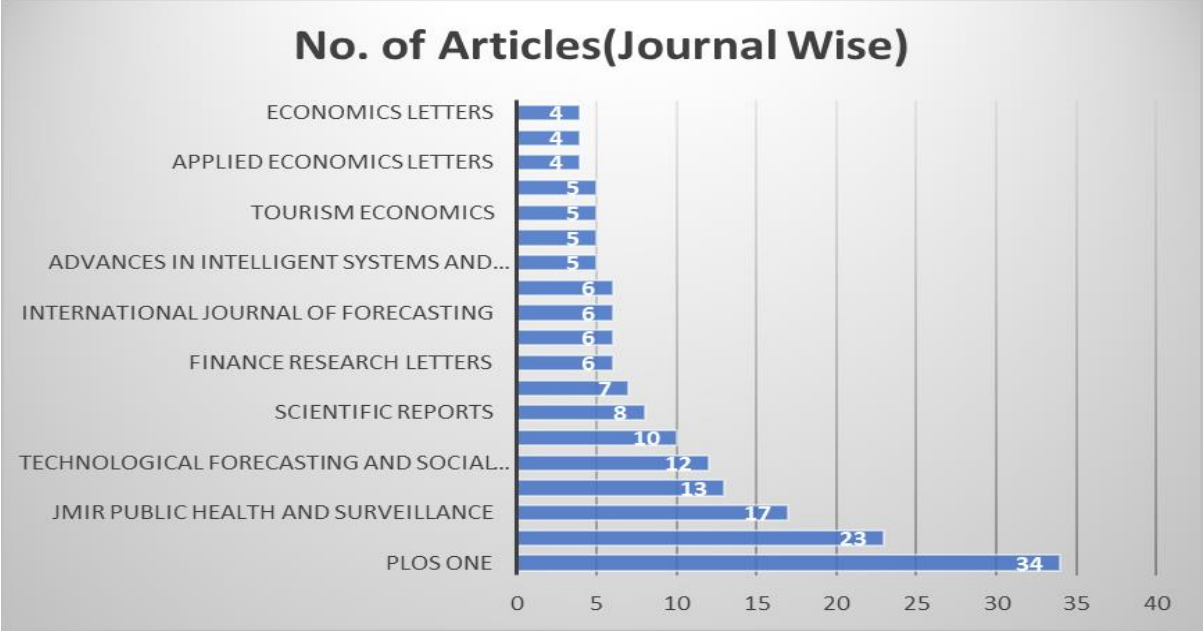

Figure 4: Leading Journals
(Source: Author's Own)

Journals that publish academic work related to forecasting and predictions with the help of google trends data includes Plos One at the top with maximum of 34 publications followed by JMIR Public Health and Surveillance with 23 publications and Technological Forecasting and Social Sciences Journal with 17 publications.

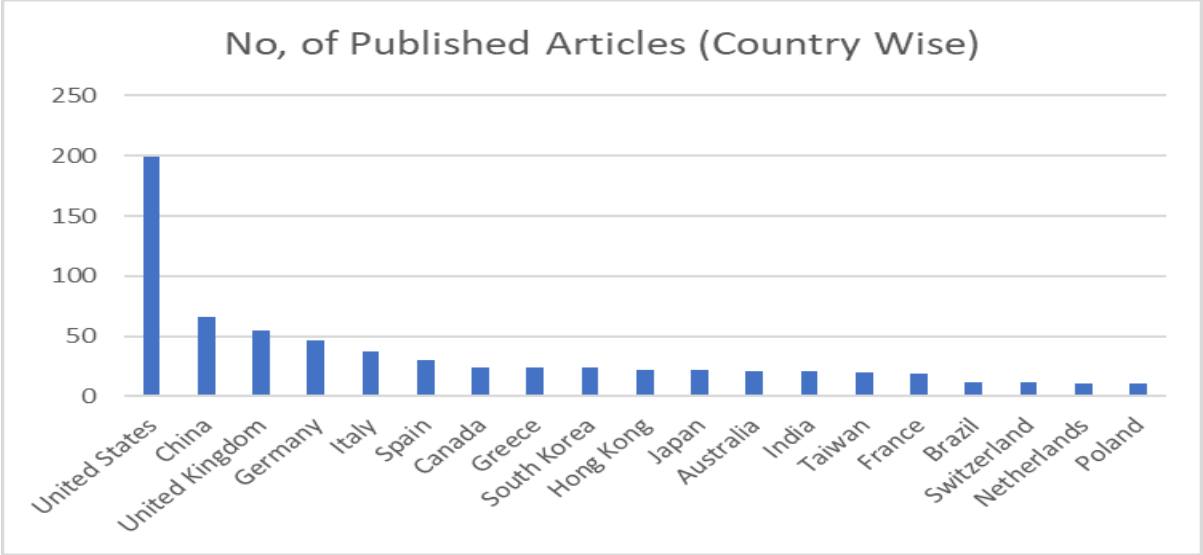

Figure 5: Country wise Publication
(Source: Author's Own)

Countries with more than 10 publications are shown in Figure 5 and reveals that United States is the country with maximum publications and tops the list with 199 publications followed by China with 66 publications, United Kingdom (55 publications) and Germany (46 publications). A significant difference in number of studies is witnessed which highlights the further scope of

studies in other countries as well and showcases a further gap between the research in the United States and in other parts of the world.

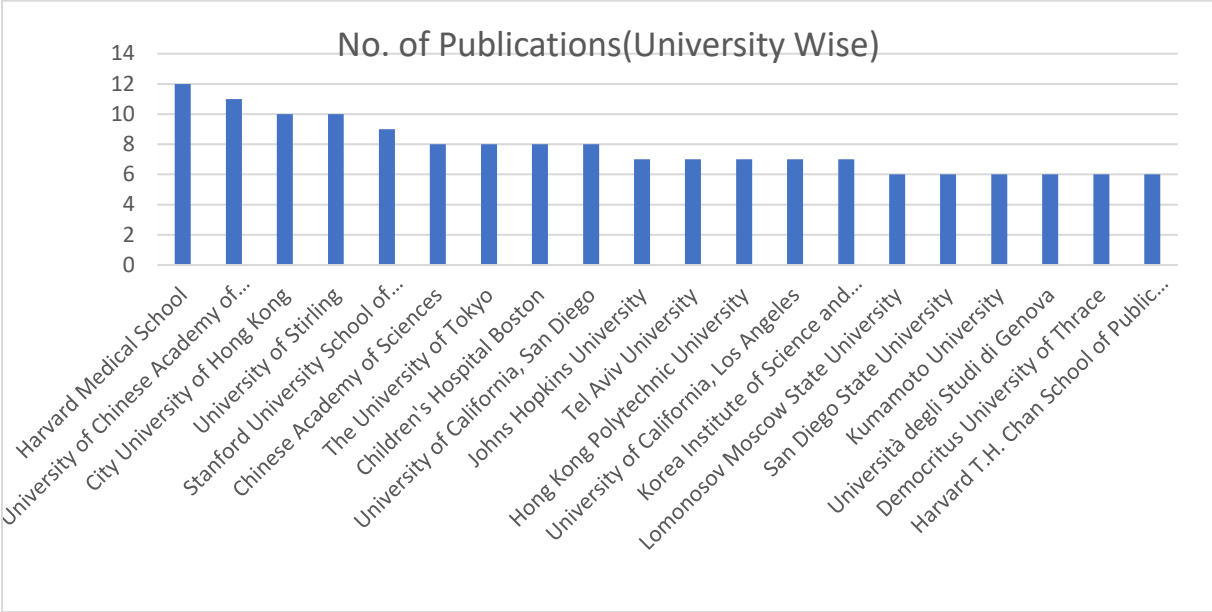

Figure 6: Institutions wise Publications
(Source: Author's Own)

Figure 6 represents the top institutions affiliated with the authors of the studies on google trends and forecasting. The most active institution working on this domain is Harvard Medical School with 12 publications. The second in the list is the University of Chinese Academy of Sciences together with the City University of Hong Kong with 11 and 10 publications respectively. They are succeeded by the University of Stirling and Stanford University School of Medicine with 10 and 9 publications.

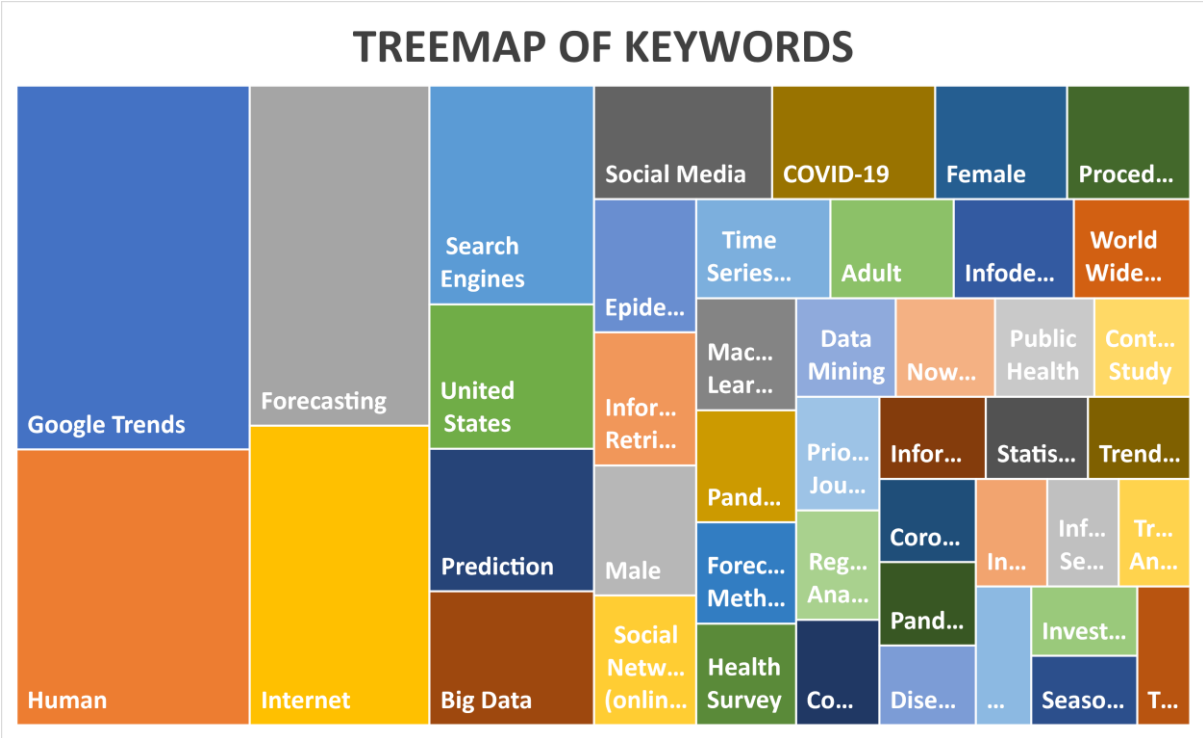

Figure 7: KEYWORDS with more than 20 frequency
(Source: Author's Own)

The themes of research articles are represented by the author keywords (Comerio & Strozzi, 2019). A total of 160 keywords were identified in 660 papers. Keywords with frequency of more than 20 are shown in figure 7. “Google Trends” is the most frequently used keyword, with 243 occurrences, which indicates that this word alone is used as a termed concept in the literature. The other three most frequently used keywords are “Human” (184 occurrences), “Forecasting” (175 occurrences) and “Internet” (154 occurrences). A lot of studies have also concentrated on determining trends and forecasts about COVID 19 as well. Investor Attention, Disease Outbreaks, Information Seeking Behavior are other emerging aspects of this domain of study.

CONCLUSIONS & RECOMMENDATIONS

The study analysis the publication evolution, leading authors, institutions and countries, key research streams and provides insights about the evolution of the field over time. From 2015 onwards, there has been an increase in research. The United States has the most publications in this discipline, followed by China, the United Kingdom (UK), and Germany. A. Mavragani is the most prolific author, having produced 11 papers in the field of research. The most papers are published in the Plos One and Journal of Medical Internet Research publications. The research examines many disciplines using Google Trends for predicting purposes and identifies three primary disciplines with the most articles in this subject. Computer Science, Medicine, and Economics, Econometrics, and Finance are the three fields. The evidence presented in this publication can be utilised to guide future research.

REFERENCES

- Comerio, N., & Strozzi, F. (2019). Tourism and its economic impact: A literature review using bibliometric tools. *Tourism Economics*, 25(1), 109–131. <https://doi.org/10.1177/1354816618793762>
- Ginsberg, J., Mohebbi, M. H., Patel, R. S., Brammer, L., Smolinski, M. S., & Brilliant, L. (2009). Detecting influenza epidemics using search engine query data. *Nature*, 457(7232), 1012–1014
- Jun, S. P., Yoo, H. S., & Choi, S. (2018). Ten years of research change using Google Trends: From the perspective of big data utilizations and applications. *Technological Forecasting and Social Change*, 130, 69–87. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.11.009>
- Google Trends Help, in, Google Inc. <https://support.google.com/trends/?hl=ko#topic=6248052>.
- Vicente, M. R., López-Menéndez, A. J., & Pérez, R. (2015). Forecasting unemployment with internet search data: Does it help to improve predictions when job destruction is skyrocketing? *Technological Forecasting and Social Change*, 92, 132–139. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2014.12.005>
- Vosen, S., & Schmidt, T. (2011). Forecasting private consumption: survey-based indicators vs. Google trends. *Journal of Forecasting*, 30(6), 565–578. <https://doi.org/10.1002/for.1213>
- Vozlyublennaia, N. (2014). Investor attention, index performance, and return predictability. *Journal of Banking & Finance*, 41, 17–35. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2013.12.010>
- Zhang, J. Z., Srivastava, P. R., Sharma, D., & Eachempati, P. (2021). Big data analytics and machine learning: A retrospective overview and bibliometric analysis. *Expert Systems with Applications*, 184, 115561. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2021.115561>

Determinants and Mitigations of Food Losses and Waste in the Agricultural Supply Chain Globally

Enock SIANKWILIMBA

University of Zambia
enocksiankwilimba@gmail.com
Orcid: 0000-0003-0483-9412

ABSTRACT

For many years, food losses and waste have been associated with post-harvest losses. This research review aims at assessing factors that have over the years contributed to food losses and waste in many countries. It also aims at proposing climate-smart mitigation strategies for food losses and wasting. The paper collected peer-reviewed articles from different reputable journals and also grey documents from trusted sources such as Web Sciences. Over 90 papers were randomly downloaded using search engine with biasness on "food losses", "food waste", "post-harvest losses" "production losses". The collected papers were coded and analyzed according to the themes.

Results indicated that conflicts, droughts, COVID-19, methods of production, methods of harvesting, methods of storage, methods of preparation, and culture of consumption were some of the factors responsible for food losses and wasting in many countries. Wasting and losses are more significant in crop-based foods than in livestock-based foods. The results further show that food losses and wasting happen in small quantities at household levels but when aggregate over the years become a very huge loss at National, regional and continental levels.

Food loss and waste is one of the major lead to hunger and famine in most countries especially those that are prone to climate change (drought, floods) and perpetual conflicts and wars.

Production losses and wasting (time of planting, rearing livestock and management) have been found to be a shadow of the post-harvest losses. Therefore, there is a link between production and post-harvest losses and waste in the food supply chain.

The research discovered that there are many modern improved climate smart technologies that can be used to reduce food losses and waste that have been invented by the private sector players and many governments. Pesticides and cold chain facilities can reduce the food losses and waste for both the smallholder farmers and consumers across the global with assured safety.

Traditional mitigation strategies such as hoarding and drying cannot be underestimated in trying to mitigate food losses and waste, especially among smallholder farmers that cannot afford expensive modern strategies.

However, for all these mitigation strategies to work, smallholder farmers and consumers need to have access to affordable, inclusive nutritional extension service systems that help them realize how much it costs to reduce food losses and waste.

Keywords: Food, Losses, Waste, Agricultural Supply, Chain

INTRODUCTION

According to projections by World Bank (Goedde et al., 2020), the world's population will exceed ten billion by 2050. The growth of the global population will put pressure on the agricultural sector and extension services to achieve sustainable food and income security, especially for the majority population found in Sub-Saharan Africa who are food insecure (Singh, 2020). Food losses and waste has become a complex topical challenge the world has been immersed in the past, currently and most likely in the future. Therefore, a 56% increase in food production from 2021 will be required to achieve food and income security. Production, processing, consumption, and utilization must be in tandem with manufacturing and distribution optimization (Kasozi et al., 2020). However, studies have cautioned that agricultural production worldwide will not keep up with the increased food demand if it continues traditional production, harvesting and post-harvesting and consumption management trajectories (Foods Connected, 2021).

Therefore, accounting for every grain that goes into the soil for food production should remain a critical factor to prevent food loss and waste in sustaining global food provision. Constrained crop and livestock yields resulting from declining marginal productivity increases, soil degradation, extreme weather events, soil-nutrient deficits, and rising pestilence are just a few of the difficulties farmers face (Jones et al., 2017). Also, accounting for every livestock, poultry and fisheries reproduction system should increase conception and calving rates for the maximum top management at the farmer and industry levels in the food supply value chain (Ortiz-Colón et al., 2018).

Over the years, many scholars involved in food losses and waste management have concentrated on designing mitigation strategies to reduce food losses and waste at the post-harvest level without connecting it to the production system (Kuiper & Cui, 2021). This created a disjointed food production and supply chain, and every mitigation strategy arrived at remained disconnected and in silos.

Moreover, poor agricultural extension leads to low production and productivity, leading to food and income insecurity among smallholder farmers in developing countries. In addition, food insecurity harms children worldwide, with insufficiency and malnutrition making them more prone to various diseases in many developing nations. For example, Tokyo Nutrition for Growth (2021) reports that food losses lead to malnutrition, endangering many people's lives globally. It is said that more than 140 million children are stunted, and undernutrition is thought to be a contributing factor in roughly half of all fatalities among children mal the age of five. In addition, COVID-19 had a considerable impact on food security and nutrition due to losses and wastefulness (Rasul.,2021). Climate change and COVID-19 have been cited as one cause of food and nutrition insecurity in many countries (Rasul.,2021). It is further feared that food, income, and nutrition insecurity will become a severe worldwide concern in the future, resulting in biodiversity imbalance, ecological distress, and the extinction of human life (Pachapur et al.,2020). This will lead to a further 13.6 million children to suffer from food and nutrition insecurity, warned Japanese Prime Minister Fumio Kishida (Nutrition for Growth,2021)

Minimising the drivers of climate change and following the golden rules governing COVID-19 will help to improve food production and food security. The pre and post-harvest losses will need to be handled more innovatively using appropriate technologies. Hunger and femininity will continue revenging the vulnerable communities in most developing countries without doing so. However, these drivers will need more enhanced technologies as mitigation strategies to reverse the impact of current poor farming technologies that aim to poison the soils and water bodies where production occurs.

It is projected that around one-third of all food made for human use is wasted, despite increasing strains on food supplies. There have been 40% post-harvest food and nutrition losses occurring between harvesting and consumption in the food supply chain in most developing countries of

Asia, Africa and Latin America(World Resources Institute,2021). Post-harvest losses have been attributed to poor access, availability, affordability of agricultural extension, which is the more technological and information sharing. In addition, many studies have indicated that post-harvest losses occur in the field due to rodents, fires, droughts, and the pathway to consumption in the kitchen.

Several regions have set aggressive goals to eliminate waste due to their losses. For example, African Union member countries have vowed to reduce post-harvest food losses by half by 2025(Goedde et al., 2020). However, in other countries, European Union and American policymakers have redeveloped various agricultural extension services and improved technologies to reduce the global food and nutrition insecurities, especially in Sub-Saharan Africa.

1. Global food loss and waste

At the Tokyo Nutrition for Growth (N4G) Summit, which took place in December 2021, contributors from the public and commercial sectors donated more than US\$27 billion to combat the worldwide malnutrition and hunger epidemic, which could be partly a result of post-harvest losses. Further, Forty-five nations with high malnutrition and food insecurity burdens, as represented by five heads of state and government, and a dozen donors provided renewed policy and financial commitments to end malnutrition. When fiscal resources are limited and malnutrition rates rise due to the ongoing worldwide COVID-19 pandemic, these promises reflect country leadership and prioritization of nutrition at a critical point in the country's development (Nutrition for Growth,2021).

According to the research, the shocking findings of the United Nations Food Waste Index report published in 2019 found that 931 million tons of edible food were lost on average worldwide each year, with the figure expected to climb by another 1.9 % by 2030. In light of the deterioration of the situation, we have identified the leading sources of food waste in food supply chains and, more crucially, the reasons why it is past time for the industry to take action(Foods Connected,2021).

Work to reduce food loss and waste (FLW) must overcome the barrier that losses occur mainly in tiny percentages at different stages when food is moved from farm to fork by various handlers. Reducing these losses necessitates broad-based commitments to firm numeric goals, meticulous measurement, and persistent effort on all stakeholders. This menu item delves into the existing issues and opportunities (World Resources Institute,2021).

According to the best available estimates from the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), nearly one-third of all food produced globally in 2009 was lost or wasted. It is defined as food meant for human consumption that exits the food supply chain between the time it is harvested and the time it is consumed and so does not get eaten by people. Food loss and waste are two terms that are often used interchangeably. Using calories as a unit of measurement, this quantity is equivalent to 24 % of the world's food supply is wasted somewhere between farm and fork(World Resources Institute,2021).

Over a year, over \$1 trillion has been lost due to inefficiencies in the food chain worldwide. For example, post-harvest grain losses in Sub-Saharan Africa can amount to up to \$4 billion per year, according to estimates. 4 Per year in the United States, the average family of four wastes over \$1,500 worth of food. In contrast, in the United Kingdom, the average home with children wastes nearly £700 cost of edible food every year (World Resources Institute,2021).

Food losses are concentrated during harvesting and storage in particular countries, such as Sub-Saharan Africa and South Asia. As a result, farmers' income and, at times, their ability to feed their families is reduced. Food wasted at the fork in other parts of the world, such as Europe

and North America, might harm local individuals who are food insecure if the food is not donated or redistributed(World Resources Institute,2021)

According to Regina Kayoyo (2020), during the 2015 harvest season in Malawi, 20 % of the maize grain was lost, equating to 550,000 tons of maize worth \$150 million. Rice postproduction operations, from harvesting through milling, are estimated to result in losses of 20 to 30 % of the rice grain produced by smallholder farmers in Asia. Approximately 30 % of cereal production is lost between production and consumption in the Arab world. One research indicates that 34 % of the entire wheat supply in Jordan is lost between production and consumption, costing the government more than \$100 million each year. Post-harvest grain losses in Brazil are estimated to range between 5 and 30 %, with most losses attributed to inadequate storage conditions. On a global scale, we estimate that the value of wasted grain might be as high as \$60 billion.

In Uganda, which has over 2.5 million food producers spread across the country, the government's stringent COVID-19 mitigation and containment measures, which included transportation and mass gathering restrictions, curfews, closures of airports and boundary-crossing points within the EAC region, as well as partial lockdowns in certain hot spots of the country, increasing food losses and waste, as well as an increase in the number of households experiencing food insecurity(Regina Kayoyo,2020).

1.1.0 Motivation

Sustainable food and income security is a fundamental hallmark for the survival of human beings and animals. Moreover, food and income security have a bearing on political governance and economic prosperity globally. Finally, many studies have indicated that food security defines households, society, and countries' traditional and cultural heritage in many aspects. Therefore, food production investment leads to food security (accessibility and affordability), giving every household and nation food sovereignty and independence. Furthermore, food security is attained when leakages in the food supply chains are reduced to net zero annually per household globally.

Agriculture food security is also the foundation of human society in supplying food and nutrition, and jobs for millions of people worldwide. Therefore, food losses and wastes directly impact job security and sustained livelihoods. For example, some 300 million people are still highly food insecure in South Asia, with 36% of children under five stunted due to malnutrition and 16 % acutely malnourished(Rasul.,2021). Around 40% of the world's stunted youngsters live in South Asia, where jobs are scarce (Rasul.,2021).

However, many studies have shown growing food insecurity between families, nations, continents and ultimately between gender and races worldwide. The connection between human beings and food is dangerously imbalanced and worrisome. Researches indicate a need to produce enough food to cater for roughly 1 in 10 people who still do not have plenty to eat and provide for about 3 billion people who cannot afford a decent diet. Nutrition for growth (2021) and Searchinger et al. (2014) indicated that one-third of all food produced is wasted, and the natural resources that go into its production, causing food insecurity. For example, grain losses after harvest are a significant source of concern because the extent of post-harvest grain losses varies greatly depending on geographical location, climate change, COVID-19, and the presence or absence of pests.

Furthermore, the degree of losses varies at different levels of the supply chain, making it more challenging to adopt a cohesive strategy to the problem of supply chain losses. For example, when it comes to drying their crops in the field, 90% of farmers in Peru do so directly on the ground, putting them at risk of infestation by rodents, birds, and insects. Meanwhile, in

Thailand, where an estimated 19% of cereal grain is lost, most of the loss occurs during the handling and storage of the grain, according to the country's statistics (Mesterházy et al.,2020). There are reports that fish farmers use smoking to dry their fish while some farmers who grow sweet potatoes use trench to preserve their tubers from going bad. These mitigation strategies have positive and negative implications on food nutrition and dietary losses.

Agriculture is critical for food and nutrition security, public health, food losses, and waste mitigation. This report addresses the dual issues that all market players are faced with when it comes to assessing determinants and mitigation drivers of Food Losses and Waste in the Agricultural Supply Chain Globally. Furthermore, it adds to a deeper understanding of the interconnections between the two worldwide crises of the impact of agricultural extension on climate change and COVID-19, highlighting the necessity for integrated efforts to solve interrelated concerns and suggesting a framework for dealing with the two shared global challenges.

2.0 Methods and Materials

This work is based on secondary data gathered from reviews and analyses of various sources, including academic articles, review papers, news stories, and government reports. Given that the primary goal of this project is to assess the determinants and mitigations of Food and income Losses and Waste in the Agricultural Supply Chain globally, some specific questions have to be answered : (a) What determines food loss and waste in the agricultural supply chain system in the global world in the face of climate change and COVID-19 pandemic? (b) Is agricultural production contributing to food loss or its only post-harvest loss that should be blamed on the food losses? What are the mitigative strategies to reduce food loss and waste? Is there anything as income loss? How do enabling the environment and supporting services minimise food loss and waste?

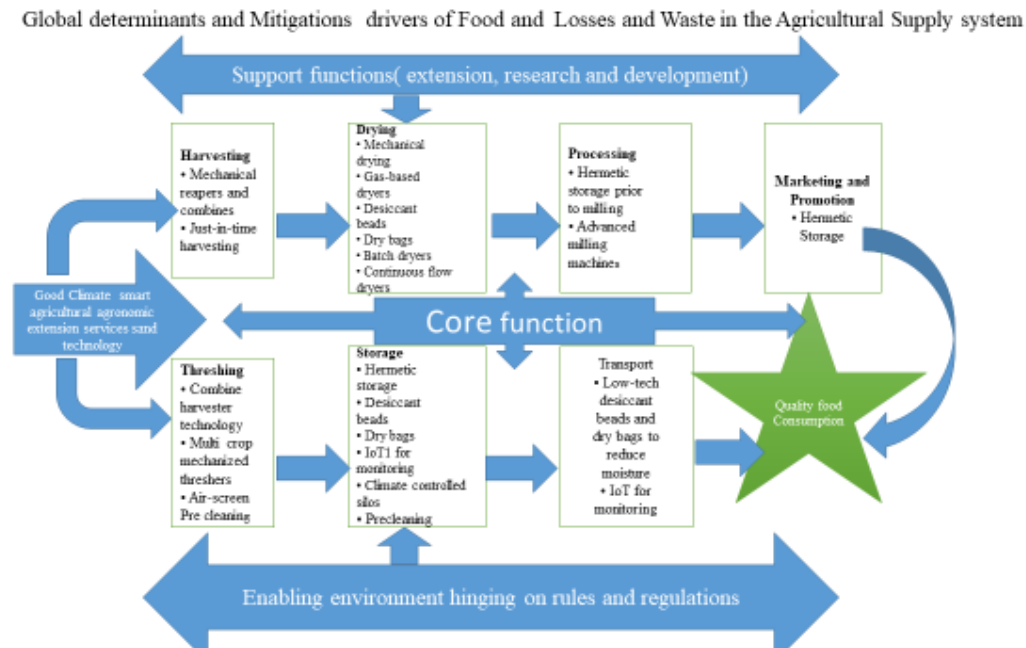
2.1. Literature Collection

We used relevant terms in my search to find the relevant documents. For example, "production factors on food and income loss and waster", " Mitigation factors on food and income losses and wastes," "Post-harvest loss drivers globally," and "Food security framework" were among the search string terms. Between 2015 and 2021, a literature search was conducted. Scopus, Google Scholar, research gate, and grey literature such as reports from government and international agencies and media reports were visited for search. A snowball strategy search was utilized to gather new literature. There are 300 documents as a result of this. Based on inclusion and exclusion criteria, these documents were examined for relevance. The critical criteria for removal were (a) literature not directly relevant to food and income loss and waste, (b) literature not related to or dealing with agricultural and food security, and (c) literature not published in English. We initially looked at the titles and abstracts to see relevant and found 200 papers. However, after thoroughly examining the 200 documents, we discovered that 100 articles were appropriate for further investigation. Therefore 100 documents were thoroughly examined, analysed, and employed in the research, forming the foundation for developing a framework.

3.0. Discussion and results

3.1. A market systems approach deepens the conceptual framework.

Figure 10 shows the conceptual framework tied to A market systems approach

Food waste and food loss are frequently distinguished, as are edible versus inedible waste, avoidable versus (partially) unavoidable waste. According to Wohner et al. (2019), 'food loss' is defined as a 'reduction in edible food mass across the supply chain segment that directly leads to edible food for human consumption .' It happens at stages before reaching the customer. Losses at the end of the food chain are referred to as 'food waste' here and in FAO reports (Kuiper & Cui, 2021) and are more closely related to human behaviour. In contrast, there is no distinction made between 'food waste' and 'food loss' in reports from the UK's 'Waste Resources and Action Programme' (WRAP) and the EU Food Use for Social Innovation by Optimising Waste Prevention Strategies (FUSIONS) project (Wohner et al., 2019). Unless otherwise, food initially intended for human consumption but was later fed to animals is not always labelled as waste in the agricultural food supply chain.

On the other hand, income losses are the forgone earning that has come about due to lost and wasted food and money equivalent. In this paper, food loss and waste is any anticipated gain food lost from poor management and other associated factors that have denied the farmer, producer, retailer and consumer access, availability, affordability, and consumption of that edible food. Therefore, enabling environments such as rules and regulation coupled with support functions such as research and development, extension, and advisory services should guide food loss and wastage in the supply market system.

3.2. Core function –demand and supply in the food and income loss and waste

Food and income loss and waste hinges on the core function of the market system. The core function of the food market system is the one that accommodates all the market players in the food systems to function according to the function of demand and supply. Food market players should collaborate, add value, scale, and provide innovation to reduce food and income losses and waste in the food supply chain to end hunger in the world (Siankwilimba et al., 2021). Other scholars have added food nutrition security to this food security, ensuring that the proper essential nutrients in the diet are distributed and consumed by the global population between now and the future to avoid malnutrition caused by oversupply and undersupply of food essential nutrients. Therefore the core function of a sustainable global food system is to, among

other things, maintain nutrient adequacy for the worldwide population; that is, adequate levels of all essential elements produced and delivered within upper and lower ranges to avoid deficiencies and toxicity. A sustainable food system provides food and nutrition security for all while maintaining the economic, social, and environmental foundations necessary to provide food security and nutrition for future generations. The core function of food is to reduce the rising number of hungry or undernourished people standing at 690 million people in 2020 from 60 million in 2015, expected to rise to over 820 million in 2030 (Smith et al.,2021). It is argued that the agricultural food supply system is governed by rules and regulations coupled with support functions such as health, education and information technology, transport and research for it to feed the global population sustainably. This entails that agricultural food supply systems have many players performing different roles in achieving sustainable food security for the growing population. Some of the notable players found in the food supply chain are the governments, multinational, multilateral companies, input supplies, buyers and processors, breeders for crops and livestock, donor communities, farmers and the consumers of foods and incomes. With this framework in place, it is used to understand precisely where the leakages in the food supply chain happen and then institute mitigative measures. World Food Program and FAO have played a leadership role for many years to ensure that the people's production, supply, and consumption of foods are equitably adhered to for all regardless of nationality and gender. Further, the core of the food supply research indicates that food losses and waste are High food production is happening much in developed countries where their governments highly support the farmers compared to developing countries. On the other hand, high food consumption and losses occur in development because there is minor value addition in these countries compared to developed countries.

3.3. Determinants of food Losses and waste at the agricultural production level

There is a direct link between agricultural production and food and income security for the global population. Many research indicates that as the world's population grows and proceeds in developing countries continue to rise, global food consumption is expected to rise by more than half by mid-century, with demand for animal-based meals increasing by almost 75%. However, despite this, hundreds of millions of people continue to be undernourished because local agricultural systems fail to provide enough nutritious food, and economic considerations prohibit an equitable distribution of the available food.

Many studies have claimed that food insecurity results from poor production and productivity by most smallholder farmers that are 60% involved in food production. Low production and production is the beginning of food losses before harvesting and consumption come into play. Swennin (2021) submitted that most foods are lost through inferior technologies, resulting in a poor harvest per unit area. In addition, research in most African countries indicates that smallholder farmers fail to attain the correct plant population failing to reach the potential yields. Ultimately, the farmer harvests less animal or crop yield because of compromised technology to enhance high production and productivity. Many reports indicate that fake technologies such as fertilizers, seeds, chemicals, and animal drugs drastically produce low output and poor harvest.

According to Von Grebmer et al. (2021), food losses and waste crises are primarily caused by violent conflict, either domestic or international motivated. From production, harvesting, processing, and transportation to input supply, financing, marketing, and consumption, it impacts practically every facet of food systems. Furthermore, the effects of violent conflict and climate change frequently interact, exacerbating community risks and vulnerabilities, leading to substantial food losses and waste. Food losses and waste can lead to enhanced food and armed insecurity, which on the other hand, can contribute to violent conflict. It is challenging to achieve long-term peace without eliminating food and income insecurity, and without peace, the chances of eradicating world hunger are slim.

3.4. The connection between food losses and waste and deforestation

Forests play a critical role in both human and livestock food security and sustainable hunger elimination globally. Forests are expected to absorb over 30% of global carbon emissions each year. In comparison, deforestation is responsible for over 12% of annual greenhouse gas emissions, making them the largest and most important carbon sink on land responsible for essential cleaner global gases for food production (Conte, 2021).

Many studies have attributed famine and hunger to the loss of forests which highly impact the availability of enough rains to water the crops and animals, which give humankind sustained food security. In addition, disturbing the forest ecosystem makes it less functional in exposing it to wildfire, vulnerable to wildfires and natural droughts during hot and dry seasons, and flooding and landslides during wet seasons (Conte, 2021).

Forest and natural resources account for principal medicinal and nutritional balance for human life even in times of pandemic. Chinsebu (2021) argues that crises such as food losses and waste caused by COVID-19 call for developing countries and the world to invest in extension messages and technologies to preserve and utilize indigenous medicines from indigenous plants to prevent and treat the disease. He further submits that many developing countries, especially those around the tropics, are endowed with valuable indigenous plants responsible for foods, micronutrients and medicines. In times of COVID-19, it presents a new window for novel drugs and food substances from indigenous medicinal plants due to the region's massive forest endowment potential (Chinsebu, 2021). Furthermore, the indigenous are believed to contain natural agents that inhibit the entry of human coronavirus into cells. Chinsebu's study argues that natural remedies such as turmeric, Eucalyptus essential oil, garlic, cinnamon plant, and Ganoderma fungus are being utilized in many areas globally to counteract the effects of COVID-19 and food loss. However, from Chinsebu's study, it is evident that Africa lacks well-packaged marketing strategies to spread the messages about the utilization of indigenous medicines and nutrients to end hunger. However, nutrition and inclusive health is being threatened by the depletion of the natural forest and water bodies due to deforestation and population in most developed countries. This scenario is putting a lot of the wild sinks at danger of poisoning and extinction, which in the end is limiting the accessibility, availability, affordability and consumption of these organic foods that are free from chemicals. When the forest is depleted, human beings lose very food substances such as Zinc, calcium, phosphorus, vitamin C and D, essential to human immunity. Furthermore, access to wild meat, which is easily digestible and assimilated by the body for its nutritional property, is also lost, rendering humans susceptible to many diseases. Ngoma et al. (2021) lamented the loss of a great deal of forest in Africa and the amazon region due to farming expansion.

In agreeing with Chinsebu (2021) sustainable use of indigenous medicinal products, UN Secretary-General Guterres (2021) posed that women and girls are critical to achieving sustainable food security in his speech for Africa Industrialization Day. Therefore, prospects for the African continent and the world are anchored in expanding opportunities for women and girls through investing in young people, advancing agro-industrial transformation and green industrialization propelled by consolidated inclusive extension and advisory services. It appears that a global opportunity for bold transformation and accelerated progress towards realizing the 2030 Agenda for Sustainable Development can only be achieved by decelerating the impact of food losses and waste while promoting information sharing equitably among the majority producers in Southern Africa (Guterres Antonio, 2021). Therefore, reducing deforestation and investing in reforestation effectively minimises the difficulty and costs of reaching climate and environmental protection goals. Every dollar invested in landscape restoration generates up to \$30 in benefits. This is without considering the benefits of preserving the world's largest wildlife habitat and source of species diversity, as well as the homes of almost 70 million

indigenous people who live in forests and the livelihoods of 1.6 billion people who rely on forests daily(Conte,2021).

3.5. Impact of quality and quantity of inputs on food security

It is argued that the rate of growth of the crop or livestock impacts the composition and availability, quality and quantity, accessibility, consumption, usage and control of foodstuff.

Food security starts with the right inputs such as seeds, fertilizers and chemicals, the right agro weather conditions, and the right technology for mechanisation. Unfortunately, many researchers have worked in isolation to address food security issues. Agronomies are immersed in increasing the productivity per unity are while the nutritionist and politicians what to see that enough food is not lost once produced.

However, to achieve the said determinants, many agronomical searches indicate that what goes into food production should also be of the same weight and measure to attain much-needed food security. Mumba (2017) argued that most smallholder farmers are in food losses because of poor extension and herd management. He argued that their livestock had reduced conception and calving rates of about 40 to 70 % per annum. Research has also found that most animals are diseased, making it longer to reach the market value. If they ever get to the market, their meat and milk products are low value. In most cases, they fetch low prices, and sometimes they lose the meat products as they are deemed unfit for human consumption. Poor feed and disease control and management significantly contribute to these food losses.

Like in crops, many documented losses are happening globally in the livestock sector. Recent studies have attributed to many factors responsible for post-slaughter food losses. Climate change has gunged together with COVID-19 to increase meat losses globally. For example, most exotic livestock breeds have reduced their potential production and productivity in most tropical regions due to high temperatures and disease prevalence. Beatriz Ramos (2021) submitted that bovine tuberculosis is found across all the continents except Antarctica, and its impact on the contamination of meat and prevalence varies significantly across continents.

Climate change also does impact animals and animal food products. Laible et al.(2021) report that Fresian dairy animals in their natural environment can produce over 40litres of milk daily, while in the tropics such as Subsaharan Africa, the milk production drops to between 10 to 20 litres depending on the management. Tembo et al. (2020) revealed that bovine tuberculosis is one of the leading causes of meat and milk condemnation at the abattoirs and milk collection centres in Zambia and globally. The study further indicated that the distribution of BTB is associated with contact with wildlife, where they were together sharing pasture and drinking places. According to the review findings done by Sibhat(2017), bovine tuberculosis (bTB) in cattle and small ruminants in Ethiopia is widespread, with an exceptionally high frequency in intensive and semi-intensive management systems that keep exotic breeds and their crosses in urban peri-urban areas.

This latest tuberculosis outbreak has been classified as a global public health emergency by the World Health Organization. Globally, approximately 1.86 billion individuals are infected with tuberculosis (which will be referred to as both *M. Bovis* and *M. tuberculosis* originating kinds from here on out), making it the second most common cause of mortality caused by a single infection after HIV (Ramos,2020).

3.6. COVID-19 impact on food losses and waste

Many studies indicate that the COVID-19 pandemic is threatening food security. However, the full extent of the consequences is still unknown, but it is felt globally. Food insecurity due to food losses and waste is being exacerbated by the pandemic in a variety of ways, including lost income due to infection, quarantine, or government-imposed lockdowns or travel restrictions, interruptions to food systems or food supply, and price rises resulting from these disruptions(Feukam Nzudie et al., 2021). Many scholars have posited that the number of individuals facing acute food insecurity grew by about 20 million in 2020 compared to the

previous year, owing in part to the pandemic's economic impact and economic shocks being the significant determinants of acute food insecurity arising from food losses and waste in 2020 than in 2019(Udmale et al., 2020). According to a recent study by Béné et al. (2021), the pandemic has aggravated food insecurity in many parts of the world because lower earnings resulted in lower food affordability, resulting in more bad food choices and diversity.

The sad side of COVID 19 is that it keeps on recurring and negatively impacts the whole food value chain system. It starts by disrupting the food production level through disrupting the input supply chain, harvesting and post-harvesting through to household and national and international consumption levels(Kumar et al., 2021).

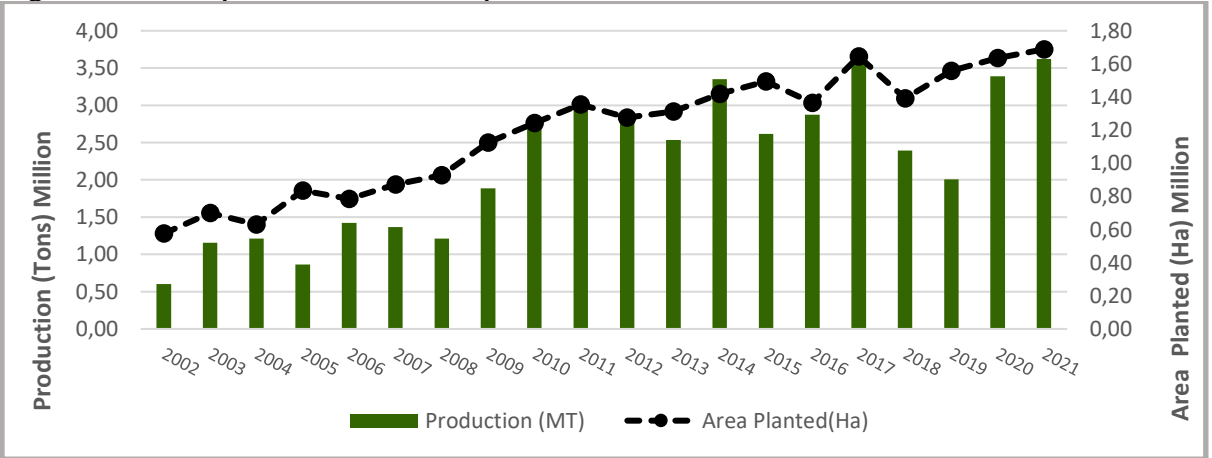
COVID-19, for example, has had a substantial detrimental influence on the global economic expansion of dairy farms. Dairy producers in the United States were forced to dump 4 million gallons of milk in the first week of April due to this situation (Sharma et al., 2021). In addition, COVID-19 has harmed dairy products worth 17 million dollars in Nepal, and dairy commodities worth 42 million dollars are at risk of deterioration due to the epidemic (Hussain et al., 2020). A similar study was conducted in Canada, revealing that many retail enterprises had to close. As a result, demand for fresh milk fell, and dairy producers could not store milk for long periods.

The losses of milk food through dumping reported by Stephens et al. (2021) and Weersink et al. (2021)) due to limited capacity brought by failed demand due to lock due to lockdown in Bangladesh, the USA and Canada is another sad situation. According to Begum et al. (2020), Bangladesh dairy farmers incurred around 67 million US dollars in losses every day due to the wastage of 15 million gallons of milk. With sporadic demand, farmers were compelled to sell their milk at a low price of approximately 0.14 US dollars per liter, nearly 0.6 US dollars less than the regular market price for milk(Begum et al., 2020; Weersink et al., 2021). This loss of revenue has affected the daily running of the dairy business, which in some cases resulted in the closure of the farmers, further subjecting to loss of food for the growing population, subjecting them to malnutrition(Mishra & Rampal, 2020).

As for smallholder farmers in developing countries, particularly Subsaharan Africa, their production and productivity are deficient. This entails failing to reach the crop or livestock potential yields per planting circle or season. Therefore, food losses and waste resulting from poor management and other contributing factors are posted into the harvesting stage.

For example, the graph below shows how the smallholder farmers have struggled to attain potential maize in Zambia for many years despite increasing seed and fertilizer supply by the government.

Figure 11 Maize production and area planted from 2002 to 2020 in Zambia

Source (Musika, 2021)

The results show that the number of targeted farmer-beneficiaries expanded from 120,000 smallholder farmers in 2002 to 857,653 in the 2020/21 crop season, and also the fertilizer delivery increased in lockstep with this, rising from 48,000 MT in the 2002/02 agricultural season to 328,654 MT in the 2020/21 farming season. Similarly, maize seed distribution climbed by more than 257 %, from 2,400 metric tons in the 2002/03 agricultural season to 8,576.73 metric tons in the 2020/21 farming season. Aggregated, maize production in the country grew dramatically from 2002 to 2021 during the government fertilizer subsidy period. Still, each farmer's failure to attain potential yield recorded food losses and waste, culminating in national yield loss per hectare over the period under review.

In Malawi and Zambia, fertilizers under government farmer support programs have not increased crop productivity (Jayne et al., 2019). According to Mulenga et al. (2020) and Manson et al. (2015), Zambia's maize yield growth has been stagnating for decades; increased fertilizer use accounts for 15% of the additional maize production in 2011, while weather variations account for 42% (Mason et al., 2011). These losses are posted opening balance to harvesting, further losses due to many other factors during and before harvest (Burke et al., 2020). This is the same scenario in most developing countries where farmers have been associated with loss in production and productivity, resulting in yield losses and waste (Swinnen & McDermott, 2020; van der Lee et al., 2020).

3.7 Harvesting a determinant of food losses and waste

As discussed, the losses encountered at harvesting result from the production loss due to agronomic field management and other associated causes. While researchers have noted the failures after the crop has matured, they have also mourned the losses at harvesting time. Many smallholder farmers globally lose their yields due to poor harvesting and threshing methods (Kalungu & Leal Filho, 2018). According to Lopez Barrera & Hertel (2021), food losses and waste frequently happen during the production stage due to insufficient harvesting equipment, uneven ripening, or unfavourable weather that prevents crops from being picked on time. For example, manual threshing in Senegal and many developing countries during the early 1990s resulted in 35% of the produced rice and maize harvest (Kasozi et al., 2020; Sitko, 2017). Over the years, governments and private sector players have designed different user-friendly harvesting machines to help farmers reduce harvesting and threshing losses in many countries. This is a bid to reduce food and income losses and waste at the household level. This has extended to livestock slaughter facilities. Improved harvesting and slaughter technologies are required for a wide range of crops and animals to meet the international food supply standards (Alemu et al., 2016; Labu et al., 2021)

3.8. Handling and storage stage

The total cleaned harvested foods from crops or animals is deemed food when stored well without going bad for delivery to consumption. The storage method depends on the kind of food to be held and how quickly it is consumed. Usually, dry and cold storage facilities reduce food losses and waste in the food supply chain (Otsuka & Fan, 2021). When using drying methods, grains must be kept at a given dormant moisture level. At the same time, perishable foods such as meat, milk, fresh fish, fresh fruits, and vegetables are preserved in cold chain facilities like refrigeration systems (Maulu et al., 2020). In underdeveloped nations, limited refrigeration and food processing results in significant storage losses; yet, new, low-cost alternative storage technologies provide powerful technical options for reducing handling and storage losses while maintaining food safety (Peel, 2021).

Evaporative coolers are used to cool the air to enhance the storability of a food substance (F. I. Al-Juwayhel et al., 2007). Produce preserved using evaporative cooling is particularly valuable in electric refrigeration is either excessively expensive or unavailable. Evaporative cooling can keep fruits, vegetables, roots, and tubers. It is based on the idea that evaporative coolers are used as air travels over a wet surface; water evaporates and draws heat away from the surface,

generating a cooling effect on that surface. (F. Al-Juwayhel et al., 2004). Therefore, it is necessary to place one vessel containing the food to be stored within another container that has been filled with water. As the water evaporates, the inner vessel remains excellent, and the water is replaced as needed to maintain the desired temperature.

Because evaporative coolers are made from readily available materials, they do not necessitate extensive training in their use. However, extension agencies might assist in raising awareness of their ability to preserve food, and agencies could also provide demonstration sites demonstrating how to construct a zero-energy cool chamber to show to the public.

3.8. PICS Bag technology

Purdue University researchers have invented a simple reusable plastic storage bag, known as the Purdue Improved Cowpea Storage (PICS) bag, to help farmers prevent pest damage to their crops. PICS makes use of three bags that are nestled within each other, with the innermost bag containing the product that is being kept. Each bag is wrapped tightly to create an airtight seal following the filling process. Even though the bags were initially intended for cowpeas, they may be helpful in various crops. The PICS bag storage technology aims at suffocating the pest by excluding all the necessary air essential for pest survival, such as weevils (Baributsa et al., 2014). Although the technology was initially meant to store cowpeas which are susceptible to insect attacks, it has proven to be handy and helpful to most of the grain such as maize, groundnuts, rice, wheat sugar beans and sorghum (Baoua, Amadou, Ousmane, et al., 2014; Ibro et al., 2014)

The biggest impediment to greater adoption is the restricted availability of PICS bags in many countries due to the low density of agricultural input stores in these areas. For example, in some parts of Niger, the average distance between a PICS shop and a consumer is approximately 13 kilometres. Additionally, low levels of public awareness about PICS bags can hinder. High import levies on raw materials used in the manufacturing of the bags and high transportation costs for vendors who sell the bags all contribute to the cost of the bags. Extending instruction through extension services, increasing support from donors, and lowering tariffs on essential materials imports are all effective ways to overcome these types of obstacles. World food program using the private sector players has been instrumental in promoting the PICS bags among the smallholder farmers (Baoua, Amadou, Baributsa, et al., 2014).

3.9. Processing and packaging stage

Many studies have reported that food losses and waste can be caused by various factors, including the disposal of damaged food, losses caused by inefficient production machinery, and food that is never processed due to poor order forecasting (Lhermie et al., 2020; Megersa et al., 2014). Changes in production methods and improvements in forecasting and response times to changes in orders are all possibilities for improvement in the food supply chain.

This is also when there is potential to improve products' long-term stability in their resistance to spoiling. Traditional methods such as canning, pickling, and drying are still in use, but there are chances for specific "next-generation" alternatives to be implemented. In Many countries hoarding tubers such as sweet potatoes have proved to reduce food losses and waste without spending much money on technically improved systems (Kirk & Rifkin, 2020). A big pit is dug (Munguzwe & Miyanda, 2020) and left to dry, and after that, the tubers are added to the hole and then dry soil is used to bury the pit. The tubers will remain in a dormant stage (Fadiga & Katjuongua, 2014) without going wrong as long as optimal germination factors are not in place. However, most tubers buried for storage are injury-free to avoid rotting (Kassam et al., 2014).

3.9.1 Distribution and marketing stage

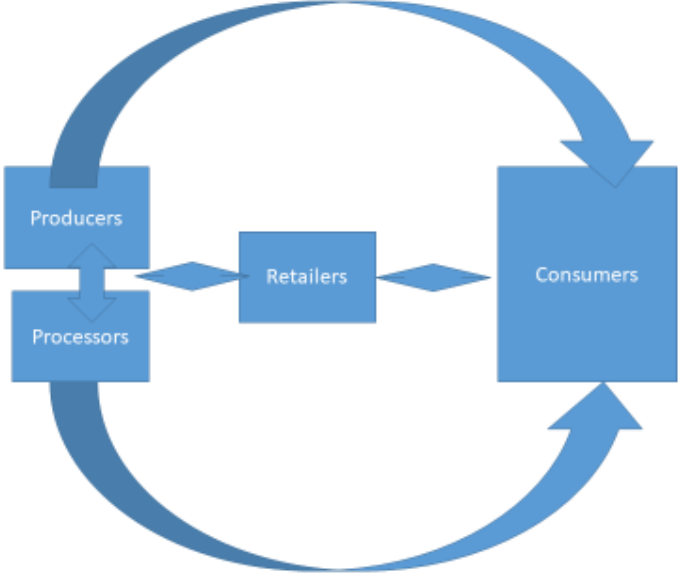
The foodstuff should be subjected to a specified distribution timeframe (Letta et al., 2021; Vales et al., 2014). Distribution depends on the marketing strategy, the capacity distribution vessel, and the type of crop being delivered (Ameje et al., 2021).

A study conducted by the United Kingdom's WRAP group indicated that, while loss and waste levels were relatively low in the retail sector in the United Kingdom, one-seventh of these losses and wastes could be prevented by improved packaging and handling stock ordering, and inventory control(Welch et al., 2018).

Many stakeholders have been involved in distributing and marketing food substances recently. Some involve direct distribution and marketing, while others involve agent distribution who work on commission from the wholesalers and manufacturers.

The longer the chain of distribution command, the higher the price for the consumer to access and consume the food at the household level. Wastage and loss during the distribution depend on the time and the distance to the market, which is also dependant on demand from the consumers(Mohelska & Sokolova, 2018). Above all, food distribution is governed by laws under the consumer protection unit that ensures the food is nontoxic for human consumption. This requires that set standards are met and adhered by all market players involved in the supply chain. (Thomson et al., 2013)

Figure 12 shows the distribution of foodstuff from the producers to the consumers and incorporates the retailers or agents in the network. It also defines the loss and waste pathway in between nodes of transactions.

Source: (author, 2021)

3.9.2. Consumption stage

Food leakage and wastage happens at consumption stage(Hueso-Kortekaas et al., 2021). Many studies submitted that excessive portion sizes served by restaurants and other foodservice providers are among the most evident causes of food waste by customers(Amicarelli & Bux, 2021). Food served at food points like restaurants is a significant contributor to obesity. Over 17% of this food in the United States of America is not finished by the buyers, which leads to the discarding of about 55%(Weersink et al., 2021).

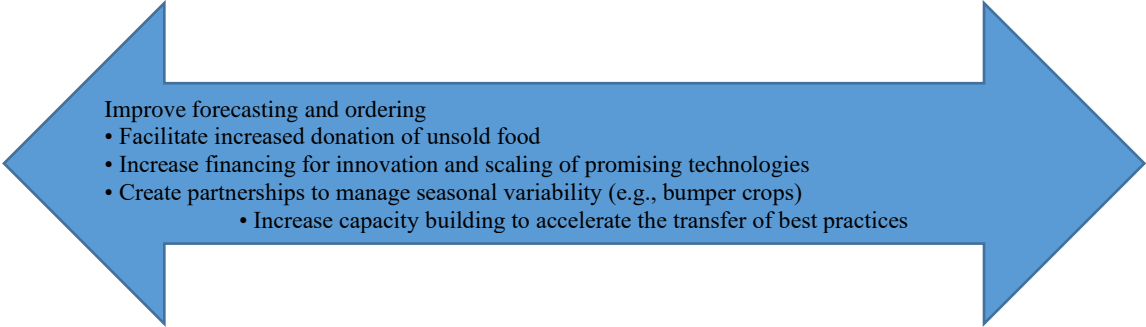
The developed world has been criticised for donating food to developing countries to dispose of it, not with genuine international help. Moreover, this food sometimes ends up reaching the expiry date before it is consumed, and it is often destroyed by recipient countries(Searchinger et al., 2014).

Sometimes food is lost because of poor cooking methods and not planning well the size of meals for consumers (World Resources Institute, 2021).preserving the food leftover have been recommended as long as the food is kept hygienically to avoid food poisoning(Nguyen-Viet et al., 2017).

Improved food safety standards are also crucial for international trading partners and their agricultural export competitiveness; thus, the country should work hard to achieve them. According to the World Bank, improving food safety will minimize food loss and waste and generate significant climate co-benefits(FAO,2021).

Table 3: Showing a variety of exhaustive measures that could be used to prevent food loss and waste

Production	Handling & Storage	Processing & Packaging	Distribution & Market	Consumption
During or immediately after harvesting on the farm	After leaving the farm for handling, storage, and transportation	During industrial or domestic processing and packaging	During distribution to markets, including at wholesale and retail markets	In the home or business of the consumer, including restaurants and caterers
Convert unmarketable crops into value-added products <ul style="list-style-type: none"> • Improve agriculture extension services • Improve harvesting techniques • Improve access to infrastructure and markets 	Improve storage technologies <ul style="list-style-type: none"> • Introduce energy-efficient, low-carbon cold chains • Improve handling to reduce damage • Improve infrastructure (e.g., roads, electricity access) 	Reengineer manufacturing processes <ul style="list-style-type: none"> • Improve supply chain management • Improve packaging to keep food fresher for longer, optimize portion size, and gauge safety • Reprocess or repackage food not meeting specifications 	Provide guidance on food storage and preparation <ul style="list-style-type: none"> • Change food date labelling practices • Make cosmetic standards more amenable to selling imperfect food (e.g., produce with irregular shapes or blemishes) • Review promotions policy 	Reduce portion sizes <ul style="list-style-type: none"> • Improve consumer cooking skills • Conduct consumer education campaigns (e.g., the general public, schools, restaurants) • Consume imperfect produce

Source: Adopted from Hanson and Mitchell (2017).

3.9.3. Global food Policies by the West

The first Nutrition for Growth Summit, hosted by the United Kingdom Government in London in 2013 and linked to the London Olympic Games, resulted in commitments totalling more than US\$4 billion to combat undernutrition and US\$19 billion in complementary nutrition-sensitive investments between 2013 and 2020, according to the United Nations Development Programme (Tokyo Nutrition For Growth, 2021).

Global nutrition donors have all met or exceeded their previous funding pledges to the Nutrition for Growth program, with several exceeding their commitments by many years. According to the 2018 Global Nutrition Report, ten of the 2013 signatories have committed a total of US\$19.6 billion by 2020, according to the report. The same ten donors (the United States, the European Union, the United Kingdom, the Bill & Melinda Gates Foundation, the Children's Investment Fund Foundation, the World Bank, the Netherlands, Ireland, Germany, and Australia) disbursed a total of US\$21.8 billion over the 2020 target (Tokyo Nutrition for Growth summit, 2021)

According to the report posited by FAO (2021), in September 2021, China passed the "Anti-Food Waste Law," which seeks to regulate the conduct of consumers and the catering business through the use of the legal system, among other things. Among the law's goals are resource conservation and protection, environmental protection, and the promotion of long-term economic and social growth. Furthermore, to address these challenges, China hosted an International Conference on Food Loss and Wasted from September 9th to 11th, 2021.

Over the years, the developed countries food aid to developing countries have been criticised as the primary cause of food and nutrition insecurity in Africa. In her book entitled *Dead Aid*, many economists such as Moyo (2009) have lamentably slashed the West for promoting dependence by most developing countries. Bureau & Swinnen (2018(2018)) also agreed with Moyo that European Union (EU) policies caused the most distortions in global markets in the areas of trade, agriculture, bioenergy and food aid. The report indicated that the Western countries took time to modify policies to be inclusive for all countries extensively. Recent global food price variations have also re-emphasized that the impact of EU policies on the poor's food security varied depending on whether they are consumers or producers or whether countries are exporters or importers (Bureau & Swinnen 2018).

However, short term benefits indicate that food aid appeared to significantly lower food spending in households, meaning that users were net buyers of food and that the food assistance received was successfully used inside the family. Additionally, the findings indicated that food assistance successfully raised the number of meals consumed and prevented the destocking of low-value assets during times of difficulty, but this was true only for households with a male head of household. However, when the West was not yet criticised for their food aid policies, it appears most farmers were becoming more food and nutrition insecurity because they had no reasons to produce their food as they had developed a dependence syndrome.

Contrary, the food aid policies also became a vehicle for the West to introduce genetically modified foods and food technologies such as crop seeds and animal genetics which has the propensity to wipe out the indigenous seed bank (Tusiime et al., 2013). Therefore it can be argued that food insecurity is a global political tool that multinational agribusiness companies through the Western countries are using to access natural resources by aiding low production and productivity in developing countries.

A study in South Africa by Arndt et al. (2020) found that people with a low level of education were more likely to be negatively affected by COVID-19 lockdown than those with a secondary or tertiary degree of instruction. Therefore the results would lead to a significant real income shock for households with low levels of educational attainment and substantial reliance on work income, which would significantly imperil the food security of these households.

3.9.4. Rules and regulation- an enabling environment

As indicated by rapid response mechanisms, a conducive agricultural policy environment is essential for managing food loss and waste in the agricultural food supply chain globally. Governments should harmonize policies, financial investments, and institutional arrangements to create more supportive and sustainable food regulation settings. It is vital to ensure coordinated planning and prioritize actions that serve numerous objectives to establish a suitable environment for transformative food and cultural change (Pingali, 2012; Rasul, 2020). Policies should also address risks associated with the food supply chain, particularly those encountered by small-scale food producers, such as storage, post-harvest losses, and food safety concerns (HLPE, 2020). In addition, they should establish and improve nutrition-improving food, farm, and forestry policies that also help mitigate climate change (Myers et al., 2017). They can do so by implementing acceptable practices, creating enabling policies and structures, and mobilizing the required resources. The government should also help value chain players strengthen their capacity to keep supply chains running during COVID-19 and other pandemics while ensuring safety and security to respond to future pandemics and other difficulties appropriately.

Enhancing traditional preserving technology in harmony with the culture and environment setting of the local people will go a long way in instilling food sovereignty among the nations and their people. The food system has the connotation of culture and tradition tied to it. It defines the country and tribal backing and is associated with those people.

CONCLUSION

Food losses and waste have been linked to post-harvest losses for many years while isolating production and productivity as a stand-alone component in the food supply value chain.

Concerted efforts from all market players are critical to fighting hunger, food losses, and waste to remain food secure from one generation to another. Interventions integrating food loss and waste mitigation messages into agricultural extension will go a long way in reversing and minimising the complex global challenge.

Conflicts, droughts, COVID-19, production practices, harvesting methods, storage, preparation methods, and consumer culture were some of the variables responsible for food losses and waste in many nations, according to the findings. Furthermore, crop-based foods have more wasting and losses than livestock-based foods. The findings also reveal that while food losses and squandering occur in tiny amounts at the household level when aggregated over time, they amount to a tremendous loss at the national, regional, and continental levels. A study concentrating on appreciating how much each climate-smart agricultural technology is helping to mitigate food loss and waste will be welcome shortly.

REFERENCE

- Béné, C., Bakker, D., Chavarro, M. J., Even, B., Melo, J., & Sonneveld, A. (2021). Global assessment of the impacts of COVID-19 on food security. *Global Food Security*, 31, 100575. <https://doi.org/10.1016/J.GFS.2021.100575>
- Alemu, B., Nazir, S., Tintagu, T., & Teklu, A. (2016). Diagnostic efficacy of abattoir meat inspection for detecting bovine tuberculosis at Adama municipal abattoir, Ethiopia. *Comparative Clinical Pathology*, 25(4), 885–893. <https://doi.org/10.1007/S00580-016-2278-1>

Al-Juwayhel, F. I., Al-Haddad, A. A., Shaban, H. I., & El-Dessouky, H. T. A. (2007). Experimental Investigation of the Performance of Two-Stage Evaporative Coolers. <http://Dx.Doi.Org/10.1080/01457639708939893>, 18(2), 21–33. <https://doi.org/10.1080/01457639708939893>

Al-Juwayhel, F., El-Dessouky, H., Ettouney, H., & Al-Qattan, M. (2004). Experimental evaluation of one, two, and three stage evaporative cooling systems. *Heat Transfer Engineering*, 25(6), 72–86. <https://doi.org/10.1080/01457630490486292>

Al-Juwayhel, F., El-Dessouky, H., Ettouney, H., & Al-Qattan, M. (2004). Experimental evaluation of one, two, and three stage evaporative cooling systems. *Heat Transfer Engineering*, 25(6), 72–86. <https://doi.org/10.1080/01457630490486292>

Ameye, H., Bachewe, F. N., & Minten, B. (2021). The rising price of nutritious foods: The case of Ethiopia. *Global Food Security*, 31. <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2021.100582>

Amicarelli, V., & Bux, C. (2021). Food waste in Italian households during the Covid-19 pandemic: a self-reporting approach. *Food Security*, 13(1), 25–37. <https://doi.org/10.1007/S12571-020-01121-Z>

Arndt, C., Davies, R., Gabriel, S., Harris, L., Makrelov, K., Robinson, S., ... & Anderson, L. (2020). Covid-19 lockdowns, income distribution, and food security: An analysis for South Africa. *Global Food Security*, 26, 100410.

Baoua, I. B., Amadou, L., Baributsa, D., & Murdock, L. L. (2014). Triple bag hermetic technology for post-harvest preservation of bambara groundnut (*Vigna subterranea* (L.) Verdc.). *Journal of Stored Products Research*, 58, 48–52. <https://doi.org/10.1016/j.jspr.2014.01.005>

Baributsa, D., Djibo, K., Lowenberg-DeBoer, J., Moussa, B., & Baoua, I. (2014). The fate of triple-layer plastic bags used for cowpea storage. *Journal of Stored Products Research*, 58, 97–102. <https://doi.org/10.1016/j.jspr.2014.02.011>

Begum, M., Barua, S., Professor, A., & Jahangir Alam, M. (2020). COVID-19 and Bangladesh: Socio-Economic Analysis Towards the Future Correspondence. <https://doi.org/10.20944/PREPRINTS202004.0458.V1>

Béné, C., Bakker, D., Chavarro, M. J., Even, B., Melo, J., & Sonneveld, A. (2021). Global assessment of the impacts of COVID-19 on food security. *Global Food Security*, 31, 100575. <https://doi.org/10.1016/J.GFS.2021.100575>

Bureau, J. C., & Swinnen, J. (2018). EU policies and global food security. *Global Food Security*, 16, 106–115. <https://doi.org/10.1016/J.GFS.2017.12.001>

Burke, W. J., Jayne, T. S., & Sitko, N. J. (2020). Do Medium-scale Farms Improve Market Access Conditions for Zambian Smallholders? *Journal of Agricultural Economics*, 71(2), 517–533. <https://doi.org/10.1111/1477-9552.12360>

Chinsembu, K. C. (2021). Phytomedicines and nutraceuticals in the clinical management of COVID-19. *International Science and Technology Journal of Namibia*, 14, 1–8. <https://doi.org/10.32642/ISTJN.V14I.1534>

Chinsembu, K. C., & Hedimbi, M. (2010). An ethnobotanical survey of plants used to manage HIV/AIDS opportunistic infections in Katima Mulilo, Caprivi region, Namibia. *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine*, 6. <https://doi.org/10.1186/1746-4269-6-25>

Conte, N. (2021, December 29). Mapped: 30 Years of Deforestation and Forest Growth, by Country. Mapped: 30 Years of Deforestation and Forest Growth, by Country. <https://www.visualcapitalist.com/mapped-30-years-of-deforestation-and-forest-growth-by-country/>

Dyal, J. W. (2020). COVID-19 among workers in meat and poultry processing facilities—19 states, April 2020. *MMWR. Morbidity and mortality weekly report*, 69.

Emadi, M. H., & Rahmanian, M. (2020). Commentary on challenges to taking a food systems approach within the food and agriculture organization (FAO). In *Food Security and Land Use Change under Conditions of Climatic Variability* (pp. 19-31). Springer, Cham.

Ethiopian Public Health Institute (EPHI) [Ethiopia] and ICF. (2019). *Ethiopia Mini Demographic and Health Survey 2019: Key Indicators*. Rockville, Maryland, USA: EPHI and ICF.

Fadiga, M. L., & Katjuongua, H. B. (2014). Issues and strategies in ex-post evaluation of intervention against animal disease outbreaks and spread. *Food Policy*, 49(P2), 418–424. <https://doi.org/10.1016/j.foodpol.2014.10.007>

FAO. (2017). *Integration Of Nutrition In Agriculture !Extension Services In Africa*

Feukam Nzudie, H. L., Zhao, X., Liu, G., Tillotson, M. R., Hou, S., & Li, Y. (2021). Driving force analysis for food loss changes in Cameroon. *Journal of Cleaner Production*, 278. <https://doi.org/10.1016/J.JCLEPRO.2020.123892>

Foods Connected. (2021, December 10). *The Impacts of Food Waste in the Food Industry*. Foods Connected. <http://blog.foodsconnected.com/the-impacts-of-the-food-industry-food-waste>

Ghafar, A., McGill, D., Stevenson, M. A., Badar, M., Kumbher, A., Warriach, H. M., ... & Jabbar, A. (2020). A participatory investigation of bovine health and production issues in Pakistan. *Frontiers in veterinary science*, 7, 248.

Global Alliance for Improved Nutrition (GAIN) & Harvest Plus. (2021). Building Businesses with Nutrient Enriched Crops. <https://www.gainhealth.org/events/building-businesses-nutrient-enriched-crops>

Goedde, L., Horil, M., Sanghvi, S., Katz, J., Menard, A., & Revellat, J. (2020). Agriculture 's connected future : How technology can yield new growth. *Mckinsey Quarterly*, October. http://www.mckinsey.com/insights/Food_Agriculture/Pursuing_the_global_opportunity_in_food_and_agribusiness?cid=other-eml-alt-mip-mck-oth-1507

Guterres Antonio. (2021). Africa's Prosperity Anchored in Inclusive Industrial Development, Opportunities for Women, Girls, Secretary-General Says on International Day | Meetings Coverage and Press Releases. United Nations. <https://www.un.org/press/en/2021/sgsm21031.doc.htm>

Hanson, C., and P. Mitchell. 2017. *The Business Case for Reducing Food Loss and Waste*. Washington, DC: Champions 12.3

Hueso-Kortekaas, K., Romero, J. C., & González-Felipe, R. (2021). Energy-Environmental Impact Assessment of Greenhouse Grown Tomato: A Case Study in Almeria (Spain). *World*, 2(3), 425–441. <https://doi.org/10.3390/WORLD2030027>

Hussain, S., Hussain, A., Ho, J., Sparagano, O. A., & Zia, U. U. R. (2020). Economic and social impacts of COVID-19 on animal welfare and dairy husbandry in Central Punjab, Pakistan. *Frontiers in Veterinary Science*, 7.

Ibro, G., Sorgho, M. C., Idris, A. A., Moussa, B., Baributsa, D., & Lowenberg-DeBoer, J. (2014). Adoption of cowpea hermetic storage by women in Nigeria, Niger and Burkina Faso. *Journal of Stored Products Research*, 58, 87–96. <https://doi.org/10.1016/j.jspr.2014.02.007>

Id, N. G., Carroll, C., Bhattacharjee, S., Chen, Y., Dubey, P., Fan, J., Gajardo, Á., Zhou, X., Müller, H. G., Wang, J. L., Jokhu, P. D., Kutay, C., Reyes-menendez, A., Correia, M. B., Matos, N., & Revolution, I. (2020). The Socio-Economic Foundations of Sustainable Business Managing in the Fourth Industrial Revolution. *Scientific Reports*, 1–14. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-77709-4>

IFAD. (2021). Transforming food systems for rural prosperity RURAL DEVELOPMENT REPORT 2021.

Jayne, T. S., Muyanga, M., Wineman, A., Ghebru, H., Stevens, C., Stickler, M., Chapoto, A., Anseeuw, W., van der Westhuizen, D., & Nyange, D. (2019). Are medium-scale farms driving agricultural transformation in sub-Saharan Africa? *Agricultural Economics (United Kingdom)*, 50(S1), 75–95. <https://doi.org/10.1111/AGEC.12535>

Jones, J. W., Antle, J. M., Basso, B., Boote, K. J., Conant, R. T., Foster, I., Godfray, H. C. J., Herrero, M., Howitt, R. E., Janssen, S., Keating, B. A., Munoz-Carpena, R., Porter, C. H., Rosenzweig, C., & Wheeler, T. R. (2017). Brief history of agricultural systems modeling. *Agricultural Systems*, 155, 240–254. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2016.05.014>

Kalungu, J. W., & Leal Filho, W. (2018). Adoption of appropriate technologies among smallholder farmers in Kenya. *Climate and Development*, 10(1), 84–96. <https://doi.org/10.1080/17565529.2016.1182889>

Kasozi, K. I., Mujinya, R., Bogere, P., Ekou, J., Zirintunda, G., Ahimbisibwe, S., Matama, K., Ninsiima, H. I., Echoru, I., Ayikobua, E. T., Ssimbwa, G., Musinguzi, S. P., Muyinda, R., Ssempijja, F., Matovu, H., MacLeod, E., Anderson, N. E., & Welburn, S. C. (2020). Pandemic panic and anxiety in developing countries. Embracing One Health offers practical strategies in management of COVID-19 for Africa. *Pan African Medical Journal*, 35(Supp 2). <https://doi.org/10.11604/PAMJ.2020.35.3.22637>

Kasozi, K. I., Mujinya, R., Bogere, P., Ekou, J., Zirintunda, G., Ahimbisibwe, S., Matama, K., Ninsiima, H. I., Echoru, I., Ayikobua, E. T., Ssimbwa, G., Musinguzi, S. P., Muyinda, R., Ssempijja, F., Matovu, H., MacLeod, E., Anderson, N. E., & Welburn, S. C. (2020). Pandemic panic and anxiety in developing countries. Embracing One Health offers practical strategies in management of COVID-19 for Africa. *Pan African Medical Journal*, 35(Supp 2). <https://doi.org/10.11604/PAMJ.2020.35.3.22637>

Kassam, A., Derpsch, R., & Friedrich, T. (2014). Global achievements in soil and water conservation: The case of Conservation Agriculture. *International Soil and Water Conservation Research*, 2(1), 5–13. [https://doi.org/10.1016/S2095-6339\(15\)30009-5](https://doi.org/10.1016/S2095-6339(15)30009-5)

Kirk, C. P., & Rifkin, L. S. (2020). I'll trade you diamonds for toilet paper: Consumer reacting, coping and adapting behaviors in the COVID-19 pandemic. *Journal of Business Research*, 117, 124–131. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.05.028>

Kuiper, M., & Cui, H. D. (2021). Using food loss reduction to reach food security and environmental objectives – A search for promising leverage points. *Food Policy*, 98. <https://doi.org/10.1016/J.FOODPOL.2020.101915>

Kumar, P., Singh, S. S., Pandey, A. K., Singh, R. K., Srivastava, P. K., Kumar, M., Dubey, S. K., Sah, U., Nandan, R., Singh, S. K., Agrawal, P., Kushwaha, A., Rani, M., Biswas, J. K., & Drews, M. (2021). Multi-level impacts of the COVID-19 lockdown on agricultural systems in India: The case of Uttar Pradesh. *Agricultural Systems*, 187. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2020.103027>

Labu, S., Subramanian, S., Khamis, F. M., Akite, P., Kasangaki, P., Chemurot, M., Tanga, C. M., Ombura, F. L. O., & Egonyu, J. P. (2021). Microbial contaminants in wild harvested and traded edible long-horned

grasshopper, *Ruspolia differens* (Orthoptera: Tettigoniidae) in Uganda. *Journal of Insects as Food and Feed*, 1–12. <https://doi.org/10.3920/JIFF2020.0069>

Laible, G., Cole, S. A., Brophy, B., Wei, J., Leath, S., Jivanji, S., Littlejohn, M. D., & Wells, D. N. (2021). Holstein Friesian dairy cattle edited for diluted coat color as a potential adaptation to climate change. *BMC Genomics*, 22(1). <https://doi.org/10.1186/S12864-021-08175-Z>

Lenzen, M., Li, M., Malik, A., Pomponi, F., Sun, Y. Y., Wiedmann, T., ... & Yousefzadeh, M. (2020). Global socio-economic losses and environmental gains from the Coronavirus pandemic. *PloS one*, 15(7), e0235654.

Letta, M., Montalbano, P., & Pierre, G. (2021). Weather shocks, traders' expectations, and food prices. *American Journal of Agricultural Economics*. <https://doi.org/10.1111/AJAE.12258>

Lhermie, G., Sauvage, P., Tauer, L. W., Chiu, L. V., Kanyiamattam, K., Ferchiou, A., Raboisson, D., Scott, H. M., Smith, D. R., & Grohn, Y. T. (2020). Economic effects of policy options restricting antimicrobial use for high risk cattle placed in U.S. feedlots. *PLoS ONE*, 15(9 September). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0239135>

Lopez Barrera, E., & Hertel, T. (2021). Global food waste across the income spectrum: Implications for food prices, production and resource use. *Food Policy*, 98. <https://doi.org/10.1016/J.FOODPOL.2020.101874>

Maulu, S., Hasimuna, O. J., Monde, C., & Mweemba, M. (2020). An assessment of post-harvest fish losses and preservation practices in Siavonga district, Southern Zambia. *Fisheries and Aquatic Sciences*, 23(1). <https://doi.org/10.1186/s41240-020-00170-x>

Maulu, S., Hasimuna, O. J., Mutale, B., Mphande, J., & Siankwilimba, E. (2021). Enhancing the role of rural agricultural extension programs in poverty alleviation: A review. *Cogent Food and Agriculture*, 7(1). <https://doi.org/10.1080/23311932.2021.1886663>

Megersa, B., Markemann, A., Angassa, A., & Valle Zárate, A. (2014). The role of livestock diversification in ensuring household food security under a changing climate in Borana, Ethiopia. *Food Security*, 6(1), 15–28. <https://doi.org/10.1007/s12571-013-0314-4>

Mishra, K., & Rampal, J. (2020). The COVID-19 pandemic and food insecurity: A viewpoint on India. *World Development*, 135. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2020.105068>

Mohelska, H., & Sokolova, M. (2018). Management approaches for industry 4.0 – The organizational culture perspective. *Technological and Economic Development of Economy*, 24(6), 2225–2240. <https://doi.org/10.3846/TEDE.2018.6397>

Moyo, D. (2009). *Dead aid : why aid is not working and how there is another way for Africa*. 188.

Mulenga, B. P., Kabisa, M., Chapoto, A., & Muyobela, T. (2020). *Zambia agriculture status report 2020*. In Indaba Agricultural Policy Research Institute (Issue January). http://www.iapri.org.zm/images/WorkingPapers/AgStatus_2017.pdf

Munguzwe, H., & Miyanda, M. (2020). *Smallholder Perceptions and Incentives on Production and Consumption of Nutritious Foods*. In IAPRI (Issue July 2006).

Nguyen-Viet, H., Tuyet-Hanh, T. T., Unger, F., Dang-Xuan, S., & Grace, D. (2017). Food safety in Vietnam: Where we are at and what we can learn from international experiences. In *Infectious Diseases of Poverty* (Vol. 6, Issue 1). <https://doi.org/10.1186/s40249-017-0249-7>

Nick W Smith, Andrew J Fletcher, Lakshmi A Dave, Jeremy P Hill, Warren C McNabb(2021) Use of the DELTA Model to Understand the Food System and Global Nutrition, *The Journal of Nutrition*, Volume 151, Issue 10, October 2021, Pages 3253–3261, <https://doi.org/10.1093/jn/nxab199>

Nicola, M., Alsafi, Z., Sohrabi, C., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Iosifidis, C., ... & Agha, R. (2020). The socio-economic implications of the coronavirus pandemic (COVID-19): A review. *International journal of surgery*, 78, 185-193.

Ortiz-Colón, G., Fain, S. J., Parés, I. K., Curbelo-Rodríguez, J., Jiménez-Cabán, E., Pagán-Morales, M., & Gould, W. A. (2018). Assessing climate vulnerabilities and adaptive strategies for resilient beef and dairy operations in the tropics. *Climatic Change*, 146(1–2), 47–58. <https://doi.org/10.1007/s10584-017-2110-1>

Otsuka, K., & Fan, S. (2021). Synopsis. *Agricultural Development New Perspectives in a Changing World*. In O. Keihiro & F. Shenggen (Eds.), *Agricultural Development New Perspectives in a Changing World* (pp. i–iv). The International Food Policy Research Institute (IFPRI). www.ifpri.org

Pachapur, P. K., Pachapur, V. L., Brar, S. K., Galvez, R., Le Bihan, Y., & Surampalli, R. Y. (2020). Food security and sustainability. *Sustainability: Fundamentals and Applications*, 357-374.

Peel, D. (2021). Beef supply chains and the impact of the COVID-19 pandemic in the United States. *Animal Frontiers*, 11(1), 33–38. <https://doi.org/10.1093/af/vfaa054>

Rasul, G. (2021). A Framework for Addressing the Twin Challenges of COVID-19 and Climate Change for Sustainable Agriculture and Food Security in South Asia. *Front. Sustain. Food Syst.* 5: 679037. DOI: 10.3389/fsufs.

Safina Musa et al. (2021). A comparative study of pelleted and extruded feed effects on growth, financial revenue, and nutrient loading of Nile tilapia (*Oreochromis niloticus* L.) cage culture in a lacustrine environment. *Journal of Applied Aquaculture*

Searchinger, T., Hanson, C., Ranganathan, J., Lipinski, B., Waite, R., Winterbottom, R., Dinshaw, A., Heimlich, R., Boval, M., Chemineau, P., Dumas, P., Guyomard, H., Kaushik, S., Makowski, D., Manceron, S., & Ben, T. (2014). Creating a sustainable food future. A menu of solutions to sustainably feed more than 9 billion people by 2050. World resources report 2013-14: interim findings. In World Resources Institute (Issue July). www.SustainableFoodFuture.org.

Sharma, M., & Sinha, J. (2020). Impact of COVID-19 on Global Dairy Supply Chain: A Review. *Asian Journal of Dairy & Food Research*, 39(4).

Sharma, R., Shishodia, A., Tewary, T., & Sharma, R. (2021). Can CE Reduce Food Wastage? A Proposed Framework. *Environmental Footprints and Eco-Design of Products and Processes*, 119–132. https://doi.org/10.1007/978-981-16-3791-9_7

Siankwilimba, E., Mwaanga, E. S., Munkombwe, J., Mumba, C., & Hang'ombe, B. M. Effective Extension Sustainability in the face of COVID-19 Pandemic in Smallholder Agricultural Markets. *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, 9(12), 865–878. <https://doi.org/10.22214/IJRASET.2021.39403>

Siche, R. (2020). What is the impact of COVID-19 disease on agriculture?. *Scientia Agropecuaria*, 11(1), 3-6.

Singh, G. (2020). Agribusiness supply chains: Smallholder participation and implications. Lincoln University.

Sitko, N. J. (2017). The Politics of Food Security. In *The Politics of Food Security*. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1df4hv5>

Stephens, E. C., Martin, G., van Wijk, M., Timsina, J., Snow, V., Adhikari, J., Timsina, J., Khadka, S. R., Ghale, Y., Ojha, H., Weersink, A., von Massow, M., Bannon, N., Ifft, J., Maples, J., McEwan, K., McKendree, M. G. S., Nicholson, C., Novakovic, A., ... 2 , I. D. (2021). COVID-19 impacts on agriculture and food systems in Nepal: Implications for SDGs. *Agricultural Systems*, 186(November 2020), 102990. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2020.102990>

Swinnen, J., & McDermott, J. (2020). Covid-19 and Global Food Security. *EuroChoices*, 19(3), 26–33. <https://doi.org/10.1111/1746-692X.12288>

Tembo NFP, Muma JB, Hang'ombe B, Munyeme M (2020) Clustering and spatial heterogeneity of bovine tuberculosis at the livestock/wildlife interface areas in Namwala District of Zambia, *Veterinary World*, 13(3): 478-488 DOI: www.doi.org/10.14202/vetworld.2020.478-488

Thomson, G. R., Penrith, M. L., Atkinson, M. W., Thalwitzer, S., Mancuso, A., Atkinson, S. J., & Osofsky, S. A. (2013). International Trade Standards for Commodities and Products Derived from Animals: The Need for a System that Integrates Food Safety and Animal Disease Risk Management. *Transboundary and Emerging Diseases*, 60(6). <https://doi.org/10.1111/tbed.12164>

Tim Searchinger et al.,(2019). World Resources Report: Creating a sustainable food future, World Resources Institute, research.wri.org.

Tokyo Nutrition for Growth summit. (2021). FOR IMMEDIATE RELEASE.

Tusiime, H. A., Renard, R., & Smets, L. (2013). Food aid and household food security in a conflict situation: Empirical evidence from Northern Uganda. *Food Policy*, 43, 14-22.

Udmale, P., Pal, I., Szabo, S., Pramanik, M., & Large, A. (2020). Global food security in the context of COVID-19: A scenario-based exploratory analysis. *Progress in Disaster Science*, 7, 100120. <https://doi.org/10.1016/j.pdisas.2020.100120>

Vales, M. I., Ranga Rao, G. V., Sudini, H., Patil, S. B., & Murdock, L. L. (2014). Effective and economic storage of pigeonpea seed in triple layer plastic bags. *Journal of Stored Products Research*, 58, 29–38. <https://doi.org/10.1016/j.jspr.2014.01.004>

van der Lee, J., Oosting, S., Klerkx, L., Opinya, F., & Bebe, B. O. (2020). Effects of proximity to markets on dairy farming intensity and market participation in Kenya and Ethiopia. *Agricultural Systems*, 184. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2020.102891>

van der Lee, J., Oosting, S., Klerkx, L., Opinya, F., & Bebe, B. O. (2020). Effects of proximity to markets on dairy farming intensity and market participation in Kenya and Ethiopia. *Agricultural Systems*, 184. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2020.102891>

Vijayalakshmi, D., & Barbhai, M. D. (2021). Resilient Measures in Face of Climate Change to Strengthen Food and Nutritional Security. In *Climate Change and Resilient Food Systems* (pp. 113–140). Springer Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-33-4538-6_4

von Grebmer, K., Bernstein, J., Delgado, C., Smith, D., Wiemers, M., Schiffer, T., Hanano, A., Towey, R., Ni Cheilleachair, R., Foley, C., Gitter, S., Ekstrom, K., and Fritschel, H. (2021). 2021 Global hunger index Hunger and Food Systems in Conflict settings.

Weersink, A., von Massow, M., & McDougall, B. (2020). Economic thoughts on the potential implications of COVID-19 on the Canadian dairy and poultry sectors. *Canadian Journal of Agricultural Economics/Revue canadienne d'agroeconomie*, 68(2), 195-200.

Weersink, A., von Massow, M., Bannon, N., Ifft, J., Maples, J., McEwan, K., McKendree, M. G. S., Nicholson, C., Novakovic, A., Rangarajan, A., Richards, T., Rickard, B., Rude, J., Schipanski, M., Schnitkey, G., Schulz,

L., Schuurman, D., Schwartzkopf-Genswein, K., Stephenson, M., ... Wood, K. (2021). COVID-19 and the agri-food system in the United States and Canada. *Agricultural Systems*, 188, 103039. <https://doi.org/10.1016/J.AGSY.2020.103039>

Welch, D., Swaffield, J., & Evans, D. (2018). Who's responsible for food waste? Consumers, retailers and the food waste discourse coalition in the United Kingdom: <https://doi.org/10.1177/1469540518773801>, 21(2), 236–256. <https://doi.org/10.1177/1469540518773801>

Wohner, B., Pauer, E., Heinrich, V., & Tacker, M. (2019). Packaging-Related Food Losses and Waste: An Overview of Drivers and Issues. *Sustainability* 2019, Vol. 11, Page 264, 11(1), 264. <https://doi.org/10.3390/SU11010264>

CONGRESS PROGRAM

24-25 December 2021

International CEO
(Communication, Economics, Organization)
Social Sciences Congress

www.ceocongress.org

Opening Time 10:00 (GMT +3)

International CEO

(Communication, Economics, Organization)

Social Sciences Congress

24-25 December 2021 Ukraine

www.ceocongress.org

INTERNATIONAL CEO CONGRESS PROGRAM

2021 Int. CEO Congress takes place with the participation and contributions of **162 academics from 32 countries:** Afghanistan, Argentina, Albania, Australia, Azerbaijan, Bulgaria, Indonesia, Morocco, Philippines, Georgia, India, Italy, Japan, Turkish Republic of Northern Cyprus, Kyrgyzstan, Colombia, Kosovo, Macedonia, Nigeria, Uzbekistan, Pakistan, Poland, Serbia, Chile, Turkey, Romania, Srilanka, Tunisia, UK, New Zeland, Vietnam, Zambia.

Presentations will be in **Turkish, English, Russian, Polish & Spanish**

There are 2 virtual conference rooms.

If you are looking to this congress program, you will use [CEO Congress Turkey Channel](#).

CEO Congress Turkey Channel: <https://duan.zoom.us/j/6923710105>

Use Turkish time to see your presentation time please. (GMT +3)

The International CEO congress will start with the National Anthem of the Republic of Turkey. <https://youtu.be/hW0muL11g8w>

Note: CEO congress sessions are to be recorded in accordance to the General Data Protection Regulation (GDPR) and KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU (KVKK). By joining the congress sessions, you automatically consent to such recordings. If you do not consent to being recorded, discuss your concerns with the host or do not join the congress sessions. Congress proceedings book and congress full text book will be published in various places. The authors are responsible for the content of the papers.

OPENING CEREMONY

Friday 24 December 2021 10:00-10:30	Opening Speeches National Anthem of the Republic of Turkey Kerim KARADAL, Coordinator Assoc. Prof. Dr. Tamara ISHCENKO , Alfred Nobel University, Congress Ukraine Country Coordinator Prof. Dr. Sergii KHOLOD , Rector of Alfred Nobel University Dnipro, Ukraine, Co-Chair PhD. Bobur Sobirov , Samarkand Insitute of Economics and Service, Congress Uzbekistan Country Coordinator Prof. Dr. Farhod AHROROV , Vice Rector of Samarkand Branch of Tashkent University of Economics, Uzbekistan, Co-Chair Asst. Prof. Dr. Sachin GUPTA , Mohanlal Sukhadia University, Congress India Country Coordinator Prof. Dr. Prabhat Kumar Singh , Rector of Mohanlal Sukhadia University, India, Co-Chair Prof. Amarika Singh , Vice Chancellor, Mohanlal Sukhadia University, India
Channel Link:	https://duan.zoom.us/j/6923710105

Opening Session

Friday 24 December 2021 10:30- 12:00	Moderator: Dr. Raveenthiran VIVEKANANTHARASA , The Open University of Sri Lanka- Sri Lanka Keynote Speakers: Prof. Dr. Hernán E. Gil FORLEO , University of Buenos Aires, Argentina Prof. Dr. Siham EL-KAFAFÍ , Director of Arrows Research Consultancy, New Zealand Asst. Prof. Dr. Ir. Amelia Naim , Lebanese University – Head of CSMSR, IPMI International Business School, Jakarta, Indonesia Dr. Bahrullah Safi , Educationist and Business Consultant, Pakistan Asst.Prof.Dr. Rahul CHAUHAN , Parul University, Vadodara, India Assoc.Prof. Murteza HASANOĞLU , Azerbaijan State Administration Academy, Azerbaijan
Channel Link:	https://duan.zoom.us/j/6923710105

24 December 2021, Friday- SESSIONS & MODERATORS

Time	Turkey Channel Sessions
10:00-10:30	Opening Speeches Kerim KARADAL
10:30-12:00	Opening Session Dr. Raveenthiran VIVEKANANTHARASA
12:00-13:30	Session 1 Assoc. Prof. Dr. Gülbeniz AKDUMAN Asst. Prof. Dr. Tuğba YAŞIN
13:30-15:00	Session 2 Assoc. Prof. Dr. Veclal GÜNDÜZ Asst. Prof. Dr. İzzet ATALAY
15:00-16:30	Session 3 Dr. Parviz RUSTAMOV HACI OĞLU Asst. Prof. Dr. Uğur ORAL
16:30-18:00	Session 4 Assoc. Prof. Dr. Tsitsino Dzotsenidze Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE
18:00-19:30	Session 5 Dr. Sudin BAG Assoc. Prof. Dr. Ziya. A. PATHAN
19:30-20:30	Session 6 Dr. Rey TY Lec. Raveenthiran Vivekanantharasa

25 December 2021, Saturday - SESSIONS & MODERATORS

<u>Time</u>	<u>Turkey Channel</u> Sessions
09:00-10:30	<u>Session 7</u> Assoc. Prof. Dr. Murteza HASANOGLU Senior Lecturer Ilhama OMAROVA
10:30-12:00	<u>Session 8</u> Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN Asst. Prof. Dr. Emre Burak EKMEKÇİOĞLU
12:00-13:00	<u>Session 9</u> Prof. Dr. Süphan Nâsır Assoc. Prof. Dr. Gülşen AKMAN
13:00-14:00	<u>Session 10</u> Prof. Dr. Muhsin HALİS Doç. Dr. Ercan ERGÜN
14:00-15:30	<u>Session 11</u> Assoc. Prof. Dr. Zuhal ERGEN Dr. Zeynep HÖBEL
15:30-17:00	<u>Session 12</u> Asst.Prof.Dr. Rahul CHAUHAN Assoc. Prof. Dr. Meghna Chhabra
17:00-18:00	<u>Session 13</u> Dr. SACHIN GUPTA Prof. Dr. Candra Fajri
18:00-19:30	<u>Session 14</u> Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL Prof.Dr. Pardaev Mamayunus Qarshibaevich
19:30-20:00	Closing Session All congress participants are required to attend this session. The best paper award will be given.

Turkey Channel SESSIONS
Friday 24 December 2021

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
24 December 2021 Session 1	12:00-13:30	Moderator	Assoc. Prof. Dr. Gülbeniz AKDUMAN Asst. Prof. Dr. Tuğba YAŞIN
<ol style="list-style-type: none">1. Yüksek Performanslı Organizasyonunun En Önemli Kaynağı Çalışanlar: Yüksek Performanslı Çalışan Profilini Belirlemek İçin Bir Model Önerisi- Assoc. Prof. Dr. Gülbeniz AKDUMAN2. COVID-19 Pandemi Döneminde Örgütsel Bağlılık ile İşgören Motivasyonu Arasındaki İlişki: Tam Hizmet Sunan Bir Havayolu Örneği - Öğr. Gör. Ayşe ÇELİK, Öğr. Gör. Handan KARAKÜLAH3. Örgütlerde İş Tatmininin İşgören Performansı Üzerine Etkisi - Asst. Prof. Dr. Tuğba YAŞIN, Lec Alper Bahadır DALMIŞ4. Proje Tipi Örgütlerde Ödül Sistemlerinin Tasarımı İçin Kalite Fonksiyon Yayılımının (KFY) Uygulanması - Dr. Bircan GÜNER5. Öğretmen Algılarına Göre Ortaokul Müdürlerinin Öğretim Liderliği Davranışlarının İncelenmesi - Dr. Yalçın GÜMÜŞSOY6. Eysenck'in Kişiliğin ve Sosyal Zekânın Kariyer Kararlılığı Üzerindeki Rolünün İncelenmesi - Öğr. Gör. Dr. Ethem MERDANŞ			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
24 December 2021 Session 2	13:30-15:00	Moderator	Assoc. Prof. Dr. Veclal GÜNDÜZ Asst. Prof. Dr. İzzet ATALAY
<ol style="list-style-type: none">1. Alman Federalizminin Tarihi ve Yapısal Sorunların Kökenleri - Dr. İsmail Bahadır Turan2. Neuro-marketing Strategies and Applications in Airline Corporations - Asst. Prof. Dr. Hüseyin KARŞILI3. Challenges and Opportunities in HRM during COVID-19 Pandemic - Asst. Prof. Dr. İzzet ATALAY4. KKTC İlköğretim Okullarında Uzaktan Eğitimde Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Müzik Dersine Yönelik Ölçek Uygulaması - Ayşe Soykara GÜLSEVEN, Assoc. Prof. Dr. Veclal GÜNDÜZ5. Salgın Sürecinin Borsa İstanbul'da Halka Arzlara Etkisi – Dr. Korkmaz Ergun6. Pandeminin BİST Bankacılık Sektörüne Etkisi: Ampirik Bir Analiz - Dr. Güzhan Gülay, Doç Dr Veclal Gündüz, Doç Dr Derviş Kırıkaleli, Yrd Doç Dr Şükrü Umarbeyli			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
24 December 2021 Session 3	15:00-16:30	Moderator	Dr. Parviz RUSTAMOV HACI OĞLU Asst. Prof. Dr. Uğur ORAL
<ol style="list-style-type: none">1. Türkiye'de Kadın ve Siyaset İlişkisinin Analizi - Asst. Prof. Dr. Uğur ORAL2. Faizsiz Finansal Piyasa Yönetimine Türkiye Cumhuriyeti Bilim Adamlarının Bilimsel-Sistemli Yaklaşımları - Dr. Parviz RUSTAMOV HACI OĞLU3. International Relations Using Economics Instruction - Desantila Hajrulla, Gledia Hajrulla, Shkelqim Hajrulla4. Promoting Vietnamese Family Culture in the Process of Globalization - Dr. Nguyen Minh Tri, Dinh The Hoang5. Rise and Decline of Islamic Civilization & Cultural Identity in Historic Perspective and Role of Muslim Thinkers in Rebuilding Process - Muhammad Umar Riaz Abbasi6. From Dareen to Sama: The Evolution of the Representation of Saudi Women in MBC's Reality Programming - Rim Letaief7. The Importance of Californian Red Worm In Agriculture - Mirzoeva Makhbuba Akhtamovna, Khudanov Ulugbek Oybutaevich			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
24 December 2021 Session 4	16:30- 18:00	Moderator	Assoc. Prof. Dr. Tsitsino Dzotsenidze Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE
<ol style="list-style-type: none"> 1. The Government Support and the Employment of SMEs Over the COVID-19 Crisis - Dr. Afef KHALIL, Dr. Mohammed El Amine ABDELLI, Dr. Naima BENTOUIR, Dr. Imen BACCOUCHE, Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE 2. Silk Road as Common Language of Commerce to Connect the World - Assoc. Prof. Dr. Tsitsino Dzotsenidze, Nikoloz Tcheishvili 3. The Fantastic and the Real in Children's Literature in Kosovo - PhDC. Leonora BRUÇAJ 4. Determinants and Mitigation drivers of Food Losses and Waste in the Agricultural Supply Chain Globally - Enock Siankwilimba, PhD student 5. Challenge and Importance of e-banking in Albania - Dr. Valbona CINAJ, Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE 6. A Study to Investigate the Challenges of Islamic Banking and Finance (IBF) in Australia - Dr. Faraz Umair AFZAL, Dr. Aqsa SULTAN, Mr. Luigi Pio Leonardo CAVALIERE 7. Development of Rational Parameters of Air Pipes for Pneumotransport Transportation of Cotton Raw Materials - Turgunov Dilmurod Umarali o'gli 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
24 December 2021 Session 5	18:00- 19:30	Moderator	Dr. Sudin BAG Assoc. Prof. Dr. Ziya. A. PATHAN
<ol style="list-style-type: none"> 1. Assessing The Effect of Satisfaction on Employee Retention: Does Love for Money Moderate The Relationship? - Dr. Sudin BAG, Mrs. Payel AICH, Dr. Abhijit SINHA 2. What should we do for the GDP economic growth of the Afghanistan ? - Abdulmarof Hamidzay 3. Digging Deep into Ethical Decision Making: Extending the General Theory of Marketing Ethics – Dr. Syed Afzal Moshadi SHAH 4. Advantage of Biological Nitrogen Fixation in Wheat Based Legume Polyculture in Sustainable Agriculture System - Dr. Iqtidar Hussain 5. Sex-Education and Its Role in Prevention of Teenage Pregnancy Leading to Educational Empowerment of Women - Assoc. Prof. Dr. Ziya. A. PATHAN 6. Green Rights and Micro-Plastics Presence in Indonesia - Manotar TAMPUBOLON 7. Strategic Directions of Tourism Development in Our Country - Prof.Dr. Mamayunus Qarshibaevich Pardaev, Iroda Raimkulovna Berdikulova 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
24 December 2021 Session 6	19:30- 20:30	Moderator	Dr. Rey TY Lec. Raveenthiran Vivekanantharasa
<ol style="list-style-type: none"> 1. Robert Craig, Paradigms and Theories of Communication - Sergio Ricardo Quiroga 2. Tribal Identity-A Path Towards Their Holistic Development - Dr. Swati Bijawat, Dr. Sanjana Sharma Marwaha 3. An Overview of the Measures Taken to Implement Child Rights Before the Independence in Sri Lanka - Lecturer Raveenthiran Vivekanantharasa 4. Applying Math Economics Instructions on International Relations - Dr. Shkelqim HAJRULLA, MSc. Desantila HAJRULLA, Gledia HAJRULLA 5. Interreligious and Intercultural Action Research for Environmental Care: Crises, Wisdom, and Action - Dr. Rey TY 6. Use of ML (Machine Learning) for the Prediction of Chemical Reactions at High Temperatures - Dr. Subhash Desai, Dr. Vijayalaxmi Pandey 7. The Impact of Branding on Marketing of Retail Banking and Its Long-Term Effect on Customer Loyalty- A Case Study of BRAC Bank Dhaka, Bangladesh - Dr. Md. Ruhul Amin SARDAR 			

Turkey Channel SESSIONS
25 December 2021, Saturday

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 <u>Session 7</u>	09:00- 10:30	Moderator	Assoc. Prof. Dr. Murteza HASANOGLU Senior Lecturer Ilhama OMAROVA
<ol style="list-style-type: none">1. Youth-Oriented Policies in the Context of Public Policy Analysis in the Republic of Azerbaijan - Assoc. Prof. Dr. Murteza HASANOGLU, Shurakhanim SALIMOVA2. Azərbaycan'ın Ulusal Güvenlik Bağlamında Askeri Alanda Rusya ile İlişkileri - Senior Lecturer Ilhama OMAROVA3. Transatlantik İlişkilerin Dönüm Noktaları ve Gelişme Beklentileri - Gunel Efendiyeva4. Azərbaycan'ın Tarihi Kültürel Mirasının Korunması ve Tanıtılmasında Uluslararası Türk Kültürü ve Sanatını Geliştirme Teşkilatı- TÜRKSÖY ile İşbirliği - Vüsale Şerifova, PhD Cand.5. Similar and Distinctive Outlines of Globalization and Modernization - Dr. Elnur Hacaliyev6. Principal Issues of Higher Education Development - Prof.Dr. Pardaev Mamayunus Qarshibaevich, Ochilova Hilola Nematovna7. Actions Against Corruption – As a Factor For Development - Prof.Dr. Pardaev Mamayunus Qarshibaevich, Prof.Dr. Nabiev Farkhod Khamidovich			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 <u>Session 8</u>	10:30- 12:00	Moderator	Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN Asst. Prof. Dr. Emre Burak EKMEKÇİOĞLU
<ol style="list-style-type: none">1. Turizm İşletmelerinde Moral ve Motivasyonun Öneminin Kavramsal Açıdan Değerlendirilmesi - Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN2. Örnek Olay İncelemesi Aracılığıyla Kurumsal Yönetişim Kavramının İrdelenmesi - Assoc. Prof. Dr. Arzu GÜRDOĞAN3. Örgütsel Adalet ve Yenilikçi İş Davranışı: Bilgi Paylaşımının Aracılık Rolü - Asst. Prof. Dr. Emre Burak EKMEKÇİOĞLU4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ceza Adalet Sisteminde Kanunla İhtilafa Düşen Çocuklar: Çocuk Suçluluğu, Kurumlar, Süreçler ve Yasalar - Dr. Osman KAYABAŞI5. Observations on The Formation of A Society Without Corruption - Prof.Dr. Pardaev Mamayunus Qarshibaevich, Egamov Akbar Rizaevich6. The Role of Word Play in The Formation of Artistic and Aesthetic Thinking in Young People - Eshonkulov Laziz Norkobul ugli7. Подходы К Определению Трудоёмкости Контроля Качества Строительно-Монтажных Работ - Usmanov I.A., Zhumanov Sh.N.			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 Session 9	12:00-13:00	Moderator	Prof. Dr. Süphan Nâsir Assoc. Prof. Dr. Gülşen AKMAN
<ol style="list-style-type: none"> 1. Comparison of Data Mining Methods: Interest Rate Estimation Application - PhD(c). Enes KOÇOĞLU, Prof.Dr. Filiz ERSÖZ 2. Gıda Sektöründe Satın Alma Sürecindeki Hataların ve Risklerin Hata Türü ve Etkileri Analizi (FMEA) Yöntemi ile Değerlendirilmesi - Assoc. Prof. Dr. Gülşen AKMAN, Asst. Prof. Dr. Atakan ALKAN, İpeknur POYRAZ 3. Enflasyon Rakamları ile İlgili Toplumun Ekonomi ve Siyaset Gündeminin İncelenmesi - Prof. Dr. Süphan Nâsir, Araş. Gör. Merve Kır 4. Muhasebe, Kültür ve Örgüt Kültürü İlişkisi: Bütünleştirici Literatür Değerlendirmesi - Dr. Öğr. Üyesi Yusuf YILDIRIM, Dr. Öğr. Üyesi İrem ÖZCAN 5. Revizyonist Westerne Bir Örnek: The Power of the Dog - Dr. Neslihan Göker 6. Information and Communication Technology as a Panacea to Poor Academic Performance of Children Aged 2 To 9 Years of Age in Akwa Ibom State - Charity O. IGBOKWE, Boniface S. AKPAN, Samuel Sunday DUNCAN 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 Session 10	13:00-14:00	Moderator	Prof. Dr. Muhsin HALİS Doç. Dr. Ercan ERGÜN
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cam Tavan Sendromu ve Cam Tavan Konulu Yayınların Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik Analizi - Prof. Dr. Muhsin HALİS, Sümeyya AKYILDIZ 2. Günümüz Dünyasında Lider Olmak - Dr. Mukadder GÜNERİ 3. Yöneticilerde Kültürel Zekanın Lider Etkililiğine Etkisi - Doç. Dr. Ercan ERGÜN, Öğr. Gör. Ayça YÜKSEL, Gökhan ERDİNÇ 4. Termal Turizm Kapsamında Balneoterapi - Yalçın ALACA, Dr. Öğr. Üyesi Nurperihan TOSUN 5. The Impact of Hotel Service Culture on Guest Satisfaction in the Hospitality Industries (A Case Study of Two Hotels in Ikorodu, Lagos) - AKPAN, E. Ebenezer, Ph.D 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 Session 11	14:00-15:30	Moderator	Assoc. Prof. Dr. Zuhale ERGEN Dr. Zeynep HÖBEL
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kamu Ekonomisi Perspektifinden Küresel Kamusal Malların Analizi-Öğret. Gör. Dr. İsmail İŞLER 2. Uzay Ekonomisi Odağında Türkiye- Dr. Zeynep HÖBEL 3. Bütçe Açıklarının Sürdürülebilirliği: Bir Literatür Değerlendirilmesi- Esin GÜZHAN 4. Dijital Dönüşümün Ekonomiye Etkileri: Dijital EKONOMİ- Öğret. Gör. Dr. İsmail İŞLER 5. Dijital Vergileme Ve Türkiye Uygulaması- Doç. Dr. Zuhale ERGEN 6. Gümüş Ekonomisi- Dr. Zeynep HÖBEL 7. İptal Davalarında “Borçlunun Maksadını Bilen Veya Bilmesi Lazım Gelen Kişi- Vergi Müfettişi Mustafa Sefa MAZLUM 8. Tarhiyat Öncesi Uzlaşmada Yapılan Değişiklikler ve Değerlendirilmesi- Vergi Müfettişi Mustafa Sefa MAZLUM 9. Mali Kural Uygulamaları: Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme- Esin GÜZHAN 10. Covid-19 Pandemisinin Önlenmesinde Reaktif Olarak Uygulanan Politik Tedbirler-Doç. Dr. Zuhale ERGEN 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 Session 12	15:30-17:00	Moderator	Asst.Prof.Dr. Rahul CHAUHAN Assoc. Prof. Dr. Meghna Chhabra
<ol style="list-style-type: none"> 1. Deliberating Forecasting with Google Trends - Ms. Divya Jain, Assoc. Prof. Dr. Meghna Chhabra 2. Managing Modern Slavery-Innovation-Globally in Supply chain Management - Mr. Pallikkara Viswanathan 3. A Study on Personal Financial Management Behavior amongst Working Youth of Selected Region of Gujarat - Priyanka MEHTA 4. Predisposing Factors Influencing Utilization of Maternal Health Services in Sabon-Gari Local Government Area of Kaduna State, Nigeria - Aimee Osamudiamen Chris 5. The Liberation Era in Ligao And the Aftermath of World War Ii 1944-1945 - Delia V. MENDOZA 6. Government Trade Policies and Foreign Direct Investment - Murat, Akyuz , Ph.D, Opusunju, Michael Isaac, Ph.D. 7. Challenges in Quality of Education in HEIs of Pakistan - Zohaib Hassan Sain 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
25 December 2021 Session 13	17:00-18:00	Moderator	Dr. SACHIN GUPTA Prof. Dr. Candra Fajri
<ol style="list-style-type: none"> 1. A Study on Environmental Ethics and Participation in Environmental Activities among Higher Secondary Students of Murshidabad District, West Bengal, Prof. Dr. (Mrs) Nasrin, Research Scholar Faiyaz Ahammad 2. Boko Haram Insurgency and The Paradox of Afrocentricity of Nigerian Foreign Policy - Emmanuel Wasiu AKERELE 3. Asymmetric Decentralization and Local Economic Development in Indonesia - Prof. Dr. Candra Fajri ANANDA, Joko Budi SANTOSO 4. An Inquiry into The Impact of Globalization on The Socio-Economic Conditions on An Ex-Untouchable Leather Working Community: With Special Reference to The Rabidas Caste of West Bengal - Binoy Rabidas 5. Digital Transformation in Banking Sector: Factors That Drive Digital Transformation - ROMA AHUJA, Dr. SACHIN GUPTA 6. Performance Monitoring Tools That Ensure The Integration Of The Operational Planning With The Strategic One - Ionela Ursu 7. Financial Performance Analysis Before and During the COVID-19 Pandemic in PT. Astra International Tbk - Wiwiek Mardawiyah Daryanto 8. Importance of Education in developing entrepreneurial competencies and skills for entrepreneurship - Research Assistant Anurag Vyas 			

<u>25 December 2021</u> <u>Session 14</u>	18:00-19:30	Moderator	Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL Prof.Dr. Pardaev Mamayunus Qarshibaevich
<ol style="list-style-type: none"> 1. The Relationship Between International Trade and Foreign Capital Investments: Evidence from BRICS Countries - Assoc. Prof. Dr. Mesut DOĞAN, Asst. Prof. Dr. Mustafa KEVSER, Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL 2. Impact of International Trade and Foreign Capital Investments on Financial Development: Evidence from Next-11 Countries - Assoc. Prof. Dr. Mesut DOĞAN, Asst. Prof. Dr. Mustafa KEVSER, Asst. Prof. Dr. Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL 3. Prospects of Development of Halal Tourism in Uzbekistan - Kholikov Nodirjon Abduxalil ugli, Turdibekov Khasan Ibragimovich 4. Assessment of Children's Clothing: An Empirical Study of the Toxic Chemicals, Clothes Safety and Health Benefits to Children Aged 0 To 5 Years in Akwa Ibom State - Rosemary Collins PIATE, Ph.D, Ekaete U. AKAN 5. Electronic Educational Resources in Vocational Education - Sh.K. Khudayberdiyev 6. Electrochemical Determination Of Mercury (Ii) With A Mfcmddtk Solution In The Medium Of Dimethylsulphokside - Rahmatov Khudoyor Boboniyozovich, Rakhmatov Doniyor Khudoyorovich, Assoc. Prof. Dr. Djuraeva Shohista Dilmurodovna, Bozorova Nayima Khudoyberdiyevna 7. Critical Analysis of the Leading Roles of Microfinance Banks in the Performance of Small Scale Businesses in Nigeria - Sakiru Abiola LAWAL, Ph.D 			

Turkey Channel Session	https://duan.zoom.us/j/6923710105		
<u>25 December 2021</u> <u>Closing Session</u>	19:30-20:00	Moderator	
Closing Session All congress participants are required to attend this session. The best paper award will be given.			